

Raport
privind executarea
bugetului pe anul 2015

S U M A R U L

Raportului privind executarea bugetului în anul 2015

Introducere.....	4
I. Evoluții macroeconomice recente ale economiei naționale.....	5
<i>Caracteristica cadrului macroeconomic în anul 2015, dinamica și tendințele indicilor în comparație cu anii precedenți</i>	<i>5</i>
II. Implementarea obiectivelor politicii bugetar-fiscale	7
<i>Politica fiscală și vamală aplicată în anul 2015, impactul asupra bugetului</i>	<i>7</i>
<i>Administrarea fiscală</i>	<i>12</i>
<i>Adminitrarea vamală.....</i>	<i>20</i>
<i>Politica în domeniul cheltuielilor aplicată în anul 2015(pe ramuri)</i>	<i>21</i>
<i>Politica in domeniul remunerării muncii în anul 2015, analiza sistemului de salarizare și a cheltuielilor salariale în sistemul bugetar, la general și pe ramuri</i>	<i>29</i>
<i>Politica în domeniul datoriei de stat.....</i>	<i>34</i>
III. Executarea bugetului public național	37
1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componente	38
<i>1.1. Venituri fiscale</i>	<i>43</i>
<i>1.2. Alte taxe și impozite.....</i>	<i>53</i>
<i>1.3. Granturi</i>	<i>56</i>
<i>1.4. Neplățile la buget.....</i>	<i>59</i>
2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național.....	61
3. Rezultatele executării bugetului public național (deficit /excendent și sursele de finanțare).....	65
4. Datoria sectorului public.....	67
5. Datorii interne a bugetului public național (debitoare/creditoare)	69
Executarea bugetului de stat	69
A. Veniturile bugetului de stat.....	69
B. Cheltuielile bugetului de stat	77
C. Rezultatele executării bugetului de stat (deficit /excendent și sursele de finanțare).....	83

D. Executarea bugetului de stat la cheltuielile pe grupe principale	85
1. Serviciile de stat cu destinație generală	85
2. Activitatea externă.....	123
3. Apărarea națională.....	128
4. Justiția.....	132
4 ¹ . Jurisdicția constituțională.....	150
5. Menținerea ordinii publice și securitatea națională.....	151
6. Învățământul.....	156
7. Știința și inovarea	164
8. Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret.....	171
9. Ocrotirea sănătății.....	176
10. Asigurarea și asistența socială.....	188
11. Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	202
12. Protecția mediului și hidrometeorologia..	218
13. Industria și construcțiile.	221
14. Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	222
15. Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe.....	231
16. Complexul pentru combustibil și energie	234
17. Serviciul datoriei de stat.....	238
18. Completarea rezervelor de stat	239
19. Alte servicii legate de activitatea economică	240
20. Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale	257
21. Creditarea netă.....	261
22. Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale	265
23. Datoria de stat, garanțiile de stat.....	266
24. Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat	274
25. Datoriile debitoare și creditoare ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat ...	276
IV. Informația privind rezultatele monitoringului economico-financiar a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în anul 2015 (structura, obligațiuni fiscale, datorii, riscuri, etc.).....	277
V. Sistemul de control financiar public intern	302
VI. Activitatea Inspecției Financiare	304
VIII. Activitatea Agenției Achiziții Publice.....	308

Introducere

Legea bugetului de stat pe anul 2015 nr.72 a fost adoptată de către Parlament la 12 aprilie 2015.

Conform acestei legi, indicatorii bugetului de stat pe toate componentele au fost aprobați la venituri în sumă de 30338,6 mil. lei, la cheltuieli – 34315,1 mil. lei, cu un deficit de 3976,5 mil. lei.

Pe parcursul anului 2015 la legea menționată au fost operate modificări și completări prin legea nr.200 din 20 noiembrie 2015.

În afară de aceasta, conform prevederilor art.16 alin.(1) din Legea bugetului de stat pe anul 2015, Ministerul Finanțelor a fost autorizat să modifice, la cererea întemeiată a executorilor primari de buget, indicatorii stabiliți ai bugetului de stat:

1) privind mijloacele speciale (excluzând granturile, donațiile, sponsorizările și alte intrări cu titlu gratuit) și fondurile speciale, ca urmare a acumulărilor de venituri la acestea peste limitele anuale aprobate în total executorului primar de buget;

2) privind proiectele finanțate din surse externe, ca urmare a intrărilor suplimentare de împrumuturi și granturi externe, precum și a utilizării soldurilor bănești existente la începutul anului în conturile proiectelor respective;

3) privind granturile, donațiile, sponsorizările și alte mijloace intrate suplimentar cu titlu gratuit în posesia instituțiilor bugetare, precum și utilizarea soldurilor bănești existente la începutul anului din aceste surse.

Ca urmare a modificărilor operate la lege și a aplicării prevederilor art.16 alin.(1), indicatorii precizați ai bugetului de stat au constituit la venituri – 29372,8 mil. lei, la cheltuieli – 33062,7 mil. lei, cu un deficit de 3689,9 mil. lei.

I. Evoluții macroeconomice recente ale economiei naționale

Caracteristica cadrului macroeconomic în anul 2015, dinamica și tendințele indicilor în comparație cu anii precedenți

În anul 2015 evoluția economică a țării s-a desfășurat în condiții nefavorabile, generate atât de factori externi cât și de factori interni. Astfel, printre principalii factori externi se enumeră: încetinirea creșterii economice în țările partenere (și în țările europene dar și în Federația Rusă și Ucraina), scăderea prețurilor mondiale, și în special la produsele petroliere, reducerea cererii pe piețele forței de muncă. Pe plan intern un impact negativ asupra situației economice a avut reducerea producției agricole, ca urmare a secetei din vara acestui an, reducerea consumului gospodăriilor populației pe fondul stagnării veniturilor disponibile în termeni reali, accelerarea inflației, devalorizarea semnificativă a monedei naționale.

Proгноzele inițiale ale indicatorilor macroeconomici pentru anul 2015 față de realizarea efectivă a acestora diferă esențial și la valorile nominale, dar și la ritmurile de creștere ale acestora. Cele mai mari abateri de la indicatorii prognozați au înregistrat indicatorii ce țin de nivelul de inflație, comerțul exterior și cursul de schimb al monedei naționale. Prognoza indicatorilor macroeconomici care au fost luați în calcul la elaborarea bugetului pentru anul 2015, prognoza precizată pe parcursul anului 2015, utilizată la rectificarea bugetului de stat pe anul 2015, și executarea efectivă a acestora se prezintă în tabelul de mai jos.

	Unitatea de măsură	Indicatorii utilizați la elaborarea bugetului pe 2015	Indicatorii precizați pentru 2015	Indicatorii efectivi pentru 2015	2015 efectiv față de			
					proiectul bugetului 2015		bugetul precizat 2015	
					(+,-)	%	(+,-)	%
Produsul intern brut nominal	mlrd. lei	118,3	119,8	121,9	3,6	103,0	2,1	101,7
<i>față de anul precedent</i>	%	99,0	98,0	99,5	0,5		1,5	
Indicele prețurilor de consum mediu anual	%	106,4	109,5	109,7	3,3		0,2	
<i>la sfârșitul anului</i>	%	107,6	113,4	113,6	6,0		0,2	
Cursul de schimb al leului mediu anual	lei/dol. SUA	19,3	19,06	18,82	-0,48	97,5	-0,24	98,7
<i>la sfârșitul anului</i>	lei/dol. SUA	20,5	21,04	19,66	-0,84	95,6	-1,38	93,4
Export	mil.dol. SUA	2100,0	1950,0	1966,9	-133,4	93,6	16,6	100,8
<i>față de anul precedent</i>	%	90,0	83,0	84,1	-5,9		1,1	
Import	mil.dol. SUA	4500,0	4100	3986,8	-513,2	88,6	113,2	97,2
<i>față de anul precedent</i>	%	85,0	77,0	75,0	-10,0		-2,0	
Soldul balanței comerciale	mil.dol. SUA	-2400,0	-2150,0	-2019,9	380,1		130,1	
Producția industrială în prețuri curente	mlrd.lei	48,0	47,3	45,8*	-2,4	95,4	-1,5	96,8
<i>față de anul precedent</i>	%	104,0	104,5	100,6	-3,4		-3,9	
Producția agricolă în prețuri curente	mlrd.lei	27,3	24,0	25,4*	-1,9	93,0	1,4	105,8
<i>față de anul precedent</i>	%	101,0	88,0	86,2	-14,8		-1,8	
Învestiții în active materiale pe termen lung în prețuri curente	mlrd.lei	22,0	20,6	20,8	-1,2	94,5	0,2	101,0
<i>față de anul precedent</i>	%	98,0	95,0	91,2	-6,8		-3,8	
Fondul de remunerare a muncii	mlrd.lei	32,0	33,2	33,0*	1,0	103,1	-0,2	99,4
Ciștigul salarial mediu lunar	lei	4500	4600	4610,9	110,9	102,5	10,9	100,2

*Estimările Ministerului Economiei

Conform rezultatelor activității economice, în anul 2015, *produsul intern brut (PIB)* a însumat 121,9 mld. lei, reducându-se față de anul 2014 cu 0,5% (în prețuri comparabile).

Volumul producției industriale, în anul 2015, a crescut cu 0,6% față de anul 2014, inclusiv producția industriei prelucrătoare cu 2,3%, pe când producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat a înregistrat o descreștere cu 1,0%, iar producția industriei extractive de – 9,0%.

Producția agricolă, în toate categoriile de gospodării, în anul 2014, s-a redus cu 13,8% (în prețuri comparabile) față de anul 2014. Reducerea producției agricole a fost determinată de condițiile climaterice nefavorabile (regimul termic înalt și deficitul de precipitații din vară) fapt ce a compromis creșterea și dezvoltarea culturilor vegetale. Astfel, micșorarea producției globale agricole a fost determinată de scăderea producției vegetale cu 22,6%, producția animalieră fiind în creștere cu 2,2%.

În ianuarie-decembrie 2015, *volumul investițiilor în active materiale pe termen lung* a însumat circa 20,8 mld. lei, fiind în descreștere de 8,8% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-decembrie 2014. Din acestea, lucrările de construcții-montaj au constituit circa 9,9 mld. lei, și cu o descreștere de 16,1 %, iar investițiile în utilaje, mașini și mijloace de transport au însumat 10,1 mld. lei, fiind în creștere cu 1,1% față de 2014.

Prețurile de consum au înregistrat o creștere pronunțată. În anul 2015 rata inflației a constituit 13,6% față de decembrie 2014, înregistrând o majorare de 8,9 p.p. comparativ cu rata inflației anul 2014. Majorarea prețurilor de consum a fost determinată, în general, de deprecierea monedei naționale, ceea ce a afectat prețurile la bunurile de import și tarifele la servicii comunal-locative. Rata inflației anuală a constituit 9,7%, depășind nivelul țintă a inflației stabilit de BNM (5% +/- 1,5%).

Leul moldovenesc s-a depreciat esențial. În anul 2015 moneda națională a marcat o depreciere de 34,0% față de dolarul SUA în termeni nominali. Leul moldovenesc s-a depreciat față de Euro cu 12,2%. Principalii factori care au determinat deprecierea monedei naționale au fost diminuarea exporturilor și remiterilor valutare de peste hotare, fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale, precum și problemele în sectorul bancar, ceea ce a afectat piața valutară internă. Stocul activelor valutare de rezervă ale Băncii Naționale a Moldovei la 31.12.2015 a atins o valoare de 1 756,8 mil. dolari, micșorându-se cu 18,5% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2014.

Exporturile și importurile s-au diminuat esențial. În anul 2015 exporturile au scăzut cu 15,9%, importurile - cu 25,0%, iar soldul negativ al balanței comerciale a cu 32,2%. Este de menționat că valorile exporturilor și importurilor au înregistrat diminuări semnificative și ca urmare a scăderii accentuate a prețurilor mondiale la produse alimentare și nealimentare, inclusiv la produsele petroliere. Totodată, față de perioada respectivă a anului precedent, volumele fizice ale exporturilor în anul 2015 a înregistrat o creștere de circa 1,0%, iar a importurilor o diminuare de circa 5,0%.

Astfel față de 2014, volumul exporturilor s-au diminuat: către țările Uniunii Europene – cu 2,3%, către țările CSI – cu 33,1%, către alte țări – cu 28,2%.

Totodată, volumul importurilor a scăzut: din țările Uniunii Europene cu – 23,9%, din țările CSI – cu 29,7% și cel din alte țări – cu 20%.

Decalajul în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în anul 2015 a unui deficit al balanței comerciale de 2 019,9 mil. dolari SUA, cu 957,6 mil. Dolari SUA. *Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi* în anul 2015 a constituit 49,3%, față de 44,0% înregistrat în anul 2014.

Cîștigul salarial mediu lunar brut al unui lucrător din economia națională în anul 2015 a constituit 4 610,9 lei și s-a majorat cu 10,5% față de anul 2014 în termeni nominali, iar în termeni reali a crescut cu 0,7%.

II. Implementarea obiectivelor politicii bugetar-fiscale

Politica fiscală și vamală aplicată în anul 2015, impactul asupra bugetului

Măsurile de politică fiscală și vamală realizate în anul 2015 au rezultat din prevederile Programului de activitate al Guvernului pe anii 2015-2018, Strategiei Naționale „Moldova 2020”, Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, altor programe și strategii naționale, avînd drept scop relaxarea agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice, reducerea presiunii fiscale a cetățenilor, consolidarea veniturilor fiscale și simplificarea administrării fiscale și vamale.

Principalele măsuri de politică fiscală și vamală pentru anul 2015 au fost următoarele:

- **majorarea tranșelor** de venit impozabile, precum și a scutirii anuale personale, scutirii anuale personale majore și scutirii anuale pentru persoanele întreținute, prin ajustarea acestora la rata inflației prognozată pentru anul 2015;
- **acordarea** pe o perioadă nedeterminată a facilității fiscale privind scutirea de impozitul pe veniturile obținute din dobînzile aferente valorilor mobiliare de stat;
- **anularea facilităților** fiscale acordate persoanelor juridice pentru veniturile obținute din dobînzile de la depozitele bancare depuse pe un termen ce depășește 3 ani și valorile mobiliare corporative sub formă de obligațiuni emise pe un termen ce depășește 3 ani;
- **anularea scutirii** de impozitul pe veniturile obținute din dobînzile de la creditele și împrumuturile acordate de către băncile comerciale și organizațiile de microfinanțare;
- **introducerea unui sistem** revăzut de cheltuieli permise spre deducere în scopuri fiscale în partea ce ține de reziduuri, deșeuri și perisabilități naturale, precum și întreținerea, funcționarea și reparația autoturismelor folosite de directorii generali, directorii executivi și asimilați, precum și conducătorii în domeniul administrativ, cu

revederea modului de trecere în cont a sumei TVA achitată pentru întreținerea, funcționarea și reparația autoturismelor;

- **deducerea** în scopuri fiscale a cheltuielilor suportate de către angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de până la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută;

- **micșorarea limitei de deducere** în scopuri fiscale a donațiilor efectuate în scopuri filantropice sau de sponsorizare de către persoanele fizice și juridice în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice, organizațiilor necomerciale, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial, de la 10% la 2% din venitul impozabil;

- **anularea scutirii** de vărsarea la buget a sumei TVA aferente mărfurilor produse și serviciilor prestate de întreprinderile penitenciarelor;

- **acordarea posibilității** înregistrării benevole în calitate de contribuabil al TVA, în cazul în care agentul economic intenționează să efectueze livrări impozabile de mărfuri și servicii, cu excluderea plafonului actual de înregistrare de 100 000 lei;

- **introducerea** scutirii de TVA, taxa vamală și accize la importul mostrelor de mărfuri, a căror valoare în vamă nu depășește suma de 22 euro;

- **menținerea și revederea facilității** fiscale privind cota redusă a TVA de 8% pentru producția agricolă primară, prin aplicarea acesteia față de producția din zootehnie în formă naturală și masă vie destinate reproducerii, fitotehnie și horticultură în formă naturală;

- **extinderea mecanismului de restituire** a TVA la investiții (cheltuieli) capitale în clădiri de producție;

- **extinderea cotei zero** a TVA pentru livrarea biomasei, destinată producerii energiei termice și apei calde;

- **majorarea cotelor** accizelor stabilite în sume fixe (băuturi alcoolice, oxigen, azot, articole de bijuterie sau de giuvaiergerie, autoturisme, alte tutunuri și înlocuitori de tutun fabricate), prin ajustarea acestora la rata inflației prognozată pentru anul 2015;

- **majorarea cotelor** accizelor pentru combustibili: benzina și derivatele acesteia, motorina și derivatele acesteia, gazele lichefiate și naturale, prin indexarea acestora la coeficientul de creștere anuală a produsului intern brut nominal prognozată pentru 2015 față de 2014;

- **majorarea cotelor** accizelor pentru țigarete cu filtru, prin ajustarea acestora la nivelul țărilor din regiune, cât și la Directivele UE;

- **micșorarea cotei** accizului pentru păcură;

- **extinderea dreptului de restituire** a sumei accizului pentru toți agenții economici ce efectuează exporturi de mărfuri supuse accizelor prelucrate și/sau fabricate în țară, fie în mod independent, fie în baza contractului de comision;

- **extinderea bazei impozabile** a taxei pentru dispozitivele publicitare prin impozitarea agenților economici care utilizează în scopuri proprii panouri pentru reclamă sau publicitate în locul în care aceștia desfășoară activitate economică;

- **majorarea cotelor** taxelor rutiere pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, cu 50%;
- **introducerea scutirii** de TVA, accize, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul cu titlu gratuit (donație) a mijloacelor de transport, indiferent de termenul de exploatare, destinate pentru: scopuri medicale, transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilate în modul corespunzător), stingerea incendiilor, curățarea străzilor, împrăștiat materialele, colectarea deșeurilor;
- **introducerea scutirii** de TVA și taxa vamală la importul și livrarea aeronavelor, elicopterelor, locomotivelor, vagoanelor automotoare pentru cale ferată antrenate în transportul public de pasageri, precum și părțile acestora;
- **introducerea scutirii** de TVA la importul și livrarea serviciilor de leasing operațional sau financiar ale aeronavelor, elicopterelor, locomotivelor, vagoanelor automotoarelor pentru cale ferată antrenate în transportul public de pasageri;
- **reducerea** de 2 ori, de la 10 mii la 5 mii lei, a mărimii amenzii privind neasigurarea accesului în încăperile de producție, în depozite, în locurile de păstrare a bunurilor, în spațiile comerciale și în spațiile cu o altă destinație, prin neprezentarea de explicații, date, informații și documente, necesare organului fiscal, asupra problemelor care apar în timpul controlului, precum și neexecutarea cerințelor din citația organului fiscal;
- **reducerea termenului** de stingere a obligației fiscale amânate sau eșalonate, de la 24 la 12 luni consecutive, concomitent cu introducerea obligației de aplicare a majorării de întârziere pe perioada amânării sau eșalonării obligațiilor fiscale.
- **implementarea** Nomenclaturii Combinată a Republicii Moldova, care include în sine atât tariful vamal, cât și nomenclatorul mărfurilor, concomitent cu modificarea mărimii cotelor taxelor vamale pentru unele categorii de mărfuri;
- **reglementarea** conceptului de exportator aprobat care prevede scutirea de la prezentarea certificatului de origine a agenților economici care dețin acest statut, în cazul exporturilor sau importurilor din/în țările cu care este semnat un acord de comerț liber ratificat de Republica Moldova;
- **revizuirea** conceptului de control ulterior în scopul implementării procedurii simplificate de vămuire, care presupune reverificarea obligatorie a declarațiilor vamale distribuite pe culoarul albastru de vămuire;
- **introducerea** sistemului de două coridoare privind reglementarea coridoarelor de trecere a bunurilor și mărfurilor peste frontiera vamală destinate persoanelor fizice (culoarul verde și culoarul roșu).
- **introducerea** termenului de exploatare de 10 ani admisibil la importul motocicletelor.

Impactul măsurilor de politică fiscală și vamală

Estimările privind impactul măsurilor de politică fiscală și vamală asupra veniturilor publice pentru anul 2015 se prezintă în tabelul 1.

Tabelul 1. Estimările privind impactul măsurilor de politică fiscală și vamală asupra veniturilor publice pentru anul 2015

№	Denumirea măsurilor	Costul, mil. lei
1.	Anularea facilităților fiscale acordate persoanelor juridice pentru veniturile obținute din dobânzile de la depozitele bancare depuse pe un termen ce depășește 3 ani și valorile mobiliare corporative sub formă de obligațiuni emise pe un termen ce depășește 3 ani	+ ¹
2.	Anularea scutirii de impozitul pe veniturile obținute din dobânzi de la creditele și împrumuturile acordate de către băncile comerciale și organizațiile de microfinanțare	+ ¹
3.	Introducerea unui sistem revăzut de cheltuieli permise spre deducere în scopuri fiscale în partea ce ține de reziduuri, deșeuri și perisabilități naturale, precum și întreținerea, funcționarea și reparația autoturismelor folosite de directorii generali, directorii executivi și asimilați, precum și conducătorii în domeniul administrativ, cu revederea modului de trecere în cont a sumei TVA achitată pentru întreținerea, funcționarea și reparația autoturismelor	+ ¹
4.	Deducerea în scopuri fiscale a cheltuielilor suportate de către angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de pînă la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută	+ ¹
5.	Micșorarea limitei de deducere în scopuri fiscale a donațiilor efectuate în scopuri filantropice sau de sponsorizare de către persoanele fizice și juridice în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice, organizațiilor necomerciale, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial, de la 10% la 2% din venitul impozabil	+ ¹
6.	Mentținerea și revederea facilității fiscale privind cota redusă a TVA de 8% pentru producția agricolă primară, prin aplicarea acesteia față de producția din zootehnie în formă naturală și masă vie destinate reproducerii, fitotehnie și horticultură în formă naturală	+863,6
7.	Majorarea cotelor accizelor stabilite în sume fixe (băuturi alcoolice, oxigen, azot, articole de bijuterie sau de giuvaiergerie, autoturisme, alte tutunuri și înlocuitori de tutun fabricate), prin ajustarea acestora la rata inflației prognozată pentru anul 2015	-146,0
8.	Majorarea cotelor accizelor pentru combustibili: benzina și derivatele acesteia, motorina și derivatele acesteia, gazele lichefiate și naturale, prin indexarea acestora la coeficientul de creștere anuală a produsului intern brut nominal prognozat pentru 2015 față de 2014	+170,1
9.	Majorarea cotelor accizelor pentru țigarete cu filtru, prin ajustarea acestora la nivelul țărilor din regiune, cît și la Directivele UE	+409,7
10.	Micșorarea cotei accizului pentru păcură	-20,5
11.	Extinderea bazei impozabile a taxei pentru dispozitivele publicitare prin impozitarea agenților economici care utilizează în scopuri proprii pentru reclamă sau publicitate în locul în care aceștia desfășoară activitate economică	+16,2
12.	Majorarea cotelor taxelor rutiere pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova, cu 50%	+426,3
13.	Introducerea scutirii de TVA, accize, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul cu titlu gratuit (donație) a mijloacelor de transport, indiferent de termenul de exploatare, destinate pentru: scopuri medicale, transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilate în modul corespunzător), stingerea incendiilor, curățarea străzilor, împrăștiat materialele, colectarea deșeurilor	+ ²
14.	Revizuirea conceptului de control ulterior în scopul implementării procedurii simplificate de vămuire, care presupune reverificarea obligatorie a declarațiilor vamale distribuite pe culoarul albastru de vămuire	+ ³
15.	Introducerea termenului de exploatare de 10 ani admisibil la importul motocicletelor	+ ¹
	TOTAL	+1719,5
	Pondere în total PIB, %	1,41

PIB pentru anul 2015 – 121,9 mlrd. lei

Rata inflației pentru anul 2015 – 9,7%

Creșterea PIB-ului nominal prognozat în anul 2015 față de anul 2014 – 6,1%

¹ Eventualele costuri nu pot fi determinate.

² În anul 2015 nu a fost valorificat acest drept.

³ Reducerea costurilor de administrare vamală nu pot fi determinate.

- *facilitățile fiscale și vamale acordate în anul 2015, pe tipuri de venituri* – comunicăm că, costul total al facilităților fiscale și vamale în anul 2015 s-a estimat în sumă totală la circa 7857,9 mil. lei, ceea ce este cu 2395,7 mil. lei sau cu 43,9 % mai mult față de anul 2014. Ponderea acestor facilități fiscale și vamale în PIB a constituit 6,5 la sută.

Majorarea respectivă a fost determinată de introducerea/reintroducerea/ menținerea facilităților fiscale și vamale la:

– importul serviciilor financiare, inclusiv bancnote și monede metalice în monedă națională și în valută străină;

– importul și/sau livrarea tractoarelor agricole și tehnicii agricole;

– includerea în capitalul statutar a activelor materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor;

– livrarea materiei prime secundare, inclusiv deșeurilor și reziduurilor de hârtie și de carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), de metale feroase și neferoase, reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora;

– importul mărfurilor originare din Statele membre ale UE conform Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, precum și din Statele membre ale CSI conform Acordului de comerț liber cu țările CSI.

Totodată, menționăm că, costul general al facilităților fiscale și vamale nu include costul facilităților fiscale acordate la impozitul pe venitul persoanelor juridice.

Informația cu privire la costul facilităților fiscale și vamale pe tipuri de impozite și taxe acordate pe anul 2015 în comparație cu anul 2014 se prezintă în tabelul 2.

Tabelul 2. Sinteza facilităților fiscale și vamale pe tipuri de impozite și taxe și costul acestora (2015/2014)

Facilitățile fiscale și vamale pe tipuri de impozite și taxe	Costul facilităților fiscale și vamale, mil. lei		Ponderea facilităților fiscale și vamale în suma totală a facilităților, %		Ponderea facilităților fiscale și vamale în PIB, %		Devieri 2015 și 2014, mil. lei (+,-)	Raportul 2015 către 2014, %
	2014	2015						
			2014	2015	2014	2015		
Impozitul funciar	122,5	104,8	2,2	1,3	0,1	0,1	-17,7	85,6
Impozitul pe bunurile imobiliare	106,9	131,4	2,0	1,7	0,1	0,1	+24,5	122,9
TVA	3540,4	4909,9	64,8	62,5	3,2	4,0	+1369,5	138,7
Accize	291,4	547,1	5,3	6,9	0,3	0,5	+255,7	187,7
Taxele locale	4,6	4,4	0,1	0,1	0,004	0,004	-0,2	95,7
Taxele pentru resursele naturale	17,0	15,9	0,3	0,2	0,02	0,01	-1,1	93,5
Taxele vamale	1 369,2	2138,6	25,1	27,2	1,2	1,8	+769,4	156,2
Taxele pentru procedurile vamale	10,2	5,8	0,2	0,1	0,01	0,01	-4,4	56,9
Total	5462,2	7857,9	100	100	4,9	6,5	2395,7	143,9

Administrarea fiscală

Pe parcursul anului 2015, Serviciul Fiscal de Stat, sub egida motto-ului „Funcționarul fiscal – în serviciul contribuabilului”, a activat în vederea realizării obiectivului de bază, și anume majorarea nivelului de conformare voluntară la prevederile legislației în vigoare în rândul contribuabililor prin aplicarea metodelor noi și eficiente de interacțiune și comunicare, astfel încât accesul liber la consultații și echitatea să se manifeste în toate acțiunile întreprinse de SFS.

Astfel, pe parcursul anului 2015, de către Serviciul Fiscal de Stat au fost întreprinse următoarele acțiuni:

1. În domeniul administrării fiscale

1.1. Perfecționarea cadrului normativ de administrare fiscală:

În vederea alinierii actelor normative în domeniul administrării fiscale și aducerea acestora în conformitate cu prevederile reglementărilor actelor legislative și normative în vigoare, au fost aprobate Ordine ale IFPS:

- Indicațiile metodice privind efectuarea vizitelor fiscale;
- Regulamentul privind perfectarea dosarelor aferente rezultatelor controalelor efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat și procedura remiterii acestora procurorului sau organului de urmărire penală;
- Regulamentul privind funcționarea posturilor fiscale;
- Regulamentul privind stimularea morală (non-financiară) a contribuabililor onești;
- Regulamentul comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, menirea cărora este de a întreprinde măsuri de contracarare a fenomenului “muncii la negru” și achitarea “salariilor în plic”.

1.2. Asistență internațională:

Unul din evenimentele importante ale anului 2015 a fost inițierea procesului de pregătire a unui proiect important de dezvoltare a SFS, în colaborare cu **Banca Mondială** – Proiectul de modernizare a administrării fiscale (TAMP), care va acoperi practic toate domeniile de administrare fiscală:

- Politica și analiza fiscală;
- Dezvoltarea Instituțională;
- Dezvoltarea Operațională;
- Infrastructura IT și Modernizarea Sistemului;
- Managementul Proiectului și Managementul Schimbării.

Din contul Grantului TF017415 acordat de către BM s-a inițiat elaborarea proiectului pregătitor, care va asigura:

- descrierea proceselor de business din cadrul SFS;
- dezvoltarea capacităților de management al proiectelor și al schimbării
- descrierea cerințelor pentru sistemul informațional integrat.

1.3. Proiectul pilot „Funcționarul fiscal de sector”:

În scopul stabilirii și menținerii unor relații de încredere cu contribuabilii, educării fiscale a societății, SFS promovează comunicarea directă, pro-activă și personalizată cu contribuabilii prin intermediul proiectului pilot „Funcționarul fiscal de sector”. Astfel, în cadrul proiectului pilot (au fost implicate câteva organe fiscale 7+4), în scopul îmbunătățirii gradului de conformare fiscală voluntară, SFS a decis de a numi funcționari fiscali de sector pentru monitorizarea sectorială a transparenței activității contribuabililor.

Urmare a generalizării respective, s-au constatat următoarele rezultate ale **activității funcționarului fiscal în sectorul de administrare fiscală**, pentru perioada martie-decembrie 2015 (în cadrul proiectului pilot):

- 3654 subiecți depistați care activează ilicit;
- 10819 patente eliberate;
14785,9 mii lei încasate de la eliberarea patentelor;
- 875 subdiviziuni anulate;
- 1338 subdiviziuni noi înregistrate;
- 455 contribuabili noi înregistrați.

Totodată numărul de contracte de dare în chirie a apartamentelor și a altor obiecte înregistrate a crescut cu 822 contracte comparativ cu perioada similară a anului precedent. Suma încasată a impozitului din valoarea contractului a crescut cu 420,4 mii lei.

1.4. Ghidul de deservire a contribuabililor – etica inspectorului fiscal în deservirea contribuabilului:

Prin Ordinul IFPS nr.41 din 24 ianuarie 2015 a fost aprobat Ghidul de deservire a contribuabililor, acest document stabilește obligații pentru funcționarii fiscali în procesul de acordare a asistenței contribuabililor, principiile fundamentale și obiectivele ce țin de domeniul deservirii contribuabililor, în scopul creșterii încrederii contribuabililor în autoritatea fiscală.

Pornind de la sloganul Serviciului Fiscal de Stat „Funcționarul fiscal – în serviciul contribuabilului”, reieșind din viziunea care constă în aspirarea spre o societate în care fiecare dorește să contribuie la formarea bugetului, Ghidul impune funcționarilor fiscali următoarele obiective generale de deservire a contribuabililor;

- acordarea serviciilor pornind de la necesitățile contribuabililor;
- asigurarea unui tratament bazat pe respect și deschidere față de contribuabili;
- asigurarea unei interacțiuni eficiente între SFS și contribuabil prin diverse canale de comunicare;
- lărgirea spectrului de servicii acordate contribuabililor;
- furnizarea unor informații comprehensive, inclusiv procesele de administrare fiscală;

- utilizarea tehnologiilor informaționale și eficientizarea serviciilor fiscale acordate.

1.5. Asistența on-line contribuabililor:

Centrul de apel a fost instituit în conformitate cu Strategia de Dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2006-2010 (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1208 din 20.10.2006) Planul Preliminar de Țară al „Fondului Provocările Mileniului”, iar lansarea a avut loc la 19 martie 2009.

În scopul realizării obiectivului ”Creșterea gradului de conformare fiscală”, un rol important revine acțiunilor de **popularizare a legislației fiscale**, promovarea civismului fiscal și acordarea asistenței contribuabililor.

În acest sens, acțiunile Serviciului Fiscal de Stat au inclus atât examinarea și prezentarea explicațiilor la adresările scrise ale contribuabililor cât și asistența metodologică prin intermediul **„Centrul Unic de Apel” 080001525.**

Pentru îmbunătățirea calității serviciilor de consultanță acordate de **Centrul Unic de Apel** a fost elaborat și implementat sistemul de ”Raporte statistice și monitorizarea apelurilor” la SI CRM ce permite identificarea indicilor de calitate, cum sunt ponderea apelurilor nepreluat, durata medie a unui apel, structura apelurilor pe tipuri de impozite, care vor constitui bază pentru stabilirea obiectivelor de performanță. A fost elaborat și plasat pe pagina oficială a SFS www.fisc.md sondajul electronic care evaluează satisfacția contribuabilului în raport cu organul fiscal, referitor la serviciile oferite, sondaj la care poate participa orice contribuabil.

1.6. Modernizarea sistemului informațional fiscal – suport eficient pentru SFS și contribuabili:

O importanță deosebită în eficientizarea administrării fiscale, precum și în diminuarea costurilor afacerilor îl joacă serviciile electronice, astfel, pe parcursul anului 2015 au fost lansate și modernizate un șir de servicii informaționale automatizate:

SIA „e-Cerere” constituie o soluție informațională menită să înlocuiască procedura tradițională de depunere a cererilor (privind înregistrarea în calitate de plătitor al T.V.A. și/sau de înregistrare a subdiviziunilor) cu un mecanism modern, bazat pe tehnologii informaționale.

SIA „Diseminare mesaje” reprezintă o modalitate nouă de comunicare la distanță, prin intermediul mijloacelor electronice și care asigură o informare promptă, deplină și corectă a contribuabililor.

SIA „Anticamera online” reprezintă un nou instrument al Strategiei de comunicare a SFS, care prin o mai bună exploatare a potențialului tehnologiilor informaționale, permite de a fluidiza comunicarea dintre contribuabili și conducerea SFS oferind posibilitatea persoanelor fizice și juridice să discute prin internet cu reprezentanții SFS pe diverse subiecte de interes comun.

SIA „Declarația precompletată” reprezintă un instrument și o soluție de eficientizare a procesului de raportare către SFS destinat persoanelor fizice. În anul 2015, pe lângă declarația precompletată disponibilă posesorilor cheilor electronice, a

fost creată posibilitatea generării acestora la sediile oficiilor fiscale teritoriale, implicând și modificarea lor la solicitarea contribuabilului.

Îmbunătățirea Sistemului informațional fiscal a permis de a majora funcționalitățile și posibilitățile utilizării datelor, în scopul creșterii acumulărilor la buget, și anume: „Gestionarea fluxurilor informaționale fiscale”; „Gestionarea informației trezoreriale” (TREZOR); „Prelucrarea electronică a documentelor fiscale”; „Declarație electronică pentru persoane fizice”; „Cadastrul Fiscal”; „Colectarea informațiilor din surse indirecte”; „Comanda on-line a formularelor tipizate”; „e-Factura”.

S-au efectuat lucrări de modernizare a Portalului www.fisc.md în scopul asigurării unei transparențe și accesibilități precum este vizat în Hotărârea Guvernului nr.188 din 03.04.2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice :

- Ajustarea formei CET08 conform cotelor în vigoare pentru anul 2014 pentru SIA „Declarația electronică” și fișierul Excel de pe portalul www.servicii.fisc.md;

- Elaborarea și implementarea rubricii noi „Raportul asupra propunerilor la legislație” în modulul „Scriem Codul Fiscal”;

- Elaborarea și implementarea compartimentului „Stema SFS” pe portalul www.fisc.md;

- Elaborarea și implementarea „Calculatorului contribuabilului” care va permite calcularea obligațiunilor fiscale aferente impozitului pe venit;

- Elaborarea sarcinii tehnice pentru implementarea rubricii „Hotărâri ale instanțelor de judecată” pe portalul www.fisc.md;

- Elaborarea și implementarea banner-ului privind apropierea termenului-limită de prezentare a declarației și achitare a impozitului pe venit pe portalul www.fisc.md;

- Elaborarea și implementarea subrubricii „Deciziile consiliului consultativ ale IFPS” pe portalul www.fisc.md;

- Elaborarea, implementarea și plasarea modulului „Acces public la restanța admisă de un contribuabil” pe portalul www.fisc.md;

- Elaborarea și implementarea sondajului electronic în scopul determinării gradului de satisfacție a contribuabililor;

- Plasarea noutăților pe portalul www.fisc.md;

- Ajustarea rubricii „Contacte” subrubrica „IFS Teritoriale” de pe pagina www.fisc.md;

- Elaborarea și implementarea „Calculatorului impozitului auto”;

- Elaborarea și implementarea rubricii „Deciziile privind cotele și taxele locale”;

- Elaborarea și implementarea compartimentului „Servicii fiscale” pe portalul www.fisc.md.

La situația din 31 decembrie 2015 prin intermediul ÎS „Fiscservinform”, SFS acorda 55 servicii fiscale electronice. **Lista serviciilor fiscale electronice prestate de SFS (anexa nr.1)** a fost perfectată și plasată pe pagina oficială www.fisc.md unde

contribuabilii se pot familiariza cu serviciile oferite de SFS, precum și cu descrierea succintă a acestora.

Prestînd servicii contribuabililor, SFS a dezvoltat în continuare și a îmbunătățit administrarea fiscală, astfel, creînd și plasînd pe pagina sa oficială un Sondaj electronic privind gradul de satisfacție a contribuabilului, la care poate participa orice persoană.

1.7. Activități de minimizare a practicii de achitare a salariilor „în plic” și a muncii „la negru”:

În vederea respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă și protejării drepturilor salariaților, precum și întreprinderii măsurilor de contracarare a fenomenului „muncii la negru” și a practicii de achitare a salariilor „în plic”, avînd ca bază Regulamentul comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, aprobat prin ordinul comun IFPS nr.393, ISM nr. 12-a, IGP nr. 82, CNSM nr.150 din 05.05.2015, organele semnatare ale Regulamentului au întreprins, în perioada 01.01.2015 - 31.12.2015, un șir de acțiuni conform competențelor.

Astfel, pe parcursul anului 2015, au fost supuși verificărilor 3 424 de contribuabili cu ieșire la fața locului și/sau prin aplicarea metodelor și surselor indirecte de estimare a obligațiilor fiscale. În urma controalelor efectuate de către SFS au fost întocmite 1 587 acte de control și 17 594 procese-verbale contravenționale pentru activitate ilicită și 2 424 procese-verbale contravenționale întocmite conform competențelor în care au fost consemnate încălcări și abateri de la prevederile actelor legislative și normative.

În cadrul acțiunilor demarate au fost întreprinse controale în comun cu reprezentanții subdiviziunilor teritoriale ale sindicatelor și ai Inspectoratului de Stat al Muncii, fiind efectuate 69 controale privind respectarea legislației muncii și normelor de securitate și sănătate în muncă, examinate 22 petiții, 7 sesizări și cercetate 4 accidente de muncă.

Activitățile respective au avut un impact direct și indirect asupra majorării încasărilor la buget. Astfel:

- la bugetul public național administrat de SFS la compartimentul impozitul pe venit din salariu încasările au crescut cu 11,9%, comparativ cu perioada similară a anului precedent, și au constituit 2 690 439, 6 mii lei pentru anul 2015 față de 2403881,7 mii lei pentru anul 2014 ;

- la bugetul asigurărilor sociale de stat (total) încasările au crescut cu 11,4% și au constituit 8 914 937,9 mii lei pentru anul 2015 față de 8 002 2796,9 mii lei pentru anul 2014;

- la fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală (total) încasările au crescut cu 19,1%, comparativ cu perioada similară a anului precedent, și au constituit 2 765 989,1 mii lei pentru anul 2015 față de 2 321 998,5 mii lei pentru anul 2014.

2. Conformarea contribuabililor

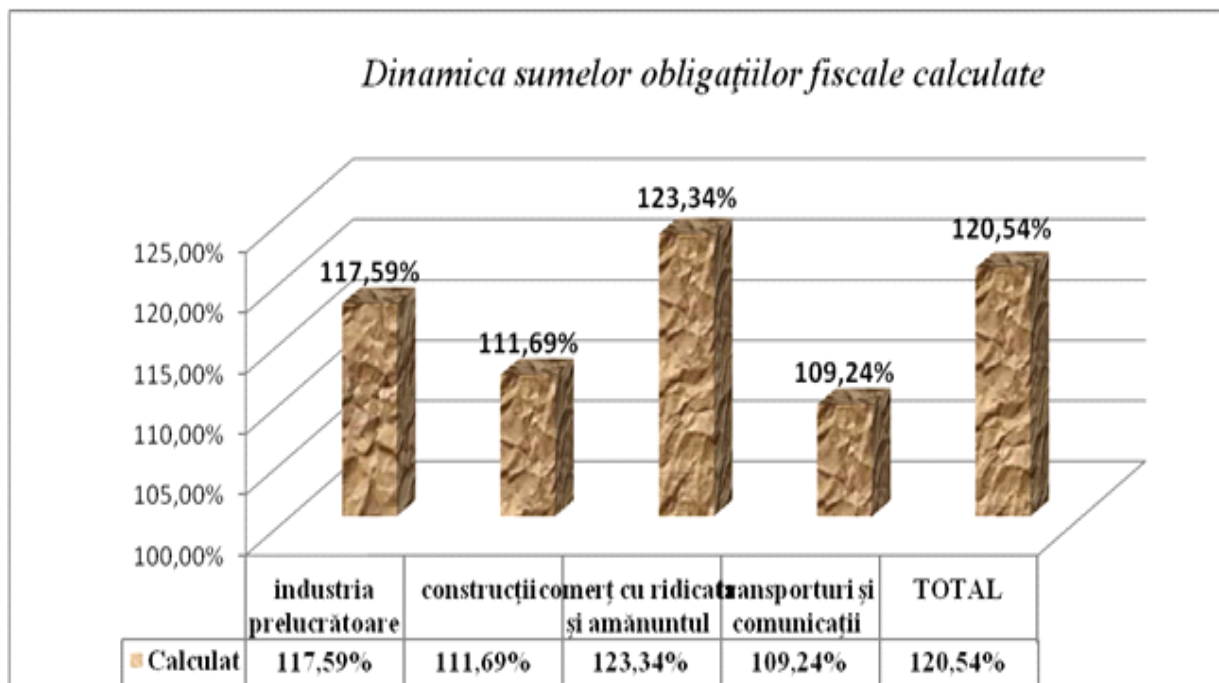
Activitățile de conformare benevolă au ca scop asigurarea prevenirii eschivării de la plata și calculul impozitelor, comiterii încălcărilor fiscale, precum și legalizarea

afacerilor din cadrul economiei tenebre prin înregistrarea agenților economici în modul stabilit și atribuire a unui statut legal al genurilor de activitate desfășurate.

Astfel, conform Programului de conformare a contribuabililor pentru anul 2015 în baza Modelului gestionării riscurilor de conformare a agenților economici a fost selectată lista contribuabililor, care urmau a fi supuși monitorizării în anul 2015 de către IFS teritoriale cu scopul asigurării conformării contribuabililor ce activează în domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul, industriei prelucrătoare, transportului și comunicațiilor și construcțiilor.

Analizând informația referitoare la rezultatele monitorizării contribuabililor prin prisma Programului de conformare voluntară efectuate de către IFS teritoriale în perioada anului 2015, suma obligațiilor fiscale **calculate** la bugetul public național pentru anul 2015 constituie **1 341 218** mii lei, ce este cu **228 524,1** mii lei mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent – majorarea în medie cu **120,5 %**, inclusiv pe domenii:

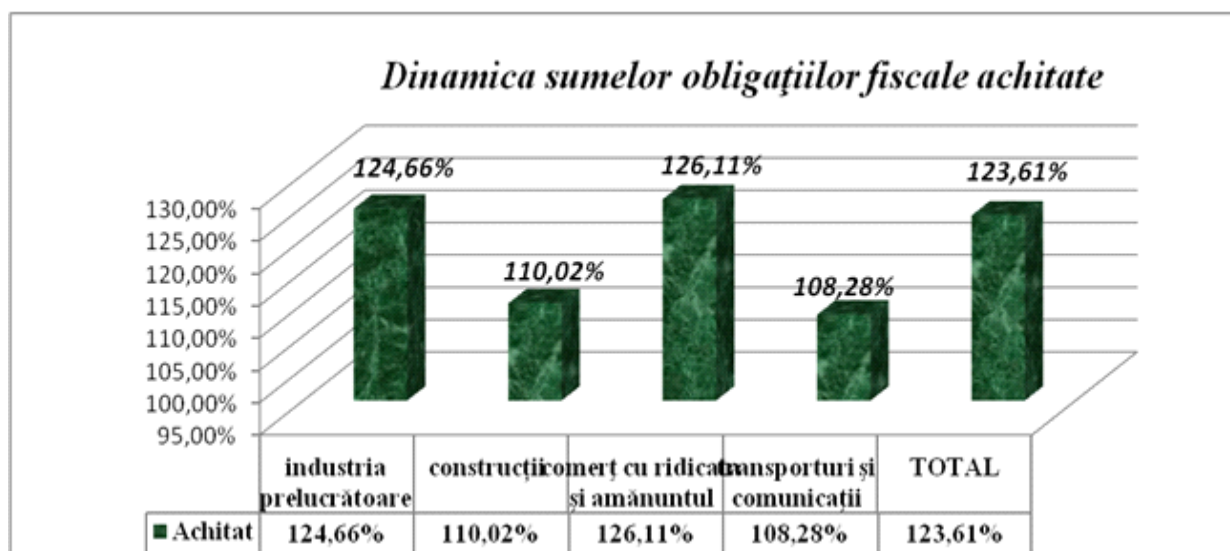
- industria prelucrătoare – majorare cu **117,59 %**, sau cu **36 308,1 mii lei**;
- construcții – majorare cu **111,69%**, sau cu **8 696,3 mii lei**;
- comerț cu ridicata și amănuntul – majorare cu **123,34%**, sau cu **176 550,3 mii lei**;
- transporturi și comunicații – majorare cu **109,24%**, sau cu **6 969,4 mii lei**.



Suma obligațiilor fiscale **achitate** la bugetul public național constituie **1 381 931** mii lei, ce este cu **263 922, 1** mii lei mai mult comparativ anul precedent – majorarea cu **123,61%**, inclusiv pe domenii:

- industria prelucrătoare – majorare cu **124,66 %**, sau cu **50 881,7 mii lei**;
- construcții – majorare cu **110,02 %**, sau cu **7 881, 6 mii lei**;
- comerț cu ridicata și amănuntul – majorare cu **126,11 %**, sau cu **199 427 mii lei**;

- transporturi și comunicații – *majorare cu 108,28%, sau cu 5 730,9 mii lei.*



În baza a **18745** procese-verbale contravenționale întocmite pentru practicarea activităților ilicite au fost aplicate sancțiuni contravenționale în sumă de **17996,50** mii lei, din care **8114,27** mii lei achitate în perioada de gestiune, adică integral, folosindu-se de dreptul de reducere a amenzii în mărime de 50% în cazul achitărilor în termen de 3 zile.

Ca rezultat al monitorizării contribuabililor supuși verificărilor au fost aduși în cadrul legal 4267, inclusiv prin eliberarea a 3 496 patente de întreprinzător, prin angajare în calitate de salariați 391 persoane, au fost înregistrate: 114 întreprinderi individuale (ÎI), 116 societăți cu răspundere limitată (SRL) și 150 gospodării țărănești (GȚ).

În baza a 1587 acte de control, au fost emise 845 decizii asupra cazurilor de încălcare a legislației, fiind calculate suplimentar la buget impozite, taxe și alte plăți în sumă totală de 11 921,9 mii lei, inclusiv prin metode și surse indirecte 5 955,06 mii lei, din ele achitate în perioada de gestiune 6 516,2 mii lei.

Povara fiscală

Ponderea impozitelor și taxelor calculate la un leu vânzări în urma acțiunilor de conformare s-a **majorat de două ori**, s-au cu **0,0618 bani** la un leu vânzări mai mult comparativ cu anul 2014, inclusiv pe domenii:

- industria prelucrătoare – o majorare cu **115,62 % (12,1% : 10,5%)**, sau cu **0,0164 bani** la un leu vânzări;
- construcții – majorare cu **196,10%**, sau cu **0,0507 bani** la un leu vânzări;
- comerț cu ridicata și amănuntul – majorare **de două ori**, sau cu **0,0428 bani** la un leu vânzări;
- transporturi și comunicații – majorare **de nouă ori (de la 4,7% în 2014 la 42,6% în 2015)**, sau cu **0,3790 bani** la un leu vânzări.

3. Analiza rezultatelor controalelor fiscale și măsuri de combatere a evaziunii fiscale:

3.1. Analiza rezultatelor controalelor fiscale

În perioada anului 2015 au fost efectuate **56 936 controale fiscale**, ce constituie cu 3 464 controale fiscale mai puțin (5,7%) comparativ cu anul precedent (60400 controale fiscale).

Numărul controalelor fiscale în cadrul cărora au fost depistate încălcări ale legislației fiscale **s-a majorat cu 2 626 sau cu 9 %** față de anul precedent (33 101 controale în anul 2015 comparativ cu 30 475 controale în anul 2014), iar suma impozitelor, taxelor și altor plăți, inclusiv sancțiunile, calculate suplimentar la buget în rezultatul controalelor fiscale **s-a majorat cu 269 032,3 mii lei sau cu 22 %** față de anul precedent (1 470 214,3 mii lei, inclusiv sancțiuni 610 363,5 mii lei în anul 2015 comparativ cu 1 201 182,0 mii lei, inclusiv sancțiuni fiscale 457 828,3 mii lei în anul 2014).

Concomitent, suma încasată a impozitelor, taxelor și altor plăți, inclusiv sancțiunile, **s-a micșorat cu 50 138,1 mii lei sau cu 28 %** față de anul precedent (130 811,5 mii lei, inclusiv sancțiuni fiscale 59 708,5 mii lei în 2015 comparativ cu 180 949,6 mii lei, inclusiv sancțiuni fiscale 64 561,5 mii lei în 2014).

Dinamica controalelor fiscale efectuate în perioada anilor 2012 - 2015 și rezultatele acestora, prin toate metodele de verificare									
Indicator		2012	2013	devieri 2013/2012		2014	2015	devieri anul 2015 / anul 2014	
				+/-	(%)			+/-	(%)
r.1	Controale fiscale efectuate prin toate metodele de verificare (nr. controale)	63,527	74,029	10,502	17%	60,400	56,936	-3,464	-6%
r.2	Controale fiscale rezultative din total efectuate (nr. controale)	43,670	40,118	-3,552	-8%	30,475	33,101	2,626	9%
r.3	Rezultativitate (r.2/r.1)	68.7%	54.2%		-14.6%	50.5%	58.1%		7.7%
r.4	Suma totală a calculărilor ca rezultat al controalelor fiscale efectuate (mii lei)	595,964.9	653,046.1	57,081	10%	1,201,182	1,470,214	269,032	22%

3.2 Posturile fiscale:

În perioada de referință au fost monitorizate 224 de posturi fiscale, din care 150 au fost instituite pe parcursul anului 2015, iar 74 de posturi fiscale au fost instituite în perioadele precedente, iar activitatea acestora s-a efectuat inclusiv și în 2015.

Totodată, în perioada de referință au fost instituite 48 de posturi fiscale, având drept bază analiza unor genuri de activitate per ansamblu.

În rezultatul funcționării posturilor fiscale instituite cu scopul stopării pseudo activității, indicatorii de eficiență se prezintă astfel:

Indici de eficiență principali	2015
Total	55
Anulat în calitate de plătitor TVA	10
Stoparea totală a activității	21
Stoparea documentării tranzacțiilor dubioase	19
Creșterea poverii fiscale	3
Ponderea posturilor rezultative	96%

Astfel, achitățile aferente Bugetului Public Național a contribuabililor monitorizați prin intermediul postului fiscal au crescut în 2015, față de 2014 cu **46 223,7** mii lei (sau circa 113%) și respectiv achitățile **TVA au crescut cu 3 315,8** mii lei (sau circa 20%).

3.3. Remiterea materialelor către organele de drept:

Pe parcursul anului 2015, au fost identificate elemente ale infracțiunilor fiscale și prin urmare, sesizate organele de drept, fiind remise de către organele fiscale 438 de materiale, Suma evaziunii calculată fiind de 3.083 mil. lei. Organele de drept, la rândul său au inițiat urmărirea penală în 128 de cazuri, iar în 24 au emis ordonanță de refuz.

Administrarea vamală

În anul 2015, Serviciul Vamal a continuat implementarea reformelor, în vederea eficientizării sistemului de administrare vamală, facilitării comerțului internațional, simplificării procedurilor vamale, calității serviciilor prestate și asigurării securității frontierei de stat.

În perioada anului 2015 au fost percepute drepturi de import/export și alte taxe în sumă de 15 829,9 mil. lei, fiind în creștere cu 2,6% (+404,8 mil. lei), comparativ cu anul 2014.

Întru asigurarea perceperii integrale a drepturilor de import, în anul 2015 au fost întreprinse un set de măsuri de eficientizare a administrării vamale și implementate instrumente de sporire a controlului în domeniile de risc. Aceste măsuri au caracter complex și cuprind toate etapele procedurii de vămuire a mărfurilor, sporind controlul corectitudinii datelor ce stau la baza calculării impozitelor și taxelor și anume: controlul corectitudinii determinării valorii în vamă, a codului tarifar, originii și cantității mărfurilor, controlul corectitudinii acordării facilităților fiscale, respectarea condițiilor regimurilor vamale suspensive (antrepozite vamale, zona liberă), depistarea și anihilarea tentativelor de eschivare de la plata drepturilor de import/export.

În anul 2015 suma majorării valorii în vamă a constituit 453,7 mil. lei, respectiv, suma taxelor și impozitelor încasate suplimentar, după recalcularea valorii în vamă a mărfurilor, a constituit 120,2 mil. lei.

Unul din mecanismele deja implementate și care s-a adeverit a fi eficient, reprezintă auditul post-vămuire. La acest capitol în anul trecut s-au înregistrat realizări importante, iar odată cu modificarea cadrului legal, Serviciul Vamal a obținut toate pârghiile necesare pentru contracararea tentativelor de eschivare de la plata obligației vamale. Ponderea controalelor ulterioare rezultative din totalul controalelor a fost la nivel de 67,6%. Au fost supuși controlului 244 agenți economici, unde în rezultatul controalelor au fost calculate obligații vamale în sumă de 35,05 mil. lei.

Serviciul Vamal a realizat o serie de activități orientate spre introducerea normelor și standardelor internaționale în domeniul vamal, în vederea simplificării procedurilor vamale, reducerii duratei și costurilor efective suportate de agenții economici la vămuirea mărfurilor.

Durata medie a procedurii de trecere a mărfurilor peste frontieră la import a constituit 20 minute la import și 15 minute la export.

Datorită eficientizării sistemului de selectivitate și analiza de risc, a fost posibilă extinderea ariei de aplicare a procedurilor simplificate de vămuire pentru agenții economici credibili.

În rezultat, datorită procedurilor simplificate este limitat contactul direct între inspectorii vamali și agenții economici, minimizând riscurile de corupție, iar costul și durata procedurilor vamale se reduc considerabil. În urma măsurilor de eficientizare a sistemului de selectivitate, prin consolidarea colaborării cu subdiviziunile Serviciului Vamal, s-a reușit diminuarea cotei declarațiilor vamale direcționate pe culoarul roșu de vămuire pentru controlul fizic și a constituit 14% la import (24% în 2013) și 3% la export (13% în 2013).

Întru reducerea duratei procedurilor vamale și costurilor aferente vămuirii au fost întreprinse următoarele măsuri:

Serviciul Vamal a continuat promovarea conceptului de Agent economic autorizat (AEO) și procedurile simplificate. Astfel, la finele anului 2015 au fost înregistrate 96 companii care beneficiază de certificatul AEO, iar 43 companii beneficiază de vămuire la domiciliu.

Serviciul Vamal a continuat promovarea vămuirii electronice (e-customs). Începând cu 1 martie 2015, toți agenții economici pot declara electronic nu doar exportul dar și importul de mărfuri. Odată cu eliminarea documentelor pe suport de hârtie și trecerea la procesarea doar electronică a tranzacțiilor de export, Serviciul Vamal a oferit posibilitatea producătorilor de a deveni mai competitivi pe piața străină, minimizând timpul de vămuire și reducându-le considerabil costurile aferente exportului produselor autohtone. Drept urmare a măsurilor de promovare a procedurii declarării electronice, ponderea exportului perfectat electronic a depășit 61% din totalul exporturilor.

Activitatea pe dimensiunea antifraudă s-a realizat în strânsă colaborare cu autoritățile vamale din țările vecine. Anul 2015 a fost deosebit de rezultativ sub aspectul dezvoltării colaborării cu autoritățile vamale din România și Ucraina, au avut loc mai multe întruniri de lucru a conducătorilor administrațiilor vamale, în cadrul cărora au fost convenite mecanisme concrete de colaborare .

Politica în domeniul cheltuielilor aplicată în anul 2015 (pe ramuri)

Politica promovată în domeniul cheltuielilor publice în anul 2015 a fost una prudentă, orientată spre asigurarea stabilității bugetului public național, asigurarea disciplinei, echității, transparenței, simplității și onestității în repartizarea finanțelor publice. Conform datelor raportului anual, executarea bugetului public național în anul 2015 s-a soldat cu un deficit de 2,2% comparativ cu cel stabilit de 3,9% față de PIB.

Obiectivul general în domeniul *apărarea națională* este dezvoltarea unui sistem eficient de planificare și gestionare în vederea asigurării apărării naționale, în funcție de riscurile și amenințările la adresa securității naționale, precum și instrumentele politice disponibile, trecerea la standardele noi de pregătire a trupelor, asigurarea securității

spațiului aerian, dotarea cu echipament nou și materiale cât și modernizarea echipamentului și a tehnicii existente.

Principalele priorități pentru anul 2015 în domeniul Apărării Naționale conform documentelor de politici sectoriale și naționale, au fost axate pe următoarele:

- dezvoltarea capabilităților de apărare și modernizarea Armatei Naționale;
- profesionalizarea graduală a Armatei Naționale prin majorarea ponderii militarilor prin contract;
- dezvoltarea infrastructurii obiectivelor militare;
- participarea Republicii Moldova la eforturile regionale și subregionale de promovare a stabilității și securității internaționale.

Obiectivul general în domeniul *justiției* este edificarea unui sector accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii, respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție. Urmare a asigurării realizării obiectivelor specifice ale sectorului au fost atinse următoarele rezultate, și anume:

- Au fost consolidate capacitățile de autoadministrare și independență a sistemului judecătoresc
- S-au elaborate și se aplică metode și programe de instruire moderne pentru actorii din justiție
- Au fost fortificat capacitățile de expertiză judiciară
- Servicii de asistență juridică garantată de stat au devenit mai accesibile, diversificate și calitative.
- Sistem de probațiune a fost modernizat și consolidat;
- A sporit accesul publicului la bazele de date ale actelor normative;
- S-a asigurat perfecționarea și îmbunătățirea calității prestării serviciilor informațional-juridice către cetățeni și mediul de afaceri.

Obiectivul principal în domeniul *jurisdicției constituționale* este sporirea calității actelor emise de Curtea Constituțională. Pentru a atinge obiectivul propus, au fost optimizate modalitățile de sesizare a Curții de către subiecții abilitați cu acest drept. S-a pus accentul pe examinarea complexă și argumentată a admisibilității sesizării, procedură care vine să faciliteze pregătirea materialelor dosarului, precum și să lichideze cazurile de sistare a procesului pe motiv că obiectul sesizării nu ține de competența Curții.

În anul 2015 pe rolul Curții s-au aflat 66 sesizări (53 de sesizări depuse în 2015 și 7 preluate din 2014) fiind examinate 53.

Obiectivul general în domeniul *menținerea ordinii publice și securitatea națională* este asigurarea legalității, ordinii publice, drepturilor cetățenilor, creșterea gradului de siguranță pentru cetățeni, îmbunătățirea capacității de coordonare și de gestionare a resurselor în caz de situații excepționale, asigurarea unui sistem eficient de management al frontierei, ce ar permite libera circulație a persoanelor și a mărfurilor.

Principalele priorități de politici pentru anul 2015 în domeniul menținerii ordinii publice și securității statului au fost axate pe următoarele aspecte:

- continuarea implementării reformei în cadrul Ministerului Afacerilor Interne;
- consolidarea capacităților instituționale de asigurare eficientă a securității statului;
- implementarea managementului integrat al frontierei în conformitate cu cele mai bune practici ale Uniunii Europene;
- fortificarea capacităților și dotărilor tehnice ale salvatorilor și pompierilor;
- crearea condițiilor de detenție ce ar respecta standardele naționale și internaționale în domeniu, completarea bazei tehnico-materiale întru respectarea drepturilor omului în detenție;
- consolidarea sistemului național de prevenire și combatere a corupției, spălării banilor și finanțării terorismului;
- reconstrucția penitenciarelor existente și construcția unei case de arest;
- asigurarea respectării drepturilor copiilor aflați în detenție;
- îmbunătățirea condițiilor pentru instruirea și perfecționarea adecvată a colaboratorilor și funcționarilor sistemului penitenciar;
- revizuirea politicii de angajare și a sistemului de recrutare a personalului instituțiilor penitenciare;
- administrarea eficientă a serviciilor medicale.

Una din măsurile de politică noi, realizate în domeniul *învățământului* în anul 2015, se axează pe implementarea în continuare a reformei descentralizării financiare, în baza Legii nr. 267 din 1 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care prevede finanțarea instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special și extrașcolar (complimentar) prin transferuri cu destinație specială. În acest scop în cheltuielile ramurii au fost executate mijloace în volum de 5 533,3 mil. lei.

Din cheltuielile ramurii fac parte achitarea serviciilor educaționale pentru realizarea comenzii de stat de pregătire a cadrelor conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.983 din 22 decembrie 2012 „Cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară”, în care scop au fost utilizate 747,3 mil. lei.

În 2015 ramura a beneficiat de mijloace din suportul bugetar în cadrul proiectului “Reforma educației în Moldova”, susținut de Banca Mondială și în domeniul reformei învățământului profesional tehnic, oferit de Comisia Europeană.

Politica cheltuielilor în domeniul *științei și inovării* în anul 2015 a fost axată pe următoarele direcții:

- Finanțare instituțională - 265,7 mil. lei;
- Finanțarea programelor de stat de stat - 3,5 mil. lei;
- Finanțarea proiectelor prin concurs - 7,6 mil. lei;
- Finanțarea proiecte individuale - 2,9 mil. lei;
- Finanțarea proiecte internaționale - 3,9 mil. lei;

- Proiecte finanțate din surse externe în cadrul proiectului „Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare – Orizont 2020” - 14,1 mil. lei;
- Proiecte finanțate din surse externe în cadrul proiectului „Programul Cadru 7” - 5,5 mil. lei.
- Proiecte finanțate din surse externe în cadrul proiectului „Suport pentru cooperarea științifică și tehnică” - 14,8 mil. lei.

Politica promovată în domeniul cheltuielilor publice pe domeniul *cultură, artă, sport și activități pentru tineret* în anul 2015 a fost orientată spre asigurarea activității instituțiilor de cultură, tineret și sport din subordinea autorităților publice centrale, a televiziunii și radiofuziunii publice, precum și acordarea transferului cu destinație specială pentru școlile sportive din cadrul autorităților publice locale.

Conform datelor, transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către autoritățile publice locale, asigurate conform Legii nr. 397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, pentru finanțarea activității școlilor sportive, au fost executate în mărime de 136,1 mil. lei din cele 145,7 mil. lei prevăzute.

În ramura dată au fost prevăzute mijloace financiare în scopul implementării proiectelor de reabilitare a edificiilor culturale din contul asistenței financiare nerambursabile din partea Guvernului României în mărime de 23,5 mil. lei , care au fost executate în mărime de 4,7 mil. lei.

În conformitate cu prevederile Legii nr.21 din 01 martie 2013 cu privire la oamenii de creație și uniunile de creație au fost acordate indemnizații de merit pentru realizări deosebite și pentru recompensarea unei activități de notorietate în domenii ale culturii în mărime de 2,3 mil. lei.

Cheltuielile efectuate în domeniul *ocrotirea sănătății* în anul 2015 s-au axat pe asigurarea implementării în continuare a priorităților strategice ale sectorului, precum și a angajamentelor de cheltuieli asumate.

În conformitate cu politica în domeniul sănătății pe parcursul anului 2015 au fost realizate următoarele măsuri:

- Asigurarea transferurilor de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală întru:
 - a) asigurarea obligatorie de asistență medicală a categoriilor de persoane conform legislației;
 - b) realizarea programului național de ocrotirea a sănătății „Controlul și profilaxia diabetului zaharat” .
- implementarea în continuare a programelor naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății;
- implementarea de către Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină a proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” (componenta Program) din contul împrumutului acordat de Banca Mondială;
- realizarea a 4 proiecte finanțate din surse externe conform acordurilor de împrumuturi și granturi;

- asigurarea activității instituțiilor de ocrotire a sănătății.

Măsurile de politică întreprinse pe parcursul anului 2015 în domeniul *asigurarea și asistența socială* s-au axat pe asigurarea implementării în continuare a reformelor structurale demarate în domeniu, prin următoarele:

- majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat de stat de la 720 lei până la 765 lei, începând cu 1 aprilie 2015;
- majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat de stat de la 765 lei până la 900 lei, începând cu 1 octombrie 2015;
- majorarea mărimii ajutorului pentru perioada rece a anului de la 250 lei până la 315 lei, începând cu 1 noiembrie 2015;
- indexarea la 1 aprilie a pensiilor de asigurări sociale de stat cu 7,95 % și a pensiilor militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne cu 5,1%;
- majorarea cu 10% a cuantumului indemnizației lunare pentru creșterea/îngrijirea copilului persoanelor asigurate și neasigurate, începând cu 1 octombrie 2015;
- asigurarea transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale;
- implementarea proiectului finanțat din sursă externă „Consolidarea eficacității rețelei de protecție socială conform acordului de împrumut;
- asigurarea activității instituțiilor de asistență socială.

În domeniul *agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor* continuarea implementării măsurilor de politici existente au permis și în anul 2015 dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură prin încurajarea investițiilor în sectorul agroindustrial, crearea infrastructurii rurale și modernizarea bazei materiale a sectorului agroalimentar prin intermediul proiectelor cu finanțare externă „Programul de Restructurare a Sectorului Viticulturii și Vinificației”, „Agricultura Competitivă”, Programele IFAD și a Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, crearea a 5717 locuri de muncă noi prin prisma subvenționării producătorilor agricoli, crearea/renovarea a 44 de ferme zootehnice, subvenționarea a 2276 capete animale de prăsilă, subvenționarea a 965 de unități de tehnică agricolă, subvenționarea a 46 de linii de ambalare și procesare a fructelor și legumelor, subvenționarea a 4405 ha plantații pomicole și viticole, asigurarea durabilității sistemului de extensiune rurală SER-ACSA prin întreținerea rețelei formate din 430 de consultanți locali și regionali, crearea a 24 de grupuri de producători noi prin continuarea proiectului MAC-P, conformarea la cerințele internaționale și cele comunitare privind siguranța alimentelor, sistemelor de control și standardelor de

calitate asigurarea activității laboratoarelor de referință ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, menținerea suprafeței protejate de căderi de grindină la nivel de 1486,0 ha prin cele 117 puncte de influențe rachetare existente, renovarea bazei tehnico-materiale a Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de plante. Pentru scopurile menționate, pe parcursul anului 2015 au fost executate cheltuieli în sumă de **2 173,3 mil. lei.**

În bugetul de stat 2015, pentru ramura *protecției mediului și hidrometeorologia* au fost preconizate alocații financiare pe toate componentele în sumă de 293,8 mil. lei. Ponderea de 45,03 la sută o constituie activitățile și lucrările finanțate din contul fondurilor ecologice.

Ministerul Mediului și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor sunt autoritățile, sau ordonatorii principali de credite responsabili de implementarea politicilor la grupul dat.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor din contul mijloacelor financiare prevăzute pentru Fondul pentru dezvoltare regională au fost alocate 1,6 mil. lei. Mijlocele în cauză au fost valorificate pentru amenajarea, salubritatea râului Bîc în s. Temeleuți (r.Călărași).

Ministerul Mediului în anul 2015, a executat pe toate componentele cheltuieli în sumă de 174,2 mil. lei. Principale domenii au fost asigurarea politicilor și managementul în domeniul protecției mediului prin asigurarea cadrului adecvat normativ și legislativ în domeniu, asigurarea activităților de conștientizare ecologică, asigurarea cu servicii de colectare a deșeurilor în localitățile rurale ale republicii, reparația și consolidarea barajului Stîncă-Costești, majorarea suprafețelor terenurilor împădurite

Cheltuielile efectuate în domeniul *transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica* în anul 2015 s-au axat pe asigurarea implementării în continuare a priorităților strategice ale sectorului.

În anul 2015 au fost realizate următoarele măsuri:

- implementarea în continuare a programelor naționale în domeniul transporturilor;
- implementarea de către Administrația de Stat a Drumurilor a proiectului „Susținerea Programului în sectorul drumurilor ” finanțat din surse externe conform acordurilor de împrumuturi și granturi;
- asigurarea activității instituțiilor din domeniul transporturilor;
- realizarea finanțării Programului de repartizare a mijloacelor fondului rutier aprobat prin H.G. nr.235 din 6 mai 2015 conform căruia au fost planificate alocații în mărime de 1523,7 mil. lei, iar suma precizată conform HG nr.897 din 30 decembrie 2015 constituie 1038,5 mil. lei. Cheltuielile fondului rutier au fost finanțate în mărime

de 765,6 mil. lei, ceea ce reprezintă 73,7% din plan.

- finanțarea lucrărilor de întreținere a drumurilor publice naționale și locale în mărime de 639,0 mil. lei, sau 61,5% din suma planificată.
- finanțarea conform Anexei la Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pe anul 2015, pentru lucrările de întreținere și reparație a căilor de acces la instituțiile de menire social-culturală din intravilanul localităților pentru care au fost planificate mijloace financiare în mărime de 450,0 mil. lei, suma precizată constituind 127,3 mil. lei, fiind finanțate 126,6 mil. lei sau 99,5% din precizat.

Principalele politici implementate în anul 2015 în domeniul *complexul pentru combustibil și energie* constituie:

- Integrarea Republicii Moldova în piața energetic europeană și realizarea proiectelor de interconexiune prioritare;
- Diversificarea căilor și surselor de aprovizionare cu gaze naturale și energie electrică prin sporirea securității energetice în sectorul gazelor naturale;
- Asigurarea activității eficiente a S.A. "Termoelectrica" precum și crearea unei platforme performante de generare a energiei electrice și termice prin asigurarea modernizării întreprinderii respective.
- Implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie.

În bugetul de stat la ramura dată pe toate componentele au fost aprobate alocații financiare în sumă de 595,0 mil. lei, din care 523,7 mil. lei componenta de bază și 71,3 proiecte finanțate din surse externe. Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2015, alocațiile totale au fost diminuate cu 348,6 mil. lei care, în final, au constituit 246,4 mil. lei. Diminuarea în cauză a fost ca rezultat al excluderii alocațiilor pentru construcția gazoductului Ungheni-Chișinău – 300,0 mil. lei și diminuării fondului pentru eficiență energetică cu 122,8 mil. lei.

Cheltuielile principale au fost alocate pentru:

- îmbunătățirea eficienței operaționale și valabilității financiare a companiei nou formate SA "Termoelectrica", îmbunătățirea calității și fiabilității serviciilor de alimentare cu energie termică prestate populației în municipiul Chișinău – 38,5 mil. lei
- elaborarea unui studiu de fezabilitate privind interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și Ucraina cu ENTSO-E – 31,3 mil. lei
- întreținerea activității Agenției pentru Eficiență Energetică – 22,0 mil. lei

Obiectivul general al programului în domeniul *completarea rezervelor de stat* reprezintă promovarea unei politici coerente a statului pentru sporirea gradului de

securitate a țării în domeniul rezervelor materiale de stat și de mobilizare, ca element component al siguranței publice și securității naționale.

Principalele priorități de politici pentru anul 2015 în domeniul completării rezervelor de stat au fost:

- eficientizarea și optimizarea activității funcționale în domeniu;
- completarea volumelor stabilite de nomenclatoarele rezervelor materiale de stat și de mobilizare;
- dezvoltarea cadrului legal în domeniul rezervelor materiale ale statului.

În bugetul de stat pe ramura *alte servicii legate de activitatea economică* pe toate componentele au fost preconizate alocări în sumă de 545,7 mil. lei, sau executarea de casă a constituit nivelul de 63 % la sută, sau 343,8 mil. lei, dintre care cheltuielile pe componenta de bază au fost valorificate în sumă de 179,1 mil. lei, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă –164,0 mil. lei, și din contul mijloacelor speciale – 2.2 mil. lei.

Executarea de casă totală a bugetului la ramura dată se prezintă după cum urmează: 289,3 mil. lei Ministerul Economiei; 27,8 mil. lei - Agenția Relații Funciare și Cadastru; 21,1 mil. lei - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor; 1,0 mil. lei - Ministerul Finanțelor; 4,1 mil. lei - Agenția Turismului.

Principalele activități în sectorul menționat sunt determinate de promovarea țării în cadrul unor evenimente interne și internaționale, susținerea întreprinderilor mici și mijloce armonizarea standardelor naționale cu standardele europene și internaționale, dezvoltarea sistemului național de standardizare, etc. Principalele evenimente avute loc în anul 2015 este expoziția internațională Milano 2015, fabricat în Moldova, etc.

Alt domeniu prioritar este susținerea întreprinderilor mici și mijlocii prin facilitarea accesului acestora la resurse financiare prin garantarea de stat a creditelor solicitate de la instituțiile financiare, dezvoltarea acestora prin cadrul unor programe naționale cum ar fi: Programul de atragere a remitențelor în economie PARE 1+1. Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET).

Alt aspect, este dezvoltarea infrastructurii pentru dezvoltarea activităților antreprenoriale, precum și dezvoltarea turismului. Principalele obiecte investiționale:

- Conectarea parcului Industrial Edineț la infrastructura de acces si utilitatile publice; Grup de producatori si casa de ambalare pentru servicii moderne de marketing la export (Costesti, Ialoveni);

- Sporirea atractivității turistice a zonei centru prin consolidarea patrimoniului existent (Donici, Orhei);

- Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lapusna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, Conacul "Manuc-Bey" din orasul Hincesti, locatia geto-dacica din satul Stolniceni;

Politica în domeniul remunerării muncii în anul 2015, analiza sistemului de salarizare și a cheltuielilor salariale în sistemul bugetar la general și pe ramuri

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2015 nr.72 din 12 aprilie 2015 au fost stabilite limitele cheltuielilor de personal pe anul 2015 pentru autoritățile (instituțiile) bugetare finanțate de la bugetul de stat la nivel de 4902,7 mil. lei. În bugetele unităților administrativ – teritoriale cheltuielile de personal au fost aprobate la nivel de 5703,1 mil. lei. În total, în bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale pe anul 2015, cheltuielile de personal au fost aprobate în suma de 10605,8 mil. lei, cu 1578,4 mil. lei sau 17,48% mai mult față de cele aprobate pe anul 2014.

Pe parcursul anului 2015, volumul cheltuielilor de personal a fost reexaminat în aspectul diminuării acestuia și precizat la nivelul de 10510,4 mil. lei, cu 1483,0 mil. lei sau 16,43% mai mult comparativ cu cel aprobat pe anul 2014, iar față de planul precizat pe anul 2014 creșterea a constituit 1270,6 mil. lei sau 13,75%.

Factorii principali, care au condiționat creșterea cheltuielilor de personal, modificarea structurii acestora și majorarea ponderii lor în PIB în anul 2015, au fost majorările salariale implementate și modificările structurale realizate în perioada de raportare.

Pe parcursul anului 2015 a continuat procesul de implementare a normelor salariale prevăzute de Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355-XVI din 23 decembrie 2005, Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nr.48 din 22 martie 2012, precum și de Legea privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23 decembrie 2013. Astfel, în volumul cheltuielilor de personal aprobate pentru anul 2015 au fost prevăzute mijloace financiare pentru asigurarea costului tranzitoriu al majorărilor salariale implementate în anul 2014 precum și pentru asigurarea măsurilor noi de majorări salariale, având termenul de punere în aplicare pe parcursul anului 2015.

Costul măsurilor tranzitorii din anul 2014 de majorare a salariilor a constituit 1210,9 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 514,5 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 696,4 mil. lei.

Totodată, în conformitate cu politica în domeniul remunerării muncii, pe parcursul anului 2015, au fost realizate următoarele măsuri de majorare a salariului angajaților din sectorul bugetar:

- A fost recalculat, începând cu 01 ianuarie 2015, costul sporului lunar pentru eficiență în prevenirea și combaterea corupției în dependență de salariul mediu pe economia națională realizat în anul precedent pentru colaboratorii Centrului Național Anticorupție (Legea nr.355-XVI din 23.12.2005 art.21,alin. 1)). *Costul acestei măsuri a constituit 2,4 mil. lei.*

- Trecerea funcționarilor publici pe următoarele trepte de salarizare conform rezultatelor evaluării performanțelor obținute în anul 2014, în aplicare începând cu 01.03.2015. (Legea nr.48 din 22.03.2012, art.6 alin.9) și 10¹). Majorarea constituie în mediu 4% la fondul anual de salarizare pentru categoria respectivă de angajați. *Costul acestei măsuri a constituit 36,3 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 25,1 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 11,2 mil. lei.*

- A fost acordat sporul pentru performanță colectivă funcționarilor publici în mărime de 15% în vigoare de la 01.03.2015, față de 10% în anul 2014, care se recalculează anual conform legislației în vigoare ținând cont de trecerea la următoarele trepte de salarizare (Legea nr.48 din 22.03.2012, art.8 alin.2)). *Costul acestei măsuri a constituit de 70,9 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 49,1 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 21,8 mil. lei.*

- Majorarea graduală a salariilor judecătorilor, începând cu 1 aprilie 2015, în conformitate cu prevederile art.10 din Legea privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23.12.2013, prin aplicarea coeficientului $K=0,90$ față de $K=0,80$ în anul 2014, ținând cont de majorarea salariului mediu realizat pe economie până la 4172 lei. *Costul acestei măsuri a constituit 8,6 mil. lei.*

Costul măsurilor noi de majorare a salariilor implementate pe parcursul anului 2015 a constituit 118,2 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 85,2 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 33,0 mil. lei.

Concomitent, pe parcursul anului 2015 a fost implementată o normă salarială suplimentară, pentru cadre didactice, pentru care inițial în bugetul de stat aprobat pentru anul 2015 nu au fost prevăzute mijloace financiare și au fost aprobate la rectificarea bugetului pe anul 2015. Costul majorării cu 3% a salariilor cadrelor didactice de la 01 septembrie 2015, în conformitate cu pct.2 din Note la tabel din anexa nr.11 la Legea nr.355-XVI din 23.12.2005. *Costul acestei măsuri pentru 3 luni ale anului 2015 a constituit 29,0 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat – 3,9 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 25,1 mil. lei.*

Cheltuielile de casă pentru achitarea salariilor angajaților din sectorul bugetar au fost executate la nivelul de 98,0% din planul precizat pe anul 2015. Creșterea cheltuielilor de personal executate în anul 2015 față de cele executate în anul 2014 a constituit 13,3%.

Sub aspect ramural, cheltuielile de personal executate în anul 2015 au atestat o creștere față de cele executate în anul 2014 pe toate ramurile economiei naționale, cu excepția ramurii „Complexul pentru combustibil și energie”, inclusiv preponderent pe ramurile: „Apărarea națională” – cu 20,1%, „Asigurare și asistență socială” – cu 18,1%, „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe” – 16,4%, „Cultura, arta, sportul și activități pentru tineret” – cu 16,2%, „Menținerea ordinii publice și securitatea națională” – 15,4%, „Învățământul” – 14,8%, „Justiția” – cu 12,0%; „Știința și inovarea” – cu 11,7%.

Structura cheltuielilor de personal executate în anul 2015 pe componente bugetare s-au constituit după cum urmează:

- componenta de bază – 10030,6 mil. lei sau 97,41%;
- mijloacele speciale – 261,2 mil. lei sau 2,54%;
- fondurile speciale – 5,0 mil. lei sau 0,05%.

În comparație cu anul 2014 ponderea cheltuielilor de personal executate în PIB în anul 2015 s-a majorat și a constituit 8,45%, comparativ cu 8,11% în anul 2014. Acest fapt se datorează, în special, normelor de majorări salariale implementate.

Analiza cheltuielilor de personal pentru anul 2015, pe bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, pe componente bugetare și pe ramuri, în comparație cu situația din anul 2014, se reflectă în tabela de la pagina 32.

Numărul de unități de personal aprobat pe anul 2015 pentru autoritățile (instituțiile) bugetare finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele unităților administrativ-teritoriale, a constituit 198771,5 unități. Pe parcursul anului numărul unităților de personal a fost precizat și majorat cu 60 unități, și a constituit 198831,5 unități.

Conform Raportului operativ lunar nr.8 „Privind statele și efectivul de personal din instituțiile publice din sectorul bugetar” numărul unităților de personal real încadrat la finele anului 2015 a constituit 190587,0 unități, sau 95,9% din numărul de unități precizat pe aceeași perioadă. Numărul de unități real încadrat în mediu lunar pe an a constituit 188660,0 unități, sau 94,9% față de numărul de unități precizat. Numărul de unități de personal încadrat la finele anului 2015 s-a diminuat față de anul 2014 cu 560,0 unități sau 0,3%, cauzat de optimizările efectuate de instituțiile bugetare.

Analiza numărului unităților de personal în anul 2015 la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, pe componente bugetare și pe ramuri, în comparație cu situația din anul 2014, se reflectă în tabela de la pagina 33.

Analiza cheltuielilor de personal pe anul 2015 în comparație cu anul 2014

(bugetul de stat + bugetele unităților administrativ-teritoriale)

Denumirea componentei bugetare și ramurii	Cod gr. pr.	2014			2015						2015 executat față de 2014 executat	Ponderea executării la fiecare ramură în total executat, %
		Plan, mil. lei		Executat, mil. lei	Plan, mil. lei		Executat, mil. lei	Execuat față de plan precizat				
		aprobat	precizat		aprobat	precizat		suma (+/-), mil. lei	% %	suma (+/-), mil. lei		
Total		9 027,4	9 239,8	9 087,6	10 605,8	10 510,4	10 297,4	-213,0	98,0	1 209,8	113,3	100,0
inclusiv pe componente bugetare:												
Componenta de bază		8 771,4	8 982,0	8 840,9	10 326,9	10 229,7	10 030,6	-199,1	98,1	1 189,7	113,5	97,41
Mijloace speciale		250,5	252,6	241,7	273,1	275,0	261,2	-13,8	95,0	19,5	108,1	2,54
Fonduri speciale		5,2	5,2	5,0	5,8	5,7	5,6	-0,1	98,2	0,6	112,0	0,05
Proiecte finanțate din surse externe		0,3										
inclusiv pe ramuri:												
Servicii de stat cu destinație generală	1	1 121,3	1 138,3	1 128,1	1 193,6	1 205,1	1 184,0	-21,1	98,2	55,9	105,0	11,50
Activitatea externă	2	32,8	32,8	31,9	34,9	33,9	33,1	-0,8	97,6	1,2	103,8	0,32
Apararea națională	3	228,0	234,5	234,3	281,8	281,7	281,5	-0,2	99,9	47,2	120,1	2,73
Justiția	4	389,6	380,4	376,3	450,1	431,6	421,5	-10,1	97,7	45,2	112,0	4,09
Menținerea ordinii publice și securitatea națională	5	1 422,1	1 409,3	1 408,6	1 652,7	1 626,8	1 626,0	-0,8	100,0	217,4	115,4	15,79
Învățământul	6	4 072,9	4 319,8	4 226,0	4 976,0	4 971,5	4 849,8	-121,7	97,6	623,8	114,8	47,10
Știința și inovarea	7	225,1	204,9	203,3	234,2	227,7	227,1	-0,6	99,7	23,8	111,7	2,21
Cultura, arta, sport și activități pentru tineret	8	391,3	396,7	382,3	476,2	464,4	444,4	-20,0	95,7	62,1	116,2	4,32
Ocrotirea sănătății	9	280,9	279,2	278,4	310,6	305,0	303,5	-1,5	99,5	25,1	109,0	2,95
Asigurare și asistență socială	10	456,7	438,3	422,2	553,8	524,5	498,7	-25,8	95,1	76,5	118,1	4,84
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	11	162,4	161,3	160,3	176,6	171,7	170,0	-1,7	99,0	9,7	106,1	1,65
Protecția mediului și hidrometeorologia	12	48,7	48,9	48,8	54,0	53,8	53,8		100,0	5,0	110,2	0,52
Industria și construcțiile	13	31,0	30,8	30,1	32,9	32,2	31,1	-1,1	96,6	1,0	103,3	0,30
Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	14	12,5	10,1	10,0	11,0	11,0	11,0		100,0	1,0	110,0	0,11
Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	15	14,3	14,3	13,4	15,9	16,6	15,6	-1,0	94,0	2,2	116,4	0,15
Complexul pentru combustibil și energie	16	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7		100,0	-0,1	87,5	0,01
Completarea rezervelor de stat	18	7,6	8,1	7,8	8,8	8,7	8,6	-0,1	98,9	0,8	110,3	0,08
Alte servicii legate de activitatea economica	19	25,6	20,6	19,6	25,7	21,8	21,0	-0,8	96,3	1,4	107,1	0,20
Activități și servicii neatribuite la alte grupuri principale	20	103,8	110,7	105,4	116,2	121,7	116,0	-5,7	95,3	10,6	110,1	1,13
Produsul intern brut, mil. lei				112 050,0			121 851,0					
Cota cheltuielilor de personal în PIB, %				8,11			8,45					

Analiza unităților de personal în anul 2015 în comparație cu anul 2014
(bugetul de stat + bugetele unităților administrativ-teritoriale)

Denumirea componentei bugetare și ramurii	Cod gr. pr.	2014				2015												2015 executat față 2014 executat			
		Plan		Unități de personal real încadrate		Plan		Unități de personal real încadrate		Executat față de plan aprobat				Executat față de plan precizat							
		aprobat	precizat	la finele anului	mediu lunar	aprobat	precizat	la finele anului	mediu lunar	la finele anului		mediu lunar		la finele anului		mediu lunar		la finele anului		mediu lunar	
										devieri (+/-), unități	%	devieri (+/-), unități	%	devieri (+/-), unități	%	devieri (+/-), unități	%	devieri (+/-), unități	%		
Total inclusiv pe componente bugetare:		198 732,0	200 835,0	191 147,0	188 937,0	198 771,5	198 831,5	190 587,0	188 660,0	-8 184,5	95,9	-10 111,5	94,9	-8 244,5	95,9	-10 171,5	94,9	-560,0	99,7	-277,0	99,85
Componenta de bază		194 713,0	196 977,5	187 639,5	185 318,0	195 005,5	194 993,0	187 155,5	185 195,0	-7 850,0	96,0	-9 810,5	95,0	-7 837,5	96,0	-9 798,0	95,0	-484,0	99,7	-123,0	99,9
Mijloace speciale		3 958,0	3 796,5	3 452,5	3 563,0	3 688,5	3 778,5	3 377,5	3 408,0	-311,0	91,6	-280,5	92,4	-401,0	89,4	-370,5	90,2	-75,0	97,8	-155,0	95,6
Fonduri speciale		61,0	61,0	55,0	56,0	77,5	60,0	54,0	57,0	-23,5	69,7	-20,5	73,5	-6,0	90,0	-3,0	95,0	-1,0	98,2	1,0	101,8
inclusiv pe ramuri:																					
Servicii de stat cu destinație generală	1	15 149,5	15 232,0	14 306,5	14 422,0	15 280,0	15 286,5	14 410,0	14 380,5	-870,0	94,3	-899,5	94,1	-876,5	94,3	-906,0	94,1	103,5	100,7	-41,5	99,7
Activitatea externă	2	384,0	384,0	347,0	342,0	384,0	387,0	340,0	341,0	-44,0	88,5	-43,0	88,8	-47,0	87,9	-46,0	88,1	-7,0	98,0	-1,0	99,7
Apararea națională	3	4 537,0	7 048,5	4 247,0	4 037,0	4 651,5	4 667,0	4 469,0	4 410,0	-182,5	96,1	-241,5	94,8	-198,0	95,8	-257,0	94,5	222,0	105,2	373,0	109,2
Justiția	4	5 042,0	5 057,5	4 552,0	4 600,0	5 079,0	5 064,0	4 614,0	4 605,0	-465,0	90,8	-474,0	90,7	-450,0	91,1	-459,0	90,9	62,0	101,4	5,0	100,1
Menținerea ordinii publice și securitatea națională	5	22 205,0	22 258,5	20 815,0	20 603,0	22 272,5	22 596,0	20 622,0	20 712,5	-1 650,5	92,6	-1 560,0	93,0	-1 974,0	91,3	-1 883,5	91,7	-193,0	99,1	109,5	100,5
Învățământul	6	108 613,5	107 763,5	106 013,0	104 541,0	107 658,5	107 134,0	105 218,0	103 547,0	-2 440,5	97,7	-4 111,5	96,2	-1 916,0	98,2	-3 587,0	96,7	-795,0	99,3	-994,0	99,0
Știința și inovarea	7	3 561,0	3 564,5	3 530,5	3 514,5	3 561,0	3 561,0	3 514,5	3 510,0	-46,5	98,7	-51,0	98,6	-46,5	98,7	-51,0	98,6	-16,0	99,55	-4,5	99,9
Cultura, arta, sport și activități pentru tineret	8	12 735,0	12 871,5	12 346,5	12 251,0	12 852,5	12 897,0	12 359,5	12 301,0	-493,0	96,2	-551,5	95,7	-537,5	95,8	-596,0	95,4	13,0	100,1	50,0	100,4
Ocotirea sănătății	9	5 238,0	5 243,5	4 821,5	4 807,0	5 222,0	5 217,5	4 536,5	4 592,5	-685,5	86,9	-629,5	87,9	-681,0	86,9	-625,0	88,0	-285,0	94,1	-214,5	95,5
Asigurare și asistență socială	10	11 291,0	11 442,5	10 831,0	10 515,5	11 788,0	11 863,5	11 078,0	10 910,0	-710,0	94,0	-878,0	92,6	-785,5	93,4	-953,5	92,0	247,0	102,3	394,5	103,8
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	11	3 252,0	3 252,0	2 763,5	2 918,0	3 258,0	3 263,0	2 739,0	2 876,0	-519,0	84,1	-382,0	88,3	-524,0	83,9	-387,0	88,1	-24,5	99,1	-42,0	98,6
Protecția mediului și hidrometeorologia	12	813,5	801,5	777,0	790,0	801,5	817,5	795,0	789,0	-6,5	99,2	-12,5	98,4	-22,5	97,2	-28,5	96,5	18,0	102,3	-1,0	99,9
Industrie și construcțiile	13	445,0	445,0	410,0	408,0	442,0	442,0	398,5	399,0	-43,5	90,2	-43,0	90,3	-43,5	90,2	-43,0	90,3	-11,5	97,2	-9,0	97,8
Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica	14	186,0	133,0	122,0	118,0	133,0	133,0	122,0	119,5	-11,0	91,7	-13,5	89,8	-11,0	91,7	-13,5	89,8	0,0	100,0	1,5	101,3
Gospodăria comună și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	15	361,0	382,5	342,5	345,0	384,5	408,0	365,5	363,0	-19,0	95,1	-21,5	94,4	-42,5	89,6	-45,0	89,0	23,0	106,7	18,0	105,2
Complexul pentru combustibil și energie	16	11,0	11,0	5,0	8,0	11,0	11,0	10,0	7,0	-1,0	90,9	-4,0	63,6	-1,0	90,9	-4,0	63,6	5,0	200,0	-1,0	87,5
Completarea rezervelor de stat	18	138,0	138,0	136,0	136,0	138,0	138,5	136,0	135,5	-2,0	98,6	-2,5	98,2	-2,5	98,2	-3,0	97,8	0,0	100,0	-0,5	99,6
Alte servicii legate de activitatea economica	19	351,5	277,5	249,5	247,0	351,0	348,0	252,0	245,0	-99,0	71,8	-106,0	69,8	-96,0	72,4	-103,0	70,4	2,5	101,0	-2,0	99,2
Activități și servicii neatribuite la alte grupuri principale	20	4 418,0	4 528,5	4 531,5	4 334,0	4 503,5	4 597,0	4 607,5	4 416,5	104,0	102,3	-87,0	98,1	10,5	100,2	-180,5	96,1	76,0	101,7	82,5	101,9

Pe parcursul anului 2015, politica în domeniul datoriei de stat a fost orientată spre realizarea obiectivului fundamental și obiectivelor specifice ale managementului datoriei de stat.

Obiectivul fundamental al managementului datoriei de stat stabilit pentru perioada anilor 2015-2017 în Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2015-2017)” constituie asigurarea necesităților de finanțare ale bugetului de stat la nivel acceptabil de cheltuieli pe termen mediu și lung, în condițiile limitării riscurilor implicate.

În scopul atingerii obiectivului fundamental, pe parcursul anului 2015, au fost prioritare următoarele *obiective specifice* de gestionare a datoriei de stat:

- 1) limitarea extinderii garanțiilor de stat la cazurile care promovează proiectele prioritare pentru economia națională, cu condiția că toate cerințele legii sînt realizate;
- 2) dezvoltarea pieței interne a valorilor mobiliare de stat.

La capitolul contractării împrumuturilor de stat externe, pe parcursul anului 2015, întru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, cît și a suportului bugetar au fost contractate 4 acorduri de împrumuturi de stat externe pe termen lung, în sumă totală de **222,9 mil. dolari SUA**, dintre care au intrat în vigoare 3 acorduri, inclusiv:

Proiecte finanțate din surse externe:

➤ ***Banca Mondială***

1. Un împrumut în sumă 40,5 mil. dolari SUA, contractat în baza Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, privind proiectul „*Îmbunătățirea eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică*”. Acordul a fost semnat la 15 aprilie 2015, intrat în vigoare la 14 august 2015.

2. Un împrumut în sumă de 8,7 mil. DST (circa 12,2 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, privind proiectul „*Finanțare Adițională pentru Competitivitate în Agricultură*”. Acordul dat a fost semnat la 21 mai 2015, intrat în vigoare la 7 iulie 2015.

3. Un împrumut în sumă de 1,5 mil. DST (circa 2,0 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, privind proiectul „*Finanțare Adițională pentru Managementul Dezastrelor și Riscurilor Climaterice*”. Acordul a fost semnat la 21 mai 2015, intrat în vigoare la 19 august 2015.

Susținerea bugetului:

➤ Guvernul României

4. Un împrumut în sumă de 150,0 mil. Euro (circa 168,2 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și România, privind „*Asistența financiară rambursabilă*”. Acordul a fost semnat la 7 octombrie 2015.

Adițional, pe parcursul anului 2015 au intrat în vigoare 2 acorduri de împrumut semnate de Republica Moldova în anul 2014:

1. Un împrumut în sumă de 20,0 mil. DST (circa 30,8 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, privind proiectul „*Modernizarea Sectorului Sănătății în Republica Moldova*”. Acordul a fost semnat la 11 iulie 2014, intrat în vigoare la 8 aprilie 2015.

2. Un împrumut în sumă de 6,0 mil. Euro (circa 7,5 mil. dolari SUA), contractat în baza Acordului de credit export dintre Republica Moldova și UniCredit Bank Austria AG, privind proiectul „*Consolidarea serviciului salvatori și pompieri în localitățile rurale ale Republicii Moldova*”. Acordul a fost semnat la 21 noiembrie 2014, intrat în vigoare la 29 iunie 2015.

La capitolul intrări de împrumuturi de stat externe, inițial a fost planificată suma de **3 601,2 mil. lei (186,6 mil. dolari SUA)**, inclusiv **2 259,8 mil. lei (117,1 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **1 341,4 mil. lei (69,5 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi externe destinate susținerii bugetului de stat.

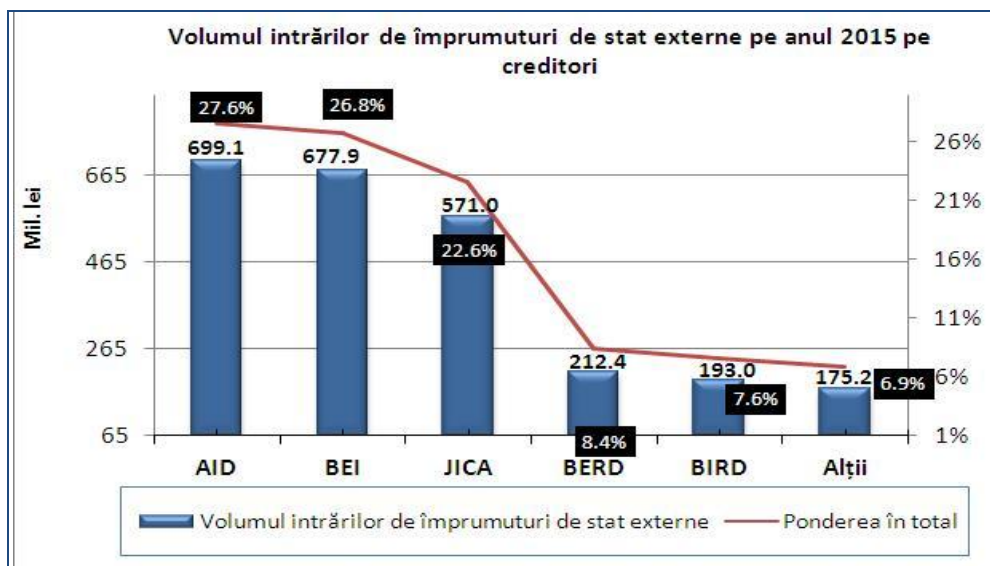
Ulterior, aceste sume au fost rectificate, intrările de împrumuturi externe constituind **3 869,6 mil. lei (200,5 mil. dolari SUA)**, inclusiv **2 259,8 mil. lei (117,1 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **1 609,8 mil. lei (83,4 mil. dolari SUA)** intrări de împrumuturi externe destinate susținerii bugetului de stat.

Pe parcursul anului 2015 au avut loc intrări de împrumuturi externe în sumă totală de **2 528,7 mil. lei (133,6 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă o executare de 61,0% față de suma precizată pe an de 4 147,2 mil. lei, și care după destinația lor se împart în:

➤ pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – **2 240,9 mil. lei (118,5 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă 88,6% din suma totală de intrări din împrumuturi de stat externe și o executare de 88,3% față de suma precizată pe an de 2 537,4 mil. lei;

➤ pentru susținerea bugetului de stat – **287,8 mil. lei (15,0 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă 11,4% din suma totală de intrări din împrumuturi și o executare de 17,9% față de suma rectificată pe an. Executarea în proporție de 17,9 la sută se

datorează faptului că nu a intrat în vigoare Acordul privind „Asistența financiară rambursabilă” între România și Republica Moldova semnat la 7 octombrie 2015 și respectiv nu a avut loc prima debursare din împrumutul respectiv în valoare de 60,0 mil. Euro.



În structura intrărilor de împrumuturi de stat externe pe creditori, volumul cel mai mare îl dețin creditorii multilaterali în valoare de 1 907,7 mil. lei (99,7 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 74,6% din totalul intrărilor de împrumuturi externe.

Cea mai mare pondere în structura intrărilor de împrumuturi de stat externe pe creditori este deținută de către AID cu 699,1 mil. lei (36,4 mil. dolari SUA), urmată de BEI cu 677,9 mil. lei (35,4 mil. dolari SUA), JICA cu 571,0 mil. lei (31,2 mil. dolari SUA), BERD cu 212,4 mil. lei (11,0 mil. dolari SUA), BIRD cu 193,0 mil. lei (10,1 mil. dolari SUA), FIDA cu 66,2 mil. lei (3,7 mil. dolari SUA), BCDE – 59,0 mil. lei (3,1 mil. dolari SUA) și în cele din urmă UniCredit Bank Austria – 50,0 mil. lei (2,7 mil. dolari SUA).

Ca pondere procentuală, la situația din 31 decembrie 2015, **AID** deține 27,2%, la sută din totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe, urmată de **BEI** - 26,5%, **JICA** - 23,4%, **BERD** – 8,3%, **BIRD** - 7,6%, **FIDA** – 2,7%, **BDCE** – 2,4%, și în cele din urmă **UniCredit Bank Austria** cu 2,0%.

III. Executarea bugetului public național

În anul 2015, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 43 681,1 mil. lei, cu 1 138,0 mil. lei mai puțin decât suma precizată, ceea ce constituie 97,5% față de prevederile anuale, iar față de acumulările anului 2014, cu 1 234,3 mil. lei, sau cu 2,9 % mai mult. Nivelul acumulării veniturilor în anul 2015 a fost influențat, în primul rând, de scăderea drastică a comerțului exterior, care a fost determinată atât de reducerea prețurilor de export/import, cât și de modificarea structurii comerțului, reducerea transferurilor de bani de peste hotare, precum și producerea și prelucrarea producției agricole cauzată de seceta severă, la fel și suspendarea finanțării externe.

În afară de aceasta, pentru acumularea veniturilor la bugetul public național până în luna mai a anului 2015 au fost implementate prevederile politicii fiscale a anului 2014, iar începînd cu luna mai a anului 2015 – noile prevederi a politicii fiscale, aprobate prin Legea nr. 71 din 12 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

La partea de cheltuieli bugetul public național a fost executat în sumă de 46 395,8 mil. lei, cu 3 555,6 mil. lei mai puțin decât suma precizată, sau la nivel 92,9% din prevederile anuale. Comparativ cu anul precedent, cheltuielile s-au majorat cu 2 002,7 mil. lei sau cu 4,5 la sută.

Executarea bugetului public național în anul 2015 s-a încheiat cu un deficit în sumă de 2 714,7 mil. lei, cu 2 417,6 mil. lei mai puțin decât suma precizată, iar față de anul 2014 - cu 768,4 mil. lei mai mult.

Pe tipuri de bugete, indicatorii bugetari se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	2014 executat	2015					Devieri executat 2015 față de 2014	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	% %	suma	% %
Bugetul Public Național								
Venituri	42 446,8	45 420,5	44 819,1	43 681,1	-1 138,0	97,5	1 234,3	102,9
Cheltuieli	44 393,1	50 060,5	49 951,4	46 395,8	-3 555,6	92,9	2 002,7	104,5
Deficit (-), excedent (+)	-1 946,3	-4 640,0	-5 132,3	-2 714,7	2 417,6	52,9	-768,4	139,5
Bugetul de stat								
Venituri	27 717,7	30 338,6	29 372,7	28 054,6	-1 318,1	95,5	336,9	101,2
inclusiv transferuri între bugete	57,2		62,2	53,2	-9,0	85,5	-4,0	93,0
Cheltuieli	29 347,9	34 315,1	33 062,6	30 101,1	-2 961,5	91,0	753,2	102,6
inclusiv transferuri între bugete	12 967,1	14 214,1	14 798,1	13 854,7	-943,4	93,6	887,6	106,8
Deficit (-), excedent (+)	-1 630,2	-3 976,5	-3 689,9	-2 046,5	1 643,4	55,5	-416,3	125,5
Bugetele unităților administrativ - teritoriale								
Venituri	11 086,9	10 657,6	11 526,9	11 039,0	-487,9	95,8	-47,9	99,6
inclusiv transferuri între bugete	7 106,5	7 504,3	8 046,7	7 504,0	-542,7	93,3	397,5	105,6
Cheltuieli	11 347,4	11 085,8	12 777,7	11 517,6	-1 260,1	90,1	170,2	101,5
inclusiv transferuri între bugete	28,7		32,7	32,7		100,0	4,0	113,9
Deficit (-), excedent (+)	-260,5	-428,2	-1 250,8	-478,6	772,2	38,3	-218,1	183,7
Bugetul asigurărilor sociale de stat								
Venituri	12 028,8	13 478,3	13 619,7	13 432,5	-187,2	98,6	1 403,7	111,7
inclusiv transferuri între bugete	3 660,2	4 390,3	4 431,9	4 153,0	-278,9	93,7	492,8	113,5
Cheltuieli	12 019,5	13 566,5	13 670,6	13 490,2	-180,4	98,7	1 470,7	112,2
Deficit (-), excedent (+)	9,3	-88,2	-50,9	-57,7	-6,8	113,4	-67,0	<0
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală								
Venituri	4 637,7	5 160,1	5 160,1	5 062,9	-97,2	98,1	425,2	109,2
inclusiv transferuri între bugete	2 200,4	2 319,5	2 319,5	2 197,7	-121,8	94,7	-2,7	99,9
Cheltuieli	4 679,5	5 260,1	5 260,1	5 152,5	-107,6	98,0	473,0	110,1
inclusiv transferuri între bugete	28,5		29,5	20,5	-9,0	69,5	-8,0	71,9
Deficit (-), excedent (+)	-41,8	-100,0	-100,0	-89,6	10,4	89,6	-47,8	>200

mil. lei

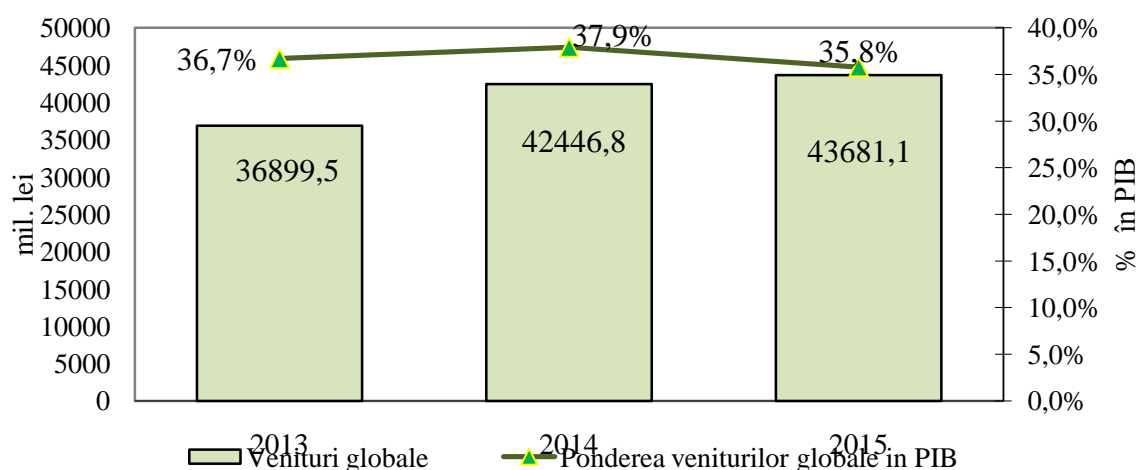
1. Realizarea părții de venituri a bugetului public național, inclusiv pe componente

Pentru anul 2015, partea de venituri a bugetului public național a fost inițial estimată și aprobată în sumă totală de 45 420,5 mil. lei.

Totodată, ținând cont de evoluția executării părții de venituri pe parcursul anului 2015 au fost operate anumite modificări la legile bugetului de stat, bugetului asigurării sociale de stat și a deciziilor adoptate de către organele deliberative și executive ale unităților administrativ-teritoriale. Ca urmare, veniturile inițiale au fost reduse cu 601,4 mil. lei (cu 1,3 la sută) și au constituit 44 819,1 mil. lei.

Conform rezultatelor anului 2015, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă totală de 43 681,1 mil. lei, cu 1 138,0 mil. lei mai puțin decât suma precizată, constituind 97,5 la sută față de prevederile anuale.

Evoluția veniturilor bugetului public național pe anii 2013-2015, se prezintă în următoarea diagramă.



Totodată, în comparație cu anul 2014, la toate bugetele au fost acumulate venituri cu 1 234,3 mil. lei sau cu 2,9 la sută mai mult.

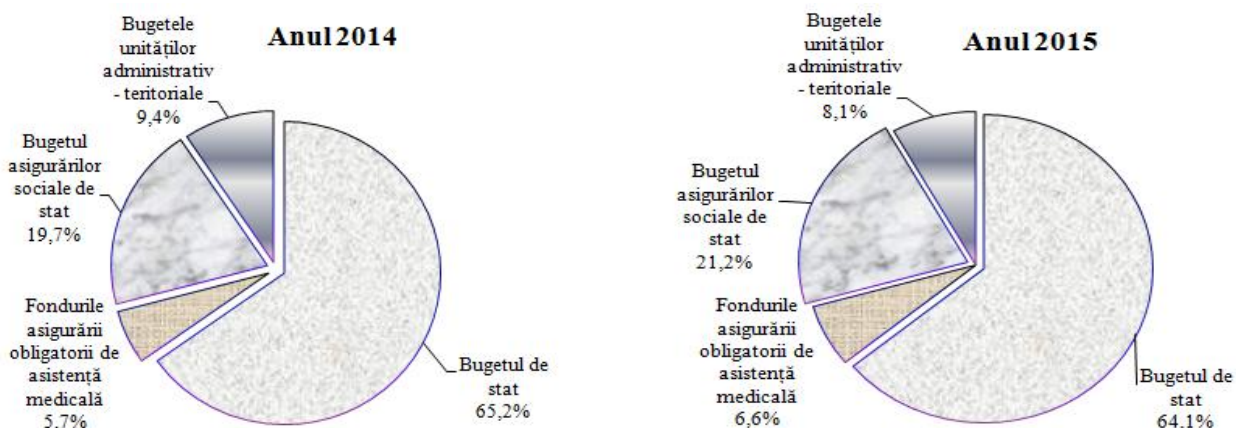
Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2015 au atins un nivel de 35,8% și s-au redus cu 2,1 p.p. față de anul 2014.

Dinamica încasării veniturilor bugetului public național în anii 2014-2015 pe tipuri, se prezintă în tabelul următor.

Denumirea veniturilor	Anul 2014 executat	Ponderea în PIB (112050 mil. lei) (%)	Ponderea în suma totală	Anul 2015										
				Aprobat	Precizat	Executat	Ponderea în PIB (121851 mil. lei) (%)	Ponderea în suma totală	Executat față de (+,-)			Executat către (%)		
									executat 2014	aprobat	precizat	executat 2014	aprobat	precizat
Venituri, total	42446,8	37,88	100,0	45420,5	44819,1	43681,1	35,85	100,0	1234,3	-1739,4	-1138,0	102,9	96,2	97,5
Venituri (fără granturi)	38319,7	34,20	90,3	42573,5	42018,7	41613,4	34,15	95,3	3293,7	-960,1	-405,3	108,6	97,7	99,0
1.1 Impozitele directe	15997,0	14,35	37,7	17453,3	17766,7	18040,7	14,81	41,3	2043,7	587,4	274,0	112,8	103,4	101,5
- impozitul pe venit persoane juridice	2430,5	2,17	5,7	2583,6	2757,0	2808,3	2,30	6,4	377,8	224,7	51,3	115,5	108,7	101,9
- impozitul pe venit persoane fizice	2447,0	2,18	5,8	2595,8	2635,3	2745,4	2,25	6,3	298,4	149,6	110,1	112,2	105,8	104,2
- impozitul funciar	179,1	0,16	0,4	183,8	184,1	182,1	0,15	0,4	3,0	-1,7	-2,0	101,7	99,1	98,9
- impozitul pe bunurile imobiliare	163,3	0,15	0,4	173,3	174,3	177,2	0,15	0,4	13,9	3,9	2,9	108,5	102,3	101,7
- contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii	8362,6	7,46	19,7	9082,9	9182,1	9273,1	7,61	21,2	910,5	190,2	91,0	110,9	102,1	101,0
- primele de asigurări obligatorii de asistență medicală	2414,5	2,15	5,7	2833,9	2833,9	2854,6	2,34	6,5	440,1	20,7	20,7	118,2	100,7	100,7

1.2 Impozitele indirecte	17738,0	15,83	41,8	20707,3	19168,1	18886,2	15,50	43,2	1148,2	-1821,1	-281,9	106,5	91,2	98,5
- taxa pe valoarea adăugată, total	12852,0	11,47	30,3	15421,3	14243,3	13714,0	11,25	31,4	862,0	-1707,3	-529,3	106,7	88,9	96,3
- taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii	4369,8	3,90	10,3	4845,8	4903,8	4830,4	3,96	11,1	460,6	-15,4	-73,4	110,5	99,7	98,5
- taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate	10892,4	9,72	25,7	12575,5	11339,5	10952,4	8,99	25,1	60,0	-1623,1	-387,1	100,6	87,1	96,6
- restituirea taxei pe valoarea adăugată	-2410,2	-2,15	-5,7	-2000,0	-2000,0	-2068,8	-1,70	-4,7	341,4	-68,8	-68,8	85,8	103,4	103,4
- accizele, total	3428,1	3,06	8,1	3930,0	3673,7	3843,9	3,15	8,8	415,8	-86,1	170,2	112,1	97,8	104,6
- încasat	3687,5	3,29	8,7	4205,0	3948,7	4064,7	3,34	9,3	377,2	-140,3	116,0	110,2	96,7	102,9
- restituirea accizelor	-259,4	-0,23	-0,6	-275,0	-275,0	-220,8	-0,18	-0,5	38,6	54,2	54,2	85,1	80,3	80,3
- impozitele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1457,9	1,30	3,4	1357,7	1251,8	1328,3	1,09	3,0	-129,6	-29,4	76,5	91,1	97,8	106,1
1.3 Alte taxe și impozite	3250,0	2,90	7,7	3008,6	3634,8	3298,0	2,71	7,6	48,0	289,4	-336,8	101,5	109,6	90,7
- taxele rutiere	516,8	0,46	1,2	703,6	692,6	706,0	0,58	1,6	189,2	2,4	13,4	136,6	100,3	101,9
- taxele pentru resursele naturale	37,6	0,03	0,1	31,8	33,0	35,7	0,03	0,1	-1,9	3,9	2,7	94,9	112,3	108,2
- taxele locale	362,8	0,32	0,9	387,6	390,3	376,5	0,31	0,9	13,7	-11,1	-13,8	103,8	97,1	96,5
- alte încasări	2304,0	2,06	5,4	1873,8	2506,5	2162,8	1,77	5,0	-141,2	289,0	-343,7	93,9	115,4	86,3
- alte încasări BASS	6,0	0,01	0,0	5,1	5,7	6,4	0,01	0,0	0,4	1,3	0,7	106,7	125,5	112,3
- alte încasări FAOM	22,8	0,02	0,1	6,7	6,7	10,6	0,01	0,0	-12,2	3,9	3,9	46,5	160,6	160,6
1.4 Fondurile și mijloacele speciale	1334,7	1,19	3,1	1404,3	1449,1	1388,5	1,14	3,2	53,7	-15,8	-60,7	104,0	98,9	95,8
- mijloacele speciale	930,1	0,83	2,2	998,9	1044,7	998,2	0,82	2,3	68,1	-0,7	-46,7	107,3	99,9	95,5
- fondurile speciale	404,6	0,36	1,0	405,4	404,4	390,3	0,32	0,9	-14,3	-15,1	-14,1	96,4	96,3	96,5
1.5 Granturi, total	4127,1	3,68	9,7	2847,0	2800,4	2067,7	1,70	4,7	-2059,4	-779,3	-732,7	50,1	72,6	73,8
- granturi interne	80,6	0,07	0,2	14,1	142,9	114,1	0,09	0,3	33,5	100,0	-28,8	141,6	809,2	79,8
- granturi externe	4046,5	3,61	9,5	2833,0	2657,5	1953,6	1,60	4,5	-2092,9	-879,4	-703,9	48,3	69,0	73,5
* pentru susținerea bugetului	1606,5	1,43	3,8	896,8	391,4				-1606,5	-896,8	-391,4			
* proiecte finanțate din surse externe	2307,1	2,06	5,4	1921,4	2212,6	1905,6	1,56	4,4	-401,5	-15,8	-307,0	82,6	99,2	86,1
* pentru instituțiile bugetare	132,9	0,12	0,3	14,8	53,5	48,0	0,04	0,1	-84,9	33,2	-5,5	36,1	324,3	89,7

Structura bugetului public național la partea de venituri pe anii 2014 și 2015 pe componente se reflectă în următoarele diagrame.



La situația din 31.12.2015 numărul contribuabililor luați la evidența fiscală constituie 465 434 contribuabili, cu 220 302 contribuabili mai puțin față de anul 2014 și cu 216 157 contribuabili mai puțin față de anul 2013.

Pe parcursul anului 2015 au fost radiați din Registrul fiscal de stat 223 336 contribuabili, ceea ce constituie 48% din numărul total (465 434). Scăderea considerabilă a numărului contribuabililor se explică prin faptul că, în anul 2014 a fost completată Legea nr.1353-X din 03.11.2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), cu art.36 alin.(5) prin care gospodăriile țărănești care au fost înregistrate până la data de

08.02.2001 și nu au efectuat reînregistrarea conform legii menționate urmează a fi radiate din oficiu de organul fiscal.

Astfel, pe parcursul anului 2015 de către organele fiscale de stat teritoriale au fost radiate din oficiu 219 176 gospodării țărănești ceea ce constituie 77,4% din numărul total de gospodării țărănești înregistrate la situația din 31.12.2015.

Sub aspectul principalelor forme de proprietate, numărul contribuabililor se prezintă precum urmează.

- proprietate de stat – 3 744 contribuabili sau 0,8% în total;
- proprietate municipală – 2 352 contribuabili sau 0,5%;
- proprietate privată – 398 747 contribuabili sau 85,7%;
- proprietate colectivă – 33 964 contribuabili sau 7,3%;
- proprietatea organizațiilor și mișcărilor obștești – 14 156 contribuabili sau 3,0%;
- proprietatea întreprinderilor mixte străine – 5 886 contribuabili sau 1,3%;
- proprietatea cetățenilor, a persoanelor juridice – 4 877 contribuabili sau 1,0%;
- proprietatea organizațiilor religioase – 1 738 contribuabili sau 0,4%.

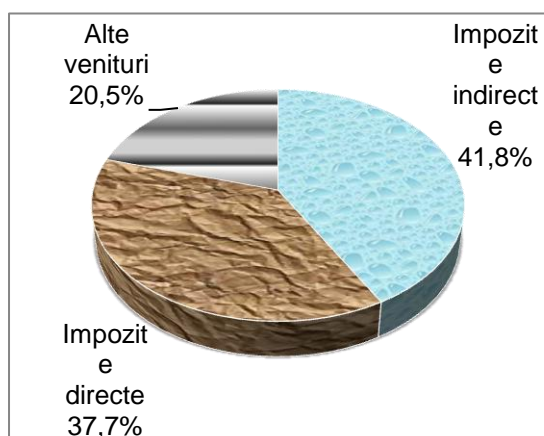
În structura veniturilor bugetului public național, partea de venituri proprii (fără transferuri interbugetare) a bugetului de stat a fost executată la nivel 95,5 la sută, bugetelor unităților administrativ-teritoriale – 101,6 la sută, bugetului asigurărilor sociale de stat – 101,0 la sută, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 100,9 la sută, față de prevederile anuale.

Partea majoră din veniturile bugetului public național, continuă să o dețină veniturile fiscale, astfel în anul 2015 acestea au constituit circa 87,2 la sută față de 83,9 la sută în 2014. Pe parcursul anului 2015 la bugetul public național au fost acumulate venituri fiscale în sumă de 38 111,0 mil. lei, cu 396,6 mil. lei mai puțin decât suma precizată pe an. Comparativ cu executat pe anul precedent, aceste încasări s-au majorat cu 2 480,2 mil. lei sau 7,0 la sută.

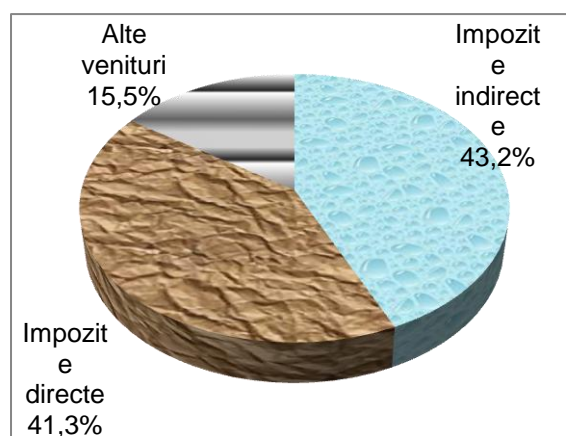
Din totalul veniturilor fiscale (38 111,0 mil. lei), 47,3 la sută le revin impozitelor directe (18 040,7 mil. lei) și 49,6 la sută – impozitelor indirecte (18 886,2 mil. lei). Comparativ cu prevederile aprobate inițial, ponderea impozitelor directe s-a majorat cu 2,9 la sută, iar impozitelor indirecte s-a redus cu 3,1 la sută.

Structura veniturilor, încasate la bugetul public național pe impozite directe, indirecte și alte venituri pe anii 2014 și 2015, se prezintă în următoarele diagrame.

Anul 2014

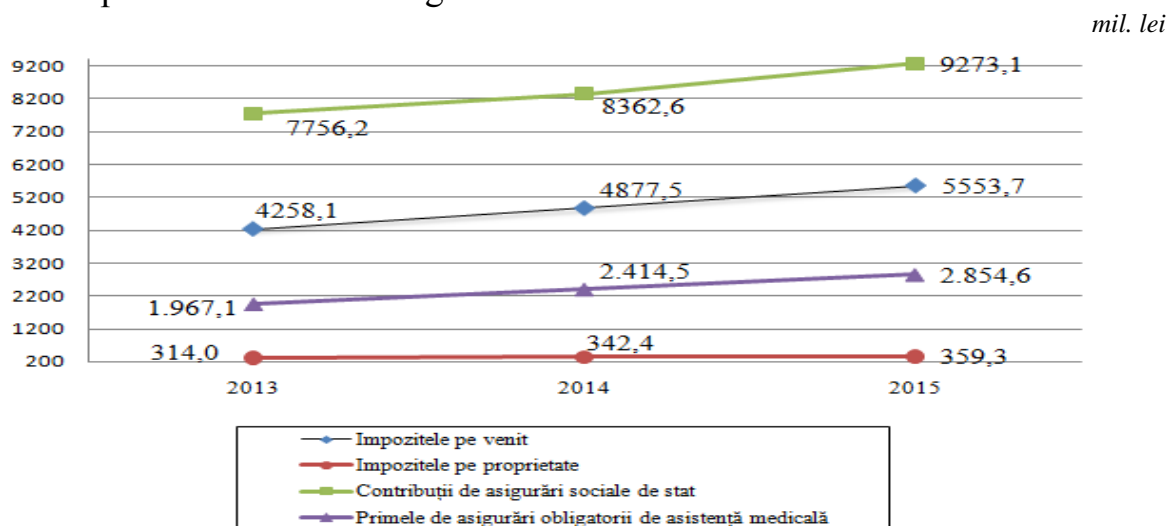


Anul 2015



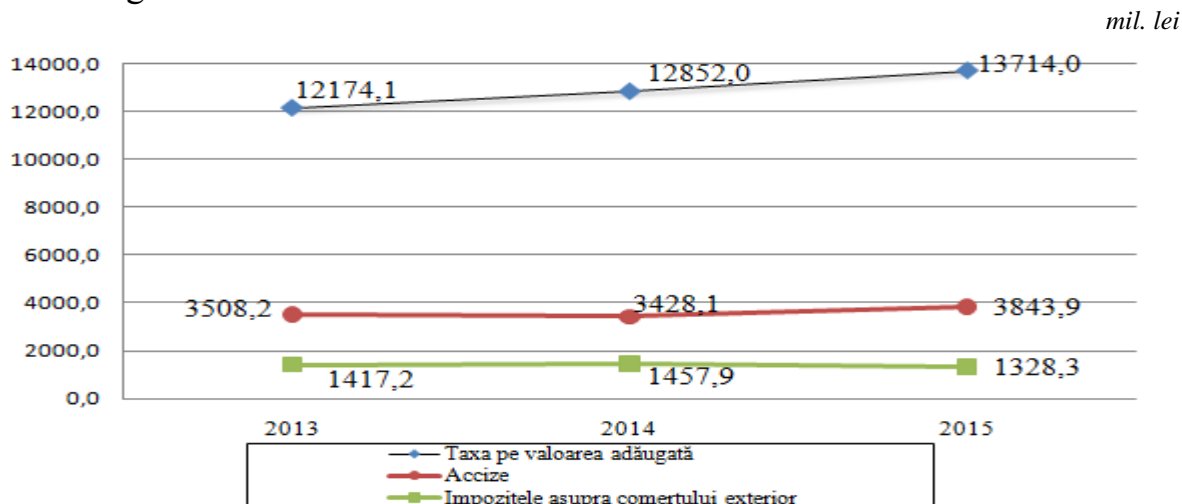
În suma totală a veniturilor bugetului public național, **impozitele directe** au fost aprobate inițial în sumă de 17 453,3 mil. lei, ca ulterior să fie precizate până la 17 766,7 mil. lei, astfel fiind majorate cu 313,4 mil. lei preponderent ca urmare a majorării încasărilor de la impozitele pe venit cu 212,9 mil. lei și contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat cu 99,2 mil. lei. De facto, încasările impozitelor date în anul 2015 au constituit 18 040,7 mil. lei, cu 274,0 mil. lei mai mult sau la nivel de 101,5 la sută față de prevederile anuale, comparativ cu anul 2014, încasările impozitelor directe s-au majorat cu 2 043,7 mil. lei sau cu 12,8 la sută. Ca raport în PIB, ponderea acestor impozite în anul 2015, s-a majorat și a constituit 14,8% față de 14,3% – în anul 2014.

Dinamica încasărilor impozitelor directe în bugetul public național în anii 2013-2015 se prezintă în următorul grafic.



Pentru anul 2015, veniturile din **impozitele indirecte** au fost aprobate inițial în sumă de 20 707,3 mil. lei. Pe parcursul anului 2015, reieșind din tendințele economice și factorilor interni și externi, sumele prognozate inițial au fost diminuate – cu 1 539,2 mil. lei și planul precizat de la aceste impozite a constituit 19 168,1 mil. lei. Conform rezultatelor atinse, în buget în 2015 au fost colectate impozite indirecte în sumă de 18 886,2 mil. lei sau la nivel de 98,5 la sută (cu 281,9 mil. lei mai puțin față de precizat anual). În comparație cu anul 2014, încasările de la aceste impozite au crescut cu 1 148,2 mil. lei sau cu 6,5 la sută. Ca pondere în PIB, impozitele indirecte în anul de referință s-au redus față de 2014 cu 0,3 p.p. și au constituit 15,5%.

Evoluția încasării impozitelor indirecte în anii 2013-2015, se prezintă în următoarea diagramă.



Încasările din ***alte impozite și taxe*** au fost aprobate inițial în sumă de 3 008,6 mil. lei, ulterior fiind precizate până la 3 634,8 mil. lei și executate pe parcursul anului în suma de 3 298,0 mil. lei sau la nivel de 90,7 la sută față de prevederile anuale. Totodată, în comparație cu anul 2014, aceste încasări s-au majorat neesențial cu 48,0 mil. lei sau cu 1,5 la sută. Ponderea veniturilor nominalizate în PIB în anul 2015 au constituit 2,71% față de 2,90% în anul 2014.

Încasările din ***mijloacele speciale*** ale instituțiilor bugetare au fost aprobate inițial în sumă de 998,9 mil. lei, fiind precizate pe parcursul anului la propunerile autorităților publice centrale și locale în sumă de 1 044,7 mil. lei, și fiind realizate în suma de 998,2 mil. lei sau la nivel de 95,5 la sută față de prevederile anuale. Ponderea veniturilor date în PIB au înregistrat în anul 2015 – 0,8 %, rămânând practic la nivelul anului 2014.

Veniturile ***fondurilor speciale*** au fost aprobate inițial în sumă de 405,4 mil. lei ca mai apoi, la propunerile autorităților publice centrale și locale suma preconizată spre încasare să fie precizată până la 404,4 mil. lei și realizate în sumă de 390,3 mil. lei, cu 14,1 mil. lei sau cu 3,5 la sută mai puțin față de prevederile anuale stabilite. Comparativ cu anul 2014, încasările s-au redus cu 14,3 mil. lei sau cu 3,6 la sută. Ponderea acestor venituri în PIB a constituit 0,32% față de 0,36% în anul 2014.

În anul 2015, conform acordurilor încheiate cu investitorii interni și donatorii externi, în buget, inițial au fost aprobate debursări în formă de ***granturi*** în sumă de 2 847,0 mil. lei. Pe parcursul anului, conform precizării termenelor de debursare a tranșelor, efectuarea lucrărilor și prezentarea serviciilor, precum și semnării a acordurilor noi, suma granturilor a fost stabilită în volum de 2 800,4 mil. lei. În suma totală precizată, granturi externe au însumat – 2 657,5 mil. lei și granturi interne – 142,9 mil. lei. În realitate debursările din partea partenerilor de dezvoltare și donatorilor interni au constituit 2 067,7 mil. lei, dintre care, granturi externe – 1 953,6 mil. lei și granturi interne – 114,1 mil. lei. În comparație cu anul precedent, sumele debursate în formă de granturi s-au redus cu 2 059,4 mil. lei sau cu circa 49,9 la sută. Ponderea lor în PIB a constituit 1,7% comparativ cu 3,7 % în anul 2014.

În anul 2015 din suma totală a veniturilor bugetului public național, 58,3% revine veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și 36,3% – veniturilor administrate de către Serviciul Vamal. La general, indicatorii de colectare a veniturilor de către organele fiscale, prevăzuți pentru anul 2015, au fost realizați la nivel de 99,4 la sută (cu 157,4 mil. lei mai puțin decât suma preconizată) și de către organele vamale – la nivel de 98,8 la sută (cu 197,2 mil. lei mai puțin). Totodată, față de anul 2014, încasările veniturilor administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat au crescut cu 1 710,6 mil. lei sau cu 7,2 la sută, iar cele administrate de către organele Serviciului Vamal – cu 404,9 mil. lei sau cu 2,6 la sută.

Încasarea *veniturilor administrate de către Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal*, se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Tipurile de impozite și taxe	2013 executat	2014 executat	Anul 2015				
			Precizat	Executat	executat față de precizat		executat față de executat 2014 (%)
					devieri (+.-)	%	
Serviciul Fiscal de Stat							
Impozitul pe venit	4 258,2	4 877,5	5 392,3	5 553,7	161,4	103,0	113,9
Impozitele pe proprietate	314,0	342,4	358,4	359,2	0,8	100,2	104,9
Taxa pe valoarea adăugată	3 989,8	4 369,9	4 903,8	4 830,4	-73,4	98,5	110,5
Accize	710,3	648,0	563,6	580,8	17,2	103,1	89,6
Taxele rutiere	496,9	454,8	604,2	597,5	-6,7	98,9	131,4
Taxele locale	326,9	362,8	390,3	376,5	-13,8	96,5	103,8
Alte taxe și plăți	909,0	2 040,0	1 527,2	1 160,7	-366,5	76,0	56,9
Contribuțiile de asigurări sociale de stat	7 719,8	8 324,9	9 138,0	9 227,6	89,6	101,0	110,8
Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală	1 874,7	2 319,8	2 730,3	2 764,3	34,0	101,2	119,2
Total	20 599,6	23 740,1	25 608,1	25 450,7	-157,4	99,4	107,2
Serviciul Vamal							
Taxa pe valoarea adăugată	10 106,1	10 892,3	11 339,5	10 952,4	-387,1	96,6	100,6
Accize	3 059,5	3 039,5	3 385,1	3 483,8	98,7	102,9	114,6
Taxe rutiere	46,8	56,0	78,6	96,6	18,0	122,9	172,5
Impozite asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1 374,0	1 420,2	1 208,5	1 280,7	72,2	106,0	90,2
Taxa vamală	1 024,6	1 053,6	858,5	908,0	49,5	105,8	86,2
Taxa pentru efectuarea procedurilor vamale	349,4	366,6	350,0	372,7	22,7	106,5	101,7
Alte taxe și plăți	19,7	17,1	15,5	16,5	1,0	106,5	96,5
Total	14 606,1	15 425,1	16 027,2	15 830,0	-197,2	98,8	102,6

1.1. Venituri fiscale

Impozitele directe

În suma totală a veniturilor bugetului public național în anul 2015 impozitele directe au constituit 41,3 la sută (37,7 la sută – în anul 2014) și au însumat 18 040,7 mil. lei, majorându-se față de planul precizat cu 274,0 mil. lei sau cu 1,5 la sută iar față de încasările anului 2014 cu 2 043,7 mil. lei sau cu 12,8 la sută.

Ca structură în suma totală, veniturile nominalizate se caracterizează astfel:

- impozitele pe venit – 30,8%;
- impozitele pe proprietate – 2,0%;
- contribuții de asigurări sociale de stat – 51,4%;
- primele de asigurări obligatorii de asistență medicală – 15,8%.

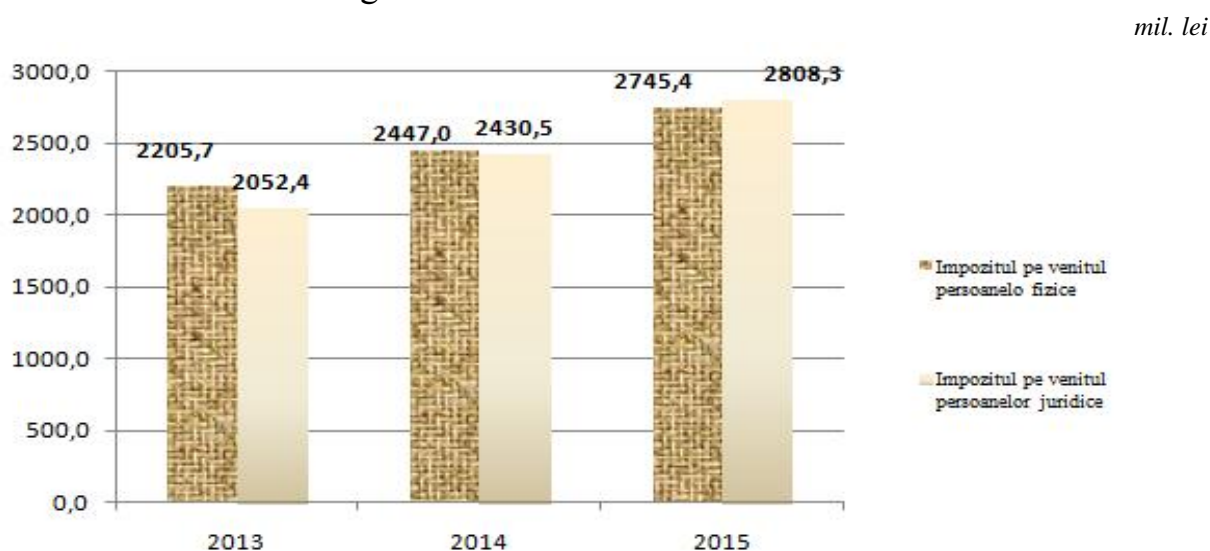
Impozitul pe venitul persoanelor fizice a fost încasat în sumă de 2 745,4 mil. lei, cu o majorare în raport cu anul 2014 cu 298,4 mil. lei sau cu 12,2 la sută. Comparativ cu planul precizat încasările s-au majorat cu 110,1 mil. lei sau cu 4,2 la sută. E de menționat că majorarea încasărilor impozitului pe venit din salariu certifică despre

creșterea veniturilor sub formă de salariu atât în sfera bugetară cât și în sectorul real. Ponderea impozitului dat în suma totală a veniturilor, în perioada raportată, a constituit 6,3 la sută, majorându-se cu 0,5 la sută față de anul precedent. Ponderea impozitului în PIB a constituit 2,25%, față de 2,18% în anul 2014 .

Cota medie a impozitului pe venitul reținut din salariu către fondul de remunerare a muncii pentru anul 2015 (preliminar) a constituit 8,32% față de 8,16% în anul 2014.

Impozitul pe venitul persoanelor juridice în anul 2015 a fost încasat în sumă de 2 808,3 mil. lei, fiind în creștere față de anul 2014 cu 377,8 mil. lei sau 15,5 la sută. Majorările față de anul 2014 se explică prin faptul accelerării inflației și devalorizării semnificative a monedei naționale care a influențat la volumul veniturilor, în deosebi în sectorul bancar. Pe parcursul anului, planul aprobat inițial (2 583,6 mil. lei) a fost majorat cu 173,4 mil. lei mai mult și, respectiv, la finele anului a constituit 2 757,0 mil. lei. Față de planul anual precizat încasările pe acest tip de venit au fost supraîndeplinite cu 51,3 mil. lei sau 1,9 la sută. Ponderea impozitului dat în suma totală a veniturilor bugetului public național a constituit 6,4%, iar în PIB – 2,3%, majorându-se față de nivelul anului 2014 cu 0,13 puncte procentuale. În structură, partea preponderentă o dețin încasările impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător – 1 963,1 mil. lei (69,9%), reținut la sursa de plată – 388,5 mil. lei (13,8%), din suma dividendelor achitate – 359,5 mil. lei (12,8%), iar impozitul pe venit din activitatea operațională – 97,2 mil. lei (3,5%).

Dinamica încasărilor la buget a impozitelor pe venit pe anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.



Impozitul funciar. Încasările la buget a impozitului funciar au constituit 182,1 mil. lei, inclusiv pe terenurile cu destinație agricolă – 146,5 mil. lei, pe terenurile cu altă destinație decât cea agricolă – 9,3 mil. lei și pe loturile de pe lângă casă – 26,3 mil. lei. Față de prevederile anuale încasările au fost mai mici cu 2,0 mil. lei sau 1,1 la sută iar față de anul 2014 s-au majorat cu 3,0 mil. lei sau 1,7 la sută.

În anul 2015, suma calculată spre plată (inclusiv restanța la începutul anului) la impozitul funciar a constituit 209,5 mil. lei, iar nivelul încasărilor au constituit 86,9%.

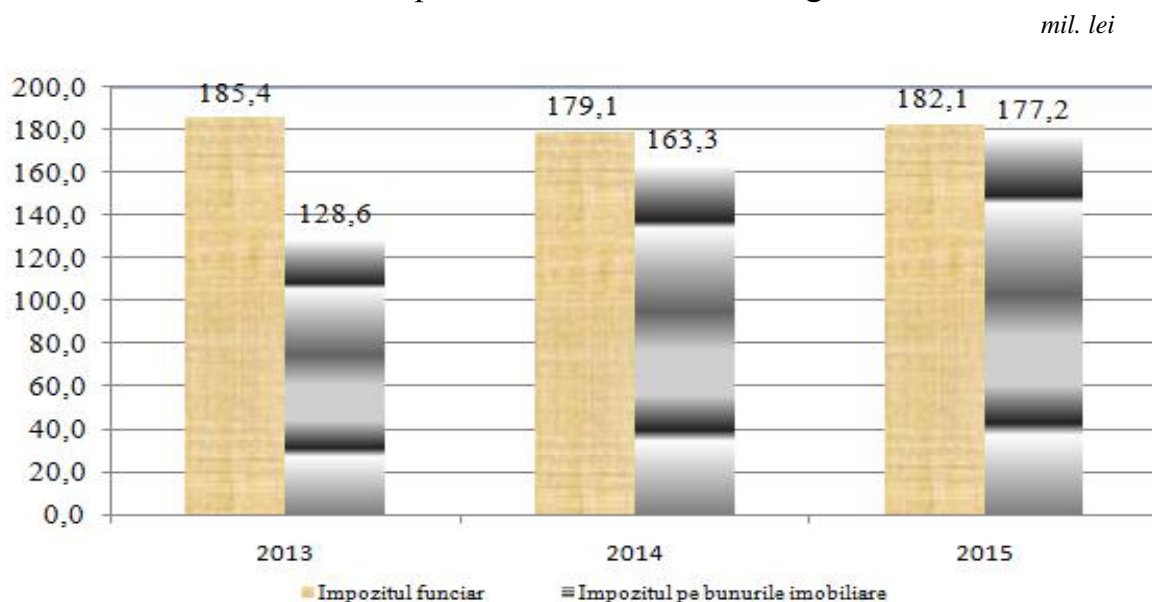
Impozitul pe bunurile imobiliare. În anul 2015, încasările impozitului pe bunurile imobiliare au constituit 177,2 mil. lei.

Față de suma prevederilor anuale încasările impozitului pe bunurile imobiliare au fost cu 2,9 mil. lei sau cu 1,7 la sută mai mult, iar comparativ cu anul precedent acestea s-au majorat cu 13,9 mil. lei sau cu 8,5 la sută.

Din suma totală a impozitului pe bunurile imobiliare, încasările de la persoanele juridice pe sistemul vechi au constituit 13,2 mil. lei, de la persoanele fizice în localitățile rurale – 8,3 mil. lei, de la impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele fizice – cetățeni, din valoarea estimată (pe piață) – 104,8 mil. lei și impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată (de piață) – 50,8 mil. lei.

În anul 2015, sumele calculate spre plată (inclusiv restanța la începutul anului) la impozitul pe bunurile imobiliare au constituit 213,4 mil. lei, pe când nivelul încasărilor au atins doar 83,0 la sută.

Dinamica încasărilor la buget a impozitului funciar și a impozitului pe bunurile imobiliare în anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.



Pe parcursul anului 2015, conform art.283-284 din titlul VI al Codului fiscal, contribuabililor le-au fost acordate înlesniri fiscale la plata impozitului funciar, în suma totală de 89,0 mil. lei, dintre care terenurile: autorităților publice și instituțiilor publice finanțate de la bugetele de toate nivelurile – 41,0 mil. lei, proprietarilor sau deținătorilor bunurilor rechiziționate în interes public, pe perioada rechiziției, conform legislației – 3,5 mil. lei, proprietarilor terenurilor atribuite permanent căilor ferate, drumurilor auto publice, porturilor fluviale și pistelor de decolare – 3,16 mil. lei, proprietarilor și beneficiarilor terenurilor de uz public în localități – 9,0 mil. lei, proprietarilor terenurilor destinate fondului silvic – 15,1 mil. lei, proprietarilor și

beneficiarilor ai căror terenuri sunt ocupate de instituțiile de cultură, de artă, de cinematografe ș.a. – 2,0 mil. lei și alte înlesniri fiscale – 3,1 mil. lei.

Pentru contribuabili - persoane fizice, și anume: persoanelor de vîrstă pensionară, invalizi au fost acordate înlesniri în sumă de 12,2 mil. lei.

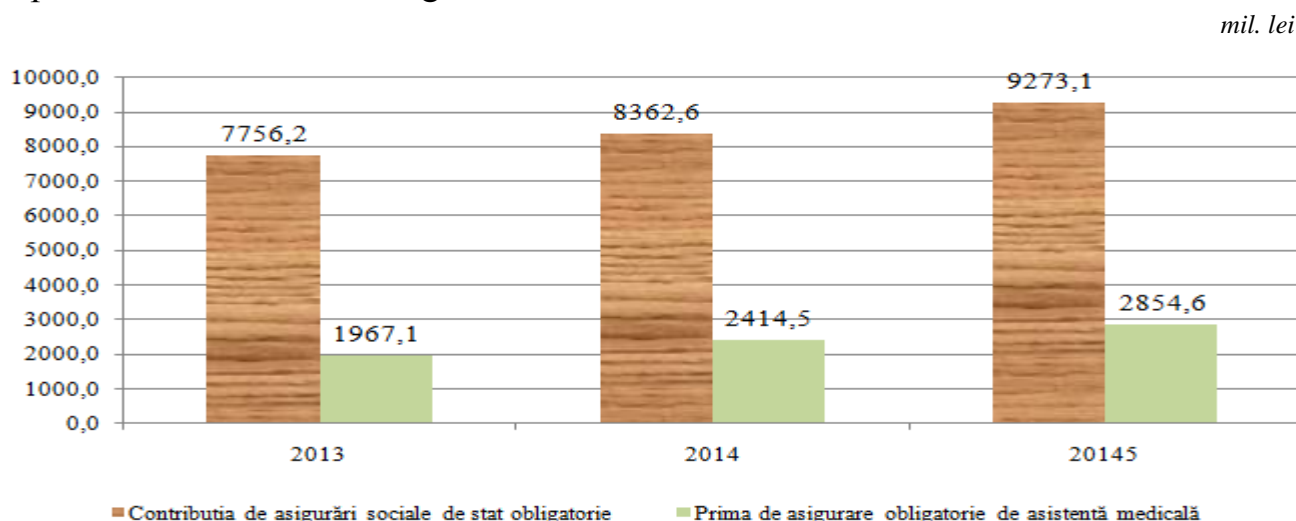
În baza acelorași articole ale Codului fiscal, înlesnirile la impozitul pe bunurile imobiliare au constituit 113,4 mil. lei, dintre care: la autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile – 51,1 mil. lei, instituțiile medico-sanitare publice finanțate din fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 15,7 mil. lei, instituțiile de cultură, artă, cinematografie, de învățămînt – 13,6 mil. lei și alte înlesniri fiscale – 1,3 mil. lei. Pentru contribuabili-persoane fizice au fost acordate înlesniri în sumă de 31,8 mil. lei.

Totodată, potrivit alineatelor (7) și (9) ale articolului 4 din Legea cu privire la punerea în aplicare a titlului VI al Codului fiscal, contribuabilii, care pînă la 30 iunie a anului respectiv au achitat integral sumele impozitului funciar și impozitul pe bunurile imobiliare, au avut dreptul la o reducere a sumei impozitului calculat cu 15%. Sumele facilităților fiscale la contribuabilii, care au beneficiat de acest drept, au constituit respectiv, pe impozitul funciar – 15,8 mil. lei, pe impozitul pe bunurile imobiliare – 18,0 mil. lei. În total, suma înlesnirilor fiscale la impozitul funciar și la impozitul pe bunurile imobiliare a constituit 104,8 mil. lei și 131,4 mil. lei, respectiv.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost acumulate de la diferite categorii de contribuabili în sumă totală de 9 273,1 mil. lei, estimările revizuite (9 182,1 mil. lei) fiind realizate cu 91,0 mil. lei mai mult. Din suma totală a contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii acumulate la buget, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, virate de angajatori și contribuțiile individuale au constituit 9 227,6 mil. lei sau 99,5 la sută. Totodată, în anul 2015, comparativ cu anul 2014, toate încasările sînt în creștere cu 910,5 mil. lei sau cu 10,9 la sută. Ponderea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în PIB a constituit 7,6%, iar în suma totală a veniturilor bugetului public național – 21,2 la sută, față de nivelul atins în anul 2014 ponderea în PIB s-a majorat cu 0,15 p.p, iar ca pondere în suma totală cu 1,5 p.p respectiv.

Primele de asigurări obligatorii de asistență medicală au fost realizate în sumă de 2 854,6 mil. lei. Estimările precizate au fost îndeplinite cu 20,7 mil. lei sau la nivel de 100,7 la sută. Comparativ cu anul 2014, încasările în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală s-au majorat cu 440,1 mil. lei sau cu 18,2 la sută. E de menționat că, de la 1 mai 2015 mărimea primei de asigurare a fost majorată de la 8% la 9%. Din suma totală a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală, suma achitată de angajatori și angajați a constituit 2 764,3 mil. lei sau la nivel de 101,2 la sută, iar în sumă fixă – 90,3 mil. lei sau la nivel de 87,2 la sută. Ponderea în suma totală a bugetului public național a primelor de asigurare a constituit 6,5% , iar în PIB – 2,34%.

Dinamica încasărilor la buget a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală pe anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.



Impozitele indirecte

Conform rezultatelor anului 2015 impozitele indirecte în suma totală a veniturilor bugetului public național au constituit 43,3 la sută (41,8% – în anul 2014) și au însumat 18 886,2 mil. lei (17 738,0 mil. lei – în anul 2014). Planul aprobat inițial pentru anul 2015 a fost îndeplinit la nivel de 91,2 la sută și cel revizuit la nivel de – 98,5 la sută sau mai puțin cu 1 821,1 mil. lei și 281,9 mil. lei, respectiv.

Ca structură, veniturile nominalizate se caracterizează astfel:

- taxa pe valoarea adăugată – 72,6% (72,4% – în anul 2014);
- accizele – 20,4% (19,3% – în anul 2014);
- impozitele asupra comerțului exterior și a operațiunilor externe – 7,0% (8,2% – în anul 2014).

Încasările taxei pe valoarea adăugată (TVA) (fără restituiri) au însumat 15 782,8 mil. lei, cu o majorare față de anul 2014 cu 520,6 mil. lei sau cu 3,4 la sută. Față de prevederile anuale, aceste încasări au fost realizate la nivel de 97,2 la sută (16 243,3 mil. lei) sau cu 460,5 mil. lei mai puțin. În structura încasărilor, TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova a constituit 4 830,4 mil. lei sau 30,6% (în anul 2014 – 4 369,8 mil. lei sau 28,6%) și la TVA la mărfurile importate – 10 952,4 mil. lei sau 69,4% (în anul 2014 – 10 892,4 mil. lei sau 71,4%).

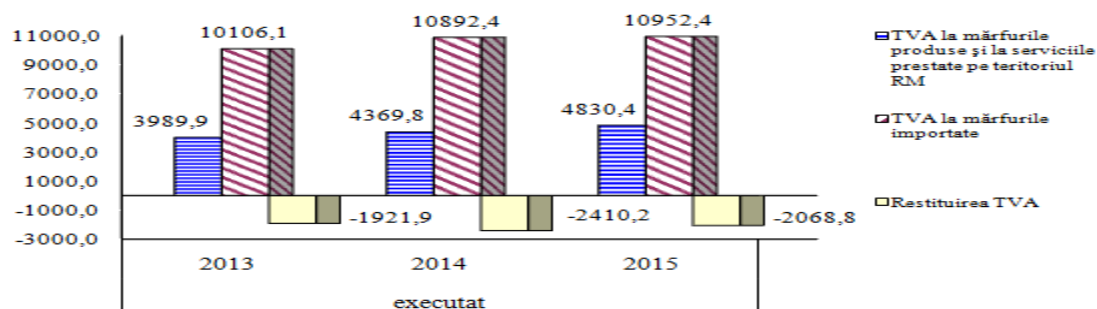
Totodată, restituirile TVA, efectuate pe parcursul anului, s-au cifrat în sumă de 2 068,8 mil. lei sau cu 341,3 mil. lei mai puțin față de anul 2014. În total, încasările nete ale TVA se cifrează în sumă de 13 714,0 mil. lei, cu o creștere față de încasările din anul 2014 de 862,0 mil. lei sau cu 6,7 la sută.

În totalul veniturilor bugetului public național, ponderea încasărilor TVA (nete) constituie 31,4% cu o majorare față de nivelul anului 2014 cu 1,1 puncte procentuale, iar ponderea în PIB – 11,25% față de 11,47% în anul 2014.

Nivelul încasărilor TVA la sumele calculate pentru anul 2015 (inclusiv restanța la începutul anului) la mărfurile produse pe teritoriul republicii a constituit 85,2 la sută și la mărfurile importate – 98,5 la sută.

Dinamica încasărilor TVA în anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei



Încasările **TVA pe mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii** au constituit 4 830,4 mil. lei, cu 460,6 mil. lei sau cu 10,5 la sută mai mult față de nivelul anului 2014. Prevederile revizuite pe anul 2015 au fost realizate cu 73,4 mil. lei mai puțin sau la nivelul de 98,5 la sută.

În anul 2015 au fost înregistrați 2 123 de contribuabili platitori de TVA, mai mult cu 310 contribuabili față de 2014. Comparativ cu anul 2014, numărul contribuabililor anulați ca platitori de TVA s-a micșorat de la 1 287 la 705, ceea ce reprezintă cu 582 de contribuabili mai puțini. În anul 2015 numărul platitorilor TVA care au achitat sume TVA la buget (de la 100 mii lei) s-a micșorat cu 229 (de la 15 440 în anul 2014 până la 15 211 în anul 2015). Concomitent a crescut și numărul contribuabililor care au achitat sume TVA considerabile la buget (mai mari de 1 mln.lei) cu 110 mai mult (de la 597 în anul 2014 până la 707 în anul 2015).

O influență negativă asupra situației economice, a avut-o reducerea producției agricole ca urmare a secetei din avara anului 2015, reducerea consumului gospodăriilor populației pe fondul stagnării veniturilor disponibile în termeni reali, accelerarea inflației, devalorizarea semnificativă a monedei naționale – factori principali care au influențat încasările TVA pe teritoriul republicii.

Totodată, față de 2014, în anul 2015 au fost înregistrate majorări a încasărilor TVA în domeniul energetic, radiotelecomunicațiilor, serviciilor financiare, în domeniul producerii și comercializării produselor petroliere, iar la întreprinderile în domeniul producerii și comercializării produselor alcoolice, materialelor de construcție sumele achitate la buget s-au diminuat.

Cota efectivă a TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul republicii pentru anul 2015, în consumul final, a constituit 3,88% față de 3,52% în anul 2014.

Conform datelor statisticii, în anul 2015, *importul total al mărfurilor* a constituit 3 986,8 mil. dolari SUA, comparativ cu 5 317,0 mil. dolari SUA în anul 2014.

Totodată, tendințele negative ale restricțiilor impuse asupra exporturilor moldovenești, precum și situația economică din regiune, scăderea prețurilor mondiale la produsele petroliere, reducerea cererii pe piețele forței de muncă au afectat respectiv creșterea indicatorilor la importuri, fiind în descreștere cu circa 25,0 la sută dar nu cu 23,0 la sută descreștere cum au fost precizate pe parcursul anului.

Un impact negativ asupra încasărilor TVA la buget, îl au modificările operate în art. 96 al Codului fiscal – cota TVA 8% la producția din fitotehnie și horticultură importată. În afară de aceasta, s-au redus volumele cantitative a importurilor la unele categorii de mărfuri (băuturi, combustibil mineral, mașini și echipamente, produse chimice și organice, făinuri, îngrășăminte minerale, etc.). Valoarea importurilor a înregistrat diminuări semnificative și ca urmare a scăderii accentuate a prețurilor mondiale la produse alimentare și nealimentare, inclusiv la produsele petroliere.

Ca rezultat, încasările TVA la mărfurile importate au fost acumulate în anul 2015 în sumă de 10 952,4 mil. lei sau la nivel de 96,6 la sută, cu 387,1 mil. lei mai puțin față de prevederile anuale. Comparativ cu anul 2014 încasările TVA la mărfurile importate s-au majorat neesențial cu 60,0 mil. lei sau cu 0,6 la sută.

Cota efectivă a TVA la mărfurile importate în anul 2015, în volumul importurilor echivalent în moneda națională, a constituit 14,6%, practic rămânând la nivelul anului 2014.

Pe parcursul anului 2014 *restituirile TVA* au constituit 2 068,8 mil. lei, cu 68,8 mil. lei mai mult față de ce a fost prevăzut în buget. Comparativ cu anul precedent, sumele restituite s-au redus cu 341,4 mil. lei, sau cu 14,2%. De asemenea s-a redus și numărul contribuabililor care au beneficiat de restituirea TVA cu 143 de la 1 214 în anul 2014 la 1 071 în anul 2015.

Din suma totală (2 068,8 mil. lei), sumele restituite pentru exportul de mărfuri au constituit 1 199,8 mil. lei (1 362,4 mil. lei în 2014), de la exportul serviciilor – 554,8 mil. lei (718,2 mil. lei în 2014), livrări efectuate la cota redusă a TVA – 70,9 mil. lei (65,5 mil. lei în 2014), energia termică, apa caldă, energia electrică – 5,7 mil. lei (24,2 mil. lei în 2014), livrări în cadrul proiectelor de asistență tehnică sau investițională – 35,9 mil. lei (33,6 mil. lei în 2014).

Conform art.101¹ din Codul fiscal, suma restituirilor TVA aferente investițiilor capitale a constituit – 144,5 mil. lei (164,4 mil. lei în 2014).

În conformitate cu prevederile titlului III al Codului fiscal și Legii pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal, în anul 2015 agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la TVA, în suma totală de circa 4 909,9 mil. lei, dintre care pentru:

- produsele petroliere destinate realizării prin unitățile comerciale a produselor petroliere, primite prin terminalul petrolier situat în Portul Internațional Liber „Giurgiulești” – 126,9 mil. lei;

- locuințele, pământul, precum și arenda acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective – 379,7 mil. lei;
- energia electrică importată și livrată către rețelele de distribuție sau importată de acestea, cu excepția serviciilor de transport al energiei electrice importate – 768,1 mil. lei;
- serviciile financiare – 226,7 mil. lei;
- proiectele de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte – 301,2 mil. lei;
- serviciile medicale, materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizat la prepararea și producerea medicamentelor – 309,3 mil. lei;
- tractoare agricole și tehnică agricolă – 317,3 mil. lei;
- autoturisme și alte autovehicule – 883,4 mil. lei;
- materia primă secundară, inclusiv deșeurile și reziduurile de hîrtie de carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă, de metale fieroase și nefieroase – 145,3 mil. lei;
- active materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar – 133,7 mil. lei;
- serviciile de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării, precum și serviciile de comercializare a билетelor pentru transportul de pasageri pe teritoriul țării – 141,7 mil. lei;
- comercializarea mărfurilor în magazinele duty-free – 342,8 mil. lei;
- cazare în cămine și serviciile comunale acordate populației – 114,6 mil. lei.
- mărfurile precum și produsele alimentare pentru copii – 67,2 mil. lei;
- serviciile poștale, inclusiv distribuirea pensiilor – 65,1 mil. lei;
- serviciile legate de jocurile de noroc – 60,3 mil. lei;
- producția de carte și publicității periodice – 57,5 mil. lei.

Accize. În anul 2015, încasările la accize (fără restituiri) au constituit 4 064,7 mil. lei, cu 116,0 mil. lei sau cu 2,9 la sută mai mult față de prevederile anuale.

Pe parcursul anului 2015, agenților economici le-au fost restituite accize în sumă de 220,8 mil. lei cu 38,6 mil. lei mai puțin față de 2014. Totodată numărul contribuabililor care au beneficiat de restituirea accizelor s-a redus de la 32 în anul 2014 pînă la 30 în 2015.

În suma totală a veniturilor bugetului public național, ponderea încasărilor accizelor a constituit 8,8%, iar în PIB – 3,15% față de 8,1 și 3,06% în 2014 respectiv.

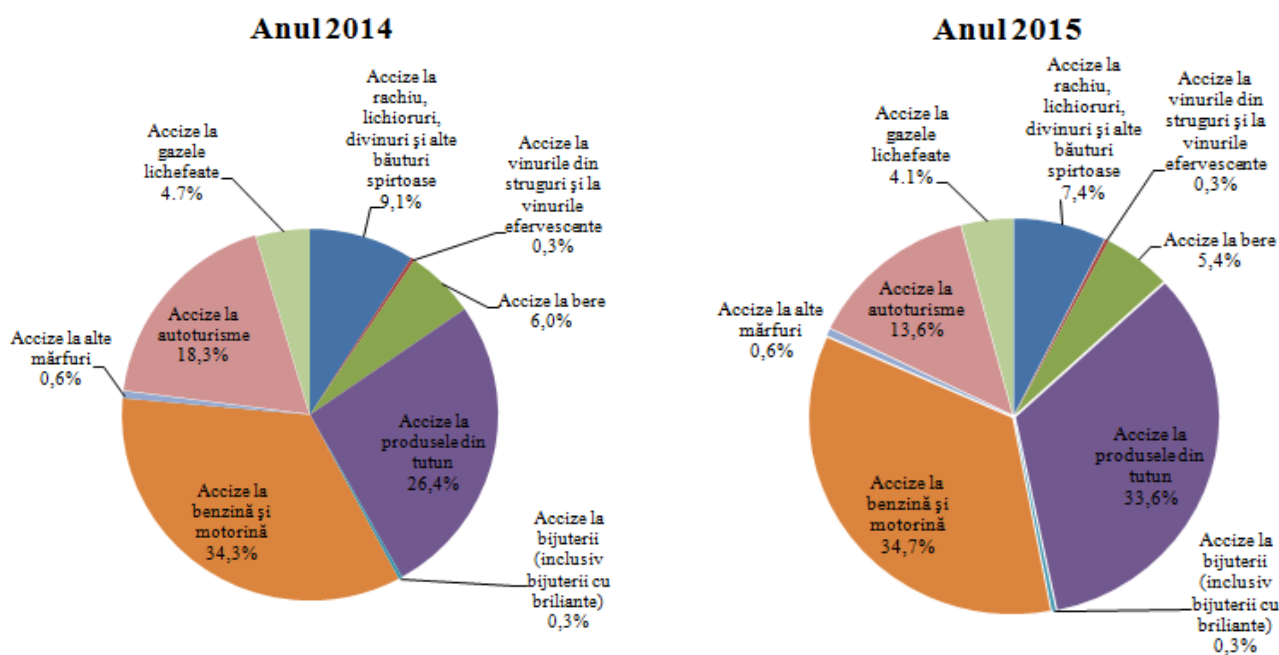
În total încasările de la accize (nete) s-au majorat cu 170,2 mil. lei față de prevederile anuale și au constituit 3 843,9 mil. lei. În comparație cu anul 2014, încasările accizelor s-au majorat cu 415,8 mil. lei sau 12,1 la sută.

Încasările pe tipurile mărfurilor accizate în anii 2014-2015 se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea mărfii accizate	2014 executat	2015				
		precizat	executat	executat față de precizat		executat față de 2014 executat (%)
				devieri (+;-)	%	
Accize, total	3428,1	3673,7	3843,9	170,2	104,6	112,1
Accize la rachiu, lichioruri, divinuri și alte băuturi spirtoase	334,7	290,7	299,2	8,5	102,9	89,4
Accize la vinurile din struguri și la vinurile efervescente	12,3	11,5	12,9	1,4	112,2	104,9
Accize la bere	221,0	217,0	220,9	3,9	101,8	100,0
Accize la produsele din tutun	974,1	1281,6	1365,5	83,9	106,5	140,2
Accize la bijuterii (inclusiv bijuterii cu briliante)	12,4	10,9	11,2	0,3	102,8	90,3
Accize la benzină și motorină	1263,1	1428,6	1411,0	-17,6	98,8	111,7
Accize la alte mărfuri	23,3	21,8	23,5	1,7	107,8	100,9
Accize la autoturisme	675,1	521,7	551,9	30,2	105,8	81,8
Accizele la gazele lichefiate	171,3	164,5	168,2	3,7	102,2	98,2
Accize la produse petroliere alte decât benzina și motorina	0,2	0,4	0,4		100,0	200,0
Restituirea accizelor	-259,4	-275,0	-220,8	54,2	80,3	85,1

Structura încasărilor pe mărfurile accizate în anii 2014-2015 (fără restituire) se prezintă în următoarele diagrame.



La situația din 31 decembrie 2015 în Sistemul Informațional al SFS au fost înregistrați 434 contribuabili plători de accize.

În suma totală a accizelor, încasarea accizelor la mărfurile produse pe teritoriul republicii a constituit 580,8 mil. lei sau 14,3 la sută și la mărfurile importate – 3 483,8 mil. lei sau 85,7 la sută. Prevederile anuale la mărfurile accizate, produse pe teritoriul republicii, au fost realizate la nivel de 98,8 la sută iar la mărfurile importate – 102,9 la

sută. În comparație cu anul 2014, încasările accizelor la mărfurile produse pe teritoriul republicii s-au micșorat cu 67,2 mil. lei iar la mărfurile importate – s-a majorat cu 444,4 mil. lei.

Dinamica încasărilor accizelor în anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei



În conformitate cu prevederile titlului IV al Codului fiscal, în anul 2015, agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la accize în sumă de 547,1 mil. lei, dintre care la mărfurile comercializate în magazinele duty-free – 530,4 mil. lei, și alte facilități fiscale – 16,7 mil. lei.

Încasările **impozitelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe** în anul 2015 au însumat 1 328,3 mil. lei, cu 76,5 mil. lei mai mult (6,1 la sută) decât estimările precizate pe an (1 251,8 mil. lei). Ponderea acestor venituri în suma totală a veniturilor bugetului public național a constituit 3,0%, iar în PIB – 1,09%. Comparativ cu anul 2014, aceste încasări s-au redus cu 129,6 mil. lei sau cu 8,9 la sută.

Încasările la buget a taxelor vamale au însumat 907,9 mil. lei, cu 49,5 mil. lei sau 5,8 la sută mai mult față de prevederile anuale precizate. Comparativ cu anul 2014, încasările date s-au redus cu 145,7 mil. lei sau 13,8 la sută.

E de menționat, că la evoluția încasărilor de la taxa vamală față de anul precedent, au fost influențate de prevederile Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr.112 din 2 iulie 2014 precum și reducerea volumului importurilor la care se aplică taxa vamală.

Pe parcursul anului 2015, s-au acordat facilități fiscale la taxele vamale în sumă de 2 138,6 mil. lei, dintre care la importul mărfurilor conform Acordului de comerț liber cu țările CSI – 1 041,1 mil. lei, conform Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană – 759,3 mil. lei, la moneda națională, valuta străină, precum și hîrțiile de valoare – 102,2 mil. lei, la mărfurile plasate și comercializate în magazinele duty-free – 89,0 mil. lei, majorările destinate proiectelor de asistență tehnică și din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului – 29,9 mil. lei, active materiale pe termen lung – 25,3 mil. lei.

Încasările de la **taxa pentru efectuarea procedurilor vamale** au constituit 372,7 mil. lei, cu 22,7 mil. lei mai mult decât a fost planul precizat pentru anul 2015 (350,0 mil. lei). Comparativ cu 2014 încasările de la taxa pentru efectuarea procedurilor vamale s-au majorat cu 6,1 mil. lei sau cu 1,7 la sută din contul fluctuației cursului de schimb a monedei naționale față de valutele străine. Facilitățile fiscale acordate în anul 2015 pentru efectuarea procedurilor vamale a constituit – 5,8 mil. lei.

Încasările de la **taxele consulare**, prestate de către instituțiile serviciilor diplomatice ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, au constituit 47,6 mil. lei, cu 4,3 mil. lei mai mult decât prevederile anuale. Față de anul 2014 încasările s-au majorat cu 9,9 mil. lei din contul fluctuației cursului de schimb al monedei naționale față de valutele străine.

1.2 Alte taxe și impozite

Suma încasărilor din alte taxe și impozite pentru anul 2015 inițial a fost aprobată în volum de 3 008,6 mil. lei. Pe parcursul anului, în urma modificărilor introduse, planul precizat a constituit 3 634,8 mil. lei. Conform rapoartelor, încasările au fost realizate în sumă de 3 298,0 mil. lei, cu 336,8 mil. lei sau cu 9,3 la sută mai puțin decât suma prevăzută pe an. Ponderea acestora în suma totală a veniturilor bugetului public național a înregistrat 7,6% și 2,7% în PIB.

În aceste venituri, ponderea **taxelor rutiere** reprezintă 21,4%, prevederile anuale s-au realizat la nivel de 101,9 la sută și constituind 706,0 mil. lei. Față de planul precizat încasările s-au majorat cu 13,4 mil. lei, iar față de 2014 - cu 189,2 mil. lei, ca rezultat al majorării cu 50% începând cu 1 mai 2015 a taxelor pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova și a fluctuației cursului de schimb valutar la unele taxe.

Din suma totală a încasărilor taxelor rutiere, încasările de la taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova a constituit 585,6 mil. lei sau 82,9 la sută, de la implementarea vinierei – 89,4 mil. lei sau 12,7 la sută, de la alte taxe stabilite prin lege – 31,0 mil. lei sau 4,4 la sută.

Încasările de la **taxele pentru resursele naturale** inițial au fost aprobate în sumă de 31,8 mil. lei, ulterior fiind precizate, conform deciziilor organelor publice locale, în sumă de 33,0 mil. lei și realizate la nivel de 35,7 mil. lei sau 108,2 la sută. Față de planul precizat încasările au constituit 2,7 mil. lei. În suma totală a acestor plăți, 65,5 la sută sînt veniturile obținute de la taxa pentru apă (plan precizat – 22,3 mil. lei, executat – 23,4 mil. lei), 1,4% – taxa pentru lemnul eliberat pe picior (plan precizat – 0,4 mil. lei, executat – 0,5 mil. lei), 32,5% – taxa pentru extragerea minerelelor utile (plan precizat – 10,2 mil. lei, executat – 11,6 mil. lei).

În conformitate cu prevederile titlului VIII al Codului fiscal, în anul 2015, agenților economici le-au fost acordate facilități fiscale la încasările de la taxele pentru resursele naturale în sumă de 15,9 mil. lei, dintre care 15,4 mil. lei la taxa pentru apă și 0,5 la taxa pentru extragerea minerelelor utile de întreprinderile din cadrul sistemului penitenciar.

Încasările în buget de la *taxe de licențe* pentru un anumit gen de activitate în anul 2015 au fost prevăzute inițial în sumă de 370,8 mil. lei. Totodată, în baza Hotărârii Guvernului nr.316 din 02.06.2015 „Cu privire la modificarea hotărârii Guvernului nr. 116 din 11 februarie 2013”, conform căreia urmau a fi expuse la concurs licențe pentru resursele de spectru radio disponibile din benzile de frecvență 800 MHz, 900 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz, suma încasărilor a fost majorată cu 440,0 mil. lei. Împreună cu modificările introduse de către APL, planul precizat a constituit 810,8 mil. lei, dintre care taxa de licență de la eliberarea licențelor conform hotărârii nominalizate – 660,0 mil. lei. Totodată, conform rezultatelor anuale, la buget au fost încasate 407,8 mil. lei, sau cu 403,0 mil. lei mai puțin. Comparativ cu anul 2014 încasările s-au redus cu 895,4 mil. lei. Din suma totală 407,8 mil. lei – 252,2 mil. lei (echivalentul a 11,9 mil. euro) au constituit sumele de la eliberarea licențelor operatorului de telefonie mobilă ÎM ”Orange Moldova SA”, iar încasările de la taxa de licență eliberate conform prevederilor Legii nr.451-XV din 30.07.2001 a constituit 155,6 mil. lei cu 9,5 mil. lei mai mult decât în anul 2014.

Alte venituri din activitatea de întreprinzător și din proprietate au fost încasate în sumă totală de 1 283,3 mil. lei. Suma aprobată inițial a constituit 1 253,4 mil. lei și precizată pe parcursul anului până la 1 251,7 mil. lei, cu 1,7 mil. lei mai puțin. Față de prevederile anuale precizate, veniturile nominalizate au crescut cu 31,6 mil. lei sau cu 2,4 la sută, iar comparativ cu anul 2014 s-au majorat cu 762,0 mil. lei sau de 2,5 ori.

Din suma totală încasată în 2015, soldul profitului net al Băncii Naționale a Moldovei transferat în buget a constituit 889,4 mil. lei, sau la nivelul aprobat, fiind în creștere față de anul 2014 cu 764,4 mil. lei. Suma totală a altor venituri din activitatea de întreprinzător și proprietate include: dividendele aferente cotei de participare a statului și autorităților publice locale în societăți pe acțiuni – 75,9 mil. lei (planul precizat – 76,5 mil. lei, executarea – 99,2 la sută din prevederi), dintre care la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 5,2 mil. lei (executarea 148,5 la sută din prevederi), defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat – 66,2 mil. lei (plan precizat 66,7 mil. lei, executat 99,3 la sută din prevederi) dintre care bugetele UAT 3,0 mil. lei (plan precizat – 4,0 mil. lei, executat – 74,6 la sută).

Dobânzile de la creditele acordate de la bugetul de stat, dobânzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare ale trezoreriilor teritoriale și conturile de depozit în instituțiile bancare au însumat 93,8 mil. lei (cu 23,6 la sută mai mult față de prevederi), plata pentru toate tipurile de chirie/arendă a terenurilor agricole și neagricole și patrimoniului public – 106,1 mil. lei (cu 4,3 la sută mai mult față de prevederi), taxa pentru patenta de întreprinzător – 41,1 mil. lei (cu 9,0 la sută mai mult față de prevederi), alte venituri din proprietate – 10,8 mil. lei (cu 55,0 la sută mai mult față de prevederi).

Veniturile de la taxele și plățile administrative (fără taxele locale) au fost realizate în sumă de 221,4 mil. lei. Acumulările de la aceste taxe și plăți s-au realizat mai mult cu 16,4 mil. lei față de prevederile anuale, iar față de anul 2014 – cu 32,1 mil.

lei mai puțin. În structura acestor venituri sînt incluse: încasările taxei de stat – 157,3 mil. lei (98,3 la sută din prevederi), taxa specială pentru asigurarea stabilității financiare – 6,9 mil. lei (100% din prevederi), încasări de la investitorii sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție – 10,7 mil. lei (cu 3,4 la sută mai mult față de prevederi), mijloacele încasate în legătură cu excluderea terenurilor din circuitul agricol – 6,3 mil. lei (cu 6,8 la sută mai mult față de prevederi), mijloacele încasate în fondul de risc – 12,2 mil. lei (cu 7,5 la sută mai mult față de prevederi), încasările din salariul net al executantului serviciului civil – 4,0 mil. lei (cu 4,2 la sută mai mult față de prevederi), alte încasări – 24,0 mil. lei (cu 83,5 la sută mai mult față de prevederi).

Alte încasări în bugetul asigurărilor sociale de stat au constituit 4,6 mil. lei (suma precizată – 4,0 mil. lei) și au fost îndeplinite la nivel de 115,0 la sută. În suma totală a acestor venituri se includ dobînzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare – 2,6 mil. lei și alte venituri – 2,0 mil. lei.

Alte încasări în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală au constituit 8,9 mil. lei și au fost îndeplinite cu 3,6 mil. lei mai mult (suma precizată – 5,3 mil. lei). În suma totală a acestor încasări se includ dobînzile aferente soldurilor mijloacelor bănești la conturile bancare – 4,5 mil. lei, alte venituri – 4,4 mil. lei.

Amenzile și sancțiunile administrative au constituit 253,8 mil. lei (109,0 la sută față de prevederi). Comparativ cu anul 2014, încasările de la aplicarea normelor prevăzute în Codul fiscal, Codul contravențional și alte acte normative, s-au majorat cu 10,1 mil. lei sau cu 4,1 la sută. Din suma totală, amenzile și sancțiunile aplicate de către Serviciul Fiscal de Stat au constituit 71,1 mil. lei, amenzile și sancțiunile administrative aplicate conform prevederilor Codului Contravențional – 40,1 mil. lei, aplicate de Inspectoratul Național de Patrulare și Inspectoratele Generale de Poliție – 44,7 mil. lei, amenzile aplicate de Inspectoratul Național de Patrulare și subdiviziunile Inspectoratului General de Poliție cu ajutorul foto-video – 46,8 mil. lei, aplicate de instanțele judecătorești – 31,5 mil. lei, amenzile și sancțiunile pecuniare aplicate de Serviciul Vamal – 4,6 mil. lei, amenzile aplicate de Inspekția financiară – 2,8 mil. lei, încasările de vînzarea averii și valutei confiscate – 0,1 mil. lei, amenzile aferente plăților la BASS – 1,8 mil. lei, amenzile aferente plăților la FAOAM – 1,7 mil. lei, amenzile aplicate de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor – 4,0 mil. lei, alte amenzi aplicate de către alte organe abilitate – 4,6 mil. lei.

Taxele locale au fost acumulate în sumă de 376,5 mil. lei. Față de prevederile anuale încasările din taxele locale nu s-au realizat cu 13,8 mil. lei sau la nivel de 96,4 la sută. Comparativ cu anul 2014, încasările din taxele locale s-au majorat cu 13,7 mil. lei sau cu 3,8 la sută.

În structura taxelor locale, ponderea preponderentă a constituit taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări de servicii – 54,7% (prevăzut – 214,4 mil. lei, executat – 218,8 mil. lei), taxa pentru amenajarea teritoriului – 14,8% (prevăzut – 57,9 mil. lei, executat – 58,2 mil. lei), taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto – 6,9% (prevăzut – 26,8 mil. lei, executat – 23,3 mil. lei), taxa de piață – 8,6% (prevăzut

– 33,4 mil. lei, executat – 23,8 mil. lei), taxa pentru dispozitivele publicitare și taxa de amplasare a publicității – 7,2% (prevăzut – 34,5 mil. lei, executat – 27,4 mil. lei), taxa pentru salubritate – 1,1% (prevăzut – 3,9 mil. lei, executat – 3,2 mil. lei), taxa pentru cazare – 2,7% (prevăzut – 10,3 mil. lei, executat – 12,3 mil. lei). Pe parcursul anului 2015 au fost acordate facilități fiscale la taxele locale în sumă de 4,4 mil. lei.

1.3. Granturi

În anul 2015, prevederile inițiale anuale pentru debursarea granturilor au constituit 2 847,0 mil. lei. Pe parcursul anului din partea donatorilor interni și externi, au fost luate decizii pentru precizarea debursării granturilor până la 2 800,4 mil. lei. În realitate, la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost debursate granturi în sumă de 2 067,7 mil. lei, dintre care: granturile externe pentru susținerea bugetului – n-au fost debursate, granturile externe pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe – 1905,6 mil. lei și granturile externe pentru instituțiile bugetare – 48,0 mil. lei. Granturile interne au constituit 114,1 mil. lei, dintre care pentru instituțiile bugetare 113,4 mil. lei, pentru susținerea bugetului – 0,7 mil. lei.

Inițial, *pentru suportul bugetar* au fost aprobate granturi în sumă de 896,8 mil. lei (echivalent 37,1 mil. Euro). Pe parcursul anului 2015, conform deciziilor primite de către Comisia Europeană referitor la suspendarea temporară a suportului bugetar până la restabilirea relațiilor cu FMI, intrări de granturi pentru suport bugetar au fost precizate până la 391,4 mil. lei (echivalentul a 14,5 mil. Euro). La situația din 31 decembrie 2015 granturi pentru suport bugetar nu au fost debursate.

Granturi *pentru finanțarea proiectelor din surse externe* inițial au fost aprobate în sumă de 1 921,4 mil. lei (99,5 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului, reieșind din nivelul executării lucrărilor și efectuarea achizițiilor pe proiecte în curs de execuție, precum și inițierea proiectelor noi la nivel local sumele precizate pentru debursări au constituit 2 212,6 mil. lei (116,5 mil. dolari SUA) sau cu 291,2 mil. lei mai mult față de estimările inițiale. Real au fost debursate granturi externe în sumă de 1 905,6 mil. lei (100,3 mil. dolari SUA). Nivelul executării a constituit 86,1 la sută.

Pentru instituțiile bugetare, pe parcursul anului 2015, de la donatorii externi și investitori autohtoni, au fost debursate granturi în sumă de 162,1 mil. lei (planul aprobat inițial – 28,9 mil. lei, planul precizat – 196,4 mil. lei).

La capitolul atragerii granturilor externe în anul 2015 au fost semnate **10** acorduri de granturi externe, în sumă totală de aproximativ **86,2 mil. dolari SUA**, inclusiv pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe au fost contractate 9 granturi în sumă totală de **28,0 mil. dolari SUA** și un grant acordat pentru susținerea bugetului de stat în sumă totală de **58,2 mil. dolari SUA**.

Proiecte finanțate din surse externe

➤ Banca Mondială

1. Grantul acordat de către Banca Mondială pentru finanțarea Proiectului „Fortificarea capacităților Sistemului Informațional de Management în Educație”, în valoare de **0,37 mil. dolari SUA**;

2. Grantul acordat de către Banca Mondială pentru finanțarea Proiectului „Îmbunătățirea drumurilor locale”, în valoare de **0,4 mil. dolari SUA**;

➤ **Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare**

3. Grantul acordat de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului „Reabilitarea Drumurilor În Moldova IV”, în valoare de **15,0 mil. EUR** (echivalentul a 16,7 mil. dolari SUA);

4. Grantul acordat de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea „Proiectului de reconstrucție și reabilitare a infrastructurii feroviare și achiziție a materialului rulant”, în valoare de **0,25 mil. EUR** (echivalentul a 0,28 mil. dolari SUA);

➤ **Banca de Dezvoltare a Germaniei (KfW)**

5. Grantul acordat de către Institutul de Credit pentru Reconstrucție a Germaniei pentru realizarea Proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în centrul Moldovei”, în valoare de 0,73 mil. EUR (echivalentul a 0,77 mil. dolari SUA).

➤ **Agenția de Dezvoltare a Austriei**

6. Grantul acordat de către Agenția de Dezvoltare a Austriei pentru finanțarea Proiectului „Dunărea Unește”, în valoare de 0,48 mil. EUR (echivalentul a 0,52 mil. dolari SUA).

➤ **Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei**

7. Grantul acordat de Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei pentru finanțarea “Programului de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei” în valoare de 7,96 mil. EUR (echivalentul a 8,84 mil. dolari SUA);

➤ **Guvernul României**

8. Grantul acordat de către Guvernul României pentru finanțarea Proiectului “Inovare, dezvoltare și comunicare pentru o mai bună educație în sistemul penitenciar (IDECOM” în valoare de 0,05 mil. EUR (echivalentul a 0,06 mil. dolari SUA);

9. Grantul acordat de către Guvernul României pentru finanțarea Proiectului “Învățăm prin acțiune” în valoare de 0,05 mil. EUR (echivalentul a 0,06 mil. dolari SUA).

Susținerea bugetului

➤ **Comisia Europeană**

1. Grantul acordat de către Comisia Europeană pentru realizarea „Programului ENPARD Moldova – Suport pentru agricultură și dezvoltare rurală”, în valoare de **53,0 mil. EUR** (echivalentul a 58,2 mil. dolari SUA).

La capitolul **intrări de granturi externe**, inițial a fost planificată suma de **2 745,5 mil. lei (142,3 mil. dolari SUA)**, inclusiv **1 848,7 mil. lei (95,8 mil. dolari SUA)** intrări de granturi destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **896,8 mil. lei (46,5 mil. dolari SUA)** intrări de granturi externe destinate susținerii bugetului.

Ulterior, aceste sume au fost rectificate, intrările de granturi externe constituind **2 240,1 mil. lei (116,1 mil. dolari SUA)**, inclusiv **1 848,7 mil. lei (95,8 mil. dolari**

SUA) intrări de granturi externe destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe și **391,4 mil. lei (20,3 mil. dolari SUA)** intrări de granturi externe destinate susținerii bugetului.

Pe parcursul anului 2015 au avut loc **intrări de granturi externe** în sumă totală de **1 703,6 mil. lei (89,1 mil. dolari SUA)**, ceea ce reprezintă o executare de **71,0%** din suma anuală precizată de 2 400,7 mil. lei, dintre care:

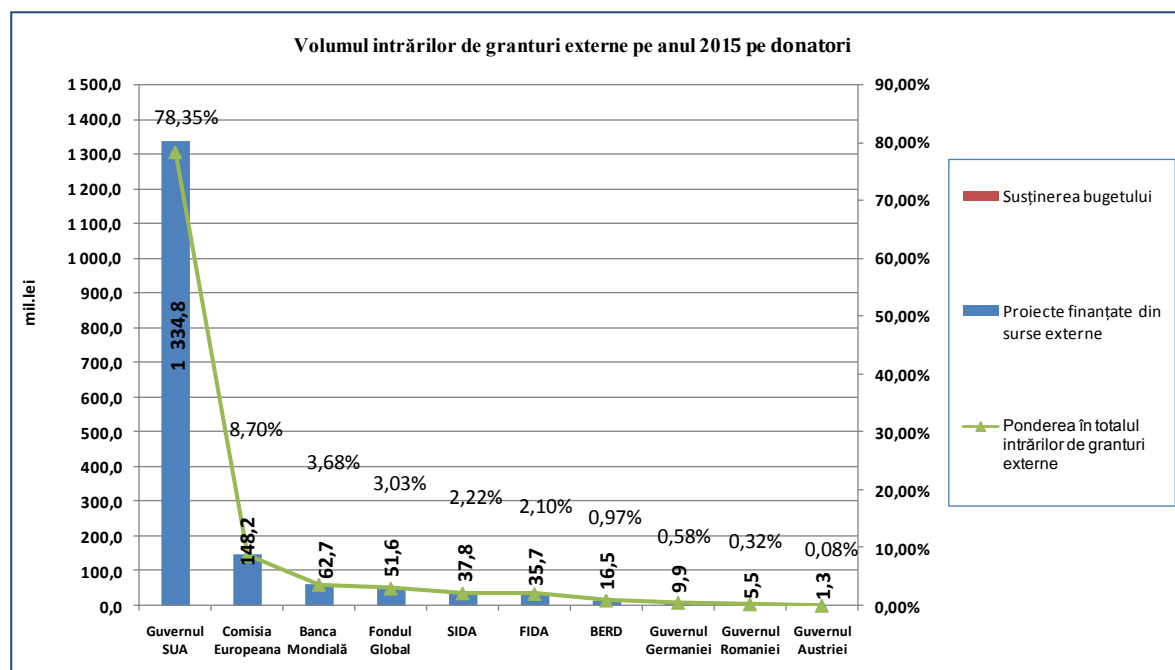
➤ pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – **1 703,6 mil. lei** (echivalentul a **89,1 mil. dolari SUA**), ceea ce reprezintă 100,0% din suma totală de intrări din granturi externe și o executare de 84,8% față de suma precizată pe an de 2 009,3 mil. lei;

➤ pentru susținerea bugetului – nu au fost efectuate debusări.

Pe parcursul anului 2015, suma totală a intrărilor de granturi destinată realizării proiectelor finanțate din surse externe, precum și susținerii bugetului a reprezentat o pondere de **6,1%** din suma totală a veniturilor bugetului de stat, și o pondere de **5,7%** din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat.

În structura intrărilor de granturi externe pe donatori, ponderea cea mai mare o deține Guvernul SUA cu 1 334,8 mil. lei (echivalentul a 69,6 mil. dolari SUA), urmat de Comisia Europeană cu 148,2 mil. lei (echivalentul a 7,8 mil. dolari SUA), Banca Mondială cu 62,7 mil. lei (echivalentul a 3,4 mil. dolari SUA), Fondul Global cu 51,6 mil. lei (echivalentul a 2,7 mil. dolari SUA), urmat de Agencia Suedeză pentru Dezvoltare Internațională - 37,8 mil. lei (echivalentul a 2,0 mil. dolari SUA), Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă - 35,7 mil. lei (echivalentul a 1,8 mil. dolari SUA), precum și alți donatori cu o pondere mai mică.

Totodată, analizând volumul intrărilor de granturi externe după structura donatorilor, putem constata că ponderea cea mai mare revine Guvernului SUA (78,4%), urmat de Comisia Europeană (8,7%), Banca Mondială (3,7%), Fondul Global (3,0%), SIDA (2,2%), FIDA (2,1%) și alți donatori cu ponderea cumulativă de 1,9%.



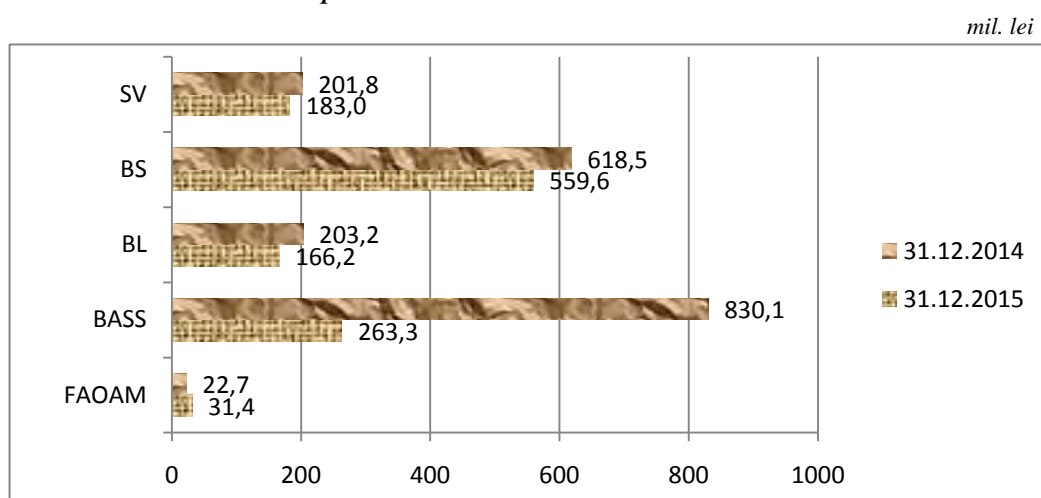
Neplățile la buget

La situația din 31 decembrie 2015, restanțele agenților economici la plățile în bugetul public național (fără penalități, amenzi, plăți prolongate) au însumat 1 203,5 mil. lei. Comparativ cu situația din 31 decembrie 2014, restanțele la bugetul public național s-au micșorat cu 35,8 la sută sau cu 672,8 mil. lei.

Restanțele la plățile administrate de către Serviciul Fiscal de Stat, la general s-au micșorat cu 654,0 mil. lei sau cu 39,0 la sută, inclusiv la bugetul de stat cu 58,9 mil. lei sau cu 9,5 la sută, la fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală – s-a majorat cu 8,7 mil. lei sau cu 38,3 la sută, la bugetul asigurărilor sociale de stat – s-au micșorat cu 566,8 mil. lei sau cu 68,3 la sută, la bugetele UAT s-au diminuat cu 37,0 mil. lei sau cu 18,2 la sută.

Restanțele la impozitele și taxele administrate de către Serviciul Vamal s-au diminuat cu 18,8 mil. lei sau cu 9,3 la sută mai puțin față de anul precedent.

Dinamica restanțelor la bugetul public național (plăți de bază) pe anii 2014-2015



În structura restanțelor, partea preponderentă o deține plățile la impozitele și taxele administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat – 84,8% (1020,5 mil. lei). Restanțelor la impozitele și taxele administrate de către Serviciul Vamal le revin 15,2% (183,0 mil. lei).

În volumul total al restanțelor, restanțele față de bugetul de stat au constituit – 559,6 mil. lei (54,8% din suma totală), la bugetele UAT – 166,2 mil. lei (16,3% din suma totală), bugetul asigurărilor sociale de stat – 263,3 mil. lei (25,8% din suma totală), fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 31,4 mil. lei (3,1% din suma totală).

În aspect teritorial, *cele mai mari majorări ale restanțelor* s-au admis la:

- **bugetul de stat** – restanțele s-au majorat în 21 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând IFS pe raioanele Strășeni – 3 ori, Nisporeni – 2,3 ori, Fălești – 2 ori, Cimișlia – 99,8 la sută, Cahul – 98,4 la sută, Ungheni – 98,3 la sută, Călărași – 91,1 la sută, Orhei – 88,8 la sută, Briceni – 75,8 la sută, Edineț – 70,6 la sută;

- **bugetul unităților administrativ-teritoriale** – au înregistrat majorări de restanțe la 6 IFS teritoriale: Dubăsari – 91,4 la sută, IFS Rîșcani – 52,6 la sută,

Ocnița – 27,0 la sută, Șoldanești – 26,2 la sută, Telenești – 21,7 la sută, Cantemir – 15,6 la sută;

- **bugetul asigurărilor sociale de stat** – au înregistrat micșorări de restanțe la toate IFS teritoriale;

- **fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală** – au înregistrat majorări de restanțe la 27 IFS teritoriale, cele mai mari majorări înregistrând raioane Rezina – de 91 ori, Leova – de 5 ori, Cahul – 4,6 ori, Edineț – de 3,7 ori, Dubăsari – 3,6 ori, Căușeni – 2,4 ori, Fălești – de 1,7 ori. Cimișlia – de 1,5 ori.

Printre factorii care au contribuit la majorarea restanței pe unele tipuri de venituri sunt:

- din cauza situației economice precare, agenții economici nu achită în termen obligațiile fiscale sau se eschivează de la plata acestora, generând în așa fel și calcularea majorării de întârziere;

- calcularea sumelor în urma controalelor fiscale, exercitate prin metode și surse indirecte;

- o bună parte din agenții economici care admit restanță nu dispun de patrimoniu liber de careva sarcini, acestea fiind gajate la instituțiile financiare, sau urmărite de alți creditori prin intermediul executorilor judecătorești.

Totodată, întru stingerea obligațiilor fiscale ale contribuabililor restanțieri, de către organele fiscale teritoriale au fost aplicate modalitățile de executare silită prevăzute de Codul fiscal prin intermediul cărora, la situația din 31.12.2015, au fost încasate 879,2 mil. lei sau cu 397,2 mil. lei mai mult față de 31.12.2014, dintre care:

- 710,1 mil lei încasate de la conturile bancare ale restanțierilor și debitorilor acestora, sau cu 336,6 mil lei mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent;

- 83,4 mil. lei au fost ridicate mijloace bănești din casieriile agenților economici restanțieri, sau cu 8,8 mil. lei mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent;

- 82,5 mil. lei achitate benevol de restanțier drept rezultat al aplicării sechestrului pe bunurile deținute sau cu 53,5 mil. lei mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent;

- 3,2 mil. lei încasat în urma comercializării bunurilor sechestrate sau cu 1,6 mil. lei mai puțin față de 31.12.2014.

Pe parcursul anului 2015 au fost înaintate 26016 dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare la 19176 agenți economici, pe motivul nestingerii în termenul stabilit a obligației fiscale.

La situația din 31.12.2015 au fost sechestrate bunuri ca modalitate de asigurare a executării silite a obligației fiscale în valoare de 205,3 mil. lei, care pe parcurs vor fi comercializate, în cazul în care contribuabilii restanțieri nu vor achita benevol obligațiile fiscale.

Structura restanțelor la plățile la buget, pe tipuri de impozite și taxe (fără amenzi și penalități), la finele anilor 2014- 2015, se prezintă în tabelul următor.

Denumirea	Suma totală 2014	Suma totală 2015	mil. lei inclusiv	
			Organele fiscale	Organele vamale
Impozitul pe venitul persoanelor fizice	67,4	84,4	84,4	-
Impozitul pe venitul persoanelor juridice	128,8	153,0	153,0	-
Impozitul funciar	33,9	30,1	30,1	-
Impozitul pe bunurile imobiliare	35,1	36,9	36,9	-
Taxa pe valoarea adăugată	657,2	509,2	362,4	146,8
Accize	14,6	16,1	8,5	7,6
Impozitele asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	29,0	28,6	-	28,6
Alte impozite și taxe	67,5	50,5	50,5	-
Contribuțiile de asigurări sociale de stat	820,1	263,3	263,3	-
Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală	22,7	31,4	31,4	-
Total	1876,3	1203,5	1020,5	183,0

Pe parcursul anului 2015, inspectoratele fiscale de stat teritoriale, conform prevederilor art.180 din Codul fiscal a încheiat 237 contracte de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale în sumă totală de 46,4 mil. lei, dintre care achitate obligații fiscale în mărime de 18,0 mil. lei. Pe motivul neexecutării clauzelor contractelor au fost reziliate 152 contracte.

În afară de aceasta organele Serviciului Vamal au încheiat contracte privind prelungirea termenului de plată a TVA în sumă de 0,9 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2015, restanțele la achitarea sancțiunilor financiare la buget s-au cifrat în sumă de circa 394,6 mil. lei, inclusiv sancțiunile financiare aplicate de Serviciul Fiscal – 361,6 mil. lei și Serviciul Vamal – 33,0 mil. lei, iar suma restanțelor la majorările de întârziere neachitate a constituit 571,7 mil. lei, inclusiv aplicate de Serviciul Fiscal – 480,5 mil. lei și aplicate de Serviciul Vamal – 91,2 mil. lei.

Astfel, la situația din 31 decembrie 2015, suma totală a restanțelor agenților economici față de bugetul public național (suma principală, sumele prolongate, eşalonate, penalități și sancțiuni financiare) a constituit 2 199,1 mil. lei și s-a micșorat comparativ cu 31 decembrie 2014 cu 818,7 mil. lei sau cu 27,2 la sută.

2. Executarea părții de cheltuieli a bugetului public național

Partea de cheltuieli al bugetului public național în anul 2015 inițial aprobată în sumă de 50 060,5 mil. lei, pe parcursul anului a fost diminuată cu 109,1 mil. lei (ținând cont de transferurile între bugete), dintre care cheltuielile bugetului de stat au fost reduse cu 1 252,5 mil. lei, atunci când cheltuielile au fost majorate: la bugetul asigurărilor sociale de stat cu 104,1 mil. lei și la bugetul unităților administrativ-teritoriale – cu 1 691,9 mil. lei. Cheltuielile din contul fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală nu au suportat modificări. Astfel, cheltuielile bugetului public național, cu modificările efectuate, au fost precizate în sumă de 49 951,4 mil. lei, fiind executate în sumă de 46 395,8 mil. lei sau la nivel de 92,9% din prevederile anuale.

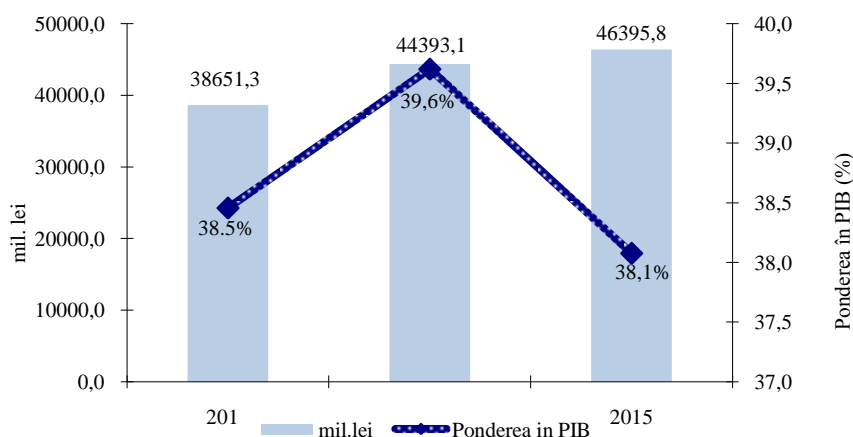
Conform rapoartelor anuale, comparativ cu prevederile incluse în bugetele respective nu au fost executate 3 555,6 mil. lei, dintre care la bugetul de stat – 2 961,5 mil. lei, la bugetele unităților administrativ-teritoriale – 1 260,1 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 180,4 mil. lei și 107,6 mil. lei, respectiv.

În aspectul tipurilor de bugete se constată că, la un nivel mai jos decât cel mediu de realizare pe bugetul public național (92,9%), au fost realizate cheltuielile bugetelor unităților administrativ-teritoriale – 90,1 la sută și cheltuielile bugetului de stat – 91,0 la sută.

În aspect funcțional, la nivel mai jos decât media pe bugetul public național (92,9%), s-au valorificat alocațiile bugetare în ramurile: complexul pentru combustibil și energie – 51,0% (*din cauza nevalorificării cheltuielilor bugetului de stat: la componenta de bază și la proiecte finanțate din surse externe*), gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe – 69,8% (*în special din cauza nevalorificării mijloacelor bugetelor UAT precum și din contul proiectelor finanțate din surse externe ale bugetului de stat*), protecția mediului și hidrometeorologia – 77,5% (*din contul proiectelor finanțate din surse externe ale bugetului de stat precum și nevalorificării alocațiilor fondurilor ecologice*), agricultura, gospodăria silvică, piscicolă și a apelor – 83,2% (*din contul componentei de bază și proiectelor finanțate din surse externe ale bugetului de stat*), transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica – 84,5% (*din contul componentei de bază și proiectelor finanțate din surse externe ale bugetului de stat*), cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret – 90,6% (*din contul componentei de bază a bugetului de stat precum și bugetele UAT*), servicii de stat cu destinație generală – 91,4% (*din contul componentei de bază a bugetului de stat și bugetele UAT*), justiția și jurisdicția constituțională – 91,8% (*din contul componentei de bază a bugetului de stat*), industria și construcțiile – 92,6% (*din contul componentei de bază a bugetului de stat și bugetele UAT*). Explicațiile de rigoare privind executarea cheltuielilor bugetului de stat se conțin în capitolul IV. B al prezentului Raport.

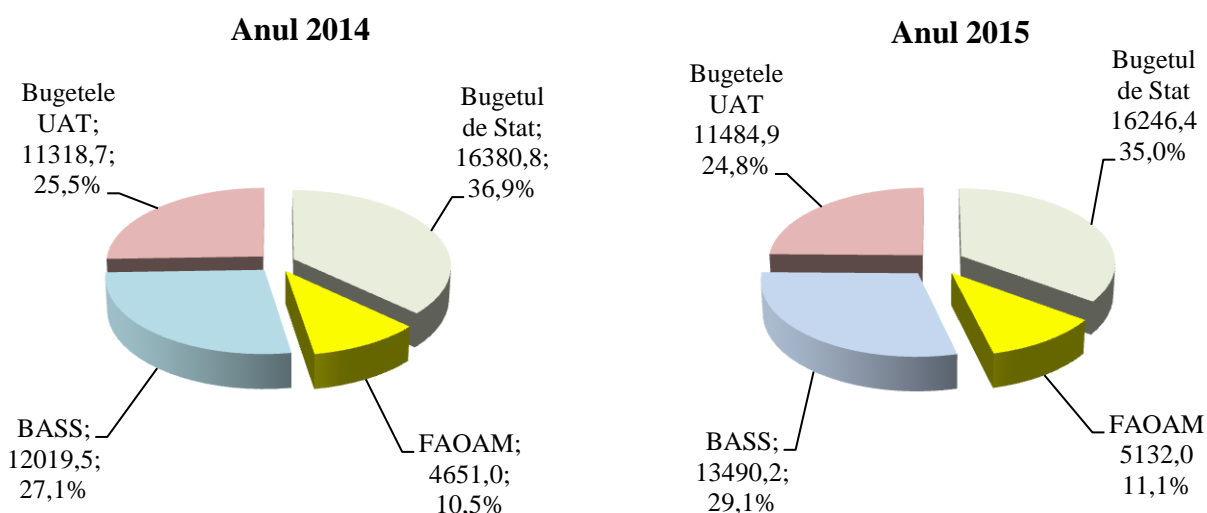
În valoare nominală, cheltuielile bugetului public național în anul 2015 au depășit cu 2 002,7 mil. lei sau cu 4,5% nivelul anului 2014 și cu 7 744,5 mil. lei sau cu 20,0% nivelul anului 2013. În raport cu PIB, cheltuielile publice au constituit 38,1% și denotă o descreștere cu 1,5 puncte procentuale față de anul 2014 și 0,4 puncte procentuale față de anul 2013.

Evoluția cheltuielilor bugetului public național în anii 2013-2015, se prezintă în diagrama următoare.



În aspectul structurii cheltuielilor bugetului public național, în anul 2015 comparativ cu anul 2014 se atestă o descreștere a ponderii cheltuielilor bugetului de stat cu 1,8 puncte procentuale și a ponderii cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale (BUAT) cu 0,8 puncte procentuale, iar la cheltuielile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS) se atestă o creștere cu 0,6 și cu 2,0 puncte procentuale, respectiv.

Structura cheltuielilor bugetului public național în anii 2014-2015 pe tipuri de bugete (ținând cont de transferurile între bugete) se prezintă în următoarele diagrame.



Ținând cont de structura sectorială a cheltuielilor, bugetul rămâne orientat social. Pentru blocul social de cheltuieli în anul 2015 s-au utilizat 68,4% din cheltuielile publice iar pentru cele de ordin economic – 13,6%, pentru apărare, menținerea ordinii publice și securitatea națională – 6,1%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 4,7%, pentru justiție – 1,3% și pentru serviciul datoriei de stat – 2,2%.

Evoluția și structura cheltuielilor bugetului public național în anii 2013-2015, în aspect funcțional, se prezintă în tabelul următor.

	2013			2014			2015			2015/2014		
	Suma	% in PIB (100510)	% in total	Suma	% in PIB (112050)	% in total	Suma	% in PIB (121851)	% in total	Suma	% in PIB	% in total
Cheltuieli, total	38 651,3	38,5	100,0	44 393,1	39,6	100,0	46 395,8	38,1	100,0	2 002,7	-1,5	
Serviciile de stat cu destinație generală	2 084,0	2,1	5,4	2 155,0	1,9	4,9	2 191,4	1,8	4,7	36,4	-0,1	-0,1
Activitatea externă	272,8	0,3	0,7	304,4	0,3	0,7	337,1	0,3	0,7	32,7		
Justiția și jurisdicția constituțională	583,1	0,6	1,5	634,4	0,6	1,4	620,6	0,5	1,3	-13,8	-0,1	-0,1
Mentineră ordinii publice, apărare și securitatea statului	2 190,0	2,2	5,7	2 580,9	2,3	5,8	2 842,2	2,3	6,1	261,3		0,3
Apararea Națională	336,2	0,3	0,9	409,2	0,4	0,9	459,5	0,4	1,0	50,3		0,1
Mentineră ordinii publice și securitatea națională	1 853,8	1,8	4,8	2 171,7	1,9	4,9	2 382,7	2,0	5,1	211,0		0,2
Cheltuieli de ordin social	26 003,3	25,9	67,3	29 044,7	25,9	65,4	31 730,2	26,0	68,4	2 685,5	0,1	3,0
Invatamintul	7 064,1	7,0	18,3	7 823,6	7,0	17,6	8 462,0	6,9	18,2	638,4		0,6
Cultura, arta, sportul și acțiunile pentru tineret	1 020,1	1,0	2,6	1 184,9	1,1	2,7	1 116,4	0,9	2,4	-68,5	-0,1	-0,3

	2013			2014			2015			2015/2014		
	Suma	% in PIB (100510)	% in total	Suma	% in PIB (112050)	% in total	Suma	% in PIB (121851)	% in total	Suma	% in PIB	% in total
Ocrotirea sanatatii	5 226,9	5,2	13,5	5 890,3	5,3	13,3	6 455,8	5,3	13,9	565,5		0,6
Asistenta si sustinerea sociala	12 692,2	12,6	32,8	14 145,9	12,6	31,9	15 696,0	12,9	33,8	1 550,1	0,3	2,0
Stiinta si inovare	338,9	0,3	0,9	390,1	0,3	0,9	420,4	0,3	0,9	30,3		
Cheltuieli de ordin economic	5 801,3	5,8	15,0	7 624,8	6,8	17,2	6 302,8	5,2	13,6	-1 322,0	-1,6	-3,6
Agricultura,gospodaria silvica,gospodaria piscicola si gospodaria apelor	1 386,4	1,4	3,6	2 045,1	1,8	4,6	2 208,9	1,8	4,8	163,8		0,2
Industria si constructiile	58,1	0,1	0,2	59,6	0,1	0,1	62,3	0,1	0,1	2,7		0,0
Transporturile, gospodaria drumurilor, comunicatiile si informatica	2 680,3	2,7	6,9	3 478,3	3,1	7,8	2 442,4	2,0	5,3	-1 035,9	-1,1	-2,6
Gospodaria comunală si gospodaria de exploatare a fondului de locuinte	1 172,5	1,2	3,0	1 497,3	1,3	3,4	1 035,5	0,8	2,2	-461,8	-0,5	-1,1
Complexul pentru combustibil si energie	252,6	0,3	0,7	221,2	0,2	0,5	160,4	0,1	0,3	-60,8	-0,1	-0,2
Alte servicii legate de activitatea economica	251,4	0,3	0,7	323,3	0,3	0,7	393,3	0,3	0,8	70,0		0,1
Protectia mediului inconjurator si hidrometeorologia	390,7	0,4	1,0	578,8	0,5	1,3	449,9	0,4	1,0	-128,9	-0,1	-0,3
Serviciul datoriei de stat	492,6	0,5	1,3	591,8	0,5	1,3	1043,3	0,9	2,2	451,5	0,3	0,9
-interna	306,4	0,3	0,8	377,7	0,3	0,9	793,6	0,7	1,7	415,9	0,3	0,9
-externa	186,2	0,2	0,5	214,1	0,2	0,5	249,7	0,2	0,5	35,6	0,0	0,1
Alte domenii	603,3	0,6	1,6	616,8	0,6	1,4	608,1	0,5	1,3	-8,7	-0,1	-0,1
Completarea rezervelor de stat	31,1	0,0	0,1	27,7		0,1	34,9		0,1	7,2		
Cheltuielile neatribuite la alte grupuri principale	572,2	0,6	1,5	589,1	0,5	1,3	573,2	0,5	1,2	-15,9	-0,1	-0,1
Creditarea neta	-108,7	-0,1	-0,3	-128,6	-0,1	-0,3	-150,2	-0,1	-0,3	-21,6	0,0	0,0

Datele privind executarea bugetului public național conform clasificăției funcționale se prezintă în Formularul nr.8 la Raport.

În aspectul categoriilor economice, *cheltuielile curente* au fost stabilite inițial în sumă de 40 255,2 mil. lei, fiind micșorate pe parcursul anului până la 40 160,6 mil. lei și executate în sumă de 38 725,0 mil. lei sau la nivel de 96,4% față de prevederi.

Pentru *cheltuieli capitale* au fost prevăzute inițial mijloace în sumă de 9 925,9 mil. lei, fiind micșorate ulterior până la 9 918,4 mil. lei și executate în sumă de 7 933,6 mil. lei sau la nivel de 78,6% față de prevederi.

Evoluția și structura cheltuielilor bugetului public național în anii 2013-2015, în aspect economic, se prezintă în tabelul următor.

	2013			2014			2015			2015/2014		
	mil. lei	% în total	% în PIB (100510)	mil. lei	% în total	% în PIB (112050)	mil. lei	% în total	% în PIB (121851)	(+;-)	% în total	% în PIB
Cheltuieli, total	38 651,3	100,0	38,5	44 393,1	100,0	39,6	46 395,8	100,0	38,1	2 002,7	100,0	-1,5
Cheltuieli curente	31 640,1	81,9	31,5	35 073,7	79,0	31,3	38 725,0	83,5	31,8	3 651,3	4,5	0,5
<i>dintre care:</i>												
Cheltuieli de personal	8 296,2	21,5	8,3	9 087,8	20,5	8,1	10 297,4	22,2	8,5	1 209,6	1,7	0,3
Plata mărfurilor și serviciilor	8 810,8	22,8	8,8	9 652,1	21,7	8,6	10 024,3	21,6	8,2	372,2	-0,1	-0,4

din contul fondurilor de asigurări în medicină	4 083,8	10,6	4,1	4 479,3	10,1	4,0	4 985,0	10,7	4,1	505,7	0,7	0,1
Transferuri în scopuri de producție	1 336,7	3,5	1,3	1 618,6	3,6	1,4	1 503,0	3,2	1,2	-115,6	-0,4	-0,2
Transferuri către populație	12 230,4	31,6	12,2	13 595,2	30,6	12,1	15 235,7	32,8	12,5	1 640,5	2,2	0,4
din contul bugetului asigurărilor sociale de stat	10 697,5	27,7	10,6	11 997,4	27,0	10,7	13 457,9	29,0	11,0	1 460,5	2,0	0,3
Alte cheltuieli	439,1	1,1	0,4	496,1	1,1	0,4	565,4	1,2	0,5	69,3	0,1	0,0
Dobânzi	526,9	1,4	0,5	623,9	1,4	0,6	1 099,2	2,4	0,9	475,3	1,0	0,3
Cheltuieli capitale	7 117,6	18,4	7,1	9 488,7	21,4	8,5	7 933,6	17,1	6,5	-1 555,1	-4,3	-2,0
Creditarea netă	-106,4	-0,3	-0,1	-169,3	-0,4	-0,2	-262,8	-0,6	-0,2	-93,5	-0,2	-0,1

Comparativ cu anul 2014, în anul 2015 *cheltuielile curente* s-au majorat cu 3 651,2 mil. lei sau cu 10,4% de asemenea s-a înregistrat o majorare cu 4,5 puncte procentuale ca pondere în cheltuielile totale.

Totodată, *cheltuielile capitale* s-au micșorat cu 1 555,1 mil. lei, cu 16,4% sau cu 4,3 puncte procentuale ca pondere în cheltuielile totale, și ca pondere în PIB - cu 2,0 puncte procentuale. Această descreștere este cauzată de revizuirea cheltuielilor prevăzute din contul suportului acordat de partenerii de dezvoltare.

3. Rezultatele executării bugetului public național (deficit/excedent și sursele de finanțate)

Inițial, deficitul bugetul public național pentru anul 2015 a fost estimat în sumă de 4 640,0 mil. lei sau la nivel de 3,92% din PIB.

În condițiile revizuirii veniturilor, cheltuielilor și a surselor de finanțare a deficitului pe parcursul anului 2015, deficitul bugetului public național pe anul 2015 estimat a constituit circa 5 132,3 mil. lei, sau 4,28% din PIB.

	mil. lei		
	Proгноza inițială	Proгноza precizată	Executat
PIB	118300,0	119800,0	121851,0
Venituri	45420,5	44819,1	43681,1
% în PIB	38,4	37,4	35,8
Cheltuieli	50060,5	49951,4	46395,8
% în PIB	42,3	41,7	38,1
Deficit (-)	-4640,0	-5132,3	-2714,7
% în PIB	-3,92	-4,28	-2,23

Executarea bugetului public național s-a încheiat cu un deficit bugetar în sumă de 2 714,7 mil. lei, față de prevederile anuale în sumă de 5 132,3 mil. lei. Raportat la PIB, deficitul menționat reprezintă 2,23%, cu 0,49 p.p. mai mult decât în anul 2014.

Sursele de finanțare a deficitului bugetului public național s-au constituit din: venituri de la valorile mobiliare de stat emise pe piața primară în sumă de 243,2 mil. lei, răscumpărarea VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare – 93,1 mil. lei, împrumuturile debursate de către donatorii externi și creditorii interni – 3 398,9 mil. lei, mijloacele din vânzarea și privatizarea patrimoniului public – 219,1 mil. lei,

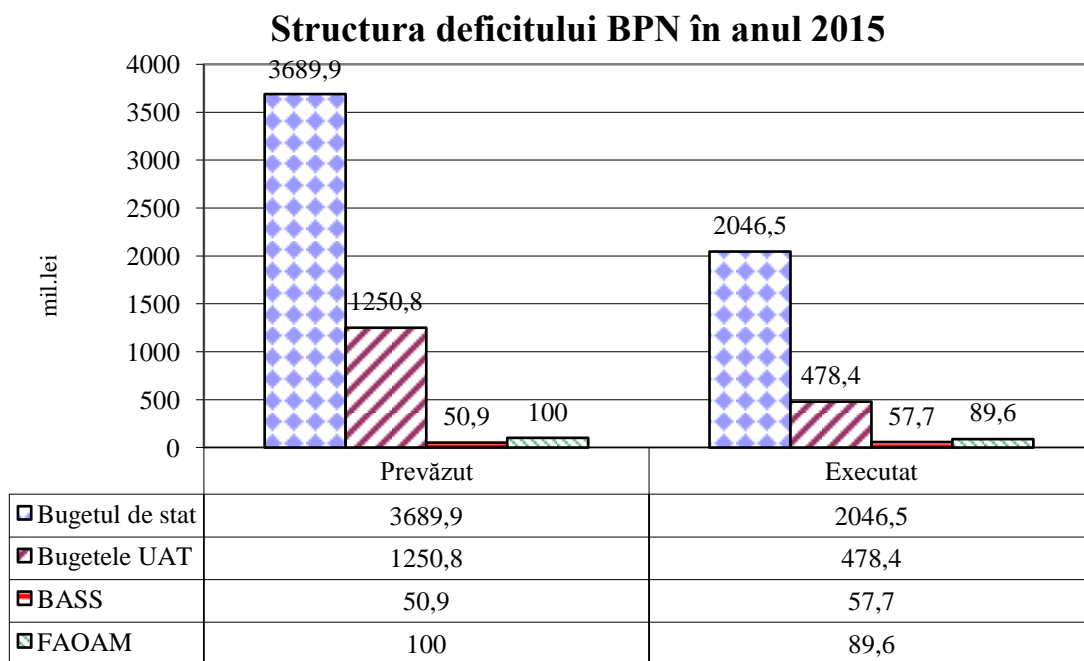
mijloace împrumutate de la conturi de mijloace extrabugetare – 107,7 mil. lei, alte surse interne – 210,5 mil. lei (diferența dintre cursul de schimb, mijloacele intrate temporar în posesia instituțiilor, plăți-garanție și plăți în avans, mijloace de la valorificarea activelor BC „Investprivatbank” SA). În anul de raportare au fost onorate obligațiuni față de creditorii interni și externi în sumă totală de 1 375,1 mil. lei. Totodată, de la conturile mijloacelor bănești ale bugetelor respective au fost utilizate 3,5 mil. lei.

Bugetul de stat, cu modificările operate pe parcursul anului, a fost prevăzut cu un deficit în sumă de 3 689,9 mil. lei. Conform rezultatelor executării bugetului de stat suma acestuia a constituit 2 046,5 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din sursele interne și externe ale bugetului de stat.

La *bugetele unităților administrativ-teritoriale* a fost prevăzut un deficit în sumă de 1 250,8 mil. lei, dar în rezultatul executării anuale s-a înregistrat un deficit în sumă de 478,6 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din sursele interne și externe a bugetelor respective.

Executarea *bugetului asigurărilor sociale de stat* pentru anul 2015 a fost încheiat cu un deficit (față de precizat - 50,9 mil. lei) în suma de 57,7 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din contul utilizării mijloacelor bănești la conturile acestui buget.

Executarea *fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală* s-a soldat cu un deficit în sumă de 89,6 mil. lei, față de cel prevăzut în sumă de 100,0 mil. lei. Deficitul a fost finanțat din contul utilizării mijloacelor bănești la conturile acestui buget.



La situația din 31 decembrie 2015, soldurile mijloacelor bănești în conturile bugetelor de toate nivelurile s-au redus față de situația din 31 decembrie 2014 cu 3,5 mil. lei și au însumat 3 208,3 mil. lei, inclusiv pe bugete:

- bugetul de stat – 2 327,8 mil. lei (s-a majorat cu 259,2 mil. lei față de 31.12.2014);
- bugetele unităților administrativ-teritoriale – 697,0 mil. lei (s-a redus cu 115,4 mil. lei față de 31.12.2014);

- bugetul asigurărilor sociale de stat – 30,4 mil. lei (s-a redus cu 57,7 mil. lei față de 31.12.2014);
- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 153,1 mil. lei (s-a redus cu 89,6 mil. lei față de 31.12.2014).

4. Datoria sectorului public

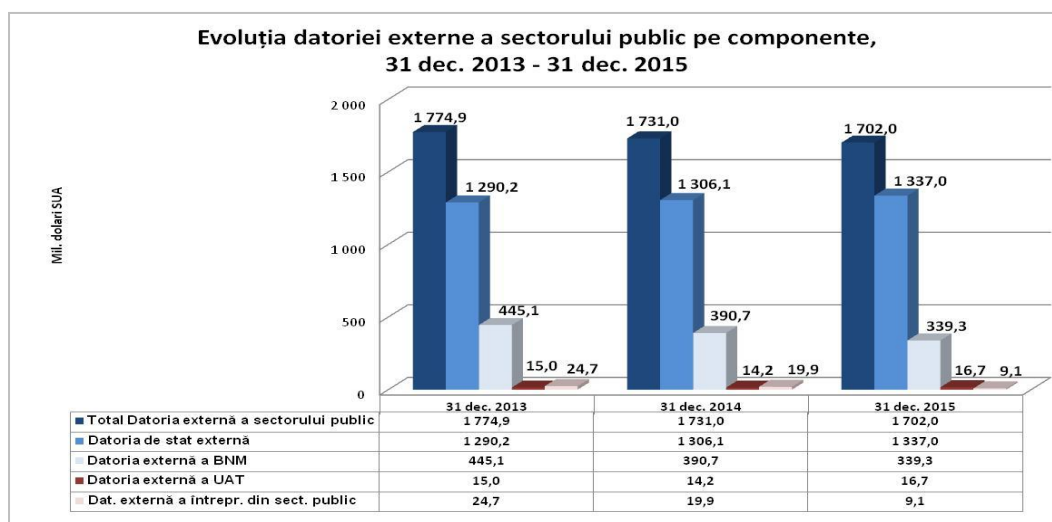
La situația din 31 decembrie 2015, soldul datoriei sectorului public⁴ a fost format din **1 702,0 mil. dolari SUA** datorie externă a sectorului public și **9 724,6 mil. lei** datorie internă a sectorului public.

Soldul datoriei externe a sectorului public, exprimat în dolari SUA, s-a diminuat cu 29,0 mil. dolari SUA sau cu 1,7% comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2014.

La situația din 31 decembrie 2015, soldul datoriei externe a sectorului public a fost format din:

- Datoria de stat externă – 1 337,0 mil. dolari SUA;
- Datoria externă a BNM – 339,3 mil. dolari SUA;
- Datoria externă a UAT⁵ – 16,7 mil. dolari SUA;
- Datoria externă a întreprinderilor din sect. public⁶ – 9,1 mil. dolari SUA.

Conform datelor privind PIB-ul operativ pentru anul 2015, ponderea datoriei externe a sectorului public în PIB, la situația din 31 decembrie 2015, a constituit **27,5%**, cu 3,3 p.p. mai mult decât ponderea înregistrată la sfârșitul anului 2014.



Diminuarea soldului datoriei externe a sectorului public, exprimat în dolari SUA, la situația din 31 decembrie 2015 în comparație cu sfârșitul anului 2014, este condiționată de micșorarea soldului datoriei externe a BNM cu 51,4 mil. dolari SUA și a datoriei externe a întreprinderilor din sectorul public cu 10,9 mil. dolari SUA.

În structura datoriei externe a sectorului public pe componente, partea majoră îi revine datoriei de stat externe - cu ponderea de 78,6%, urmată de datoria externă a BNM – 19,9%, datoria externă a UAT – 1,0% și datoria externă a întreprinderilor din

⁴ Soldul datoriei sectorului public, exprimat în lei, la situația din 31.12.2015, a constituit 43 183,8 mil. lei.

⁵ Include datoria direct contractată de către UAT cu maturitatea ≥ 1 an.

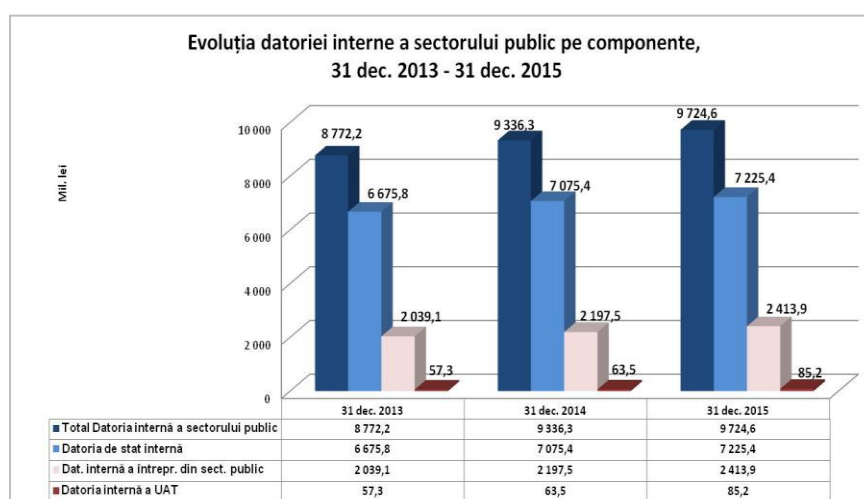
⁶ Include datoria direct contractată de către întreprinderile sectorului public cu maturitatea ≥ 1 an.

sectorul public – 0,5%. Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2014, se observă majorarea ponderii datoriei de stat externă cu 3,1 p.p. și a datoriei UAT cu 0,2 p.p., și respectiv diminuarea ponderii datoriei BNM cu 2,6 p.p. și datoriei întreprinderilor din sectorul public cu 0,6 p.p.

Soldul datoriei interne a sectorului public s-a majorat cu 388,3 mil. lei sau cu 4,2% comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2014 și a fost format din:

- Datoria de stat internă – 7 225,4 mil. lei;
- Datoria internă a întreprinderilor din sectorul public⁶ – 2 413,9 mil. lei;
- Datoria internă a UAT⁵ – 85,2 mil. lei.

Conform datelor privind PIB-ul operativ pentru anul 2015, ponderea datoriei interne a sectorului public în PIB, la situația din 31 decembrie 2015, a constituit **8,0%**, cu 0,4 p.p. mai puțin decât ponderea înregistrată la sfârșitul anului 2014.



Modificarea soldului datoriei interne a sectorului public, la situația din 31 decembrie 2015 în comparație cu sfârșitul anului 2014, este condiționată de majorarea soldului tuturor componentelor care formează datoria internă a sectorului public. Astfel, în cea mai mare măsură s-a majorat soldul datoriei interne a întreprinderilor din sectorul public - cu 216,5 mil. lei, după care urmează soldul datoriei de stat interne - cu 150,1 mil. lei și soldul datoriei interne a UAT - cu 21,8 mil. lei.

În structura datoriei interne a sectorului public pe componente, partea majoră îi revine datoriei de stat interne - cu ponderea de 74,3%, urmată de datoria internă a întreprinderilor din sectorul public – 24,8% și datoria internă a UAT – 0,9%.

Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2014, este de menționat majorarea ponderii datoriei interne a întreprinderilor din sectorul public cu 1,3 p.p. și a ponderii datoriei interne a UAT cu 0,2 p.p. și respectiv diminuarea ponderii datoriei de stat interne cu 1,5 p.p.

În ce privește, arieratele la împrumuturile sectorului public, acestea au înregistrat la 31 decembrie 2015, valoarea de **231,6 mil. lei**, fiind formate în totalitate din arieratele la împrumuturile interne ale întreprinderilor din sectorul public și ale UAT. Comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2014, valoarea arieratelor la împrumuturile interne s-a diminuat cu 38,5 mil. lei sau 14,2%.

Arierate la împrumuturile externe ale sectorului public nu au fost înregistrate.

5. Datorii interne ale bugetului public național (debitoare/creditoare)

Datoriile debitoare interne

La situația din 31 decembrie 2015 la bugetul public național s-au înregistrat datorii debitoare în sumă totală de 1 185,0 mil. lei, inclusiv pe: bugetul de stat – 1 123,2 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – 61,2 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – 0,4 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 0,2 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2014, datoriile s-au majorat cu 2,1 mil. lei, inclusiv pe: bugetul de stat – cu 39,2 mil. lei și s-au micșorat pe bugetele unităților administrativ-teritoriale – cu 4,3 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – cu 1,4 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – cu 31,4 mil. lei.

Datoriile creditoare interne

La situația din 31 decembrie 2015 la bugetul public național s-au înregistrat datorii creditoare în sumă totală de 2 062,1 mil. lei, inclusiv pe: bugetul de stat – 1 225,0 mil. lei, bugetele unităților administrativ-teritoriale – 761,9 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – 72,1 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 3,1 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2014, datoriile s-au majorat cu 418,3 mil. lei, inclusiv pe: bugetul de stat – cu 530,1 mil. lei și s-au micșorat pe bugetele unităților administrativ-teritoriale – cu 11,4 mil. lei, bugetul asigurărilor sociale de stat – cu 1,0 mil. lei, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – cu 99,4 mil. lei.

IV. Executarea bugetului de stat

A. Veniturile bugetului de stat

Pentru anul 2015, bugetul de stat (toate componentele) la partea de venituri a fost aprobat inițial în sumă de 30 338,6 mil. lei.

Conform modificărilor operate prin Legea nr.200 din 20.11.2015 și conform art. 16 al legii bugetului de stat pe anul 2015, veniturile bugetului de stat au fost precizate în sumă de 29 372,7 mil. lei, cu 965,9 mil. lei (3,2%) mai puțin decât suma aprobată inițial. Veniturile componentei de bază au fost reduse cu 1 240,0 mil. lei (4,5%), fondurilor speciale - cu 3,4 mil. lei (0,8%), iar veniturile componentelor mijloacelor speciale au fost majorate cu 86,1 mil. lei (11%) și proiectelor finanțate din surse externe - cu 196,5 mil. lei (10,6%) respectiv.

Conform raportului anual, încasările la bugetul de stat la venituri (toate componentele) au fost realizate în sumă de 28 054,6 mil. lei, cu 4,5 la sută sau cu 1 318,1 mil. lei mai puțin decât prevederile anuale precizate. Totodată, în comparație cu anul 2014, au fost încasate venituri cu 336,9 mil. lei sau cu 1,2 la sută mai mult.

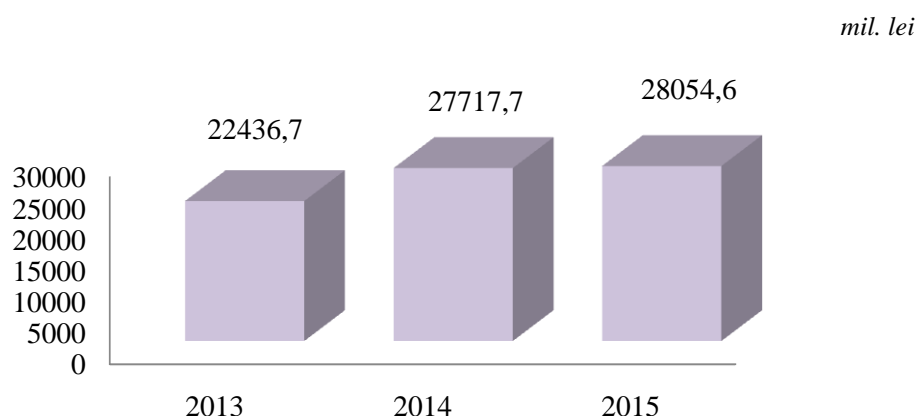
Ponderea veniturilor bugetului de stat (toate componentele) în bugetul public național a constituit 64,1%, și ca pondere în PIB – 23,0%. Față de anul 2014, ponderea

veniturilor bugetului de stat în bugetul public național s-a redus cu 1,2 p.p, și ponderea în PIB cu 1,7 puncte procentuale.

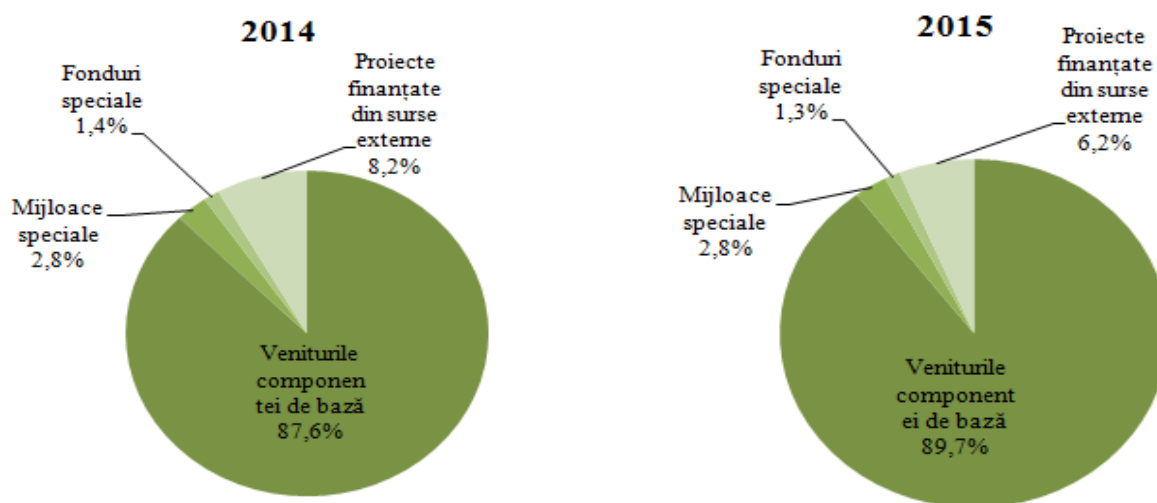
În suma totală a veniturilor bugetului de stat, încasările de la veniturile fiscale au constituit 23 648,5 mil. lei sau 84,3%, veniturile nefiscale – 1 515,1 mil. lei sau 5,4%, granturile – 1 762,8 mil. lei sau 6,3%, veniturile din mijloacele speciale ale instituțiilor bugetare – 703,1 mil. lei sau 2,5%, veniturile fondurilor speciale – 371,9 mil. lei sau 1,3%, transferurile la bugetul de stat de la bugetele de alt nivel – 53,2 mil. lei sau 0,2%.

Comparativ cu sumele precizate, veniturile fiscale au fost realizate la nivel de 97,5%, veniturile nefiscale – 102,3 la sută, granturi – 71,6 la sută, veniturile mijloacelor speciale – 95,8 la sută, veniturile fondurilor speciale – 95,3 la sută.

Dinamica încasărilor veniturilor bugetului de stat pe toate componentele pe anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.



Structura veniturilor încasate la bugetul de stat în anii 2014-2015 sub aspectul componentelor se prezintă în următoarele diagrame.



Prin Legea bugetului de stat pe anul 2015, *veniturile bugetului de stat la componenta de bază* inițial au fost aprobate în sumă de 27 354,4 mil. lei.

Evoluția economiei naționale pe parcursul anului 2015, introducerea unor modificări în politica fiscală pentru anul 2015 după aprobarea bugetului, precum și mersul încasărilor pe unele tipuri de venituri, în primul rând la taxa pe valoarea adăugată și accize, taxa de licență pentru anumite genuri de activitate, precum și

suspendarea temporară a debursării granturilor de către partenerii de dezvoltare a impus necesitatea operării modificărilor la buget prin Legea nr.200 din 20.11.2015.

Conform modificărilor operate veniturile componente de bază a bugetului de stat au fost precizate pînă la sumă de 26 114,4 mil. lei și s-au redus – cu 1240,0 mil. lei sau cu 5,5 la sută.

Modificările aferente se caracterizează după cum urmează:

Principalele diminuări au intervenit la următoarele tipuri de venituri:

- taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate (reducerea ritmurilor de creștere a importurilor față de cele luate în calcul, fluctuația cursului de schimb) – 1 235,9 mil. lei;

- granturi externe pentru susținerea bugetului (suspendarea finanțării din partea UE) – 578,9 mil. lei. În estimările scontate ale bugetului de stat la granturile pentru suport bugetar au rămas doar 2 granturi din partea UE (Dezvoltarea rurală – 264,0 mil. lei (echivalentul a 12 mil. euro) și Educația vocațională – 53,9 mil. lei (echivalentul a 2,45 mil. euro) pe care au fost finalizate procedurile de evaluare a progresului atins, pasibile a fi debursate odata cu deblocarea finanțărilor externe din partea UE.

- accizele la autoturisme (reducerea importurilor autoturismelor), accizele la rachiu (reducerea producției) – 255,3 mil. lei;

- taxele vamale (reducerea ritmurilor de creștere a importurilor față de cele prognozate) – 144,6 mil. lei;

- venituri din dobânzi (reieșind din evoluția încasărilor) – 32,3 mil. lei;

- alte venituri – 20,6 mil. lei;

Total diminuări – 2 267,6 mil. lei.

Principalele majorări pe unele tipuri de venituri, au fost:

- taxa de licență pentru anumite genuri de activitate (includerea adițional a 20 mil. euro de la vânzarea licențelor în domeniul comunicațiilor electronice, în urma desfășurării concursului de către ANRCETI în trimestru IV) – 440,0 mil. lei;

- impozitul pe venit de la persoanele fizice și juridice (reieșind din evoluția încasărilor pe parcursul anului și creșterea mai mare a câștigului salarial mediu lunar față de cel luat în calcul) – 202,0 mil. lei;

- introducerea încasărilor din amenzi și sancțiuni contravenționale care la etapa adoptării bugetului nu au fost incluse (reieșind din evoluția încasărilor) – 183,4 mil. lei;

- taxa pe valoare adăugată pe mărfurile produse pe teritoriul Republicii Moldova (ca rezultat a măsurilor de administrare fiscală) – 54,2 mil. lei;

- taxa pentru procedurile vamale (reieșind din evoluția încasărilor, fluctuația cursului de schimb) – 38,7 mil. lei;

- defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat (reieșind din rezultatele activității în anul 2014) – 24,3 mil. lei;

- vinieta (fluctuația cursului de schimb și creșterea numărului de autoturisme neînmatriculate în RM, care circulă pe drumurile naționale) – 9,3 mil. lei;

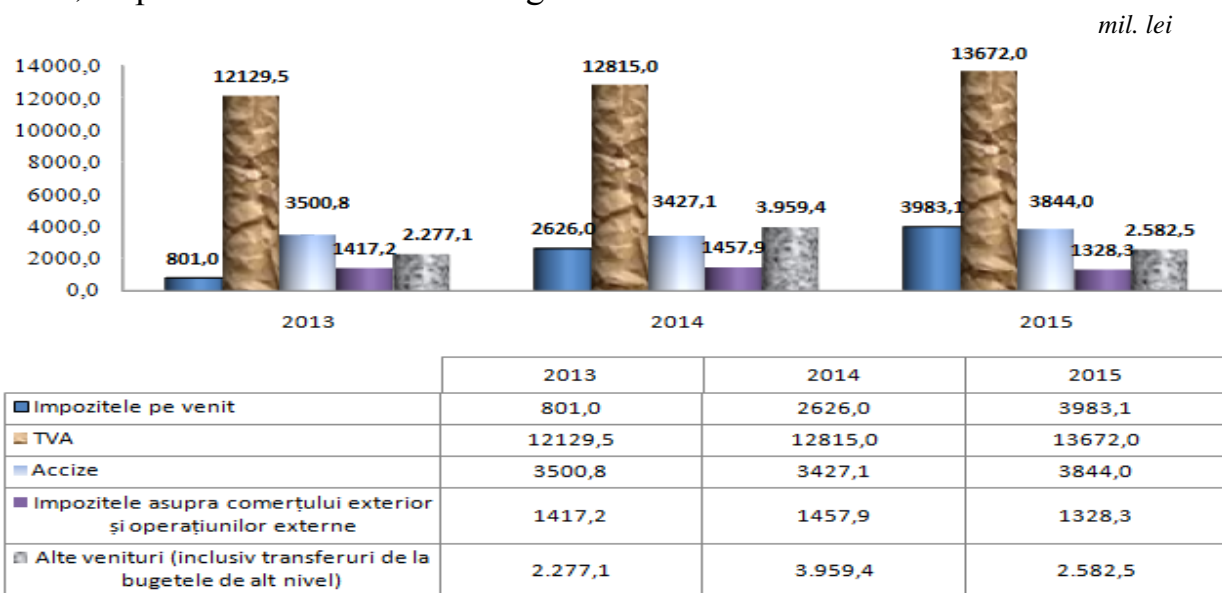
- grant pentru suport bugetar din partea Guvernului României destinat reabilitării, modernizării și/sau renovării de construcții aparținând instituțiilor publice din RM – 73,5 mil. lei (echivalentul 3,34 mil. euro);

- alte venituri – cu 2,2 mil. lei;

Total majorări – 1 027,6 mil. lei.

Conform rezultatelor, în anul 2015, încasările veniturilor la componenta de bază a bugetului de stat au constituit 25 409,9 mil. lei, cu 704,5 mil. lei sau cu 2,7 la sută mai puțin decât volumul anual precizat. Totodată, veniturile au crescut față de anul 2014 cu 1 123,6 mil. lei sau cu 4,6 la sută.

Evoluția încasărilor veniturilor bugetului de stat pe componenta de bază pe anii 2013-2015, se prezintă în următoarea diagramă.



Pe parcursul anului, acumulările veniturilor la componenta de bază a bugetului de stat au înregistrat un caracter variabil. În semestrul I au fost încasate 12 069,1 mil. lei (proгноza fiind 12 327,7 mil. lei) sau 47,5% din suma totală a veniturilor și în semestrul II – 13 340,8 mil. lei (proгноza 13 786,6 mil. lei) sau 52,5%. Încasările medii zilnice au constituit 100,4 mil. lei, comparativ cu 95,6 mil. lei – în anul 2014.

Veniturile fiscale pe parcursul anului 2015 s-au încasat în sumă de 23 648,5 mil. lei, la nivel de 97,5 la sută din prevederile anuale și constituie circa 93,1 la sută din încasările totale.

Din veniturile fiscale acumulate, le revin:

- impozitelor pe venit 16,8% sau 3 983,1 mil. lei;
- încasărilor TVA – 57,8 la sută sau 13 672,0 mil. lei;
- accizelor – 16,2 la sută ori 3 844,0 mil. lei;
- impozitelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe – 5,6 la sută sau 1 328,3 mil. lei;
- alte taxe și plăți – 3,6 la sută sau 821,1 mil. lei.

Impozitele directe au deținut 16,8 la sută din volumul veniturilor componente de bază a bugetului de stat și au însumat 3 983,1 mil. lei. Ca urmare a introducerii de la

1 ianuarie 2015 integral pe toată republica a noului sistem de formare a bugetelor locale și anume acumularea la bugetul de stat a diferenței din suma impozitului pe venitul persoanelor fizice și defalcările sumelor nealocate bugetelor UAT din acest impozit, precum și vărsarea integrală a impozitului pe venitul persoanelor juridice, încasările impozitelor directe la bugetul de stat s-au majorat față de anul 2014 cu 51,7 la sută, venitul respectiv fiind redistribuit către APL ca transferuri cu destinație generală și specială.

Din suma totală a impozitelor pe venit, încasările de la impozitul pe venitul persoanelor fizice a constituit 1 211,2 mil. lei față de 1 195,5 mil. lei prevăzute sau realizate la nivel de 101,3 la sută, iar de la impozitul pe venitul persoanelor juridice încasările au fost supraîndeplinite cu 1,8 la sută și au constituit 2 771,9 mil. lei față de 2 724,1 mil. lei prevăzut.

În anul de gestiune, **impozitele indirecte** au deținut în volumul veniturilor componentei de bază a bugetului de stat 74,2 la sută și au însumat 18 844,3 mil. lei, (în anul 2014 – 17 700,0 mil. lei). Ponderea majoră în structura impozitelor indirecte – 72,5 la sută revine TVA, care constituie 13 672,0 mil. lei, dintre care:

- TVA la mărfurile și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 4 788,4 mil. lei,
- TVA la mărfurile importate – 10 952,4 mil. lei,
- restituirea TVA la mărfurile și serviciile exportate și livrate cu cote reduse – 2 068,8 mil. lei.

Accizele au fost încasate în sumă de 3 844,0 mil. lei sau 20,4% din suma impozitelor indirecte. Pe grupe acestea sînt:

- accizele la producția vinicolă și băuturile alcoolice – 312,0 mil. lei,
- accizele la bere – 220,9 mil. lei,
- accizele la produsele din tutun – 1 365,5 mil. lei,
- accizele la produsele petroliere – 1 411,2 mil. lei,
- accizele la autoturisme – 551,9 mil. lei,
- accizele la alte mărfuri – 23,4 mil. lei,
- accizele la gazele lichefiate – 168,2 mil. lei,
- accizele la bijuterii – 11,1 mil. lei,
- restituirea accizelor s-a cifrat – 220,8 mil. lei.

Impozitele asupra comerțului exterior și a operațiunilor externe în anul 2015 au fost încasate în sumă de 1 328,3 mil. lei sau 7,0% din totalul impozitelor indirecte, dintre care taxele vamale – 908,0 mil. lei, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale – 372,7 mil. lei, taxele consulare – 47,6 mil. lei.

Alte taxe și plăți din venituri fiscale au fost încasate în sumă de 821,1 mil. lei, dintre care taxele rutiere – 413,2 mil. lei, taxa de licență pentru anumite genuri de activitate – 406,9 mil. lei, alte încasări – 1,0 mil. lei.

Încasările veniturilor nefiscale au constituit 1 507,0 mil. lei sau 5,9 la sută din totalul acumulărilor la bugetul de stat, cu 27,4 mil lei sau cu 1,8 la sută mai mult față de prevederile anuale (1 479,6 mil. lei). În suma totală a încasărilor nefiscale, alte venituri din activitate de întreprinzător și din proprietate au constituit 1 107,3 mil. lei sau cu 1,0 la sută mai mult decât prevederile anuale (1 096,2 mil. lei), taxele și plățile administrative – 199,8 mil. lei cu 0,1 la sută mai puțin față de prevederile anuale (199,9 mil. lei), amenzile și sancțiunile administrative – 199,9 mil. lei cu 9,0 la sută mai mult decât sumele precizate (183,4 mil. lei).

Granturile externe pentru susținerea bugetului

Inițial în bugetul de stat au fost aprobate granturi pentru susținerea bugetului în sumă de 896,8 mil. lei (echivalentul a 37,13 mil. Euro). Tranșele respective urmau a fi debursate de către Comisia Europeană în felul următor: pentru dezvoltarea sectorului rural – 250,8 mil. lei (11,4 mil. Euro), pentru reforma sectorului energetic (construcția gazoductului Ungheni-Chișinău) – 220,0 mil. lei (10 mil. Euro), reforma sectorului justiției 280,5 mil. lei (12,75 mil. euro), pentru educația vocațională – 64,5 mil. lei (2,98 mil. Euro), precum și de la Guvernul României pentru construcția gazoductului Ungheni-Chișinău – 80,0 mil. lei (3,64 mil. Euro). Totodată, în legătură cu suspendarea temporară de către Comisia Europeană a finanțării programelor existente, și condiționarea reluării finanțării odată cu atingerea înțelegerilor cu FMI, în bugetul precizat la acest capitol, au rămas numai tranșele la care la momentul luării deciziei au fost finalizate procedurile de evaluare a progresului atins în sumă de 391,4 mil. lei (echivalentul a 14,45 mil. Euro) și anume: dezvoltarea sectorului rural – 264,0 mil. lei (12,0 mil. Euro), educația vocațională – 53,9 mil. lei (2,45 mil. Euro). În planul precizat a fost inclus și un grant de la Guvernul României în sumă de 73,5 mil. lei (3,34 mil. Euro) destinat reabilitării, modernizării și/sau renovării instituțiilor publice. Însă, pînă la finele anului 2015 înțelegerile cu FMI nu au fost atinse, ca rezultat nici o tranșă nu a fost debursată.

Transferuri de la alte componente ale bugetului de stat

Reieșind din faptul că începînd cu 1 ianuarie 2016, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 a intrat în vigoare integral, conform prevederilor art. 42 alin. (3) și art. 43 alin. (3), care prevede că cheltuielile autorităților/instituțiilor bugetare se aprobă se execută și se raportează fără divizare pe surse de acoperire, la partea de venituri a componentei de bază au fost transferate soldurile mijloacelor în conturi de la componenta mijloace speciale ale instituțiilor bugetare și fondurilor speciale în sumă de 253,6 mil. lei, dintre care: de la mijloace speciale – 179,9 mil. lei și fonduri speciale – 73,7 mil. lei.

Restanțele agenților economici față de bugetul de stat la impozite și taxe, la situația din 31 decembrie 2015, a constituit 742,6 mil. lei, dintre care TVA – 504,6 mil. lei (în 2014 – 646,1 mil. lei), accize – 16,0 mil. lei (în 2014 – 14,5 mil. lei), impozitul pe venitul persoanelor juridice – 151,1 mil. lei (în 2014 – 106,0 mil. lei), impozitul pe venitul persoanelor fizice – 32,1 mil. lei, (în 2014 – 10,2 mil. lei) taxa vamală – 27,5

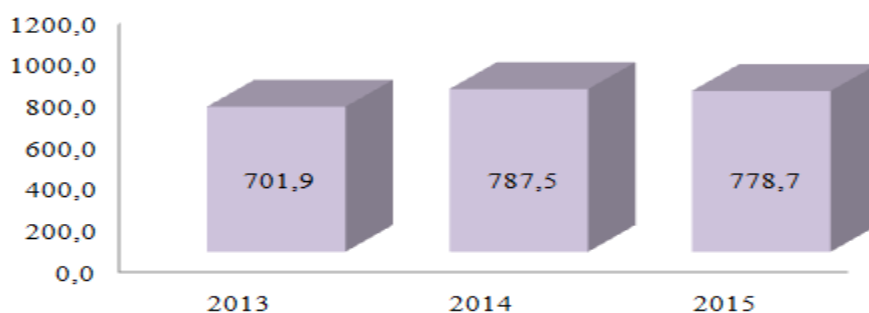
mil. lei (în 2014 – 27,8 mil. lei), alte impozite și plăți – 11,3 mil. lei (în 2014 – 15,6 mil. lei). Comparativ cu anul 2014, restanțele agenților economici față de bugetul de stat la plățile impozitelor și taxelor s-au redus cu 77,7 mil. lei. Din suma totală a restanțelor, impozitele și taxele administrate de către Serviciul Fiscal de Stat au constituit – 559,6 mil. lei (în 2014 – 618,5 mil. lei), iar a Serviciului Vamal – 183,0 mil. lei (în 2014 – 201,8 mil. lei).

Analiza factorilor, ce au determinat nivelul încasării pe tipuri de venituri este reflectată în *capitolul „Veniturile bugetului public național”*.

În structura bugetului de stat, **componenta mijloace speciale** ale instituțiilor bugetare finanțate de la bugetul de stat, partea de venituri, a fost aprobată inițial în Legea bugetului de stat pe anul 2015, în sumă de 741,1 mil. lei. În rezultatul modificărilor operate la legea menționată pe parcursul anului 2015, precum și modificările operate de executorii de buget în planurile de finanțare în baza prevederilor art.16 alin.(1) din Legea bugetului de stat pe anul 2015, volumul precizat al mijloacelor menționate a însumat la venituri – 827,2 mil. lei, dintre care: mijloace speciale – 734,3 mil. lei, granturi externe – 41,4 mil. lei, granturi interne – 18,9 mil. lei, transferuri de la alte componente și bugete – 32,6 mil. lei. Pe parcursul anului, instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat au acumulat venituri la componenta mijloace speciale în sumă de 778,7 mil. lei sau la nivel de 94,1 la sută din prevederile anuale precizate. Comparativ cu anul 2014 încasările date s-au redus – cu 8,8 mil. lei sau cu 1,1%.

Dinamica încasărilor la componenta mijloacele speciale pe anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.

mil. lei

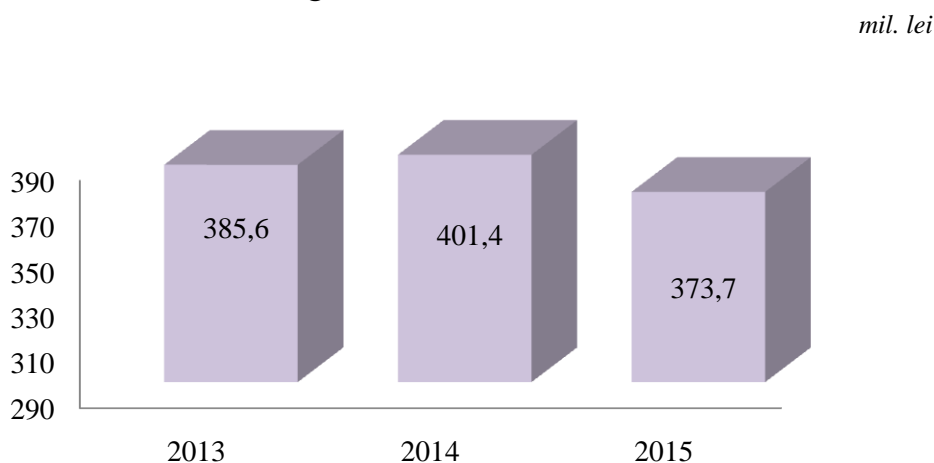


Din suma totală a mijloacelor speciale încasate în anul 2015, circa 72,8 la sută (549,7 mil. lei) reprezintă venituri de la acordarea serviciilor cu plată. De la darea în chirie/arendă a bunurilor în proprietate publică de stat s-au acumulat 122,3 mil. lei sau 16,2 la sută din suma totală a mijloacelor speciale. Granturile, sponsorizările și donațiile atrase de către instituțiile bugetare pentru implementarea unor programe au constituit în total 52,0 mil. lei sau 6,9 la sută. Mijloacele instituțiilor medicale finanțate de la bugetul de stat, provenite din prestarea serviciilor în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală, s-au acumulat în sumă totală de 18,2 mil. lei sau 2,4 la sută și

alte mijloace speciale – 18,7 mil. lei sau 2,5 la sută *din suma totală a mijloacelor speciale*. Transferuri de la bugetele de alt nivel au constituit – 23,6 mil. lei, dintre care de la fondurile de asigurări obligatorii de asistență în medicină – 20,5 mil. lei și bugetele unităților administrativ-teritoriale – 1,7 mil. lei, alte componente a bugetului de stat – 1,4 mil. lei.

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2015, la ***componenta fonduri speciale***, conform cadrului legal existent, au fost aprobate 5 fonduri speciale, cu un volum de venituri în sumă totală de 411,4 mil. lei, inclusiv: transferuri de la componenta de bază a bugetului de stat – 17,6 mil. lei, dintre care: pentru fondul viei și vinului – 15,0 mil. lei și 2,6 mil. lei pentru fondul special pentru manuale. Planul precizat, în rezultatul modificărilor introduse pe parcursul anului, a constituit 408,0 mil. lei, dintre care: 17,6 mil. lei – transferuri de la componenta de bază a bugetului de stat, veniturile proprii au fost reduse cu 3,4 mil. lei la fondul viei și vinului. La cele 5 fonduri speciale au fost acumulate venituri în sumă totală de 373,7 mil. lei, inclusiv veniturile proprii ale fondurilor în sumă de 371,9 mil. lei și transferuri în sumă de 1,8 mil. lei.

Dinamica încasărilor veniturilor la componenta fondurile speciale pe anii 2013-2015 se prezintă în următoarea diagramă.



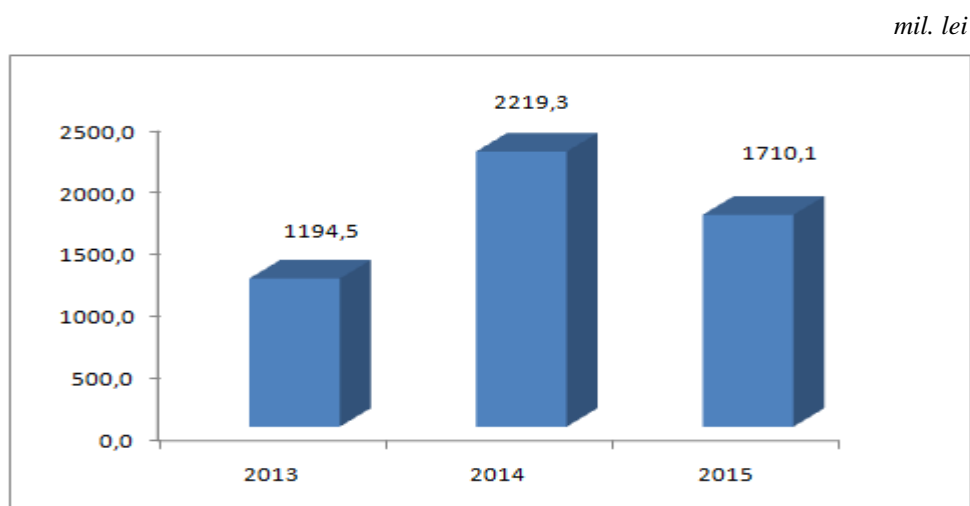
Ponderea majoră în veniturile fondurilor speciale revine taxelor și defalcărilor în fondul ecologic național – 61,5% (229,8 mil. lei) și fondul republican pentru susținerea populației – 27,0% (101,0 mil. lei). Veniturile fondului viei și vinului au constituit – 2,5% (9,4 mil. lei), fondurilor ecologice locale – 4,6% (17,2 mil. lei), fondului special pentru manuale – 4,8% (16,3 mil. lei). Comparativ cu suma precizată, veniturile totale a fondurilor speciale au fost cu 18,5 mil. lei sau cu 4,7 la sută mai puțin, primordial din contul neîncasării veniturilor la fondul ecologic național cu 24,8 mil. lei. Transferurile către fondul special pentru manuale au fost constituit 1,8 mil. lei. Față de anul 2014, încasările veniturilor proprii ale fondurilor au fost în descreștere cu 16,3 mil. lei sau cu 4,2 la sută.

Pentru ***componenta proiecte finanțate din surse externe***, susținute de Banca Mondială, Guvernul SUA, Comisia Europeană și alți donatori, în bugetul de stat pe anul 2015, inițial, au fost prevăzute debursarea granturilor în sumă de 1 848,7 mil. lei (echivalent 95,8 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului 2015, suma veniturilor pe proiectele finanțate din surse externe a fost precizată cu suma de 160,6 mil. lei mai

mult față de prevederile inițiale din contul fluctuației cursului de schimb al monedei naționale, a executării lucrărilor și efectuarea achizițiilor și intrării în vigoare a acordurilor noi pe unele proiecte. În afară de aceasta, la acest component au fost preconizate alte venituri în sumă de 1,8 mil. lei și transferuri de la alte componente ale bugetului de stat și bugetele UAT pentru implementarea unor proiecte – 34,7 mil. lei. În total, prevederile anuale au constituit 2 045,8 mil. lei. Ținând cont de mersul realizării lucrărilor în proiectele respective, pe parcursul anului au fost debursate din partea donatorilor externi granturi în sumă de 1 710,1 mil. lei (echivalent 90,0 mil. dolari SUA), transferuri de la alte componente ale bugetului de stat și bugetele UAT – 34,7 mil. lei, alte încasări au constituit – 8,0 mil. lei.

Total, încasările au constituit 1 752,8 mil. lei sau cu 293,0 mil. lei mai puțin decât suma precizată pe an, nivelul îndeplinirii constituind 85,7 la sută.

Dinamica debursărilor de granturi externe pentru proiecte finanțate din surse externe pe anii 2013-2015, se prezintă în următoarea diagramă.



Din suma totală, partea majoră a granturilor au fost debursate pentru implementarea proiectelor în sectoarele: drumuri – 164,1 mil. lei (9,6% din suma totală), agricultură – 1 187,5 mil. lei (69,4% din suma totală), sănătate – 51,0 mil. lei (3,0% din suma totală), energetic – 25,2 mil. lei (1,5% din suma totală), protecția mediului – 37,1 mil. lei (2,2% din suma totală), îmbunătățirea cooperării transfrontaliere – 34,5 mil. lei (4,0% din suma totală), menținerii ordinii publice – 45,7 mil. lei (2,6% din suma totală), în domeniul cercetărilor științifice – 35,3 mil. lei (2,1% din suma totală).

B. Cheltuielile bugetului de stat

Bugetul de stat în anul 2015 la partea de cheltuieli a fost aprobat inițial în sumă de 34 315,1 mil. lei, care pe parcursul anului a fost diminuată cu 1 252,5 mil. lei, dintre care cheltuielile componentei de bază au fost reduse cu 1 659,5 mil. lei, iar cheltuielile din contul mijloacelor speciale au fost majorate cu 70,6 mil. lei.

Astfel, cheltuielile *componentei de bază* aprobate inițial în sumă de 28 563,2 mil. lei pe parcursul anului au fost ajustate la 26 903,7 mil. lei, fiind executate în sumă de 24 759,0 mil. lei sau la nivel de 92,0 la sută.

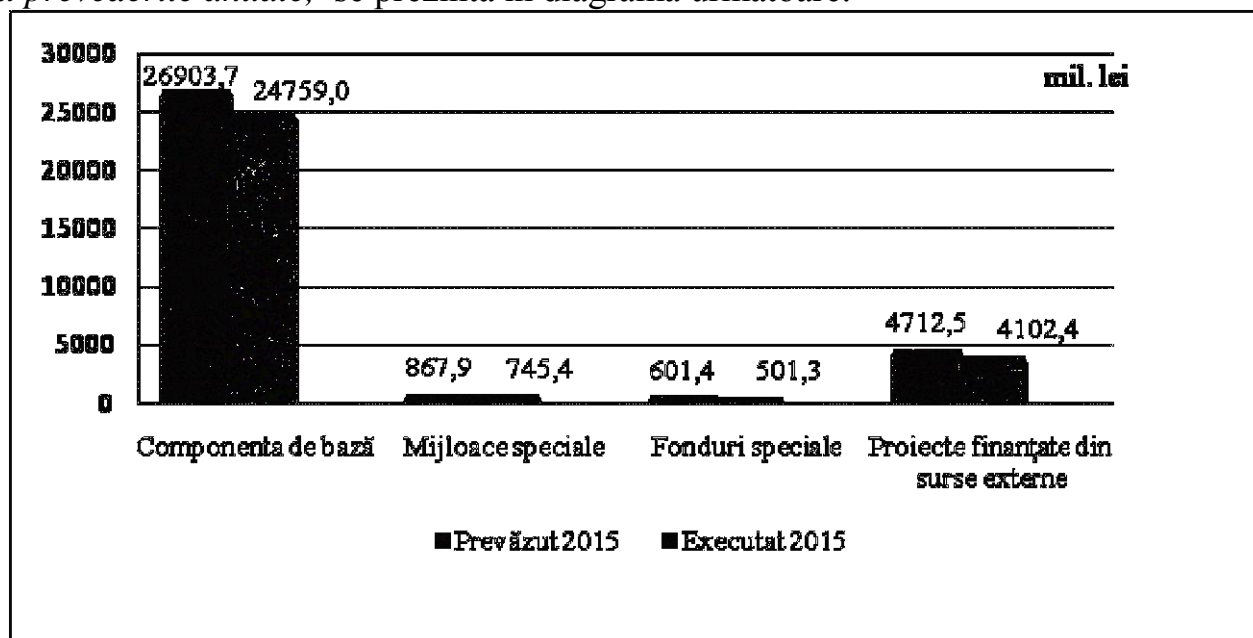
Cheltuielile componenteii *mijloace speciale* au fost majorate până la 840,4 mil. lei fiind realizate în sumă de 745,4 mil. lei sau la nivel de 85,9%. Totodată, în volumul cheltuielilor realizate sunt reflectate soldurile de mijloace în conturi, transferate la finele anului la componenta de bază în sumă de 179,9 mil. lei.

Cheltuielile *fondurilor speciale* aprobate în sumă de 601,4 mil. lei, au fost executate în sumă de 501,2 mil. lei sau la nivel de 83,3% la sută. De asemenea, în volumul cheltuielilor realizate sunt reflectate soldurile de mijloace în conturi, transferate la finele anului, la componenta de bază în sumă de 73,7 mil. lei.

Pentru implementarea activităților din cadrul *proiectelor finanțate din surse externe*, au fost aprobate cheltuieli în sumă de 4 398,2 mil. lei, care au fost valorificate la nivel de 87,1% din prevederi.

Luând în considerare modificările operate de către autoritățile publice centrale, în baza prevederilor art.16 din Legea bugetului de stat pe anul 2015, cheltuielile precizate au însumat 33 062,6 mil. lei, fiind executate în sumă de 30 101,1 mil. lei, ce constituie cu 2 961,5 mil. lei sau cu 9,0% sub nivelul prevăzut. *Informația detaliată vizînd modificările la prevederile anuale ale bugetului, operate pe parcursul anului, se conțin în capitolul IV. D al prezentului Raport, la descrierea cheltuielilor pe grupe funcționale.*

Realizarea cheltuielilor bugetului de stat în anul 2015, pe componente, comparativ cu prevederile anuale, se prezintă în diagrama următoare.



Notă: Volumul cheltuielilor executate la componentele mijloace speciale și fonduri speciale nu include soldurile de mijloace din conturi transferate la finele anului la componenta de bază.

Ca rezultat, volumul major al cheltuielilor neexecutate, se atribuie la componenta de bază – 2 144,7 mil. lei sau (8,0%), inclusiv pentru învățământ – 425,4 mil. lei (1,6 % din prevederile actualizate); agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor – 345,9 mil. lei (1,3%); asigurarea și asistența socială – 336,3 mil. lei (1,3%); transporturile, gospodăria drumurilor; comunicațiile și informatica – 303,0 mil. lei (1,2%); ocrotirea sănătății – 148,9 mil. lei (0,6%); gospodăria comunală și

gospodăria de exploatare a fondului de locuințe - 136,9 mil. lei (0,5%); servicii de stat cu destinație generală – 122,8 mil. lei (0,5%); protecția mediului și hidrometeorologia - 117,9 mil. lei (0,4%); complexul pentru combustibil și energie – 72,6 mil. lei (0,3%); cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret – 44,8 mil. lei (0,2%). Totodată, în baza art. 36¹ din Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 cu modificările și completările ulterioare și documentelor executorii judecătorești, în anul 2015, de la bugetul de stat au fost achitate mijloace bănești în sumă de 85,8 mil. lei.

La componenta *mijloace speciale*, cheltuielile neexecutate constituie 122,5 mil. lei (14,1%), dintre care: pentru ocrotirea sănătății – 34,1 mil. lei, învățământ – 20,5 mil. lei, agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor – 12,6 mil. lei, menținerea ordinii publice și apărarea națională – 10,9 mil. lei.

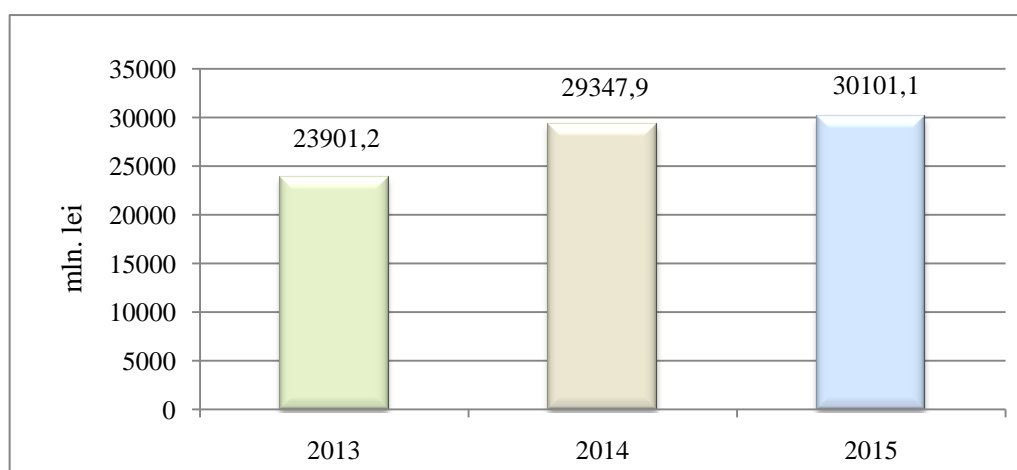
Cheltuielile neexecutate din contul *fondurilor speciale* constituie 100,2 mil. lei (6,7%), dintre care 71,3 mil. lei se atribuie fondurilor ecologice.

La componentele mijloace speciale și fonduri speciale, cheltuielile, de regulă, s-au finanțat în măsura încasărilor de venituri și capacităților de valorificare ale APC.

Cheltuielile neexecutate în cadrul *proiectelor finanțate din surse externe* constituie 610,1 mil. lei sau 12,9%. Aceste devieri se atribuie, în special, neutilizării mijloacelor prevăzute pentru gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe - 116,0 mil. lei, transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica - 78,3 mil. lei, agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor - 77,4 mil. lei, complexul pentru combustibil și energie - 66,8 mil. lei, protecția mediului și hidrometeorologia - 57,1 mil. lei, alte servicii legate de activitatea economică – 120,1 mil. lei. Cheltuielile pe proiectele finanțate din surse externe s-au efectuat în măsura capacităților autorităților publice centrale și a unităților din subordinea acestora de implementare a proiectelor respective.

Nivelul executării părții de cheltuiești a bugetului de stat, este rezultatul faptului că finanțarea cheltuielilor sa efectuat pe măsura încasării mijloacelor bănești la conturile bugetului de stat, în baza prevederilor și priorizărilor stipulate la art.10 alin.(4) din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 (cu modificările și completările ulterioare).

Evoluția cheltuielilor bugetului de stat în anii 2013-2015, se prezintă în diagrama următoare.



Creșterea cheltuielilor bugetului de stat în anul 2015 față de anul 2014, constituie 2,6%, comparativ cu 22,8% în anul 2014 față de anul 2013.

Structura și dinamica cheltuielilor totale ale bugetului de stat pe sectoare și ramuri în anii 2014-2015 se prezintă în tabelul următor.

	2014 executat		2015								2015 executat față de 2014 executat	
			aprobat		precizat		executat		executat față de precizat			
	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	(+ , -)	%	(+ , -)	%
Total, mil. lei	29347,9	100,0	34315,1	100,0	33062,6	100,0	30101,1	100,0	-2961,7	91,0	753,2	102,6
Sectoarele sociale, total	12292,4	41,9	18838,2	54,9	18484,4	55,9	17431,9	57,9	-1052,5	94,3	5139,5	141,8
dintre care:												
Învățamînt	3427,4	11,7	8230,6	24,0	8194,2	24,8	7720,6	25,6	-473,6	94,2	4293,2	225,3
Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret	372,7	1,3	647,8	1,9	585,2	1,8	540,4	1,8	-44,8	92,4	167,7	145,0
Ocrotirea sănătății	3302,0	11,2	3776,0	11,0	3576,8	10,8	3389,8	11,3	-187,0	94,8	87,8	102,7
Asigurare și asistență socială	5190,3	17,7	6183,8	18	6128,2	18,5	5781,1	19,2	-347,1	94,3	590,8	111,4
Sectoarele economice, total	5801,8	19,8	6663,0	19,4	6076,6	18,4	4770,9	15,8	-1305,7	78,5	-1030,9	82,2
dintre care:												
Agricultura, gospodăria silvică, piscicolă și a apelor	2008,9	6,8	2580,6	7,5	2614,8	7,9	2173,3	7,2	-441,5	83,1	164,4	108,2
Industria și construcțiile	38,5	0,1	43,3	0,1	44,5	0,1	41,6	0,1	-2,9	93,3	3,1	107,8
Transporturile și gospodăria drumurilor	2882,2	9,8	2571,4	7,5	2103,8	6,4	1721,1	5,7	-382,7	81,8	-1161,1	59,7
Mentineră ordinii publice, apărarea și securitatea națională	2566,7	8,7	2896,3	8,5	2914,3	8,8	2815,0	9,4	-99,3	96,6	248,3	109,7
Servicii de stat cu destinație generală	1418,2	4,8	1454	4,2	1520,7	4,6	1380,2	4,6	-140,5	90,8	-38,0	97,3
Serviciul datoriei de stat	591,8	2,0	1260,5	3,7	1064,1	3,2	1043,3	3,5	-20,8	98,0	451,5	176,3
Alte domenii	6677,0	22,8	3203,1	9,3	3002,5	9,1	2659,8	8,8	-342,7	88,6	-4017,2	39,8

Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, partea majoră revine cheltuielilor destinate sectoarelor sociale - circa 57,9%, care au fost realizate la nivel de 94,3% față de prevederile anuale. Cheltuielile pentru sectoarele economice constituie circa 15,8%, fiind realizate la nivel de 78,5%, cele pentru apărare, menținerea ordinii publice și securitatea națională - 9,4%, realizate la nivel de 96,6%, pentru finanțarea serviciilor de stat cu destinație generală - 4,6% și executate la nivel de 90,8%, pentru serviciul datoriei de stat - 3,5%, realizate la nivel de 98,0%, și pentru alte domenii (incluzând transferurile către bugetele UAT) - 8,8%, executate la nivel de 88,7% față de prevederile anuale.

Comparativ cu anul 2014, cheltuielile bugetului de stat au înregistrat majorări practic la toate ramurile, cele mai considerabile fiind înregistrate la sectoarele sociale - cu 5 139,5 mil. lei (41,8%), dintre care la *învățământ* cu 4 293,2 mil. lei (125,3%), la *asigurare și asistență socială* cu 590,8 mil. lei (11,4%) iar la sectoarele economice au fost înregistrate micșorări cu 1 030,9 mil. lei (17,8%), dintre care la *transporturi și*

gospodăria drumurilor cu 1 161,1 mil. lei (59,7%), iar la *agricultură, gospodăria silvică, piscicolă și a apelor și industria și construcțiile* au fost înregistrate majorări cu 164,5 mil. lei (8,2%) și respectiv cu 3,1 mil. lei (7,8%). *Informația privind cheltuielile bugetului de stat pe toate componentele în aspect funcțional se conține în Formularul nr.1 la Raport, iar descrierea detaliată a executării bugetului de stat la cheltuieli pe grupe funcționale – în capitolul IV. D. al prezentului Raport.*

Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, circa 54,0% sau 16 246,3 mil. lei reprezintă cheltuielile pentru programe și servicii finanțate din bugetul de stat și 46,0% sau 13 854,8 mil. lei reprezintă transferuri către alte bugete, inclusiv:

- transferurile către fondurile asigurările obligatorii de asistență medicală – 2 319,5 mil. lei, fiind executate 2 197,7 mil. lei, sau la nivel de 94,7% din prevederi;
- transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat – 4 431,9 mil. lei, fiind executate în sumă de 4 153,0 mil. lei, sau la nivel de 93,7%;
- transferurile către bugetele unităților administrativ-teritoriale – 8 046,7 mil. lei, executate în sumă de 7 504,0 sau la nivel de 93,3% față de prevederile anuale, dintre care: transferuri cu destinație generală – 852,9 mil. lei, transferuri cu destinație specială – 5 826,0 mil. lei și fondul de compensare – 208,3 mil. lei.

Structura și dinamica cheltuielilor totale ale bugetului de stat pe categorii economice în anii 2014 - 2015 se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	2014 executat		2015								2015 executat față de 2014 executat	
			aprobat		precizat		executat		executat față de precizat			
	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total	(+ , -)	%	(+ , -)	%
Cheltuieli, total	29347,9	100,0	34315,1	100,0	33062,6	100,0	30101,1	100,0	-2961,5	91,0	753,2	102,6
Cheltuieli curente	21826,2	74,4	26177,7	76,3	25626,1	77,5	24219,2	80,4	-1406,9	94,5	2393,0	111,0
Cheltuieli de personal	4251,2	14,5	4902,7	14,3	4780,3	14,4	4735,4	15,7	-44,9	99,1	484,2	111,4
Mărfuri și servicii	5234,3	17,8	3493,1	10,2	3199,8	9,7	2924,1	9,7	-275,7	91,4	-2310,2	55,9
Plata dobânzilor	591,8	2,0	1260,5	3,7	1064,1	3,2	1043,3	3,5	-20,8	98,0	451,5	176,3
Transferuri curente la bugetele UAT	5915,2	20,2	7504,3	21,9	7577,3	22,9	7048,1	23,4	-529,2	93,0	1132,9	119,2
Transferuri în economie	606,5	2,1	476,5	1,4	491,8	1,5	399,4	1,3	-92,4	81,2	-207,1	65,9
Transferuri către populație	4861,7	16,6	1322,7	3,9	1307,9	4,0	1273,9	4,2	-34,0	97,4	-3587,8	26,2
Transferuri la BASS	3660,2	12,5	4390,3	12,8	4431,9	13,4	4153,0	13,8	-278,9	93,7	492,8	113,5
Transferuri la FAOAM	2200,4	7,5	2319,5	6,8	2319,5	7,0	2197,7	7,3	-121,8	94,7	-2,7	99,9
Alte cheltuieli	365,5	1,2	478,6	1,4	453,5	1,4	444,3	1,5	-9,2	98,0	78,8	121,6
Cheltuieli capitale	7700,8	26,2	8303,5	24,2	7625,3	23,1	6192,5	20,6	-1432,8	81,2	-1508,3	80,4
dintre care: Transferuri capitale la bugetele UAT	1191,3	4,1			469,4	1,4	455,9	1,5	-13,5	97,1	-735,4	38,3
Creditarea netă	-179,1	-0,6	-166,1	-0,5	-188,8	-0,6	-310,6	-1,0	-121,8	164,5	-131,5	173,4

Cheltuielile curente ale bugetului de stat aprobate inițial în sumă totală de 26 177,7 mil. lei, pe parcursul anului au fost micșorate cu 551,5 mil. lei. Conform rezultatelor executării bugetului, în anul 2015 acestea au atins nivelul de 94,5% sau cu

1 406,7 mil. lei mai puțin față de prevederi și cu 2 393,3 mil. lei sau cu 11,0% mai mult, comparativ cu anul 2014.

Cheltuielile de personal aprobate inițial în sumă totală de 4 902,7 mil. lei, pe parcursul anului s-au diminuat la total cu 122,3 mil. lei, ținând cont de posturile vacante și alte măsuri de optimizare.

În urma modificărilor operate, cheltuielile de personal au constituit 4 780,4 mil. lei, fiind executate în sumă de 4 735,4 mil. lei sau la nivel de 99,1% din prevederi.

E de menționat că, la situația din 31 decembrie 2015, cererile pentru cheltuieli de personal ale instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat, depuse în trezoreriile teritoriale au fost îndeplinite integral.

Pentru achitarea *dobânzilor* aferente datoriei de stat, cheltuielile au fost aprobate inițial în sumă de 1 260,5 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 196,4 mil. lei, în special la serviciul datoriei de stat externe, ca rezultat al fluctuației de schimb valutar, precum și la serviciul datoriei de stat interne ca urmare a micșorării emisiunii valorii mobiliare de stat pe piața primară. Astfel, conform datelor raportate, suma *dobânzilor* interne și externe au fost executate la nivel de 98,0% sau cu 20,8 mil. lei mai puțin față de prevederi și cu 451,5 mil. lei sau cu 1,8 ori mai mult, comparativ cu anul 2014.

Pentru achitarea pensiilor, indemnizațiilor viagere și alocațiilor lunare de stat invalizilor de război și participanților la cel de-al doilea război mondial (articolele 135.1, 135.2) au fost utilizate mijloace în sumă de 894,2 mil. lei, sau la nivel de 5,5% din cheltuielile fără transferuri și cu 5,2% mai mult față de anul 2014, plata burselor (articolul 135.7) – 118,0 mil. lei sau 0,7% din cheltuielile fără transferuri, cu 3,4% mai puțin față de anul precedent. Serviciile complexului energetic (articolele 113.1, 113.2, 113.4, 113.26) au consumat 387,3 mil. lei sau 2,4 % din cheltuielile fără transferuri, cu 6,8% mai puțin față de anul 2014.

Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat aprobate inițial în sumă de 4 390,3 mil. lei s-au majorat la total cu 41,6 mil. lei, atingând suma de 4 431,9 mil. lei fiind realizate în sumă de 4 153,0 mil. lei sau la nivel de 93,7% față de prevederi, iar comparativ cu anul 2014 cu o majorare de 492,8 mil. lei sau cu 13,5 la sută.

Cheltuielile capitale ale bugetului de stat în comparație cu cele aprobate inițial, au fost diminuate cu 678,4 mil. lei, dat fiind revizuirea acestora în legătură cu suspendarea suportului bugetar extern din partea partenerilor de dezvoltare. Conform rapoartelor, cheltuielile capitale au fost executate în sumă de 6 192,3 mil. lei sau la nivel de 81,2%, cu o micșorare de 1 508,5 mil. lei comparativ cu anul 2014. Totodată, au rămas neexecutate cheltuieli capitale în sumă de 1 433,0 mil. lei, care se atribuie în special, nevalorificării mijloacelor de la componenta de bază în sumă de 856,3 mil. lei și de la componenta proiecte finanțate din surse externe în sumă de 498,0 mil. lei.

Informația detaliată a cheltuielilor bugetului de stat în aspectul categoriilor economice pe toate componentele este prezentată în Formularul nr.5 la Raport.

C. Rezultatele executării bugetului de stat (deficit/excedent și sursele de finanțare)

Bugetul de stat la total pe toate componentele pe anul 2015 inițial a fost aprobat cu un deficit în sumă de 3 976,5 mil. lei. Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat au fost mijloacele de la emisia VMS la piața primară în sumă de 600 mil. lei, împrumuturi externe în sumă de 3 601,2 mil. lei (echivalentul a 186,6 mil. dolari SUA), mijloacele de la vânzarea și privatizarea patrimoniului public – 230,0 mil. lei, alte surse interne – 10,0, mijloace din solduri bănești în conturi în sumă de 406,3 mil. lei. Totodată, pentru onorarea obligațiunilor pentru creditorii interni și externi au fost prevăzute mijloace în sumă de 93,1 mil. lei și 777,8 mil. lei (echivalentul de 40,3 mil. dolari SUA). În urma modificărilor operate pe parcursul anului la indicatorii părții de venituri și cheltuieli a bugetului de stat, volumul deficitului și a surselor de finanțare a acestuia a fost precizat până la 3 689,9 mil. lei.

Criza din sectorul bancar, politica monetară austeră din anul 2015, au avut un impact negativ asupra pieții primare a VMS, reducând cererea față de VMS din partea sectorului bancar, pe de o parte și majorând dobânzile la VMS pe de altă parte. Astfel, emiterea VMS (în bază netto) în anul 2015 a fost estimată la ”0”, față de 600 mil. lei în bugetul aprobat.

Suma împrumuturilor externe a fost majorată cu 546,1 mil. lei, ca urmare a includerii împrumutului din partea Guvernului României, în sumă de 60 mil. euro (echivalentul a 1 320,1 mil. lei) și excluderea concomitentă a împrumutului Băncii Mondiale DPO-II, în sumă de 45 mil. dolari SUA (echivalentul a 868,5 mil. lei). Ca urmare a suspendării debursării acestui împrumut în anul 2015 din motivul instabilității din țară. Totodată, a fost precizată suma împrumuturilor din partea Băncii Mondiale, destinate suportului bugetar sectorial – 15,03 mil. dolari SUA (echivalentul a 289,7 mil. lei) față de 24,5 mil. dolari SUA (echivalentul a 472,8 mil. lei) în bugetul aprobat. Împrumuturile pentru proiectele finanțate din surse externe au fost precizate de la 2 259,2 mil. lei (echivalentul a 117 mil. dolari SUA) până la 2 537,4 mil. lei (echivalentul a 135,5 mil. dolari SUA).

Sumele destinate rambursării împrumuturilor externe au fost ajustate în urma precizării termenilor de rambursare și a fluctuației cursului de schimb.

Veniturile din vânzarea și privatizarea patrimoniului public au fost precizate până la 120,0 mil. lei față de 230,0 mil. lei aprobat.

Disciffrarea surselor de finanțare a bugetului de stat pe toate componentele se prezintă în următorul tabel.

	<i>mil. lei</i>		
	<i>Aprobat</i>	<i>Precizat</i>	<i>Executat</i>
Surse de finanțare	3 976,5	3 689,9	2046,5
Interne	516,9	-81,6	437,5
VMS emise pe piața primară	600,0		243,2
Răscumpărarea VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare	-93,1	-93,1	-93,1
Alte surse interne	10,0	11,5	314,6
Externe	2 823,4	3 416,2	1805,8
Întrări de împrumuturi externe	3 601,2	4 147,2	2530,0
Rambursarea de împrumuturi externe	-777,8	-731,0	-724,2
Mijloace din vânzarea și privatizarea patrimoniului public	230,0	120,0	35,2
Modificarea soldurilor la conturi	406,3	235,3	-259,2

Conform rezultatelor executării în anul 2015, bugetul de stat s-a soldat cu un deficit în sumă de 2 046,5 mil. lei față de 1 630,2 mil. lei înregistrat în anul 2014.

Ponderea în PIB a constituit 1,68% față de 3,36% aprobat inițial. Comparativ cu executat 2014 nivelul deficitului în PIB s-a majorat cu 0,23 puncte procentuale.

Descifrarea deficitului bugetului de stat în anul 2015, pe componente, se prezintă în următorul tabel.

mil. lei

	Aprobat	Precizat	Executat
Total	-3 976,5	-3 689,9	-2 046,5
<i>% în PIB</i>	<i>3,36</i>	<i>3,1</i>	<i>1,68</i>
<i>% în total</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
Componenta de bază	-1 208,9	-789,3	650,9
<i>% în total</i>	<i>30,4</i>	<i>21,4</i>	<i>-31,8</i>
Mijloace speciale	-28,7	-40,5	-146,5
<i>% în total</i>	<i>0,7</i>	<i>1,1</i>	<i>7,2</i>
Fonduri speciale	-190,0	-193,4	-201,3
<i>% în total</i>	<i>4,8</i>	<i>5,2</i>	<i>9,8</i>
Proiecte finanțate din surse externe	-2 548,9	-2 666,7	-2 349,6
<i>% în total</i>	<i>64,1</i>	<i>72,3</i>	<i>114,8</i>

Surse de finanțare

Sursele de finanțare ale deficitului s-au constituit din:

la componenta de bază:

- emisiunea valorilor mobiliare de stat pe piața primară – în sumă de 243,2 mil. lei;
- mijloace împrumutate de la solduri în contul proiectelor finanțate din surse externe – 250,2 mil. lei;
- mijloace împrumutate de la solduri în contul de mijloace extrabugetare – 107,7 mil. lei;
- mijloacele diferenței cursului de schimb al surselor valutare – 5,9 mil. lei;
- mijloace din vânzarea și privatizarea patrimoniului public – 35,2 mil. lei;
- plăți-garanție de la drepturile de export-import și plăți în avans – 23,2 mil. lei;
- mijloace de la valorificarea activelor BC „Investprivatbank” SA – 5,0 mil. lei;
- răscumpărarea valorilor mobiliare de stat emise pentru stabilitatea financiară – 93,1 mil. lei;
- intrări de împrumuturi de stat externe – 287,2 mil. lei (echivalent 15,01 mil. dolari SUA) din partea Băncii Mondiale;
- onorarea obligațiunilor față de creditorii externi – 724,2 mil. lei (echivalent 38,5 mil. dolari SUA);
- soldurile mijloacelor bănești la cont de la începutul anului au fost majorate cu 791,2 mil. lei;

la componenta mijloace speciale:

- deficitul în sumă de 146,5 mil. lei s-a finanțat din:
- ✓ mijloacelor temporar intrate în posesia instituțiilor – 4,7 mil. lei;
- ✓ reducerea soldurilor la ajutoarele umanitare – 0,7 mil. lei;

- ✓ diferența între cursul de schimb al surselor valutare – 6,4 mil. lei;
 - ✓ soldurile mijloacelor bănești în conturile instituțiilor bugetare – 136,1 mil. lei;
- la componenta fondurile speciale:*
- deficitul în sumă de 201,3 mil. lei a fost finanțat din contul soldurilor la conturile ale acestor fonduri;
- la componenta proiecte finanțate din surse externe:*
- deficit în sumă de 2 349,6 mil. lei a fost finanțat din:
 - ✓ intrări de împrumuturi externe – în sumă de 2 242,8 mil. lei (echivalent a 118,5 mil. dolari SUA);
 - ✓ diferența cursului de schimb al surselor valutare – în sumă de 162,4 mil. lei;
 - ✓ contul soldurilor bănești în conturile proiectelor – 194,6 mil. lei.
- Totodată, pentru finanțarea componentei de bază au fost împrumutate 250,2 mil. lei.
- În total, la finele anului 2015, soldurile la conturile bugetului de stat pe toate componentele au fost majorate cu 259,2 mil. lei și a constituit 2 327,8 mil. lei, *inclusiv:*
- *componenta de bază – 1 215,3 mil. lei,*
 - *mijloace speciale – 25,6 mil. lei,*
 - *fonduri speciale – 0 mil. lei,*
 - *proiecte finanțate din surse externe – 1 086,9 mil. lei.*

D. Executarea bugetului de stat la cheltuielile pe grupe principale

1. Servicii de stat cu destinație generală

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

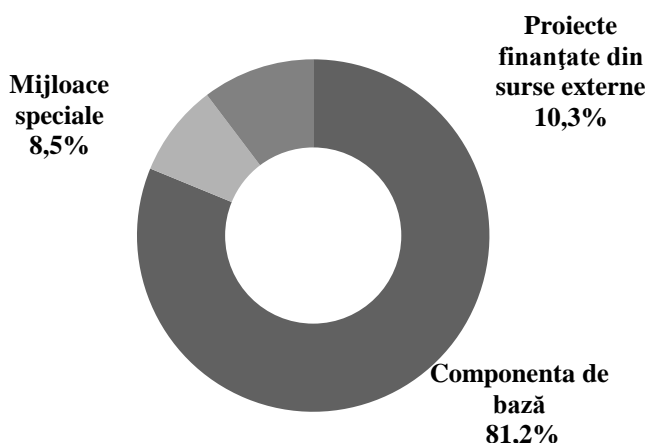
mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Servicii de stat cu destinație generală, total inclusiv pe componente:	1418,2	1454,0	1520,7	1380,2	-140,5	90,8	-38,0	97,3
Componenta de bază	1249,1	1257,2	1245,1	1122,2	-122,9	90,1	-126,9	89,8
<i>Transfer la mijloace speciale</i>			<i>1,4</i>	<i>1,4</i>				
Mijloace speciale	111,1	113,7	125,3	134,2	8,9	107,1	23,1	120,8
<i>Mijloace speciale fără transferul soldurilor</i>	<i>111,1</i>	<i>113,7</i>	<i>125,3</i>	<i>117,2</i>	<i>-8,1</i>	<i>93,5</i>	<i>6,1</i>	<i>105,5</i>
Proiecte finanțate din surse externe	58,0	83,1	151,7	142,2	-9,5	93,7	84,2	245,3
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	4,83	4,24	4,60	4,59				

În bugetul de stat la grupul dat pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 1454,0 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 66,7 mil. lei, (*excluzînd transferul în sumă de 1,4 mil. lei de la componenta de bază la componenta mijloace speciale*) și a constituit 1520,7 mil. lei, sau 4,6% din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

Cheltuielile la grupul dat în anul 2015 au fost finanțate din contul mai multor

surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.



Pentru anul 2015, pentru acest grup la *componenta de bază* au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 1257,2 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a diminuat cu 12,1 mil. lei și a constituit 1245,1 mil. lei.

La componenta de bază, principalii factorii care au generat modificările față de bugetul aprobat, se prezintă după cum urmează:

- *reduceri de alocații:*

- reducerea cheltuielilor curente și capitale (procurarea mijloacelor fixe), reieșind din soldurile de mijloace financiare necontractate/libere, existente la situația din 01.10.2015 – 26,4 mil. lei;

- optimizarea cheltuielilor de personal din contul economiilor aferente funcțiilor vacante – 4,1 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor autorităților publice cu finanțare din contul suportului bugetar acordat pentru realizarea reformei în domeniul justiției (inclusiv pentru procurarea sediilor Oficiului Avocatului Poporului și Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității), reieșind din soldurile de mijloace financiare necontractate/libere, existente la situația din 01.10.2015 – 31,3 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor autorităților publice cu finanțare din contul suportului bugetar acordat pentru liberalizarea regimului de vize, reieșind din soldurile de mijloace financiare necontractate/libere, existente la situația din 01.10.2015 – 2,7 mil. lei;

- reducerea parțială a cheltuielilor la investiții capitale aferente reconstrucției sediului Inspectoratului Fiscal Principal de Stat – 28,0 mil. lei;

- repartizarea cheltuielilor pentru activitățile de reintegrare a țării conform Programului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 796 din 29.10.2015 – 7,0 mil. lei.

- *majorări de alocații:*

- asigurarea cheltuielilor ce țin de implementarea Sistemului informațional „e-Parlament” – 22,0 mil. lei;

- procurarea utilajului și echipamentului, lucrări de montare a sistemului de ventilație și climatizare, și a sistemului antiincendiar a sediului clădirii Parlamentului RM – 51,5 mil. lei;

- majorarea plafonului de cheltuieli la Comisia Electorală Centrală ocazionată de alocarea mijloacelor financiare din fondul de rezervă al Guvernului pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor locale generale din 14 iunie 2015 cu restabilirea la rectificarea bugetului, potrivit prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.354 din 10.06.2015 – 10,0 mil. lei;

- asigurarea cheltuielilor Consiliului Concurenței ce țin de plata chiriei sediului autorității publice, inclusiv pentru stingerea datoriilor creditoare acumulate – 2,4 mil. lei.

- alocarea parțială a mijloacelor financiare necesare pentru finalizarea procesului de generalizare și sistematizare a rezultatelor Recensămîntului Populației și al Locuințelor din Republica Moldova în anul 2014 – 0,9 mil. lei.

La componenta *mijloace speciale* au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 113,7 mil. lei. În legătură cu revizuirea părții de venituri și valorificarea soldurilor de mijloace financiare obținute din granturi, volumul de alocații s-a majorat cu 11,6 mil. lei și a constituit 125,3 mil. lei.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe* au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 83,1 mil. lei. În legătură revizuirea părții de intrări, ca rezultat al evoluției cursului valutar, precum și desfășurarea unor activități suplimentare, volumul de alocații s-a majorat cu 68,6 mil. lei și a constituit 151,7 mil. lei.

Finanțarea cheltuielilor la grupul dat s-a efectuat în sumă de 1380,2 mil. lei sau la nivel de 90,8 % din alocațiile precizate. Cheltuielile efective au efectuate în sumă de 1388,5 mil. lei.

La componenta *mijloace speciale*, executarea de casă a mijloacelor speciale a constituit 113,2 mil. lei la venituri și 117,2 mii lei la cheltuieli sau la nivel de 99,0% și, respectiv 93,5% față de planul precizat.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, au fost planificate cheltuieli în sumă de 151,7 mil. lei. Executarea la acest capitol a constituit 142,2 mil. lei sau 93,7% față de precizat.

Efectivul de personal la grupul dat pentru perioada de raportare a anului 2015 a fost aprobat în număr de 7944,0 unități, fiind precizat pe parcursul anului pînă la 7976,0 unități, numărul real încadrat la finele anului constituind 7415,0 unități.

Fondul de rezervă. Pentru activitățile aferente grupului dat, din *fondul de rezervă al Guvernului* au fost alocate mijloace în sumă de **2502,4 mii lei**, care au fost repartizate după cum urmează:

Aparatul Președintelui Republicii Moldova – 1502,4 mii lei, inclusiv:

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova, la

lucrările Summitului Parteneriatului Estic (or.Riga, Republica Letonia, 21-22 mai 2015) – 486,7 mii lei.

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova, la lucrările Summitului Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (or.Tirana, Republica Albania, 25-26 mai 2015) – 464,9 mii lei.

- Pentru acoperirea cheltuielilor de transport pe ruta specială Chișinău-Minsk-Chișinău a delegației moldovenești în legătură cu vizita oficială a domnului Nicolae Timofti, Președinte al Republicii Moldova, în Republica Belarus (or.Minsk, 16-17 iulie 2015) – 550,8 mii lei.

Cancelaria de Stat – 1000,0 mii lei, inclusiv:

- Pentru acoperirea cheltuielilor aferente premierii laureaților Premiului Național pe anul 2015 – 1000,0 mii lei.

Performanța înregistrată în cadrul subprogramelor aferente grupei principale se prezintă după cum umrează:

Subprogram gestionat de Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Subprogram	Activitatea Parlamentului					
Autoritate publică centrală	Secretariatul Parlamentului					
Scop	Asigurarea asistenței organizatorice, informaționale și tehnice a activității Parlamentului RM					
Obiective	Acordarea asistentei organizatorice, informaționale și tehnice a activității Parlamentului, Biroului Permanent, comisiilor permanente, fracțiunilor parlamentare și a deputaților					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea proiectelor de acte legislative examinate din numărul total al proiectelor de acte introduse în procesul legislativ	r	%	85.0	40.0	-45.0	Indicatorul a fost realizat parțial, ca rezultat al situației politice incerte și a disensiunilor politice, ne putându-se crea o majoritate parlamentară.
Ponderea proiectelor de acte legislative adoptate din numărul total al proiectelor de acte parvenite în Parlament	r	%	75.0	45.0	-30.0	Indicatorul a fost realizat parțial, ca rezultat al situației politice incerte și a disensiunilor politice, ne putându-se crea o majoritate parlamentară.
Ponderea proiectelor de acte legislative publicate pe pagina oficială a Parlamentului	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea ordinelor de zi ale comisiilor permanente privind examinarea proiectelor de acte legislative publicate pe pagina oficială a Parlamentului	r	%	90.0	100.0	10.0	
Ponderea rapoartelor cu documentele asociate ale comisiilor permanente distribuite	r	%	90.0	93.7	3.7	
Ponderea actelor legislative adoptate publicate pe pagina oficială a Parlamentului	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea personalului care a beneficiat de instruire și formare profesională din numărul total de funcționari publici	r	%	95.0	98.0	3.0	
Ponderea petitiilor examinate din petitiile parvenite în adresa Parlamentului	r	%	100.0	100.0	-	

Consolidarea capacitatilor de comunicare a PRM cu cetatenii si societatea civila prin crearea OTIP-urilor	r	număr	4.0	4.0	-	
Ponderea materialelor informative, a activitatilor protocolare necesare pentru organizarea si desfasurarea vizitelor delegatiilor oficiale	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea materialelor informativ-analitice si a activitatilor protocolare necesare pentru organizarea si desfasurarea intrevederilor cu oficialitatile straine	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea dosarelor perfectate si a reprezentarilor in instantele judecatoresti din totalul proceselor in care Parlamentul este atras ca parte in proces	r	%	100.0	100.0	-	
Ponderea punctelor de vedere elaborate si reprezentarilor la Curtea Constitutionala din totalul solicitarilor Curtii Constitutionale	r	%	100.0	100.0	-	
Numarul sedintelor plenare ale Parlamentului desfasurate	o	număr	85.0	39.0	-46.0	Indicatorul a fost realizat parțial, ca rezultat al situației politice incerte și a disensiunilor politice, ne putându-se crea o majoritate parlamentară.
Dotarea si deschiderea a 4 OTIP-uri pilot	o	număr	4.0	4.0	-	
Numarul rapoartelor, analizelor, studiilor de legislatie comparata, elaborate la solicitarea deputatilor in Parlament, Secretarului general si a subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului RM	o	număr	50.0	55.0	5.0	
Numarul persoanelor instruite din numarul total al functionarilor publici ai Secretariatului Parlamentului	o	număr	80.0	205.0	125.0	
Durata instruirilor	e	ore/pers	40.0	59.9	19.9	
Petitiile examinate in termenii stabiliti din numarul total de petitiile parvenite	e	%	99.0	99.0	-	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	114162,5	103866,9	-10295,6	

Subprogram gestionat de Aparatul Președintelui Republicii Moldova

Subprogram	Activitatea Președintelui Republicii Moldova					
Autoritate publică centrală	Aparatul Președintelui Republicii Moldova					
Scop	Acordarea asistenței organizatorice, juridice, informaționale și tehnice în Activitatea Președintelui Republicii Moldova					
Obiective	Asigurarea suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a Republicii Moldova					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Managementul performantei (cota angajaților supuși evaluării anuale)	r	%	100.0	100.0	-	
Nivelul de asistență acordat în procesul de promulgare a legilor	r	%	100.0	100.0	-	
Numărul mediu al orelor de instruire la un angajat	o	număr	40.0	40.0	-	
Cheltuieli medii la un angajat	e	lei	260.3	260.3	-	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	16703,4	14288,0	-2415,4	

Subprogram gestionat de Curtea de Conturi

Subprogram	Audit extern al finanțelor publice					
Autoritate publică centrală	Curtea de Conturi					
Scop	Îmbunătățirea managementului finanțelor publice și creșterea responsabilității manageriale prin realizarea auditului public extern					
Obiective	1. Realizarea misiunilor de audit în corespundere cu Programul de activitate al Curții de Conturi 2. Creșterea cu 5% anual a numărului de entități auditate și extinderea ariei auditului 3. Creșterea cu 3% anual a numărului de rapoarte de audit calitative 4. Dezvoltarea profesională a fiecărui angajat (participarea la instruire care total să cumuleze cel puțin 40 ore anual) 5. Creșterea cu 10 % anual a nr. de recomandări implementate de către entitățile auditate, înaintate prin rapoartele de audit					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1 Gradul de realizare a Programului de activitate al Curții de Conturi	r1	%	100	100	0	
2. Gradul de creștere a numărului entităților auditate	r2	%	13	10	-3	<p>În cadrul misiunilor de audit, Curtea de Conturi a auditat și acumulat probe de la mai puține entități, cu trei puncte procentuale, decât a fost planificat.</p> <p>Ponderal, acest indicator ar demonstra o scădere a numărului entităților auditate, dar, potrivit indicatorului de produs 2.1 „Numărul entităților auditate”, se atestă o creștere relativă a entităților la care au fost desfășurate proceduri de audit, însă care nu reprezintă ponderal nivelul total planificat.</p> <p>Totodată, este necesar de menționat că procedurile de audit desfășurate în cadrul misiunilor de audit au avut o amploare mai mare, fiind consumate mai multe resurse umane și de timp în vederea acumulării celor mai relevante și obiective probe de audit.</p>
3. Ponderea rapoartelor de audit aprobate și apreciate drept calitative (ca urmare a procedurilor de asigurare a controlului calității)	r3	%	80	97,4	17,4	
4. Ponderea persoanelor ce au beneficiat de instruire de dezvoltare profesională mai mult de 40 ore anual	r4	%	80	125	45	
5. Ponderea recomandărilor implementate din totalul recomandărilor înaintate	r5	%	73	26	-47	<p>Devieria înregistrată are un caracter negativ, dat fiind perioadele diferite de implementare a recomandărilor, care variază de la 6 pînă la 24 de luni, stabilite în funcție de complexitatea recomandării, iar perioada de raportare a indicatorilor de performanță este de doar 12 luni calendaristice. Totodată, este de precizat că la momentul raportării mai multe recomandări aveau un nivel parțial de implementare.</p>
1.1 nr. misiunilor de audit realizate conform Programului de activitate	o1	Unit	42	35	-7	<p>Pe parcursul anului 2015, Curtea de Conturi a planificat și inițiat 50 de misiuni de audit, finalizate fiind 35 de misiuni, pe ale căror rezultate au fost aprobate Hotărîri ale Curții de Conturi. Devieria negativă se explică prin faptul că misiunile de audit derulate pe parcursul perioadei de raportare au devenit mai complexe și orientate spre identificarea problematicilor și evidențierea deficiențelor sistemice înregistrate în procesul de gestiune a resurselor financiare publice, iar mai multe misiuni de audit</p>

						urmează a fi definitivate pe parcursul anului 2016.
1.2 nr. misiunilor obligatoriu realizate conform prevederilor Legii 261 din 2008	o2	Unit	3	3	-	
1.3 nr. misiunilor de audit realizate la solicitare	o3	Unit	4	0	-4	Această deviere negativă este determinată de instabilitatea politică înregistrată pe parcursul anului 2015, dar totodată și de faptul că la elaborarea Programului de audit pentru anul 2015 Curtea de Conturi a ținut cont de tendințele sociale și economice naționale, de agenda factorilor decizionali naționali, precum și de alte aspecte, precum cele de interes sporit pentru Parlamentul Republicii Moldova.
1.4 nr. misiunilor de audit realizate ca urmare a angajamentelor internaționale și matricelor de politici	o4	Unit	3	6	+ 3	
2.1 nr. entităților auditate	o5	Unit	410	495	+85	
3.1 nr. rapoartelor de audit al regularității	o6	Unit	48	23	-25	Devierea înregistrată are un caracter negativ, cauzat de mai mulți factori, și anume: revizuirea tehnicilor de auditare în vederea actualizării și dezvoltării procedurilor de audit; aplicarea în procesul de audit a procedurilor mai complexe, care necesită mai multe resurse intelectuale și de timp; implicarea personalului în diverse sesiuni de instruire. Astfel, timpul de realizare a misiunilor de audit s-a extins, mai multe misiuni de audit fiind tranzitorii în anul 2016.
3.2 nr. rapoartelor de audit al performanței	o7	Unit	8	11	+ 3	
3.3 nr. rapoartelor de audit de alt tip	o8	Unit	3	5	+2	
4.1 nr. orelor de instruire organizate în cadrul Curții de Conturi	o9	ore	480	473	-7	Pe parcursul anului 2015, angajații Curții de Conturi au fost încadrați în numeroase și diverse activități de instruire organizate în cadrul instituției. Activitățile de instruire au fost desfășurate cu suportul experților și partenerilor din cadrul proiectelor de dezvoltare instituțională ale Curții de Conturi (Twinning, ONAS și Banca Mondială). Acestea au fost organizate conform Planului de dezvoltare profesională al Curții de Conturi pentru anul 2015.
4.2 nr. orelor de instruire organizate în Republica Moldova, în afara Curții de Conturi	o10	Ore	630	312	-318	Deși indicatorul demonstrează o deviere negativă, este necesar de menționat că pe parcursul anului 2015 personalul instituției a fost implicat preponderent în activități de instruire efectuate cu sprijinul partenerilor de dezvoltare în cadrul Curții de Conturi. Totodată, se precizează că angajații Curții au participat la activități de instruire organizate de Academia de Administrare Publică, Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și altele.
4.3 nr. orelor de instruire în afara țării	o11	Ore	460	706	+ 246	
4.4 nr. per. total instruite	o12	pers	100	124	+ 24	
5.1 nr. de recomandări emise	o13	rec	1400	685	-715	Deși se atestă o deviere negativă, este

						necesar de menționat că acesta este un indicator ce demonstrează îmbunătățirea unor aspecte ale managementului financiar public, astfel încât necesitatea înaintării unui număr foarte mare de recomandări și cerințe fiind în descreștere. Totodată, Curtea de Conturi desfășoară activități de dezvoltare a abilităților auditorilor de a scrie recomandări de audit, în vederea concentrării pe calitatea recomandărilor emise, și nu pe numărul acestora.
5.2 Valoarea deficiențelor constatate în Rapoartele de audit. (evaluarea și stabilirea indicatorilor se va face conform <u>GHIDULUI privind principalii indicatori stabiliți pentru evaluarea activității de audit, inclusiv în procesul de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi, aprobat prin HCC nr. 9 din 28.02.2013</u>)	o1 4	mil lei	600	17382,9	16782,9	Valoarea deficiențelor constatate în Rapoartele de audit reprezintă valoarea neregulilor atestate în cadrul misiunilor de audit. Cea mai mare valoare – de 11552,15 mil. lei, au înregistrat-o abaterile financiar-contabile, care au determinat erori în datele evidenței contabile și în raportarea situațiilor financiare; înregistrarea necorespunzătoare a patrimoniului public, a altor bunuri materiale în evidența contabilă. Totodată, o valoare semnificativă o reprezintă abaterile de ordin legislativ-normativ, pentru care nu poate fi cuantificat impactul valoric. Înlăturarea deficiențelor menționate prin implementarea recomandărilor de audit va determina semnificativ modificarea valorii deficiențelor. Totuși, pentru a ține la control abaterile respective, Curtea de Conturi cuantifică astfel de neconformități și le monitorizează pînă la eliminarea definitivă a acestora.
1.1 timpul de realizare a unei misiuni de audit ((1.1.1+1.1.2+1.1.3)/3)	e1	Zile	82	157	+75	Indicatorul înregistrat indică o majorare a perioadei de realizare a unei misiuni de audit, fapt datorat procedurilor de audit desfășurate în timpul misiunilor cu o amploare mai mare, fiind consumate mai multe resurse umane și de timp, în vederea acumulării celor mai relevante și obiective probe de audit.
1.1.1 Timpul de realizare a unei misiuni de audit al regularității	e2	Zile	82	170	+88	Misiunile de audit al regularității, spre deosebire de indicatorul planificat, au avut o durată de realizare foarte mare. Această situație se datorează noilor abordări mai complexe de evaluare a managementului financiar al resurselor financiare publice, precum și faptului că pe parcursul anului au fost desfășurate foarte multe activități de dezvoltare profesională, orientate, în mod special, spre aprofundarea și îmbunătățirea practicilor de evaluare a conformității gestiunii financiare.
1.1.2 Timpul de realizare a unei misiuni de audit al performanței	e3	Zile	91	238	+147	Devierea mare înregistrată la indicatorul privind durata misiunilor de audit al performanței se datorează faptului că aceste misiuni de audit au fost realizate cu asistența și suportul experților din cadrul proiectelor de dezvoltare ale Curții de Conturi, fapt ce a necesitat un consum mai mare de resurse de timp. Totodată, misiunile de audit au fost însoțite de activități de instruire, cărora li s-a dedicat timp separat, întrucât au fost prezentate și inițiate metode și proceduri actualizate de auditare.
1.1.3 Timpul de realizare a unei misiuni de audit de alt tip	e4	Zile	73	64	-9	Activitățile de audit de alt tip (de evaluare a sistemelor informaționale, de mediu, follow-up) au fost efectuate în deficit de zile/om per misiune de audit, fapt ce se datorează avantajelor oferite de sistemul informațional de unde au fost preluate datele, însă, totodată, persistă riscul de eroare a datelor.
2.1 Auditori implicați în misiuni de audit, în total	e5	Pers	4	7	+ 3	În cadrul misiunilor de audit au fost implicați mai mulți auditori, dat fiind extinderea ariei de

						cuprindere a domeniilor auditate, numărul mare al entităților de la care au fost acumulate probe de audit, precum și complexitatea procedurilor de audit.
2.1.1 auditori implicați în realizarea unei misiuni de audit al regularității	e6	Pers	5	5	0	
2.1.2 auditori implicați în realizarea unei misiuni de audit al performanței	e7	Pers	4	9	+ 5	Devierea pozitivă înregistrată este o consecință a faptului că echipele de audit au fost formate din angajați noi care necesitau monitorizări și ghidări suplimentare în efectuarea unor misiuni de audit calitative. Totodată, dat fiind ariile extinse de colectare a probelor de audit, a fost necesar de a forma echipe de audit mari, pentru a putea asigura desfășurarea procedurilor de audit și acumularea probelor. De asemenea, este necesar de menționat că în rândul auditorilor care efectuează misiuni de audit al performanței se înregistrează o fluctuație mare de personal. Astfel, echipele de audit au fost formate și din auditori care pe parcursul derulării activităților de audit au plecat din cadrul Curții de Conturi.
2.1.3 auditori implicați în realizarea unei misiuni de audit de alt tip	e8	Pers	4	6	+ 2	Indicatorul privind auditorii implicați în realizarea unei misiuni de audit de alt tip înregistrează o valoare majorată, dat fiind faptul că în anul 2015 pentru prima dată a fost efectuată o misiune follow-up, ceea ce a necesitat implicarea mai multor persoane în componența echipei de audit, iar misiunile de audit TI, care sînt raportate tot la acest indicator, au fost formate din auditori încadrați treptat în activitatea de audit, urmare a fluctuației de personal. Totodată, este necesar de precizat că activitățile de audit care se încadrează în categoria misiunilor de audit de alt tip de asemenea au fost desfășurate cu utilizarea unor procedee de audit mai complexe, ceea ce a determinat formarea unor echipe de audit mai mari.
3 - durata instruirilor	e9	Ore/instr	44	31,82	-12,18	Devierea negativă înregistrată în anul 2015 se explică prin faptul că, pe parcursul anului de referință, dat fiind multitudinea sesiunilor de instruire, precum și celorlalte activități care au fost realizate în cadrul Curții de Conturi, durata sesiunilor de instruire a personalului s-a micșorat, fiind pus un accent mai mare pe instruirea la locul de muncă și pe acordarea asistenței practice directe în cadrul activităților în derulare.
4 - perioada de implementare a unei recomandări de audit	e10	Luni/recom	6	11	+5	Pe parcursul anului 2015, în urma analizei perioadei de executare/implementare a cerințelor/recomandărilor, se atestă că acestea se implementează în termene care variază de la 6 la 24 luni, în funcție de complexitatea recomandărilor/cerințelor de audit.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	38627,3	43326,2	4698,9	

Pentru programul „*Auditul extern*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 38627,3 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 44685,7 mii.lei, și executate la nivel de 97 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Cancelaria de Stat

Subprogram	Exercitarea guvernării
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat
Scop	Îmbunătățirea calității actului guvernamental, a procesului decizional, a managementului și coordonării politicilor publice.

Obiective	1) Creșterea numărului de proiecte de decizii de politici publice consultate cu societatea civilă până la 100% în următorii 3 ani. 2) Consolidarea capacităților funcționarilor publici în domeniul formulării și implementării politicilor publice; 3) Reforma serviciilor publice; 4) Monitorizarea implementării Programului de activitate a Guvernului; 5) Introducerea unui sistem efectiv și eficient de circulație a documentelor în Guvern; 6) Dezvoltarea unui serviciu public meritocratic, format din funcționari publici recrutați, evaluați și promovați în baza calităților profesionale și performanței în îndeplinirea sarcinilor de serviciu; 7) Asigurarea procesului de colaborare a autorităților administrației publice locale cu Guvernul, Cancelaria de Stat și celelalte autorități ale administrației publice centrale.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul serviciilor publice reformate	R1	număr	10	0.0	-10.0	Informație disponibilă la sfârșitul lunii februarie, 2016, când va fi elaborat Raportul privind gradul de realizare a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului de reformare a serviciilor publice pentru anii 2014-2016 (HG 122/2014).
Ponderea angajărilor în funcție publică în bază de merit	r2	%	93		-93,0	Informație disponibilă la sfârșitul lunii februarie, 2016, când va fi elaborat Raportul privind transparența în procesul decizional.
Ponderea deciziilor adoptate, consultate cu societatea civilă	r3	%	93		-93,0	Informație disponibilă la sfârșitul lunii februarie, 2016, când va fi elaborat Raportul privind transparența în procesul decizional.
Rapoarte de monitorizare privind realizarea programului de activitate a Guvernului	O1	număr	4	1	-3,0	Raport privind implementarea Programului de activitate a Guvernului "Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare" 2013-2014 publicat pe pagina web oficială a Cancelariei de Stat http://www.cancelaria.gov.md
Rapoarte cu privire la implementarea Legii nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public	O2	număr	1	1		Raport cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public elaborat și plasat pe pagina web oficială a Cancelariei de Stat http://cancelaria.gov.md
Activități de informare a reprezentanților APL organizate de către Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat	O3	număr	66	100	34,0	Totalizarea informațiilor va avea loc în luna martie, în baza rapoartelor anuale prezentate. Datele finale vor fi publicate pe site până la 31.03.2016.
Ședințe organizate cu SPD	O8	număr	1728	1817	89,0	Datele finale privind organizarea ședințelor SPD vor fi totalizate până la finele lunii martie, anul 2016, în baza rapoartelor anuale, ce urmează a fi prezentate de Oficii în termenul stabilit.
Vizite în teritoriu a membrilor Guvernului și conducătorilor APC	O4	număr	400	350	-50,0	Vizitele în teritoriu a membrilor Guvernului și conducătorilor APC, planificate, s-au realizat conform Orarului aprobat, în baza HG.78 din 12.02.2010 privind stabilirea zilei de audiență și de întâlnire a membrilor Guvernului și a conducătorilor APC cu cetățenii.

Ponderea autorităților care utilizează sistemul electronic de gestionare a documentelor	E1	%	100	50	-50,0	Indicatorul stabilit a fost parțial atins. Din toate autoritățile publice, în 8 autorități se implementează SIGEDIA.
Ponderea PPP finalizate în cursul anului și aprobate de CIPS	E2	%	100		-100,0	Instabilitatea politică a dus la scăderea numărului de PPP elaborate în cursul anului 2015. În anul 2015, a fost propusă spre aprobare de către Ministerul Justiției PPP cu tematica „Dezvoltarea sistemului de deținere în arest preventiv și de escortare a persoanelor private de libertate”. Însă, s-a solicitat amânarea aprobării acestei PPP. Prin urmare, PPP Ministerului Justiției va fi aprobat la următoarea ședință a CIPS, care se preconizează să fie organizată în perioada următoare.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	49117,4	46036,8	-3080,6	

Subprogram	Servicii de suport pentru exercitarea guvernării					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat					
Scop	Sporirea calității, eficienței, receptivității și transparenței guvernării prin utilizarea tehnologiilor informaționale; gestionarea edificiilor guvernamentale; prestarea serviciilor auto personale din cadrul administrației publice centrale și locale și corpul diplomatic.					
Obiective	1) Creșterea seturilor de date disponibile până la 500,0 în următorii 3 ani; 2) Instruirea a 2000 persoane în domenii relaționate cu guvernarea electronică; 3) Implementarea structurii M-Cloud de către autoritățile administrației publice centrale; 4) Crearea condițiilor de muncă adecvate pentru angajații instituțiilor publice; 5) Menținerea unui nivel înalt al serviciilor de transport prestate.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Asimilarea infrastructurii guvernamentale comune "M-Cloud" de către APC	r	%	15.0	46.3	31.3	
Vizite pe Portalul Serviciilor Guvernamentale	r	număr	350000.0	718562.0	368562.0	
Beneficiari direcți ai Proiectului	o	număr	180000.0	408201.0	228201.0	
Persoane instruite în TI și e-Guvernare în cadrul Proiectului	o	număr	2000.0	2224.0	224.0	
Seturi de date disponibile pe portalul Date Guvernamentale Deschise	o	număr	500.0	879.0	379.0	
Unități de transport deservite	o	număr	93.0	93.0	0.0	
Gradul de satisfacție al cetățenilor de calitatea serviciilor publice accesate online (portalul www.servicii.gov.md)	e	%	55.0	66.0	11.0	
Costul mediu de deservire a unui m2 de spațiu	e	mii lei	0.5	0.5		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	169793.70	195279.70	25486,0	

Pentru programul „Servicii de suport pentru exercitarea guvernării” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 169793,7 mii.lei, fiind precizate pe parcursul anului până la 198944,7 mii.lei, și executate la nivel de 98,2 la sută față de prevederi.

Subprogram	Susținerea diasporei					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat					
Scop	Consolidarea diasporei moldovenești în scopul participării active a tuturor cetățenilor țării la viața economică, socială și culturală a țării					
Obiective	1) Realizarea programelor/proiectelor sociale, economice și culturale destinate diasporei moldovenești; 2) Deschiderea și susținerea centrelor de cultură și limbă maternă, deschise în țările-gazdă ale migranților; 3) Acordarea de suport asociațiilor diasporei în organizarea Sărbătorilor (naționale, de iarnă și de primăvară); 4) Implementarea Programului "Dor"; 5) Implementarea Programului "Gala Studenților Originari din Republica Moldova"; 6) Elaborarea și menținerea platformelor /paginilor web pentru programele destinate diasporei.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Programe / proiecte implementate	r	%	100.0	106.7	6.70	
Platformă / pagini web funcționale	r	%	100.0	100.0		
Numărul de asociații / comunități ale diasporei susținute	o	unități	100.0	72.0	-28.0	Nerealizarea indicatorului în cauză se datorează reducerii bugetului prevăzut pentru realizarea subprogramului în cauză
Numărul de turnee desfășurate	o	unități	15.0	21.0	6.0	
Numărul de programe / proiecte (culturale, educaționale, economice, inovative) susținute	o	unități	15.0	16.0	1.0	
Numărul de platforme/ pagini web întreținute	o	unități	3.0	3.0		
Cheltuieli, total		Mii lei	1500.00	993.30	-506.7	

Subprogram	Sistemul de telecomunicații al autorităților publice					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat					
Scop	Asigurarea autorităților administrației publice cu un sistem informațional de telecomunicații eficient și securizat, care reprezintă un instrument, în baza căruia se prestează un set larg de servicii informaționale și de telecomunicații.					
Obiective	1) Prestarea serviciilor de schimb informațional protejat interdepartamental pentru autoritățile publice și servicii de asigurare a canalului de legătură și acces la sistemele și resursele informaționale de stat – Intranet Guvernamental; 2) prestarea serviciilor de acces securizat al autorităților publice la resursele rețelei globale Internet; 3) prestarea serviciilor Sistemului de poștă electronică al autorităților administrației publice; 4) prestarea serviciilor Sistemului de identificare electronică a funcționarului public.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata de integrare a serviciilor publice electronice cu Sistemul de identificare electronică a funcționarului public	r	%	95.0	95.0		
Numărul funcționarilor publici identificați în cadrul Sistemului de identificare a funcționarilor publici	r	număr	4000.0	4000.0		
Rata de reducere a timpului necesar pentru prelucrarea, procesarea și transmiterea datelor electronice	r	%	30.0	30.0		

Număr de instituții conectate și deservite în Sistemul de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	138.0	138.0		
Număr de conexiuni securizate asigurate pentru autoritățile administrației publice	o	număr	370.0	370.0		
Număr de stații de lucru conectate la rețeaua de Internet prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	9300.0	9300.0		
Număr de poste electronice deservite prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	9000.0	9000.0		
Număr de pagini oficiale ale autorităților publice, găzduite și deservite prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	o	număr	160.0	160.0		
Numar de servicii publice electronice in care va fi integrat Sistemul de identificare electronica a functionarului public	o	număr	15.0	15.0		
Număr de funcționari publici pasibili de identificare în cadrul Sistemului de identificare electronică a funcționarului public	o	număr	4000.0	4000.0		
Reducerea prețurilor pentru kiturile de semnătură digitală eliberate funcționarilor publici	e	%	40.0	40.0		
Reducerea costurilor pentru serviciile de creare și deservire a serverelor virtuale, colocare, găzduirea paginilor web, deservirea sistemelor informaționale automatizate	e	%	35.0	35.0		
Creșterea gradului de securitate a datelor electronice procesate și transmise prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice	e	%	30.0	30.0		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	23350.00	23350.00		

Subprograme gestionate de Ministerul Economiei

Subprogram	Politici și management în domeniul macroeconomic și de dezvoltare a economiei					
Autoritate publică centrală	Ministerul Economiei					
Scop	Dezvoltarea și promovarea unor politici economice și programe eficiente menite să asigure o creștere calitativă					
Obiective	1.Realizarea Planului de activitate al Ministerului Economiei la nivel de 90% anual; 2. Asigurarea transparenței în procesul decizional al Ministerului; 3. Asigurarea dezvoltării profesionale continuă a fiecărui angajat cu cel puțin 40 de ore anual.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de realizare a Planului de activitate a Ministerului Economiei.	r1	%	90,0	90,0		La finele anului 2015, 90% din acțiunile Planului de activitate al Ministerului Economiei au fost realizate sau sunt în curs de realizare.
Gradul de armonizare a legislației la prevederile UE.	r2	%	90,0	71,4	-18,6	Conform Planului de armonizare a legislației pentru 2015, Ministerul Economiei și-a planificat elaborarea a 14

						proiecte de acte normative. La finele anului, pentru 10 proiecte a fost finisat procesul de elaborare (71,4%).
Rapoarte privind analiza si evaluarea tendintelor de dezvoltare social-economica in domeniile de competență.	o1	nr.	20,0	20,0		În perioada de raportare au fost elaborate 20 de rapoarte privind analiza si evaluarea tendintelor de dezvoltare social-economica, după cum urmează: 4 rapoarte privind Planul de activitate al Ministerului, 1 raport privind Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020"; 2 rapoarte privind Planul de acțiuni al Guvernului; 13 rapoarte privind evoluția social-economică a Republicii Moldova
Numărul actelor normative elaborate, total.	o2	nr.	70,0	81,0	11,0	Pe parcursul anului 2015, Ministerul Economiei a elaborat 81 de acte normative, dintre care 23 proiecte de legi și 58 de proiecte de hotărâri.
Numarul proiectelor de legi	o3	nr.	20,0	23,0	3,0	
Numarul proiectelor de hotariri de Guvern.	o4	nr.	50,0	58,0	8,0	
Numarul de decizii semnate in cadrul sedintelor Consiliului Economic al CSI.	o5	nr.	4,0	82,0	78,0	În 2015, reprezentanții Ministerului au participat la 4 ședințe în cadrul Consiliului Economic al CSI (13.03.2015; 17.06.2015; 11.09.2015 și 10.12.2015) în cadrul cărora au fost semnate 82 de decizii pe subiectele incluse în ordinea de zi. Notă: În procesul de planificare, valoarea indicatorului a fost stabilită greșit.
Numarul de protocoale semnate in cadrul sedintelor Comisiilor interguvernamentale pentru colaborare economica, comerciala, stiintifica si tehnica.	o6	nr.	6,0	7,0	1,0	În perioada de raportare, au fost desfășurate 7 Comisii interguvernamentale pentru colaborarea economică, comercială, științifică și tehnică, în cadrul căreia a fost semnate 7 protocoale: – Ședința nr. I a <i>Comisiei moldo-turkmene</i> a avut loc în cadrul vizitei oficiale a Președintelui Republicii Moldova, în Turkmenistan, pe 6-8 aprilie 2015; – Ședința <i>Comisiei interguvernamentale moldo-cehă</i> , care s-a desfășurat în perioada 30 iunie-1 iulie 2015, la Chișinău; – Ședința a II-a a <i>Comisiei interguvernamentale pentru colaborare economică, comercială și tehnico-științifică dintre Republica Moldova și Republica Tadjikistan</i> , care a avut loc pe 30.06.2015, la Dușanbe; – Ședința <i>Comisiei interguvernamentale moldo-belarusă</i> pentru colaborare

						<p>comercial-economică a avut loc în perioada 15-17 iulie 2015, la Minsk;</p> <p>– Ședința <i>Comisiei interguvernamentale moldo-kazahă</i> pentru colaborare comercial-economică a avut loc în perioada 22-24 iulie 2015, în Chișinău;</p> <p>– Ședința <i>Comisiei interguvernamentale moldo-bulgară</i> de colaborare comercial-economică și tehnico-științifică a avut loc în perioada 10-11 septembrie 2015, la Chișinău;</p> <p>– Ședința <i>Comisiei interguvernamentale moldo-română</i>, care a avut loc în perioada 13-14 octombrie 2015, la București.</p>
Numarul angajatilor instruiti pe intern.	o7	nr.	100,0	66,0	-34,0	<p>În perioada martie-aprilie 2015, 10 angajați ai Ministerului au studiat limba engleză în cadrul instruirii interne. De asemenea, la 10 martie 2015 a fost organizat un seminar pentru 30 de angajați ai Ministerului Economiei responsabili de elaborarea programului de dezvoltare strategică pentru 2015-2017, iar la 9 decembrie 2015, 26 de funcționari publici au fost instruiți privind procedura de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici.</p>
Rata fluctuatiei personalului.	e1	%	10,0	17,7	7,7	
Ponderea actelor normative consultate public în total acte elaborate.	e2	%	90,0	80,3	-9,8	<p>În vederea asigurării transparenței în procesul decizional al Ministerului din numărul de acte normative elaborate (81 de acte), 65 de proiecte au fost consultate public.</p>
Cheltuieli, total	x	Mii lei	18895.1	18044,4	-850.7	
Subprogram	Reglementare prin licențiere					
Autoritate publică centrală	Ministerul Economiei					
Scop	Reglementarea eficientă a activității de întreprinzător prin licențiere.					
Obiective	<p>1. Implementarea politicii statului privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător;</p> <p>2. Asigurarea recepționării anuale a minim 40% din declarațiile / cererile pentru eliberarea, prelungirea și reperfectarea licenței prin Serviciul „e-Licențiere”;</p> <p>3. Asigurarea verificării anual, prin intermediul ghișeului unic a 60% din actele permissive și confirmative pasibile anexării la declarația/cererea pentru eliberarea/prelungirea și reperfectarea licenței.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea declaratiilor, cererilor receptionate prin Serviciul "e-Licențiere".	r1	%	60,0	98,6	38,6	În perioada de raportare prin intermediul SI "e-Licențiere" au fost procesate 6099 (98,58%) declarații/cereră pentru eliberarea, prelungirea și reperfectarea licenței.
Ponderea actelor permissive si	r2	%	60,0	68,0	8,0	Prin intermediul Ghișeului Unic, se

confirmative verificate prin intermediul ghiseului unic						verifică 15 documente din 22 documente pasibile anexării la declarația/cererea pentru eliberarea, prelungirea sau reperfectarea licenței (68%).
Numarul titularilor de licenta.	o1	nr.	11060,0	12387,0	1327,0	Majorarea valorii acestui indicator se datorează intrării în vigoare a Codului transporturilor rutiere (Legea nr.15 din 17.07.2014), conform căreia se reglementează prin licențiere transportul rutier de mărfuri în trafic internațional și Legii nr.26 din 13.03.2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 451 din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, conform cărora licențierea activității farmaceutice și de asistență medicală nu se limitează doar la întreprinderile și instituțiile nou-create.
Numarul de controale inopinate efectuate	o10	nr.	60,0	248,0	188,0	În baza prevederilor Legii nr. 451-XV din 30.07.2001 cu privire la reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, în anul 2015, 38 autorități publice cu funcții de reglementare și control și persoane juridice au transmis în adresa Camerei 136 sesizări privind încălcările depistate a condițiilor de licențiere. În baza sesizărilor și petițiilor înregistrate, cit și a prevederilor art. 19 alin. (5), al Legii de referință (în baza autosesizării), Camera a efectuat 248 controale inopinate privind respectarea de către titularii de licență a condițiilor de licențiere. De asemenea, în anul 2015 au fost efectuate 208 verificări prelabile la fața locului, a îndeplinirii condițiilor de licențiere de către solicitanții de licență pentru: ”activitatea de instruire a personalului din domeniul transportului rutier”, precum prevede art.15 al Legii nr.131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier. În total, în anul 2015 au fost efectuate 286 de controale planificate.
Numarul de controale planificate efectuate	o11	nr.	120,0	286,0	166,0	
Numarul de licente eliberate si prelungite, total	o2	nr.	2265,0	3382,0	1117,0	Majorarea valorii acestui indicator se datorează intrării în vigoare a Codului transporturilor rutiere (Legea nr.15 din 17.07.2014), conform căreia se reglementează prin licențiere transportul rutier de mărfuri în trafic internațional și Legii nr.26 din 13.03.2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 451 din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, conform cărora lecențierea activității farmaceutice și de asistență medicală nu se limitează doar la întreprinderile și instituțiile nou-create.
<i>inclusiv întreprinderile nou create</i>	<i>o3</i>	<i>nr.</i>	<i>650,0</i>	<i>566,0</i>	<i>-84,0</i>	
Numarul licențelor reperfectate	o4	nr.	1104,0	1838,0	738,0	Majorarea valorii acestui indicator se datorează intrării în vigoare a Codului transporturilor rutiere (Legea nr.15 din 17.07.2014), conform căreia se reglementează prin licențiere transportul rutier de mărfuri în trafic internațional și Legii nr.26 din 13.03.2014 pentru

						modificarea și completarea Legii nr. 451 din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, conform căreia licențierea activității farmaceutice și de asistență medicală nu se limitează doar la întreprinderile și instituțiile nou-create.
Numarul de excluderi/includeri a unitatilor de transport in anexe la licente	o5	r.	2200,0	2022,0	-178,0	Diminuarea valorii acestui indicator de a avut loc din motivul că s-a majorat numărul licențelor reperfectate la acest gen de activitate în legătură cu ajustarea titularilor de licență la cerințele Legii nr. 150 din 17.07.2014.
Numarul de prescriptii emise	o6	nr.	200,0	198,0	-2,0	În rezultatul efectuării controalelor, analizei suplimentare a dosarelor de licențiere a titularilor de licență, sesizărilor autorităților publice cu funcții de reglementare și control au fost: • emise prescripții - 198; • adoptate decizii de retragere a licenței – 266; adoptate decizii privind recunoașterea nevalabilității licenței – 92. În baza cererilor titularilor de licență au fost emise 32 decizii.
Numarul deciziilor de suspendare temporară a licenței	o7	nr.	70,0	83,0	13,0	
Numarul deciziilor de retragere a licenței	o8	nr.	175,0	266,0	91,0	
Numărul autorizațiilor eliberate pentru import/export în regim preferențial	o9	nr.	500,0	41,0	-459,0	Nivelul de realizare a acestui indicatorului este de doar 8%. În rezultatul intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 971 din 17.11.2014 pentru aprobarea Regulamentului privind administrarea contingentelor tarifare la importul/exportul mărfurilor în/din Republica Moldova, a fost abrogată Hotărârea Guvernului nr. 262 din 07 martie 2008 privind administrarea cotelor tarifare la exportul mărfurilor în Uniunea Europeană. În contextul dat, pe parcursul anului Ministerul Economiei nu a stabilit cotele pentru importul de zahăr, respectiv Camera nu a eliberat nici o autorizație pentru importul de zahăr. De asemenea, începînd cu 1 ianuarie 2015, în condițiile Regulamentului privind administrarea contingentelor tarifare la importul/exportul mărfurilor în/din Republica Moldova, Camera de Licențiere a eliberat 41 autorizații pentru exportul de zahăr.
Durata medie a executării declarației de eliberare/prelungire a licenței	e1	zile	3,5	-	-3,5	Odată cu majorarea numărului genurilor/sub-genurilor de activitate licențiate, numărului titularilor de licență, numărului licențelor eliberate, prelungite și re-perfectate, numărului controalelor inopinate și planificate, deciziilor de suspendare și retragere a licenței, s-a dublat și volumul lucrărilor de manoperă. De asemenea, Serviciului ”e-Licențiere” nu asigură automatizarea proceselor interne ce țin de procedura de examinare a declarațiilor și cererilor, elaborarea și adoptarea deciziilor, efectuarea lucrărilor de secretariat, calcularea datelor statistice. În contextul dat, Camera de Licențiere întâmpină dificultăți în calcularea valorii indicatorilor de eficiență.
Durata medie a executării cererii de reperfectare a licenței	e2	zile	4,4	-	-4,4	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	3132.2	3027,9	-104.3	

Subprogram	Administrarea patrimoniului de stat					
Autoritate publică centrală	Ministerul Economiei					
Scop	Administrarea eficientă și deetatzare proprietății publice.					
Obiective	1. Acumularea veniturilor în bugetul de stat în rezultatul privatizării și administrării proprietății publice; 2. Reducerea cu minimum 10% anual al numărului bunurilor proprietate publică supuse privatizării; 3. Coordonarea parteneriatelor public-private create anual.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Volumul investițiilor atrase prin privatizare, total	r1	mii lei	82000,0	102525,7	20525,7	Volumul investițiilor atrase prin privatizare a constituit 102525,7 mii lei. Astfel, în anul 2015 au fost organizate și desfășurate 2 runde de privatizare (03 aprilie – 22 mai și 28 august – 16 octombrie) în cadrul cărora au fost expuse 67 bunuri proprietate publică de stat (<i>majoritatea - repetat</i>), inclusiv: i) 2 licitații „cu strigare” în cadrul cărora au fost expuse 31 pachete de acțiuni ale statului la Bursa de Valori, fiind privatizate 3 la preț total de 81034 lei; ii) 2 licitații „cu strigare” în cadrul cărora au fost expuse 12 bunuri; iii) 2 concursuri investiționale de privatizare a 2 complexe de bunuri; iv) 2 concursuri comerciale pentru privatizarea a 22 bunuri.
Venituri incasate la buget în rezultatul privatizării	r2	mii lei	230000,0	33321,0	-196679,0	Agencia Proprietății Publice a asigurat vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente proprietate publică de stat în sumă de 13 227,0 mii lei și privatizarea încăperilor nelocuibile date în locațiune în sumă de 17 995,9 mii lei. Total, în rezultatul privatizării, în bugetul de stat au fost acumulate mijloace financiare în sumă de 33321,0 mii lei, sarcina bugetară fiind realizată în proporție de 27,8 la sută.
Venituri incasate la bugetul de stat (defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat, dividende aferente cotei de participare a statului în societățile comerciale)	r3	mii lei	79000,0	130070,0	51070,0	În bugetul de stat au fost încasate mijloace financiare în sumă de 130070,0 mii lei în rezultatul administrării proprietății publice (defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat și dividendele aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni), sarcina bugetară fiind realizată în proporție de 120,2 la sută.
Numarul de parteneriate public-private create	r4	nr.	8,0	13,0	5,0	Pe parcursul anului 2015 au fost încheiate 13 contracte de parteneriat public-privat, inclusiv 9 au fost semnate de Ministerul Sănătății la finele anului 2014 și înregistrate în subregistru parteneriatelor public-private în anul 2015. Numărul parteneriatelor public-private înregistrate în anul 2015 este în creștere cu 260% față de anul 2014. De asemenea, au fost oferite

						consultatii pentru initierea a 25 proiecte de parteneriat public-privat / concesiune, fiind avizate 19.
Numarul intreprinderilor de stat (supuse/pasibile privatizarii)	o1	nr.	128,0	138,0	10,0	Numărul întreprinderilor de stat și al societăților pe acțiuni cu cotă de stat supuse și pasibile privatizării constituie 243 entități. Indicatorii nu au fost realizați din următoarele motive: identificarea și luarea la evidență a 4 întreprinderi de stat nemonitorizate anterior; constituirea unei noi societăți pe acțiuni în rezultatul reorganizării prin divizare a 2 societăți; nefinalizarea procedurilor de lichidare la mai multe societăți pe acțiuni și întreprinderi de stat, inițiate până în anul 2014, interesul redus față de bunurile proprietate de stat expuse la vânzare.
Numarul societatilor pe actiuni cu cota de stat (supuse/pasibile privatizarii)	o2	nr.	100,0	105,0	5,0	
Numarul complexelor de bunuri/constructii nefinalizate supuse privatizarii	o3	nr.	18,0	14,0	-4,0	
Numarul total al bunurilor proprietate publica de stat deetatzate	o4	nr.	22,0	3,0	-19,0	
Numarul intreprinderilor reorganizate (comasare, fuziune)	o5	nr.	4,0	-	-4,0	
Numarul intreprinderilor restructurate (asanarea financiara sau lichidarea)	o6	nr.	6,0	2,0	-4,0	
Volumul investitiilor private atrase pentru dezvoltarea parcurilor industriale	e1	mii lei	20000,0	30616,6	10616,6	
Creșterea numărului de întreprinderi care activează cu profit	e2	nr.	7,0	-	-7,0	Indicatorul de eficiență „creșterea numărului de întreprinderi care activează cu profit” nu poate fi evaluat la moment, din cauza lipsei informației privind rezultatele activității entităților cu cotă de stat, care va fi identificat după 31 martie 2015, termenul limită de prezentare a situațiilor financiare anuale.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	6667.2	5555,4	-1111.8	

Subprograme gestionate de Ministerul Finanțelor

Subprogram	Politici și management în domeniul bugetar-fiscal
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor
Scop	Dezvoltarea și fortificarea politicii în domeniul finanțelor publice
Obiective	1.Consolidarea procesului de planificare multianuală cu atingerea unei consistențe maxime a legii bugetare anuale cu CBTM; 2.Implementarea graduală a metodologiei de bugetare pe programe cu acoperirea 100% către: anul 2015-pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și anul 2016-pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi; 3.Asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale și vamale, precum și stimularea creșterii economice; 4.Asigurarea finanțării măsurilor prevăzute în bugetul de stat cu minimum de cheltuieli și la nivel optim de risc;

	<p>5.Elaborarea și implementarea politicilor de prognozare și gestionare a lichidităților bugetului public național;</p> <p>6.Generalizarea, analiza și întocmirea raportului anual privind executarea bugetului public național pe anul bugetar încheiat;</p> <p>7.Consolidarea și ajustarea cadrului normativ în domeniul executării de casă a bugetului public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, evidenței contabile și raportării în sistemul bugetar;</p> <p>8.Consolidarea răspunderii manageriale pentru optimizarea gestionării resurselor conform obiectivelor entității în baza principiilor buneii guvernări prin implementarea sistemului de management financiar și control și activității de audit intern în sectorul public;</p> <p>9.Consolidarea disciplinei întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat;</p> <p>10.Elaborarea actelor normative în domeniul contabilității și auditului în sectorul corporativ.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea mijloacelor bugetului public national gestionate prin contul unic trezorerial al MF	r1	%	65,0	64,35	-0,65	
Legea bugetara anuala consistenta cu CBTM la venituri	r2	devieri (±)	5	5		
Legea bugetara anuala consistenta cu CBTM la cheltuieli	r3	devieri (±)	5	8	3,0	
Ponderea serviciului datoriei de stat in veniturile pe componenta de baza a bugetului de stat	r4	%	3,3	4,1	0,8	
Ponderea intreprinderilor monitorizate de catre MF, in totalul intreprinderilor de stat si societatilor comerciale cu capital integral sau majoritar de stat	r5	%	92,5	93,9	1,4	
Gradul de mentinere a plafonului trimestrial privind bugetul public național	r6	%	100,0	100,0		
Conventii de evitare a dublei impunerii si a Protocoalelor la acestea negociate/renegociate	o10	unitati	1,0	1,0		
Numarul rapoartelor privind monitorizarea financiara a intreprinderilor de stat si societatilor comerciale cu capital integral sau majoritar de stat intocmite	o12	unitati	4,0	4,0		
Numarul ordinelor de modificare si completarea actelor normative in domeniul sistemului trezorerial, evidentei contabile in sistemul bugetar elaborate	o13	numar	20,0	58	38,0	
Numarul de prognoze operative (saptaminale, lunare, trimestriale, semestriale) privind gestionarea fluxului de numerar al bugetului public national elaborate	o14	numar	325,0	325,0		
Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termen mediu elaborate	o15	unitati	1,0	1,0		
Numărul de auditori interni instruiți	o16	numar	75,0	238,0	163,0	
Numarul funcționarilor instruiți în domeniul managementului financiar și controlului financiar public intern	o17	numar	75,0	451,0	376,0	
Conferința anuală a auditorilor interni din sectorul public organizat	o18	număr	1,0	1,0		
Numărul actelor legislative/normative în domeniul controlului financiar	o19	numar	2,0	2,0		

public intern actualizate						
Numarul actelor normative în domeniul contabilității și auditului în sectorul corporativ elaborate	o2	unitati	4,0	8,0	4,0	
Raport anual privind executarea bugetului public național pe anul bugetar elaborat	o20	unități	1,0	1,0		
Pondere bugetelor de nivelul al II-a pe programe în suma totală a BUAT de nivelul al II-lea	o3	%	100,0	100,0		
Numărul de seminare de instruire în domeniul controlului financiar public intern	o4	om/ore	6,0	28,0	22,0	
Numărul actelor legislative în domeniul fiscal și vamal elaborate/modificate	o7	unități	15,0	65,0	50,0	
Titlul X "Alte impozite și taxe" al Codului Fiscal al RM nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 elaborat	o8	unități	1,0		-1,0	<p>În procesul de lucru asupra acestuia, s-a considerat inoportun de a continua elaborarea acestuia, din motivul că Obiectivele generale ale politicii fiscale pentru anii 2015 – 2017, ca parte componentă a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu, prevăd elaborarea măsurii respective în anul 2016.</p> <p>Concomitent, în procesul elaborării Obiectivelor generale ale politicii fiscale pentru anii 2016 - 2018 s-a decis excluderea măsurii respective, dat fiind faptul că, pe parcursul perioadei 2016 - 2017 se prevede elaborarea noului Cod fiscal, care are drept scop revizuirea prevederilor fiscale actuale întru eficientizarea, sistematizarea și armonizarea legislației fiscale, inclusiv includerea normelor ce țin de reglementarea altor impozite și taxe.</p>
Nivelul varsării în buget a dividendelor și defalcărilor comparativ cu cel aprobat în Legea bugetului de stat pe anul respectiv	e1	%	100,0	100,4	0,4	
Pondere rapoartelor privind executarea bugetului de stat și bugetelor UAT prezentate în termenii stabiliți	e2	%	100,0	100,0		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	49886,6	46689,9	-3196,7	

Subprogram	Administrarea veniturilor publice
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor
Scop	Asigurarea colectării transparente, integrale și în timp util a veniturilor bugetare prin sporirea conformării voluntare a contribuabililor, facilitarea comerțului internațional și combaterea fraudei și a traficului ilicit de mărfuri
Obiective	<p><u>I. Administrare fiscală</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Executarea planului de venituri pentru toate bugetele componente ale BPN la nivel de 100%; 2. Majorarea eficienței controalelor fiscale bazate pe riscuri; 3. Diminuarea arieratelor la bugetul public național (cu cel puțin 10 la sută față de perioada precedent); 4. Dezvoltarea sistemului de declarare fiscală prin utilizarea tehnologiilor informaționale; 5. Optimizarea procedurilor de administrare fiscală a contribuabililor mari. <p><u>II. Administrare vamală</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asigurarea colectării eficiente a veniturilor la buget; 2. Facilitarea traficului de mărfuri și simplificarea procedurilor vamale; 3. Prevenirea și combaterea tentativelor de introducere în țară a mărfurilor suspecte a fi contrafăcute și a operelor pirat;

	4.Perfecționarea sistemului de management al personalului și asigurarea unui comportament integru a colaboratorilor vamali.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Cota declarațiilor vamale perfectate electronic	r1	%	20,0	61,0	41,0	
Cota declarațiilor vamale de import direcționate pentru controlul fizic	r2	%	20,0	14,0	-6,0	Performanța a fost atinsă datorită actualizării criteriilor de selectivitate naționale și ajustarea parametrilor de selectivitate precum și anularea unor criterii de selectivitate
Cota declarațiilor vamale de export direcționate pentru controlul fizic	r3	%	10,0	3,0	-7,0	
Rezultativitatea efectuării controlului ulterior	r9	%	70,0	67,7	-2,3	
Gradul de reducere a restanței la BPN în baza măsurilor de executare silită a obligațiilor fiscale	r5	%	34,0	52,2	18,2	
Pondere veniturilor la bugetul de stat administrate de Serviciul Fiscal de Stat, încasate de la contribuabilii mari, în totalul încasărilor	r7	%	41,0	47,60	6,60	
Ponderea darilor de seama prezentate în mod automatizat, în baza utilizării tehnologiilor informationale, în totalul darilor de seama prezentate (Declaratie electronica și Declaratie rapida)	r8	%	74,41	67,40	-7,01	Neexecutare cu 7% se explică prin faptul că pînă la moment nu a fost aprobat amendamentul la art.187 alin. 21, prin care s-a propus lărgirea ariei contribuabililor care necesită să prezinte dările de seamă utilizînd, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică.
Realizarea planului de venituri la BPN	r10	%	100,0	101,00	1,00	
Ponderea sumelor încasate din totalul sumelor calculate în rezultatul controalelor fiscale	r6	%	43,0	75,0	32,0	
Numarul cazurilor de retenție a marfurilor suspecte a fi contrafacute	o1	unitati	125,0	38,0	-87,0	Ținta nu a fost atinsă din cauza scăderii volumului de import și tranzit la frontiera cu Ucraina. Cca 80% din capturi în perioadele precedente fiind efectuate pe această porțiune a frontierei. A fost propusă revizuirea nivelului indicatorului în vederea racordării acestuia la situația actuală.
Numarul colaboratorilor vamali participanti la activități de instruire în cadrul Centrului de instruire al SV	o2	unitati	1100,0	2048,0	948,0	
Numărul agenților economici-contribuabili mari, administrați de SFS	o3	unități	450,0	450,0		
Numarul darilor de seama receptionate și prelucrate	o6	mii unități	1600,0	1737,6	137,6	
Suma încasărilor obținute în urma aplicării modalității de executare silită față de contribuabilii restanțieri	o7	mln lei	450,0	879,7	429,7	
Durata medie a procedurii de vămire la import	e3	min.	20	12	-8,0	
Durata medie a procedurii de vămire la export	e4	min.	15,0	8,0	-7,0	
Costul administrării vamale la un leu venituri	e5	lei	0,016	0,018	0,002	
Gradul de realizare a planului încasărilor de către SV	e6	%	100,0	98,8	-1,2	

Costul administrării fiscale la un leu venituri la BPN	e1	lei	0,011	0,009	-0,002	
Gradul de reducere a restanței recuperabile, comparativ cu începutul anului	e2	%	10	45,5	35,5	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	626903,3	592098,0	-34805,3	

Subprogram	Executarea și raportarea bugetului public național					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea integrității și administrarea eficientă a finanțelor publice					
Obiective	1. Consolidarea gestionării mijloacelor bugetare prin sistemul trezorerial 2. Asigurarea eficacității măsurilor de control intern în efectuarea cheltuielilor bugetare 3. Asigurarea respectării regulilor de procesare și înregistrare a tranzacțiilor prin sistemul trezorerial					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de executare a cheltuielilor bugetului de stat	r1	%	97,4	91,0	-6,4	Factorii care au influențat nivelul de executare sunt: întârzierea și repetarea în unele cazuri a procedurilor de achiziții publice; stoparea procedurilor de achiziții publice din cauza riscului neefectuării transferului conform prevederilor contractuale; neexecutarea tuturor ordinelor de plată prezentate trezoreriilor teritoriale, ca urmare a neatingerii nivelului de venituri aprobat (precizat) prin Legea bugetului de stat pe anul 2015.
Gradul de executare a bugetelor UAT	r2	%	95,2	90,1	-5,1	
Numarul de contracte inregistrate	o1	numar	198653,0	229199,0	30546,0	
Numarul de conturi trezoreriale gestionate ale executorilor de buget	o2	numar	54732,0	31644,0	-23088,0	
Numarul de extrase bancare prelucrate	o3	numar	98263,0	136257,0	37994,0	
Numarul de documente de plata autorizate	o4	numar	3302478,0	3239878,0	-62600,0	
Numarul mediu de operatiuni ce ii revine unei unitati din cadrul trezoreriei de stat pentru executarea documentelor zilnice	e1	numar	52,0	319,0	267,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	58571,9	54389,5	-4182,4	
Subprogram	Inspecta financiară					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Protecția intereselor financiare publice ale statului					
Obiective	Asigurarea controlului financiar privind conformitatea operațiunilor și tranzacțiilor ce țin de gestionarea resurselor bugetului public național și a patrimoniului public					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea inspectărilor (controalelor) financiare efectuate față de plan	r1	%	100,0	116,30	16,3	Devieria de 4,8 la sută s-a creat din motivul efectuării a unui număr mare de inspectări neplanificate, efectuate în baza indicațiilor, solicitărilor organelor de drept, rapoartelor, petițiilor și altor adresări la întreprinderile de stat, societăți comerciale, în a căror capital statul deține o cotă-parte,
Gradul de acoperire cu inspectări (contoale) financiare a instituțiilor finanțate de la BPN	r2	%	40	35,2	-4,8	

						precum și la entitățile private și care constituie 92,1% (efectuate 802 inspectări) față de 15,3% efectuate conform programului (133 inspectări)
Gradul de acoperire cu inspectări (controale) financiare a întreprinderilor de stat, municipale, societăți comerciale, în al căror capital statul deține o cotă-parte	r3	%	14	92,1	78,1	
Numărul de inspectări (controale) financiare efectuate, total, inclusiv:	o1	unitati	1650,0	1684,0	34,0	
-conform Programului de activitate	o2	unitati	600,0	698,0	98,0	
-la solicitarea organelor ierarhice superioare, organelor de drept și altor solicitări, rapoarte	o3	unități	1050,0	986,0	-64,0	Pe parcursul anului nu au parvenit suficiente solicitări din partea organelor ierarhice superioare, organelor de drept și altor solicitări, rapoarte
Ponderea acoperirii pagubelor, încasării sumelor calculate la buget	e1	%	39,0	6,6	-32,4	Acest indicator reflectă sumele acoperite și încasate în special în cadrul inspectărilor și informațiilor parvenite ulterior. Neacoperirea și neîncasarea integrală se explică prin contestarea unor aspecte consemnate în materialele de inspectare, care la ora actuală se află în stadiu de examinare de către organele de drept. Întru asigurarea întreprinderii tuturor măsurilor de realizare a rezultatelor inspectărilor efectuate și întreprinderea acțiunilor de reparare a prejudiciului cauzat statului, identificarea persoanelor vinovate și tragerea la răspundere, pe parcursul anului 2015 au fost remise în adresa organelor de drept 588 materiale ale inspectărilor efectuate, suma totală a încălcărilor depistate constituind 810,6 mln lei.
Volumul mijloacelor financiare supuse inspectării (controlului) financiare în raport cu BPN	e2	%	50,0	85,1	35,1	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	15316,1	14938,3	-377,8	

Subprogram	Supravegherea activității de audit					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea calității serviciilor de audit prin supravegherea eficienței a activității de audit					
Obiective	1. Efectuarea anual a 15-20 de controale și examinări de solicitări 2. Îmbunătățirea procedurii de efectuare a controlului calității lucrărilor de audit 3. Îmbunătățirea calității serviciilor de audit prestate de către societățile de audit, auditorul întreprinzător individual					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Media calificativului societăților de audit, auditori întreprinzători controlate și evaluate	r3	%	40	45	5	
Gradul de conformare a auditorilor cerințelor privind formarea profesională continuă	r1	%	98,0	99,0	1	
Gradul de conformare a societăților de audit, auditori întreprinzători individuali cu legislația în vigoare privind prezentarea informației privind respectarea procedurilor de control al calității lucrărilor de audit și raportul	r2	%	98,0	100,0	2	

privind transparența						
Numărul societăților de audit, auditorilor întreprinzători individuali supuse controlului	o3	un.	15,0	22,0	7	
Elaborarea și aprobarea Metodologiei interne privind efectuarea controlului calitatii lucrarilor de audit	o2	un.	1,0		-1	Indicatorul dat nu a fost realizat în legătura cu faptul că lipsește efectivul de personal al Serviciului de control și verificare
Costul mediu pe un control efectuat	e1	lei	2260,00	3681,00	-1421,00	Deviere în mărime de 1421,0 lei se explică prin faptul că, la costul mediu al unui control planificat a fost inclus numai salariu de funcție
Cheltuieli, total	x	Mii lei	336,1	252,9	-83,2	

Subprogram	Administrarea achizițiilor publice					
Autoritate publică centrală	Ministerul Finanțelor					
Scop	Asigurarea integrității și administrarea eficientă a finanțelor publice prin promovarea unor achiziții publice transparente și competitive					
Obiective	1. Monitorizarea și supravegherea corectitudinii realizării achizițiilor publice 2. Asigurarea respectării legislației în vigoare de către executorii de buget privind achizițiile publice 3. Creșterea transparenței procedurilor de achiziții publice prin consolidarea cadrului normativ 4. Creșterea ponderii procedurilor de achiziții electronice					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Documentația standart privind procedurile de achiziții publice elaborate	r1	unități	1,0	2,00	1,0	
Pondereea sumei achizițiilor publice electronice în totalul achizițiilor publice	r2	%	30	51,47	21,5	
Buletinul Achizițiilor Publice elaborat și desemnat	r3	unități	1000	1000		
Numărul persoanelor din autoritățile publice instruite	o1	unitati	50,0	78,0	28,0	
Numărul documentelor de licitație înaintate de autoritățile contractate	o2	unitati	1400,0	2842,0	1442,0	
Numărul dărilor de seamă privind procedurile de achiziții publice	o3	set	4500,0	7621,0	3121,0	
Numărul contractelor de achiziții publice încheiate în urma procedurilor de achiziții, cu excepția celor încheiate în urma procedurii prin cererea ofertelor de prețuri	o4	unități	10000,0	18315	8315,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	6270,5	8379,3	2108,8	

Pentru subprogramul „*Administrarea achizițiilor publice*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 6270,5 mii lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 8712,4 mii lei, și executate la nivel de 96,2 la sută față de prevederi.

Subprograme gestionate de Biroul Național de Statistică

Subprogram	Politicii și management în domeniul statisticii					
Autoritate publică centrală	Biroul Național de Statistică					
Scop	Asigurarea autorităților publice centrale și locale, agenților economici, publicului larg, respectiv a tuturor categoriilor de utilizatori atât interni, cît și externi cu informație statistică calitativă și comparabilă la nivel internațional vizînd situația și dezvoltarea social-economică și demografică a țării. Asigurarea realizării Programului de dezvoltare strategică a Biroului Național de Statistică.					
Obiectivul	Producerea și diseminarea statisticii oficiale respectînd Principiile Fundamentale a Statisticii Oficiale.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare

Aplicarea metodologiilor actualizate pentru calcularea principalilor indicatori socio-economici	r1	%	100	100	0	
Publicații statistice elaborate și diseminate	r2	număr	28,0	33,0	+5,0	Cu suportul partenerilor de dezvoltare, în cadrul proiectelor de cooperare, suplimentar au fost elaborate și plasate pe site-ul BNS publicațiile: „Activitatea de voluntariat în Republica Moldova”, „Tranziția de la școală la muncă”, „Activitatea de antreprenoriat în profil teritorial”, „Sisteme de aprovizionare cu apă și canalizare în profil teritorial”, „Infrastructura de drumuri în profil teritorial”
Informații operative și note informative elaborate pe diverse domenii	r3	număr	145,0	158,0	+13	Biroul Național de Statistică a elaborat suplimentar note informative și informații operative conform necesităților utilizatorilor privind temele de interes general
Chestionare completate la solicitarea organizațiilor internaționale	o1	număr	90,0	92,0	+2,0	La solicitarea UNECE au fost completate suplimentar 2 chestionare neplanificate
Serii de date completate în Baza de Date pe pagina oficială a BNS	o2	număr	586,0	615,0	+29,0	Seriile de date au fost suplimentate cu informația privind statistica învățământului și ancheta structurală anuală
Pagina Web a BNS elaborată și atractivă pentru utilizatorii interni și externi	e1	Număr de accesări	442000,0 / 1900,0	500000,0	+58000	Eforturile depuse de BNS privind realizarea Programului Lucrărilor Statistice, precum și receptivitatea BNS la necesitățile utilizatorilor au rezultat în interesul sporit față de informația prezentată pe pagina web al BNS, rezultat care poate fi argumentat cu creșterea cu 13% a numărului de accesări a paginii web.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	19979,9	19292,0	-687,9	
Subprogram	Lucrări statistice					
Autoritate publică centrală	Biroul Național de Statistică					
Scop	Elaborarea informației statistice relevante, corecte, precise și în termeni utili în vederea satisfacerii integrale a cerințelor informaționale ale societății; diseminarea informației statistice către organele administrației publice locale.					
Obiectivul	Realizarea lucrărilor statistice prevăzute în programul de Lucrări Statistice.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Realizarea Programului lucrărilor statistice (partea ce ține de colectarea, verificarea, validarea și introducerea datelor în calculator din rapoartele / chestionarele statistice și rapoartele financiare (contabile))	R1	%	100	99,55	0,5	Programul Lucrărilor Statistice 2015 nu a fost realizat 100% din motiv că 2 activități planificate pentru finalizarea Recensământului Populației și Locuințelor 2014 nu au fost realizate.

Cercetare statistică selectivă a micilor producători agricoli efectuată în raioane (partea ce ține de colectarea, verificarea, validarea și introducerea datelor în calculator) și prezentată la BNS în format electronic	r2	%	100,0	100,0	0	
Rapoarte trimestriale vizînd situația social-economică a municipiului/ raionului elaborate pentru diseminare APL	r3	număr	140.0	140.0	0.0	
Informația statistică produsă conform metodologiilor internaționale și europene pentru necesitățile utilizatorilor interni și externi	o1	%	100.0	100.0	0.0	
Tabele generalizate cu date statistice pe raion (municipiu) prezentate APL	o5	%	4500	4500	0.0	
Indicatori statistici relevanți, fiabili și în termeni oportuni, prezentați APC, APL și altor utilizatori	e1	%	100,0	100	0	
Cercetări statistice organizate și efectuate în baza principiilor metodologice și organizaționale conform standardelor europene și celor internaționale	e2	%	100.0	100.0	0.0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	50248.8	50598.5	349,7	

Pentru subprogramul „Lucrările statistice” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 50248,8 mii lei, fiind precizate pe parcursul anului pîna la 51487,5 mii lei, și executate la nivel de 98,3 la sută față de prevederi.

Subprograme gestionate de Biroul Relații Interetnice

Subprogram	Politici și managementul în domeniul minorităților naționale
Autoritate publică centrală	Biroul Relații Interetnice
Scop	Promovarea politicii de stat a Republicii Moldova în domeniul relațiilor interetnice, funcționării limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova și colaborarea cu persoanele originare din Republica Moldova domiciliate peste hotare
Obiective	1. Monitorizarea la nivel național și implementarea actelor normative în domeniul relațiilor interetnice; 2. Promovarea politicilor de protecție a minorităților naționale prin combinarea măsurilor de prevenire. Combaterea discriminării pe criterii de etnie, rasă, religie cu măsuri de incluziune socială în vederea promovării culturii, tradițiilor, limbii minorităților naționale; 3. Crearea condițiilor necesare pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a persoanelor aparținînd minorităților naționale; 4. Facilitarea dialogului intercultural și consolidarea apartenenței civice a minorităților naționale față de statul Republica Moldova; 5. Facilitarea accesului persoanelor aparținînd minorităților naționale la mijloacele de informare pentru promovarea toleranței și pluralismului cultural; 6. Încurajarea cunoașterii culturii, istoriei, limbii și religiei atît ale minorităților naționale, cît și ale majorității etnice; 7. Asigurarea condițiilor necesare pentru studierea și aplicarea limbii de stat de către cetățenii

	alolingvi, inclusiv adulți; 8. Asistarea asociațiilor obștești ale minorităților naționale în realizarea activității lor statutare.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Procentajul implementării prevederilor actelor normative, supuse monitorizării	r1	%	100,0	100,0	0,0	
Ponderea persoanelor care au beneficiat cursul de instruire din numărul celor ce necesitau de instruire	r3	%	100,0	100,0	0,0	
Numărul rapoartelor elaborate	o1	unit.	12,0	12,0	0,0	
Numărul persoanelor instruite	o2	unit.	20,0	20,0	0,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	2457.7	2566.4	+108.7	

Pentru subprogramul „*Politici și managementul în domeniul minorităților naționale*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 2457,7 mii lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 2616,8 mii lei, și executate la nivel de 98,1 la sută față de prevederi.

Subprogram	Relații interetnice					
Autoritate publică centrală	Biroul Relații Interetnice					
Scop	Promovarea culturii, tradițiilor și limbilor minorităților naționale din Republica Moldova.					
Obiective	Promovarea standartelor internaționale în domeniul drepturilor minorităților naționale, promovarea nediscriminării după criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, prin organizarea meselor rotunde, conferințe și altor activități.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea meselor rotunde, conferințelor, festivalurilor organizate;	r1	%	100,0	88	-12	
Numărul meselor rotunde, conferințelor și festivalurilor organizate;	o1	unit.	25	22	-3	
Costul activităților organizate pentru susținerea minorităților naționale	e1	mii lei	756,4	584,0	-172,4	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	543.8	584.0	+40.2	

Pentru subprogramul „*Relații interetnice*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 543,8 mii lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 756,4 mii lei, și executate la nivel de 77,2 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Serviciul de Stat de Arhivă

Subprogram	Servicii de arhivă
Autoritate publică centrală	Serviciul de Stat de Arhivă al RM
Scop	Asigurarea integrității, valorificării și completării continue a Fondului Arhivistic de Stat și Fondului Arhivistic Obștesc

Obiective	1.Efectuarea anuală a ordonării tehnico-științifice a documentelor existente în circa 710/800 instituții (surse de completare a Fondului Arhivistic de Stat și Fondului Arhivistic Obștesc). 2.Preluarea anuală spre depozitarea de stat a 18,72/ 22,284 mii dosare din instituțiile surse de completare a Fondului Arhivistic de Stat și Fondului Arhivistic Obștesc, patronate de serviciile de arhivă municipale și raionale 3.Verificarea anuală a existentului și stării fizice a 212,7/ 266,023 mii unități păstrare întru asigurarea integrității Fondului Arhivistic de Stat. 4.Întocmirea anuală a 37,8/ 38,660 mii certificate elaborate în baza documentelor preluate spre păstrarea de stat, la solicitările persoanelor fizice și juridice, din țară și de peste hotare.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderele instituțiilor supuse ordonării tehnico-științifice în numărul total de instituții prevăzute pe an.	r1	%	100	100		
Gradul de preluare spre păstrarea de stat a dosarelor din instituțiile FAS.	r2	%	100	100		
Gradul de verificare a existentului și stării fizice a documentelor.	r3	%	100	100		
Cota parte a certificatelor eliberate solicitanților din numărul total de cereri înregistrate spre executare.	r4	%	100	100		
Dosare ordonate tehnico-științific.	o1	mii unități	20,7	45,4	+24,7	Arhivele de stat au preluat documentele organizațiilor și instituțiilor lichidate care nu dispun de succesori în drepturi, efectuând lucrări neplanificate de preluare la păstrare de stat a documentelor.
Dosare preluate spre păstrarea de stat.	o2	mii unități	18,5	29,0	+10,5	
Dosare supuse verificării existentului și stării fizice.	o3	mii unități	199,0	170,6	+28,4	
Numărul de certificate eliberate populației.	o4	mii cereri	39,0	39,4	+ 0,4	
Costul mediu zilnic de ordonare tehnico-științifică a documentelor,conform normei aprobate (110 dosare/zi).	e1	lei	313	313		
Costul mediu zilnic de preluare a dosarelor spre păstrarea de stat, conform normei aprobate (300 dosare/zi).	e2	lei	288	288		
Costul mediu zilnic de verificare a existentului și stării fizice a documentelor conform normei aprobate (350 dosare/zi).	e3	lei	160	160		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	7447.1	7087.0	-360.1	

Subprogram gestionat de Comisia Națională de Integritate

Subprogram	Controlul și soluționarea conflictelor de interes
Autoritate publică centrală	Comisia Națională de Integritate

Scop	Asigurarea integrității în exercitarea funcțiilor publice de către subiecții declarării, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și utilizarea eficientă a capacităților instituționale					
Obiective	<p>1. Aplicarea instrumentelor de prevenire a corupției la nivel individual și instituțional, prin evaluarea veniturilor și proprietăților, a incompatibilităților și a conflictelor de interese în exercitarea funcțiilor publice.</p> <p>2. Informarea și pregătirea profesională a subiecților declarării, a persoanelor responsabile de colectarea declarațiilor, a conducătorilor de entități în care activează aceste persoane, în vederea respectării și aplicării corecte normelor legale pe domeniile de competență a Comisiei Naționale de integritate.</p> <p>3. Desfășurarea activităților de informare și educare a societății civile și a jurnaliștilor în procesul de monitorizare a exercitării conforme a funcțiilor publice, în vederea descurajării faptelor de comportament corupțional ale subiecților declarării.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de verificare a declarațiilor pe venituri și proprietăți și a declarațiilor de interese personale, în baza criteriilor de priorizare și procedurilor de lucru interne aprobate prin act administrativ	r	%	10.0	50.0	+40.0	S-a înregistrat un surplus datorită organizării eficiente a procesului de verificare a declarațiilor și implementării sistemului E-integritate care facilitează mecanismul de verificare.
Gradul de implementare a actelor de constatare și deciziilor Comisiei Naționale de Integritate	r	%	100.0	90.0	-10,0	A fost înregistrat o deviere de 10 % din motivul că autoritățile publice cărora le sunt remise actele de constatare ale Comisiei Naționale de Integritate fie nu sunt cooperante fie clasează actele Comisiei sau nu informează despre finalitatea dosarelor remise.
Gradul de implementare a societății civile în activitățile desfășurate de Comisia Națională de Integritate	r	%	100.0	100.0		
Numărul de încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților și veniturilor depistate, tratate, soluționate și adresate după competența organelor penale sau fiscale	o	Nr. de acte de constatare	20.0	132.0	112.0	La acest indicator a fost înregistrat un surplus datorită implicării societății civile care furnizează informații despre încălcarea regimului juridic a declarării veniturilor și proprietăților, conflictelor de interese și a incompatibilităților în baza cărora Comisia Națională de Integritate s-a autosesizat și a inițiat procedurile de control.
Numarul de activitati de informare, educare și instruire organizate în domeniul de competența a Comisiei	o	Nr. de activități	2.0	38.0	36.0	Pe parcursul anului numărul de activități de informare organizate de către Comisia Națională de Integritate s-a mărit constant datorită necesităților de organizare a acestor instruirii întrucât s-a mărit numărul declaranților și numărul solicitărilor din partea acestora, iar procesul de organizare a devenit unul mai rapid și mai eficient, subiecții declarării sunt mai responsabili, receptivi și cooperanți.
Numarul de propuneri, recomandări de îmbunătățire a cadrului legal formulate și adoptate	o	Nr. de proiecte	2.0	20-prop. 3-proiecte	21,0	Deși, inițial a fost stabilit un indicator de performanță de 2 %, angajații Comisiei Naționale de Integritate au fost implicați în mai multe grupuri de lucru împreună cu cei de la Ministerul Justiției, și la Ordinul Președintelui Parlamentului a fost creat un grup de lucru în vederea elaborării proiectelor de legi care ar contribui la eficientizarea activității instituției.

Timpul mediu utilizat de către angajați la examinarea materialelor și perfectarea rezultatelor controalelor	e	Nr.zile	30.0	80.0	50.0	Numărul de zile stabilit inițial în procesul de examinare a materialelor și perfectare a rezultatelor este mai mare cu circa 50 de zile din considerentul că în procesul de examinare se solicită de la instituțiile statului diverse informații relevante, răspunsul fiind recepționat în 30 de zile sau mai mult, iar la unele materiale se necesită un control suplimentar. Un alt motiv ar fi eschivarea subiecților declarării de a prezenta explicații sau a participa la ședințe.
Timpul mediu utilizat pentru organizarea și desfășurarea sesiunilor de informare și instruire a subiecților declarării și persoanelor colectori	e	Nr.zile	5.0	5.0		
Costul mediu al organizării unui eveniment/activitate de instruire/educare	e	lei	2000.0	2000.0		
Cheltuieli, total		Mii lei	5452,8	4322,6	-1130,2	

Subprogram gestionat de Comisia Electorală Centrală

Subprogram	Sistemul electoral					
Autoritate publică centrală	Comisia Electorală Centrală					
Scop	Crearea condițiilor necesare pentru exercitarea de către cetățeni a dreptului constituțional de a alege și de a fi ales în cadrul unor alegeri libere și corecte					
Obiective	<p>1) Funcționarea deplină, cu excepția e-voting, a SIAS "Alegeri". Interacțiunea cu alte sisteme informaționale (Registrul de stat al populației, Registrul judiciar, Registrul de mobilizare etc.)</p> <p>2) Desfășurarea campaniilor de informare și educare electorală a alegătorilor, funcționarilor electorali și altor subiecți vizați prin aplicarea Registrului de stat al alegătorilor, finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.</p> <p>3) Desfășurarea alegerilor locale generale din anul 2015, după caz, a alegerilor locale noi;</p> <p>4) Aplicarea standardelor ISO în precesul electoral. Confirmarea anuală a certificării ISO.</p> <p>5) Elaborarea și ajustarea cadrului normativ intern al Comisiei Electorale Centale și a celui conex, în vederea asigurării finanțării partidelor politice și campaniilor electorale conform rezultatelor alegerilor din anii 2015 și 2017;</p> <p>6) Organizarea instruirii specializate și certificarea funcționarilor electorali și altor subiecți implicați în procesul electoral.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Alegeri locale generale desfășurate	r	%	100.0	100.0		
Certificat ISO confirmat anual	r	%	100,0	100,0		
Funcționari electorali certificați	o	persoane	4000.0	3181.0	-819.0	
Campanii de informare	o	unități	1.0	1.0		
Activități de educație electorală	o	unități	5.0	5.0		
Cheltuieli medii ce țin de certificarea unui funcționar electoral	e	lei	157.0	298,7	141.7	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	72996.8	79864.6	6867.8	

Pentru subprogramul „*Sistemul electoral*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 72996,8 mii lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 80397,7 mii lei, și executate la nivel de 99,3 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Serviciul de Curieri Speciali

Subprogram	Sistemul de curierat					
Autoritate publică centrală	Serviciul de Stat de Curieri Speciali					
Scop	Organizarea unui sistem eficient de predare a corespondenței parlamentare, diplomatice, a trimiterilor ce se constituie secret de stat și comerciale ale autorităților administrației publice, a corespondenței șefilor de state, șefilor de guverne, ale statelor participante la Acordul Interguvenamental cu privire la Serviciul de Curieri Speciali al CSI.					
Obiective	Asigurarea în totalitate a integrității corespondenței autorităților publice centrale și locale, precum și distribuirea operativă a acestora către destinatari.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea corespondenței recepționate de către APC și APL în totalul corespondenței.	r1	%	100	100	0	
Numărul total al actelor de corespondență distribuite către APC și APL.	o1	buc.	197824	199788	1964	
Costul mediu de distribuire a unui set de acte de corespondență informațională a statului.	e1	lei	17,3	16,8	-0,5	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	3537,1	3672,0	134,9	

Pentru subprogramul „*Sistemul de curierat*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 3537,1 mii lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 3740,7 mii lei, și executate la nivel de 98,2 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Centrul pentru Drepturile Omului

Subprogram	Respectarea drepturilor și libertăților omului					
Autoritate publică centrală	Centrul pentru Drepturile Omului					
Scop	Supravegherea și asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către autoritățile publice centrale și locale, alte entități, precum și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile.					
Obiective	<p>1. Asigurarea realizării progresive a drepturilor omului prin influențarea politicilor publice și prin contribuirea la perfecționarea actelor normative cu sporirea numărului de propuneri înaintate pînă la 2% anual;</p> <p>2. Sporirea gradului de abilitare juridică a populației, inclusiv a grupurilor minoritare și social vulnerabile, prin creșterea numărului acțiunilor de promovare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cu 10% anual;</p> <p>3. Repunerea în drepturi a persoanelor, care au avut de suferit urmare a acțiunilor/inacțiunilor autorităților publice și persoanelor cu funcții de răspundere prin sporirea, cu 5 % anual, a numărului cererilor satisfăcute, din numărul cererilor acceptate spre examinare;</p> <p>4. Sporirea numărului vizitelor în locurile care asigură detenția persoanelor, cu 5% anual, în scopul asigurării continue a protecției persoanelor împotriva torturii și altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante (activitatea mecanismului național de prevenire a torturii - MNPT).</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare

Ponderea sesizărilor acceptate spre examinare de către Curtea Constituțională	r	%	94.0	100.0	6.00	Toate sesizările s-au încadrat în cerințele stabilite de Curtea Constituțională, fapt ce confirmă calitatea întocmirii calitative a sesizărilor.
Ponderea actelor normative modificate din numărul propunerilor înaintate	r	%	45.0	37.0	-8.0	Procedura este complexă și necesită timp îndelungat pentru realizare. O bună parte din propunerile înaintate autorităților competente sunt în procedură de examinare
Ponderea cererilor satisfăcute din numărul celor acceptate spre examinare	r	%	30.0	30.0		
Rata vizitelor efectuate în raport cu anul precedent (activitate MNPT)	r	%	10.0		-10.0	După intrarea în vigoare a Legii cu privire la Avocatul Poporului (ombudsman) nr.52 din 09.05.2014 Mecanismul Național de prevenire a Torturii (MNPT) nu funcționează. Conform Legii nr.52 pe lângă Oficiul Avocatul Poporului se creează Consiliul de prevenire a torturii în calitate de MNPT, Regulamentul de funcționare a Oficiului a fost aprobat prin Legea nr.164 din 31.07.2015 și a intrat în vigoare la 02.10 2015. Respectiv, după această dată a demarat procedura de constituire a MNPT. Datele raportate reprezintă activitatea realizată de angajații instituției în contextul activității de prevenire a torturii, însă acestea nu pot fi comparate cu cele datele anterioare, respectiv acest indicator nu este relevant la moment.
Ponderea recomandărilor implementate (activitate MNPT)	r	%	90.0	90.0		
Proiecte de acte normative avizate	o	unități	60.0	60.0		
Acte de reacționare elaborate	o	unități	100.0	84.0	-16.0	În perioada de referință au fost constatate mai puține încălcări ale drepturilor omului din cererile adresate la Oficiu.
Sesizări la Curtea Constituțională	o	unități	5.0	2.0	-3.0	Instituția se află în proces de restructurare instituțională, fapt ce a influențat realizarea activității respective
Acțiuni de promovare a drepturilor omului	o	unități	91.0	125.0	34.0	Fiind la etapa de restructurare instituțională, grație susținerii partenerilor de dezvoltare, Oficiul și-a axat activitatea pe acțiuni de promovare a drepturilor omului, inclusiv a instituției.
Publicații elaborate	o	unități	11.0	14.0	3.0	Fiind la etapa de restructurare instituțională, grație susținerii partenerilor de dezvoltare, Oficiul și-a axat activitatea pe acțiuni de promovare a drepturilor omului, inclusiv a instituției.
Vizite efectuate în locurile de detenție (activitatea MNPT)	o	unități	220.0	53.0	-167.0	Odată cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la Avocatul Poporului (ombudsman) nr.52 din 09.05.2014 Mecanismul Național de prevenire a Torturii nu funcționează. Conform Legii nr.52 pe lângă Oficiul Avocatul Poporului se creează Consiliul de prevenire a torturii în calitate de MNPT, iar Regulamentul de funcționare a Oficiului nu este aprobat de Parlament. Datele raportate reprezintă activitatea realizată de angajații instituției în contextul

						activității de prevenire a torturii.
Rapoarte cu recomandari elaborate (activitatea MNPT)	o	unități	18.0	30.0	12.0	Urmare vizitelor efectuate au depistate mai multe nereguli, respectiv si numărul rapoartelor cu recomandări elaborate în I semestru a depășit numărul celor aprobate anual.
Timpul necesar pentru elaborarea si inaintarea sesizarii la Curtea Constitutionala	e	zile	60.0	60.0		
Costul mediu per actiune de promovare a drepturilor omului realizat	e	mii lei	12.3	12.3		
Costul mediu per publicatie	e	mii lei	4.5	8,0	3,5	Dat fiind faptul că în a fost majorat tirajul publicațiilor a sporit și costul mediu per publicație.
Timpul necesar pentru inaintarea actului de reactionare	e	zile	5.0	5.0		
Timpul necesar pentru inaintarea raportului cu recomandari (activitatea MNPT)	e	zile	5.0	5.0		
Cheltuieli, total	x	Mii lei	27114.50	6069,4	-21045.1	

Subprogram gestionat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

Subprogram	Politici și management în domeniul dezvoltării informaționale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor					
Scop	Viabilitatea politicilor performante și a cadrului normativ-juridic în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor.					
Obiective	<p>1.Dezvoltarea politicilor publice în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, a tehnologiei informației, securității cibernetice, comunicațiilor de urgență și registrelor publice;</p> <p>2.Crearea unui cadru legislativ eficient pentru dezvoltarea continuă a sectorului TIC, în conformitate cu Acordul de Asociere RM-UE și cadrul normativ-legislativ european;</p> <p>3.Promovarea continuă a sectorului TIC prin participarea anuală la activitățile organizațiilor internaționale de profil și semnarea convențiilor și acordurilor cu partenerii internaționali pentru asigurarea dezvoltării Societății Informaționale moderne în R.Moldova;</p> <p>4.Asigurarea transparenței în procesul decizional al Ministerului, consultarea partenerilor de dezvoltare, a societății civile și academice;</p> <p>5.Perfecționarea abilităților angajaților MTIC de elaborare și implementare a politicilor, programelor și proiectelor, conform Planurilor anuale de instruire a personalului la nivel național și internațional.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de realizare a Planului de activitate a Ministerului	R1	%	90,0	88,0	-2,0	Din totalul de 121 acțiuni/subacțiuni planificate, au fost realizate 106 subacțiuni, 11 subacțiuni inițiate nu s-au finalizat. Aceste acțiuni țin de promovarea proiectelor de acte normative în cadrul ședințelor de Guvern și tergiversarea a fost condiționată de schimbările guvernamentale frecvente pe parcursul anului.
Procentul actelor normative/legislative elaborate	R2	%	90,0	90,0	0,0	

Procentul actelor normative și administrative aprobate de minister	R3	%	100,0	100,0	0,0	
Procentul documentelor de politici elaborate	r4	%	90,0	60,0	-30	În total MTIC a elaborat 5 proiecte de documente de politici.
Numarul de acte normative/legislative elaborate	O1	număr	18,0	21,0	+3	
Numărul de documente de politici elaborate	O2	%	9,0	5,0	4,0	În total MTIC a elaborat 5 proiecte de documente de politici.
Numărul de Acorduri de cooperare cu parteneri internaționali semnate	O3	număr	4,0	1,0	-3,0	Au fost inițiate negocierile asupra 4 Acordurilor de cooperare cu parteneri internaționali privind recunoașterea reciprocă și conversiunea permiselor de conducere: Guvernul Regatului Spaniei, Guvernul Republicii Lituania, Guvernul Republicii Turcia și Guvernul Statului Israel. Negocierile Acordului între Guvernul RM și Guvernul Statului Israel au fost inițiate prin HG nr. 261 din 18.05.2015. Proiectul acordului a fost remis părții israeliene, prin canale diplomatice.
Numărul de evenimente /întâlniri cu parteneri internaționali organizate	O4	număr	11,0	11,0	0,0	1) Conferința „Moldova ICT Summit 2015” 2) Forumul regional UIT pentru Europa și CSI 3) Ziua Internațională afemeilor în domeniul TIC 4) Ateliere de lucru privind expertizarea unor proiecte cu parte-nerii internaționali (infrastructură, educația în IT, parcurile IT) 5) Organizarea unui ciclu de seminare UIT prin sistemul de videoconferințe a MTIC.
Numărul acțiunilor de promovare de trecere la televiziunea digitală realizate	O5	număr	6,0	6,0	0,0	Pe parcursul anului au fost realizate următoarele activități privind promovarea acțiunii date: 1) publicații în presă 2) interviuri la TV și radio 3) comunicate pe pagina web a MTIC 4) mese rotunde
Numărul angajați instruiți	O6	număr	10,0	12,0	+2	Pe parcursul anului: - au fost instruiți – 12 funcționari publici - au fost organizate - 16 cursuri
Numărul de acte normative/legislative elaborate per persoană	e1	nr.	2,0	2,0	0,0	
Ponderea actelor normative consultate public în total acte elaborate	e2	%	90,0	96,0	4,0	Toate proiectele de decizii elaborate în anul 2015 au fost consultate public.
Timpul de procesare a unui aviz	e3	zile	10,0	10,0	0,0	Procesarea unui aviz depinde de complexitatea proiectului înaintat pentru examinare.
Cheltuieli, total	x	Mii lei	9739.1	7308,9	-2430.2	

Subprogram gestionat de Centrul Serviciului Civil

Subprogram	Servicii de alternativă în domeniul apărării naționale					
Autoritate publică centrală	Centrul Serviciului Civil					
Scop	Asigurarea organizării și executării serviciului civil prin elaborarea și promovarea bazei legislative și normative în domeniul dat.					
Obiective	Asigurarea controlului activității structurii raionale a serviciului civil.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Cota virării în bugetul de stat a veniturilor din salariul executanților serviciului civil.	r1	%	100,0	100,0	0,0	
2. Numărul de controale efectuate anual privind executarea serviciului civil.	o1	unit.	800	810	10	
3. Costul mediu al unui control efectuat.	e1	lei	1288,0	1222,0	-66,0	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	1173,0	1131,6	-41,4	

Subprogram gestionat de Consiliul Concurenței

Subprogram	Protecția Concurenței					
Autoritate publică centrală	Consiliul Concurenței					
Scop	Protecția, menținerea și stimularea concurenței					
Obiective	1.Promovarea culturii concurențiale și imaginii Consiliului Concurenței prin organizarea a 10 seminare și instruiți organizate cu părțile interesate și a 26 de apariții în mass-media în anul 2015 2.Prevenirea și contracararea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială 3.Revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu noua Lege a concurenței către sfârșitul anului 2015 4. Implementarea și aplicarea sistemului de notificare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat 5. Fortificarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței prin asigurarea cu resurse umane calificate în domeniul concurenței și ajutorului de stat.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea deciziilor pe marginea concentrărilor economice nenotificate în totalul deciziilor cu privire la concentrările economice.	r	%	10,0	100,0	90,0	Aceasta deviere se datorează faptului că pe parcursul anului 2015 nu au parvenit notificări privind concentrările economice.
Bunăstarea consumatorilor	r	mii lei	25653,6	77831,1	52177,5	Această majorare s-a datorat faptului că în anul de raportare au fost finalizate mai multe cazuri cu stabilirea încălcării legislației concurențiale cu impact asupra bunăstării consumatorilor. Ca urmare, coraportuldintre resursele uilizate și bunăstarea consumatorilor, la fel a înregistrat un rezultat esențial mai bun.
Numărul studiilor utile finalizate în anul de gestiune	o	unit.	3,0	9,0	6,0	Indicatorul a înregistrat o fluctuație pozitivă. Astfel, pe parcursul perioadei de raportare au fost realizate 9 studii utile față de 3 planificate.

Numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității.	o	unit.	30,0	43,0	13,0	Pentru acest indicator o asemenea fluctuație pozitivă se datorează faptului că în cadrul cercetării plasării publicității la fața locului au fost identificate mai multe cazuri de încălcare a legislației cu privire la plasarea publicității dar și faptului că unele încălcări a legislației cu privire la publicitate erau continue. Ca urmare, au fost întocmite 43 de procese-verbale de constatare la fața locului în raport cu 30 – aprobate pentru anul 2015.
Numărul de acte normative ce reglementează ajutoarele de stat sectoriale elaborate și adoptate.	o	unit.	5,0	1,0	-4,0	Devierea înregistrează o fluctuație negativă. Motivul nerealizării constă în modificările efectuate în Hotărârea Guvernului nr.808 din 07.10.2014 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016 (pct. 341) și anume schimbarea termenului de elaborare și adoptare a mai multor Regulamente ce țin de implementarea Legii cu privire la ajutorul de stat. În aceste condiții, a fost elaborat și aprobat doar un act normativ ce reglementează ajutoarele de stat, față de 5 planificate.
Numărul seminarelor și instruirilor organizate cu părțile interesate în anul de gestiune.	o	unit.	10,0	31,0	21,0	Indicatorul a înregistrat o deviere de +21 de unități, fiind realizate 31 de seminare pentru 10 propuse anual. Aceasta se datorează acțiunilor întreprinse de autoritate în vederea informării și familiarizării mediului de afaceri și a autorităților publice locale și centrale cu Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012 și implementării platformei SIRASM.
Numărul aparițiilor în mass-media în perioada de gestiune.	o	unit.	26,0	1019,0	993,0	Consiliul Concurenței a realizat un șir de acțiuni menite să promoveze cultura concurențială în Republica Moldova. Grație acestor acțiuni, autoritatea a acumulat pe parcursul anului de referință 1019 de apariții în sursele mass-media depășind cu 993 de unități indicatorul aprobat.
Coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor	e	raport	0,5	0,2	-0,3	
Cheltuieli, total	x	Mii lei	13357.2	15512,5	2155.3	

Pentru subprogramul „*Protecția Concurenței*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 13357,2 mii lei, fiind precizate pe parcursul anului pînă la 15664,8 mii lei, și executate la nivel de 99,0 la sută față de prevederi.

Subprogram gestionat de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

Subprogram	Protecția datelor personale
Autoritate publică centrală	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
Scop	Asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova, conform standardelor europene

Obiective	<p>1. Informarea operatorilor de date cu caracter personal privind necesitatea implementării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, precum și despre responsabilitățile ce le revin asupra respectării acestora prin acordarea anuală a 500 consultații, elaborarea anuală a 3 instrucțiuni (liniilor directorii) și organizarea anuală a 20 acțiuni de promovare și instruire;</p> <p>2. Asigurarea înregistrării sistemelor de evidență gestionate de operatorii de date cu caracter personal în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal până la finele anului 2017;</p> <p>3. Sensibilizarea persoanelor fizice referitor la drepturile de care dispun în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal prin organizarea anuală a 10 acțiuni de informare, seminare, traininguri, mese rotunde, conferințe;</p> <p>4. Efectuarea anuală a 150 controale asupra respectării de către operatori a procedurilor organizatorice și tehnice, consemnate în politicile de securitate instituționale, necesare asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în procesul prelucrării acestora.</p>					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Gradul de percepere și conștientizare de către operatori a necesității și importanței protecției datelor cu caracter personal prelucrate	r1	%	30,0	35,0	+5,0	
Gradul de recunoaștere internațională a faptului că Republica Moldova asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal	r2	%	75,0	75,0		
Gradul de percepere și conștientizare de către subiecți a importanței dreptului la protecția datelor cu caracter personal prelucrate	r3	%	15,0	20,0	+5,0	
Numărul operatorilor înregistrați în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal	o1	unități	300	397	+97	
Numărul sistemelor de evidență înregistrate în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal	o2	unități	500	715	+215	
Numărul plîngerilor examinate în ordinea art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal (nr. 133 din 08.07.2011)	o3	unități	120	420	+300	
Numărul instrucțiunilor (liniilor directorii) elaborate privind prelucrarea datelor cu caracter personal în diferite sectoare (medical, electoral, educațional, financiar-bancar, polițienesc etc.)	o4	unități	3	3		
Numărul consultațiilor și asistenței acordate atât operatorilor, cât și persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal	o5	unități	500	1334	+834	
Numărul procedurilor contravenționale și în ordine de contencios administrativ intentate de Centru	o6	unități	40	61	+21	
Numărul seminarelor/trainingurilor de informare organizate, inclusiv cu participarea experților europeni	o7	unități	20	120	+100	
Numărul Acordurilor încheiate de Republica Moldova cu Uniunea Europeană	o8	unități				
Numărul controalelor efectuate de Centru	o9	unități	150	618	+468	
Costul controlului efectuat per unitate asupra corectitudinii operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în conformitate cu prevederile legii	e1	lei/unitate	1500,0	2000	+500	
Timpu necesar elaborării instrucțiunilor sectoriale privind prelucrarea datelor cu caracter personal	e2	zile	25,0	35,0	+10,0	
Timpu necesar asigurării examinării procedurilor contravenționale și în ordine de contencios administrativ în instanța de judecată	e3	Zile	10,0	10,0		
Cheltuieli necesare pentru organizarea unei acțiuni de promovare a noțiunilor de "date cu caracter personal" și "viață privată", precum și a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal	e4	lei/unitate	5000,0	1500	-3500	
Cheltuieli, total	x	mii lei	3763,30	2649,4	-1113,9	

Subprogram gestionat de Consiliul pentru prevenirea si eliminarea discriminarii si asigurarea egalitatii

Subprogram	Protecția împotriva discriminării					
Autoritate publică centrală	Consiliul pentru prevenirea si eliminarea discriminarii si asigurarea egalitatii					
Scop	Asigurarea protecției împotriva discriminării, asigurarea egalității și restabilirea în drepturi a tuturor persoanelor discriminate.					
Obiective	Modificarea actelor normative și politicilor naționale pentru prevenirea și combaterea adecvată a discriminării					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata plingerilor examinate din numărul total de plingeri parvenite	r	%	100.0	100.0		
Rata plingerilor cu decizii care au permis soluționarea problemei și au repus petiționarul în drepturi.	r	%	80.0	60.0	-20.0	Nu s-a realizat % planificat, dat fiind faptul că, deciziile Consiliului au fost atacate în procedura contenciosului administrativ.
rata avizelor la proiecte de acte normative	r	%	25.0	100.0	75	Consiliul a emis în perioada de raportare 37 de avize, dintre care 16 avize au fost emise la proiectele de acte legislative/normative parvenite la Consiliu, iar 21 avize au fost emise la proiectele de acte identificate de Consiliu ca urmare a monitorizării site-ului www.particip.gov.md .
Acte normative si documente de politici in vigoare examinate din perspectiva egalitatii si nediscriminarii	o	unități	20.0	18.0	-2.0	Consiliul a examinat din perspectiva egalității și nediscriminării 18 acte legislative/normative. Nu s-a atins indicatorul planificat dat fiind faptul că, s-a elaborat un număr suficient de mare (37) de avize la proiectele de acte normative.
Parteneriate edificate cu OSC, mass-media si alti actori din tara pentru abilitarea juridica a populatiei in domeniul nediscriminarii	o	unități	5.0	3.0	-2.0	Pe parcursul perioadei de raportare au fost edificate 3 parteneriate cu OSC și mass-media, din numărul total de 5 planificate. Celelalte 2 parteneriate au fost transferate pentru anul 2016.
Recomandari metodice elaborate si remise in adresa autoritatilor publice si alti actori pentru prevenirea discriminarii	o	unități	4.0	3.0	-1.0	Consiliul a elaborat trei din patru recomandări metodice planificate, dat fiind faptul insuficienței personalului.
Activități de instruire/informare organizate pentru conducerea și personalul din APC/APL, organele de drept	o	unități	20.0	64.0	+44.0	În perioada de raportare Consiliul a desfășurat în parteneriat cu societatea civilă 64 activități de instruire pentru conducerea și personalul din APC/APL, organele de drept (1381 de participanți).
Cheltuieli, total		Mii lei	14100,0	2625,2	-11474,8	

2. Activitatea externă

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Activitatea externă, total inclusiv pe componente:	304,4	364,5	360,8	337,1	-23,7	93,4	32,8	110,8
Componenta de bază	270,7	332,6	325,9	309,2	-16,6	94,9	38,6	114,3
Mijloace speciale	33,7	31,9	34,9	36,7	1,8	105,2	3,0	108,9
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	33,7	31,9	34,9	27,9	-7,0	79,9	-5,8	82,8
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	1,1	1,1	1,1	1,1				

În bugetul de stat la grupul dat pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 364,5 mil. lei.

Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat 3,7 mil. lei și a constituit 360,8 mil. lei.

Factorii ce au determinat modificările în cauză sunt următorii:

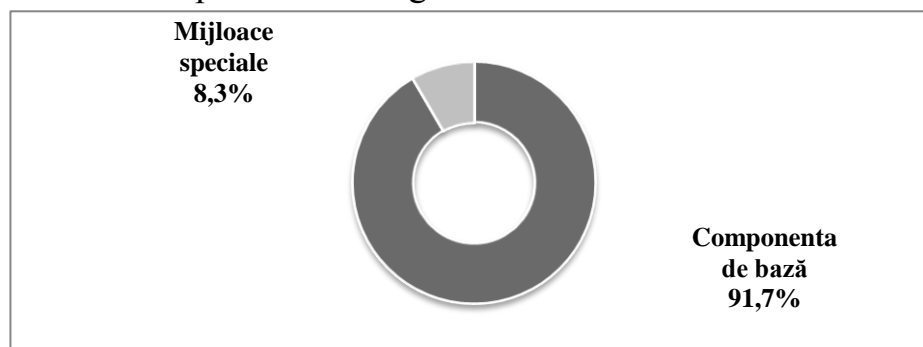
la componenta de bază:

- reducerea cheltuielilor curente ce țin de activitatea misiunilor diplomatice (solduri libere necontractate) – 6,0 mil. lei;
- reducerea cheltuielilor cu finanțare din contul suportului bugetar acordat pentru liberalizarea regimului de vize – 0,7 mil. lei.

la mijloace speciale:

- majorarea cheltuielilor în sumă de 3,0 mil. lei în legătură cu planificarea obținerii veniturilor suplimentare, precum și utilizarea soldului de mijloace financiare acumulat la categoria 03 „Granturi”;

Cheltuielile la grupa dată în anul 2015 au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.



Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 337,1 mil. lei, ce constituie 93,4 % față de prevederi, inclusiv la componenta de bază – 309,2 mil. lei sau 94,9 % și la mijloace speciale – 27,9 mil. lei sau 79,9 % din prevederi.

Pentru activitățile aferente grupului dat, din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocate mijloace financiare în sumă de 20,0 mii lei, în scopul achitării cotei de membru a Societății de Cruce Roșie din Moldova pe anul 2015.

Colaborarea internațională

La grupul „Colaborarea internațională”, pentru plata cotizațiilor de membru a Republicii Moldova în organizațiile internaționale a fost aprobată suma de **64 526,2 mii lei**, dintre care pentru achitarea contribuțiilor anuale de membru cca 50,5 mln lei și pentru achitarea datoriilor istorice în conformitate cu planurile multianuale de restructurare ale acestora cca 14 mln lei.

În conformitate cu articolul 3, pct.3 al Legii bugetului de stat pe anul 2015, suma dată a fost repartizată pe destinații prin Hotărârea Guvernului nr.380 din 16 iunie 2015.

Respectînd prevederile actelor nominalizate, executarea bugetului la acest capitol s-a realizat în felul următor.

mii lei

Grupa	Suma prevăzută în buget	Suma transferată	Ponderea sumei transferate față de cea prevăzută (în %)
Cotizațiile în organizațiile interparlamentare	4 094,7	4 094,7	100,00%
Cotizațiile în organizațiile internaționale	56144,0	56144,0	100,00%
Cotizațiile de participare la întreținerea structurilor interstatale de coordonare ale statelor C.S.I	4287,5	4287,5	100,00%
Total	64 526,2	64 526,2	100%

La situația din 01.01.2015 (*conform cursului BNM: 1USD - 15,62MDL; 1 EUR – 18,99MDL; 1CHF – 15,79MDL*), datoria Republicii Moldova față de organizațiile internaționale, se estima la suma de 98,6 mln. lei. Întru achitarea parțială a datoriilor, au fost alocate mijloace financiare în sumă de cca 14 mln. lei. Ca rezultat al deprecierei monedei naționale față de valutele străine, datoria RM față de organizațiile internaționale la data de 31.12.2015 (*conform cursului BNM: 1USD – 19,3 MDL; 1 EUR – 22,00 MDL; 1CHF – 20,31 MDL*) se estimează la suma de 95,8 mln. lei. Astfel, datorită respectării planurilor de reeșalonare a datoriilor istorice și onorării angajamentelor financiare în conformitate cu acestea, suma datoriilor se diminuează cu cca 4,1 %.

Pe parcursul anului bugetar au fost respectate cu strictețe finanțarea datoriilor reeșalonate (grafice de restructurare) față de următoarele organizații: BIRD, BERD, ONUDI, Organizația Internațională a Muncii, Organizația Mondială a Sănătății, UNESCO.

A fost stins 1 grafic de restructurare a datoriilor, și anume față de:

- UNESCO

Generalizînd transferurile cotelor de membru pe parcursul anului 2015 la organizațiile internaționale și regionale, poate fi constatat faptul, că executarea bugetului la capitolul „Activitatea Externă, Colaborarea internațională” a fost efectuată în proporție de 100% din total (64 526,2 mii lei), ceea ce este condiționat și de prevederile documentelor financiare și bugetare ale organizațiilor internaționale.

Misiunile diplomatice

La grupul acesta de cheltuieli se includ alocațiile necesare asigurării activității misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotarele țării.

Pentru anul 2015, în acest scop au fost precizate la componenta de bază alocații în sumă de 238,6 mil. lei, inclusiv din contul taxelor consulare încasate de aceste instituții, în sumă de 49,9 mil. lei (la nivel de 20,9% din suma precizată).

Finanțarea cheltuielilor la grupul dat s-a efectuat în sumă de 223,2 mil. lei, sau la nivel de 93,6% din alocațiile precizate.

Cheltuielile efective ale misiunilor diplomatice au fost efectuate în sumă de 219,7 mil. lei, sau la nivel de 92,1% din alocațiile precizate.

Datoriile debitoare din contul ambelor cifruri de finanțare au constituit 1,2 mil. lei, care preponderent constituie Taxa pe valoare adăugată achitată de misiunile diplomatice pentru mărfurile și serviciile procurate pe teritoriul statelor de reședință și care urmează a fi restituită acestora. Datoriile creditoare constituie 1,3 mil. lei și sînt

condiționate de calcularea salariului, care se achită în luna ianuarie a anului următor în sumă de 1,2 mil. lei și datorii față de alți creditori – 0,1 mil. lei.

Suplimentar la alocațiile din componenta de bază, misiunile diplomatice peste hotare au beneficiat de mijloace speciale, care au fost prevăzute la venituri și cheltuieli, respectiv, în sumă de 33,8 mil lei și 34,2 mil. lei.

Veniturile au fost executate în sumă de 29,2 mil. lei sau la nivel de 86,4%, iar la cheltuieli în sumă de 27,3 mil. lei, sau 79,8% față de cele prevăzute.

Sursele de venituri la mijloacele speciale s-au format, preponderent, din plata aferentă serviciilor consulare.

Mijloacele menționate au fost utilizate pentru plata mărfurilor și serviciilor, procurări de utilaj și obiecte de folosință îndelungată.

Efectivul de personal la grupul dat pentru perioada de raportare a anului 2015 a fost prevăzut în număr de 384,0 unități, numărul real încadrat la finele anului a constituit 340,0 unități, iar cel mediu realizat pe an a constituit 342,7 unități.

Performanța înregistrată în cadrul subprogramelor aferente grupei principale se prezintă după cum umrează:

Subprogram	Politici și management în domeniul relațiilor externe					
Autoritate publică centrală	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene					
Scop	Asigurarea unui cadru normativ adecvat în vederea bunei funcționări a sistemului politicii externe și valorificarea deplină a oportunităților oferite de cooperarea bi- și multilaterală					
Obiective	1) Asigurarea unui cadru adecvat pentru sporirea eficienței funcționale al serviciului diplomatic al Republicii Moldova;					
	2) Continuarea valorificării multidimensionale a potențialului relațiilor Republicii Moldova cu Uniunea Europeană în vederea adoptării și promovării valorilor și standardelor europene avînd drept finalitate integrarea în Uniunea Europeană;					
	3) Impulsionarea relațiilor bilaterale și cooperării multilaterale;					
	4) Organizarea și desfășurarea activităților consulare.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1) Definitivarea si implementarea agendei de asociere cu UE	r	unități	100.0	100.0	0.0	
2) Reuniuni cu statele-membre ale UE in vederea asigurarii sprijinului demersurilor europene ale RM	o	unități	5.0	10.0	5.0	
3) Vizite efectuate pentru impulsionarea relatiilor bilaterale si cooperarii multianuale	o	unități	136.0	130.0	-6.0	Numărul de vizite a fost redus în scopul de a se asigura încadrarea cheltuielilor autorității în limita mijloacelor financiare disponibile
4) Proiecte de tratate elaborate si avizate	o	unități	80.0	122.0	42.0	
5) Participari in procesul de negocieri privind revitalizarea regimului de control asupra armelor conventionale in Europa	o	unități	3.0	3.0	0.0	
6) Implementarea sistemului integrat de IP-telefonie si transfer de date	o	%	100.0	100.0	0.0	
7) Eficientizarea si extinderea institutiei consulatului onorific prin desemnarea de noi consuli onorifici	o	unități	5.0	6.0	1.0	

8) Numarul de actiuni consulare perfectate pe parcursul unui an	o	unități	3700.0	6000.0	2300.0	
9)Timpul de examinare a proiectelor actelor normative si elaborarea avizului	e	zile	10.0	10.0	0.0	
Cheltuieli, total	x	mii lei	23683.6	22103.3	-1580.3	

Subprogram	Promovarea intereselor naționale prin intermediul antenelor diplomatice					
Autoritate publică centrală	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene					
Scop	Promovarea politicii externe și a raporturilor cu statele lumii în organismele internaționale, în general, și a relațiilor economice, comerciale, cultural-umanitare și științifice, în particular					
Obiective	1) Promovarea de către misiunile diplomatice ale Republicii Moldova a intereselor naționale prin intermediul diplomației tradiționale și celei economice; 2) Asigurarea protecției drepturilor cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotare.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1) Raporturi anuale privind promovarea intereselor naționale multidimensionale de către misiunile diplomatice ale RM	r	unități	39.0	38.00	-1.0	Dat fiind lansarea întârziată a activității Ambasadei RM în Japonia, misiunea diplomatică în cauză nu a prezentat raportul respectiv.
2) Numărul notelor verbale cu privire la evenimentele politice, economice, culturale din statul de acreditare care au sau ar putea avea impact asupra relațiilor diplomatice bilaterale și/sau multilaterale ale RM	o	unități	7210.0	7421.00	211.00	
3) Numărul de activități cu caracter de informare, referitoare la mediul de afaceri și oportunitățile de investiții în RM	o	unități	1814.0	1839.00	25.00	
4) Numărul de acțiuni consulare perfectate pe parcursul unui an	o	unități	54457.0	82715.90	28258.90	
5) Numărul persoanelor care au beneficiat de asistență consulară în cazuri de reținere, arestare, condamnare în statul de acreditare	o	persoane	691.0	1090.00	399.00	
6) Crearea în cadrul misiunii diplomatice a unei baze de date a cetățenilor RM aflați peste hotare cu domiciliul permanent, la muncă și la studii	o	baze de date	39.0	32.00	-7.0	Indicatorul a fost supraestimat. Trei misiuni diplomatice acreditate pe lângă organizațiile internaționale nu dețin baze de date.
7) Numărul mediu de zile necesar pentru perfectarea unei acțiuni consulare	e	zile lucrătoare	7.0	2.10	-4.9	Datorită optimizării activității consulare, durata timpului pentru perfectarea acțiunilor consulare a fost redusă
Cheltuieli, total	x	mii lei	276309.40	250510.90	-25798.5	

3. Apărarea națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil .lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		Suma	%
					Suma	%		
Apărarea națională, total inclusiv pe componente:	400,8	451,9	462,9	450,3	12,6	97,3	49,5	112,4
Componenta de bază	371,1	427,4	416,9	408,0	-8,9	97,9	36,9	109,9
Mijloace speciale	29,7	24,5	46,0	52,8	6,8	114,8	23,1	117,8
<i>Mijloace speciale fără transferul soldurilor</i>	29,7	24,5	46,0	42,3	-3,7	92,0	12,6	142,4
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	1,4	1,3	1,4	1,5				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 451,9 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 11,0 mil. lei și a constituit 462,9 mil. lei.

La acest grup s-a înregistrat la *componenta de bază* o **micșorare** a alocațiilor cu 11,8 mil. lei, care a fost condiționată de factorii:

- *reduceri de alocații:*

- achiziționarea spațiului locativ de serviciu cu 9,7 mil. lei;
- reparația capitală a încăperilor cu 2,1 mil. lei.

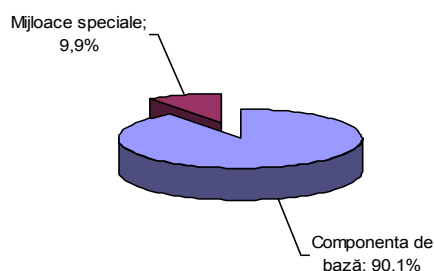
La *componenta mijloace speciale*, **majorarea** cheltuielilor cu 3,7 mil. lei este condiționată de:

- implicarea la finanțarea cheltuielilor a soldului mijloacelor bănești la situația din 1 ianuarie 2015 la categoria 003 „Granturi, sponsorizări/filantropie și donații”, parvenite anterior de la partenerii străini și necesare pentru organizarea și efectuarea diferitor întruniri comune – 1,2 mil. lei;

- majorarea veniturilor și cheltuielilor din contul mijloacelor speciale de la prestarea serviciilor cu plată – 2,5 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat total cheltuieli de casă în sumă de 450,3 mil. lei, cea ce constituie 97,3 % din alocațiile precizate.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.



Cheltuielile efective au constituit 448,7 mil. lei.

Numărul mediu de personal pe domeniul "Apărarea Națională" a fost de 4410 unități, inclusiv 3172 militari prin contract, 275 angajați ai serviciului public și 963 angajați civili.

Salariul mediu lunar al unui militar prin contract al Ministerului Apărării a constituit 4578,9 lei, respectiv salariul mediu al unui angajat civil ai serviciului public constituie 4186,0 lei. Salariul mediu al unui angajat civil constituie 2384,0 lei. Solda medie lunară al unui militar în termen a constituit – 120,0 lei.

Analizînd volumul total al cheltuielilor pe componenta de bază și structura lor, se constată că ponderea cea mai mare revine cheltuielilor curente care constituie 98,1 %, din care cheltuielile de personal 88,2%, pentru plata mărfurilor și serviciilor au fost repartizate 92,3%.

Datoriile creditoare la finele anului 2015 la ramura dată la *componenta de bază* au constituit 30,5 mil. lei, partea preponderentă o constituie cheltuielile de personal 18,0 mil. lei ce reprezintă salariul pentru luna decembrie, 10,1 mil. lei – plata mărfurilor și serviciilor, 0,8 mil. lei – deplasări în interes de serviciu și 1,3 mil. lei cheltuieli capitale.

Datoriile debitoare au constituit 0,3 mil. lei, dintre care 0,1 mil. lei pentru cheltuieli de personal și 0,1 mil. lei pentru plata mărfurilor și serviciilor, ce formează datorii curente.

Datorii cu termen de achitare expirat nu au fost înregistrate.

Concomitent cu mijloacele din componenta de bază, Ministerului Apărării i-au fost aprobate *mijloace speciale* în volum de 24,5 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate la compartimentul venituri în sumă de circa 34,3 mil. lei.

La partea de cheltuieli, planul a fost precizat în sumă de 46,0 mil. lei. Soldul mijloacelor bănești la începutul perioadei de gestiune fiind de circa 9,8 mil. lei.

În anul 2015 Ministerul Apărării a realizat bugetul în format de programe.

Programul „Apărarea Națională” cuprinde 4 subprograme, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Subprogram		31.01 Elaborare a politicii și management în domeniul apărării					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scop		Asigurarea managementului eficient în domeniul Apărării Naționale					
Obiective		Dezvoltarea unui sistem eficient de planificare în vederea asigurării securității naționale, investirea cu putere a acestuia, în funcție de riscurile și amenințările la adresa securității naționale, precum și instrumentele politice disponibile					
Indicatori de performanță		Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1.Ponderea procentuală a realizării din obiectivele asumate	r1	%	100	80	-20	În curs de executare
	2. Ponderea personalului civil în nr. total de angajați	r2	%	20	38	18	
	3.Ponderea persoanelor recalificate din nr. total de angajați	r3	%	30	25	-5	S-a planificat susținere din partea partenerilor, însă nu s-a realizat conform estimărilor
produs	1. Numărul persoanelor care au urmat cursuri specializate pe domenii	o1	persoane	80	80		

	în care activează						
	2. Strategia Militară adoptată	o2	unități	1		-1	Factor politic
de eficiență	1. Cheltuieli pentru instruirea unei persoane pe domeniul în care activează	e1	mii lei	6,2	0,50	-5,7	Instruirea conform programelor de colaborare cu partenerii
Cheltuieli, total			mil lei	7,8	8,7	0,9	

Subprogram		31.02 Forțele terestre					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Instruirea, restructurarea si modernizarea trupelor prin diverse metode în vederea îndeplinirii misiunilor conform destinației.					
Obiectivele:		Crearea unei structuri noi, trecerea la standarde noi de pregătire a trupelor.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1.Ponderea militarilor prin contract în numărul total de efectiv	r1	%	50	47	-3	Fluctuația de cadre din lipsa pachetului social atractiv
de produs	1. Curriculă pentru instruirea personalului FMMP elaborată	o1	unități	1	1		
	2.Stanaguri elaborate	o2	unități	2	2		
	3.Nr. persoane instruite conform noului sistem de instruire revizuit	o3	persoane	2000	2000		
de eficiență	1. Costul unei curricule elaborate	e1	mii lei	300,0		-300,0	A fost elaborată dar nu este publicată
	2.Cheltuieli pentru un stanag elaborat	e2	mii lei	50	50		
Cheltuieli,total			mil. lei	176,6	175,1	-1.5	

Subprogram		31.03 Forțe Aeriene					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Asigurarea securității spațiului aerian					
Obiectivele:		- asigurarea capacității necesare de respingere a primului atac aerian în caz de criză, război, amenințări militare neconvenționale și asimetrice; - întreprinderea măsurilor active și pasive care urmăresc menținerea și obținerea nivelului solicitat de control a spațiului aerian pentru protejarea forțelor proprii; - restructurarea forțelor existente, crearea unor structuri noi, dotarea acestora cu echipament modern, cât și modernizarea echipamentului din dotarea actuală a FA.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente

de rezultat	1. Suprafața de control și supraveghere cu radare a spațiului aerian al Republicii Moldova.	r1	%	70	70		
de produs	1.Radare reparate sau modernizate	o1	unități	1		-1	A fost planificat din contul partenerilor externi dar nu au fost transmise
	2. Sisteme antiaeriene reparate sau modernizate	o2	unități	1		-1	A fost planificat din contul partenerilor externi dar nu au fost transmise
	3. Numărul persoanelor instruite pe specialitate	o3	persoane	10	8	-2	
de eficiență	1. Costul reparației unui radar modernizat	e1	mii lei	300,0		-300,0	A fost planificat din contul partenerilor
	2. Cheltuieli pentru o persoana instruită pe specialitate	e2	mii lei	1400,0		-1400,0	A fost planificat din contul partenerilor
Cheltuieli,total			mil lei	30,9	35,6	4,7	

Subprogram		31.04 Servicii de suport în domeniul apărării naționale					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Asigurarea cu bunuri materiale și servicii a procesului de instruire a efectivului Armatei Naționale					
Obiectivele:		Asigurarea procesului de înțrinire efectivului AN, dotarea cu echipament nou și materiale a AN cît și modernizarea echipamentului și a tehnicii existente					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu produse alimentare	r1	%	55,0	55,0		
	2.Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu echipament	r2	%	15,0	15,0		
	3.Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu medicamente și utilaj medical	r3	%	20,0	20,0		
	4.Gradul de acoperire a necesităților de asigurare cu produse petroliere	r4	%	15,0	15,0		
de produs	1. Numărul de obiecte reparate capital	o1	unități	3		-3	Diminuarea mijloacelor în cadrul rectificării bugetului
	2. Planul de Consultare Comandă și Control (C3) elaborat	o2	unități	1		-1	În proces de elaborare
de eficiență	1. Costul anual normei de asigurare a unui militar în termen cu echipament	e1	lei	3289,0	3289,0		
	2. Cheltuieli pentru asigurarea unui militar în termen cu alimentație potrivit normelor pe zi	e2	lei	36,4	36,4		
	3. Costul anual al normei de asigurare a unui militar pe contract cu echipament	e3	lei	5361,0	5361,0		
Cheltuieli,total			mil. lei	212,0	206,2	5.8	

Programul „Învățământul public și servicii de educație” cuprinde subprogramul „Învățământul superior” indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Subprogram		88.10 Educație superioară					
Autoritate publică centrală		Ministerul Apărării					
Scopul:		Dezvoltarea învățământului militar în Republica Moldova în vederea racordării lui la imperativele societății în schimbare și a Academiei militare al Forțelor Armate, unica instituție de învățământ militar din Republica Moldova, în scopul educației și instruirii numărului necesar de ofițeri și subofițeri.					
Obiectivele:		Acțiuni ce țin de pregătirea personalului profesionalizat pentru toate Forțele Armate (Armata Națională, Serviciul de Grăniceri, Trupele de Carabinieri). Responsabil de program este Academia Militară a Forțelor Armate (AMFA).					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1. Ponderea din numărul total al cadrelor științifice și didactice care au participat la simpozioane științifice, conferințe științifice internaționale	r1	%	50	49	-1	
de produs	1. Studenți instruiți la ciclul I	o1	persoane	450	450		
	2. Masteranzi instruiți la ciclul II	o2	Persoane	30	25	-5	Lipsa doritorilor
	3. Persoane instruite la cursuri de studiere a limbii engleze	o3	persoane	180	170	-10	Lipsa instructorilor
	4. Numărul cadrelor didactice care au participat la cursurile de perfecționare organizate de țările partenere	o4	persoane	20	17	-3	
	5. Persoane instruite în cadrul studiilor/cursurilor prin învățământ avansat distribuit la distanță	o5	persoane	200	250	50	
	6. Numărul elaborărilor științifice publicate	o6	persoane	60	25	-35	Insuficienta mijloacelor pentru publicare individuală și lipsa de spațiu pentru revista departamentală
de eficiență	1. Costul de instruire a unui student la ciclul I	e1	mii lei	70,0	70,0		
	2. Costul de instruire a unui student la ciclul II	e2	mii lei	7.5	7.5		
Cheltuieli, total			mil. lei	24,6	24,7	0,1	

4. Justiție

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Justiție, total <i>inclusiv pe componente:</i>	614,4	738,6	663,9	608,2	-55,7	91,6	-6,2	99,0
Componenta de bază	561,9	684,2	603,8	555,4	-48,4	92,0	-6,5	98,8
Mijloace speciale	52,5	54,4	60,1	73,7	13,6	122,6	21,2	140,4
<i>Mijloace speciale fără transferul soldurilor</i>	52,5	54,4	60,1	52,8	-7,3	87,9	0,3	100,6
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat. %	2,1	2,2	2,0	2,0				

În bugetul de stat pe anul 2015 la grupul dat pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 738,6 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 74,7 mil. lei și a constituit 663,9 mil. lei.

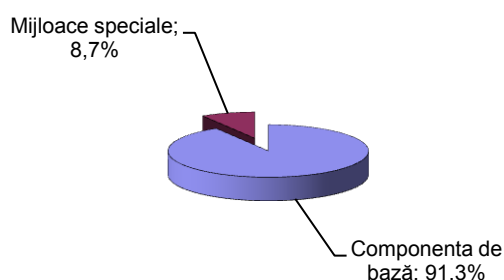
Majorarea/reducerea alocațiilor la *componenta de bază* a fost condiționată de:

- majorarea alocațiilor pentru asigurarea achitării indemnizațiilor unice de demisionare a angajaților din domeniu – 3,1 mil. lei;
- reducerea cheltuielilor de personal, ca urmare a unor ajustări structurale din sector, precum și redistribuirea la alte articole a economiilor formate, întru asigurarea activității instituțiilor din domeniu cu 11,7 mil. lei;
- reducerea cheltuielilor alocate pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pe anii 2011- 2016 din contul suportului bugetar acordat din partea Uniunii Europene cu 66,7 mil. lei;
- optimizarea unor cheltuieli curente cu 4,6 mil. lei.

La componenta *mijloace speciale*, cheltuielile s-au majorat cu 5,7 mil. lei, în legătură cu revizuirea părții de venituri.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă pe toate componentele în sumă de 608,2 mil. lei, ce constituie 91,6 la sută față de cele prevăzute.

Structura surselor de finanțare executate la grupul dat se prezintă în diagrama ce urmează.



Cheltuielile de casă *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 92,0 la sută, iar la cheltuielile din *mijloace speciale* au fost realizate la nivel de 87,9 la sută din prevederi. Cheltuielile *la toate componentele* au fost executate în sumă de 608,2 mil. lei sau cu 91,6 la sută mai puțin față de cele precizate. În aspect economic predomină cheltuielile de personal, care dețin cota de 40,2 la sută din totalul cheltuielilor.

Numărul mediu de angajați în autoritățile de la grupa dată în anul 2015 a fost de 3818,8 unități.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2015 au constituit 118,6 mii lei.

Totodată, la *componenta de bază* la grupul dat au fost aprobate alocații pentru realizarea reformei justiției în sumă de 187,0 mil. lei. Urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 66,7 mil. lei și a constituit 120,3 mil. lei.

Cheltuielile de casă s-au realizat la nivel de 96,6 la sută, dintre care Consiliul Superior al Magistraturii – 70,9 la sută (85,3 mil. lei), Ministerul Justiției – 7,2 la sută (8,7 mil. lei), Procuratura Generală – 2,1 la sută (2,5 mil. lei) și Institutul Național al Justiției – 2,0 la sută (2,4 mil. lei).

Subprograme gestionate de ministere din cadrul programului „Justiția”

Pentru subprogramul „**Administrarea judecătorească**” gestionat de Autorități din domeniul justiției neatribuite la alte grupe și Ministerul Justiției.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Administrarea judecătorească					
Autoritate publică centrală		Consiliul Superior al Magistraturii					
Scopul:		Consolidarea capacităților CSM în vederea asigurării independenței și a autoadministrării judecătorești					
Obiectivele:		Consolidarea rolului CSM în asigurarea eficienței justiției, Consolidarea act. Inspecției Judiciare din cadrul CSM, Evaluarea performanțelor a 100% din corpul de judecători					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitate de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Numărul de instanțe monitorizate	r3	unități	53	53.0		
	2. Numărul de judecători evaluați	r4	unități	120	64.0	-56.0	Din cauza creșterii nr de judecători
de produs	1. Numărul de petiții examinate de inspecția judiciară	o4	unități	3000	2469.0	-531.0	Lipsa ofertelor comerciale din partea agenților economici
	2. Numărul de ședințe petrecute	o5	unități	45	40.0	-5.0	Membrii Colegiului de evaluare a performanțelor și membrii Colegiului de selecție a judecătorilor s – au aflat în concediu de odihnă
	3. Numărul de hotărâri adoptate	o6	unități	1000	994.0	-6.0	
de eficiență	1. Costul mediu pentru o ședință	e1	lei	3700	4320.0	620.0	Neexecutarea plăților
	2. Costul mediu pentru o unitate de personal	e2	lei	460	480.0	20.0	
Cheltuieli, total			mil lei	12.8	9.5	-3.3	
Subprogram		Administrare judecătorească					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Activitatea organizatorică și administrativă a instanțelor judecătorești eficientizată					
Obiectivele:		Îmbunătățirea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor Evaluarea performanței sistemului judecătoresc prin sondaje de opinie în rândul justițiabililor					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
De rezultat	1. Numărul hotărârilor publicate în raport cu cele emise	r7	%	100	98	-2.0	Activitatea de judecare a cauzelor în instanțele de judecată să desfășoare cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul PIGD. Automatizarea distribuirii dosarelor contribuie la consolidarea independenței instanțelor judecătorești și asigurarea transparenței în activitatea

							acestora și sporirea calității actului de justiție prin migrarea hotărârilor publicate din PIGD pe Portalul Instanțelor de Judecată. Din anumite motive tehnice unele instanțe nu au asigurat publicarea tuturor hotărârilor pe Portal.
	2.Ponderea angajaților instruiți	r8	%	100	100	0	Au fost formate grupele conform Planului calendaristic de formare continuă
de produs	1.Numărul instanțelor ce utilizează PIGD	o1	unități	51	49	-2	PIGD este utilizat în toate instanțe judecătorești
	2.Numărul instanțelor ce utilizează sistemul de înregistrare audio "Femida"	o2	unități	51	46	-5	Toate instanțele judecătorești sunt dotate cu echipament de înregistrare audio. La înregistrarea audio persistă unele dificultăți tehnice, dar este implicat și factorul uman ca procentul înalt de circulație a cadrelor (grefierilor), care efectuează înregistrarea audio, insuficiența sălilor de ședință, amânarea ședințelor de judecată.
	3.Numărul rapoartelor statistice elaborate	o3	unități	2	4	2	A fost elaborate rapoartele statistice privind activitatea instanțelor judecătorești pentru 12 luni ale anului 2014 și pentru 03,06,09 luni ale anului 2015
	4.Numărul sondajelor efectuate	o4	unități	1	1	0	În luna noiembrie a fost lansat sondaj de opinie referitor la gradul de mulțumire al utilizatorilor PIGD și sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată
de eficiență	1.Costul mentinerii sistemului informational	e1	mii lei	2500.0	1945.0	-555.0	Cheltuieli de întreținere pentru perioada de raportare.
Cheltuieli,total			mil lei	4,1	3,0	-1,1	

Pentru subprogramele „**Înfăptuire a judecății în judecătorii și curți de apel**” și „**Înfăptuirea justiției**” gestionate de instanțele judecătorești și Curtea Supremă de Justiție.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Înfăptuire a judecății în judecătorii					
Autoritate publică centrală		Consiliul Superior al Magistraturii					
Scopul:		Asigurarea respectării legislației în vederea realizării echitabile a drepturilor justițiabililor					
Obiectivele:		1.Asigurarea remunerării tuturor angajaților instanțelor judecătorești; 2.Asigurarea funcționării operaționale a tuturor instanțelor judecătorești; 3.Asigurarea continuă a securității în cadrul instanțelor judecătorești; 4.Modernizarea continuă a echipamentului TI în instanțele judecătorești.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			Argumentare
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	
De rezumat	1.Rata de soluționare a dosarelor	r1	%	195	82.5	-112.5	Aceasta deviere se datorează faptului, că numărul de dosare înregistrate în instanță este considerabil, iar în

							perioada de gestiune au activat mai puțini judecători decât numărul aprobat conform statului de personal.
	2.Rata echipamentului modernizat	r2	%	20	25.0	5.0	
de produs	1. Numărul de angajați remunerați	o1	nr.	1874	1615.0	-259.0	Devierile față de numărul aprobat se explică prin funcțiile vacante existente în instanțe
	2. Numărul de dosare examinate	o2	nr.	270000	198566.0	-71434.0	Aceasta rezultă din majorarea numărului dosarelor parvenite în total la instanțele judecătorești
	3. Suprafața modernizată a sediilor instanțelor judecătorești	o3	mii m.p	9.4	10.1	0.7	Au fost modernizate mai multe instanțe de judecată
de eficiență	1. Costul mediu pentru un dosar examinat	e1	mii lei	1.25	1.5	0.25	Costul dosarelor examinate depinde de complexitatea acestora
	2.Costul echipamentului achiziționat pentru asigurarea condițiilor optime și securității în instanță	e2	mii lei	100	492.0	392.0	Din cauza măririi prețurilor
	3.Costul 1 m.p modernizat al infrastructurii instanței judecătorești	e3	mii lei	3.5	3.6	0.1	Din cauza majorării prețurilor la materiale de construcție
	4.Costul mediu pentru întreținerea unei unități de personal	e4	mii lei	94.6	95.9	1.3	
Cheltuieli,total			mil lei	263,4	197,4	-66,0	
Subprogram		Înfăptuire a judecății în curțile de apel					
Autoritate publică centrală		Consiliul Superior al Magistraturii					
Scopul:		Asigurarea respectării legislației în vederea realizării echitabile a drepturilor justițiabililor					
Obiectivele:		1.Asigurarea remunerării tuturor angajaților instanțelor judecătorești; 2.Asigurarea funcționării operaționale a tuturor instanțelor judecătorești; 3.Asigurarea continuă a securității în cadrul instanțelor judecătorești; 4.Modernizarea continuă a echipamentului TI în instanțele judecătorești.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1.Rata de soluționare a dosarelor	r1	%	95	82.5	-12.5	Devierea se datorează creșterii numărului de dosare
	2.Rata echipamentului modernizat	r2	%	45.6	10.0	-35.6	
de produs	1. Numărul de angajați remunerați	o1	nr.	468	424.0	-44.0	Devierile față de numărul aprobat se explică prin funcțiile vacante existente

	2. Numărul de dosare examinate	o2	nr.	32934	37053	4119	Aceasta rezultă din majorarea numărului dosarelor parvenite în total la instanțele judecătorești
	3. Suprafața modernizată a sediilor instanțelor judecătorești	o3	mii m.p	4.6	3.6	-1.0	
de eficiență	1. Costul mediu pentru un dosar examinat	e1	mii lei	3	2.5	-0.5	Costul dosarelor examinate depinde de complexitatea acestora
	2. Costul echipamentului achiziționat pentru asigurarea condițiilor optime și securității în instanță	e2	mii lei	215	230.0	15.0	Din cauza măririi prețurilor
	3. Costul 1 m.p modernizat al infrastructurii instanței judecătorești	e3	mii lei	3.5	3.6	0.1	Din cauza majorării prețurilor la materiale de construcție
	4. Costul mediu pentru întreținerea unei unități de personal	e4	mii lei	135.8	135.6	-0.2	
Cheltuieli, total			mil lei	99,8	90,7	-9,1	

Subprogram		Supremație judecătorească					
Autoritate publică centrală		Consiliul Superior al Magistraturii					
Scopul:		<ul style="list-style-type: none"> Crearea condițiilor optime pentru asigurarea transparenței actului de justiție, sporirea calității actului de justiție și asigurarea încrederii în actul judecătoresc; Promovarea imaginii Curții Supreme de Justiție. 					
Obiectivele:		<ol style="list-style-type: none"> Perfecționarea Programului Integrat de Gestionare a dosarelor conform necesităților CSJ; Instruirea inițială și continuă a utilizatorilor (judecătorilor, referenților, altor funcționari); Perfecționarea mecanismului de repartizare aleatorie a cauzelor; Publicarea hotărârilor judecătorești pe pagina web a CSJ; Îmbunătățirea condițiilor tehnice de infrastructură în instanță. 					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Cota hotărârilor publicate pe pagina web	r1	%	100	99.0	-1.0	
	2. Informarea publicului cu rezultatele activității exercitate	r2	%	90	100.0	10.0	
de produs	1. Cauzele judecate în CSJ	o1	cazuri	8900	11103.0	2203.0	
	2. Restanța cauzelor nejudicate la sfârșitul perioadei de referință la CSJ	o2	cazuri	1600	1139	-461	Din cauza creșterii nr. de dosare a crescut și nr. de dosare neexamine
de eficiență	2. Nivelul de realizare aleatorie a cauzelor	e1	%	90	90.0		
Cheltuieli, total			mil lei	35,7	34,0	-1,7	

Pentru subprogramul „*Implementare a politicii penale a satului*” gestionat de Procuratura Generală.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Implementare a politicii penale a statului					
Autoritate publică centrală		Procuratura Generală					
Scopul:		- Consolidarea și modernizarea Procuraturii în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor, înfăptuire a actului de justiție, promovarea consecvență a imaginii Procuraturii în societate.					
Obiectivele:		1. Dezvoltarea continuă a interacțiunii și conlucrării cu alte organe de drept în domeniul combaterii fenomenului criminalității și asigurării ordinii de drept; 2. Elaborarea și aplicarea practică a metodelor noi de investigație și combatere a infracțiunilor de tortură, trafic de persoane, corupție, contrabandă; 3. Sporirea responsabilității acuzatorilor de stat și a procurorilor în diminuarea numărului sentințelor de achitare.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Numărul de controale la diverse compartimente, în special respectarea dreptului la ocrotirea sănătății, dreptului la un mediu înconjurător sănătos, dreptul de petiționare, dreptul la muncă și protecția muncii, unele domenii încadrate în dreptul la protecție socială	r1	nr. controale	4500	4500	0	
	2. Examinarea de către procurori a procedurilor contravenționale.	r2	nr. proceduri	3600	3600	0	
de produs	1. Numărul de cauze penale cu aspect de tortură	o1	nr. cauze	42	42	0	
	2. Pornirea urmăririi penale în cazurile de proceduri contravenționale	o2	nr. cauze	500	500	0	
de eficiență	1. Informarea publicului cu rezultatele activității exercitate	e1	%	96	96	0	
Cheltuieli,total			mil lei	152,5	127,8	-24,7	

Pentru subprogramul „*Politicii și management în domeniul justiției*” gestionat de Ministerul Justiției.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogramul	Politici și management în domeniul justiției
Autoritatea publică centrală	Ministerul Justiției
Scopul:	Politica statului în domeniul justiției și drepturilor omului, asigurată prin respectarea principiului supremației legii, inclusiv menținerea stabilității și calității cadrului normativ.

Obiectivele:		1. Implementarea a 100% a Planului de acțiuni a Ministerului Justiției pentru anul 2015. 2. Îmbunătățirea activității de exercitare a tuturor profesiilor conexe sistemului justiției până în anul 2017. 3. Monitorizarea continuă a procesului de executare integrală a hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului versus Republica Moldova. 4. Asigurarea procesului de acordare a asistenței juridice internaționale în proporție de 100 % anual. 5. Monitorizarea implementării recomandărilor emise de mecanismele / structurile internaționale în domeniul drepturilor omului anual. 6. Realizarea a 4 misiuni de audit în anul 2015 în conformitate cu prevederile legale. 7. Asigurarea elaborării și avizării a 100 % a cadrului legislativ coerent și previzibil către anul 2017. 8. Instruirea continuă a 60 % angajați anual. 9. Consolidarea procesului de coordonare interinstituțională necesară implementării reformei până în anul 2016.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Gradul de realizare a Planului de acțiuni a Ministerului Justiției	r1	%	100	78,9	-21,1	Lipsa resurselor financiare și fluctuația de cadre au constituit cele mai evidente impedimente pentru a atinge acest obiectiv
	2. Ponderea proiectelor de acte normative prevăzute în Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 elaborate anual	r2	%	100	73.1	-26.9	Pe parcursul anului 2015 din totalul de 26 proiecte de acte normative ce urmau a fi realizate în temeiul Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011 - 2016 (nu au fost realizate 6 proiecte.
	3. Numărul controalelor inopinate efectuate notarilor în raport cu numărul petițiilor recepționate	r3	%	100	100.0		
	4. Procentul hotărâri/decizii CEDO împotriva RM transmise spre executare Ministerului Finanțelor din numărul total de hotărâri/decizii CEDO pronunțate	r4	%	100	100.0		
	5. Ponderea funcționarilor publici evaluați cu calificativul "foarte bine" din numărul total de funcționari publici	r5	%	90	65.0	-25.0	
	6. Ponderea funcționarilor publici evaluați cu calificativul "bine" din numărul total de funcționari publici	r6	%	10	33.8	23.8	
	7. Numărul cererilor de asistență internațională examinate în raport cu cele parvenite	r7	%	100	100.0		
de produs	1. Numărul proiectelor de acte normative elaborate	o1	număr	70	107.0	37.0	Fluctuației mare de documente parvenite de la autoritățile publice centrale.
	2. Numărul avizelor efectuate	o2	număr	1200	1992.0	792.0	Fluctuației mare de documente parvenite de la autoritățile publice centrale.
	3. Numărul actelor departamentale înregistrate	o3	număr	50	80.0	30.0	Fluctuației mare de documente parvenite de la autoritățile publice centrale.

	4.Numărul ședințelor de coordonare și monitorizare a implementării reformei justiției organizate	o4	număr	178	40.0	-138.0	Lipsa personalului cu atribuții de verificare
	5.Numărul executorilor judecătorești supuși verificărilor	o5	număr	35	64.0	29.0	Lipsa personalului cu atribuții de verificare
	6.Numărul angajaților instruiți	o6	număr	90	82	-8.0	Conform indicatorilor de performanță o6 urmau a fi instruiți 90 de angajați, dar, deoarece nu au fost achiziționate toate cursurile de instruire internă (<i>suspendarea procesului de contractare a serviciilor de către Ministerul Finanțelor prin scrisoarea nr. 09-04/573 din 30.06.2015</i>) au fost instruite 82 de persoane.
	7.Numărul misiunilor de audit efectuate	o7	număr	4	4		Conform Planului de acțiuni pentru anul 2015, pentru Direcția control și audit intern au fost aprobate 4 misiuni de audit (<i>în continuare misiune</i>) dintre care 2 au fost efectuate în semestrul I al anului 2015, 2 urmând a fi efectuate în semestrul II al anului 2015 . Astfel, în semestrul II au fost efectuate 2 misiuni dintre care o misiune planificată și o misiune ad-hoc (<i>neplanificată</i>). Toate misiunile au fost finalizate cu întocmirea Raportului de audit și aprobate de ministrul justiției. În ce privește cheltuielile suportate întru realizarea misiunilor de audit menționăm că nu au fost, cu excepția celor ce țin de salarizarea angajaților și celor tehnice (<i>rechizite de birou</i>).
de eficientă	1. Cheltuieli pentru instruirea unui angajat	e2	mii lei	398.0	63.4	-334.6	Din cauza reducerii numărului de persoane instruite
Cheltuieli,total			mil lei	40,3	27,2	-13,1	

Pentru subprogramul „**Mediere**” gestionat de Ministerul Justiției.

La subprogramul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram	Mediere		
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției		
Scopul:	Sistem de mediere implementat, extins și eficient		
Obiectivele:	Creșterea numărului de cauze soluționate pe căi alternative cu 15% până în anul 2017		
II. Indicatorii de performanță	Tip	Unitatea	2015

			de măsură	Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Ponderea litigiilor soluționate anual prin metode alternative din numărul total de litigii	r1	%	5	0	-5	La moment nu există un mecanism de colectare a datelor privind litigiile soluționate prin metode alternative. Dar va constitui o prioritate în perioada următoare
de produs	1. Numărul de campanii de informare desfășurate	o1	număr	4	4	0	
de eficiență	1. Costul desfășurării campaniilor de informare	e1	mii lei	609,1	0	-609,1	Motivul nivelului redus a indicatorului este neinstituționalizarea pe deplin a instituției medierii
Cheltuieli, total			mil lei	1,5	0,1	-1,4	

Pentru subprogramul „*Apărarea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor*”, gestionat de Oficiile teritoriale al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Apărarea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Servicii juridice gratuite asigurate din partea statului persoanelor vulnerabile, în organele de drept, instanța de judecată și alte instituții publice și juridice					
Obiectivele:		Asigurarea cu servicii juridice calificate a 38 000 de persoane solicitante de servicii juridice gratuite pînă în anul 2017					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Procentul de cetățeni mulțumiți de serviciile juridice	r1	%	83	99	16	Devierea se explică prin faptul că numărul de plângeri în raport cu numărul total de 43949 beneficiari, este foarte mic și nu reprezintă mai mult de 1 % din totalul de 100 %.
de produs	1. Numărul beneficiarilor asistenței juridice calificate garantate de stat	o1	unități	36000	43949	7949	Numărul beneficiarilor asistenței juridice calificate garantate de stat pentru anul 2015 constituie 43949 persoane. Total a fost estimat un număr de 36000 beneficiari. Tendința de creștere a adresărilor continuă, numărul de persoane care beneficiază de AJGS de asemenea este în continuă creștere.

	2. Numărul de persoane instruite	o2	unități	490	1097 (participanți)	607	În anul 2015, activități de instruire au fost realizate cu implicarea partenerilor de dezvoltare (INJ, NORLAM, OSCE, CDF, CDA, IRP, PNUD, OIM, UNHCR Ambasada SUA în Moldova etc.). În cadrul a 44 de sesiuni de instruire au participat aproximativ 985 participanți (avocați), 38 de participanți (parajuriști) și 74 de participanți (studenți). În total 1097 de participanți.
	3. Numărul de cursuri organizate și desfășurate	o3	unități	22	44	22	În anul 2015, CNAJGS a fost în imposibilitate să organizeze independent cursuri de instruire din cauza repriorizării resurselor financiare în bugetul de stat. În pofida impedimentelor, activități de instruire au fost realizate cu implicarea partenerilor de dezvoltare (INJ, NORLAM, OSCE, CDF, CDA, IRP, PNUD, OIM, UNHCR Ambasada SUA în Moldova etc.). Avocații care acordă AJGS au beneficiat de aproximativ 40 sesiuni de instruire, pentru parajuriști au fost organizate 2 sesiuni de instruire, iar studenții juriști au participat la 2 sesiuni de instruire.
	4. Numărul avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat	o4	unități	550	507	-43	Numărul avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat actualmente constituie 507 avocați. Conform așteptărilor până la finele anului 2015, ca urmare a desfășurării concursurilor de selectare acest număr putea să crească și până la 550 de avocați. Deși, numărul de avocați interesați în acordarea asistenței juridice garantate de stat este în creștere, numărul mai mic de avocați implicați în sistem decât cel planificat, este determinată de intensificarea procesului de monitorizare a calității serviciilor prestate de către avocați, fapt care a dus la excluderea din sistem a unui număr însemnat de avocați.
	5. Numărul avocaților publici	o5	unități	16	16	0	
	6. Numărul prestatorilor de asistență juridică primară (parajuriștilor)	o6	unități	30	32	2	
de produs	7. Numărul de banere informative	o7	unități	7	0	-7	A fost planificată plasarea a 7 bannere informative. Bannerele nu au fost instalate, deoarece resursele

							financiare alocate au fost reprioritizate urmare a dispoziției Ministerului Justiției nr. 09/04-573 din 30 iunie 2015 cu privire la suspendarea efectuării unor cheltuieli de la bugetul de stat.
	8.Numărul de pliante/calendare distribuite	o8	unități	3000	8000	5000	au fost distribuite pliante cu tematica „Ghid de orientare juridică în caz de violență în familie” - 500 exemplare, „Ghidul beneficiarului de AJGS” - 6800 exemplare. Tot la acest compartiment au fost distribuite 700 de pliante cu privire la „AJ calificată garantată de stat în cauzele non-penale” și „AJ calificată garantată de stat în cauzele penale”.
	9.Numărul de ghiduri publicate	o9	unități	250	0	-250,0	
	10.Numărul rapoartelor de monitorizare întocmite	o10	unități	20	16	-4	Trimestrial Aparatul administrativ al CNAJGS efectuează câte o vizită de monitorizare la Oficiile teritoriale al CNAJGS. Urmare a fiecărei vizite de monitorizare a fost întocmit un raport de monitorizare. Total pentru anul 2015 au fost planificate 16 monitorizări, câte una trimestrial la fiecare OT al CNAJGS, conform obiectivului stabilit anterior erau stabilite 20 de monitorizări, însă OT Bender (Căușeni) a fost lichidat, respectiv au fost efectuate câte 4 vizite de monitorizare la 4 oficii teritoriale, nu la 5, cum a fost planificat inițial.
de eficiență	1.Durata medie de timp alocate unui caz	e1	ore	41	41	0	
	2.Costul mediu unei ore plătite avocaților	e2	Lei/oră	90	90	0	
Cheltuieli,total			mil lei	22,5	23,1	0,6	

Pentru subprogramul **„Expertiza legală”** gestionat de Centrul Național de Expertiză Judiciară.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram	Expertiză legală		
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției		
Scopul:	Centrul Național de Expertize Judiciare ca garantul prestării serviciilor de expertiză judiciară în termene optime		
Obiective:	1.Dezvoltarea capacităților Centrului Național de Expertize Judiciare. 2.Fortificarea calității expertizelor judiciare efectuate în termene optime		
II. Indicatorii de		Unitatea	2015

performanță		Tip	de măsură	Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1.Ponderea experților atestați ca urmare a instruirilor	r1	%	95	100	5	S-a înregistrat în volumul deplin de 100%: toți 5 experți-stagiari care au trecut instruirea inițială au fost atestați în cadrul Comisiilor de calificare și atestare desfășurate la 19.02.2015 și 16.07.2015
	2. Ponderea expertizelor simple efectuate în termen de până la 5 zile	r2	%	12	43	31	Aproape jumătatea expertizelor simple sunt efectuate în termenul prevăzut de cadrul legislativ (până la 5 zile).
	3.Rata de aprovizionare cu echipamente a CNEJ	r3	%	85	0	-85	S-au înregistrat la nivel 0 sub influența unor factori exogeni: aprobarea târzie a bugetului (tocmai în aprilie 2015) și blocarea ulterioară a tuturor conturilor în vederea realizării măsurilor de economie (iunie 2015).
de produs	1.Numărul experților ce au trecut instruirea continuă	o1	persoane	4	11	7	
	2.Numărul experților ce au trecut instruirea inițială	o2	persoane	6	5	-1	
	3. Numărul expertizelor efectuate	o3	unități	2450	1963	-487	Din motivul timpoului încetinit al efectuării expertizelor
	4. Echipament procurat necesar în procesul efectuării expertizelor judiciare.	o4	unități	15	0	-15	S-au înregistrat la nivel 0 sub influența unor factori exogeni: aprobarea târzie a bugetului (tocmai în aprilie 2015) și blocarea ulterioară a tuturor conturilor în vederea realizării măsurilor de economie (iunie 2015).
de eficiență	1.Costul mediu pentru instruirea unei persoane	e1	mii lei	41.15	0.39	-40.76	Din motiv că instruirea inițială a 5 experți judiciari a avut loc în cadrul instituției, iar cheltuielile pentru instruirile din domeniul managementului calității au fost suportate de PNUD.
	2. Costul mediu a unei expertize	e2	mii lei	1.0	0.63	-0.37	Diminuarea costului mediu se explică prin faptul, că expertizele pe dosare penale sunt efectuate fără încasarea taxei și dețin 57,5% din numărul total de expertize efectuate.
	3. Durata medie a unei expertize simple	e3	zile	5	5.4	0.4	Aceasta se explică prin faptul, că pe parcursul anului 2015 s-a demisionat un expert și încă 2 experți au plecat în concedii de maternitate și de îngrijire a copilului. Respectiv, sarcina de lucru s-a majorat, ceea ce afectat și termenul mediu de efectuare a unei expertize simple.
Cheltuieli, total			mil lei	8,4	4,5	-3,9	

Pentru subprogramul „*Sistemul integrat de informare juridică*” gestionat de Centrul de Informații Juridice.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Sistemul integrat de informare juridică					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Asigurarea accesului persoanelor fizice și juridice la informația cu caracter juridic.					
Obiectivele:		Perfecționarea și îmbunătățirea continuă a calității prestării serviciilor informațional-juridice către cetățeni și mediu de afaceri în proporție de 100 %					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Ponderea actelor normative plasate în baza de date din numărul total de solicitări	r1	%	100	100	0	
de produs	1. Numărul de accesări a paginii web a Ministerului Justiției	o1	unități	1660962	3130718	1469756	Această creștere se datorează unei administrării eficiente și actualizarea sistematică a datelor pe pagina web. Prezentarea de informație calitativă, actuală și veridică despre activitatea Ministerului Justiției
de eficiență	1. Numărul de zile necesare pentru introducerea actelor în baza de date	e1	zile	3	3	0	
Cheltuieli, total			mil lei	0,9	0,8	-0,1	

Pentru subprogramul „*Stare civilă*” gestionat de Serviciul Stare Civilă.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Stare Civilă					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Protecția drepturilor patrimoniale și personale nepatrimoniale ale cetățenilor, precum și intereselor statului prin înregistrarea de stat a actelor de stare civilă.					
Obiectivele:		1. Asigurarea capacităților oficiilor stare civilă teritoriale de acordare a 80% din totalul serviciilor stare civilă prestate persoanelor până în anul 2015; 2. Asigurarea prestării gratuite beneficiarilor de stare civilă în mărime de 40% din numărul total de servicii pentru anul 2015.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de produs	1. Numărul serviciilor prestate, total	o1	unități	570000	761049	191049	Anul 2015 se caracterizează printr-o creștere simțitoare a numărului cetățenilor adresați în scopul beneficiarii de servicii de stare civilă fata de ultimii 3 ani
	2. Numărul serviciilor prestate contra plată	o2	unități	294776	429537	134761	Anul 2015 se caracterizează printr-o creștere simțitoare a numărului cetățenilor adresați în scopul beneficiarii de servicii de stare civilă fata de ultimii 3 ani

de eficiență	1.Cota serviciilor acordate cetățenilor în teritoriu din total servicii	e3	%	80	75	-5	În perioada raportată nivelul realizării indicatorului (r1) este destul de apropiat de cel aprobat, devierea constituind doar 5%. Numărul precis al serviciilor este greu a fi prognozat din timp din motivul fluxului instabil al solicitanților serviciilor.
	2.Cota beneficiarilor de servicii gratuite din total servicii	e4	%	48	44	-4	În perioada raportată nivelul realizării indicatorului (r2) este destul de apropiat de cel aprobat, devierea constituind doar 4%. Ponderea cetățenilor care au solicitat și beneficiat de servicii gratuite este puțin mai mică decât cea înregistrată în aceeași perioadă a anului precedent. Numărul exact al serviciilor gratuite este greu a fi prognozat din timp din motivul fluxului instabil al solicitanților serviciilor.
	3. Numărul mediu al serviciilor prestate de către un funcționar pe lună	e1	unități	120	156	36	În perioada raportată numărul mediu al serviciilor prestate de către un funcționar pe lună a crescut față de perioada similară a anului precedent, din considerentul majorării numărului total de servicii prestate.
Cheltuieli,total			mil lei	49,1	47,1	-2,0	

Pentru subprogramul „*Armonizarea legislației*” gestionat de Ministerul Justiției.
La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Armonizare a legislației					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Legislația națională armonizată în conformitate cu standardele Uniunii Europene					
Obiectivele:		Implementarea consecventă a Planurilor Naționale de Armonizare a Legislației					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1.Ponderea actelor Uniunii Europene transpuse în proiectele de acte normative/legislative,potrivit Planurilor Naționale de Armonizare a Legislației anuale(PNAL)	r1	%	100	106	6	
de produs	1. Numărul actelor naționale care transpun actele UE,potrivit Planurilor Naționale de Armonizare a Legislației anuale	o1	număr	96	87	-9,0	Se află la diferite stadii de implementare
de eficiență	1. Numărul mediu de zile necesare pentru emiterea unei declarații de compatibilitate la proiecte de acte legislative/normative cu relevanța UE	e1	zile	10	10,0	0	
Cheltuieli,total			mil lei	2,0	1,6	-0,4	

Pentru subprogramul „*Apostilarea actelor publice*” gestionat de Ministerul Justiției.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Apostilarea actelor publice					
Autoritate publică centrală		Ministerul Justiției					
Scopul:		Aplicarea apostilei pe actele oficiale ale Republicii Moldova în temeiul Convenției de la Haga din 05 octombrie 1961, precum și supremarea cerinței supralegalizării actelor oficiale					
Obiectivele:		1.Primirea și examinarea cererilor la actele oficiale supuse apostilării în proporție de 100% anual ; 2.Înregistrarea actelor oficiale supuse apostilării și legalizării în fișierul electronic”Apostila” în proporție de 100% anual; 3.Eliberarea actelor apostilate și legalizate în proporție de 100% anual.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente
de rezultat	1.Ponderea actelor înregistrate spre apostilare din numărul total de acte înregistrate	r1	%	100	100	0	
de produs	1. Numărul de dosare primite	o1	număr	28500	31001	2501	Creșterea se datorează majorării solicitărilor din partea cetățenilor
	2.Numărul de apostile înregistrate și acte supralegalizate	o2	număr	70000	97836	27836	Această creștere se datorează majorării solicitărilor de apostile din partea cetățenilor în perioada de raportare
de eficiență	1. Termenul mediu necesar pentru aplicarea apostilei	e1	ore	6	6	0	
Cheltuieli,total			mil lei	1,8	1,2	-0,6	

Pentru subprogramul „*Asigurarea măsurilor alternative la detenție*” gestionat de Oficiul central de probațiune.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogramul		Asigurarea măsurilor alternative de detenție					
Autoritatea publică centrală		Oficiul central de probațiune					
Scopul:		Comunitatea protejată de riscul recidivei prin reintegrarea în societate a persoanelor aflate în conflict cu legea penală, asigurarea executării sancțiunilor contravenționale și pedepselor penale					
Obiectivele:		Creșterea numărului de persoane supuse probațiunii asistate cu 30% pînă în anul 2017, reducerea riscului de recidivă cu 20% din numărul total de cazuri către anul 2017, sporirea respectării obligațiunilor stabilite de instanță cu 25% pînă în anul 2017, sporirea cu 4% față de anul precedent a numărului de persoane supuse probațiunii implicate în programe probaționale către anul 2017.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Precizat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Procent persoane supuse probațiunii asistate	r1	%	25	99.2	74,2	Din cauza creșterii numărului de persoane care trebuie supuse probațiunii

	2. Procent persoane supuse probațiunii implicate în programe probaționale	r2	%	9	100	91	În anul 2015 au fost stabilite obligațiuni de instanța de judecată să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent pentru 21 persoane. Totodată, au fost implicați în programe probaționale 38 condamnați (9 adulți și 29 minori), astfel în programul „Motivația spre schimbare” - 9 condamnați, programul „Prevenirea violenței la minori” - 23 minori, programul vocațional pentru minori „Calea spre succes” - 6 persoane.
	3. Procent persoane supuse probațiunii care au respectat obligațiunile stabilite de instanța de judecată	r3	%	20	98,4	78,4	Surplusul se datorează sporirii responsabilității respectării obligațiunilor stabilite de instanțele de judecată
	4. Procent cazuri cu risc de recidivă	r4	%	12	1,5	-10,5	Din cauza creșterii numărului crimelor repetate
de produs	1. Numărul colaboratorilor instruiți	o1	unități	245	167	-78	Pe parcursul anului au participat la cursuri de instruire inițială și continuă - 167 persoane din cadrul Oficiului central de probațiune și Birouri de probațiune teritoriale.
	2. Numărul de personal recrutat cu studii în domeniul psihosocial	o2	unități	15	14	-1	Pe parcursul anului 2015 au fost recrutate și angajate în funcția de consilier de probațiune 14 persoane cu studii în domeniul psihologiei și asistenței sociale.
	3. Numărul de contracte de asistență încheiate cu persoanele liberate în termen	o3	unități	12	12	0	Pe parcursul anului au fost încheiate 12 contracte de asistență psihosocială la solicitarea persoanelor liberate din detenție înainte de termen.
	4. Numărul programelor probaționale elaborate	o4	unități	3	1	-2	Pe parcursul anului a fost elaborat Programul pentru minori de participare la scheme de ucenicie, ocupare a forței de muncă.
de eficiență	1. Cheltuieli pentru instruirea unui angajat	e1	lei	750	700	-50	Instruirea la nivel național a unui angajat s-a luat în calcul cazarea, transportul, diurna, cost set materiale și certificat, cost pauză de cafea.
	2. Costul unui program de probațiune	e2	lei	97600	172000	74400	Pe parcursul anului a fost elaborat Programul pentru minori de participare la scheme de ucenicie, ocupare a forței de muncă, cu costul de 172,0 mii lei (inclusiv contribuțiile de asigurări sociale și primele de asigurare medicală achitate expertului de către OCP).
Cheltuieli, total			mil lei	26,1	22,0	-4,1	

Pentru subprogramul „Instruire inițială și continuă în domeniul justiției” gestionat de Institutul Național al Justiției.

La programul dat au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram		Instruire inițială și continuă în domeniul justiției					
Autoritate publică centrală		Institutul Național de Justiție					
Scopul:		Fortificarea capacităților angajaților din sistemul justiției întru asigurarea aplicării uniforme și supremației legii, îndeplinirii justiției în mod independent, imparțial și profesional					
Obiectivele:		1. Formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și procuror cu durata cursului - 18 luni; 2. Formarea inițială a grefierilor, asistenților judiciari, șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești și a consilierilor de probațiune cu durata cursului - 3 luni; 3. Formarea continuă a judecătorilor, procurorilor, grefierilor, asistenților judiciari, șefilor instanțelor judecătorești și a consilierilor de probațiune cu durata cursului cel puțin - 40 ore anual; 4. Formarea continuă a altor persoane, care contribuie la îndeplinirea justiției în bază de contract.					
II. Indicatorii de performanță		Tip	Unitatea de măsură	2015			
				Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumentare
de rezultat	1. Raportul dintre numărul persoanelor instruite la numărul total de angajați pe categoriile ce urmează a fi	r1	%	95	93,0	-2	
de produs	1. Numărul mediu audiențelor beneficiari de instruire continuă cu durata de cel puțin - 40 ore anual	o1	unități	7065	7288.0	223.0	Deoarece cheltuielile de organizare și desfășurare a cursurilor au fost suportate în comun cu partenerii donatori
	2. Numărul mediu audiențelor instruiți anual pentru funcția judecător/ procuror cu durata - 18 luni	o2	unități	55	54.0	-1.0	
	3. Numărul de grefieri, asistenți judiciari, șefi ai secretariatului și consilieri de probațiune care au urmat curs de formare inițială după numirea în funcție cu durata - 3 luni	o3	unități	75	36.0	-39.0	
de eficiență	1. Costul mediu pe an pentru un participant la cursurile de formare profesională continuă	e1	mii lei	1.2	1.2		
	2. Costul mediu pe an pentru participant la cursurile de instruirea inițială la funcția de judecător și procuror	e2	mii lei	86.3	105.9	19.6	Din cauza măririi prețurilor
	3. Costul mediu pe an pentru un participant la cursurile de formare profesională inițială după numirea în funcție	e3	mii lei	29.3	20.3	-9.0	
Cheltuieli, total			mil lei	14,2	13,9	-0,3	

4¹. Jurisdicția constituțională

Datele privind realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Justiție, total <i>inclusiv pe componente</i>	20,1	12,1	12,4	12,4	0	100	-7,7	-38,3
Componenta de bază	20,1	12,1	12,1	12,1	0	100	-8,0	-39,8
Mijloace speciale	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0
Fonduri speciale								
Proiecte finanțate din surse externe								
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %								

La acest grup funcțional se atribuie cheltuielile pentru întreținerea Curții Constituționale.

În bugetul de stat la grupul dat au fost aprobate la componenta de bază alocații în sumă de 12,1 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 12,1 mil. lei, ce constituie 100 la sută față de cele prevăzute.

Cheltuielile de personal au constituit 65,4 la sută (7,9 mil. lei) din volumul total al acestora.

Numărul mediu de angajați în anul 2015 a fost de 45 unități, dintre care 6 judecători și alt personal 39 unități (aprobat: 61 unități, inclusiv 12 judecători și 49 alt personal).

Salariul mediu lunar al unui judecător în anul 2015 a constituit 21381,9 lei sau cu 3593,4 lei mai mult față de 17788,54 lei în anul 2014 și al unui angajat – 9253,8 lei cu 2256,4 lei mai mult față de 6997,43 lei în anul 2014.

Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat în 2015 s-au micșorat cu 151,5 mii lei și constituie 276,3 mii lei față de 427,8 mii lei în anul 2014.

Cheltuielile efective au fost executate în sumă de 12,1 mil. lei sau 100 la sută față de cele precizate.

Pentru programul „Jurisdicție constituțională” gestionat de Curtea Constituțională au fost stabiliți indicatorii de performanță, reflectați în tabelul de mai jos:

Subprogram	Jurisdicția constituțională						
Autoritatea publică centrală	Curtea Constituțională						
Scop	Garantarea supremației Constituției, asigurarea realizării principiului separării puterilor în stat și garantarea responsabilității statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.						
Obiective	Sporirea calității și eficacității exercitării jurisdicției constituționale						
Categoria	Cod	Denumire	Unitate de măsură	Anul de gestiune			
				aprobat	executat	Devieri (+,-) ³	Argumente
1	2	3	4	5	6	7	8

Eficiență		1. nr. de sesizări examinate în raport cu nr. sesizări depuse	%	100	100		
		2. nr. sesizărilor declarate admisibile în raport cu nr. sesizărilor depuse	%	75	80,3	-5,3	Astfel, reieșind din faptul că, 7 sesizări după formă și conținut nu au corespuns cerințelor jurisdicției constituționale au fost restituite prin scrisori.
		3. nr. sesizărilor examinate în fond în raport cu nr. sesizărilor declarate admisibile	%	75	60,4	14,6	17 sesizări au fost transferate pentru anul 2016.
Cheltuieli, total			mil. lei	12,1	12,1	0,0	

Scopul programului este garantarea supremației Constituției, asigurarea realizării principiului separării puterilor în stat și garantarea responsabilității statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

În anul 2015 pe rolul Curții s-au aflat 66 sesizări(53 de sesizări depuse în 2015 și 7 preluate din 2014). În contextul datelor statistice este menționat că din 66 de sesizări au fost examinate 53.

5. Menținerea ordinii publice și securitatea națională

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					Devieri executat 2015 față de 2014	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Menținerea ordinii publice și securitatea națională, total inclusiv pe componente:	2166,0	2444,4	2451,4	2364,7	-86,7	96,5	198,7	109,2
Componenta de bază	2064,4	2319,7	2243,7	2194,2	-49,5	97,8	129,8	106,3
Mijloace speciale	77,7	70,7	90,4	104,8	14,4	115,9	27,1	134,8
<i>Mijloace speciale fără transferul soldurilor</i>	77,7	70,7	90,4	79,5	-10,9	87,9	1,8	102,3
Proiecte finanțate din surse externe	23,9	54,0	117,3	91,0	-26,3	77,6	67,1	380,8
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	7,4	7,1	7,4	7,9				

În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 2444,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 7,0 mil. lei și a constituit 2451,4 mil. lei.

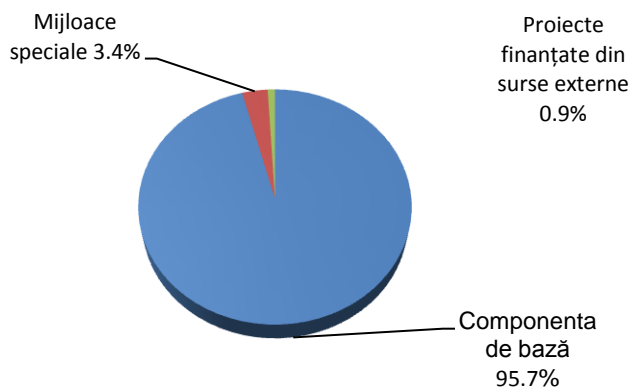
La componenta de bază micșorarea cu 76,0 mil. lei este condiționată, de următorii factori:

- *majorarea alocațiilor pentru:*
 - restabilirea alocațiilor la cheltuieli de personal dezafectate pentru achitarea indemnizațiilor la încetarea raporturilor de muncă cu 10,0 mil. lei;
 - reconstrucția sediului Direcției regionale „Est” a Poliției de Frontieră cu 1,5 mil. lei;
 - dotarea colaboratorilor afacerilor interne cu 10,0 mil. lei;
 - alimentația deținuților, în legătură cu majorarea prețurilor la produsele alimentare cu 9,2 mil. lei;
 - procurarea cărbunelui pentru sistemul penitenciar cu 4,8 mil. lei;
 - achitarea indemnizațiilor la încetarea raporturilor de muncă cu 0,5 mil. lei;
 - contribuția Guvernului Republicii Moldova la proiectul de asistență tehnică, negociat de către Comitetul Național Olimpic și Sportiv cu Federația Internațională de Atletism și Comitetul Internațional Olimpic pentru renovarea stadionului „Dinamo” al Ministerului Afacerilor Interne cu 2,6 mil. lei;
- *reducerea alocațiilor:*
 - din suporturile bugetare acordate din partea Uniunii Europene cu 97,0 mil. lei, inclusiv pentru liberalizarea regimului de vize cu 58,8 mil. lei și pentru reforma justiției cu 38,2 mil. lei. Alocațiile în cauză au fost reduse în contextul evaluării capacității de valorificare pînă la sfârșitul anului;
 - optimizarea unor cheltuieli curente și capitale cu 17,6 mil. lei.

La componenta *mijloace speciale*, cheltuielile s-au majorat cu 19,7 mil. lei, în legătură cu revizuirea părții de venituri din serviciilor prestate contra plată cu 18,6 mil. lei și din contul soldului înregistrat la 1 ianuarie 2015 din granturi, donații, sponsorizări și alte intrări cu titlu gratuit cu 1,1 mil. lei.

La componenta proiecte finanțate din surse externe, majorarea cheltuielilor cu 63,3 mil. lei este cauzată de revizuirea capacității de implementare a activităților în cadrul proiectului „Crearea unei infrastructuri globale și consolidate de frontieră – factor al unei dezvoltări social-economice durabile și planificării spațiale complexe”

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.



Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 95,7 %, din *mijloace speciale* – 3,4% și din proiecte finanțate din surse externe 0,9%.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupa dată pe ***componenta de bază*** se prezintă în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2014	2015	2014	2015
Cheltuieli total	2064,4	2194,2	100	100
Cheltuieli curente	1869,6	2098,8	90,6	95,7
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>1395,7</i>	<i>1617,7</i>	<i>74,7</i>	<i>77,1</i>
Cheltuieli capitale	194,8	95,3	9,4	4,3
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>37,6</i>	<i>17,7</i>	<i>19,3</i>	<i>18,7</i>

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe *componenta de bază* demonstrează că în anul 2015, comparativ cu anul 2014, s-a majorat ponderea cheltuielilor curente cu 5,1 puncte procentuale, din contul cheltuielilor capitale. Concomitent a crescut și ponderea cheltuielilor de personal cu 2,4 puncte procentuale, iar investițiile capitale s-au micșorat cu 0,6 puncte procentuale.

Sub aspectul grupelor de cheltuieli, din totalul cheltuielilor de bază executate, ponderea cea mai mare revine organelor afacerilor interne – 44,1 %, penitenciarele – 16,3%, poliția de frontieră-14,8%.

Cheltuielile în valoare absolută sunt reflectate în tabelul următor.

	Cheltuieli de bază				
	2014		2015		
	Executat (mil. lei)	Ponderea în cheltuieli total (%)	Precizat (mil. lei)	Executat (mil. lei)	Ponderea în cheltuieli total (%)
Total	2064,4	100	2243,7	2194,2	100
Organe ale afacerilor interne	938,8	45,5	981,7	967,6	44,1
Trupele de carabinieri	74,6	3,6	93,8	88,2	4,0
Penitenciare	360,0	17,4	365,6	356,9	16,3
Organe ale securității naționale	177,2	8,6	176,7	174,4	7,9
Poliția de frontieră	265,5	12,9	335,6	324,9	14,8
Protecție civilă și situații excepționale	176,2	8,5	201,2	197,0	9,0
Autorități și servicii de menținere a ordinii publice și de securitate națională neatribuite la alte grupe	72,1	3,5	89,1	85,2	3,9

Datoriile creditoare la finele anului 2015 la ramura dată la componenta de bază au constituit 178,0 mil. lei, din care cu termenul de achitare expirat 17,6 mil. lei.

Din suma totală a datoriilor creditoare cu termen de achitare expirat Ministerul Afacerilor Interne a înregistrat suma de 11,8 mil. lei, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției-5,7 mil. lei și Serviciul de Protecție și Pază de Stat – 0,1 mil. lei.

Datoriile debitoare au fost admise în sumă de 50,3 mil. lei, dintre care cu termen de achitare expirat 5,1 mil. lei. Datorii debitoare cu termen de achitare expirat au fost admise de către Ministerul Afacerilor Interne în volum de 3,7 mil. lei, Serviciul de

Informații și Securitate – 12,3 mil. lei și Departamentul Instituțiilor Penitenciare a Ministerului Justiției – 0,1 mil. lei.

Numărul mediu de personal pe anul 2015 pe componenta de bază la acest grup, a fost de 20583 unități, inclusiv 18640 militari prin contract/cu statut special, 226 angajați ai serviciului public și 1717 angajați civili.

Salariul mediu lunar al unui militar prin contract/cu statut special la acest grup a constituit 6168,56 lei, al unui funcționar public 5853,88 lei și al unui angajat civil 3113,68 lei.

Concomitent cu alocațiile de la componenta de bază, conform actelor normative și legislative, instituțiile din grupa dată au beneficiat și de *mijloace speciale*, care au fost executate în sumă de 79,5 mil. lei, nivelul executării constituind 87,9 % din prevederi.

În aspect economic, cheltuielile de casă efectuate la grupa dată din *mijloace speciale* sunt caracterizate în tabelul următor.

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2014	2015	2014	2015
Cheltuieli total	77,7	79,5	100	100
Cheltuieli curente	68,0	71,1	87,5	89,4
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>11,4</i>	<i>5,4</i>	<i>16,7</i>	<i>6,8</i>
Cheltuieli capitale	9,7	8,4	12,5	10,6
<i>inclusiv investiții capitale</i>				

Comparativ cu anul 2014, în anul 2015 din mijloace speciale s-a micșorat ponderea cheltuielilor de personal cu 9,9 puncte procentuale, concomitent nu au fost efectuate cheltuieli pentru investiții capitale. Totodată, analiza ponderii cheltuielilor în cheltuielile totale pe mijloace speciale demonstrează că a crescut ponderea cheltuielilor curente cu 1,9 puncte procentuale din contul cheltuielilor capitale.

Datoriile creditoare la finele anului 2015 la ramura dată la componenta mijloace speciale au constituit 5,6 mil. lei, din care cu termenul de achitare expirat 0,7 mil. lei.

Datoriile debitoare au constituit 1,8 mil. lei, din care 0,1 mil. lei cu termenul de achitare expirat.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe* alocațiile planificate nu au fost executate în măsură deplină, dat fiind că, nu s-a reușit organizarea achizițiilor publice.

La acest grup, în anul 2015 toate autoritățile publice centrale au realizat bugetul în format de program și anume:

Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției a realizat bugetul în format de program și anume Programul „Sistemul Penitenciar” ce cuprinde subprogramul „Sistemul Penitenciar”, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Programul	Sistemul Penitenciar	43
Subprogramul:	Sistemul penitenciar	2
Denumirea autorității publice:	Ministerul Justiției	131
Scop:	Implementarea politicii statului în executarea pedepselor și măsurilor privative de libertate și asigurarea ordinii de drept și legalității în instituțiile penitenciare	

Objective:			1. punerea în executare a tuturor hotărârilor judecătorești privind detenția persoanelor . 2. sporirea cu 50% a capacității de supraveghere, pază și escortare a deținuților către anul 2016. 3. sporirea cu 10% anual a capacității de acordare a asistenței sociale, medicale, psihologice și de instruire a deținuților. 4. sporirea ofertelor de muncă (remunerată/neremunerată) pentru 50% din totalul de condamnați apti de muncă către anul 2016.			
Indicatorilor de performanță		unitate de măsură	2015			Argumentare
			aprobat	executat	Devieri (+, -)	
de rezultat	1. Deminuarea numărului plîngerilor deținuților privind condițiile de detenție.	%	35	77,0	42,0	Condiții minime de detenție nesatisfăcătoare
	2. Rata cazării deținuților în condiții de 4 metri pătrați.	%	95	100	5,0	Majorarea numărului deținuților în spațiile de detenție.
	3.Rata mortalității și morbidității în penitenciare.	%	10.0	20.0	10.0	Situația socio-economică din țară unde deținuții ajung în penitenciare deja în stare de maladie.
	4.Gradul de creștere a accesibilității la serviciile de asistență socială, medicală, psihologică și de instruire a deținuților.	%	80.0	80.0		
	5. Ponderea condamnaților încadrați în câmpul muncii, în raport cu numărul total de condamnați apti de muncă.	%	50	23.0	-27.0	Reducerea activităților de producere din cauza nesolicitării serviciilor.
de produs	1. Numărul deținuților încadrați în evaluări psihologice	pers.	7079	9248,0	2169	Elaborarea diverselor programe cu încadrarea deținuților în activități social-educative și psiho-sociale, îmbunătățirea bazei tehnico-materiale în sfera acordării serviciilor psihologice, sociale, medicale, etc.
	2. Numărul deținuților încadrați în consultații individuale psihologice acordate deținuților	Pers.	12487	14879	2392	
	3. Numărul deținuților incluși în activitățile psihocorecționale de grup	pers.	970	918	-52	
	4. Numărul deținuților participanți la activitățile de asistență socială	pers.	1960	2400	440	
	5. Numărul deținuților încadrați la instruire.	pers.	849	652	-197	
de eficiență	1. Costul întreținerii unui deținut pe zi/ inclusiv alimentația	mii lei	122,88/17,33	132,05/13,87	9,17/-3,46	
Cheltuieli, total			407,9	362,7	-45,2	

Centru Național Anticorupție a realizat bugetul în format de program și anume Programul „Prevenirea și combaterea corupției, spălării banilor și finanțării terorismului”, care cuprinde subprogramul „Prevenire, cercetare și combatere a contravențiilor corupționale”, indicatorii privind realizarea cărora se expun în continuare.

Subprogram	Prevenire,cercetare și combatere a contravențiilor corupționale					
Autoritate publică centrală	Centrul Național Anticorupție					
Scopul	Reducerea nivelului corupției, spălării banilor și finanțării terorismului					
Obiectivele:	1) Consolidarea și optimizarea sistemului național de prevenire și combatere a corupției, spălării banilor și finanțării terorismului cu 10 la sută anual; 2) Dezvoltarea cooperării la nivel național și internațional privind combaterea corupției, spălării banilor și finanțării terorismului cu 15 la sută anual.					
II. Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	2015			
			Aprobat	Executat	Devieri (+,-)	Argumente

de rezultat	1. Cauze penale de corupție cercetate și finisate	r1	unități	580	726	146	
	2. Infracțiuni de spălare a banilor depistate	r2	unități	19	40	21	
de produs	1. Măsuri de prevenire a corupției, spălării banilor și finanțării terorismului	o1	unități	1090	1409	319	
	2. Acțiuni de investigație a infracțiunilor de corupție și spălare de bani	o2	unități	13249	14107	858	
de eficiență	1. Timpul mediu de organizare și desfășurare a măsurilor de prevenire	e1	ore	117	117	0	
	2. Timpul mediu de organizare și desfășurare a acțiunilor de investigații	e2	ore	3,0	3,0	0	
Cheltuieli, total			mil. lei	90,2	86,3	-3,9	

Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Serviciul de Informații și Securitate au realizat bugetul în format de program, dar ținând cont că, informația respectivă poartă un caracter confidențial, date despre realizarea acestora se conțin în Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2015 prezentat de autoritățile publice centrale menționate.

6. Învățământul

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

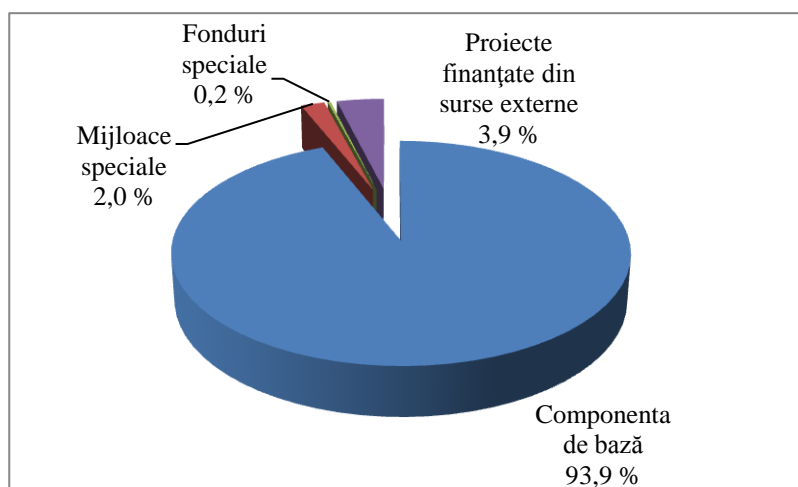
Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Învățământ total, inclusiv pe componente:	3 427,4	8 230,6	8 194,2	7 720,6	-473,6	94,2	4 293,2	225,3
Componenta de bază	3 145,0	7 846,1	7 677,0	7 251,6	-425,4	94,5	4 106,6	230,6
- inclusiv transferuri între componente		2,6	2,6	1,8	-0,8		1,8	
- inclusiv transferuri cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale	1 486,5	5 881,2	5 902,9	5 533,3	-369,6	93,7	4 046,8	372,2
Mijloace speciale	146,7	167,7	172,8	175,8	3,0	101,7	29,1	119,8
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	146,7	167,7	172,8	152,2	-20,6	88,1	5,5	103,7
Fonduri speciale	12,4	26,7	26,7	18,5	-8,2	69,3	6,1	149,2
Proiecte finanțate din surse externe	123,3	192,7	320,3	300,1	-20,2	93,7	176,8	243,4
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	11,7	24,0	24,8	25,6				

În bugetul de stat la grupul dat pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 8 230,6 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații a fost

redus cu 36,4 mil. lei și a constituit 8 194,2 mil. lei, sau 24,8 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

În anul 2015 la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 7 720,6 mil. lei, ce constituie 94,2 la sută față de prevederi.

Cheltuielile la grupul dat în anul 2015 au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama ce urmează.



Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 94,5 la sută, cele din *mijloace speciale* – 88,1 la sută; din *contul fondului special pentru manuale* – 69,3 la sută; din *cadruul proiectelor cu finanțare externă* – 93,7 la sută din prevederi.

În anul 2015 instituțiile de învățământ au beneficiat de mijloace din Programul activităților de reintegrare a țării (Hotărârea Guvernului nr. 796 din 29 octombrie 2015) în volum de 1,6 mil. lei pentru:

- acordarea unui ajutor material unic în sumă de 100 mii lei pentru dotarea liceelor teoretice din orașele Tiraspol, Bender, Grigoriopol, Rîbnița, Dubăsari, a gimnaziului-internat din orașul Bender, a gimnaziilor din satele Corjova și Roghi, raionul Dubăsari;

- reparația fațadei edificiului Școlii de arte din satul Varnița, raionul Anenii Noi;
- renovarea sistemului de încălzire al Liceului Teoretic „Vlad Ioviță” din satul Cocieri, raionul Dubăsari;

- renovarea pavilioanelor și terenurilor de joacă la grădinița nr.1 „Andrieș” din satul Răscăieți, raionul Ștefan Vodă.

Alocațiile respective au fost executate la nivel de 99,6 la sută din prevederi.

Analiza statelor și a efectivului de personal încadrat în instituții de învățământ (fără angajații aparatului administrativ) denotă reducerea în anul 2015, comparativ cu anul 2014, a numărului mediu de unități de personal, finanțat din componenta de bază și mijloace speciale, cu 1 027 unități, din care pe componenta de bază – 969 unități, cauzate de realizarea măsurilor de optimizare a rețelei de instituții, prin lichidarea și reorganizarea unor instituții de învățământ.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal atestă a creștere de 462,2 lei, din care pe componenta de bază – 445,0 lei, datorită implementării prevederilor Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Denumirea	2014 executat	2015			2015 executat față de 2014 executat
		Precizat	Executat	executat față de aprobat (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	14 611	13 994	13 584	97,1	-1 027
- inclusiv din componenta de bază	13 265	12 553	12 296	98,0	-969
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	2 756,5	3 180,2	3 218,7	101,2	462,2
- inclusiv din componenta de bază	2 712,7	3 123,8	3 157,7	101,1	445,0

Notă: *cu excepția instituțiilor de învățământ care activează în condiții de autonomie financiară

Datoriile creditoare cu termen de achitare expirat la finele anului 2015 au constituit 1 848,3 mii lei, cu o creștere față de situația de la începutul anului de 541,6 mii lei. Din suma totală a datoriilor creditoare, 1 407,2 mii lei revin Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Datoriile debitoare cu termen de achitare expirat au constituit 452,4 mii lei, cu o reducere față de anul 2014 cu 193,8 mii lei.

Volumul cheltuielilor pe **componenta de bază** pentru sfera învățământului pe anul 2015, cu modificările operate, a fost prevăzut în sumă de 7 677,0 mil. lei, din care au fost executate 7 251,6 mil. lei sau la nivel de 94,5 la sută.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupul dat pe componentul de bază se prezintă în tabelul ce urmează:

mil.lei

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2014	2015	2014	2015
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	3145,0	7251,6	100,0	100,0
Cheltuieli curente	3090,4	7209,1	98,3	99,4
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>551,7</i>	<i>598,2</i>	<i>17,5</i>	<i>8,2</i>
Cheltuieli capitale	54,6	42,5	1,7	0,6
<i>inclusiv investiții capitale</i>	<i>22,2</i>	<i>6,2</i>	<i>0,7</i>	<i>0,1</i>

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe componentul de bază demonstrează că în anul 2015, comparativ cu anul 2014, a crescut ponderea cheltuielilor curente cu 1,1 puncte procentuale, cu reducerea concomitentă a cheltuielilor capitale. Totodată, s-a redus ponderea cheltuielilor de personal cu 9,3 puncte procentuale determinată de ponderea semnificativă care o ocupă transferurile către bugetele unităților administrativ-teritoriale în cheltuielile executate pe componenta de bază (76,3 la sută), reflectate începînd cu anul 2014 în grupa principală „Învățămînt”.

Sub aspectul treptelor de învățămînt, din totalul cheltuielilor de bază executate de instituțiile de învățămînt, ponderea cea mai mare revine transferurilor cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale – 76,3, ce a cauzat descreșterea ponderilor altor trepte de învățămînt în total. Învățămîntul superior ocupă 9,4 la sută din total, învățămîntul secundar – 7,9 la sută, iar învățămîntul mediu de specialitate – 4,8 la sută. Cheltuielile în valoare absolută pe trepte de învățămînt și ponderile cheltuielilor pe fiecare treaptă de învățămînt sunt reflectate în tabelul ce urmează:

	cheltuieli de bază				
	2014		2015		
	executat (mil. lei)	ponderea în cheltuieli totale (%)	precizat (mil. lei)	executat (mil. lei)	ponderea în cheltuieli totale (%)
Total	3 145,0	100,0	7 677,0	7 251,6	100,0
Învățămîntul preșcolar	9,9	0,3	5,3	3,4	0,05
învățămînt secundar	562,1	17,9	610,2	575,3	7,9
învățămînt superior	644,7	20,5	683,1	679,9	9,4
învățămînt postuniversitar	58,1	1,8	58,3	58,1	0,8
cursuri și instituții de perfecționare a cadrelor	3,3	0,1	2,8	2,8	0,04
instituții și activități în domeniul învățămîntului neatribuite altor grupuri	31,7	1,0	36,6	33,1	0,5
învățămînt mediu de specialitate	335,9	10,7	360,9	349,7	4,8
organe administrative	12,8	0,4	16,9	16,0	0,2
transferuri cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale	1 486,5	47,3	5 902,9	5 533,3	76,3

Cheltuielile pentru plata burselor elevilor din instituțiile de învățămînt secundar profesional și mediu de specialitate au constituit 104,4 mil. lei, ce este cu 4,9 mil. lei mai puțin față de nivelul înregistrat în anul precedent.

De burse în instituțiile de învățămînt secundar profesional, mediu de specialitate, superior și postuniversitar cu finanțare bugetară au beneficiat în medie 45 482 persoane, din care 43 117 persoane au primit burse de studii, 81 persoane – burse nominale și 2 284 persoane – burse sociale.

De burse de studii, sociale și nominale în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate au beneficiat 29 148 persoane, sau 74 la sută din numărul de studenți bugetari cu frecvența de zi din instituțiile de învățământ respective. În instituțiile de învățământ secundar profesional de burse de studii au beneficiat 14 541 elevi, ce constituie 96,5 la sută din numărul total de elevi.

Una din măsurile de politică noi, realizate în domeniul învățământului în anul 2015, se axează pe implementarea în continuare a reformei descentralizării financiare, în baza Legii nr. 267 din 1 noiembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care prevede finanțarea instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special și extrașcolar (complimentar) prin transferuri cu destinație specială. În acest scop în cheltuielile ramurii au fost prevăzute mijloace în volum de 5 902,9 mil. lei, executate la nivel de 93,7 la sută din prevederi.

În scopul realizării măsurilor privind lucrul extrașcolar cu copiii, din bugetul de stat (componenta de bază) s-au executat 20,7 mil. lei, sau cu 2,3 mil. lei mai mult față de anul precedent.

Pentru organizarea odihnei de vară a copiilor în cadrul instituțiilor de învățământ secundar general au fost utilizate 1,6 mil. lei, ce este cu 0,6 mil. lei mai puțin față de nivelul anului 2014.

Măsurile privind organizarea desfășurării examenelor de absolvire în gimnazii și examenelor de bacalaureat în licee au generat cheltuieli în sumă de 8,1 mil. lei fiind în diminuare cu 0,6 mil. lei față de anul trecut.

Pentru participarea elevilor la olimpiadele naționale și internaționale, în bugetul de stat au fost executate cheltuieli în sumă de 5,5 mil. lei, cu 0,3 mil. lei mai mult față de executat în anul 2014.

Conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.983 din 22 decembrie 2012 „Cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară”, instituțiile de învățământ superior au acordat servicii educaționale pentru realizarea comenzii de stat de pregătire a cadrelor, valorificând mijloace în volum de 747,3 mil. lei, sau cu 38,1 mil. lei mai mult față de anul precedent.

În bugetul de stat pentru anul 2015 în scopul realizării programului de suport bugetar în domeniul reformei învățământului profesional tehnic, oferit de Comisia Europeană, au fost aprobate alocații în sumă de 50,0 mil. lei. Dat fiind tergiversarea procesului de identificare a Centrelor de excelență care urmau a fi create și dotate din contul mijloacelor respective, în urma modificărilor operate în buget, alocațiile respective au fost reduse. Concomitent au fost valorificate 6,2 mii lei pentru elaborarea calificărilor profesionale obținute în învățământul profesional tehnic postsecundar.

Pentru realizarea programului de suport bugetar în cadrul *proiectului “Reforma educației în Moldova”*, susținut de Banca Mondială, au fost prevăzute 32,8 mil. lei pentru finanțarea lucrărilor de renovare a instituțiilor de învățământ primar și secundar general în baza Hotărîrii Guvernului nr. 403 din 16 iunie 2015, prin care a fost aprobată

lista instituțiilor propuse spre renovare. S-a reușit să se asigure parțial realizarea măsurilor planificate, acestea fiind executate la finele anului în volum de 16,7 mil. lei, dintre care:

- Ministerul Educației pentru servicii de proiectare pentru renovarea instituțiilor de învățământ - 9,8 mil. lei;

- Primăria s.Țibirica, r-nul Călărași, Liceul Teoretic Țibirica pentru construcția cazangeriei pe gaze naturale și reparația capitală a sistemului de încălzire - 1,9 mil. lei;

- Primăria s.Vărzărești, r-nul Nisporeni, Liceul Teoretic “Alexandru cel Bun” pentru izolarea termică a pereților, renovarea acoperișului și izolarea termică a acestuia, reparația sistemului de ventilare - 2,0 mil. lei;

- Consiliul raional Căușeni, Liceul Teoretic “Meșterul Manole” pentru reparația acoperișului, a rețelelor electrice, a sistemului de încălzire și amenajarea teritoriului - 3,0 mil. lei.

Concomitent cu alocațiile de la componenta de bază, conform actelor normative și legislative, instituțiile de învățământ au beneficiat și de **mijloace speciale**, care au însumat un volum de venituri de 150,6 mil. lei, sau la nivel de 89,2 la sută față de plan. Veniturile respective s-au acumulat din prestarea serviciilor contra plată – 130,1 mil. lei, ceea ce constituie 86,4 la sută din veniturile totale, darea în arendă a spațiului și utilajului – 12,7 mil. lei, constituind 8,4 la sută din veniturile totale, alte mijloace speciale – 3,6 mil. lei, constituind 2,4 la sută din veniturile totale. Instituțiile au mai beneficiat de sponsorizări și granturi în sumă de 4,2 mil. lei, din care granturi externe 2,6 mil. lei și granturi interne 1,6 mil. lei, ceea ce constituie 2,8 la sută din veniturile totale.

Din contul veniturilor acumulate în anul 2015 și soldul mijloacelor disponibile la începutul anului s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 152,2 mil. lei, nivelul executării constituind 88,1 la sută din prevederi, cu o creștere de 5,5 mil. lei comparativ cu anul precedent.

În aspect economic, cheltuielile de casă efectuate în învățământ din mijloace speciale sunt caracterizate în tabelul ce urmează:

Denumirea articolelor	Executat (mil. lei)		Ponderea în cheltuieli totale (%)	
	2014	2015	2013	2014
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	146,7	152,2	100	100
Cheltuieli curente	136,4	140,2	93,0	92,1
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>64,0</i>	<i>74,0</i>	<i>43,6</i>	<i>48,6</i>
Cheltuieli capitale	10,3	12,0	7,0	7,9

Comparativ cu anul 2014, în anul 2015 din mijloace speciale s-a redus ponderea cheltuitelor curente cu 0,9 puncte procentuale în favoarea cheltuielilor capitale. În același timp a crescut ponderea cheltuielilor de personal cu 5 puncte procentuale din contul reducerii ponderii altor cheltuieli curente și capitale.

Soldul mijloacelor bănești la finele anului a constituit 23,5 mil. lei, care, în temeiul Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, a fost transferat în bugetul de stat.

Din contul *fondului special de manuale* au fost efectuate cheltuieli în sumă de 18,5 mil. lei sau cu 8,2 mil. lei mai puțin decât s-a planificat, din motivul diminuării numărului de titluri de manuale pentru învățământul liceal necesar a fi editate.

Veniturile au fost realizate în volum de 16,3 mil. lei sau cu 1,8 mil. lei mai puțin decât nivelul planificat. Neexecutarea respectivă a fost determinată de diminuarea numărului de beneficiari ai seturilor de manuale.

La componenta *Proiectele finanțate din surse externe* din cadrul învățământului au fost desfășurate următoarele:

Proiectul „Parteneriatul global pentru educație”

Dat fiind că proiectul dat a fost finalizat în anul 2014, în anul 2015 au fost executate cheltuieli întru achitarea plăților rămase pentru prestatorii de servicii.

Astfel, în anul 2015, în cadrul componentei „Îmbunătățirea calității educației timpurii”, au fost achitate serviciile consultantului internațional pentru studiu de diagnostic și elaborarea propunerilor pentru schimbarea normelor și reglementărilor (sanitare, educaționale, protecție socială) în instituțiile preșcolare.

În cadrul componentei „Managementul proiectului, monitorizare, evaluare și comunicare” au fost acoperite cheltuielile pentru serviciile consultantului local pentru auditul financiar final al proiectului.

În cadrul componentei lucrări civile, de care este responsabil Fondul de Investiții Sociale din Moldova, au fost achitate lucrări de reparație a 6 instituții preșcolare, și anume: Cuhureștii de Jos (Florești), Nisporeni (Nisporeni), Cetireni (Ungheni), Batîr (Cimișlia), Ciadîr Lunga (UTA Găgăuzia) și Sevedniceni (Căușeni).

Pentru activitățile menționate, s-au cheltuit 0,4 mil. lei, din contul contribuției din granturi externe.

Proiectul „Programul de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova”

De implementarea acestui proiect este responsabil Fondul de Investiții Sociale din Moldova.

Pe parcursul anului 2015 au fost executate mijloace financiare pentru reparația și/sau dotarea cu bunuri a 709 instituții preșcolare din republică. Astfel, acțiunile realizate în cadrul proiectului au fost:

- achitarea lucrărilor – 241,1 mil. lei;
- achitarea bunurilor – 50,3 mil. lei;
- servicii de evaluare tehnică – 0,7 mil. lei;
- alte cheltuieli operaționale – 3,3 mil. lei.

Pentru activitățile menționate, s-au cheltuit 295,4 mil. lei, din contul contribuției din granturi externe.

Proiectul "Educația artistică și culturală în contextul cooperării transfrontaliere durabile"

În anul 2015, în cadrul Proiectului „Educația artistică și culturală în contextul cooperării transfrontaliere durabile” (gestionat de Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga”

din Chișinău) au fost aprobate venituri și cheltuieli în sumă de 0,9 mil. lei, executate, practic, integral.

Cheltuielile din cadrul proiectului au fost direcționate la următoarele activități:

- organizarea Forumului Cultural Internațional "Dimensiunea Europeană a educației artistice și culturale";
- editarea Ghidului educațional transfrontalier "Promovarea valorilor tradiționale prin artă și cultură";
- realizarea filmului "Dimensiunea Europeană a educației artistice și culturale";
- achitarea datoriilor pentru activitățile realizate în anul precedent.

Proiectul de reformă a educației din Moldova

În anul 2015, în cadrul Proiectului „Reforma învățământului în Republica Moldova” au fost aprobate venituri și cheltuieli în sumă de 6,8 mil. lei. Veniturile au fost acumulate în sumă de 3,6 mil. lei sau cu 52,9 la sută mai puțin.

Cheltuielile din cadrul proiectului s-au realizat la nivel de 50,7 la sută, sau în sumă de 3,4 mil. lei, fiind direcționate la următoarele activități:

- susținerea autorităților publice locale în procesul de aplicare a noii metodologii de finanțare;
- campania de comunicare privind promovarea proiectului;
- pregătirea procesului de evaluare pilot PISA (program internațional de evaluare a elevilor);
- managementul proiectului;
- servicii de consultanță la lucrările de renovare a școlilor.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost suportate din contul contribuției din împrumuturi externe.

Programe în domeniul învățământului au fost elaborate și gestionate de Cancelaria de Stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Ministerul Culturii și Academia de Științe a Moldovei.

Performanța obținută în cadrul instituțiilor de învățământ se caracterizează prin următorii indicatori:

Denumirea indicatorului	Realizat în anul 2015	Creștere/ descreștere față de anul 2014 (în valoare absolută)	Creștere/ descreștere față de anul 2014 (în %)
Contingentul mediu de elevi/studenți, unități	117 530	-1 472	-1,2
Numărul mediu realizat al unităților de personal (fără organe administrative), unități	13 584	-1 027	-7,0
Numărul elevilor/studenților cu finanțare din buget la o unitate de cadru didactic, persoane*	5,6	0,4	7,1
Numărul elevilor/studenților cu finanțare din buget la o unitate de personal auxiliar, persoane*	6,1	0,4	6,4
Costul mediu al unui elev/student cu finanțare din buget, lei*	27 939,4	1 257,0	4,7
Costul mediu al unui elev/student cu finanțare în bază de contract, lei*	14 412,8	204,7	1,4

Notă: *cu excepția instituțiilor de învățământ care activează în condiții de autonomie financiară

Datele tabelului denotă o reducere în anul 2015 a contingentului mediu de elevi/studenți cu 1 472 unități. Reducerea numărului de unități în instituții de învățământ s-a produs mai lent decât diminuarea contingentului mediu în aceste instituții, ce a influențat creșterea numărului mediu al elevilor la o unitate de cadru didactic și personal auxiliar cu 7,1 la sută și, respectiv, cu 6,4 la sută.

Costul mediu al unui student cu finanțare din buget, luând în considerare bursele și cheltuielile pentru întreținerea căminelor, sub aspectul autorităților publice centrale care au în subordine instituții superioare de învățământ, se prezintă în tabelul ce urmează.

Denumirea autorității	Costul mediu al unui elev/student cu finanțare din buget, lei	În % față de costul mediu, %
Ministerul Educației	22 851,9	87,9
Academia de Științe a Moldovei	23 840,8	91,7
Cancelaria de Stat	26 877,9	103,4
Ministerul Sănătății	39 999,4	153,8
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	40 366,9	155,2
Ministerul Culturii	50 628,7	194,7

Conform datelor expuse, cel mai mult statul investește în pregătirea specialiștilor în instituțiile de învățământ subordonate Ministerului Culturii, dat fiind caracterul individualizat al studiilor de artă – cu circa 95 la sută peste costul mediu stabilit în toate instituțiile de învățământ (26 004,4 lei). În același timp, costul instruirii unui student în instituțiile Ministerului Educației este cel mai jos – cu 12,1 la sută sub nivelul mediu și aproape de două ori mai mic decât în instituțiile Ministerului Culturii.

7. Știința și inovarea

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabelul următor.

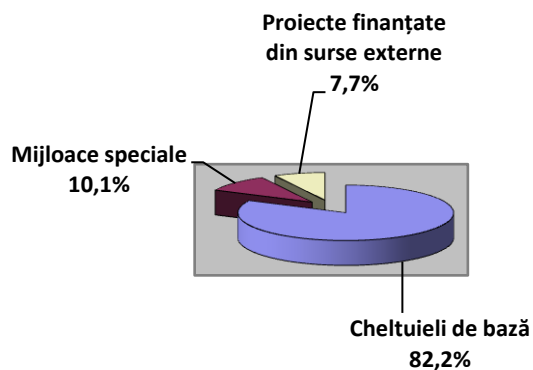
mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Știință și inovare, total inclusiv pe componente:	388,7	423,6	441,9	418,7	-23,2	94,7	30,0	107,7
Componenta de bază	323,4	358,4	349,9	344,3	-5,6	98,4	20,9	106,5
Mijloace speciale	35,0	40,4	46,8	42,7	-4,1	91,2	7,7	122,0
<i>Mijloace speciale fără transferul soldurilor</i>	<i>35,0</i>	<i>40,4</i>	<i>46,8</i>	<i>42,2</i>	<i>-4,6</i>	<i>90,2</i>	<i>7,2</i>	<i>120,6</i>
Proiecte finanțate din surse externe	30,3	24,8	45,2	32,1	-13,1	71,0	1,8	105,9
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	1,3	1,4	1,5	1,4				

În bugetul de stat la grupul dat pe *toate componentele* au fost aprobate alo-cații în sumă de 423,6 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 18,3 mil. lei și a constituit 441,9 mil. lei, ce se datorează majorării cheltuielilor din contul mijloacelor speciale cu 6,4 mil. lei și a cheltuielilor din componenta proiecte finanțate din surse externe cu 20,4 mil. lei.

La acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 418,7 mil. lei, ce constituie 94,7 la sută față de prevederi.

Cheltuielile la grupul dat în anul 2015 au fost finanțate din contul a trei surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.



Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 98,4 la sută, din *mijloace speciale* – 90,2 la sută, iar pe *proiecte finanțate din surse externe* – 71,0 la sută din prevederi.

Cheltuielile pe **componenta de bază** pentru sfera științei și inovării sub aspectul funcțional în anii 2014-2015 sînt reflectate în tabelul următor.

mil. lei

	2014		2015			
	Cheltuieli de casă	Ponderea în total, %%	Plan precizat	Ponderea în total, %%	Cheltuieli de casă	Ponderea în total, %%
Volumul total al alocațiilor, inclusiv:	323,4	100,0	349,9	100,0	344,3	100,0
1. Științe fundamentale	88,8	27,5	99,0	28,3	98,4	28,6
2. Științe aplicate	176,9	54,7	186,8	53,4	185,2	53,8
3. Pregătirea cadrelor	2,7	0,8	3,3	0,9	2,8	0,8
4. Alte cheltuieli de deservire a procesului științific	43,4	13,4	48,6	13,9	47,0	13,6
5. Organele administrative	11,6	3,6	12,2	3,5	10,9	3,2

Mijloacele executate în anul 2015 pe grupul dat din componenta de bază s-au majorat cu 20,9 mil. lei sau cu 6,5 la sută față de indicele respectiv din anul 2014.

Finanțarea activităților de știință și inovare s-a efectuat sub aspect competițional și sub aspect instituțional – pe programe de stat și proiecte de transfer tehnologic. Temele de cercetare instituționale, proiectele din cadrul programelor de stat, proiectele de transfer tehnologic și pentru tineret, echipament, precum și cele finanțate sau cofinanțate de organizațiile din străinătate, au fost selectate în exclusivitate prin concurs.

Din 283,6 mil. lei executate nemijlocit pentru cercetări științifice fundamentale și aplicate, ponderea cea mai mare o constituie cercetările științifice instituționale – 265,7 mil. lei sau 93,7 la sută. Pentru finanțarea programelor de stat, transfer tehnologic, proiecte independente, proiecte internaționale selectate prin concurs au fost prevăzute 17,9 mil. lei sau 6,3 la sută, din care:

- pentru programe de stat – 3,5 mil. lei sau 1,2 la sută;
- proiecte de inovare și transfer tehnologic – 7,6 mil. lei sau 2,7 la sută;
- proiecte individuale – 2,9 mil. lei sau 1,0 la sută;
- proiecte internaționale – 3,9 mil. lei sau 1,4 la sută.

Sub aspectul principalelor articole de cheltuieli, executarea cheltuielilor în pondere față de cheltuielile totale la grupul dat pe componenta de bază se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

Denumirea articolelor	Executat		Ponderea în cheltuielile totale (%)	
	2014	2015	2014	2015
1	2	3	4	5
Cheltuieli total	323,4	344,3	100,0	100,0
Cheltuieli curente	318,6	343,1	98,5	99,7
<i>inclusiv cheltuieli de personal</i>	<i>188,9</i>	<i>210,6</i>	<i>58,4</i>	<i>61,3</i>
Cheltuieli capitale	4,8	1,2	1,5	0,3

Analiza ponderii unor categorii de cheltuieli în cheltuielile totale pe componenta de bază demonstrează că în anul 2015, comparativ cu anul 2014, s-a majorat ponderea cheltuielilor curente cu 1,2 puncte procentuale, cu micșorarea concomitentă a cheltuielilor capitale. Totodată s-a majorat ponderea cheltuielilor de personal cu 2,9 puncte procentuale.

Analiza statelor și a efectivului de personal încadrat în instituții de cercetări științifice denotă o diminuare în anul 2015 a numărului mediu de unități de personal, finanțat din componenta de bază și mijloace speciale, cu 183,5 unități, din care pe componenta de bază – 20,2 unități, în legătură cu reorganizarea instituțiilor.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal atestă o creștere de 605,5 lei, iar pe componenta de bază cu 382,6 lei, majorarea datorându-se creșterii cheltuielilor salariale din contul mijloacelor speciale.

Denumirea	2014 executat	2015			2015 executat față de 2014 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de aprobat (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	3520,0	3529,0	3336,5	94,5	-183,5
- inclusiv din componenta de bază	3327,5	3349,5	3307,3	98,7	-20,2
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	3874,4	4600,1	4479,9	97,3	605,5
- inclusiv din componenta de bază	3832,8	4273,8	4215,4	98,6	382,6

În anul 2015, instituțiile finanțate din grupul dat au înregistrat datorii cu termen de achitare expirat la cheltuieli de bază, din care datorii debitoare în sumă de 1151,8 mii lei, sau cu 264,9 mii lei mai mult față de anul 2014 și creditoare în sumă de 1468,8 mii lei, ce este cu 1190,3 mii. lei mai mult față de anul precedent.

Pentru *pregătirea cadrelor științifice prin postdoctorat* în buget au fost prevăzute mijloace în sumă de 3,3 mil. lei. Cheltuielile respective au fost finanțate la nivel de 85,9 la sută din prevederi.

Planul de admitere la postdoctorat a fost realizat în proporție de 91 %. Din 23 locuri planificate, în anul 2015 au fost acoperite 21 locuri, față de 90 % în anul 2014.

Numărul postdoctoranzilor în anul de referință este în creștere și constituie 46 de persoane, față de 39 în anul 2014.

Cheltuielile medii anuale pentru instruirea unui postdoctorant din bugetul de stat au constituit 61,3 mii lei.

Bursa lunară a unui postdoctorand a constituit în mediu 6300 lei, costul anual constituind 75,6 mii lei.

În anul 2015 au fost susținute 12 teze de doctor habilitat.

Pentru *întreținerea instituțiilor ce deserveșc procesul științific* au fost prevăzute 48,6 mil. lei sau cu 4,1 mil. lei mai mult față de anul precedent.

În conformitate cu prevederile Acordului între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii pentru cercetare și inovare – Orizont 2020, plata contribuției financiare a Moldovei pentru anul 2015 a constituit suma de 19,4 mil. lei.

Pentru *întreținerea organelor administrative*, Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică și Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, au fost prevăzute 12,2 mil. lei, cu 0,1 mil. lei mai mult față de anul 2014, care s-au finanțat la nivel de 89,4 la sută din prevederi.

În anul 2015, instituțiile științifice au beneficiat de venituri la **mijloace speciale** în sumă de 42,1 mil. lei, cu 2,4 mil. lei mai mult față de anul 2014, formate de la prestarea serviciilor contra plată – 24,9 mil. lei, darea în arendă a spațiului și utilajului – 13,2 mil. lei, granturi, sponsorizări/filantropie și donații – 4,0 mil. lei.

Din cheltuielile totale efectuate din contul veniturilor acumulate, cheltuielile de personal au constituit 36,9 la sută; plata serviciilor comunale – 43,1 la sută; plata pentru deplasări – 2,4 la sută și investiții capitale și reparații capitale – 17,6 la sută.

La mijloace speciale s-au înregistrat datorii creditoare cu termen de achitare expirat în sumă de 1604,0 mii lei, cu 527,5 mii lei mai mult față de anul 2014 și debitoare în sumă de 143,6 mii lei, ce este cu 332,6 mii lei mai puțin față de anul precedent.

În anul 2015 la grupa „Știință și inovare” au fost în derulare 4 **proiecte finanțate din surse externe**:

În cadrul proiectului „Programul Cadru 7” au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

- procurarea echipamentului specializat necesar pentru cercetare în medicină, energie, biotehnologie, nanotehnologii;
- mobilitatea cercetătorilor pentru dezvoltarea carierei de cercetător;
- promovarea participării cercetătorilor, organizațiilor din sfera științei și inovării, întreprinderilor mici și mijlocii și organizațiilor din sectorul asociativ la programele de cercetare-inovare ale Uniunii Europene;
- oferirea asistenței întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul Programului Cadru 7.

Veniturile acumulate au constituit 4,0 mil. lei, la nivel de 47,6 la sută față de 8,4 mil. lei prevăzute.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost precizate în volum de 10,4 mil. lei, realizate la nivel de 52,9 la sută, sau în sumă de 5,5 mil. lei.

În cadrul proiectului „Suport pentru cooperarea științifică și tehnică” au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

- dezvoltarea cooperării în domeniul securității alimentare, ecologice, hazardurilor naturale;
- promovarea colaborării cercetărilor în domeniul Climei, Mediului și Energiei luând la activ abordarea inovativă și proactivă de elaborare a soluțiilor stabile de dezvoltare a țărilor;
- creșterea mobilității cercetătorilor prin organizarea atelierelor de lucru și seminarelor, videoconferințelor, suport pentru rețelele de instituții de cercetare.

Veniturile acumulate au constituit 11,1 mil. lei, la nivel de 74,5 la sută față de 14,9 mil. lei prevăzute.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost precizate în volum de 17,2 mil. lei, realizate la nivel de 86,0 la sută, sau în sumă de 14,8 mil. lei.

În cadrul proiectului „Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare – Orizont 2020” au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

Pe parcursul perioadei 2014- 2015 în cadrul Programului Orizont au fost depuse peste 130 de propuneri pentru anii 2014-2015, care întrunesc peste 180 de participanți din Republica Moldova, după cum urmează: 68 din instituții de cercetare, 56 din universități, 27 din IMM-uri, 19 din ONG-uri și 16 din alte organizații.

Până în prezent Comisia Europeană a luat decizia pozitivă pentru susținerea a 15 proiecte.

Finanțarea se concentrează asupra următoarelor provocări:

- sănătate, schimbări demografice și bunăstare;
- securitatea alimentară, agricultura durabilă, cercetarea marină și maritimă și bioeconomia;
- surse de energie sigure, ecologice și eficiente;
- mijloace de transport inteligente, ecologice și integrate;

- acțiunile climatice, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime;
- societăți favorabile incluziunii, inovatoare și sigure.

Veniturile acumulate au constituit 19,4 mil. lei, de 3,4 ori mai mult față de 5,7 mil. lei prevăzute.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost precizate în volum de 14,1 mil. lei, realizate la nivel de 73,8 la sută, sau în sumă de 10,4 mil. lei.

În cadrul proiectului Programul Operațional Comun “Bazinul Mării Negre 2007-2013”(Program Transfrontalier) au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

- promovarea dezvoltării economice și sociale din zonele de frontieră;
- dezvoltarea cooperării în cadrul regiunii Mării Negre și a regiunii cu Uniunea Europeană;
- stimularea proceselor de cooperare cu caracter continuu.

Veniturile acumulate au constituit 0,7 mil. lei, la nivel de 29,2 la sută față de 2,4 mil. lei prevăzute pe an.

Cheltuielile pentru îndeplinirea acestor activități au fost precizate în volum de 3,4 mil. lei, însă au fost realizate la nivel de 41,2 la sută, sau în sumă de 1,4 mil. lei.

Programe gestionate de Academia de Științe a Moldovei și Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

Performanța obținută în cadrul programelor realizate de instituțiile de cercetări științifice se caracterizează prin următorii indicatori.

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2015			
		aprobat	executat	Devieri executat față de aprobat	
				suma	%
Brevete de invenție obținute	unități	118	118		100,0
Articole publicate	unități	1348	2105	757	156,1
Proiecte de transfer tehnologic implementate	unități	20	13	-7	65,0
Medalii obținute la expoziții	unități	10	38	28	380,0
Monografii și culegeri editate	unități	118	132	14	111,9
Metode, procedee și tehnologii noi identificate	unități	138	186	48	134,8
Numărul de proiecte monitorizate	număr	272	330	58	121,3
Evenimente de informare, promovare, consultatii si seminare practice organizate	unități	100	190	90	190,0
Participări la conferințe naționale și internaționale	unități	144	194	50	134,7
Numărul obținut de diploma de doctor și doctor habilitat în științe	unități	200	204	4	102,0
Concursuri ale proiectelor de cercetare, inclusiv de inovare și transfer tehnologic organizate	număr	10	8	-2	80,0

Majoritatea indicatorilor atestă o creștere față de nivelul aprobat, cu excepția proiectelor de transfer tehnologic implementate, precum și concursurilor organizate, care sunt în diminuare cu 7 și 2 unități.

Medaliile obținute la expoziții au fost executate la nivel de peste 300 procente față de cele planificate.

Indicatorii respectivi au fost planificați și realizați în cadrul unui șir de programe, costul cărora se prezintă în tabelul ce urmează:

mii lei

Denumirea	Program	Subprogram	Plan precizat	Executat	Executat, %
Academia de Științe a Moldovei			437248,9	414786,0	94,9
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Materiale, tehnologii și produse inovative"	16	2	44744,9	44207,6	98,8
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Eficiență, energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie"	16	3	1400,5	1400,5	100,0
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Sănătate și biomedicină"	16	4	7943,1	7935,8	99,9
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Biotehnologie"	16	5	25619,2	23422,7	91,4
Cercetări științifice fundamentale în direcție strategică "Patrimoniul național și dezvoltarea societății"	16	6	36934,3	36316,7	98,3
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Materiale, tehnologii și produse inovative"	18	2	80841,4	75817,8	93,8
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Eficiență, energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie"	18	3	4596,4	4560,0	99,2
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Sănătate și biomedicină"	18	4	34264,6	34115,0	99,6
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Biotehnologie"	18	5	83185,7	77192,3	92,8
Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Patrimoniul național și dezvoltarea societății"	18	6	37277,0	36248,6	97,2
Politici și management în domeniul cercetărilor științifice	19	1	22345,3	18257,9	81,7
Servicii de suport pentru sfera științei și inovării	19	7	54816,1	52495,0	95,8
Pregătirea cadrelor prin postdoctorat	19	8	3280,4	2818,4	85,9
Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare	19	0	4722,1	3956,8	83,8
Politici și management în domeniul cercetărilor științifice	19	1	4722,1	3956,8	83,8
Total			441971,0	418742,8	94,7

Conform datelor expuse, ponderea cea mai mare o constituie cheltuielile prevăzute pentru programul Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Biotehnologie" cu 83,2 mil. lei sau 18,8 la sută urmat de programul Cercetări științifice aplicate în direcție strategică "Materiale, tehnologii și produse inovative" ce constituie 80,8 mil lei sau 18,3 la sută din total cheltuieli.

8. Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupul dat se prezintă în tabela următoare.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli total, inclusiv pe componente:	372,7	647,8	585,2	540,4	-44,8	92,3	167,7	145,0
componenta de bază	359,8	635,7	571,5	527,5	-44,0	92,3	167,7	146,6
mijloace speciale	12,9	12,1	13,7	15,6	1,9	113,8	2,7	120,9
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	12,9	12,1	13,7	12,9	-0,8	94,2		
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	1,3	1,9	1,8	1,8				

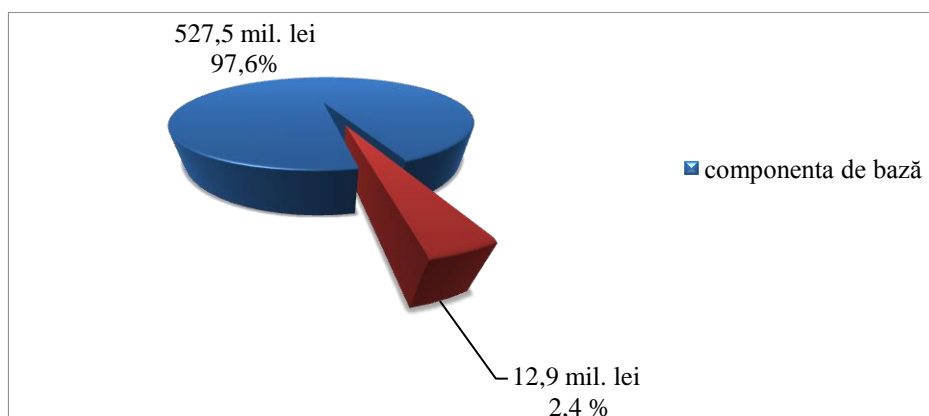
În bugetul de stat la grupul dat pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 647,8 mil. lei.

Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a micșorat cu 62,6 mil. lei și a constituit 585,2 mil. lei sau 1,8 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

La *componenta mijloace speciale*, cheltuielile s-au executat în mărime de 12,9 mil. lei, ceea ce este cu 0,8 mil. lei mai puțin sau 94,2 la sută față de nivelul prevăzut.

La acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 540,4 mil. lei sau la nivel de 92,3 la sută din prevederi.

Structura surselor de finanțare a grupului dat de cheltuieli, pe componente ale bugetului de stat, se prezintă după cum urmează:

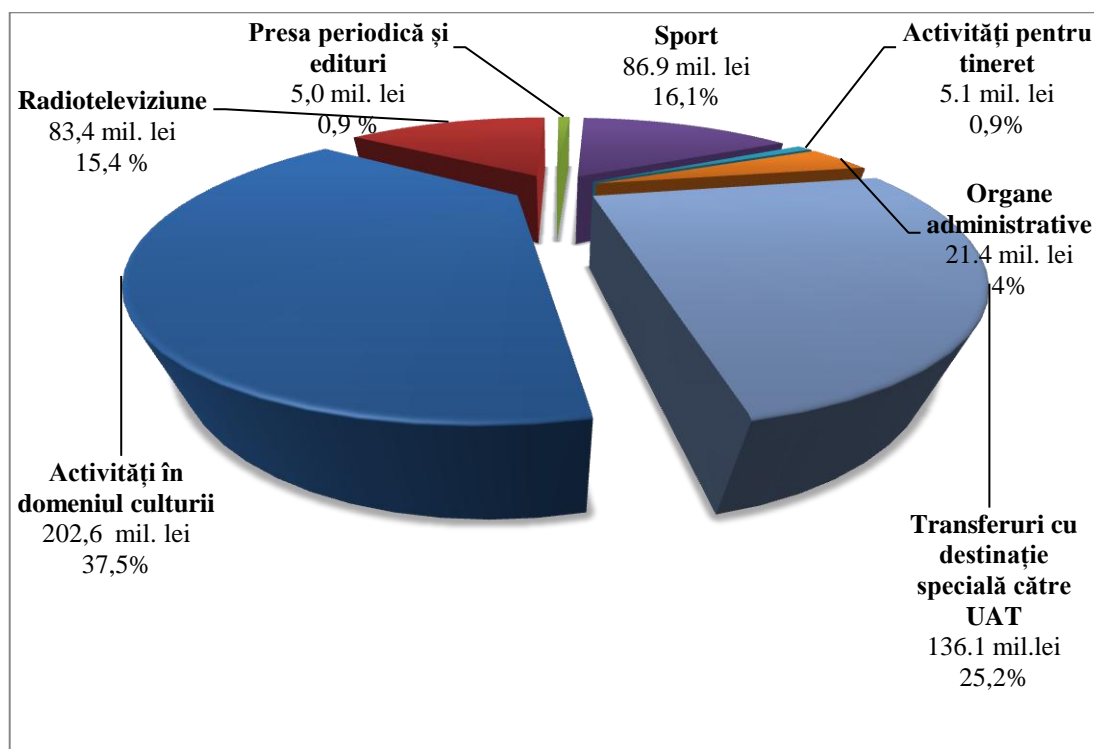


Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 92,3 la sută iar cheltuielile din *mijloace speciale* – 94,2 la sută din prevederile anuale.

Comparativ cu anul 2014, la componenta de bază se constată o creștere a datoriilor debitoare cu termen de achitare expirat. Astfel, la finele anului 2015, datoriile debitoare

ale instituțiilor din domeniile respective au constituit 18,8 mii. lei, cu o creștere de 1,7 mii. lei față de anul precedent. Datoriile creditoare ale instituțiilor de cultură au înregistrat o descreștere considerabilă, constituind 146,6 mii lei în anul 2015 față de 9873,1 mii. lei în anul 2014.

Structura cheltuielilor sub aspectul grupelor de funcții este reflectată în diagrama ce urmează:



Distribuirea finanțării pe grupele funcțiilor denotă o predominare absolută a cheltuielilor ce țin de **activitatea în domeniul culturii** cu un volum de 202,6 mil. lei sau 37,5 la sută din total cheltuieli, care au fost executate la nivel de 93,9 la sută față de prevederile anuale, ce este cu 36,7 mil. lei mai mult față de volumul mijloacelor alocate în anul 2014.

La grupul dat s-a finanțat activitatea curentă a *31 instituții de cultură subordonate Ministerului Culturii*, din care 16 instituții teatral-concertistice, 3 biblioteci, 6 muzee, precum și a Consiliului Biblioteconomic Național, Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, Agenției Naționale Arheologice, Comisiei Naționale pentru UNESCO, Agenției de Stat pentru Protecția Moralității și *1 instituție subordonată Ministerului Educației* – Centrul Național de Educație prin Artă. Centrul s-a creat în urma comasării Muzeului Pedagogic Republican și Casei Republicane de Cultură și Creație Artistică a Tineretului Studios.

Numărul mediu efectiv de angajați din instituțiile de cultură a constituit în 862,0 unități, cu 39,6 unități mai puțin față de cel prevăzut la începutul anului.

Salariul mediu lunar la o unitate de personal din instituțiile din domeniul culturii (cu excepția celor din aparatele centrale administrative) atestă o creștere de 389,1 lei.

Denumirea	2014 executat	2015			2015 executat față de 2014 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de prevăzut (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	880,5	901,6	862,0	95,6	-18,5
- inclusiv din componenta de bază	877,5	898,6	859,0	95,6	-18,5
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	2731,2	3004,5	3114,8	103,6	383,6
- inclusiv din componenta de bază	2568,2	2851,8	2957,3	103,6	389,1

Pe parcursul anului au fost susținute proiecte culturale ale 8 asociații obștești (inclusiv Societatea Orbilor din Moldova și Casa Republicană de Cultură a Surzilor din Moldova) cu alocații financiare în mărime de 3,9 mil. lei, cât și activități de restaurare a obiectelor de valoare istorico-culturală, desfășurarea acțiunilor culturale.

În scopul susținerii activității instituțiilor teatral-concertistice au fost precizate alocații în volum de 112,6 mil. lei. Executarea mijloacelor respective a fost efectuată integral și sînt în creștere față de cele executate în anul 2014 cu 6,6 mil. lei.

În ramura dată au fost prevăzute mijloace financiare în scopul implementării proiectelor de reabilitare a edificiilor culturale din contul asistenței financiare nerambursabile din partea Guvernului României în mărime de 23,5 mil. lei, care au fost executate în mărime de 4,7 mil. lei.

În conformitate cu prevederile Legii nr.21 din 01 martie 2013 cu privire la oamenii de creație și uniunile de creație au fost acordate îndemnizații de merit pentru realizări deosebite și pentru recompensarea unei activități de notorietate în domenii ale culturii în mărime de 2,3 mil. lei.

Cheltuielile bugetului de stat pentru *radiodifuziune*, prevăzute în sumă de 83,4 mil. lei au fost executate integral.

În scopul susținerii editării cărții naționale, la compartimentul „*Presa periodică și editurile*” au fost aprobate mijloace în sumă de 5,6 mil. lei, care au fost executate la nivel de 90,7 la sută.

Ministerul Culturii, pentru *susținerea editării cărții naționale și a Revistei ilustrate social-culturale “Moldova”*, a efectuat cheltuieli în volum de 3,4 mil. lei.

Ministerului Educației pentru *susținerea redacțiilor revistelor* pentru copii și adolescenți “Alunelul”, “Florile Dalbe” și “Noi” pentru anul 2015 i-au fost precizate mijloace financiare în volum de 1,6 mil. lei, executate pînă la sfîrșitul perioadei de gestiune integral.

Ministerului Tineretului și Sportului, pentru domeniul “*Sport*”, au fost precizate mijloace în sumă de 100,9 mil. lei (inclusiv, pentru activitatea a 20 școli sportive circa 45,0 mil. lei), fiind executate la nivel de 94,4 la sută.

Totodată, întru realizarea Calendarului acțiunilor sportive naționale și internaționale pe anul 2015, au fost executate alocații în volum de 33,8 mil. lei.

Analiza statelor și a efectivului de personal ale instituțiilor în domeniul sportului denotă faptul că în anul 2015 numărul mediu de unități de personal a crescut față de anul 2014 cu 16 unități.

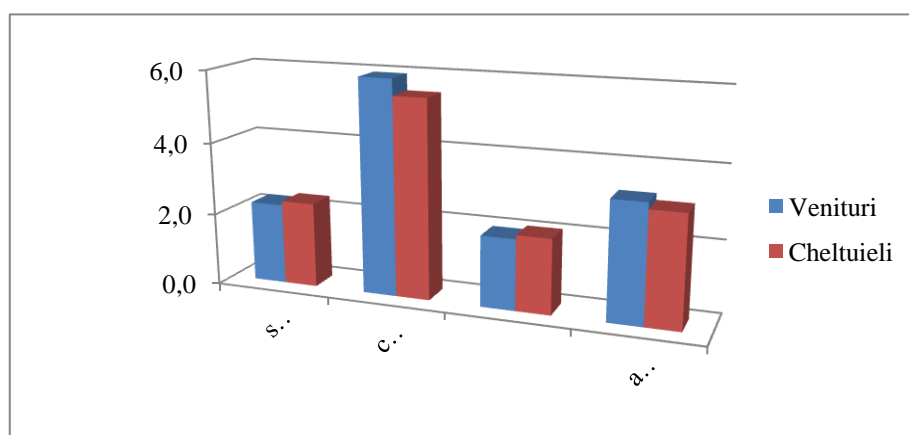
Salariul mediu lunar la o unitate de personal din instituțiile din domeniul sportului (cu excepția celor din aparatul central administrativ) atestă a creștere de 472,0 lei.

Denumirea	2014 executat	2015			2015 executat față de 2014 executat
		Prevăzut	Executat	executat față de prevăzut (%)	
1	2	3	4	5	6
Numărul de unități, total	539,8	547,3	555,8	101,5	16,0
- inclusiv din componenta de bază	539,8	547,3	555,8	101,5	16,0
Salariul mediu lunar la o unitate, lei	3410,9	3885,4	3882,9	99,9	472,0
- inclusiv din componenta de bază	3341,0	3811,9	3724,6	97,7	383,6

Întru realizarea *activităților pentru tineret*, pentru anul 2015 au fost precizate alocații în volum de 12,1 mil. lei, care au fost executate în sumă de 5,0 mil. lei sau 41,9 la sută. Mijloacele preconizate au fost prevăzute pentru desfășurarea activităților de instruire de scurtă durată a tinerilor lideri, lucrătorilor de tineret și specialiștilor de tineret din autorităților publice locale în cadrul Programului de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea Consiliilor raionale/municipale ale tinerilor.

Pe lângă alocațiile de bază, instituțiile de cultură au beneficiat și de *mijloace speciale* de la activitatea de bază, arenda spațiilor disponibile, alte venituri din donații și sponsorizări, în sumă totală de 12,9 mil. lei.

Totodată, volumul veniturilor și cheltuielilor pe categorii de mijloace speciale se prezintă după cum urmează:



Din contul *serviciilor cu plată* au fost acumulate venituri în sumă de 2,2 mil. lei, fiind efectuate cheltuieli din totalul veniturilor acumulate - 2,3 mil. lei (inclusiv din contul soldului în mărime de 0,1 mil. lei).

La capitolul *chirie/arenda bunurilor* au fost precizate venituri în sumă de 6,2 mil. lei, fiind executate venituri în sumă de 5,9 mil. lei.

La categoria *Granturi, sponsorizări/filantropie și donații* au fost precizate venituri în sumă de 1,8 mil. lei, fiind executate venituri în sumă de 2,0 mil. lei.

Din totalul cheltuielilor executate la categoria mijloace speciale, ponderea cea mai mare – 42,6 la sută sau 5,5 mil. lei revine cheltuielilor efectuate din chiria/arenda bunurilor proprietate publică.

Fondul de rezervă. Pe parcursul perioadei de gestiune *din fondul de rezervă al Guvernului* pe ramura „Cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret” au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 487,3 mii lei Ministerului Culturii pentru:

- desfășurarea Galei Premiului Național pe anul 2015. (Hotărîrea Guvernului nr.569 din 19 august 2015) – 111,1 mii lei;
- organizarea funeraliilor regretatului actor de teatru Mihai Volontir. (Hotărîrea Guvernului nr.640 din 17 septembrie 2015) - 176,2 mii lei;
- organizarea manifestărilor dedicate aniversării a 70-a de la fondarea Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc”. (Hotărîrea Guvernului nr.749 din 28 octombrie 2015) - 200,0 mii lei;

În tabelul următor este prezentată realizarea următorilor indicatori de performanță.

Denumirea indicatorului de performanță	Unitatea de măsură	2014 executat	2015				2015 executat față de 2014 executat	
			precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
de rezultat								
1. Ponderea siturilor arheologice inspectate și documentate din nr. total înscrise în Registrul de stat	%	9,0	10,0	10,0	-	100,0	1,0	111,1
2. Ponderea monumentelor istorice inspectate și documentate din nr. total înscrise în Registrul de stat	%	20,1	15,7	14,8	-0,9	94,3	-5,3	73,6
3. Ponderea siturilor arheologice salvate de la distrugere din nr.total al obiectelor supuse presiunii negative a factorului antropic	%	100,0	100,0	100,0	-	100,0	-	100,0
4. Sporirea fondului muzeistic	%	108,3	100,0	100,6	0,6	100,6	-7,7	92,9
6. Ponderea sportivilor premiați din total participanți	%	27,1	23,0	23,0	-	100,0	-4,1	84,9
de produs								
1. Numărul siturilor arheologice inspectate și documentate	unități	450	500	500	-	100,0	50,0	111,1
2. Numărul monumentelor istorice inspectate	unități	585	457	431	-26	94,3	-154,	73,7
3. Numărul siturilor arheologice salvate	unități	10	10	10	-	100,0	-	100,0
4. Numărul sportivilor de performanță participanți la competițiile internaționale	participanți	210	210	220	10	104,8	10	104,8
5.Numărul sportivilor de performanță decorati la competițiile internaționale	participanți	30	48	50	2	104,1	20	166,7
de eficiență								
1. Costul mediu al inspectării unui sit arheologic	mii lei	2,1	2,1	2,0	0,1	95,2	-0,1	95,2
2. Cost mediu al inspectării unui monument istoric	mii lei	1,1	1,6	1,6	-	100,0	0,5	145,5
3. Costul mediu al salvării unui sit arheologic	lei	55,5	40,0	38,8	1,2	97,0	-16,7	69,9
4. Cheltuieli medii pentru deservirea unui vizitator a instituțiilor muzeistice	lei	108,3	154,9	117,6	-37,3	75,9	9,3	108,6

5. Cheltuieli medii pentru pregătirea unui sportiv de performanță	mii lei	180,0	180,0	185,0	5,0	102,8	5,0	102,8
6. Mărimea medie a bursei pentru performanță	lei/lunar	4460,9	4000,0	4439,0	439,0	111,0	-21,9	99,5

Conform datelor prezentate, din numărul total al siturilor arheologice înscrise în Registrul de Stat (4999 unități), circa 10% au fost inspectate și documentate, iar din totalul monumentelor istorice înscrise (2915 unități), au fost inspectate și documentate 14,8 la sută sau 431 unități, ceea ce este cu 26 unități sau cu 0,9 % mai puțin față de ce s-a prevăzut de a fi inspectat și documentat.

Au fost salvate toate obiectele supuse presiunii negative a factorului antropic care au fost prevăzute – 10 situri arheologice salvate.

Fondul muzeistic a sporit cu circa 0,6% față de prevăzut la începutul anului 2015, însă a scăzut cu circa 7,1 la sută față de executat 2014.

Cheltuielile ce țin de deservirea unui vizitator al instituțiilor muzeistice au scăzut cu circa 24,1 la sută față de cele prevăzute pentru anul 2015, însă sunt în creștere cu circa 8,6 la sută față de anul 2014.

Comparativ cu anul 2014 se atestă o creștere a numărului sportivilor de performanță participanți la competițiile internaționale cu circa 4,8 la sută.

Totodată, s-au majorat cheltuielile medii pentru pregătirea unui sportiv de performanță față de anul 2014 cu 5,0 mii lei sau cu 2,8 la sută.

Mărimea medie a bursei a înregistrat o creștere cu circa 439,0 lei/lună sau 11,1 la sută față de cea prevăzută la începutul anului 2015.

9. Ocrotirea sănătății

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa funcțională principală „Ocrotirea sănătății” se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli total, inclusiv pe componente:	3302,1	3776,0	3576,8	3389,8	-187,0	94,8	87,7	102,7
Componenta de bază	2665,8	2795,6	2770,6	2621,7	-148,9	94,6	-44,1	98,3
Mijloace speciale	163,0	141,2	164,2	158,8	-5,4	96,7	-4,2	97,4
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	163,0	141,2	164,2	130,1	-34,2	79,2	-32,9	79,8
Proiecte finanțate din surse externe	473,3	839,2	642,0	638,0	-4,0	99,4	164,7	134,8
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	11,3	11,0	10,8	11,3				

În bugetul de stat pe anul 2015 pentru ramura ocrotirea sănătății la toate componentele inițial au fost aprobate alocații în volum de 3776,0 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 199,2 mil. lei și au constituit 3576,8 mil. lei.

La componenta de bază, alocațiile au fost micșorate cu 25,0 mil. lei față de bugetul aprobat, fiind condiționate de următorii factori:

- revizuirea acțiunilor proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” (componenta Program) din contul împrumutului acordat de Banca Mondială pentru reducerea riscurilor aferente bolilor nontransmisibile, îmbunătățirea protecției financiare și sporirea eficienței serviciilor de sănătate în Republica Moldova – 16,3 mil. lei;

- optimizarea cheltuielilor instituțiilor din domeniul ocrotirii sănătății – 8,7 mil. lei.

La componenta mijloace speciale factorii care au generat majorarea cheltuielilor cu 23,0 mil. lei față de cele aprobate se prezintă, precum urmează:

- majorarea cheltuielilor cu 34,5 mil. lei, determinată de acordarea granturilor de către donatorii externi și interni (33,2 mil. lei) și utilizarea soldului mijloacelor bănești la situația din 1 ianuarie 2015 la categoria „Granturi, sponsorizări/ filantropie și donații” (1,3 mil. lei);

- micșorarea cheltuielilor cu 11,5 mil. lei cauzată de nerealizarea părții de venituri din prestarea serviciilor cu plată.

La componenta proiecte finanțate din surse externe, cheltuielile s-au diminuat cu 197,2 mil. lei ca urmare a revizuirii planurilor de activități propuse din cadrul următoarelor proiecte:

- proiectul „Reforma de planificare strategică a managementului informației în sănătate” – (-0,6 mil. lei);

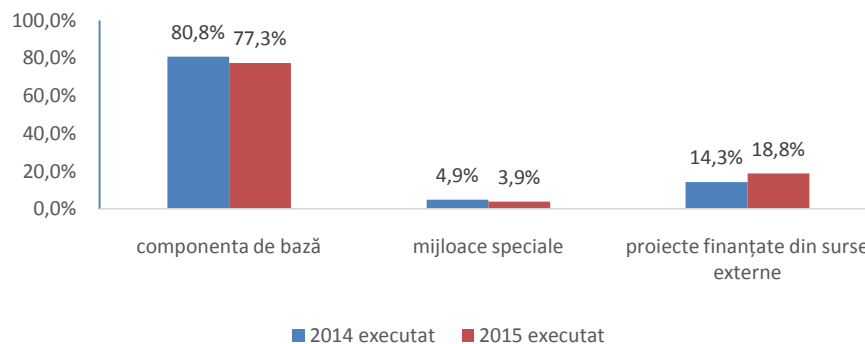
- proiectul „Îmbunătățirea serviciilor medicale” – cheltuielile au fost reduse cu 219,4 mil. lei determinate de supraestimarea valorii precum, și a cantității echipamentelor și dispozitivelor medicale;

- proiectul „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” – (-2,5 mil. lei);

- proiectul „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și al tuberculozei în Moldova” – cheltuielile au fost majorate cu 25,3 mil. lei fiind determinate de intrările suplimentare de mijloace pentru procurarea medicamentelor antituberculoase.

Conform rapoartelor executorilor de buget, din toate componentele, în perioada de gestiune au fost efectuate cheltuieli în volum de 3389,8 mil. lei, ceea ce constituie 94,8 la sută față de prevederile anuale.

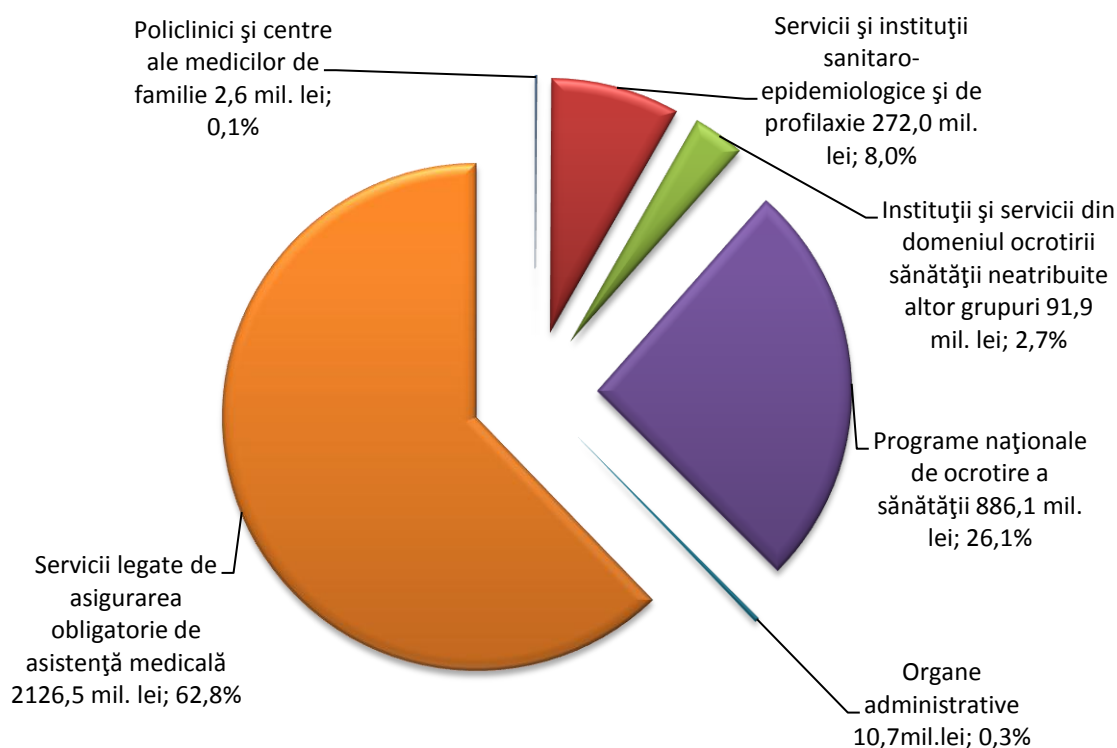
Cheltuielile în domeniul ocrotirii sănătății în anul 2015, ca și în anul 2014 au fost finanțate din contul a mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.



Comparativ cu anul 2014, în anul 2015, cheltuielile efectuate din componenta de bază și componenta mijloace speciale au fost în scădere cu 3,5 și respectiv 1,0 puncte procentuale, pe când cheltuielile efectuate din componenta proiecte finanțate din surse externe au crescut cu 4,5 puncte procentuale.

În anul 2015, cheltuielile *la componenta de bază* s-au realizat la nivel de 94,6 la sută, cele din *mijloace speciale fără transferul soldurilor de mijloace speciale la componenta de bază a bugetelor* – 79,2 la sută din prevederile anuale, și cele din cadrul *proiectelor finanțate din surse externe* s-au realizat la nivel de 99,4 la sută.

Structura cheltuielilor totale la ramura Ocrotirea sănătății sub aspectul grupelor de funcții este reflectată în diagrama următoare:



Volumul cheltuielilor *la componenta de bază* pentru ocrotirea sănătății în anul 2015, au fost executate în mărime de 2621,7 mil. lei față de 2665,8 mil. lei în anul 2014, sau mai puțin cu 44,1 mil. lei. Executarea componentei de bază a bugetului de stat a reprezentat 94,6 la sută din prevederile anuale, alocațiile neutilizate în exercițiul bugetar constituind 148,9 mil. lei, și a fost determinată de următoarele:

- Transferurile de la bugetul de stat întru asigurarea obligatorie de asistență medicală a categoriilor de persoane conform legislației, s-au executat 2126,5 mil. lei, sau 95,1 la sută față de planul precizat, și au constituit 81,1 la sută din cheltuielile totale ale componentei de bază pe ocrotirea sănătății. Suma alocațiilor netransferate la finele anului a constituit 108,7 mil. lei;

- Transferurile de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală întru realizarea programului național de ocrotire a sănătății „Controlul și profilaxia diabetului zaharat” au fost executate în sumă de 36,0 mil. lei sau sută la sută;

- Ministerul Sănătății – 400,6 mil. lei, ce s-au executat la nivel de 93,7 la sută față de planul precizat (427,5 mil. lei), mijloacele financiare neutilizate constituind 26,9 mil. lei.

- Cancelaria de Stat – 23,4 mil. lei, ce s-au executat în volum de 99,2 la sută din prevederile anuale (23,6 mil. lei), mijloacele financiare neutilizate constituind 0,2 mil. lei.

Este de menționat că, în anul 2015 ramura „Ocrotirea sănătății” a beneficiat de finanțare sub formă de suport la buget, în baza realizării indicatorilor legați de debursări stabiliți de comun acord cu Banca Mondială, Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru implementarea proiectului „Modernizarea sectorului sănătății” (componenta Program). Proiectul dat are drept scop reducerea riscurilor aferente bolilor nontransmisibile, îmbunătățirea protecției financiare și sporirea eficienței serviciilor de sănătate în Republica Moldova, prin fortificarea asistenței medicale primare și spitalicești, îmbunătățirea indicatorilor de sănătate, reducerea invalidității și incapacității de muncă a populației. Astfel, în bugetul Ministerului Sănătății din alocațiile prevăzute în volum de 18,4 mil. lei, au fost executate 16,2 mil. lei sau 88,0 la sută, și prin transferuri de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală s-au executat 35,1 mil. lei sau 72,7 la sută din prevederile anuale (48,3 mil. lei), fiind neutilizate alocații în volum de 13,1 mil. lei.

La finele anului 2015 din cheltuielile bugetului de stat s-au finanțat 54 instituții de ocrotire a sănătății: 36 centre de sănătate publică municipale și raionale; 6 centre de reabilitare și recuperare; 2 centre de plasament și reabilitare pentru copii de vîrstă fragedă; și alte 10 instituții (Centrul Național de Medicină Sportivă „Atletmed”, Centrul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Management în Sănătate, Centrul de Medicină Legală, Centrul Național de Transfuzie a Sîngelui, Agenția de Transplant, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Asociația Curativ-Sanatorială și de Recuperare a Cancelariei de Stat, Baza auto a Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare, Centrul de sănătate publică al Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare).

În anul 2015 pentru salarizarea angajaților, în total au fost prevăzute cheltuieli în sumă de 227,5 mil. lei, cheltuielile efective au constituit 226,1 mil. lei sau 99,4 la

sută. Salariul mediu lunar în anul 2015 a constituit 4333,54 lei față de 3819,86 lei în anul 2014, majorat cu 13,4 la sută sau cu 513,68 lei lunar.

Pe categorii de personal, salariul mediu lunar se prezintă după cum urmează:

- medici – 5869,80 lei;
- personal medical mediu – 4425,10 lei;
- personal medical inferior – 2809,00 lei;
- alt personal – 3810,10 lei.

La situația din 31 decembrie 2015 numărul mediu realizat al unităților de state încadrate în instituțiile din domeniul ocrotirii sănătății (fără aparatul central) la toate componentele, a constituit 4347,75 unități, față de 4577,00 unități în anul 2014, mai puțin cu 229,25 unități. Realizarea acestora în anul 2015 a constituit 87,8 la sută din funcțiile prevăzute pentru anul de gestiune (4949,75 unități), fiind vacante 602,00 funcții sau 12,2 la sută. Din instituțiile subordonate Ministerului Sănătății, Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice a înregistrat 371 unități vacante.

Numărul mediu realizat al funcțiilor ocupate în instituțiile finanțate de la componenta de bază și mijloacele speciale, pe categorii de personal, se caracterizează prin datele din tabelul următor:

Denumirea indicilor	Realizat în mediu pe anul 2015		
	Componenta de bază	Mijloace speciale	Total
Numărul unităților de state, total inclusiv:	4107,00	240,75	4347,75
- medici	975,25	30,00	1005,25
- personal mediu medical	1284,00	23,25	1307,25
- personal medical inferior	548,25	49,75	598,00
- alt personal	1299,50	137,75	1437,25

Pentru întreținerea centrelor ftiziopneumologice, de plasament, reabilitare și recuperare pentru copii (8 instituții) în total au fost executate cheltuieli în sumă de 95,8 mil. lei, din care cheltuieli de personal – 64,0 mil. lei, sau 66,8 la sută, plata mărfurilor și serviciilor – 30,6 mil. lei, sau 31,9 la sută, cheltuielile capitale – 0,4 mil. lei, sau 0,4 la sută din totalul cheltuielilor și respectiv, alte cheltuieli – 0,8 mil. lei.

Cheltuielile medii reale pe an de întreținere a unui copil în centrele nominalizate, din contul bugetului de stat au constituit 10333,03 lei, mai puțin cu 482,67 lei decât cele planificate. Față de anul 2014, acestea s-au majorat cu 0,5 la sută (10281,39 lei).

Potrivit informației Ministerului Sănătății, pentru realizarea programelor naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății prin intervenții de sănătate publică ce țin de prevenirea și controlul bolilor transmisibile și nontransmisibile, de promovare a sănătății și a modului sănătos de viață, de sănătate mintală și de securitate transfuzională, activități de asigurare cu intervenții costisitoare și medicamente în cazul bolilor maligne, prevenirea și tratamentul stărilor și patologiiilor ce influențează negativ asupra genomului uman, diagnosticul citogenetic prenatal, postnatal, molecular genetic,

protezare auditivă, tratament costisitor, pe parcursul anului au fost prevăzute alocații în sumă de 115,3 mil. lei și executate în volum de 98,8 mil. lei sau 85,7 la sută.

La finele anului 2015 datoriile creditoare ale instituțiilor din ramura „Ocrotirea sănătății” s-au majorat față de 31 decembrie 2014 cu 91,3 mil. lei și au constituit 163,7 mil. lei, dintre care: 0,3 mil. lei - Cancelaria de Stat, 41,6 mil. lei - Ministerul Sănătății și 121,8 mil. lei pentru Acțiuni generale. Din 41,6 mil. lei datoria creditoare a Ministerului Sănătății, pentru cheltuieli curente constituie 27,9 mil. lei din care, cheltuieli de personal - 17,3 mil. lei, plata mărfurilor și serviciilor - 10,4 mil. lei, și pentru cheltuieli capitale - 13,7 mil. lei.

Datoriile debitoare au alcătuit 3,7 mil. lei și s-au majorat față de 31 decembrie 2014 cu 93,1 mii lei.

Datorii creditoare cu termen de achitare expirat au fost înregistrate în sumă de 131,7 mil. lei, pe când în anul 2014 datorii creditoare cu termen de achitare expirat nu au fost înregistrate. Datoriile debitoare cu termen de achitare expirat au constituit 0,8 mil. lei și s-au micșorat cu 0,3 mil. lei față de 31 decembrie 2014.

Mijloacele speciale la partea de venituri, au fost acumulate în sumă de 143,5 mil. lei, ceea ce reprezintă o reducere a veniturilor cu aproximativ 11,9 la sută față de suma veniturilor precizate pe an.

Volumul veniturilor au fost obținute din următoarele categorii de mijloace speciale:

- Servicii cu plată - 112,7 mil. lei și constituie 78,5 la sută din venituri;
- Chiria/arenda bunurilor proprietate publică - 1,2 mil. lei;
- Granturi/sponsorizări, filantropie și donații - 29,1 mil. lei și alcătuiesc 20,3 la sută din toate veniturile.
- Mijloacele parvenite din prestarea serviciilor în cadrul asigurărilor obligatorii de asistență medicală - 0,5 mil. lei.

Pe parcursul anului 2015 au fost utilizate 130,1 mil. lei, față de 163,0 mil. lei în anul 2014. Executarea alocațiilor din mijloace speciale a constituit 79,2 la sută din prevederile anuale (164,2 mil. lei), dintre care pentru cheltuielile de personal s-au îndreptat - 57,1 mil. lei, sau 43,9 la sută; pentru plata mărfurilor și serviciilor - 39,8 mil. lei sau 30,6 la sută, pentru procurarea mijloacelor fixe - 28,6 mil. lei sau 22,0 la sută; pentru reparații capitale și investiții capitale - 3,2 mil. lei sau 2,5 la sută.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, cheltuielile au fost executate în volum de 638,0 mil. lei, mai mult cu 164,7 mil. lei decât în anul 2014. Realizarea acestora a constituit 99,4 la sută din prevederile anuale, alocațiile neutilizate constituind 4,0 mil. lei. Au fost implementate următoarele proiecte:

1. Proiectul „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei în Moldova” este finanțat din contul grantului acordat de către Fondul Global.

Pe parcursul anului cheltuielile au fost precizate în sumă de 66,4 mil. lei, fiind executate în volum deplin.

Principalele direcții de valorificare pe componentele grantului au fost:

Grantul profilaxia și controlul HIV/SIDA, suma totală a cheltuielilor 25,0 mil. lei. La componenta dată s-au realizat activități legate de asigurarea accesului universal la servicii de tratament prin procurarea și distribuirea medicamentelor antiretrovirale, servicii de mentenanță a echipamentului din laboratoarele HIV, testarea pacienților infectați cu HIV prin procurare de reagenți și consumabile.

Grantul profilaxia și controlul tuberculozei, suma de 40,4 mil. lei a fost valorificată pentru:

- consumabile și reagenți pentru examenul cultural și testele de sensibilitate la preparatele antituberculoase;
- consumabile și reagenți pentru realizarea investigațiilor de diagnosticare rapidă a rezistenței (HAIN și BACTEC);
- menținerea echipamentului pentru diagnosticul rapid al tuberculozei (HAIN și BACTEC).

Granturile pentru susținerea activităților KAP (Populația Afectată Cheie) și activității Consiliului Național de Coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și a tuberculozei – 1,0 mil. lei

2. Proiectul „Reforma de planificare strategică a managementului informației în sănătate”

În anul 2015, s-au efectuat cheltuieli pentru: servicii de consultanță întru realizarea planificării strategice a sistemelor informaționale și a planului general de dezvoltare a managementului în sănătate.

Cheltuielile pentru finanțarea proiectului au constituit 0,1 mil. lei și au fost executate în volum deplin.

3. Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor medicale în Republica Moldova”

Obiectivul principal al proiectului constă în modernizarea tehnologică a instituțiilor medicale din sectorul spitalicesc și centrelor de sănătate publică din Moldova, prin introducerea echipamentelor medicale performante.

Pe parcursul anului 2015, au fost executate cheltuieli în sumă de 571,0 mil. lei, sau 99,3 la sută din prevederile anuale, din care 563,9 mil. lei constituie valoarea echipamentelor furnizate și 7,1 mil. lei – cheltuieli pentru servicii de consultanță în realizarea și coordonarea activităților proiectului.

4. Proiectul „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” (componenta Asistența tehnică), scopul căruia constă în consolidarea capacităților complementare întru realizarea obiectivelor Programului.

Pe parcursul anului 2015 au fost executate cheltuieli în sumă de 0,5 mil. lei, sau 78,4 la sută din prevederile anuale pentru servicii de consultanță în realizarea și coordonarea activităților Programului, instruirii.

În anul 2015 bugetul la ramura „Ocrotirea sănătății” a fost realizat în format de program și anume programul „Sănătatea publică și servicii medicale”.

Principalele obiective ale programului au fost:

- îmbunătățirea continuă a stării de sănătate a populației, prin asigurarea accesului echitabil la serviciile de sănătate de calitate și cost-eficace.
- asigurarea accesului copiilor și maturilor cu necesități speciale la tratamentul de reabilitare și recuperare;
- reducerea incidenței prin HIV/SIDA și a mortalității asociată cu TB, realizarea imunizărilor conform calendarului național de vaccinare;
- supravegherea principalelor boli infecțioase și parazitare în vederea intensificării și diagnosticării precoce a pericolului apăsător;
- apariției unor epidemii;
- sporirea asigurării populației cu medicamente calitative.

În cadrul programului au fost finanțate cheltuieli în sumă de 3389,8 mil. lei sau la nivel de 94,8 la sută din prevederi, dintre care din componenta de bază – 2621,7 mil. lei (94,6 la sută din prevederi), din contul mijloacelor speciale – 130,1 mil. lei (79,2 la sută din prevederi), și din contul proiectelor finanțate din surse externe – 638,0 mil. lei (99,4 la sută).

Programul „Sănătatea publică și servicii medicale” a fost gestionat de către Cancelaria de Stat, Ministerul Sănătății și Acțiuni generale și cuprinde 10 subprograme, nivelul de executare al cărora se expune mai jos.

Subprogram	Politici și management în domeniul ocrotirii sănătății					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Politici publice de dezvoltare a sistemului de sănătate pe termen lung, mediu și scurt elaborate.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> ● Îmbunătățirea cadrului normativ privind organizarea și reglementarea sistemului și a serviciilor de sănătate și a sănătății publice. ● Alinierea legislației naționale în domeniul sănătății la standardele europene. ● Aplicarea serviciilor performante și transparente la nivel național, prin utilizarea soluțiilor Tehnologiei Informației și Comunicațiilor în domeniul sănătății. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea cheltuielilor de stat în totalul cheltuielilor de sănătate.	r	%	55,4	52,5	-2,9	Micșorarea cuantumului resurselor financiare alocate de stat pentru ocrotirea sănătății realizată prin rectificările făcute pe parcursul anului.
Cheltuieli publice de sănătate per capita	r	lei	1917,8	1817,6	-100,2	Micșorarea cuantumului resurselor financiare alocate pentru ocrotirea sănătății, precum și a numărului de populație
Ponderea actelor normative elaborate conform planului de activitate al Ministerului Sănătății.	o	%	80,0	73,0	-7,0	Neaprobarea actelor normative din cauza instabilității.
Numărul de servicii electronice implementate în conformitate cu strategia de e-Sănătate.	o	unități	3	5	2,0	Dezvoltarea și implementarea SI “Asistență medicală primară” a permis implementarea mai multor servicii electronice
Fluctuația funcționarilor publici (raportul între numărul funcționarilor care au plecat și	e	%	20	47,5	27,5	Peste limita fluctuației planificate, datorită

efectivul mediu de funcționari publici).						schimbărilor în statele de personal.
Cheltuieli, total		mil. lei	11,2	10,7	-0,5	
Subprogram	Monitorizare, evaluare a sistemului de sănătate și management al calității					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Propuneri de consolidare și reorganizare a sistemului național de sănătate fundamentate pe evidențe/dovezi.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> Modernizarea către finele anului 2016 a sistemului informațional de colectare și modernizare a indicatorilor din domeniul sănătății. Dezvoltarea capacităților de analiză și planificare a resurselor umane din sistemul de sănătate. Fortificarea capacității Centrului Național de Management în Sănătate în analiza și evaluarea evidențelor/statisticilor din sistemul de sănătate. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea IMSP din AMP ce operează cu fișa electronică a pacientului.	r	%	80,0	65,0	-15,0	Sistemul informațional automatizat este la etapa de testare.
Numărul de persoane instruite în analiza datelor statistice.	o	unități	10	10	0,0	
Rapoarte anuale în sănătate (Anuar statistic medical, Conturi Naționale de Sănătate).	e	unități	2	3	1	Raportul anual privind consumul și traficul ilicit de droguri.
Cheltuieli, total		mil. lei	9,8	7,9	-1,9	
Subprogram	Sănătate publică					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat; Ministerul Sănătății					
Scop	Nivel de siguranță în sănătatea publică sporit.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> Reorganizarea către anul 2017 a Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice în conformitate cu cadrul legislativ. Dezvoltarea bazei tehnico-materiale pentru cercetările în domeniul sănătății populației. Micșorarea nivelului morbidității infecțioase anual cu 10 la sută față de anul precedent. Majorarea numărului investigațiilor de laborator în anii 2015-2017 până la 25 mii anual. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata întreprinderilor supravegheate din numărul total al întreprinderilor eligibile pentru supravegherea de stat a sănătății publice.	r	%	98,0	69,9	-28,1	Interdicție impuse de HG nr.147 din 25 februarie 2013 și o parte din obiective sunt reglementate de a fi supravegheate o dată la 3 sau 5 ani.
Rata de cuprindere prin vaccinări a populației.	r	%	95,0	91,1	-3,9	Refuzul populației la vaccinări.
Ponderea focarelor epidemiologice supravegheate.	r	%	98,0	100,0	2,0	
Controlul nivelului incidenței prin maladii infecțioase la contingentul arondat.	r	%	85,0	85,0	0,0	
Numărul Centrelor de Sănătate Publică dotate cu echipament de laborator verificat metrologic	o	unități	30	6	-24	Neacoperirea financiară a necesităților de dotare cu echipament.
Numărul instituțiilor din cadrul Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice dotate cu transport.	o	unități	11	1	-10	Neacoperirea financiară a necesităților de dotare cu transport.
Numărul investigațiilor sanitaro-igienice și bacteriologice efectuate.	o	probe	11000	11000	0,0	
Numărul de vaccine și preparate imunobiologice a instituțiilor medico-sanitare publice.	o	doze	410	410	0,0	
Cheltuielile de supraveghere de stat a sănătății publice pe cap de locuitor.	e	lei	49,1	49,0	-0,1	

Rata de acoperire cu personal medical al SSSSP.	e	%	85,0	83,6	-1,4	Fluctuația și lipsa cadrelor medicale.
Cota persoanelor instruite igienic în câmpul muncii din numărul total prevăzut.	e	%	100,0	100,0	0,0	
Ponderea acoperirii cu vaccin a contingentului arondat din numărul total a bolnavilor vaccinați.	e	%	95,0	95,0	0,0	
Cheltuieli, total		mil. lei	176,9	176,2	-0,7	
Subprogram	Asistență medicală specializată de ambulatoriu					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Sănătatea sportivilor îmbunătățită					
Obiective	Asigurarea accesului tuturor sportivilor la control medical					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea vizitelor reale în numărul total planificat de vizite	r	%	100,0	237,5	137,5	Asigurarea accesului la serviciile medicale.
Numărul de vizite la medic	o	unități	44100	104740	60640	
Costul unei vizite la medic	e	lei	52,51	24,70	-27,81	Majorarea absolută a vizitelor efectuate față de cele planificate
Cheltuieli, total		mil. lei	2,3	2,6	0,3	
Subprogram	Asistență medicală de reabilitare și recuperare					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat; Ministerul Sănătății					
Scop	Coordonarea eficientă a activității curativ-profilactice și de recuperare.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea continuă a asistenței medicale de reabilitare și recuperare. Dezvoltarea continuă a calității și volumului asistenței medicale, inclusiv de recuperare și reabilitare, acordate contingentului arondat, asigurând o creștere cu circa 1,0% anual. Creșterea infrastructurii instituțiilor medico-sanitare publice în anul 2015 cu 1313,0 mii lei și în anii 2016-2017 cu 2015,0 mii lei anual, față de anul 2013. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea copiilor care au primit tratament de reabilitare-recuperare din numărul celor ce necesitau servicii de reabilitare-recuperare.	r	%	100,0	103,0	3,0	Asigura eficientă a accesului la serviciile medicale de calitate.
Nivelul prevalenței prin maladii ale aparatului cardiovascular la contingentul arondat.	r	‰	300,0	361,1	61,1	Depistarea activă a 129 cazuri noi și îmbătrânirea populației. Vîrsta de 60-69 ani constituie 54,6%.
Nivelul morbidității cu incapacitate temporară de muncă din numărul total a contingentului arondat.	r	‰	300,0	289,0	-11,0	
Numărul mediu de vizite la o persoană.	o	unități	19,0	17,3	-1,7	
Numărul contingentului arondat	o	unități	8625	8139	-486	Schimbarea locului de trai și decesul pacienților.
Numărul mediu de bolnavi recuperați/reabilitați externi din staționar.	o	unități	4600	4246	-354	Majorarea duratei de spitalizare.
Durata medie de spitalizare.	o	zile	8,0	8,5	0,5	Internarea pacienților cu multiple boli concomitente.
Numărul de copii ce au urmat tratament de reabilitare/recuperare.	o	unități	9000	9272	272	Asigurarea eficientă a accesului la serviciile medicale de calitate.
Costul per pacient reabilitat/recuperat	e	lei	2326,5	2567,6	241,1	Majorarea cheltuielilor pe parcursul anului
Costul unei vizite	e	lei	34,9	40,8	5,9	
Costul per copil reabilitat/recuperat.	e	lei	11708,04	10333,03	-1375,01	Majorarea absolută a numărului de copii reabilitați/recuperați față de cel aprobat.

Cheltuieli, total		mil. lei	125,8	116,1	-9,7	
Subprogram	Medicină legală					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Contribuția la asigurarea actului de justiție în infracțiunile împotriva vieții, sănătății și demnității omului.					
Obiective	Efectuarea expertizelor și constatărilor medico-legale de calitate.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea tuturor genurilor de cercetări medico-legale realizate în raport cu cele planificate	r	%	100,0	161,1	61,1	Creșterea solicitărilor
Numărul de cercetări medico-legale realizate	o	cercetări	57251	92226	34975	
Numărul mediu de cercetări medico-legale la un medic expert	e	cercetări	549	884	335	Majorarea absolută a numărului de cercetări efectuate față de cele planificate
Cheltuieli, total		mil. lei	32,3	32,6	0,3	
Subprogram	Management al medicamentelor și dispozitivelor medicale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății					
Scop	Accesul populației la medicamente și dispozitive medicale de calitate, inofensive, eficiente și accesibile asigurat.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea accesibilității fizice și economice la medicamente. • Reglementarea pieței produselor farmaceutice și promovarea transparenței în formarea prețurilor la medicamente. • Fortificarea sistemului de control al calității medicamentelor. • Reglementarea punerii pe piață a dispozitivelor medicale. • Crearea mecanismului de evaluare a conformității și gestionare eficientă a dispozitivelor medicale din sistemul de sănătate. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea localităților cu acces la asistență farmaceutică.	r	%	76,1	92,0	15,9	Deschiderea farmaciilor
Cota întreprinderilor farmaceutice din țară care au implementat sistemul informațional automatizat "Nomenclatorul de stat al medicamentelor".	r	%	100	93,6	-6,4	Alte sisteme implementate și nedorința unor agenți economici.
Numărul de autorizații de amplasare pe piața a medicamentelor.	o	unități	1360	804	-556	Micșorarea importului de medicamente
Numărul de modificări postautorizate	o	unități	2070	3232	1162	Sporirea solicitărilor producătorilor de medicamente
Numărul de controale a calității efectuate.	o	unități	39000	36798	-2202	Sistarea activității agenților economici.
Numărul de reacții adverse recepționate (farmacovigilența)	o	unități	90	286	196	Sporirea responsabilității IMSP
Numărul de reacții adverse comunicate UPPSALA	o	unități	90	180	90	Sporirea numărului de reacții adverse comunicate
Numărul de procese verbale întocmite de către Inspekția Farmaceutică	o	unități	190	160	-30	Realizarea prevederilor legale în domeniu.
Numărul de autorizații eliberate pentru punerea pe piață a dispozitivelor medicale.	o	unități	3800	2315	-1485	Sporirea exigenței prin aprobarea HG care reglementează plasarea pe piață a dispozitivelor medicale.
Numărul incidentelor înregistrate la utilizarea dispozitivelor medicale.	o	unități	0	0	0	
Cheltuieli, total		mil. lei	56,1	31,2	-24,9	
Subprogram	Programe naționale și speciale în domeniul sănătății					
Autoritate publică centrală	Cancelaria de Stat; Ministerul Sănătății; Acțiuni generale					

Scop	Îmbunătățirea sănătății publice și creșterea calității vieții pacienților ce necesită asistență medicală specifică.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> Majorarea finanțării din bugetul de stat a Programului național de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA/ITS, TB și a Programului Național de Imunizări pentru atingerea nivelului de finanțare în proporție de 100%. Reducerea incidenței prin HIV/SIDA până la 8 cazuri la 100.000 populație către finele anului 2015 (ODM). Reducerea mortalității asociată cu TB până la 10 cazuri la 100.000 populație către finele anului 2015 (ODM). Reducerea mortalității prin boli nontransmisibile (cardiovasculare, digestive, respiratorii, cancer, etc.) cu 2% anual. Asigurarea anuală a pacienților la lucrările de lichidare a consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, participanților celui de-al II-lea Război Mondial, care locuiesc în mun. Chișinău, pensionarilor de vîrstă cu merite deosebite, invalizilor de toate categoriile de invaliditate cu 100% medicamente cu titlu gratuit. Asigurarea transferului de alocații către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru realizarea programelor cu destinație special în domeniul ocrotirii sănătății. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Rata cuprinderii populației țintă cu vaccinare	r	%	95,0	91,1	-3,9	Refuzul populației la vaccin
Ponderea persoanelor din grupurile de risc care au beneficiat de vaccin (hepatita).	r	%	95,0	77,4	-17,6	
Ponderea intervențiilor de transplant în rîndul pacienților cu indicații.	r	%	70,0	25,0	-45,0	Lipsa donatorilor
Rata de succes al tratamentului în TB	r	%	78,0	76,0	-2,0	Abandonul tratamentului
Gradul de asigurare cu produse de sînge.	r	%	100,0	100,0	0,0	
Ponderea participanților la lucrările de lichidare a consecințelor catastrofei de la CAE Cernobîl ce au beneficiat de protezare dentară	r	%	100,0	43,7	-56,3	Nu a fost asigurată prezența pacienților.
Ponderea persoanelor ce beneficiază de medicamente cu titlu gratuit.	r	%	100,0	100,0	0,0	
Transferul de alocații efectuat conform solicitărilor	r	%	100,0	100,0	0,0	
Numărul de persoane infectate HIV și primesc TARV	o	unități	2675	3850	1175	Asigurarea eficientă a acesului la servicii medicale de calitate
Numărul de campanii de informare	o	unități	20	25	5	Aprobarea documentelor de politici în documentele respective
Numărul de donații voluntare de sînge.	o	unități	52700	55500	2800	Campanii publicitare
Numărul consultațiilor și investigațiilor efectuate în scopul fortificării sănătății reproducerii.	o	unități	18000	52255	34255	Asigurarea eficientă a acesului la servicii medicale de calitate
Numărul persoanelor ce au beneficiat de medicamente cu titlu gratuit.	o	unități	4986	4986	0,0	
Numărul participanților la lucrările de lichidare a consecințelor catastrofei de la CAE Cernobîl ce au beneficiat de protezare dentară	o	unități	661	289	-372	Nu a fost asigurată prezența pacienților.
Ponderea cheltuielilor pentru medicamente în cheltuielile totale ale subprogramului	e	%	56,1	44,4	-11,7	Constrîngerile bugetare dictate de conjuncture economico-financiară internă.
Costul mediu per persoană ce a beneficiat de medicamente cu titlu gratuit	e	lei	168,0	159,5	-8,5	
Costul mediu per participant de la lucrările de lichidare a consecințelor catastrofei de la CAE Cernobîl ce au beneficiat de protezare dentară	e	lei	2200,0	2764,0	564,0	Tratarea unor participanți a fost foarte costisitoare.
Cheltuieli, total		mil. lei	250,3	242,3	-8,0	

Subprogram	Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății					
Autoritate publică centrală	Ministerul Sănătății, Acțiuni generale					
Scop	Baza tehnico-materială a instituțiilor medicale modernizată.					
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> • Diminuarea diferențelor dintre zonele rurale și urbane prin direcționarea investițiilor spre mediu rural. • Fortificarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medicale fondator al cărora este Ministerul Sănătății. • Asigurarea transferului de alocații către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru realizarea proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”. 					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea cheltuielilor investițiilor capitale în totalul cheltuielilor pentru sănătate	r	%	57,9	50,9	-7,0	Ajustarea cheltuielilor investițiilor capitale aprobate la posibilitățile reale de acordare.
Transferul de alocații efectuat conform solicitărilor	r	%	100,0	72,8	-27,2	A fost realizat un indicator legat de debursări din 2 planificații în baza căruia s-a făcut debursarea de către Banca Mondială.
Numărul de instituții medico-sanitare spitalicești reabilite și dotate cu echipament	o	unități	17	17		
Cheltuielile de investiții capitale per capita	e	lei	232,85	171,31	-61,54	Ajustarea cheltuielilor investițiilor capitale aprobate la posibilitățile reale de acordare.
Cheltuieli, total		mil. lei	876,1	643,8	-232,3	
Subprogram	Asigurarea obligatorie de asistență medicală din partea statului					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală asigurate cu resurse din contul bugetului de stat pentru asigurarea unor categorii de persoane conform legislației.					
Obiective	Asigurarea transferului de alocații către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru asigurarea unor categorii de persoane conform solicitărilor.					
Indicatori de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul de alocații efectuat conform solicitărilor	r	%	100,0	95,1	-4,9	
Cheltuieli, total		mil. lei	2235,2	2126,5	-108,7	

10. Asigurarea și asistența socială

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli total inclusiv pe componente:	5190,2	6183,8	6128,5	5781,2	-347,3	94,3	591,0	111,4
Componenta de bază	5064,8	6011,3	5979,8	5643,4	-336,4	94,4	578,6	111,4
Mijloace speciale	13,1	12,8	11,5	11,9	0,4	103,5	-1,2	90,8
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	13,1	12,8	11,5	10,1	1,4	87,8	-3,0	77,1
Fonduri speciale	96,1	110,9	110,9	120,3	9,4	108,5	24,2	125,2
Fonduri speciale fără transferul soldurilor	96,1	110,9	110,9	110,8	-0,1	99,9	14,7	115,3

Proiecte finanțate din surse externe	16,2	48,8	26,3	16,9	-9,4	64,3	0,7	104,3
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	<i>17,7</i>	<i>18,0</i>	<i>18,5</i>	<i>19,2</i>				

În bugetul de stat pe anul 2015 pentru ramura asigurare și asistență socială *la toate componentele* inițial au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 6183,8 mil. lei, care pe parcursul anului au fost diminuate cu 55,3 mil. lei și au constituit 6128,5 mil. lei.

La componenta de bază (fără fondul de rezervă al Guvernului) alocațiile au fost micșorate cu suma de 31,8 mil. lei față de bugetul aprobat, fiind condiționate de următorii factori:

- majorarea alocațiilor cu 155,0 mil. lei pentru:
 - transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat – 152,9 mil. lei;
 - transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale pentru plata unor prestații sociale, în legătură cu revederea tarifelor la resursele energetice și creșterea numărului beneficiarilor de compensații de transport - 1,4 mil. lei,
 - susținerea copiilor rămași fără îngrijirea părintească din școlile profesionale și de meserii, instituțiile de învățământ mediu de specialitate și superior, școlile de tip internat și casele de copii, subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 0,7 mil. lei;
- reducerea alocațiilor cu 186,8 mil. lei în legătură cu:
 - micșorarea volumului transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru acoperirea deficitului acestuia ca urmare a precizării veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat – 100,0 mil. lei;
 - micșorarea sumei transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru plata suportului financiar de stat, în legătură cu diminuarea numărului beneficiarilor - 11,5 mil. lei,
 - neadresarea deponenților Băncii de Economii născuți pînă în anul 1934, inclusiv beneficiari de indexare ai anului 2015, pentru ridicarea sumei indexate - 20,0 mil. lei;
 - optimizarea cheltuielilor instituțiilor de asistență socială subordonate Ministerului Muncii Protecției Sociale și Familiei -23,3 mil. lei;
 - diminuarea sumei transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale pentru plata unor prestații sociale ca urmare a revizuirii de către autoritățile publice locale a numărului beneficiarilor de prestații sociale - 14,8 mil. lei;
 - modificarea contingentului și a mărimii medii a pensiilor beneficiarilor din rîndul militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne ale unor structuri de forță - 13,0 mil. lei;
 - excluderea alocațiilor prevăzute pentru 3 luni (octombrie-decembrie) pentru plata serviciilor de distribuie a pensiilor din rîndul militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, conform prevederilor Hotărîrii

Guvernului nr.545 din 12 august 2015 „Cu privire la achitarea prestațiilor sociale” - 2,0 mil. lei;

- stoparea procesului de achitare a compensațiilor pentru restituirea valorii bunurilor confiscate persoanelor supuse represiunilor politice în baza deciziilor comisiilor speciale raionale – 2,0 mil. lei;

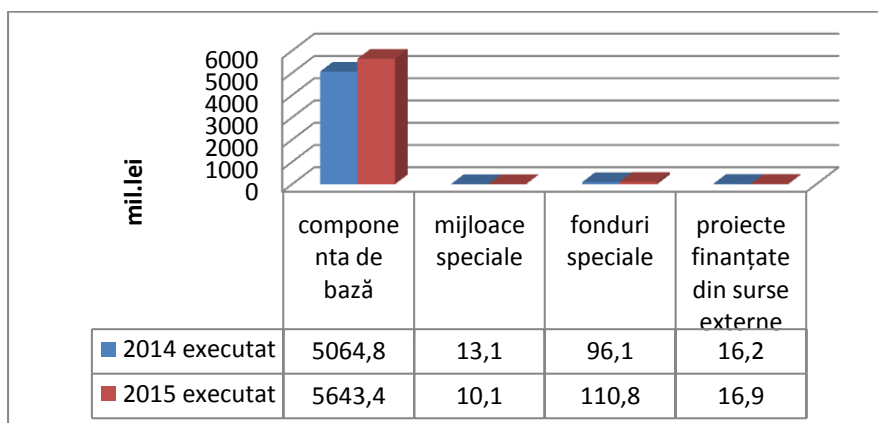
- diminuarea cheltuielilor de subvenționare a dobânzilor la creditele bancare preferențiale acordate de către băncile comerciale cooperativelor de construcție a locuințelor din cauza rambursării anticipate a creditelor - 0,2 mil. lei.

La *componenta mijloace speciale* reducerea cheltuielilor a fost condiționată de neacumularea veniturilor din prestarea serviciilor cu plată - 1,3 mil. lei.

La *componenta proiecte finanțate din surse externe* cheltuielile s-au diminuat cu 22,5 mil. lei ca urmare a revizuirii planului de activitate a proiectului ”Consolidarea eficienței rețelei de asistență socială” gestionat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, prin extinderea termenului de executare a proiectului până la data de 30 iunie 2017.

Conform rapoartelor executorilor de buget, din toate componentele în perioada de gestiune au fost efectuate cheltuieli în volum de 5781,2 mil. lei, ceea ce constituie 94,3 la sută față de prevederile anuale sau cu 347,3 mil. lei mai puțin.

Cheltuielile în domeniul asigurării și asistenței sociale în anul 2015, ca și în anul 2014 au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare.



Comparativ cu anul 2014, în anul 2015, cheltuielile efectuate din componenta de bază, fonduri speciale și proiecte finanțate din surse externe au crescut cu 578,6 mil. lei, 14,7 mil. lei și respectiv 0,7 mil. lei, pe când cheltuielile efectuate din mijloace speciale s-au micșorat cu -3,0 mil. lei.

Cheltuielile la *componenta de bază* s-au realizat la nivel de 94,4 la sută, cele din *mijloace speciale* fără transferul soldurilor de mijloace speciale la componenta de bază a bugetelor – 87,8 la sută din prevederile anuale, cele din *mijloacele fondului special* fără transferul soldurilor de mijloace speciale la componenta de bază a bugetelor –99,9 la sută și cele din cadrul *proiectelor finanțate din surse externe* s-au realizat la nivel de 64,3 la sută.

Volumul cheltuielilor la componenta de bază (fără fondul de rezervă al Guvernului) pentru asigurarea și asistența socială în anul 2015 au fost executate în

sumă de 5643,2 mil. lei, față de 5064,8 mil. lei în anul 2014, mai mult cu 578,4 mil. lei. Executarea cheltuielilor la componenta de bază a bugetului de stat a constituit 94,4 la sută din prevederile anuale, alocațiile neutilizate în exercițiul bugetar reprezentând suma de 336,3 mil. lei, formată la următoarele poziții de cheltuieli:

- transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat în sumă de 278,9 mil. lei;

- micșorarea numărului de copii orfani și cei aflați sub tutelă/curatelă, care își fac studiile la instituțiile de învățământ secundar profesional, mediu de specialitate, superior, școlile de tip internat și casele de copii, din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Ministerului Culturii – 4,4 mil. lei;

- cheltuieli curente în vederea funcționării eficiente a unor instituții și măsuri sociale din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei – 18,3 mil. lei;

- susținerea absolvenților studiilor postuniversitare de rezidențiat și ai învățământului mediu medical și farmaceutic în sumă de 1,4 mil. lei;

- plata prestațiilor sociale militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne – 15,2 mil. lei;

- acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi – 0,2 mil. lei;

- indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii – 4,0 mil. lei;

- transferuri cu destinație specială către bugetele unităților-administrativ teritoriale – 13,9 mil. lei.

Totodată este de menționat că asigurarea cu pensii și prestații sociale a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, se efectuează prin intermediul serviciilor de calculare și stabilire a pensiilor din cadrul structurilor de forță.

Astfel, inițial în bugetul de stat pe anul 2015 pentru achitarea pensiilor au fost aprobate alocații în sumă de 910,0 mil. lei, inclusiv servicii bancare, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă de 895,0 mil. lei, ținând cont de modificarea contingentului și mărimii medii a pensiei. Executarea cheltuielilor a constituit 886,6 mil. lei sau 99,1 la sută din prevederile anuale. Numărul beneficiarilor de pensii la 1 ianuarie 2016 a constituit 20984 persoane, sau cu 57 persoane mai mult față de 1 ianuarie 2015.

Pentru plata prestațiilor sociale colaboratorilor structurilor de forță au fost aprobate în anul 2015 alocații în sumă de 28,6 mil. lei, inclusiv servicii bancare, și precizate 28,5 mil. lei. Executarea cheltuielilor față de planul precizat a constituit 21,8 mil. lei sau 76,5 la sută.

Pe parcursul anului de raportare în scopul asigurării funcționării aparatului Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, a instituțiilor din subordine, precum și executarea serviciilor atribuite acestora, au fost aprobate mijloace financiare la toate

componentele în sumă de 548,1 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă 501,0 mil. lei sau cu 47,1 mil. lei mai puțin. Executarea cheltuielilor a constituit 471,8 mil. lei sau la nivel de 94,2 la sută față de planul precizat, mijloacele financiare neutilizate formînd suma de 29,2 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2015, numărul mediu realizat al unităților de state încadrate în instituțiile sociale subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, precum și aparatului ministerului, la toate componentele, a constituit 2648,4 unități, față de 2655,0 unități în anul 2014, mai puțin cu 6,6 unități. Realizarea acestora în anul 2015 a reprezentat 95,9 la sută din unitățile prevăzute pentru anul de gestiune în număr de 2763,0 unități, fiind vacante 114,6 unități sau 4,1 la sută.

Pentru salarizarea angajaților, în total au fost prevăzute cheltuieli în sumă de 161,4 mil. lei, executarea căroră a constituit 153,6 mil. lei sau 95,2 la sută.

Salariul mediu lunar în anul 2015 a unui lucrător (toate componentele), care a activat în instituțiile subordonate ministerului, inclusiv și în aparatul acestuia, a constituit 3823,39 lei față de 3502,72 lei în anul 2014, majorat cu 320,67 lei sau 9,2 la sută.

La finele anului 2015, datoriile creditoare formate pentru instituțiile și măsurile subordonate *Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei* s-au micșorat față de 31 decembrie 2014 cu 1,5 mil. lei și au constituit 14,6 mil. lei, dintre care pentru cheltuieli de personal – 9,1 mil. lei.

Datoriile debitoare au constituit 2,0 mil. lei și s-au micșorat față de 31 decembrie 2014 cu 0,6 mil. lei.

Datorii debitoare și creditoare cu termen de achitare expirat nu au fost înregistrate.

În Legea bugetului de stat pe anul 2015 pentru indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii au fost aprobate cheltuieli în sumă de 50,0 mil. lei. Pe parcursul anului 2015, suma pentru indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii a fost precizată și a constituit 30,0 mil. lei.

Beneficiari de indexare în anul 2015, conform Hotărârii Guvernului nr.383 din 16 iunie 2015 “Privind aprobarea categoriilor de vârstă ale deponenților Băncii de Economii pentru plata sumei indexate în anul 2015”, *au fost deponenții născuți până în anul 1991 inclusiv pentru prima etapă și deponenții născuți până în anul 1934 inclusiv pentru etapa a doua.*

Achitarea sumelor indexate s-a efectuat deponenților, care s-au înregistrat pînă la 31 august 2015.

Pe parcursul anului 2015, în măsura adresării deponenților, Ministerul Finanțelor a transferat Băncii de Economii pentru plata sumelor indexate 26,0 mil. lei, sau 86,5 la sută din mijloacele bănești prevăzute în buget pentru acest scop. Din suma transferată, pentru achitarea indexării aferente primei etape au fost utilizate 1,9 mil. lei, iar aferente etapei a doua – 24,1 mil. lei.

În legătură cu lichidarea „Băncii de Economii” S.A., începînd cu 8 octombrie 2015, a fost stopată achitarea sumelor indexate pe depunerile bănești.

În scopul realizării în continuare a obiectivului Legii nr.1530-XV din 12 decembrie 2002 va fi identificată instituția prin care se va efectua plata sumelor indexate și vor fi modificate actele normative și legislative ce reglementează indexarea depunerilor bănești.

În scopul executării *Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, legate de restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice în bugetul de stat pentru anul 2015 au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 22,7 mil. lei, precizate pe parcursul anului în volum de 20,7 mil. lei, și executate integral pentru 198 de beneficiari, inclusiv 0,5 mil. lei în baza titlurilor executorii eliberate de către instanțele de judecată pentru 8 beneficiari. În anul 2014 au fost alocate 19,2 mil. lei pentru 226 de beneficiari.

În bugetul de stat pe anul 2015 pentru executarea *Legii nr. 154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensației unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație* au fost aprobate mijloace financiare în volum de 0,2 mil. lei, precizate în sumă de 0,06 mil. lei, din care au fost executate 0,04 mil. lei pentru 46 de beneficiari.

Întru realizarea *Hotărîrii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 "Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni"* în bugetul de stat pe anul 2015 au fost prevăzute alocații în volum de 14,0 mil. lei, și executate la situația din 31 decembrie 2015 în sumă de 13,8 mil. lei pentru 297 beneficiari față de 7,6 mil. lei pentru 174 beneficiari în anul 2014. Executarea cheltuielilor în anul 2015 a constituit 98,6 la sută din prevederile anuale.

Pentru rambursarea creditelor preferențiale acordate unor categorii de populație, conform *Hotărîrii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 "Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni"* în bugetul de stat pe anul 2015 au fost aprobate mijloace financiare în volum de 3,0 mii lei, precizate pe parcursul anului în sumă de 5,9 mii lei, din care au fost executate 5,4 mii lei pentru 4 beneficiari.

*Plăți cu destinație specială.*Întru realizarea prevederilor Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2013 privind finanțele publice locale, în bugetul de stat pe anul 2015 au fost prevăzute mijloace financiare pentru plățile cu destinație specială în volum de 166,2 mil. lei, care la situația din 31 decembrie 2015 au fost executate în mărime de 152,3 mil. lei, s-au cu 13,9 mil. lei mai puțin decît suma precizată, ceea ce reprezintă 91,6 la sută.

Plățile cu destinație specială în volum de 152,3 mil. lei au fost îndreptate pentru:

➤ compensarea cheltuielilor de deservire cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor – 10,4 mil. lei pentru 12984 beneficiari,

➤ compensarea cheltuielilor pentru călătoria în transportul comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor) pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate – 63,4 mil. lei pentru 183041 beneficiari,

➤ plata indemnizațiilor pentru copiii adoptați sau cei aflați sub tutelă/curatelă – 40,2 mil. lei pentru 5109 beneficiari,

➤ susținerea tinerilor specialiști întru compensarea cheltuielilor pentru închirierea locuințelor, compensarea unor tipuri de resurse energetice, precum și achitarea indemnizațiilor unice – 16,3 mil. lei pentru 1247 beneficiari,

➤ compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din Anenii Noi – 22,0 mil. lei.

În *transferurile de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat* pe anul 2015 au fost aprobate alocații în volum de 4390,3 mil. lei, precizate pe parcursul anului în sumă de 4431,9 mil. lei, sau cu 41,6 mil. lei mai mult față de aprobat, în legătură cu:

- majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat de stat de la 720 lei până la 765 lei, începând cu 1 aprilie 2015 – 51,9 mil. lei;

- majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat de stat de la 765 lei până la 900 lei, începând cu 1 octombrie 2015 – 84,6 mil. lei;

- majorarea mărimii ajutorului pentru perioada rece a anului de la 250 lei până la 315 lei, începând cu 1 noiembrie 2015 – 8,0 mil. lei;

- modificarea numărului beneficiarilor de alte prestații sociale – 8,4 mil. lei;

- reducerea transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru acoperirea deficitului acestuia, ca urmare a precizării veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat – 100,0 mil. lei;

- reducerea transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru plata suportului financiar de stat, în legătură cu micșorarea numărului beneficiarilor ale plăților date – 11,3 mil. lei

Din suma transferurilor precizate pe anul 2015 în volum de 4431,9 mil. lei, au fost finanțate 4153,0 mil. lei sau 93,7 la sută din prevederile anuale. Din suma totală de 278,9 mil. lei a alocațiilor nevalorificate, 200,0 mil. lei sau 71,7 la sută constituie mijloacele prevăzute pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat, în legătură cu acumularea veniturilor proprii, 63,1 mil. lei sau 22,6 la sută constituie mijloacele la plata ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului, din cauza numărului real de beneficiari mai mic și respectiv, 15,8 mil. lei constituie mijloacele prevăzute pentru alte prestații sociale.

Astfel, în anul 2015 executarea transferurilor de la bugetul de stat bugetului asigurărilor sociale de stat a constituit mai mult cu 492,9 mil. lei sau 13,5 la sută față de anul 2014 executat (3660,1 mil. lei).

Mijloacele speciale la partea de venituri au fost acumulate în sumă de 11,3 mil. lei ceea ce reprezintă 98,4 la sută față de suma veniturilor precizate pe an.

Volumul veniturilor au fost obținute din următoarele categorii de mijloace speciale:

- Servicii cu plată – 11,0 mil. lei și constituie 97,4 la sută din venituri;
- Chiria/arenda bunurilor proprietate publică – 0,2 mil. lei;
- Granturi/sponsorizări, filantropie și donații – 0,1 mil. lei.

Pe parcursul anului 2015 au fost utilizate 10,1 mil. lei, sau 87,8 la sută față de planul precizat (11,5 mil. lei), dintre care pentru cheltuieli de personal s-au îndreptat – 0,9 mil. lei, sau 8,9 la sută; pentru plata mărfurilor și serviciilor – 8,8 mil. lei sau 87,1 la sută, pentru procurarea mijloacelor fixe – 0,4 mil. lei.

La componenta *fonduri speciale* menționăm, că în perioada de referință veniturile Fondului republican de susținere socială a populației au constituit 101,0 mil. lei, acumulate din următoarele surse: transferurile lunare efectuate de către persoana juridică care prestează servicii de telefonie mobilă, în mărime de 2,5 la sută din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii în sumă de 95,5 mil. lei și transferurile obținute din plata suplimentară obligatorie încasată de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor la perfectarea și eliberarea certificatului de înmatriculare al automobilului în sumă de 5,5 mil. lei.

Cheltuielile precizate ale Fondului republican de susținere socială a populației pe anul 2015 au constituit suma de 110,9 mil. lei, care au fost executate integral. Din suma totală au fost alocate mijloace financiare pentru acordarea ajutoarelor materiale păturilor de populație socialmente vulnerabile prin intermediul fondurilor locale – 100,8 mil. lei și nemijlocit din Fondul Republican de susținere socială a populației – 8,7 mil. lei, totodată pentru întreținerea Direcției executive a Fondului republican au fost îndreptate 1,4 mil. lei.

La componenta *proiecte finanțate din surse externe*, cheltuielile precizate pentru realizarea **proiectului „Consolidarea eficienței rețelei de asistență socială”** au constituit 26,3 mil. lei, care în perioada de raportare au fost executate în sumă 16,9 mil. lei sau cu 9,4 mil. lei mai puțin, ceea ce constituie 64,3 la sută din prevederi.

Factorii principali care au condiționat neexecutarea în volum deplin a mijloacelor financiare precizate sunt: servicii de consultanță, reparația și dotarea centrului de instruire și prelungirea contractelor cu consultantul internațional pentru elaborarea și implementarea standardelor de performanță pentru direcțiile de asistență socială până la 30 iunie 2017.

Fondul de rezervă. Pe parcursul anului 2015 *din fondul de rezervă al Guvernului* la ramura „Asigurare și asistență socială” au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 232,8 mii lei, din care 88,0 mii lei pentru acordarea indemnizațiilor unice persoanelor civile care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009 (Hotărîrea Guvernului nr.164 din 9 aprilie 2015) și 144,8 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor legate de participarea delegației tripartite a Republicii Moldova la cea de-a 104-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii de la or. Geneva, Elveția (Hotărîrea Guvernului nr.270 din 18 mai 2015).

Cheltuielile executate din contul fondului de rezervă au constituit real 187,7 mil. lei sau 80,6 la sută.

În anul 2015 bugetul la ramura "Asigurarea și asistența socială" a fost realizat în format de program și anume **programul "Protecția socială"**.

Principalele obiective ale programului au fost:

- mărirea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități la serviciile Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă,
- oferirea serviciilor de recuperare a sănătății persoanelor cu dizabilități și pensionarilor,
- facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile de orientare, de formare și de reabilitare profesională,
- sporirea accesului la informare,
- sporirea gradului de angajare a șomerilor,
- asigurarea cu articole protetico-ortopedice a persoanelor cu probleme de deplasare,
- asigurarea odihnei de vară a copiilor,
- asigurarea protecției în regim de urgență a victimelor traficului de ființe umane, etc.

Programul "Protecția socială" cuprinde 8 subprograme, gestionate de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Culturii, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Acțiuni generale, nivelul de executare a cărora se expune mai jos.

Subprogram	90 01 Politici și management în domeniul protecției sociale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Gestionarea și managementul programelor de protecție socială atât la nivel central, cât și local în vederea realizării prerogativelor constituționale în domeniul vizat					
Obiective	Promovarea politicii de protecție socială bine echilibrate, prin combinarea măsurilor de prevenire, compensare, reabilitare cu măsuri de incluziune socială în vederea sporirii nivelului calitativ al serviciilor sociale prestate și integrării în societate a persoanelor în dificultate					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul personalului	o1	unități	122	110	-12	Fluctuația cadrelor
Cheltuielile pentru întreținerea angajaților	e1	mii lei	13933,5	13505,2	-428,3	
Cheltuielile pentru întreținerea unui angajat din cadrul ministerului	e2	mii lei	114,2	122,8	8,6	
Cheltuieli, total		mil. lei	13,9	13,2	-0,7	
Subprogram	90 04 Protecția socială a persoanelor în etate					
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție					
Scop	Susținerea financiară a pensionarilor din rândurile militarilor					
Obiective	Asigurarea achitării la timp a pensiilor pensionarilor în etate					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul pensionarilor	o1	persoane	21519	20910	-609	Micșorarea numărului de beneficiari de pensii
Mărirea medie a pensiei	e1	lei	3496,55	3512,7	16,15	Mărirea medie a pensiei înregistrată la 01.01.2016

						este mai mare față de mărimea aprobată
Cheltuieli, total		mil. lei	910,0	886,6	-23,4	
Subprogram	90 06 Protecție a familiei și copilului					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Persoanele minore cu dizabilități mintale sunt protejate socio-medical					
Obiective	1. Îmbunătățirea condițiilor de trai a persoanelor minore cu dizabilități mintale 2. Menținerea personalului de deservire încadrat în acordarea asistenței socio-medicale					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul de beneficiari reintegrați pe durata unui an	r5	unități	24	25	1	
Suma efectiv cheltuită pentru îmbunătățirea condițiilor de trai a beneficiarilor	o1	mii lei	3532,1	1993,7	-1538,4	
Numărul de paturi/zile	o4	unități	8760,0	7740,0	-1020,0	Dat fiind faptul că, o parte din copii au fost dezinstituționalizați, iar unii copii s-au aflat temporar în vizită acasă.
Capacitatea de locuri	o6	unități	24	24	0	
Durata medie de plasare	o7	zile	211,0	209,5	-1,5	
Cheltuieli medii lunare pentru întreținerea unui beneficiar	e1	lei	6120,2	6436,2	316,0	
Costul mediu al unui pat	e2	lei/zi	190,9	118,0	-72,9	
Norma la alimentație	e3	lei/zi	30,43	25,77	-4,7	
Norma la medicamente	e4	lei/zi	4,44	3,14	-1,3	
Cheltuieli, total		mil. lei	50,0	46,1	-3,9	
Subprogram	90 08 Protecție a șomerilor					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Sporirea numărului de persoane implicate în măsuri active și angajate în câmpul muncii					
Obiective	1. Sporirea gradului de angajare a șomerilor. 2. Angajarea a cel puțin 80% din absolvenții cursurilor de calificare, recalificare și perfecționare 3. Reducerea perioadei de plată a alocației de integrare sau reintegrare profesională față de anul precedent prin sporirea angajării din rândul beneficiarilor.					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Ponderea persoanelor plasate în câmpul muncii din total șomeri înregistrați	r1	%	40	33,2	-6,8	Necorespunderea cererii cu oferta, necorespunderea calificării solicitate, neacceptarea ofertelor de muncă etc.
Ponderea persoanelor angajate în câmpul muncii din total absolvenți a cursurilor de formare profesională	r2	%	80,0	76,7	-3,3	
Numărul persoanelor plasate în câmpul muncii	o1	mii unități	17,3	16,8	-0,5	Numărul persoanelor plasate în câmpul muncii a fost înregistrat mai mic din cauza necorespunderii cererii cu oferta.
Numărul târgurilor de muncă	o2	unități	64,0	73,0	9	
Numărul beneficiarilor de alocație de integrare sau reintegrare profesională	o8	mii unități	3,0	3,0	0	
Costul mediu al unei persoane antrenate la lucrări publice	e1	mii lei	2,9	2,9	0	Reducerea perioadei de antrenare la lucrările respective
Costul mediu al unei persoane instruite	e2	mii lei	3,7	3,6	-0,1	
Cheltuieli, total		mil. lei	27,7	27,8	0,1	
Subprogram	90 09 Protecție în domeniul asigurării cu locuințe					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat către autoritățile					

	publice locale					
Obiective	Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat a alocațiilor către unitățile administrativ-teritoriale pentru protecția și susținerea unor categorii ale populației					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	98,6	-1,4	Micșorarea numărului beneficiarilor
Cheltuieli, total		mil. lei	14,0	13,8	-0,2	
Subprogram	90 10 Asistență socială a persoanelor cu necesități speciale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Protecția socio-medicală a persoanelor vârstnice, invalizilor cu dezabilități fizice și psihice, și persoanelor care au suferit în urma traficului de ființe umane, precum și asigurarea transparenței procesului de evaluare a dizabilității și capacității de muncă la persoanele cu dizabilități					
Obiective	1. Îmbunătățirea condițiilor de trai a persoanelor cu dezabilități 2. Acordarea serviciilor de reabilitare pentru persoane cu dizabilități și pensionari 3. Asigurarea protecției în regim de urgență a victimelor traficului de ființe umane (adulți și copii).					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+, -)	Argumentare
Numărul de victime și potențiale victime asistate și protejate	o1	unități	288	244	-44	
Numărul beneficiarilor de bilete de tratament	o10	unități	9185	8689	-496	CRRIP "Speranța" Vadul lui Vodă nu a fost desemnat câștigător al licitației publice privind achiziționarea biletelor de tratament.
Numărul de pat/zile utilizate	o15	pat/zile	6570	2458	-4112	
Numărul de beneficiari de bilete de tratament balneosanatorial	o2	unități	200		-200	
Numărul persoanelor repatriate	o20	unități	10	38	28	
Suma efectiv cheltuită pentru îmbunătățirea condițiilor de trai a beneficiarilor	O8	mii lei	6483,1	5846,6	-636,5	
Costul unui pat ocupat pentru o zi	e16	lei	318,3	320,9	2,6	
Cheltuieli medii lunare pentru întreținerea unui beneficiar	e6	lei	5258,2	5426,7	168,5	
Norma la alimentație	e7	lei/zi	51,18	47,96	-3,22	
Norma la medicamente	e8	lei/zi	6,88	6,56	-0,32	
Cheltuieli pentru întreținerea unui pat/zi	e9	lei	289,1	273,4	-15,7	
Cheltuieli, total		mil. lei	210,8	176,5	-34,3	
Subprogram	90 11 Susținere suplimentară a unor beneficiari de pensii și alocații sociale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Acțiuni generale					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat. Acordarea lunară a suportului financiar de stat beneficiarilor de pensii și alocații sociale					
Obiective	1. Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru plata suportului financiar beneficiarilor de pensii și alocații sociale cu cuantumul mai mic de 1500 lei. 2. Asigurarea achitării la timp a suportului financiar de stat					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Numărul beneficiarilor	o1	persoane	644266	624857	-19409	Micșorarea numărului de beneficiari cuantumul pensiei a căroră este mai mic de 1500 lei
Mărimea medie a suportului financiar	e1	lei	180,0	180,0	0	
Cheltuieli, total		mil. lei	1182,2	1167,2	-15,0	
Subprogram	90 12 Protecție socială în cazuri excepționale					

Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Categoriile de populație social vulnerabile protejate. Necesități majore acoperite integral					
Obiective	1. Creșterea mărimii medii a unui ajutor material cu 1,2% către anul 2015 2. Aprobarea de către Consiliul de administrație 100% a dosarelor selectate de către Fondul republican					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Creșterea mărimii medii a ajutorului material	r1	%	5,7	23,0	17,3	
Ponderea dosarelor aprobate din numărul dosarelor selectate	r2	%	100,0	100,0		
Durata medie privind examinarea unui dosar	r3	zile	30,0	30,0		
Număr total de ajutoare materiale	o1	unități	198200,0	183181,0	-15019	
Cheltuieli, total		mil. lei	110,9	110,9	0,0	
Subprogram	90 14 Compensarea pierderilor pentru depunerile bănești ale cetățenilor în Banca de Economii					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Susținerea socială a cetățenilor Republicii Moldova pentru recuperarea pierderilor pe depunerile în Banca de Economii, care au fost devalorizate în rezultatul hiperinflației în perioada anilor 90					
Obiective	Efectuarea plății eşalonate a sumelor indexate în conformitate cu Legea nr.1530-XV din 12 decembrie 2002 privind indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii.					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Categoria beneficiarilor		categoria	1934	1934		
Cheltuieli, total		mil. lei	50,0	26,0	-24,0	
Subprogram	90 15 Protecția socială a persoanelor în situații de risc					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat					
Obiective	Asigurarea transferului de alocații de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru plata prestațiilor de asistență socială unor categorii de populație și alte plăți conform legislației					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	103,8	3,8	
Cheltuieli, total		mil. lei	2047,4	2124,8	77,4	
Subprogram	90 16 Susținerea sistemului public de asigurări sociale					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Acoperirea insuficienței de resurse a bugetului asigurărilor sociale de stat					
Obiective	Asigurarea transferului de alocații din contul bugetului de stat pentru acoperirea insuficienței de resurse a bugetului asigurărilor sociale de stat					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	74,2	-25,8	
Cheltuieli, total		mil. lei	1162,8	862,8	-300,0	
Subprogram	90 17 Politici și management în domeniul protecției sociale					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Grad sporit în asigurarea unei ocupări cât mai depline și a unei protecții adecvate a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, aplicării și respectării legislației în domeniul muncii și securității în muncă, corectitudinii implementării legislației în domeniul acordării ajutorului social și serviciilor sociale, asigurarea serviciilor sociale de calitate în corespundere cu standardele minime de calitate.					
Obiective	1. Numărul persoanelor înregistrate venite la un funcționar din structurile ANOFM va constitui 257 șomeri/funcționar în anul 2015 2. Sporirea accesului la informare privind locurile de muncă libere și serviciile prestate.					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul șomerilor înregistrați față de numărul de specialiști implicați	r1	unități	257,0	328,0	71,0	
Numărul de prestatori de servicii sociale acreditați	r10	unități	70	70		
Numărul specialiștilor implicați în deservirea șomerilor	o1	unități	250	217	-33	
Numărul petițiilor examinate	o12	unități	2900	2884	-16	
Numărul vizitelor la angajatori	o4	unități	10000	10181	181	

Numărul proceselor verbale de control întocmite	o9	unități	5000	6933	1933	
Cheltuieli pentru întreținerea unui angajat din cadrul instituției	e1	mii lei	60,6	53,3	-7,3	
Cheltuieli, total		mil. lei	45,5	40,7	-4,8	
Subprogram	90 18 Protecția socială a pensionarilor din rîndul structurilor de forță					
Autoritate publică centrală	Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție					
Scop	Susținerea financiară a pensionarilor din rîndurile militarilor					
Obiective	Asigurarea achitării la timp a prestațiilor sociale pensionarilor din rîndul militarilor					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Numărul beneficiarilor de alocații lunare de stat	o1	persoane	6914	6313	-601	Micșorarea numărului beneficiarilor
Numărul beneficiari de alocații nominale pentru merite deosebite față de stat	o2	persoane	1733	1492	-241	Micșorarea numărului beneficiarilor
Numărul beneficiarilor de bilete de tratament	o3	persoane	1466	1100	-366	Micșorarea numărului beneficiarilor
Mărimea medie a alocației lunare de stat	e1	lei	147,13	131,5	-15,63	
Mărimea medie a alocației nominale pentru merite deosebite față de stat	e2	lei	92,45	81,0	-11,45	
Costul mediu al unui bilet de tratament	e3	lei	6904,7	6102,7	-802	
Cheltuieli, total		mil. lei	26,5	20,0	-6,5	
Subprogram	90 19 Protecția socială a unor categorii de cetățeni					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Acțiuni generale					
Scop	Protecția socială suplimentară unor categorii de populație prin acordarea compensațiilor, inclusiv compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat de către organizațiile și întreprinderile Societăților Orbilor, Surzilor, Invalizilor. Diagnostica, tratamentul, satisfacerea necesităților persoanelor cu dizabilități în ajutorul protetic și cu articole ortopedice prin reabilitarea medico-socială. Crearea condițiilor și protecției sociale pentru copii orfani și tutelari din instituțiile de învățămînt, precum și acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice și /sau învățămînt plasați în cîmpul muncii în mediu rural					
Obiective	1. Asigurarea cu articole protetico-ortopedice a persoanelor cu probleme de deplasare și de mobilitate fizică în scopul reintegrării sociale a acestora. 2. Dezvoltarea și îmbunătățirea sistemului de organizare a odihnei de vară prin cuprinderea unui număr maxim de copii, prioritar a copiilor din familiile socialmente vulnerabile. 3. Asigurarea compensării anuale a cheltuielilor de transport pentru 700 veterani și persoane cu dizabilități de război. 4. Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat a alocațiilor către unitățile administrativ-teritoriale pentru protecția și susținerea unor categorii ale populației					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Veteranii si invalizii de război care beneficiază de o călătorie (tur-retur) pe an gratuita cu transportul feroviar sau auto de pasageri în cadrul statelor CSI	o12	unități	700	527	-173	
Numărul beneficiarilor de servicii din sursele financiare alocate din bugetul de stat	o4	unități	45970	45970		
Numărul pacienților cu amputații ale membrelor superioare si inferioare	o9	unități	3220	3013	-207	

Numărul de tineri specialiști ce au beneficiat de înlesniri	o9	persoane	1310	1078	-232	
Cheltuieli medii anuale de asigurare socială pentru un copil orfan/tutelat	e1	lei	23527,7	22462,9	-1064,8	
Costul per specialist cu studii medicale și farmaceutice plasați în câmpul muncii în mediu rural	e3	lei	7775,6	8210,7	435,1	
Cheltuieli, total		mil. lei	99,3	91,7	-7,6	
Subprogram	90 20 Susținerea activităților sistemului de protecție socială					
Autoritate publică centrală	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei					
Scop	Sistem modern și eficient de corelație dintre MMPSF și structurile teritoriale "Asistență socială" pentru asigurarea strategiei de reformă a sistemului de protecție socială.					
Obiective	1. Asigurarea sistemului de protecție socială cu cantitatea necesară de blanchete, formulare și rapoarte. 2. Asigurarea accesului fiecărui asistent social la internet în mod continuu și la calitatea prevăzută de contractul în vigoare.					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Procentul asigurării cu blanchete, formulare și rapoarte din necesarul total	r1	%	100	100		
Necesarul anual al surselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor legate de tipărirea blanchetelor, formularelor și rapoartelor	o1	mii lei	479,6	134,7	-344,9	
Planificarea anuală a surselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor Sistemului informațional automatizat de asistență socială (SIAAS)	o2	lei	2185,3	2897,4	712,1	
Cheltuieli, total		mil. lei	52,7	20,2	-32,5	
Subprogram	90 21 Asigurarea rambursării creditelor preferențiale și a dobânzii aferente					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Bugetul unităților administrativ-teritoriale și instituțiile financiare asigurate cu resurse din bugetul de stat pentru rambursarea creditelor preferențiale și a dobânzii aferente acestora					
Obiective	Asigurarea rambursării creditelor preferențiale din contul bugetului de stat unităților administrativ-teritoriale pentru susținerea unor categorii ale populației și asigurarea achitării dobânzii aferente instituțiilor financiare					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100	100		
Cheltuieli, total		mii lei	3,0	5,4	2,4	
Subprogram	90 23 Subvenționarea dobânzilor la creditele bancare preferențiale acordate cooperativelor de construcții					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Asigurarea subvenționării dobânzilor la creditele bancare preferențiale acordate cooperativelor de construcție a locuințelor (CCL)					
Obiective	Estimarea, planificarea anuală și alocarea trimestrială a mijloacelor necesare întru acoperirea 100% a solicitărilor băncilor comerciale pentru subvenționarea dobânzilor la creditele bancare preferențiale acordate cooperativelor de construcție (CCL)					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Pondere acoperirii solicitărilor băncilor comerciale	r1	%	100,0	100,0		
Numărul CCL pentru care au fost subvenționate dobânzile	o1	unități	32	32		
Cheltuielile bugetului de stat în mediu pe un CCL	e1	mii lei	18,8	11,6	-7,2	Se menține tendința de rambursare de către cooperativele de construcție a locuințelor (CCL) a creditelor bancare preferențiale înainte de termenul stabilit în contractele de credit încheiate cu băncile comerciale
Cheltuieli, total		mil. lei	0,6	0,4	-0,2	
Subprogram	90 30 Compensarea cheltuielilor energetice pentru populația din unele localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și din satul Varnița din raionul Anenii Noi					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Compensarea lunară a cheltuielilor energetice					

Obiective	Asigurarea transferurilor de la bugetul de stat către bugetul raioanelor Dubăsari și Căușeni și din satul Varnița, r-nul Anenii Noi					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100,0	74,2	-25,8	Micșorarea numărului de beneficiari de plăți cu destinație specială
Cheltuieli, total		mil. lei	30,6	22,1	-8,5	
Subprogram	90 32 Asistența socială de către stat a unor categorii de cetățeni la nivel local					
Autoritate publică centrală	Acțiuni generale					
Scop	Asigurarea financiară a competențelor Guvernului din contul bugetului de stat către autoritățile publice locale					
Obiective	Planificarea necesarului de resurse și transferul din contul bugetului de stat a alocațiilor către unitățile administrativ-teritoriale pentru protecția și susținerea unor categorii ale populației					
Indicatorii de performanță	Tip	Unitate de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
Transferul efectuat conform solicitărilor	r1	%	100,0	87,0	-13,0	Micșorarea numărului de beneficiari de plăți cu destinație speciale.
Cheltuieli, total		mil. lei	149,0	130,3	-18,7	

11. Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor, total inclusiv pe componente:	2009,0	2580,6	2614,7	2173,3	-441,4	83,1	164,3	108,2
Componenta de bază	1043,6	944,6	929,7	583,9	-345,8	62,8	-459,7	56,0
Proiecte finanțate din surse externe	886,8	1561,4	1608,1	1530,6	-77,5	95,1	643,8	172,6
Mijloace speciale	66,0	59,6	61,9	76,1	14,2	122,9	10,1	115,3
<i>Mijloace speciale fără transferul soldurilor</i>	66,0	59,6	61,6	49,4	-12,5	79,8	-16,6	74,8
Fonduri speciale	25,6	30,0	30,0	9,4	-20,6	31,3	-16,2	36,7
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	6,8	7,5	7,9	7,2				

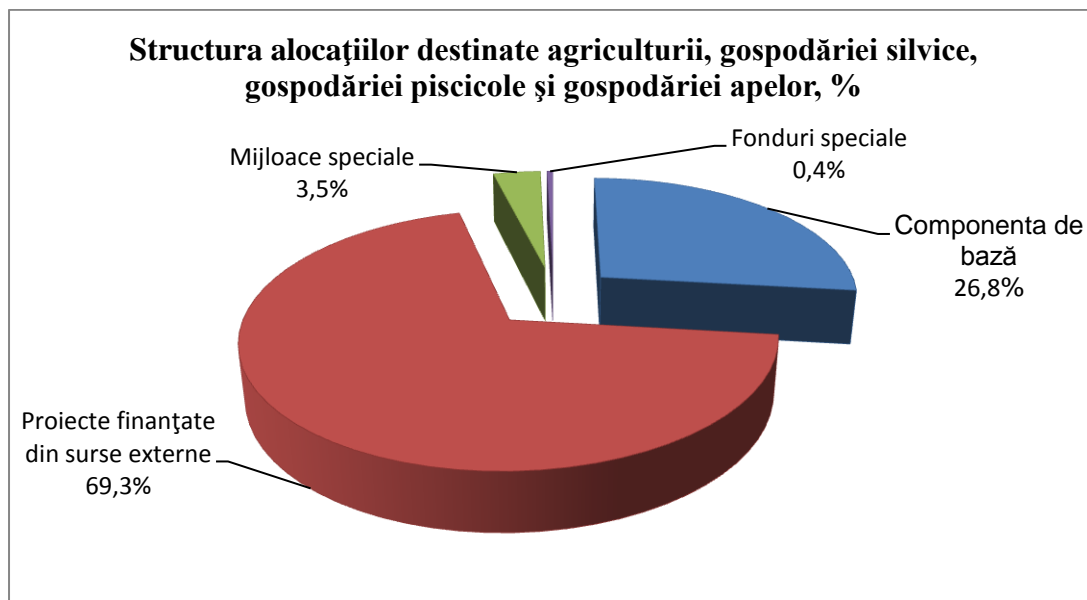
Pentru anul 2015 în bugetul de stat la această grupă au fost aprobate mijloace financiare în mărime de 2580,6 mil. lei, dintre care: la componenta de bază 944,6 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe – 1561,4 mil. lei, mijloace speciale – 59,6 mil. lei și 30,0 mil. lei fonduri speciale. Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2015, alocațiile totale au fost majorate cu 34,1 mil. lei care, în final, au constituit 2614,7 mil. lei.

Cea mai semnificativă majorare de alocații pe parcursul anului a fost cea de la proiecte finanțate din surse externe 46,7 mil. lei și mijloace speciale - 2,3 mil. lei.

Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 2173,3 mil. lei, cu 164,3 mil. lei mai mult de cât în anul 2014 și cu 441,4 mil. lei mai puțin față de precizat 2015 sau 83,1 % față de prevederi.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 583,9 mil. lei sau 62,8 %, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă 1530,6 mil. lei sau 95,1%,

cheltuielile din mijloace speciale 49,4 mil. lei sau 79,8 % din contul transferării soldului disponibil în bugetul de stat și cele din fonduri speciale 9,4 mil. lei sau 31,3 la sută.



➤ **Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli**

Conform prevederilor art.2 al Legii bugetului de stat pe anul 2015, nr. 72 din 12 aprilie 2015, Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli a fost aprobat în mărime de 610,0 mil. lei, din care 110,0 mil. lei din contul Programului Comisiei Europene de suport bugetar sectorial „Stimularea Economică în Zonele Rurale”. Mijloacele prevăzute au fost executate în suma de 287,9 mil. lei sau 47,2 % din planul precizat pe perioada raportată.

Mijloacele fondului au fost gestionate în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.352 din 10 iunie 2015 „Cu privire la aprobarea modului de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015”. Potrivit punctului 4 al hotărîrii nominalizate, s-a acceptat achitarea din contul limitei de 610,0 mil. lei prevăzută pentru anul 2015 a dosarelor de subvenționare neautorizate, depuse pînă la 31 octombrie 2014 și neachitate pînă la 31 decembrie 2014, în sumă de 287,9 mil. lei.

Mijloacele în suma de 231,5 mil. lei din cadrul Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, ce au depus dosarele în anul 2014 dar au fost finanțate în anul 2015 au fost utilizate pentru următoarele direcții:

- a) stimularea creditării producătorilor agricoli de către instituțiile financiare - 38,8 mil. lei;
- b) stimularea asigurării riscurilor de producție în agricultură – 3,0 mil. lei;
- c) stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora -29,1 mil. lei;
- d) stimularea consolidării terenurilor agricole –2,1 mil. lei;
- e) stimularea irigațiilor terenurilor agricole - 10,6 mil. lei;
- f) stimularea investițiilor:
 - pentru înființarea plantațiilor multianuale, a sistemelor antiîngheț și

instalațiilor antigrindină, pentru defrișarea plantațiilor multianuale supuse casării și promovarea producției vitivinicole –43,0 mil. lei;

- pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solare, tuneluri)- 3,6 mii lei;

- pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol, echipamentului ce formează sisteme de irigare -75,0 mil. lei;

- pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice - 5,9 mil. lei;

- pentru dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare – 20,4 mil. lei;

Mijloacele din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli, ce au depus dosarele în anul 2015 au fost utilizate în suma de 56,3 mil. lei (dintre care 0,7 mil. lei pentru documente executorii) pentru următoarele direcții:

a) Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare pentru:

- înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole – 2,9 mil. lei;

- procurarea tehnicii și a utilajului agricol convențional – 5,1 mil. lei;

- utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice – 3,5 mil. lei;

- procurarea animalelor de prăsilă - 5,5 mil. lei;

- dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare - 11,3 mil. lei;

- facilitarea accesului la piețele de capital și factorii de producție pentru agricultori, inclusiv creditarea producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancare - 1,2 mil. lei;

- stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură - 24,7 mil. lei;

- stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli - nu sunt executări din lipsă de finanțare;

b) Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale pentru:

- consolidarea terenurilor -nu sunt executări din lipsă de finanțare;

- procurarea echipamentului de irigare - 0,5 mil. lei;

- compensarea cheltuielilor energetice de irigare - nu sunt executări din lipsă de finanțare;

- procurarea echipamentului no-till, mini-till – 0,2 mil. lei;

c) Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural:

- sprijinirea investițiilor în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole, plasate în extravilan – 0,7 mil. lei;

Documente executorii - 0,7 mil. lei, conform deciziilor de judecată primite de AIPA spre executare.

În rezultatul investițiilor efectuate în anul 2015 producătorii agricoli au înființat: 3575,0 ha plantații pomicole; 830,0 ha plantații viticole; 90,0 ha suprafața de terenuri agricole consolidate; 965 de unități de tehnică și utilaj agricol subvenționate, 16 linii de procesare subvenționate și o linie de ambalare, 2 276 capete de animale de prăsilă procurate subvenționate, 44 ferme zootehnice create,

valoarea creditelor atrase în agricultură de către beneficiarii de subvenții constituie 40,1 mil. lei, suprafața de sere construite constituie 140,0 ha.

➤ **Pentru activitatea Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice** au fost finanțate 62,8 mil. lei sau 82,9 față de nivelul precizat, din care pentru procurarea pieselor și asamblarea rachetelor antigrindină au fost utilizate circa 24,0 mil. lei, fiind procurate 3000 de rachete antigrindină, din care în sezonul de protecție antigrindină 2015 au fost lansate și casate 2810 rachete antigrindină în valoare de 21,7 mil. lei, fiind astfel protejate împotriva căderilor de grindină circa 1500,0 mii. ha.

➤ **Pentru Agenția Națională pentru Siguranța Alimentară (ANSA) cheltuielile anului 2015 sunt reflectate în următorul tabel (mil. lei):**

Activitatea	tip	Precizat	Executat	Procentul executării
Activități pentru Siguranța Alimentelor	489	106,3	100,5	94,6%
Măsuri antiepidemice	140	7,1	5,5	78,4%
Centrul Republican de Diagnostică Veterinară	139	14,8	14,2	96,4%
TOTAL ANSA		128,2	120,4	93,9%

➤ **Pentru activitatea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură** au fost finanțate 6,4 mil. lei ceea ce reprezintă circa 95,0% din planul precizat pe perioada de gestiune. Din totalul cheltuielilor au fost utilizate 4,8 mil. lei pentru cheltuieli de personal și 1,5 mil. lei pentru plata mărfurilor și serviciilor.

➤ **Pentru activitatea Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante** au fost finanțate 3,3 mil. lei ceea ce reprezintă circa 96,3% din planul precizat pe perioada de gestiune. Din totalul cheltuielilor au fost utilizate 3,1 mil. lei pentru cheltuieli de personal și 0,2 mil. lei transferuri peste hotare care reprezintă achitarea cotizației Uniunii Internaționale pentru Protecția Soiurilor de Plante.

➤ **Pentru Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice** au fost precizate 0,8 mil. lei, acestea fiind executate la nivel de 94,6 %, mijloacele fiind utilizate pentru cheltuielile operaționale ale instituției în cauză.

➤ **Pentru serviciile de extensiune rurală 19,0 mil. lei din care 1,8 mil. lei datorია anului 2014 pentru următoarele activități:**

- administrarea rețelei formată din 35 prestatori de servicii cu un număr total de 430 de consultanți locali și regionali;
- prestarea a 340 mii ore/servicii consultative, pentru peste 155,4 mii de producători agricoli și antreprenori rurali;
- implementarea a 368 de programe de instruire pentru consultanții SER, APL și producători agricoli cu participarea a cca. 4367 de persoane;
- selectarea, finanțarea și implementarea a 12 propuneri de mini-proiecte de afaceri cu caracter demonstrativ pentru sectorul vegetal și animal;
- în scopul promovării activităților MAIA, ACSA și SER au fost organizate 381 activități de promovare.

Concomitent, pe parcursul anului 2015, din contul mijloacelor financiare gestionate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare au fost efectuate transferuri în scopuri de producție și transferuri capitale în interiorul țării în sumă de 22,9 mil. lei după cum urmează următoarele fiind cele mai semnificative: *Centrul Republican de Pedologie Aplicată - 0,3 mil. lei, Propaganda și concursuri în domeniul agriculturii – 0,2 mil. lei, Măsuri pentru dezvoltarea pepinieritului și pomiculturii – 0,3 mil. lei, Măsuri de susținere a creșterii animalelor de rasă – 8,7 mil. lei, Sisteme informaționale automatizate agricole - 8,9 mil. lei, compensarea parțială a pierderilor producătorilor agricoli legate de blocarea exporturilor - 3,7 mil. lei, restanțe înregistrate pentru compensarea cheltuielilor suportate de agenții economici la prelucrarea/însămânțarea culturilor de toamnă/primăvară de pe terenurile agricole ale r-lui Dubăsari, amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol – 0,8 mil. lei (roada anului 2014).*

Gospodăria silvică. Pentru domeniul gospodăriei silvice susținute din bugetul de stat, pentru anul 2015 au fost precizate mijloace financiare în mărime de 15,2 mil. lei, executate în mărime de 98,9%, pentru extinderea și regenerarea fondului forestier, precum și pentru contribuția Guvernului la proiectul „Agricultura competitivă” care integral au fost transferate Agenției de Stat „Moldsilva”. Mijloacele alocate au fost utilizate în scopul regenerării pădurilor, extinderii fondului forestier și lucrărilor de protecție a fondului forestier.

Mijloacele alocate au fost utilizate în scopul regenerării pădurilor și lucrărilor de protecție a fondului forestier.

- Contribuția Guvernului la proiectul investițional – 7,9 mil. lei.

Dinamica executării alocațiilor bugetare destinate gospodăriei silvice se prezintă în tabelul următor.

Denumirea	mil. lei		
	2013	2014	2015
Extinderea și regenerarea fondului forestier	11,2	14,9	15,2

La grupa dată a fost implementat un singur proiect investițional finanțat de către donatorii străini rezultatele căruia vor fi descrise în continuare.

Gospodăria apelor. La această grupă în bugetul de stat pentru anul 2015, cu modificările ulterioare, au fost aprobate și executate la nivel de 100% mijloace financiare în sumă de 16,4 mil. lei, care au fost utilizate pentru exploatarea sistemelor de irigare.

Activități și servicii din domeniul agriculturii neatribuite la alte grupe

La grupa dată au fost precizate mijloace financiare în mărime de 1094,5 mil lei, din sursele donatorilor externi pentru implementarea proiectelor investiționale, mijloace care au fost executate în mărime de 95,8%.

Organe administrative. Pentru aparatele centrale ale ministerelor și agențiilor la grupa dată au fost precizate 16,8 mil. lei, care au fost executate în mărime de 93,8%:

13,9 mil. lei fiind gestionate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și 2,9 mil. lei – de către Agenția de Stat “Moldsilva”.

La acest grup funcțional au fost precizate **mijloace speciale** în sumă totală de 44,2 mil. lei la venituri și 62,7 mil. lei la cheltuieli. Mijloacele au fost gestionate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția „Moldsilva”. În anul 2015 real au fost încasate venituri în sumă de 51,6 mil. lei, cu 7,4 mil. lei mai mult de cât suma precizată. Partea de cheltuieli la acest capitol a fost executată în sumă de 76,9 mil. lei sau cu 14,2 mil. lei mai mult decât planul precizat.

La acest grup funcțional a fost aprobat **Fondul viei și vinului în mărime de 30,0 mil. lei.**

Atât la venituri cât și la cheltuieli executarea constituie 9,4 mil. lei mijloace care au fost utilizate în mod prioritar pentru următoarele acțiuni:

- 3,6 mil. lei - pentru promovarea exportului de produse vitivinicole, cercetarea și analiza piețelor de desfacere, instruire, gestionarea producerii vinurilor cu indicație geografică protejată;

- 5,8 mil. lei - pentru salarizarea personalului și finanțarea cheltuielilor ce țin de activitatea statutară a Oficiului. că contribuțiile obligatorii

Menționăm că executarea proastă a fost cauzată de acumularea sub nivel a contribuțiilor obligatorii ale producătorilor de produse vitivinicole, precum și a faptului că din contul fondului de subvenționare nu au fost transferate mijloacele financiare precizate în sumă de 15,0 mil. lei.

La grupa dată din **fondul de rezervă al Guvernului** au fost alocate mijloace financiare în sumă de 7,9 mil. lei Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare pentru următoarele *compensarea cheltuielilor suportate de agenții economici la prelucrarea/însămânțarea culturilor de toamnă/primăvară de pe terenurile agricole ale r-lui Dubăsari, amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol (roada anului 2015).*

La componenta proiecte finanțate din surse externe, din contul granturilor și creditelor externe, acordate de către organizațiile internaționale în cadrul realizării unor proiecte investiționale, în anul 2015 au fost precizate mijloace în volum de 1530,6 mil lei, după cum urmează:

Pentru proiectul **„Agricultura Competitivă”** au fost precizate mijloace financiare de 300,7 mil lei, care au fost executate în sumă de 289,2 mil lei sau 96,2 %. Acest proiect este gestionat de 3 instituții, de către Unitatea Consolidată pentru Implimentarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii, finanțat de Banca Mondială (UCIMPA BM), Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, Agenția Moldsilva.

Pentru UCIMPA inițial au fost aprobate mijloace în sumă de 66,6 mil lei, care pe parcursul anului au fost precizate în sumă de 96,3 mii lei și executate la 100%.

În anul 2015 pentru susținerea financiară a producătorilor agricoli în scopul diminuării impactului negativ în urma restricțiilor impuse de Federația Rusă au fost aprobate în bugetul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură alocații în sumă

de 179,4 mil lei, din contul împrumutului acordat de Banca Mondială în cadrul Proiectului „Agricultura competitivă”. Mijloacele precizate pe perioada de gestiune Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură pentru acest proiect constituie 204,3 mil lei și executate în sumă de 192,9 mil lei sau la nivel de 94,4 %. Aceste mijloace au fost utilizate pentru următoarele direcții:

- pentru alocarea granturilor post-investiționale, Linia II "Managementul durabil al terenurilor" în valoare de 16,7 mil. lei.

- pentru compensații unei părți din pierderile economice suferite în sezonul agricol 2014 în urma embargoului impus de Federația Rusă de către fermierii care au livrat mere și prune pentru prelucrare în sumă de 73,1 mil. lei.

- pentru plăți directe prin sistemul bancar pentru sursa IDA 50950 în sistemul Client Connection în sumă de 103,1 mil. lei.

Contribuția Guvernului în anul 2015 pentru proiectul în cauză a fost precizată pe perioada de gestiune în sumă de 8,5 mil. lei și executată de către Agenția Moldsilva în mărime de 98 %.

Pentru Proiectul de restructurare a sectorului Viticulturii și Vinificației au fost precizate și executate mijloace financiare în sumă de 118,2 mil. lei. Contribuția Guvernului a fost prevăzută și executată în mărime de 100% și constituie 6,2 mil. lei.

Activitățile realizate în cadrul Proiectului de restructurare a sectorului Viticulturii și Vinificației pe parcursul anului 2015 sunt următoarele.

- Consultarea și instruirea beneficiarilor potențiali în vederea valorificării Liniei de Credit: evaluarea proiectelor investiționale, elaborarea planurilor de afaceri și estimarea prognozelor financiare pe perioada implementării proiectelor, etc.;
- Finanțarea instituțiilor de învățământ/laborator cu profil vitivinicol din RM: modernizarea și tehnologizarea laboratoarelor și sălilor de studii specializate;
- Elaborarea și aprobarea Manualului operațional pe componenta “Operațiuni de Leasing”;
- Colaborarea cu consultanții internaționali (AT) în scopul expertizării produsului “Leasing financiar” și aprobării MO pe Operațiuni de leasing;
- Promovarea Programului și informarea agenților economici din ramură;
- Monitorizarea proiectelor investiționale finanțate din creditul BEI la toate etapele de lucru (pre-finanțare și post-finanțare) utilizând diverse metode de monitorizare;
- Implementarea proiectelor investiționale în cadrul componentei „Laboratoare, educație, formare și dezvoltarea siguranței alimentelor”-activități de achiziție;
- Management și raportare: organizarea activităților departamentului financiar-contabil.

Proiectului pentru servicii de finanțare rurală și dezvoltare businessului agricol (IFAD-V) i-au fost prevăzute mijloace în sumă de 22,1 mil. lei, care au fost executate la nivel de 89,5 %.

Neexecutarea mijloacelor planificate a fost cauzată de reținerea debursării mijloacelor destinate subvenționării producătorilor agricoli pentru procurarea tehnicii și

utilajului agricol aplicat la implementarea agriculturii conservative cu tehnologii de prelucrare minimă a solului no-till și mini-till. Mijloacele urmau a fi debursate prin intermediul AIPA, cu care UCIP-IFAD a semnat un acord subsidiar.

Contribuția Guvernului pentru anul 2015 pentru proiectul în cauză a fost precizată pe perioada de gestiune în sumă de 1,9 mil. lei și executată în mărime de 99,9 %. Aceste mijloace au fost utilizate pentru achitarea impozitelor și taxelor aferente proiectului care conform acordului de finanțare nu pot fi acoperite din sursele externe (IFAD, DANIDA).

Pentru Proiectul „IFAD-VI” au fost prevăzute pentru perioada raportată mijloace în sumă de 70,2 mil. lei, din care au fost valorificate 55,1 mil. lei sau 78,5 %.

Pentru contribuția Guvernului pentru proiectul în cauză au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 2,3 mil. lei, care pe parcursul anului au fost precizate la nivel de 0,2 mil. lei și executate la nivel de 99,6%. Sursele financiare în cauză au fost utilizate pentru achitarea impozitelor și taxelor aferente proiectului, care conform acordului de finanțare nu pot fi acoperite din sursele externe (IFAD, DANIDA).

Dat fiind faptul că, componenta finanțată din sursele GEF este una nouă în cadrul Programelor IFAD, pe parcursul anului 2015 au fost inițiate un șir de activități pentru asigurarea implementării activităților în cadrul acestora și anume: elaborarea termenilor de referință, pregătirea și efectuarea procedurilor de selectare a partenerilor de implementare și a potențialilor beneficiari. În scopul valorificării mijloacelor disponibile în cadrul componentei, a fost efectuată o campanie de informare a potențialelor beneficiari privind mijloacele de finanțare disponibile. Primele dosare pentru solicitarea granturilor, au fost depuse la începutul lunii iulie. Adicional a fost finalizată etapa de colectare a ofertelor pentru crearea a 12 școli de câmp pentru fermieri în domeniul agriculturii conservative, finanțarea căreia va avea loc pe parcursul anului 2016.

Proiectul „Asistența în cadrul Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Poloniei.”

Pentru perioada anului 2015 au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 44,0 mil. lei în formă de împrumuturi acordate de organizații internaționale pentru recreditarea beneficiarilor locali, care ulterior n-au fost executate. Pe parcursul anului Unitatea de implementare a proiectului în cauză a recepționat 36 dosare în valoare de 50.362.364,0 Euro, din care:

- 9 dosare în valoare de 16.896.726,0 Euro au fost refuzate/suspendate în cadrul examinării prealabile din motivul necorespunderii acestora conform condițiilor de eligibilitate stabilite în Manualul de operațiuni.
- 15 dosare în valoare de 20.508.743,0 Euro au fost examinate și aprobate de către Consiliul de supraveghere;
- 12 dosare în valoare de 12.956.895,0 Euro s-au stopat la etapa de examinare a eligibilității de comun cu Ministerul Finanțelor.

Pentru acest proiect contribuția Guvernului a fost prevăzută în sumă de 2,5 mil. lei

și a fost executată la nivel de 92,8 %.

Suma nevalorificată se datorează acoperirii unor cheltuieli de deplasare din contul Ambasadei Republicii Polone în Republica Moldova, a economiilor în fondul de salarizare prin angajarea întârziată a unor specialiști și a economiilor înregistrate la plata pentru spațiile arendate deoarece temporar unitatea se afla în oficiile Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură.

Mijloacele Proiectului „Livada Moldovei” aprobate pentru anul 2015 în sumă de 44,0 mil. lei care în procesul rectificării legii bugetului de stat au fost excluse. Proiectul Livada Moldovei nu a fost operațional deoarece Banca Europeană de Investiții nu a emis Declarația de efectivitate a împrumutului, fără de care Unitatea nu poate executa cheltuieli din aceste surse.

Proiectele „Servicii de finanțare rurală și marketing” și Proiectul „Revitalizarea agriculturii” pe parcursul anului 2015 pentru au fost executate în sumă de 53,4 mii lei (respectiv, 14,8 mii lei și 38,6 mii lei).

Programul Tranziția la Agricultura Performantă (Programul „Compact”) a avut planificat în anul 2015 pentru implementarea proiectului aproximativ 1094,5 mln. lei, pentru următoarele activități:

Activitatea Reabilitarea Sistemelor Centralizate de Irigare (RSCI)

În anul 2015 au fost finalizate lucrările de reabilitare în cele 8 sisteme de irigare aflate în proces de construcție, inclusiv a modulului adițional construit la sistemul de irigare Chircani-Zârnești. Dat fiind volumul mare de lucrări planificate pentru reabilitarea SCI, plățile se cifrează la 798,2 mln. lei și formează circa 73 la sută din bugetul planificat pentru acest proiect.

Cel de al doilea articol semnificativ de cheltuieli îl constituie plățile pentru serviciile companiei de supraveghere a lucrărilor de construcții de 52,9 mln. lei.

Activitatea Reforma Sectorului de Irigare (RSI)

Pentru Activitatea Reforma Sistemului de Irigare pentru anul 2015 plățile pentru livrabilele consultantului responsabil de implementarea activității în cauză constituie – 34,1 mln. lei.

Activitatea Acces la Finanțare în Agricultură

Pentru implementarea Activității Acces la Finanțare în Agricultură au fost efectuate debursări în sumă de circa 63,7 mln. lei pentru fondul de creditare a investițiilor în infrastructura post-recoltare (prin banci comerciale) și 86,6 mln. lei - în cadrul mecanismului 2KR.

Activitatea Monitorizare și Evaluare a Programului

Pentru activitatea de Monitorizare și Evaluare au fost efectuate plăți în sumă de circa 14,3 mln. lei.

Din sumă totală, aproximativ 9 mln lei au fost utilizate pentru finanțarea Fazei III a *Sondajului întreprinderilor și gospodăriilor casnice*, ce va include colectarea datelor de la beneficiarii și părțile interesate ale proiectului Tranziția la Agricultura

Performantă. Datele primare colectate în cadrul acestei faze au fost folosite pentru elaborarea Raportului de Încheiere a Programului ”Compact”.

În cadrul activității de Evaluare a demarat evaluarea finală a Programului „Compact”, costul căreia este de 3,4 mln. lei. Această evaluare include analiza rezultatelor înregistrate în atingerea scopului și obiectivelor Programului ”Compact”, discrepanțelor între rezultatele așteptate și realizările obținute, analiza cauzelor acestor discrepante, etc.

Întrucât anul 2015 a fost ultimul an de implementare al Programului „Compact”, numărul evenimentelor și materialelor de comunicare a crescut. Respectiv, în cadrul acestei perioade pentru cheltuieli de comunicare, materiale informative și diverse activități de promovare sunt planificate mijloace în sumă de 32 mii lei.

Implementarea programelor/subprogramelor pe parcursul anului 2015.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante și Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice sunt responsabile de executarea Programului 51 „Dezvoltarea agriculturii”, care conține 6 subprograme, ce indică direcțiile principale de dezvoltare a sectorului agroindustrial și anume: fitotehnia, horticultura, reproducerea, creșterea și sănătatea animalelor, securitatea alimentară, subvenționarea producătorilor agricoli etc.

Subprogramul 51.01 „Politici și management în domeniul agriculturii” are drept scop dezvoltarea unui sector durabil, cu un management eficient al resurselor umane, financiare și materiale. Obiectivele stabilite în cadrul acestui subprogram țin de armonizarea legislației naționale în domeniul agroindustrial la rigorile comunitare și consolidarea capacităților funcționarilor publici, de elaborare a politicilor strategice. Fiind un subprogram care descrie activitatea aparatului ministerului și ale instituțiilor din subordine, indicatorii de performanță ai acestora indică eficiența activității angajaților.

Experiența anilor anteriori, a demonstrat că indicatorii de performanță din acest subprogram sunt, de regulă realizați în totalitate. În anul 2015, au înregistrat *devieri pozitive* următorii indicatori:

Cota funcționarilor publici care au beneficiat de instruire; Numărul angajaților care au participat la cursuri de dezvoltare profesională.

Cauze: delegarea angajaților la cursuri de instruire și deplasări neplanificate la început de an.

Costul unui angajat implicat în armonizarea actelor la legislația UE (non-animală); Costul unui angajat implicat în elaborarea normelor sanitar-veterinare.

Cauze: fluctuația cadrelor afectează costurile unui angajat implicat în procesul de armonizare a legislației.

Devieri negative au fost înregistrați în cazul următorilor indicatori:

Nivelul anual de aprobare a actelor armonizate la legislația UE (non-animală) față de cele elaborate; Nivelul anual de aprobare a normelor sanitar-veterinare față de cele elaborate.

Cauze: procesul de promovare a proiectelor este dificil, întrucât prin lege sunt stabilite termenele de avizare, de efectuare a expertizei anticorupție și juridice, dar care deseori nu sunt respectate. De asemenea, instabilitatea politică a constituit un risc ce a dus la tergiversarea procedurii de avizare, contrasemnare și aprobare a proiectelor.

Subprogramul 51.02 „Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură” are drept scop obținerea producției fitotehnice și horticole competitive cantitativ și calitativ, cu costuri mai reduse și profit ridicat, în condițiile ameliorării însușirilor și funcțiilor solurilor în cadrul agroecosistemelor, reproducerii largite a procesului de pedogeneză și protecției mediului.

Acest subprogram este în administrare multiplă, fiind implementat de Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice. Tot în acest subprogram se regăsesc și proiectele de asistență externă: Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltare a Businessului Agricol (IFAD-V), Programul Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD-VI), Proiectul „Agricultura Competitivă”, Proiectul „Asistența în cadrul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Polone,

În anul 2015, au fost înregistrate *devieri pozitive* în cazul următorilor indicatori:

Reducerea suprafețelor afectate de grindină pe teritoriul protejat.

Cauze: implementarea tehnologiilor noi în domeniul influențelor active a dus la reducerea de 6,7 ori a suprafețelor afectate de cădere de grindină pe teritoriul protejat.

Rata IMM beneficiari în cadrul programului care au raportat creșterea veniturilor;

Ponderea afacerilor administrate de femei finanțate (din numărul total) IFAD - VI;

Numărul locurilor de muncă create; Numărul afacerilor finanțate.) IFAD - VI.

Cauze: pe parcursul anului 2015 au fost active 2 programe și anume IFAD V și IFAD VI.

Capacitatea de manipulare post-recoltare creată în grupurile de producători participante în proiectul MAC-P.

Cauze: acest indicator depinde direct de numărul producătorilor agricoli ce doresc să creeze grupuri de producători.

Numărul soiurilor noi de plante înregistrate.

Cauze: au fost înregistrate mai multe soiurilor noi de plante și incluse în Catalogul Soiurilor de Plante.

Numărul informațiilor, ofertelor și cererilor plasate prin SIMA-PACT.

Cauze: toate informațiile editate de Agenția Națională de Dezvoltare Rurală precum și studiile acestora, sunt plasate pe platforma SIMA-PACT.

Devieri negative s-au înregistrat în cazul următorilor indicatori:

Servicii de consultanță tehnologică, de ordin juridic, financiar și marketing, prestate.

Cauze: din bugetul de stat, au fost alocate 19,0 mil. lei pentru servicii de consultanță din care, datoria pentru serviciile prestate în noiembrie 2014 au constituit 1,83 mil. lei. De facto, în anul 2015, ACSA a primit doar 17,17 mil. lei, respectiv, serviciile prestate de instituția citată, s-au redus.

Costul lucrărilor de protecție a terenurilor agricole de căderi de grindină a unui hectar.

Cauze: finanțarea activităților Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice (62,8 mil. lei) asigură un cost al lucrărilor de protecție a 1 ha la nivel de 42,3 lei. De menționat că, necesarul resurselor financiare pentru serviciul citat, ar fi de 92,1 mil. lei.

Ponderea afacerilor noi finanțate (din numărul total); Ponderea afacerilor administrate de femei finanțate (din numărul total) IFAD - V; Numărul locurilor de muncă create; Numărul afacerilor finanțate IFAD – V; Numărul persoanelor care au beneficiat de asistență tehnică/ instruire privind tehnologiile de producere și post-recoltare; Valoarea investițiilor raportată la unitate de angajat; Ponderea afacerilor monitorizate în perioada post-creditare (IFAD VI).

Cauze:

Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltare a Businessului Agricol (IFAD V): întrucât nu a fost posibilă atragerea mijloacelor suplimentare pentru crearea Fondului de Capital pentru Agricultură (FCA), iar mijloacele alocate în cadrul programului IFAD V nu erau suficiente pentru a asigura viabilitatea FCA, Comitetul pentru Supravegherea Programelor IFAD, în baza recomandărilor Misiunii de Supraveghere IFAD din iunie 2015, a aprobat inițierea cererii de modificare a Acordului de Finanțare nr. 832 și realocarea bugetului destinat creării FCA. UCIP-IFAD a pregătit și a înaintat către Ministerul Finanțelor o notă de solicitare pentru inițierea procedurii de modificare a Acordului de Finanțare nr. 832 și realocare a sumei destinate creării FCA, la finanțarea activității de creditare a IMM și finanțarea proiectelor de infrastructură.

Programul Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD VI): dat fiind faptul că acordul de finanțare a DANIDA a fost ratificat de Parlamentul RM abia la începutul lunii aprilie 2015, acesta a fost declarat efectiv de către IFAD la data de 20 mai 2015. Debursarea propriu-zisă a mijloacelor grantului a început în luna iulie 2015. Sursele nedebursate pentru anul 2015 au fost incluse pentru anul 2016.

Numărul creditelor acordate (Creditul de asistență acordat de Guvernul Republicii Polone)

Cauze: lansarea întârziată a unității de implementare a creditului, urmare aprobării cadrului normativ, ce reglementează activitatea unității de implementare (28 aprilie 2015). Au urmat negocieri cu Ministerul Finanțelor a Republicii Polone pe marginea inițiativei de micșorare a limitei, fără a extinde perioada de implementare a creditului cât și modificarea substanțială a Manualului de Operațiuni la etapa de implementare.

Numărul fabricilor de procesare a producției horticoale reutilate și modernizate (Livada Moldovei)

Cauze: la situația din 31 decembrie 2015, Proiectul „Livada Moldovei” nu este operațional, deoarece Banca Europeană de Investiții nu a emis Declarația de efectivitate a împrumutului, fără de care Unitatea implementatoare nu poate executa cheltuieli din sursele citate. La moment, aceste probleme au fost soluționate și proiectul este operațional.

Subprogramul 51.03 „Creșterea și sănătate a animalelor” are drept scop gestionarea durabilă și menținerea resurselor genetice animale și ridicarea nivelului de diagnosticare a bolilor la animale și asigurarea calității produselor de origine animalieră.

Subprogramul include o serie de măsuri privind dezvoltarea sectorului zootehnic: creșterea animalelor, inclusiv a celor de rasă, nutriție și reproducție a animalelor, utilizarea resurselor genetice cu un potențial înalt de productivitate, măsuri epizootice de asigurare a sănătății animalelor. Măsurile stipulate în subprogram sunt realizate de către ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”, ÎS „At-Prolin” și ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor”.

În anul 2015, au fost înregistrate *devieri pozitive* în cazul următorilor indicatori:

Ponderea însămînțărilor artificiale la bovine.

Cauze: s-a majorat numărul vacilor de prăsilă și, implicit, ponderea însămînțărilor artificiale la bovine.

Ponderea însămînțărilor artificiale la ovine.

Cauze: creșterea numărului de însămînțări artificiale.

Numărul vițelilor obținuți.

Cauze: creșterea numărului de însămînțări artificiale.

Cantitatea materialului seminal produs.

Cauze: Materialul seminal produs a fost repartizat pentru reproducția taurinelor, conform Programului național de ameliorare a taurinelor și Planului anual de rotație a liniilor de tauri.

Cheltuieli pentru hrana suinelor.

Cauze: fluctuația cursului valutar pe piața monetară, precum și majorarea prețului de comercializare a cerealelor de două ori (de la 1,5-1,6 lei/kg pînă la 3,0-3,1 lei/kg).

Devieri negative s-au înregistrat în cazul următorilor indicatori:

Menținerea ciclului închis de producere la capacitatea de producere a suinelor.

Cauze: seceta din vara anului 2015, a condiționat reducerea ciclului închis de producere la capacitatea de producere a suinelor. Astfel, în cadrul întreprinderii animalele destinate reproducerii au fost rebutate și transferate în grupa de îngrășare, care ulterior au fost comercializate pentru sacrificare la un preț redus. Animalele cu vîrsta de 7-8 luni, nu au masa corporală conform normelor, din cauza insuficienței proteinei în alimentație. Respectiv, întreprinderea este nevoită să reducă efectivul.

Animalele cu vîrsta de 7-8 luni, nu au masa corporală conform normelor, din cauza insuficienței proteinei în alimentație condiționată de seceta din vara anului 2015.

Astfel, animalele destinate reproducerii au fost rebutate și transferate în grupa de îngrășare, care ulterior au fost comercializate pentru sacrificare la un preț redus.

Realizarea subprogramului în cauză poate fi evaluată cu calificativul bine, deoarece indicatorii de produs, eficiență și indicatorii de rezultat au fost revizuiți în comparație cu anul 2014. Programul are nevoie în continuare de îmbunătățire în ce privește formularea acestuia la unele compartimentele ce țin de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentară. Obiectivele stabilite în cadrul acestui subprogram țin de reducerea riscului de îmbolnăvire a animalelor și infectare a populației.

Subprogramul 51.04 „Dezvoltarea viticulturii și vinificației” prevede sectorul vitivinicol dezvoltat și consolidat, vinuri moldovenești de calitate înaltă și tehnologii de producere moderne și competitive. Programul include activități de control și monitorizare a respectării legislației în domeniul fabricării, comercializării și stocării alcoolului etilic și a producției alcoolice, de monitorizare a mărcilor proprietate a statului, măsuri de implementare a restructurării sectorului vitivinicol, de realizare a activităților de dezvoltare și menținere a fondului genetic viticol, în vederea creării de noi soiuri cu valoare biologică înaltă și sporirea productivității plantațiilor viticole. Măsurile stipulate în subprogram sunt realizate de către Oficiul Național al Viei și Vinului, ÎS Stațiunea Tehnologico - Experimentală Codrul, Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol, instituțiile care contribuie la dezvoltarea echilibrată și durabilă a sectorului vitivinicol.

În anul 2015, au fost înregistrate *devieri pozitive* în cazul următorilor indicatori:
Ponderea volumului de comercializare a producției vitivinicole pe piața internă.

Cauze: embargoul impus de Federația Rusă și criza politică din Ucraina.

Majorarea suprafețelor noi de viță de vie cu 1280 ha către anul 2016.

Cauze: susținerea producătorilor agricoli: struguri pentru masă, struguri pentru vin – 25 mii lei/ha; plantații altoi și portaltoi, categoria biologică „bază” în cadrul pepenierilor viticol – 50 mii lei /ha.

Numărul de manifestări naționale și internaționale pentru promovarea produselor vitivinicole organizate cu suportul Fondului Viei și Vinului.

Cauze: modificarea necesităților pe parcursul anului.

Numărul de companii înregistrate care produc produse vitivinicole cu IGP/DOP.

Cauze: acțiunea este benevolă însă, în anul 2016, producătorii ce produc produse vitivinicole cu IGP/DOP, vor facilita subvenții majorate.

Numărul de persoane instruite din sectorul vitivinicol.

Cauze: interesul sport al producătorilor vitivinicoli la informare.

Numărul de parcele viticole înregistrate în registrul vitivinicol.

Cauze: termenele restrânse de creare și ținere a registrului vitivinicol.

Numărul de fabrici de prelucrare a strugurilor și de producere a vinurilor reutilate;

Numărul laboratoarelor echipate, modernizate și renovate.

Cauze: Banca Europeană de Investiții a aprobat 21 proiecte investiționale.

Costul pentru un ha de plantație de viță-de-vie; Cheltuieli pentru echiparea unui laborator.

Cauze: fluctuația cursului valutar pe piața monetară.

Devieri negative s-au înregistrat în cazul următorilor indicatori:

Ponderea volumului comercializat al produselor vitivinicole cu brandul de țară; Costul de promovare a producției vitivinicole cu brandul de țară în medie pe o companie; Numărul de companii înregistrate în programul de implementare a brandului de țară la produsele vitivinicole.

Cauze: proiectul Regulamentului privind acordarea dreptului de utilizator a mărcii „Wine of Moldova” este în proces de definitivare și urmează să parcurgă etapa de consultare, contrasemnare și aprobare.

Numărul de unități vinicole înregistrate în registrul vitivinicol.

Cauze: este în proces de definitivare proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind crearea și ținerea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul Vitivinicol al Republicii Moldova”. În prezent, toate unitățile vitivinicole sunt înregistrate într-un registru de evidență pe suport de hîrtie.

Numărul de întreprinderi conexe reutilate; Cheltuieli pentru reutilizarea unei industrii conexe; Cheltuieli pentru modernizarea unei fabrici.

Cauze: excluderea, de către BEI, a băncilor comerciale locale Moldova Agroindbank și Moldindconbank SA din lista partenerilor financiari ai Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol, fapt care a condus la stoparea creditării proiectelor investiționale aprobate.

Cheltuieli pentru instruirea profesională a personalului din sectorul vitivinicol.

Cauze: instruirea a fost organizată de reprezentanții Oficiului Național al Viei și Vinului și nu au fost contactați alți experți.

Subprogramul 51.05 „Subvenționarea producătorilor agricoli” prevede crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroindustrial și stimularea producătorilor agricoli. Măsurile incluse în acest subprogram sunt aprobate anual în legea bugetului de stat, fiind realizate de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

În anul 2015 s-au înregistrat *devieri negative* aproximativ pentru toți indicatorii. Devierile indicatorilor de performanță de la nivelul aprobat au fost cauzate de criza financiară din Republica Moldova. Astfel, din cele 610,0 mln lei, 231,6 mln lei au fost direcționate la stingerea datoriilor pentru 2014 și doar restul de 378,4 mln lei reprezintă suma bugetată rămasă neachitată pentru subvenționarea producătorilor agricoli în 2015, dintre care circa 13,0 mln lei transferuri între componenta de baza și componenta fonduri speciale ale bugetului de stat, ce reprezintă echivalentul contribuțiilor obligatorii ale producătorilor de produse vitivinicole pentru anul 2014. Din totalul dispozițiilor de plată, remise spre executare Trezoreriei de Stat, în mărime de 378,4 mln lei, au fost executate doar 56,4 mln lei, pentru 215 beneficiari, restul 322,0 mln lei, pentru 2385 beneficiari au rămas neexecutate, fiind înregistrate în sistemul trezorerial.

La finele lunii ianuarie curent, dispozițiile de plată, au început a fi restituite solicitanților pentru reperfectare, din cauza trecerii Trezoreriei de Stat, la un nou sistem – IBAN. Astfel, dispozițiile urmează să fie înaintate repetat, iar ulterior, vor fi achitate în limita bugetului provizoriu aprobat pentru anul 2016.

Subprogramul 51.06 „Securitatea alimentară” prevede securitate alimentară asigurată, inclusiv prin: optimizarea permanentă a sistemelor informaționale automatizate, realizarea controlului privind siguranța radiațională a întreprinderilor din subordine și sporirea nivelului de calitate a produselor alcoolice.

Subprogramul include activități ce țin de controlul radiologic, supravegherea respectării metodelor, tehnologiilor și materiei prime folosite la fabricarea alcoolului etilic, producției alcoolice și berii, precum și identificarea și înregistrarea animalelor și a mișcării lor. Măsurile stipulate în subprogram sunt realizate de către ÎS „Centrul Republican de Pedologie Aplicată”, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice și ÎS „Centrul Informațional Agricol”.

În anul 2015, au fost înregistrate *devieri pozitive* în cazul următorilor indicatori:

Ponderea întreprinderilor pentru fabricarea alcoolului etilic, producției alcoolice și a berii, care corespund cerințelor legislației din totalul întreprinderilor.

Cauze: agenții economici au început să respecte prevederile legislației în vigoare.

Numărul controalelor planificate, inopinate, comune în domeniul producției alcoolice.

Cauze: a sporit numărul controalelor comune și inopinate.

Numărul certificatelor de înregistrare a utilajului pentru fabricarea alcoolului etilic eliberate.

Cauze: au fost înregistrate mai multe cereri în acest sens.

Ponderea încălcărilor din numărul total de controale în domeniul producției alcoolice.

Cauze: nerespectarea de către un număr mare de agenți economici a prevederilor legislației în vigoare.

Numărul analizelor, măsurărilor în domeniul monitoringului radiologic.

Cauze: măsuri zilnice pentru determinarea nivelului fondului gama-extern în punctul de control CRPA și a teritoriului pământului agricol.

Numărul probelor fantomă pregătite în domeniul monitoringului radiologic.

Cauze: prelevarea și analizarea probelor precipitațiilor atmosferice lunare, de asemenea și probe a stratului de aer de al suprafața solului.

Numărul de zile pentru efectuarea controlului inspectorat a unui laborator al Rețelei Naționale de Observare și Control de Laborator; Numărul de zile pentru investigarea radiologică a unui punct reper.

Cauze: în septembrie 2015 a fost depistat un teritoriu contaminat pe o suprafață de 150 m². Ca rezultat, au fost analizate atât contaminarea la suprafață cât și la adâncimea solului.

Devieri negative s-au înregistrat în cazul următorilor indicatori:

Numărul de animale identificate.

Cauze: identificarea și înregistrarea animalelor este responsabilitatea deținătorului de animale, în timp ce ÎS „Centrul Informațional Agricol” este operatorul care înregistrează animalele respective, în conformitate cu cererile depuse de către deținătorii de animale.

Numărul notificărilor privind deținerea capacităților minime de producere pentru întreprinderile noi eliberate.

Cauze: acest indicator este influențat direct de numărul de cereri în acest sens.

Costul distribuirii formularelor, pașapoartelor bovinelor deținătorului de animale.

Cauze: distribuirea formularelor și pașapoartelor s-a realizat în concordanță cu evenimentele înregistrate în BD SITA pe parcursul anului.

Nivelul planificat a unor indicatori a fost executat 50 % față de planificat în legătură cu micșorarea numărului efectuat de expertize sanitar-veterinare a loturilor de produse și în baza micșorării numărului de solicitări a agenților economici, respectiv și micșorarea numărului de certificate eliberate.

12. Protecția mediului și hidrometeorologia

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					Devieri executat 2015 față de 2014	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli de la buget, total inclusiv pe componente:	565,9	248,5	293,8	175,8	-118,0	59,8	-390,1	31,1
Componenta de bază	51,6	80,1	59,5	57,2	-2,3	96,1	5,6	110,9
Mijloace speciale	8,9	5,7	8,1	10,3	2,2	127,2	1,4	115,7
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	8,9	5,7	8,1	7,8	-0,3	96,3	-1,1	87,6
Fonduri speciale	453,8	128,8	132,3	110,9	-21,4	83,8	-321,5	24,4
Fonduri speciale fără transferul soldurilor	453,8	128,8	132,3	70,3	-62,0	53,1	-383,5	15,5
Proiecte finanțate din surse externe	51,6	33,9	93,9	40,5	-53,4	43,1	-11,1	78,5
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	1,9	0,7	0,9	0,6				

În bugetul de stat 2015, pentru ramura protecției mediului și hidrometeorologia au fost preconizate alocații financiare pe toate componentele în sumă de 293,8 mil. lei. Ponderea de 45,03 la sută o constituie activitățile și lucrările finanțate din contul fondurilor ecologice.

Componenta de bază

Cheltuielile de casă au constituit suma de 57,2 mil. lei, sau 96,1 la sută în raport cu mijloacele preconizate pentru anul 2015

Mijloace speciale

Pe parcursul anului veniturile acumulate de la prestarea serviciilor cu plată a constituit 8,5 mil. lei, sau cu 5,1 la suta mai mult față de prevederile anuale. Creșterea încasărilor menționate, se datorează prin faptul că în perioada anului de raportare centrele de investigații ecologice au asigurat majorarea numărului măsurărilor instrumentale a emisiilor de poluanți la sursele fixe, analizelor apelor uzate, iepurate și evacuate din stațiile de iepurare, cât și investigațiile pedologice privind aprecierea grosimii stratului de sol fertil la terenurile destinate pentru construcțiile și reconstrucțiile obiectelor care pot influența asupra mediului înconjurător.

Cheltuielile de casă au fost executate în sumă de 7,8 mil. lei, sau la nivel de 96,3 la sută față de prevederile anuale.

Este de menționat, că soldul mijloacelor speciale la finele perioadei de raportare și trecute la veniturile generale ale bugetului de stat pentru anul 2016 a constituit suma de 2,5 mii lei.

Fondurile ecologice

Veniturile din fondurile speciale pe grupul dat au fost executate în sumă de 99,7 mil. lei, sau la nivel de 61,9% față de planul precizat pe perioada de gestiune în sumă de 161,0 mil. lei. Cheltuielile fondurilor speciale au fost executate în sumă de 70,3 mil. lei, sau la nivel de 53,1. Nivelul de executare a cheltuielilor a fost influențat de nerealizarea proiectelor aprobate pentru finanțare.

Soldul mijloacelor speciale la finele perioadei de raportare și trecute la veniturile generale ale bugetului de stat pentru anul 2016 a constituit suma de 36,9 mii lei.

Proiecte finanțate din surse externe

Veniturile componentei proiecte finanțate din surse externe s-au executat în sumă de 24,3 mil. lei, dintre care inclusiv granturile pentru proiecte finanțate din surse externe în sumă de 20,6 mil. lei, și 3,7 mil. lei transferuri din contul fondului ecologic ce constituie contribuția statului la implementarea proiectelor. Cheltuielile aferente proiectelor din surse externe s-au executat în sumă de 40,5.

Debursarea mijloacelor alocate în parcursul anului la ramura în cauză se prezintă pe următoarele programe, și autorități responsabile de implementarea acestora

Autoritatea publică	Subprogramul gestionat	Executarea 2015	
		Cheltuieli, total	
		mil lei	% în cheltuielile grupei principale
1	2	3	4
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Total	1,6	0,9
	<i>inclusiv pe subprograme:</i>		
	70.02. Colectarea, conservarea și distrugerea poluanților organici persistenti, a deșeurilor menajere solide și deșeurilor chimice	1,6	0,9
Ministerul Mediului	Total	174,2	99,1
	<i>inclusiv pe subprograme:</i>		

	50.10. Prognozarea meteo	41,2	23,4
	70.01. Politici și management în domeniul protecției mediului	30,0	17,1
	70.02. Colectarea, conservarea și distrugerea poluanților organici persistenti, a deșeurilor menajere solide și deșeurilor chimice	19,5	11,1
	70.03. Securitatea ecologică a mediului	48,1	27,4
	70.04. Monitoringul calității mediului	28,0	15,9
	70.05. Protecția și conservarea biodiversității	4,6	2,6
	70.06. Managementul deșeurilor radioactive	1,5	0,9
	70.07. Cercetări științifice aplicate în domeniul protecției mediului	0,5	0,3
Acțiuni generale	70.09. Asigurarea de către stat a securității ecologice la nivel local	0,7	0,4
Total pe grupa principală "Protecția mediului și hidrometeorologia"		175,8	100,0

Ministerul Mediului și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor sunt autoritățile, sau ordonatorii principali de credite responsabili de implementarea politicilor la grupul dat.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor din contul mijloacelor financiare prevăzute pentru Fondul pentru dezvoltare regională au fost alocate 1,6 mil. lei. Mijlocele în cauză au fost valorificate pentru amenajarea, salubritatea râului Bîc în s. Temeleuți (r.Călărași).

Ministerul Mediului în anul 2015, a executat pe toate componentele cheltuieli în sumă de 174,2 mil. lei, în cadrul următoarelor programe și subprograme:

1. Programul servicii generale economice și comerciale

Programul în cauză include subprogramul „*Prognozarea mediului*”. În parcursul anului au fost alocate mijloace financiare în sumă de 41,2 mil. lei, dintre care proiecte finanțate din surse externe 20,7 mil. lei. Astfel, în parcursul au fost preluate 26950 probe privind date, analize și avertizări privind calitatea mediului. Concomitent au fost efectuate 10300,0 probe privind monitorizarea valitativă și continuă a regimului hidrologic, precum și construite 5 stații meteorologice.

2. Programul protecția mediului include:

Subprogramului „*Politici și management în domeniul protecției mediului*” are ca scop elaborarea, promovarea și implementarea politicii statului în domeniul protecției mediului și utilizării durabile a resurselor naturale, în cadrul căruia s-au valorificat 30,0 mil. lei. Activitățile în cadrul subprogramului în cauză sunt axate pe următoarele direcții:

1. Promovarea și implementarea politicii statului în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor. Ca rezultat au fost aprobate 24 proiecte de acte legislative și normative în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale. De asemenea, au fost elaborate și aprobate 6 acte normative în domeniul gospodării apelor și hidroameliorației, alimentării cu apă și canalizare. S-a

elaborat și aprobat un document de politici în domeniul protecției mediului. Concomitent cu aceasta, au fost organizate 10 acțiuni și campanii naționale privind plantarea, salubritate și educație ecologică. Au fost petrecute 497 activități de conștientizare ecologică, ce s-au rezultat cu publicarea unor reviste, broșuri, postere ecologice, emisiuni TV și radio, etc. De asemenea au fost editate 3000 unități al ediției Cartea Roșie.

2. În cadrul subprogramului **„Colectarea, conservarea și distrugerea poluanților organici persistenți, a deșeurilor menajere solide și deșeurilor chimice”** s-au efectuat cheltuieli în valoare totală de 19,5 mil. lei, dintre care 4,0 mil. lei din contul proiectelor finanțate din surse externe. Obiectivul de bază a subprogramului constituie în creșterea ponderii localităților rurale cu acces la servicii organizate de salubritate, lichidarea depozitelor de deșeuri neautorizate, reducerea și prevenirea poluării mediului de la gestionarea neadecvată a deșeurilor. Astfel, în parcursul anului 5 localități din republică au fost asigurate cu servicii de colectare a deșeurilor, construie 2 depozite pentru deșeuri menajere solide.

În cadrul subprogramului **„Securitatea ecologică a mediului”** au fost executate cheltuieli totale în valoare de 48,1 mil. lei. Activitățile subprogramului sunt axate pe direcția de prevenire și combatere a poluării factorilor de mediu, precum și alte proiecte investiționale de mediu, privind dezvoltarea infrastructurii de mediu.

Subprogramul **„Monitoringul calității mediului”**. Mijloacele alocate pentru acțiunile subprogramului în cauză a constituit suma de 28,0 mil. lei în anul de raportare, dintre care 15,8 mil. lei din contul proiectelor finanțate din surse externe. Obiectiv strategic în cadrul acestor măsuri este reparația, consolidarea barajului Stînca-Costești

Pentru subprogramul **„Protecția și conservarea biodiversității”** s-au alocat 4,6 mil. lei din contul fondurilor ecologice. Ca rezultat a fost majorată suprafața terenurilor împădurite în cadrul suprafețelor forestiere 617 ha. În afara fondului forestier de stat au fost plantați în spațiile verzi ale autorităților publice locale 460 ha.

Subprogramul **„Managementul deșeurilor radioactive”** are drept scop reglementarea, autorizarea și controlul în domeniul nuclear și radiologic de către Agenția Națională a activității Nucleare și Radiologice care a efectuat cheltuieli în acest scop în sumă de 1,5 mil. lei. În parcursul anului, s-au elaborat 486 acte permissive și 3 acte normative, supravegheate 446 obiective radiologice și nucleare.

Subprogramul **„Cercetări științifice aplicate în domeniul mediului”**. Scopul subprogramului este asigurarea conservării biodiversității, protecția și utilizarea rațională a resurselor naturale, identificarea și cartografierea elementelor Rețelei Ecologice Naționale, elaborarea cadastrului regnului animal, vegetal și al ariilor naturale protejate de stat. Bugetul programului în anul 2015 a constituit suma de 0,7 mil. lei.

13. Industria și construcțiile

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					Devieri executat 2015 față de 2014	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Cheltuieli de la buget, total <i>inclusiv pe componente:</i>	38,5	43,3	44,3	41,4	-2,9	94,0	2,9	108,0
Componenta de bază	38,1	43,3	44,3	41,4	-2,9	94,0	2,9	108,0
Mijloace speciale	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0			

În bugetul de stat 2015, pentru ramura industriilor și construcțiilor au fost preconizate alocații financiare pe toate componentele în sumă de 44,3 mil. lei.

Executarea acestora s-a majorat față de anul 2014 cu suma de 2,9 mil. lei, constituind 41,4 mil. lei, ceea ce reprezintă 94 % din prevederile anuale.

În parcursul anului, activitățile au fost implementate în cadrul programului servicii generale economice și comerciale valorificat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în sumă de 2,6 mil. lei, dezvoltarea regională și construcții executat de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în sumă de 34,0 mil. lei, industria extractivă cu costul de 2,6 mil. lei precum și extracția resurselor minerale cu costul de 2,1 mil. lei ambele implementate de către Ministerul Mediului.

Principalele activități întreprinse în parcursul anului sunt:

- activitățile operaționale la implementarea proiectelor din contul surselor fondului pentru dezvoltare regională – 6,7 mil. lei;

- elaborarea, reactualizarea și anulare reglementărilor tehnice naționale conflictuale privind baza normativă în construcții – 7,5 mil. lei;

- procurarea de utilaj și materie primă întreprinderilor Societății Orbilor, Asociației Surzilor și Societății Invalizilor din Republica Moldova – 2,6 mil. lei;

- efectuarea lucrărilor de monitorizare a stării subsolului, a apelor subterane, a câmpului hidrogeologic deformat în scopul dezvoltării bazei de materie primă minerală și prognozării fenomenelor geologice periculoase – 2,6 mil. lei;

- alte activități ce țin de elaborarea politicilor de specialitate, precum și reglementările de control în domeniul construcțiilor extracției resurselor minerale utile – 2,1 mil. lei.

14. Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica

Pentru anul 2015 în bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații în sumă de 2571,4 mil. lei, din care: la componenta de bază 1620,4 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe – 946,6 mil. lei și mijloace speciale – 4,4 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul total de alocații s-a micșorat cu 467,2 mil. lei și a constituit 2104,2 mil. lei.

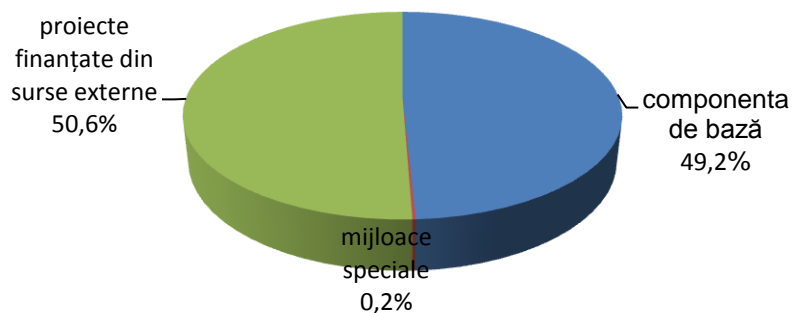
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	Executat 2014	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	2015 executat față de 2015 precizat			
					suma	%	suma	%
Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica, total inclusiv pe componente:	2882,2	2571,4	2104,2	1726,1	-378,1	82,0	-1156,1	59,9
Componenta de bază	1456,6	1620,4	1152,4	849,3	-303,1	73,7	-607,3	58,3
Mijloace speciale	3,8	4,4	5,2	12,4	7,2	238,5	8,6	326,3
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	3,8	4,4	5,2	3,9	-1,3	75,0	0,1	102,6
Proiecte finanțate din surse externe				872,9	-73,7	92,2	-548,9	61,4
Ponderea în sumă totală a cheltuielilor bugetului de stat.%	9,8	7,5	6,4	5,7				

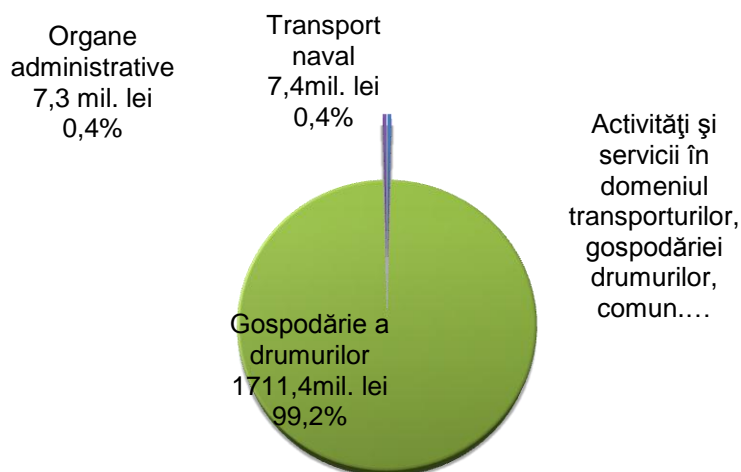
Conform rapoartelor, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1726,1 mil. lei, ce constituie 82,0% față de prevederi. Comparativ cu anul 2014 volumul mijloacelor financiare, care a fost direcționat ramurii Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica s-a micșorat cu 1156,1 mil. lei, sau de 0,6 ori.

Structura surselor de finanțare a ramurii transporturi, gospodăria drumurilor, comunicații și informatica



Partea majoră a cheltuielilor la grupa dată a fost finanțată din contul surselor externe – 50,6%, din contul componentei de bază – 49,2% și din contul mijloacelor speciale – 0,2 %.

Sub aspect funcțional, executarea cheltuielilor pe ramură se reflectă în diagrama următoare.



Transportul naval

Pentru ramura dată în anul 2015 au fost prevăzute 7,4 mil. lei, inclusiv: pe componenta de bază – 3,5 mil. lei și pe mijloace speciale – 3,9 mil. lei.

Din contul componentei de bază au fost finanțate 2,7 mil. lei pentru întreținerea Î.S. ”Bacul Molovata” și asigurarea funcționării trecerii cu podul plutitor în satul Molovata, raionul Dubăsari. Concomitent, pentru întreținerea Î.S. ”Portul Fluvial Ungheni”, inclusiv și pentru curățirea albiei râului Prut în portul Ungheni au fost finanțate 0,8 mil. lei.

Pentru Instituția Publică „Căpitănia portului Giurgiulești” au fost aprobate mijloace speciale la partea de cheltuieli în mărime de 4,4 mil. lei. Conform prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2015, volumul cheltuielilor au fost precizate în volum de 5,2 mil. lei, care sunt executate la partea de cheltuieli la nivel de 75,0 % din prevederi. Cheltuielile executate pe anul 2015 constituie 3,9 mil. lei.

Gospodăria drumurilor

Cea mai mare parte a cheltuielilor pe grupa Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica a fost direcționată ramurii Gospodăria drumurilor – 1711,4 mil. lei, sau 99,2 %. Cheltuielile ramurii date au fost formate din contul componentei de bază – 838,5 mil. lei și din surse cu finanțare externă – 872,9 mil. lei.

Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor pentru finanțarea Programului de repartizare a mijloacelor fondului rutier (H.G. nr.235 din 6 mai 2015) au fost planificate alocații în mărime de 1523,7 mil. lei, inclusiv: din contul accizelor la produsele petroliere – în sumă de 1428,5 mil. lei, și din taxe rutiere – 380,8 mil. lei, iar suma precizată conform HG nr.897 din 30 decembrie 2015 constituie 1038,5 mil. lei.

Cheltuielile fondului rutier au fost finanțate în mărime de 765,6 mil. lei, ceea ce reprezintă 73,7% din plan.

Mijloacele fondului rutier au fost direcționate pentru achitarea lucrărilor de întreținere a drumurilor publice naționale și locale în mărime de 639,0 mil. lei, sau 61,5% din suma planificată.

Totodată, conform Anexei la Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pe anul 2015, pentru lucrările de întreținere și reparație a căilor de acces la instituțiile de menire social-culturală din intravilanul localităților au fost planificate mijloace financiare în mărime de 450,0 mil. lei, suma precizată constituind 127,3 mil. lei, fiind finanțate 126,6 mil. lei sau 99,5% din precizat.

În anul 2015 prin Fondul național pentru dezvoltare regională, care se află în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, la gospodăria drumurilor s-a finanțat 72,3 mil. lei, ce reprezintă 64,1 % din suma totală a mijloacelor fondului. Prin finanțarea acestor mijloace financiare a fost îmbunătățită starea drumurilor publice prin construcție și renovare. Pentru “Construcția drumurilor în cartierele locative pentru persoanele sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010” au fost alocate 0,1 mil. lei.

Activități și servicii în domeniul transporturilor, gospodăriei drumurilor, comunicațiilor și informaticii neatribuite la alte grupuri

La grupa dată au fost planificate cheltuieli din contul componentei de bază în sumă de 1,0 mil. lei, suma precizată constituind 0,2 mil. lei, finanțate doar 0,004 mil. lei din cauza neprezentării documentelor confirmative pentru acoperirea pierderilor suferite prin acordarea de inlesniri la transport.

Organe administrative

Pentru aparatul central Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor la grupa dată au fost alocate 7,3 mil. lei pentru întreținerea administrației publice centrale sau 0,4% din totalul cheltuielilor la grupa data.

Pe parcursul anului a fost înregistrat un efectiv de personal în număr de 102,5 persoane, respectiv s-a înregistrat 5 funcții vacante: 3 funcții vacante în minister, la Î.S. “Bacul Molovata” - 1 funcție vacantă și la I.P. „Căpitănia Portului Giurgiulești” 1 funcții vacante.

Concomitent e de menționat, că efectivul de personal la Î.S.”Portul Fluvial Ungheni” pe anul 2015 constituie 6 persoane, iar la sfârșitul perioadei de gestiune nu sunt funcții vacante.

Realizarea indicatorilor pe programele gestionate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor se prezintă în tabelul următor.

64.01	<i>Subprogramul „Elaborarea politicii și managementul în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor”</i>				
Subprogram	Elaborarea politicii și management în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor				
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor				
Scop	Asigurarea dezvoltării și implementării politicii naționale durabile în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor.				
Obiective	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
- Consolidarea capacităților de elaborare a politicilor strategice	lei	7271,1	7328,3	57,2	

prin instruirea a 50% personal de nivel central și local până în 2015; - Dezvoltarea cadrului legal adecvat pentru implementarea noilor tehnologii sustenabile în domeniul transportului; - Elaborarea anuală în perioada 2013-2015 a 36 de documente de politici de înaltă calitate pentru armonizarea cadrului legislativ național la aquis-ul European (potrivit Acordului de Asociere cu UE).						
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Acte legislative și normative la inițiativa MTID și aprobate de Guvern, Parlament		unități	14	21	7	
2. Documente de politici revizuite și elaborate pentru armonizarea cadrului legislativ național la agius-ul European		unități	5	7	2	
3. Specialiști instruiți în domeniul transporturilor		unități	56	47	-9	dintre care 6 locuri vacante
Cheltuieli, total			7271,1	7328,9	163,4	
64.02	Subprogramul "Dezvoltarea drumurilor"					
Subprogram	Gospodăria drumurilor					
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor					
Scop	Asigurarea dezvoltării și menținerii infrastructurii drumurilor publice în condiții de maximă siguranță					
Obiective		Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Reabilitarea drumurilor publice naționale la nivel de 33% către anul 2014. Reabilitarea drumurilor publice locale la nivel de 16%. 2. Eficientizarea serviciilor de transport și sporirea calității acestora prin dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport; - Diminuarea în anul 2015 a numărului de accidente rutiere cu 17,3 % în comparație față de 2636,0 în anul 2012.		mii lei	2555172,6	1711348,5	- 844224,0	
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Starea drumurilor publice naționale foarte bun (% din lungimea drumurilor publice naționale)	1	%				
2. Starea drumurilor publice naționale bună (% din lungimea drumurilor publice naționale)	2	%	33	16	-17	
3. Starea drumurilor publice naționale mediocră (% din lungimea drumurilor publice naționale)	3	%	50	30	-20	
4. Starea drumurilor publice naționale rea (% din lungimea drumurilor publice naționale)	4	%	17	38	21	
5. Numărul de accidente rutiere	5	unități	2279	2527	248	
6. Nr. deceselor ca urmare a accidentelor rutiere	6	persoane	350	297	-53	
7. lungimea sectoarelor reabilitate de drumuri publice naționale	1	km	860	770	-90	
8. lungimea sectoarelor reabilitate de drumuri publice	2					

locale						
9. lungimea sectoarelor reparate de drumuri publice locale	3	km	8573	9100	527	
10. lungimea sectoarelor reparate de drumuri publice naționale	4					
11. Costul mediu de reabilitare al unui km de drum public național	1	mil. lei	8,2	8,7	0,5	Majorarea costurilor la materiale, salariu și lubrifianți
12. Costul mediu de reabilitare al unui km de drum public local.	2	mil. lei	3,9	nu este relevant		
13. Costul mediu de reparație al unui km de drum public național	3	mil. lei	0,9	1,3	0,4	Majorarea costurilor la materiale, salariu și lubrifianți
14. Costul mediu de reparație al unui km de drum public local.	4	mil. lei	0,5	0,9	0,4	Majorarea costurilor la materiale, salariu și lubrifianți
Cheltuieli, total		mil. lei	2555172,6	1711348,5	-844224,0	
64.03	Subprogramul „Dezvoltarea transportului naval”					
Subprogram	Dezvoltarea Transportului naval					
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor					
Scop	Revitalizarea și dezvoltarea transportului naval în Republica Moldova					
Obiective	Unitatea de măsură	Aprobat 2014	Executat 2014	Devieri (+,-)	Argumentare	
1.Creșterea cu 10% a numărului de pasageri în transportul maritim internațional în anul 2015 comparativ cu anul 2012; 2.Creșterea cu 72% veniturilor încasate de la înregistrarea navelor în anul 2015 față de anul 2011; 3.Menținerea navigabilității pentru 558 km căi fluviale interne.	mii lei	7977,6	7421,5	-556,1		
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1. Numărul de călători transportați p/n intermediul Portului de pasageri Giurgiulești cu nave private, rute internaționale	1	mii persoane	13,8	0,0	-13,8	Se realizează parțial de către navele private Î.S. Portul fluvial Ungheni nu efectuează din lipsa navei.
5. Mărfuri transportate în comerț internațional pe coridorul Paneuropean VII (Dunărea) cu nave private prin portul Giurgiulești	2	mii tone	350	236,4	-113,6	
10. Venituri încasate din înregistrarea, confirmarea și radierea navelor în Registrul de Stat al navelor al RM	3	mii lei	4496,3	4330,6	-165,7	
Mărfuri transportate (nave de stat)	1	mii tone	170,0	227,2	57,2	
Nave înregistrate în Registrul de Stat al RM	1	mii unități	100	102	2	
3. Numărul mediu de pasageri transportați de Î.S.„Bacul Molovata”	2	mii persoane	124,0	139,4	15,4	
Costul lucrărilor de adâncire și demarcare pe km de riu navigabil	4	lei/km	8450,0	8703,0	253,0	
Costul mediu al transportării unei tone de marfă la 1 km	5	lei/km	11,0	11,0	0,0	
Cheltuieli, total			7977,6	7421,5	-556,1	
64.4	Subprogramul „Dezvoltarea transportului auto”					
Subprogram	Elaborarea politicii și management în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor					
Autoritate publică centrală	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor					
Scop	Elaborarea politicii și managementul în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor					
Obiective	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare	
1.Elaborarea politicii și	mii lei	1000,	4,0	-	Executare mică din	

managementul în domeniul transporturilor privind acoperirea din partea statului a pierderilor suportate de Întreprinderile de transport la acordarea înlesnirilor unor categorii de populație – participanți la război, colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne, SIS și al Ministerului Apărării			0		999,9	cauza neprezentării documentelor de către beneficiari justificative pentru finanțare
Indicatori de performanță	Tip	Unitatea de măsură	Aprobat 2015	Executat 2015	Devieri (+,-)	Argumentare
1.Numărul persoanelor beneficiari de compensații		persoane				
Cheltuieli, total		mii lei	1000.0	4.0	-996.0	

Gr.pr.14, gr.07, tip 724 “Proiectul de Susținere al Programului din Sectorul Drumurilor”

Finanțarea activităților aferente Programului din Sectorul Drumurilor (PSD) desfășurate pe parcursul anului 2015 a fost asigurată din următoarele surse:

- *Creditul BEI nr. FI N Serapis N 2006 0485;*
- *Creditul BEI nr. FI N 25.852 Serapis N 2010-0154;*
- *Creditul BEI nr. FI N 81.723 Serapis N 20110650;*
- *Împrumutul BERD nr.37671;*
- *Împrumutul BERD nr.41442;*
- *Împrumutul BERD nr.45094;*
- *Grantul BERD nr. C30221/EBSF-2013-07-139;*
- *Grantul FIV nr. ENPI/2007/019549-MD-02 al CE;*
- *Grantul FIV nr. ENPI/2011/265-548 al CE.*

În conformitate cu planul de finanțare, pentru anul 2015 au fost planificate resurse financiare în sumă totală de 765 801,1 mii lei, de facto fiind valorificați 711 062,7 ceea ce reprezintă 92,85% din suma planificată.

Situația pentru fiecare sursă de finanțare este prezentată în continuare:

1. Creditele BEI nr. FI N Serapis N 2006 0485, nr. FI N 25.852 Serapis N 2010-0154 și nr. FI N 81.723 Serapis N 20110650

Pentru anul 2015, în vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost planificați 464 347 515,00 lei moldovenești. În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 464 347 418,60 lei moldovenești, nivelul executării constituind 100%. Mijloacele financiare au fost utilizate conform contractelor:

- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M2 Chișinău-Soroca, km 54+850 – km 71+165 (IRD Engineering SRL) – 876 194,77 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum M2 Chisinau-Soroca km 5+733 - km 26+200 (Aecom Inocsa SLU în asociere cu SC Search Corporation SRL) – 2 652 102,34 lei moldovenești;

- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectoarelor de drum R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni, km 6+446 – km 24+050, km 24+050 – km 68+250 (WSP Group SRL în asociere cu Tecnic Consulting Engineering Romania SRL) – 15 381 380,72 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni km 6+446 – km 24+050 (Euro-Asian Construction Corporation EVRASCON JSC) – 106 477 030,35 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni km 24+050 – km 68+250 (OHL ZS a.s.) – 60 463 614,21 lei moldovenești;
- Executarea lucrărilor de reparație a drumului R3 Chișinău-Hîncești-Cimișlia-Basarabeasca km 29+900 – km 51+250 (Lusmecon SA) – 83 125 077,52 lei moldovenești;
- Executarea lucrărilor de reparație a drumului R3 Chișinău-Hîncești-Cimișlia-Basarabeasca km 51+250 – km 68+557 (Rutador SRL) – 85 366 427,07 lei moldovenești;
- Executarea lucrărilor de reparație a îmbrăcămintei rutiere pe drumul R20 Rezina-Orhei-Călărași km 0+000 – km 46+000, tronsonul km 0 – km 8,3 (Lusmecon SA) – 7 821 187,88 lei moldovenești;
- Executarea lucrărilor de reparație a îmbrăcămintei rutiere pe drumul R20 Rezina-Orhei-Călărași km 0+000 – km 46+000, tronsonul km 8,3 – km 16,8 (Genesis International SRL) – 10 996 874,57 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum R16 Bălți-Fălești-Sculeni, km 4+800 - km 59+480 (Impresa Pizzarotti & C.S.p.A.) – 80 913 905,72 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum R16 Bălți-Fălești-Sculeni, km 4+800 - km 59+480 (Louis Berger) – 6 394 732,57 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectorului de drum R6 M1-Ialoveni, km 0+000 - km 6+550 (IRD Engineering SRL) – 3 878 890,88 lei moldovenești.

2. Împrumuturile BERD nr. 37671, nr. 41442 și nr. 45094

Pentru anul 2015, în vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost planificați 188 670 900,00 lei moldovenești. În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare în sumă de 188 670 818,36 lei moldovenești, nivelul executării constituind 100%. Mijloacele financiare au fost utilizate conform contractelor:

- Reabilitarea sectorului de drum M2 Chisinau- Soroca, km 26+200- km 54+850 (TOTO Costruzioni Generali S.p.A. în asociere cu TADDEI S.p.A.) – 16 130 916,59 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum M3 Chisinau-Giurgiulesti Road km 96+800 - km 122+800 (SC Pa&Co International SRL) – 8 838 683,85 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum M3 Chisinau-Giurgiulesti Road km 122+800 - km 151+200 (SC Pa&Co International SRL) – 45 591 965,89 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectoarelor de drum M3 Chișinău-Giurgiulesti, km 96+800 – km 122+800 și km 122+800 – km 151+200 (Louis Berger SAS) – 12 013 381,32 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectoarelor de drum M3 Chisinau-Giurgiulesti Road, km 151+200 - km 171+290 și km 179 +650 - km 190+750 (SC Pa&Co International SRL) – 10 512 932,01 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectoarelor de drum M3 Chisinau-Giurgiulesti Road, km 151+200 - km 171+290 și km 179 +650 - km 190+750 (Louis Berger SAS) – 9 702 177,18 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectoarelor de drum R1 Chisinau-Ungheni-Sculeni, km 74+177 - km 96+200 (Spea Ingegneria Europea SPA) – 2 867 124,05 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectorului de drum R33 Hincesti-Lapusna-M1, km 0+000 - km 37+200 (Euro-Asian Construction Corporation EVRASCON JSC) – 11 978 388,22 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectoarelor de drum R33 Hincesti-Lapusna-M1, km 0+000 - km 37+200 (Spea Ingegneria Europea SPA) – 4 580 219,31 lei moldovenești;
- Reabilitarea sectoarelor de drum R14 Balti-Sarateni km 26+600 – km 38+300, km 43+000 – km 61+000 și podul la km 64+756 (MSF Engenharia SA) – 54 549 315,32 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectoarelor de drum R14 Bălți-Sărăteni, km 26+600 – km 38+300 și km 43+000 – km 61+000 și podul la km 64+756 (Louis Berger SAS) – 11 905 714,62 lei moldovenești.

3. *Granturile FIV nr. ENPI/2007/019549-MD-02 și nr. ENPI/2011/265-548 ale*

CE

Pentru anul 2015, în vederea finanțării lucrărilor de reabilitare și a serviciilor de consultanță au fost planificați 105 965 480,92 lei moldovenești. În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare în suma de 51 227 256,07 lei moldovenești, nivelul executării constituind 48,34%. Mijloacele financiare au fost utilizate conform contractelor:

- Reabilitarea sectoarelor de drum R14 Bălți-Sărăteni, km 10+780 – km 26+600, km 61+000 – km 64+370 (SC Pa&Co International SRL) – 812 505,58 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de reabilitare a sectoarelor de drum R14 Bălți-Sărăteni, km 10+780 – km 26+600 și km 61+000 – km 64+370 (Louis Berger SAS) – 3 733 881,88 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de supervizare tehnică a execuției lucrărilor de construcție a variantei de ocolire a or. Ungheni, R1 km 96+200 - km 103+913 (WSP Group SRL în asociere cu Tecnic Consulting Engineering Romania SRL) – 6 444 326,52 lei moldovenești;
- Construcția a variantei de ocolire a or. Ungheni, R1 km 96+200 - km 103+913 (OHL ZS a.s.) – 23 541 796,45 lei moldovenești;
- Prestarea serviciilor de consultanță pentru asistență în implementarea proiectelor (Roughton International Ltd) – 16 694 745,64 lei moldovenești.

4. Grant nr. C30221/EBSF-2013-07-139 al CE

Pentru anul 2015, în vederea finanțării serviciilor de asistență la implementarea Reformei Sistemului de Întreținere a Drumurilor au fost planificați 6 817 204,08 lei moldovenești. În urma realizării activităților au fost utilizate mijloace financiare în suma de 6 817 204,08 lei moldovenești, nivelul executării constituind 100%. Mijloacele financiare au fost utilizate conform contractului:

- Prestarea serviciilor de asistență la implementarea Reformei Sistemului de Întreținere a Drumurilor (Roughton International Ltd) – 6 817 204,08 lei moldovenești.

Gr.pr.14, gr.7, tip 755 Proiectul „Reabilitarea drumurilor”

Proiectul dat se află în subordinea Fondului „Provocările mileniului-Moldova”. Proiectul „Reabilitarea drumurilor” prevede reconstrucția și modernizarea tronsonului Sărăteni-Soroca. Suma aprobată constituie 180,0 mil. lei, cea precizată rămîne la nivel de suma aprobată iar suma finanțată constituie 157,3 mil. lei.

Au fost finanțate activitățile de finisare a lucrărilor de reconstrucție și modernizare a tronsonului Sărăteni-Soroca.

15. Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe

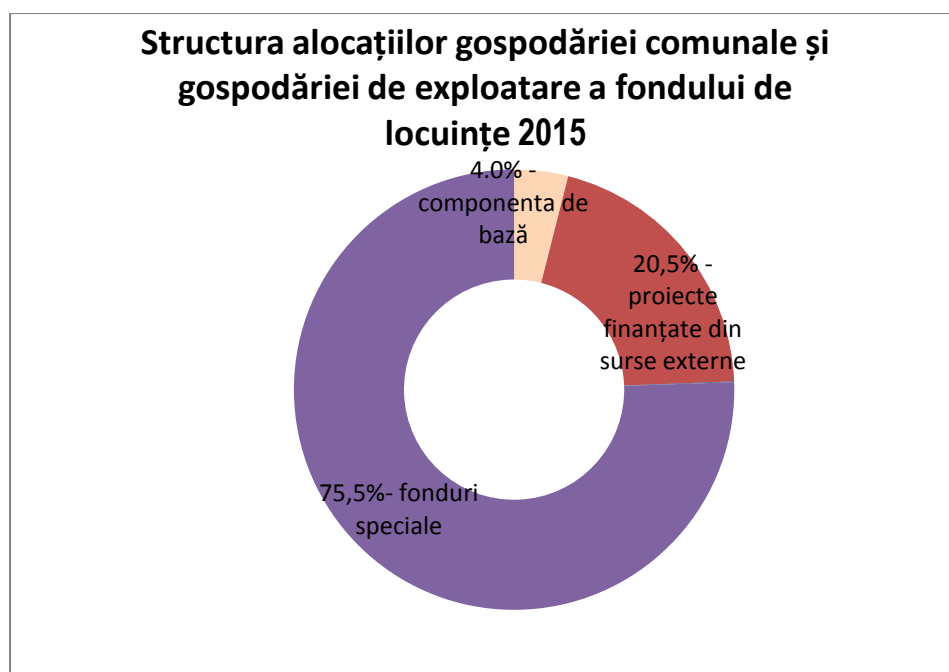
mil. lei

Denumirea grupei principale	Executat 2014	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	2015 executat față de 2015 precizat			
					suma	%	suma	%
Gospodăria comunală și de exploatare a fondului de locuințe, inclusiv pe componente:	427,4	460,8	521,3	381,9	-139,4	73,3	-45,5	89,3
Componenta de bază	27,9	42,4	25,5	15,1	-10,4	59,2	-12,8	54,1
Mijloace speciale	0,06	0,1	0,2	0,2		100,0	0,1	3,3
Fonduri speciale		305,0	301,5	315,8	14,3	104,7		
Fonduri speciale fără transferul soldurilor		305,0	301,5	288,5	-13,0	95,7		
Proiecte finanțate din surse externe	399,4	113,3	194,1	78,1	116,0	40,2	-321,3	19,6
Ponderea în sumă totală a cheltuielilor bugetului de stat,%	1,5	1,3	1,6	1,3				

La grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 460,8 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul de alocații s-a majorat cu 60,5 mil. lei și a constituit 521,3 mil. lei.

La această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 381,9 mil. lei, ce constituie 73,3 la sută față de prevederi.

Cheltuielile la grupa dată au fost finanțate din contul mai multor surse, structura cărora se prezintă în diagrama următoare:



Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 59,2 la sută, cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă* la nivel de 40,2 la sută, *fonduri speciale* 95,7 la sută iar *mijloace speciale* – sută la sută.

Din *componenta de bază* suma de 15,1 mil. lei a fost finanțată pentru următoarele cheltuieli:

➤ Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor –11,2 mil. lei, în valoare totală pentru Fondul național de dezvoltare regională, ce constituie 100,0 la sută din prevederi;

➤ Ministerului Afacerilor Interne pentru întreținerea obiectivelor speciale – 1,8 mil. lei. Suma alocată a fost cheltuită pentru următoarele direcții: servicii comunale și de întreținere, reparații curente ale clădirilor și procurarea materialelor de construcții, reparații curente a utilajului și inventarului, procurarea combustibilului, întreținerea transportului de serviciu, procurarea mobilierului;

➤ Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei s-au alocat 1,3 mil lei pentru construcția „Blocului cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl, str.Alba Iulia, mun.Chișinău”;

➤ La Acțiuni Generale s-au cheltuit 0,8 mil. lei pentru construcția sistemelor de alimentare cu apă și canalizare din satul Burlacu, raionul Cahul (sursele Guvernului României).

La componenta *fonduri speciale* executarea constituie 95,7 la sută sau 288,5 mil. lei. 27,3 mil. lei constituie transferul soldului fondului ecologic național la componenta de bază a bugetului de stat.

La componenta proiecte finanțate din surse externe s-au efectuat cheltuieli în mărime de 78,1 mil. lei sau 116 la sută pentru următoarele proiecte:

gr.pr.15; gr.02; tip 752 – Programul de dezvoltare a serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă

Cheltuielile pentru acest proiect au fost efectuate pentru următoarele activități: procurarea bunurilor, lucrărilor capitale, lucrări de instalare și cooperare tehnică.

Sursele de finanțare:

- contribuția din grant – 37899,9 mii lei;
- contribuția din credite – 47601,9 mii lei.

gr.pr.15; gr.01; tip 765 - Proiectul „Construcția locuințelor sociale II”

În perioada de gestiune au fost finalizate sau continuate construcția locuințelor sociale în următoarele raioane:

1. raionul Briceni – 25 apartamente sociale
2. raionul Sîngerei - 35 apartamente sociale
3. raionul Hîncești – 56 apartamente în 15 localități, dintre care în 8 localități au fost finalizate iar în 7 sînt în process de construcție

4. raionul Soroca - 72 apartamente
5. raionul Ialoveni – 94 apartamente care sînt executate la nivel de 60,0 la sută.

Cheltuielile s-au efectuat din următoarele surse:

- contribuția din împrumut – 42381,9 mii lei;
- contribuții din alte mijloace – 5506,1 mii lei.

gr.pr.15; gr.02; tip 778 – Proiectul “Modernizarea serviciilor publice locale”

Din sursele proiectului respectiv au fost implementate următoarele activități:

- Asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor s.Duruitoarea Veche, s.Costești și Râșcani;
- Construcția (renovarea) stației de tratare a apelor uzate din or.Costești;
- Extinderea sistemului de canalizare în or.Costești;
- Îmbunătățirea eficienței energetice al spitalului regional Orhei;
- Construcția sistemului de canalizare în satul Roșu;
- Reabilitarea stației de tratare a apei din Cahul.

Cheltuielile pentru activitățile menționate au constituit:

- contribuția din granturi - 12412,6 mii lei.

Programul 75 3 “Aprovizionare cu apă și canalizare”

Scopul programului este îmbunătățirea sistemului de canalizare și alimentare cu apă prin reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare existente în conformitate cu Strategia privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților din RM.

Realizarea indicatorilor de performanță pe Ministerul Mediului se prezintă în tabelul următor:

Categoriea	Denumire	Unitatea de măsură	Anul de gestiune		
			aprobat	realizat ¹	devieri (+, -) ³
1	3	4	5	6	7 (6-5)
Rezultat	Consumul de energie mediu lunar	kw/m ³	1,03	0	-1,03
	Pierderi de apa	%	40,2	0	-40,20
	Populatia conectata/reconectata la sisteme de aprovizionare cu apa	persoane	50000	92406	42406
	Populatia conectata/reconectata la sisteme de canalizare	persoane	0	72345	72345
Produs	Reabilitarea/constructia fntinilor arteziene	unitati	14	51	37
	Extinderea/reabilitarea retelelor de aprovizionare cu apa	km	440	391,12	-48,88
	Extinderea/reabilitarea retelelor de canalizare	km	0	101,72	101,72
Eficiență	Costul reabilitarii unei fntini arteziene	mii lei/buc	220	220	
	Costul mediu unui km retea de aprovizionare cu apa	mii lei/1km	400	400	

16. Complexul pentru combustibil și energie

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

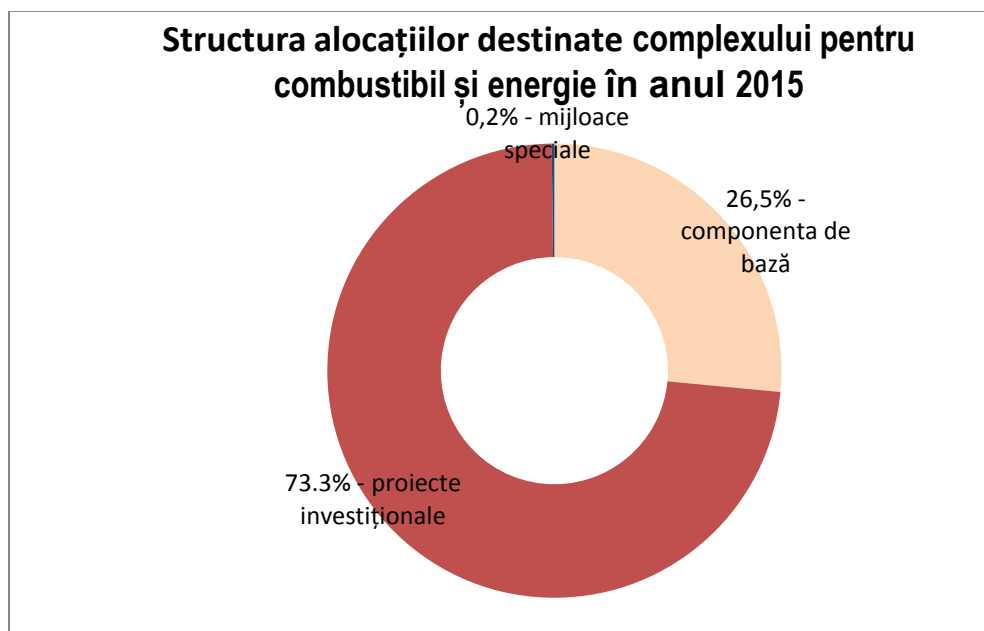
Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Complexul pentru combustibil și energie, total inclusiv pe componente:	165,8	595,0	246,4	106,8	-139,6	43,3	-59,0	64,4
Componenta de bază	91,6	523,7	101,0	28,3	-72,7	28,0	-63,3	30,9
Proiecte finanțate din surse externe	54,0	71,3	145,2	78,3	-66,9	53,9	24,3	145,0
Mijloace speciale	20,2		0,2	0,2		100,0	-20,0	
<i>Mijloace speciale fără transferul soldurilor</i>	20,2		0,2	0,1	-0,1	50,0		
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	0,5	1,7	0,7	0,4				

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost aprobate alocații financiare în sumă de 595,0 mil. lei, din care 523,7 mil. lei componenta de bază și 71,3 proiecte finanțate din surse externe. Ulterior, conform modificărilor operate pe parcursul anului în Legea bugetului de stat pe anul 2015, alocațiile totale au fost diminuate cu 348,6 mil. lei care, în final, au constituit 246,4 mil. lei. Diminuarea în cauză a fost ca rezultat al excluderii alocațiilor pentru construcția gazoductului Ungheni-Chișinău – 300,0 mil. lei și diminuării fondului pentru eficiență energetică cu 122,8 mil. lei.

Conform rapoartelor, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 106,8 mil. lei, ce constituie 43,3 % față de prevederi.

Cheltuielile *pe componenta de bază* s-au realizat la nivel de 72,7 %, cele din cadrul *proiectelor cu finanțare externă* 66,6 % față de prevederi, iar *mijloacele speciale* la nivel de 50 la sută.

Lipsa veniturilor la finele anului, a și generat nefinanțarea unor cheltuieli aferente preconizate în legea anuală a bugetului de stat. Este de menționat că, din motivele enumerate, nu au fost efectuate transferurile către fondul pentru eficiență energetică.



În anul 2015 la griupul dat, prin cadrul de cheltuieli alocate din bugetul de stat au fost implementare următoarele programe de performanță:

Programul „Dezvoltarea sectorului energetic”, include următoarele subprograme:

Subprogramul “Politici și management în sectorul energetic “- Executarea de casă a acțiunilor implementate au constituit în perioada de referință suma de 10,9 mil. lei, fiind realizate următoarele activități:

- Raportul de evaluare lumino-tehnică a sistemului de iluminat public stradal modernizat din Bălți;
- Studiu cu privire la analiza cadrului normativ cu incidență în domeniul taxelor, impozitelor și a principiilor de funcționare a fondurilor publice în RM;
- Studiu privind estimarea impactului reducerii cotei TVA pentru biocombustibili solizi și producerea energiei termice din ei;
- Au fost instruite 43 persoane în cadrul atelierului de lucru cu tematica „Auditul energetic în domeniul clădirilor. Auditul energetic industrial”. Totodată, cu suportul proiectului PNUD GEF ESCO Moldova în cadrul seminarului „Modalitățile de implementare a contractelor de performanță energetică (CPE)” au fost instruite alte 60 de persoane.
- Au fost organizate cel puțin 20 evenimente de anvergură întru promovarea EE și SER. Astfel, gradul de executare a sarcinilor/ activităților planificate a fost estimat la aproximativ 100,0 %;
- Au fost instruiți 22 angajați din cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă. Astfel, gradul de executare a sarcinilor/activităților planificate a fost estimat la aproximativ 91,7 %;
- A fost inițiată procedura de colectarea a datelor de la APL privind proiectele de reabilitare a iluminatului stradal implementate sau inițiate cât și consumul de energie electrică pentru iluminat, se actualizează modulul bazei de date ce ține de deșeurile menajere solide.
- Au fost editate 1250 (Ro) și 350 (En) reviste cu tematica "MOLDOVA ECO ENERGETICA 2014"; 1000 - Ghiduri practice privind iluminatul stradal în zonele rurale ale Moldovei; 600 - Ghiduri practice privind implementarea sistemului de management energetic în instituțiile publice; 600 Ghiduri practice pentru implementarea unui sistem inteligent de măsurare și monitorizare a consumului de energie în cadrul spitalelor Astfel, gradul de executare a sarcinilor/ activităților planificate a fost estimat la aproximativ 15,2 %;

Subprogramul rețele și conducte de gaz. Mijloacele disburstate din bugetul de stat în parcursul anului a constituit suma de 2,1 mil lei. Programul are scop de a finanța

proiectul de construcție a gazoductului pe lungimea Ungheni-Chișinău pînă în anul 2018, precum și finalizarea Proiectului privind construcția gazoductului pe direcția Ungheni-Iași.

În vederea valorificării sumei de 0,9 mil. euro rămase ca urmare a finalizării construcției gazoductului Ungheni-Iași, Comisia Europeană a acceptat extinderea perioadei de implementare a proiectului pînă la 31 decembrie 2015 pentru a efectua activități suplimentare privind îmbunătățirea obiectului. În rezultatul licitațiilor petrecute au fost semnate un contract vizând procurarea de bunuri (echipament etalon de măsurare și verificare a echipamentelor de lucru din Stația Măsurare Gaze, Ungheni) și două contracte pentru lucrări suplimentare (instalarea nodurilor de contorizare de debit mic, fără care nu este posibilă furnizarea gazelor către consumatorii din raionul Ungheni, drum de acces, racordarea la sistemul de energie electrică, etc.), care vor spori funcționalitatea și fiabilitatea operării gazoductului.

De asemenea, a fost finalizat studiul de fezabilitate privind construcția gazoductului pe direcția Ungheni – Chișinău.

Mijloacele financiare nu au fost valorificate, deoarece lucrările efectuate și bunurile livrate în ultimele luni ale anului 2015 vor fi achitate în primele luni ale anului 2016, după verificarea tuturor activităților realizate și documentației prezentate.

Subprogramul Rețele electrice

În anul 2015 a fost planificată suma de 85,2 mil. lei, dintre care 42,6 mil. lei pentru implementarea Programului de reabilitare a rețelilor de transport electric (BERD, BEI, CE), care este gestionat de către ÎS "Moldelectrica" și 42,4 mil. lei pentru elaborarea unui studiu de fezabilitate privind interconectarea sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și Ucraina cu ENTSO-E. La situația din 1 ianuarie 2016 a fost utilizată suma de 36,6 mil. lei (43.0%).

Pe parcursul perioadei de raportare au fost realizate acțiuni aferente implementării prevederilor Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD „Reabilitarea rețelilor electrice de transport ale ÎS „Moldelectrica”, ratificat prin Legea nr.180 din 11.07.2012.

Astfel, în perioada de raportare ÎS "Moldelectrica" a continuat organizarea celor 4 tendere (tenderul A, B, C și D). Pentru *tenderul A „Schimbarea Transformatoarelor”*, Comisia de tender a desemnat câștigătorul. Ulterior, Banca Europeană de Investiții nu a aprobat raportul de evaluare a ofertelor și, prin urmare, finanțarea acestei componente a fost anulată. În urma discuțiilor cu BEI în perioada octombrie-noiembrie 2015 a fost decis să fie relansată procedura de tender cu un caiet de sarcini modificat, care va fi mai strict de cît cel precedent și nu va introduce neclarități la evaluarea anumitor lucrări preconizate pe proiect. Referitor la *tenderul B „Reconstrucția IDE 110 kV”*, în perioada 02.07.2015-15.09.2015 a fost realizată etapa a 2 (procedura de tender). Începînd cu 15.09.2015 se efectuează analiza ofertelor tehnice și financiare primite de la companii. Prima versiune a raportului de evaluare a fost transmis spre aprobare la BEI în ianuarie 2016. În cazul *tenderului C „Reconstrucția ID 400 – 35 kV și a*

celulelor 10 kV” este în proces de elaborare caietul de sarcini. Procedura de *tender D „Reconstrucția LEA 110 kV”* a fost petrecută în perioada 24.04.2015-21.07.2015. În urma efectuării acesteia au fost obținute oferte tehnice și financiare de la companii. Comisia de tender a desemnat câștigătorul. Raportul de evaluare a fost aprobat de BERD. A fost semnat contractul pe data de 03.12.2015. Se preconizează transferarea avansului în cel mai scurt timp.

Proiectul studiului de fezabilitate privind interconectarea sistemelor energetice ale Republicii Moldova și Ucrainei la Comunitatea Europeană a Operatorilor de Energie Electrică (ENTSO-E) a fost prezentat în luna decembrie 2015. Studiul final urmează a fi prezentat în luna februarie 2016. La 28 decembrie 2015 a fost semnat amendament cu privire la extinderea proiectului până la 30 septembrie 2016.

Subprogramul eficiență energetică și surse regenerabile - Costul măsurilor efectuate în parcursul anului au constituit suma de 16,1 mil. lei.

Fondul pentru Eficiență Energetică a fost creat în scopul atragerii și gestionării resurselor financiare în vederea finanțării și implementării proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabile în conformitate cu strategiile și programele elaborate de Guvern. Din momentul creării Fondului, au fost lansate 5 apeluri de propuneri de proiecte (APP). În perioada de raportare, în cadrul apelului de propuneri nr. 3 (sectorul public) au fost aprobate 103 proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă. De asemenea, pe parcursul anului Fondul pentru Eficiență Energetică a efectuat debursări a mijloacelor financiare beneficiarilor de proiecte din cadrul APP 1 și APP 3 în valoare totală de 98 566,2 mii lei.

Agencia pentru Protecția Consumatorului a efectuat 70 controale de stat pentru verificarea produselor cu impact energetic și a testat un produs cu impact energetic .

Pentru realizarea activităților în contextul Proiectului "Sporirea capacităților în domeniul eficienței a resurselor regenerabile în sectorul energetic" pe parcursul anului 2015 a fost utilizată suma de 4937,6 mii lei sau 33,4%. Prin intermediul acestuia, s-a acordat suport Fondului de Eficiență Energetică și Ministerului Economiei în procesul de armonizare a legislației europene în domeniul eficienței energetice și resurselor regenerabile de energie și dezvoltarea capacităților profesionale ale angajaților Ministerului, prin organizarea cursurilor de instruire. La finele anului 2015, gradul de realizare a activităților proiectului a fost egal cu 95,6%.

Proiectul "Energie și Biomasă" din Moldova este gestionat de către Agenția pentru Eficiență Energetică. În perioada de raportare, în cadrul Programului de susținere și dezvoltare a sectorului producerii combustibilului de biomasă solidă, 300 de persoane fizice și juridice au beneficiat de subvenții pentru cazanele pe biomasă.

Subprogramul rețele termice. Pentru anul 2015 au fost planificate mijloace financiare în sumă de 42136.1 mii lei, la situația din 1 ianuarie 2016 fiind valorificată suma de 41041,1 mii lei. În perioada de raportare au fost întreprinse activitățile de finalizare a Proiectul "Reforma sectorului energetic și sporirea eficienței în sectorul energetic" și elaborat raportul final. Printre principalele rezultate ale Proiectului este

reorganizarea sectorului termoelectric al țării. Astfel, în baza Hotărîrii Guvernului nr. 318 din 07.05.2014 cu privire la reorganizarea unor întreprinderi din sectorul termoelectric, a fost finalizată procedura de absorbție a SA "CET-1" de către SA "CET-2" și procesul de preluare de către SA "CET-2" a activelor SA "Termocom".

De asemenea, a fost lansat *proiectul "Îmbunătățirea eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică"*. Obiectivul acestuia este îmbunătățirea eficienței operaționale și valabilității financiare a companiei nou formate SA "Termoelectrica", îmbunătățirea calității și fiabilității serviciilor de alimentare cu energie termică prestate populației în municipiul Chișinău. În anul 2015 a fost planificată suma de 39471,0 mii lei și utilizate 97,5% (38488,4 mii lei) pentru următoarele activități: i) Proiectarea, furnizarea și instalarea rețelei termice de interconectare și a stației de pompare între circuitele CET-1 și CET-2 (C1.1) – 26706,5 mii lei; ii) Proiectarea, furnizarea și instalarea: Reconectarea instituțiilor publice la SA CET Chișinău, inclusiv instalarea punctelor termice individuale și a rețelelor termice asociate (C 1.3) – 8474,4 mii lei; iii) Comision unic din acordul de împrumut - 1960,0 mii lei; iv) Cheltuieli pentru managementul proiectului în sumă de 1347,5 mii lei. Aceste cheltuieli includ remunerarea consultanților UCIPE, procurarea echipamentului de oficiu, rechizitelor de birou, mijloace de comunicare și alte cheltuieli.

17. Serviciul datoriei de stat

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Cheltuieli, total inclusiv pe componente:	591,8	1260,5	1064,1	1043,3	-20,8	98,0	451,5	176,3
<i>Serviciul datoriei de stat externe</i>	214,1	396,9	269,5	249,7	-19,8	92,7	35,6	116,6
<i>Serviciul datoriei de stat interne</i>	377,7	863,7	794,7	793,6	-1,1	99,9	415,9	210,1
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	2,0	3,7	3,2	3,5				

În bugetul de stat la grupa dată au fost aprobate alocații în sumă de 1 260,5 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, volumul alocațiilor s-a micșorat cu 196,4 mil. lei și au constituit 1 064,1 mil. lei sau 3,2 la sută din cheltuielile totale ale bugetului de stat. La această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1 043,3 mil. lei, ceea ce constituie 98,0 la sută față de prevederi.

Din suma totală a cheltuielilor de casă, pentru serviciul datoriei de stat externe au fost utilizate mijloace bănești în mărime de 249,7 mil. lei sau 23,9 % și pentru serviciul datoriei de stat interne – 793,6 mil. lei sau 76,1 %. Prevederile anuale au fost realizate la nivel de 92,7 % și 99,9 %, respectiv.

Totodată, în comparație cu anul precedent, cheltuielile executate la grupa dată sunt cu 451,5 mil. lei mai mult sau la nivel de 176,3%, dintre care: pentru serviciul datoriei de stat externe – cu 35,6 mil. lei mai mult sau la nivel de 116,6 %, iar pentru serviciul datoriei de stat interne – cu 415,9 mil. lei mai mult sau la nivel de 210,1 % în legătură cu majorarea ratelor dobânzii la VMS comercializate pe piața primară.

18. Completarea rezervelor de stat

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					Suma	%%	Suma	%%
Completarea rezervelor de stat, total inclusiv pe componente:	27,7	49,1	44,1	34,8	-9,3	78,9	7,1	125,6
Componenta de bază	12,8	19,2	19,2	19,1	-0,1	99,5	6,3	149,2
Mijloace speciale	14,9	29,9	24,9	16,3	-8,6	65,5	1,4	109,4
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	14,9	29,9	24,9	15,7	-9,2	63,1	0,8	105,4
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %%	0,1	0,1	0,1	0,1				

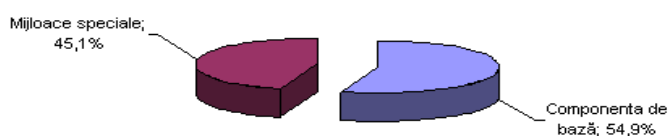
În bugetul de stat la grupa dată pe *toate componentele* au fost aprobate alocații în sumă de 49,1 mil. lei, care pe parcurs au fost micșorate cu 5,0 mil. lei și au constituit suma de 44,1 mil. lei.

La acest grup, la *componenta de bază* s-au aprobat/precizat cheltuieli în sumă de 19,2 mil. lei.

Conform dărilor de seamă, la acest grup s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 19,1 mil. lei, ce constituie 99,5 % față de prevederi.

La *componenta mijloace speciale*, partea de cheltuieli s-a redus cu 5,0 mil. lei în legătură cu diminuarea părții de venituri.

Structura cheltuielilor la grupa dată pe surse de finanțare se prezintă în diagrama următoare.



Cheltuielile pe *componenta de bază* s-au realizat la nivel de 99,5 %, cele din *mijloace speciale* – 63,1 % față de prevederi.

Datoriile creditoare la finele anului 2015 la ramura dată la *componenta de bază* au constituit 0,5 mil. lei, partea preponderentă o constituie cheltuielile de personal, ce reprezintă salariul pentru luna decembrie.

Datoriile debitoare au constituit 0,1 mil. lei, pentru plata mărfurilor și serviciilor, ce formează datorii curente.

Cheltuielile efective au constituit 17,8 mil. lei.

Numărul mediu de personal a fost de 133,5 unități cu salariul mediu lunar 2456,23 lei.

La mijloacelor speciale executarea de casă a veniturilor este de 12,7 mil. lei, la cheltuieli 15,7 mil. lei sau 63,1 la sută din alocațiile precizate.

Începînd cu anul 2014, Agenția Rezerve Materiale realizează bugetul în format de programe și performanță. Dat fiind caracterul confidențial a Raportului de performanță la situația din 1 ianuarie 2016, informația la acest capitol se conține în Raportul privind executarea bugetului pe anul 2015 prezentat de Agenție.

19. Alte servicii legate de activitatea economică.

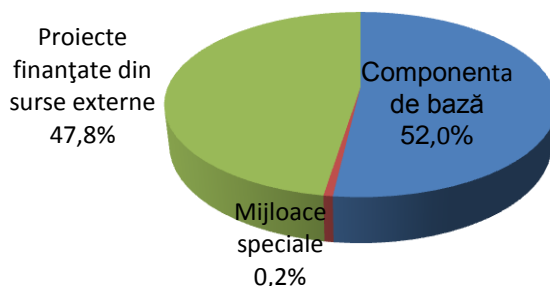
Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					Devieri executat 2015 față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	Devieri executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
Cheltuieli de la buget, total inclusiv pe componente:	278,9	411,8	545,7	343,9	-202	63,0	64,9	123,2
Componenta de bază	270,9	268,1	260,9	179,1	-81,8	68,6	-91,8	66,1
Mijloace speciale	0,3	0,6	0,8	2,2	1,4	27,5	1,6	73,3
Mijloace speciale fără transferul soldurilor	0,3	0,6	0,8	0,8		100,0	0,5	266,7
Proiecte finanțate din surse externe	7,7	143,1	284,0	164,0	-120,0	57,7	156,3	21,3
Ponderea în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	0,9	1,2	1,7	1,1				

În bugetul de stat la grupa dată pe toate componentele au fost preconizate alocații în sumă de 545,7 mil. lei, sau executarea de casă a constituit nivelul de 63 % la sută, sau 343,8 mil. lei, dintre care cheltuielile pe componenta de bază au fost valorificate în sumă de 179,1 mil. lei, cele din cadrul proiectelor cu finanțare externă –164,0 mil. lei, și din contul mijloacelor speciale – 0,8 mil. lei.

Structura alocațiilor destinate alte servicii legate de activitatea economica %



Executarea de casă totală a bugetului la grupa dată se prezintă după cum urmează: 289,2 mil. lei Ministerul Economiei; 28,1 mil. lei - Agenția Relații Funciare și Cadastru; 21,5 mil. lei - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor; 1,0 mil. lei - Ministerul Finanțelor; 4,0 mil. lei - Agenția Turismului.

Ministerul Economiei

Din bugetul prevăzut Ministerul Economiei în anul 2015, în sumă de 448.1 mil. lei, la componenta de bază au fost executate mijloace în sumă de 125,6 mil. lei și 163,6 mil. lei din contul proiectelor finanțate din surse externe.

Pe parcursul anului Ministerul Economiei în cadrul activităților legate de activitatea economică a implementat următoarele programe de bază, și anume ce ține de serviciile generale economice și comerciale, dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale, precum și dezvoltarea industriei.

Subprogramul promovarea exporturilor cuprinde următoarele activități

1. Conferința Mondială Anuală în domeniul Investițional, ediția 20 - WAIPA, Milano, Italia

Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova, în calitate de membru al Asociației Mondiale a Agențiilor de Promovare a Investițiilor (WAIPA), a participat la cea de-a XX-a conferință al acesteia, ce a avut loc în perioada 14 – 16 iunie 2015, în orașul Milano, Italia. Conferința a reunit peste 100 dintre cele mai importante agenții de promovare a investițiilor din întreaga lume, conducători de instituții financiare, figuri politice de nivel înalt, lideri ai sectorului privat, economiști și cercetători proeminenți.

2. Comunicare Instituțională MIEPO

Au fost contractate mai multe companii pentru a beneficia de următoarele servicii: mentenanța site miepo.md; servicii de publicare articole; servicii de traducere;

S-a participat în cadrul ședințelor comisiei mixte moldo-române, precum și în cadrul întrevederilor cu misiuni diplomatice acreditate în Republica Moldova, cu sediul la București.

În perioada de raportare, a fost contractată terța parte care va forma conținutului tematic și va menține canalele de media socială MIEPO, precum și va forma și macheta buletinele informaționale bilingve ale MIEPO.

3. Asigurarea executării proiectului de participare a Republicii Moldova la WE Milano 2015

Deplasarea managerului de proiect Expo-Milano 2015, în Milano, Italia în perioada 29-31 ianuarie 2015, pentru a efectua o vizită de lucru la șantierul de construcție a Pavilionului Moldovei.

Vizite de lucru pe subiecte organizatorice, în perioada 30 martie - 3 aprilie Delegați MIEPO: Dona Școla, Radu Balan.

Vizită de recepție finală a lucrărilor de construcție a Pavilionului Republicii Moldova, precum și deschiderea oficială a Expoziției Mondiale "Milano-2015", 19 aprilie- 4 mai, 27 aprilie-4 mai. Delegați MIEPO: Dona Școla, Radu Balan.

Deplasări în scopul asigurării procesului organizatoric la Pavilionul Moldovei în cadrul expoziției Mondiale "Milano-2015", în perioada 14-17 iulie. Delegați MIEPO: Dona Școla, Radu Balan.

Ziua Nationala la Pavilionul Moldovei, Expo Milano. Delegați MIEPO

A fost elaborat ghidul pentru organizarea evenimentelor de promovare (export+cultură+țară) și organizate consultări publice - "Country Brand".

4. Program de Afaceri "Fabricat în Moldova 2015"

Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova a semnat contract de grant cu Camera de Comerț și Industrie din Republica Moldova, în vederea bunei desfășurări a Programului de Afaceri în cadrul expoziției "Fabricat în Moldova 2015", desfășurat în perioada 27 ianuarie – 10 februarie curent.

Programul de Afaceri a fost predestinat agenților economici, IMM-urilor, instituțiilor de stat, companiilor mari, precum și angajaților companiilor, în vederea obținerii abilităților practice, ce ulterior ar putea fi folosite în cadrul activităților desfășurate. Participanții au beneficiat de posibilitatea de a participa atât la mese rotunde, discuții interactive cu experți de talie națională și internațională, precum și a efectua schimb de experiență. Subiectele de bază a Programului de Afaceri au inclus: competitivitatea produselor, aspecte practice și specifice referitor la implementarea Acordului de Liber Schimb, algoritmul derulării operațiunilor de export-import, etc. La eveniment au participat peste 100 de companii.

5. Program de Afaceri de pregătire și perfecționare a managerilor din diferite sectoare

Programul reprezintă un instrument de promovare a comerțului extern, în vederea favorizării intensificării relațiilor economice moldo-germane.

În perioada ianuarie – iulie 2015, grupurile au urmat un program de pregătire preventivă, organizat de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, elaborat în colaborare cu experți germani, și a inclus training-uri pe următoarele teme: "Comerț internațional și operațiuni de export – import", "Întocmirea contractelor internaționale", "Marketing", "Project management", "Tehnici de prezentare", "Management intercultural", "Tehnici de comunicare și negocieri în afaceri", "Leadership" și "management – noțiuni generale".

Grupurile sus-menționate au urmat un stagiul de practică în Germania, fiind repartizate în unul din cele 12 centre de instruire, și a inclus: instruirii pe subiecte manageriale și de internaționalizare a afacerii, vizite de informare la întreprinderi notorii și vizite individuale de stabilire a relațiilor de colaborare.

6. *Forumul Economic din cadrul Zilelor Regiunii de Dezvoltare Nord*

În perioada 6 – 10 octombrie 2015, în cadrul Zilelor Regiunii de Dezvoltare Nord, desfășurate la Bălți, a avut loc Forumul Economic “Promovarea potențialului economic al Regiunii de Dezvoltare Nord”.

Scop forumului este promovarea potențialului economic și investițional al Regiunii de Dezvoltare Nord și facilitarea parteneriatelor de dezvoltare între localitățile/întreprinderile din Republica Moldova, România, Letonia.

Evenimentul a prevăzut sesiuni, reunind reprezentanți ai administrațiilor publice centrale și locale, societatea civilă, donatori și peste 80 de antreprenori din Moldova, România și Letonia.

7. *Expoziția ”Fabricat în România”*

În perioada 14 – 17 octombrie 2015, la București, în incinta ROMEXPO, a avut loc expoziția “Fabricat în România”. Republica Moldova a participat în premieră la eveniment cu un stand extins pe o suprafață de 200 m², în care au fost expuse produse a circa 50 companii autohtone din sectoarele agro-alimentar, vinicol, industria ușoară, producția cosmetică, materiale de construcții, etc.

Totodată, evenimentul a coincis cu desfășurarea reuniunii Comisiei mixte interguvernamentale pentru cooperare economică între Republica Moldova și România. În rezultatul participării la expoziție, companiile participante au reușit să stabilească cca. 234 contacte de colaborare cu potențiali clienți, distribuitori din sectorul agro-alimentar, construcții, industria ușoară, cosmetice, etc.

8. *”Pro Export Forum 2015”*

MIEPO, în cooperare cu o serie de parteneri, a organizat cea de-a III ediție a Forumul dedicat promovării exportului din Republica Moldova ”PRO EXPORT FORUM 2015”, ce a avut loc în perioada 26 – 27 noiembrie curent. Totodată, ”PRO EXPORT FORUM”, cunoscut de până acum ca ”Forul Exportatorului” a căpătat în anul 2015 identitate vizuală proprie

Subprogramul „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii” cuprinde următoarele activități :

I. Facilitarea accesului IMM la resurse financiare prin garantarea de stat a creditelor solicitate de la instituțiile financiare

Pe parcursul perioadei de gestiune, cu suportul Fondului de Garantare a Creditelor, gestionat de ODIMM, a fost facilitată acordarea a **227** credite agenților economici în sumă cumulativă de **cca 124,6 mil. lei**, asigurate cu garanții financiare în valoare cumulativă de **46,3 mil. lei**, ceea ce a contribuit la implementarea în economie a proiectelor investiționale de **cca 200,65 mil. lei**.

Pe parcursul perioadei de gestiune, în scopul facilitării accesului IMM la resurse financiare, din totalul mijloacelor financiare aprobate în sumă de **13 000 mii lei**, din bugetul de stat au fost transferate **4 999,97 mii lei**

Dezvoltarea rețelei incubatoarelor de afaceri

Pe parcursul anilor 2011- septembrie 2015 au fost date în exploatare 8 Incubatoare de afaceri, inclusiv cel din Cimișlia, lansat oficial la 23 martie 2015. Actualmente, Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova întrunește 9 incubatoare, inclusiv 8 constituite din contul mijloacelor Bugetului de Stat cu suportul Uniunii Europene și unul creat cu suportul Guvernului Norvegiei în 2009.

II. Programul de atragere a remitențelor în economie PARE 1+1.

Pe parcursul anului 2015, întru informarea potențialilor beneficiari cu privire la condițiile de participare la Program au fost acordate **2179 consultații** (în cadrul „Ghișeului unic ODIMM”, în oficiu, la telefon, email și la alte evenimente tematice). Au fost organizate **8 cursuri de instruire** antreprenorială cu participarea a **198** Beneficiari ai Programului, inclusiv 35 % femei. Din total instruiți 47 % sunt migranți. În perioada de referință, ODIMM a înregistrat **248 cereri de participare la Program** și **105 cereri de finanțare nerambursabilă**, înaintate de către lucrătorii migranți și rudele de gradul I ale acestora. Cererile de finanțare nerambursabilă recepționate în perioada de gestiune au completat cele 112 cereri primite în anul 2014, dar nefinanțate din cauza utilizării complete a mijloacelor financiare anuale disponibile.

Suma mijloacelor financiare necesare finanțării acestor **217** proiecte s-a estimat la circa **42 milioane lei**. Din motivul insuficienței mijloacelor financiare planificate, recepționarea cererilor pentru participare la etapa de finanțare a programului a fost temporar sistată din 16 martie 2015 cu acceptul Comitetului de supraveghere a programului.

Urmare analizei cererilor depuse la finanțare, în perioada de referință au fost validate **111 contracte**, inclusiv semnate **77 contracte** de finanțare nerambursabilă. Din numărul afacerilor aprobate pentru finanțare **14** sunt fondate sau gestionate de femei (**29,8%**). Suma investițiilor preconizate a fi efectuate în economie constituie **51,52 mil. lei**, suma granturilor solicitate este de **14,96 mil. lei**.

III. Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET), Componenta I.

Pe parcursul perioadei de referință, ODIMM a organizat **16 cursuri de instruire** în domeniul antreprenorial, în cadrul cărora au fost instruiți **458** tineri, dintre care **24,9%** sunt antreprenori. Din numărul total de tineri instruiți **40,6%** sunt femei. Toți tinerii participanți la Programul de instruire au fost monitorizați la sfârșitul cursurilor prin completarea chestionarelor. În aceeași perioadă au fost consultate peste **1110** potențiali antreprenori sau persoane care recent și-au înregistrat propria afacere.

Pentru realizarea Componentei I PNAET în perioada raportată către ODIMM au fost transferate **150,1mii lei**. Costul implementării acestui compartiment în anul 2015 se

estimează la **274 mii lei**. Suma necesară pentru acoperirea angajamentelor financiare în cadrul PNAET constituie **123,9 mii lei**.

IV. Formarea și dezvoltarea abilităților antreprenoriale prin promovarea instruirii continuă

Una din prioritățile ODIMM este realizarea acțiunilor de formare și dezvoltare a abilităților antreprenoriale prin realizarea Programului „GEA”, implementat continuu.

În cadrul Programului au fost acordate circa **1280** de consultații și asistență gratuită prin intermediul „**Ghișeului unic ODIMM**”

În colaborare cu IFTS și secțiile economie ale consiliilor raionale/municipale au fost organizate **27 cursuri de instruire**, fiind instruiți **797 persoane** din 12 localități ale Republicii.

În scopul identificării calității seminarelor, în perioada raportată au fost analizate chestionarele de evaluare, completate de participanții la instruire. Conform chestionarelor, 93% din respondenți vor aplica cunoștințele acumulate în activitatea de antreprenariat.

V. Dezvoltarea dialogului public – privat.

Scopul Programului de subvenționare a participării agenților economici la târguri și expoziții, constă în promovarea IMM-urilor pe piața locală și internațională prin intermediul activităților expoziționale organizate în Republica Moldova.

Grație acestui program întreprinderile micro și mici sunt susținute prin rambursarea a 50% din costul spațiului expozițional. Conform Regulamentului suma maximală de subvenționare nu poate depăși 2000 de lei.

În perioada de referință au fost subvenționați 74 agenți economici, participanți ai expozițiilor „Fabricat în Moldova”, „Moldagrotech”, „Spring, Moldconstruct, Moldenergy”, Tourism. Leisure. Hotels”, „Food & Drinks. Food Technology”, „Packaging. Depot”.

Subprogramul “Protecția drepturilor consumatorilor”.

Alocațiile aprobate de la componenta de bază a bugetului de stat constituie 16256,3 mii lei, din care 8800,0 mii lei au fost alocate Agenției pentru executarea Planului de realizare a angajamentelor asumate în Matricea de politici privind suportul bugetar acordat de Uniunea Europeană pentru instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător în Republica Moldova (Programul DCFTA).

Subprogramul „Securitatea industrială”.

Scopul subprogramului este de a reduce riscurile privind funcționarea obiectelor industrial periculoase pentru populație, prevenirea riscurilor de avarii industriale și catastrofe cu caracter tehnogen.

Principalele activități se referă la intensificarea evaluării riscurilor și întreprinderea măsurilor de prevenire a acestora.

Este de menționat că în perioada anului 2015 s-a majorat numărul de prestare a consultanței agenților economici care desfășoară activități în domeniul securității

industriale, astfel numărul de acte de prestare a consultanței a constituit 2589 de acte, totodată înlăturarea încălcărilor depistate la OIP sa efectuat la circa 87,6%.

Programul „Dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale” include următoarele subprograme:

Subprogramul „ Dezvoltarea sistemului național de standardizare”.

Activitatea Institutului Național de Standardizare (INS) este axată pe realizarea Programului de Standardizare Națională (PSN) și a Planului de acțiuni al Institutului pe anul 2015. Finanțarea activității INS se efectuează din bugetul de stat.

În perioada de referință au fost efectuate următoarele acțiuni ce țin de realizarea PSN și a Planului de acțiuni al INS:

1.Armonizarea standardelor naționale cu standardele europene și internaționale

a) Intensificarea armonizării standardelor naționale cu standardele europene și internaționale

Pe parcursul anului 2015 au fost adoptate 2971 de standarde moldovene, care preiau standarde europene (EN) și standarde internaționale (ISO);

Perfecționarea mecanismelor de corelare a standardelor cu prioritățile politicilor publice și necesitățile pieței

- La momentul actual, baza de date a standardelor europene este completată periodic și conține 13355 standarde;
- Pe pagina web și pe paginile de socializare ale INS au fost plasate 47 noutăți, elaborate și difuzate 7 comunicate;
- Pe parcursul anului 2015 au fost examinate și avizate 55 proiecte de acte normative, identificate și supuse examinării 19 standarde moldovene, identificate 11 standarde care urmează a fi supuse examinării periodice;
- Au fost anulate 1603 standarde GOST depășite tehnologic.

2. Promovarea beneficiilor standardelor

- ***Sporirea gradului de aplicare a standardelor***
- Au fost elaborate 3 materiale informaționale, inclusiv:
 - „Utilizarea și referirea la standarde în reglementările tehnice”;
 - „Elaborarea listei standardelor conexe la reglementările tehnice”;
 - „Referințe la standarde în acquis-ul comunitar”.

a) Sporirea gradului de informare despre activitatea de standardizare națională, regională și internațională.

- Au fost elaborate patru ediții ale buletinul informativ electronic „INStandard” din anul 2015 (nr. 1/2015, nr. 2/2015, nr. 3/2015 și nr. 4/2015), care au fost plasate pe site-ul și pe rețelele de socializare ale INS.

b) Sporirea calității instruirii în domeniul standardizării

3. Intensificarea participării Republicii Moldova la standardizarea regională și internațională

a) Corelarea gradului de participare a Republicii Moldova la standardizarea regională și internațională cu interesele naționale

- În calitate de membru asociat al Comisiei Electrotehnice Internaționale, pe parcursul anului 2015 INS (Comitetul Electrotehnic Moldovean) a examinat 164 proiecte de standarde internaționale IEC elaborate de comitetele tehnice de standardizare IEC: CT 13, CT 34 și CT 88, dintre care 40 au fost examinate în trim. I, 2015, 35 – în trim. II, 2015, 35 – în trim. III și 54 – în trim. IV 2015. Totodată, s-a inițiat colaborarea cu Comitetul tehnic european CEN/SS C01 - Food Products.

b) Consolidarea capacităților naționale pentru participarea la standardizarea regională și internațională

4. Consolidarea cadrului instituțional în domeniul standardizării

a) Consolidarea capacităților instituționale ale Institutului Național de Standardizare

- A fost aprobat Regulamentul privind evaluarea performanțelor profesionale ale salariaților IP "Institutul Național de Standardizare" aprobat prin Ordinul INS nr. 21 din 06 aprilie 2015 în baza căruia au fost identificați indicatorii cheie de performanță individuală a angajaților din subdiviziunile INS;
- A fost elaborat Planul de instruire a angajaților INS, aprobat prin Ordinul INS nr. 18 din 02.04.2015.
- Au fost desfășurate 4 instruirii ale personalului INS (Planul de instruire a fost executat):
"Utilizarea instrumentelor IT în standardizare" - 11 salariați instruiți;
"Îmbunătățirea comunicării publice" - 2 salariați instruiți;
"Managementul documentelor" - 12 salariați instruiți;
"Specialist în domeniul managementului calității" - 3 salariați instruiți.

b) Sporirea eficienței activității comitetelor tehnice de standardizare

- În cadrul proiectului Twinning au fost instruiți 50 de membri ai comitetelor tehnice privind participarea la activitățile comitetelor tehnice europene, internaționale și interstatale;
- În scopul perfecționării periodice a cunoștințelor membrilor comitetelor tehnice, în cadrul proiectului Twinning au fost instruiți 30 membri, au fost elaborate 3 materiale informaționale.

Subprogramul „Dezvoltarea sistemului național de Acreditare”.

La acest capitol au fost aprobate alocații financiare în sumă de 2000,0 mii lei. Pentru perioada de gestiune au fost precizate mijloace financiare în sumă de 2000,0 mii lei, executarea este de 1450,0 mii lei, sau 72,5%, motivul fiind lipsa mijloacelor financiare la bugetul de stat și restituirea documentelor de plată nefinanțate de către Trezorerie.

Subprogramul "Dezvoltarea sistemului național de standardizare”.

La acest capitol au fost aprobate alocații financiare în sumă de 4900,0 mii lei. Executarea este de 100,0%, sunt cheltuieli ale Institutului Național de Standardizare.

Proiecte finanțate din surse externe

Proiectul ”Ameliorarea competitivității II”.

Ce tine de Proiectul dat în conformitate cu Planul de Acțiuni și Planul de Procurări al proiectului aprobat de către Banca Mondială pentru perioada ianuarie-septembrie al anului 2015 au fost efectuate cheltuieli din contul Creditului IDA nr. 5509-MD în sumă totală de 10 188,3 mii lei și cheltuieli din contul Imprumutului IBRD 8400-MD în sumă totală de 73 287,7 mii lei

Proiectul „Politici inteligente de Cluster pentru Europa de Sud Est”.

Pentru subprogramul dat a fost alocată suma de 1007,3 mii lei. La situația din 1 ianuarie 2016 au fost utilizate 296,9 mii lei sau 29,5% din total aprobat.

În anul 2015 au fost organizate 2 mese rotunde cu genericul „Dezvoltarea politicii clusteriale a RM. Premisele și factoriile de influență”. La evenimente au participat reprezentanți ai instituțiilor publice, agențiilor de dezvoltare regională și universităților din Republica Moldova. Obiectivul organizării acestor evenimente a fost sporirea capacității decidenților politici din Republica Moldova în dezvoltarea și implementarea politicii de cluster în baza experienței țărilor din Europa de Sud Est. În cadrul evenimentelor, au fost discutate scenariile posibile pentru dezvoltarea politicii clusteriale din Republica Moldova în baza unei analize SWOT, precum și factorii cheie de influență asupra dezvoltării politicii clusteriale de stat.

De asemenea, a fost elaborat Raportul privind efectuarea Analizei de previziune (Foresight Analysis) în domeniul dezvoltării strategiei clusteriale de stat cu determinarea modalității de dezvoltare a strategiei date în RM.

Agenția Relații Funciare și Cadastru

În anul 2015, pentru activitatea Agenției Relații Funciare și Cadastru au fost precizate alocații la cheltuieli de baza în sumă totală de 27944,9 mii lei , inclusiv – 4655,1 mii lei pentru întreținerea aparatului Agenției, 18289,8 mii lei pentru următoarele lucrări topogeodezice, de carografie și cadastru; lucrările reformei funciare; lucrări de evaluare și reevaluare a bunurilor imobiliare, lucrări antierozionale și de restabilire a fertilității solurilor. Pentru demarcarea frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina au fost alocate 5,0 mil. lei.

Lucrările efectiv efectuate în domeniul relațiilor funciare și cadastrului (**progr.69.02**) în volum de 9520,6 mii lei au fost realizate la nivel de 100% fata de planul precizat pentru perioada gestionara . S-au efectuat următoarele lucrări:

- consolidarea terenurilor, care vor permite de a utiliza mai efectiv terenurile și vor contribui la sporirea volumului de producție în agricultură;
- apreciată bonitatea solurilor;
- au fost executate lucrări de delimitare a terenurilor proprietatea publică a statului;

- nu au fost identificate terenuri destinate agriculturii proprietatea publică a statului;

- pentru formarea unui sistem unic informațional automatizat în Moldova, conform Hotărârii Guvernului nr. 1518 din 17.12.2003 în perioada anului 2015 în sistemul informațional a fost introdusă informația despre obiecte care vor permite în orice moment de a primi o informație necesară.

- nu au fost înregistrate bunuri imobile arenzi asupra doua sau mai multe terenuri agricole în scopul consolidării;

- au fost înregistrate drepturi asupra bunurilor imobile din localitățile rurale în temeiul certificatului de moștenire;

- au fost înregistrate primar masiv bunuri imobile;

- au fost corectate erori la întocmirea planurilor cadastrale .

Conform Hotărârii Guvernului nr.406 din 26.06.2015 din fondul de rezervă al Guvernului au fost alocați 5,0 mii lei pentru lucrările de demarcare și delimitare a frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina tipul 214 care în luna decembrie au fost restabilite în fondul de rezervă în urma rectificării legii bugetului de stat. Pe parcursul anului 2015 lucrările de demarcare au efectuate în limitele alocațiilor precizate. Datorii la 01.01.2016 nu au fost înregistrate.

Alocațiile precizate pentru anul 2015 destinate pentru efectuarea lucrărilor de **valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor** constituie 11,3 mil. lei, care au fost finanțate integral. Au fost desecate 11 km de terenuri și reîncadrate în circuitul agricol 258,6 ha. Au fost elaborate 10 proiecte antierozionale. A fost construit si dat in exploatare 1 obiect de construcții hidrotehnice.

Agenția Turismului

În conformitate cu prevederile Legii Bugetului de Stat pe anul 2015 pentru Agenția Turismului au fost aprobate alocații bugetare în sumă totală de 4109,5 mii lei

Referitor la implementarea măsurilor de politici de menționat că cheltuielile efective s-au efectuat în limita planului aprobat, stocurilor existente la situația din 31.12.2015, utilizând mijloacele bugetare inclusiv pentru modificarea legislației turistice în conformitate cu cerințele pieței turistice, pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a turismului până în anul 2020, pentru participarea cu stand național la 8 expoziții internaționale din domeniul turismului, în cadrul cărora s-a promovat imaginea Republicii Moldova ca destinație turistică prin oferirea materialelor promoționale, pentru achiziționarea valorilor materiale, plata serviciilor, efectuarea cheltuielilor pentru deplasări în interes de serviciu, achiziționarea materialelor promoționale și participarea la expozițiile internaționale pe domeniul turismului.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

În anul 2015, din transferurile efectuate de la Fondul pentru dezvoltare regională, la grupa dată au fost îndeplinite lucrări în sumă de 21,5 mil. lei, la următoarele obiecte:

- Susținerea dezvoltării sectorului industrial în RDN prin reabilitarea și modernizarea și infrastructura de apă și canalizare pentru Parcul Industrial pe teritoriul S.A. "Raut" mun. Balti;
- Conectarea parcului Industrial Edineț la infrastructura de acces și utilitățile publice;
- Susținerea dezvoltării sectorului industrial în RDN prin reabilitarea și modernizarea și infrastructura de apă și canalizare pentru Parcul Industrial pe teritoriul S.A. "Raut" mun. Balti;
- Conectarea parcului Industrial Edineț la infrastructura de acces și utilitățile publice;
- Centru Creativ-Inovativ PRO Cariera (Otaci);
- Grup de producători și casa de ambalare pentru servicii moderne de marketing la export (Costești, Ialoveni);
- Susținerea dezvoltării sectorului privat și procesului de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord prin construcția rețelelor de apă și canalizare pentru subzona nr.3 a Zonei Economice Libere (ZEL) Bălți;
- Sporirea atractivității turistice a zonei centru prin consolidarea patrimoniului existent (Donici, Orhei);
- Traseul turistic în 9 localități - crearea oportunităților de investire în turism (Ulmu, Ialoveni);
- Deschiderea traseului turistic (Vama Veche Lapusna) prin restaurarea obiectelor de patrimoniu istoric, Conacul "Manuc-Bey" din orașul Hincești, locația geto-dacică din satul Stolniceni;
- Construcția complexului turistic sportive;
- Amenajarea traseului eco-turistic Padurea Domnească;
- Reabilitatea zonei de odihnă și agrement "Lacul Sarat" or. Cahul;

Ministerul Finanțelor

În conformitate cu prevederile Legii Bugetului de Stat pe anul 2015, au fost aprobate alocații bugetare în sumă totală de 20,0 mil. lei, dintre care pe perioada de gestiune au fost executate 1,0 mil. lei.

Reparații capitale. Pentru finanțarea cheltuielilor de reparații capitale în bugetul de stat au fost aprobate alocații în sumă de 177,1 mil. lei, care pe parcursul anului de gestiune au fost majorate cu 124,4 mil. lei, suma precizată constituind 301,0 mil. lei. Cheltuielile la acest capitol au fost executate în volum de 215,2 mil. lei sau la nivel de 71,4 la sută.

Informația privind executarea cheltuielilor de reparații capitale se prezintă în tabelul următor:

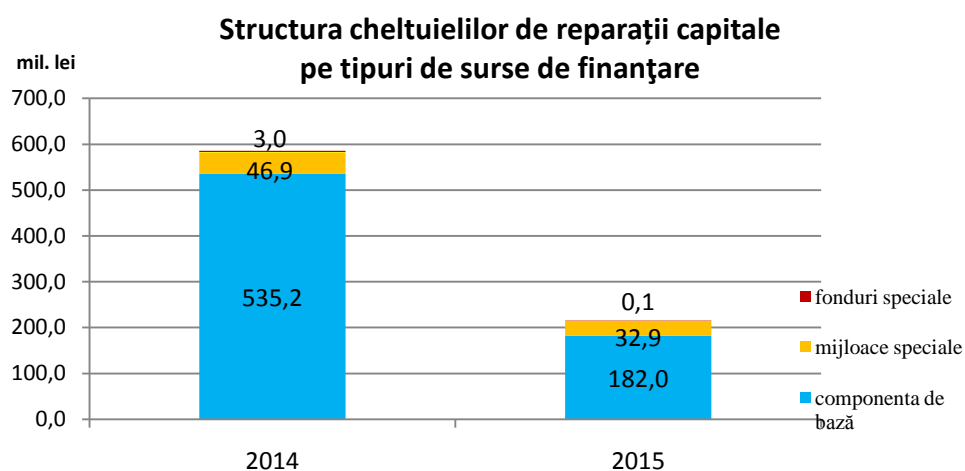
mil. lei

	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%
					suma	%		
Reparații capitale total, inclusiv pe componente:	585,1	177,1	301,0	215,2	85,8	71,4	369,9	36,7

<i>Componenta de bază total, din care:</i>	535,2	149,9	250,1	182,2	67,9	72,8	-353,2	34,0
• autoritățile publice centrale	197,8	149,9	250,1	182,2	67,9	72,8	-15,8	92,0
• autoritățile publice locale	337,4						-337,4	0
<i>Mijloace speciale</i>	46,9	27,2	50,8	32,9	-17,9	64,8	-14,0	70,1
<i>Fonduri speciale</i>	3,0		0,1	0,1		100,0	-2,9	3,3
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	2,0	0,5	0,9	0,7				

Comparativ cu anul 2014, cheltuielile în cauză s-au redus semnificativ - cu 369,9 mil. lei sau cu 63,3%. Corespunzător a fost diminuată ponderea cheltuielilor pentru reparații capitale în cheltuielile totale ale bugetului de stat: de la 2,0% - în anul 2014 până la 0,7% - în anul 2015.

Din 215,2 mil. lei alocate în total pentru reparații capitale, din contul componentei de bază au fost direcționate 182,2 mil. lei sau 84,7 la sută din cheltuielile totale și din contul mijloacelor speciale 32,9 mil. lei sau 15,3 la sută.

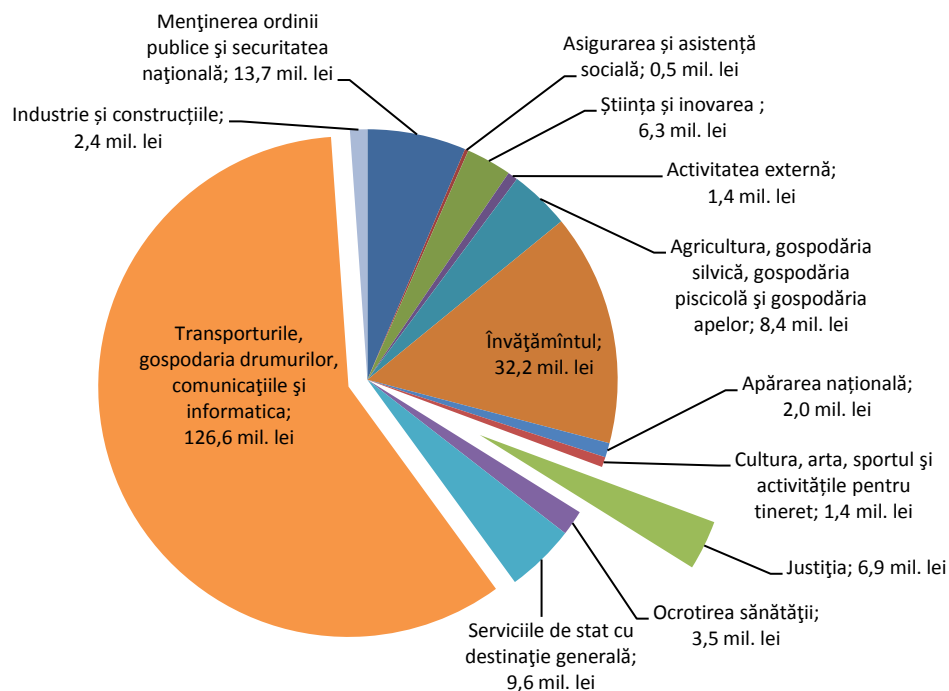


Cota preponderentă a cheltuielilor de reparații capitale a fost efectuată în ramura „Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicații și informatică” – 58,9 la sută din cheltuielile totale, ceea ce constituie 126,6 mil. lei. Mijloacele financiare în cauză au fost alocate din contul fondului rutier pentru reparația drumurilor locale și comparativ cu anul precedent cheltuielile la acest capitol s-au majorat cu 59,2 mil. lei sau 87,8 la sută.

Circa 15,0% sau 32,2 mil. lei din reparațiile capitale au fost direcționate în domeniul învățământului, cu o diminuare semnificativă a alocațiilor față de anul precedent - cu 85,4 mil. lei sau de 3,7 ori.

În domeniul menținerii ordinii publice și securității naționale cheltuielile au constituit 13,7 mil. lei sau 6,4% din cheltuielile totale. Față de anul 2014 acestea cheltuieli s-au redus cu 32,5 mil. lei sau de 3,4 ori.

Structura cheltuielilor de reparații capitale sub aspect funcțional (toate componente)



La componenta de bază, în anul 2015 pentru finanțarea reparațiilor capitale au fost aprobate alocații în sumă de 149,9 mil. lei și pe parcursul anului limita a fost majorată cu 100,2 mil. lei. Din 250,1 mil. lei preconizate pe an au fost executate 182,2 mil. lei, ceea ce constituie 72,8 la sută din prevederi. Comparativ cu anul 2014 alocațiile la acest capitol s-au redus cu 353,2 mil. lei sau de circa 2,9 ori. Mijloace financiare în sumă de 126,6 mil. lei sau 50,6 la sută din componenta de bază au fost utilizate în ramura „Transporturi, gospodăria drumurilor, comunicații și informatica”; 42,2 mil. lei sau 16,9 la sută – în domeniul serviciilor de stat cu destinație generală și 41,6 mil. lei sau 16,6 la sută – în domeniul învățământului.

Pentru finanțarea reparațiilor capitale din contul mijloacelor speciale au fost aprobate alocații în sumă de 27,2 mil. lei, care au fost majorate cu 24,1 mil. lei și limita precizată a constituit 50,8 mil. lei. Din cauza diminuării acumulărilor la partea de venituri, cheltuielile în cauză au fost executate în sumă de 32,9 mil. lei sau la nivel de 64,8 la sută. Partea preponderentă, 23,7 la sută sau 7,8 mil. lei, din cheltuielile din contul mijloacelor speciale au fost efectuate în domeniul agriculturii, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor; 21,6 la sută sau 7,1 mil. lei în instituțiile din domeniul învățământului și 18,8 la sută sau 6,2 mil. lei – în domeniul științei și inovării.

Investiții capitale.

În anul 2015 pentru finanțarea investițiilor capitale în bugetul de stat au fost aprobate mijloace în sumă totală de 2728,7 mil. lei și pe parcursul anului de gestiune alocațiile în cauză s-au diminuat cu 154,9 mil. lei, suma precizată constituind 2573,8 mil. lei. Din suma menționată au fost executate 2311,4 mil. lei sau la nivel de 89,8 la

sută. Obiectivele de investiții capitale au fost finanțate conform anexei nr.3 „Alocațiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale” la Legea bugetului de stat pe anul 2015.

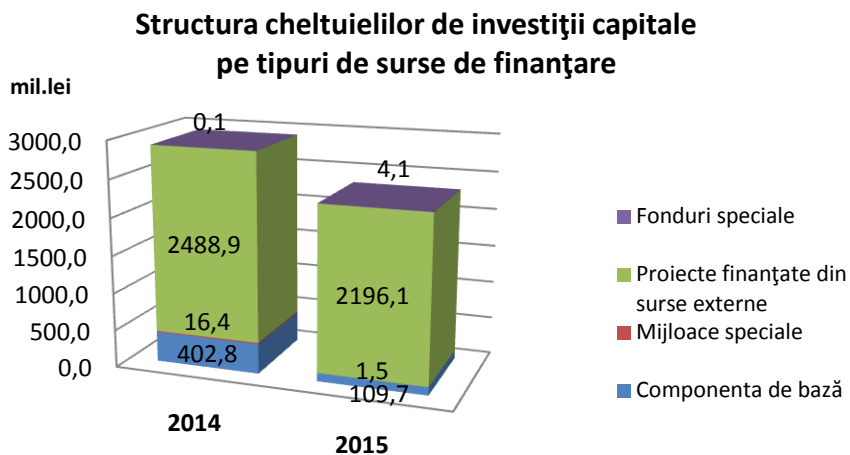
Datele despre realizarea cheltuielilor de investiții capitale se prezintă în tabelul următor:

	2014 executat	2015					mil. lei	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		2015 executat față de 2014 executat	
					suma	%	suma	%
Investiții capitale total, inclusiv pe componente:	2 908,2	2 728,7	2 573,8	2 311,4	-262,4	89,8	-596,8	79,5
<i>Componenta de bază total, din care:</i>	402,8	548,1	155,7	109,7	-46,0	70,5	-293,1	27,2
• autoritățile publice centrale	261,3	548,1	155,7	109,7	-46,0	70,5	-151,6	42,0
• autoritățile publice locale	141,5						-141,5	0,0
<i>Mijloace speciale</i>	16,4	9,2	3,4	1,5	-1,9	44,1	-14,9	9,1
<i>Fonduri speciale</i>	0,1	4,8	4,8	4,1	-0,7	85,4	4,0	
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	2 488,9	2 166,6	2 409,9	2 196,1	-213,8	91,1	-292,8	88,2
Pondere în suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, %	9,9	8,0	7,9	7,7				

Comparativ cu anul 2014, în anul 2015 cheltuielile pentru investițiile capitale s-au diminuat cu 596,8 mil. lei sau cu 20,5 la sută. Diminuarea în cauză este condiționată de micșorarea cheltuielilor la toate componentele bugetului de stat: din contul componentei de bază – cu 293,1 mil. lei, proiectelor finanțate din surse externe – cu 292,8 mil. lei și mijloacelor speciale – cu 14,9 mil. lei. Respectiv a fost diminuată ponderea cheltuielilor pentru investițiile capitale în cheltuielile totale ale bugetului de stat: de la 9,9% - în anul 2014 până la 7,7% - în anul 2015.

Din suma totală de 2311,4 mil. lei alocate pentru investițiile capitale, din contul componentei de bază au fost direcționate - 109,7 mil. lei sau 4,7%, din contul mijloacelor speciale - 1,5 mil. lei sau 0,1% , din contul fondurilor speciale - 4,1 mil. lei sau 0,2% și 2196,1 mil. lei sau 95,0% – din contul proiectelor finanțate din surse externe.

Față de anul 2014, în anul de gestiune ponderea cheltuielilor din contul componentei de bază s-a diminuat: de la 13,9 la sută până la 4,7 la sută. De asemenea s-a redus ponderea mijloacelor speciale de la 0,6 sută până la 0,1 a sută. Corespunzător, în această perioadă s-a înregistrat o majorare a ponderii cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe de la 85,5 la sută până la 95,0 la sută (*structura cheltuielilor pe tipuri de surse de finanțare este reflectată în diagrama următoare*).



Mare parte a alocațiilor de investiții capitale a fost utilizată pentru ramura „Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor” - 47,2% sau 1091,8 mil. lei din totalul cheltuielilor. Comparativ cu anul precedent cheltuielile la acest capitol s-au majorat cu 480,2 mil. lei sau cu 78,5 la sută.

Pentru reabilitarea drumurilor naționale au fost direcționate 868,4 mil. lei sau 37,6 la sută din cheltuielile totale pentru investiții capitale, cu o diminuare a alocațiilor față de anul 2014 cu 562,5 mil. lei sau cu 39,3%.

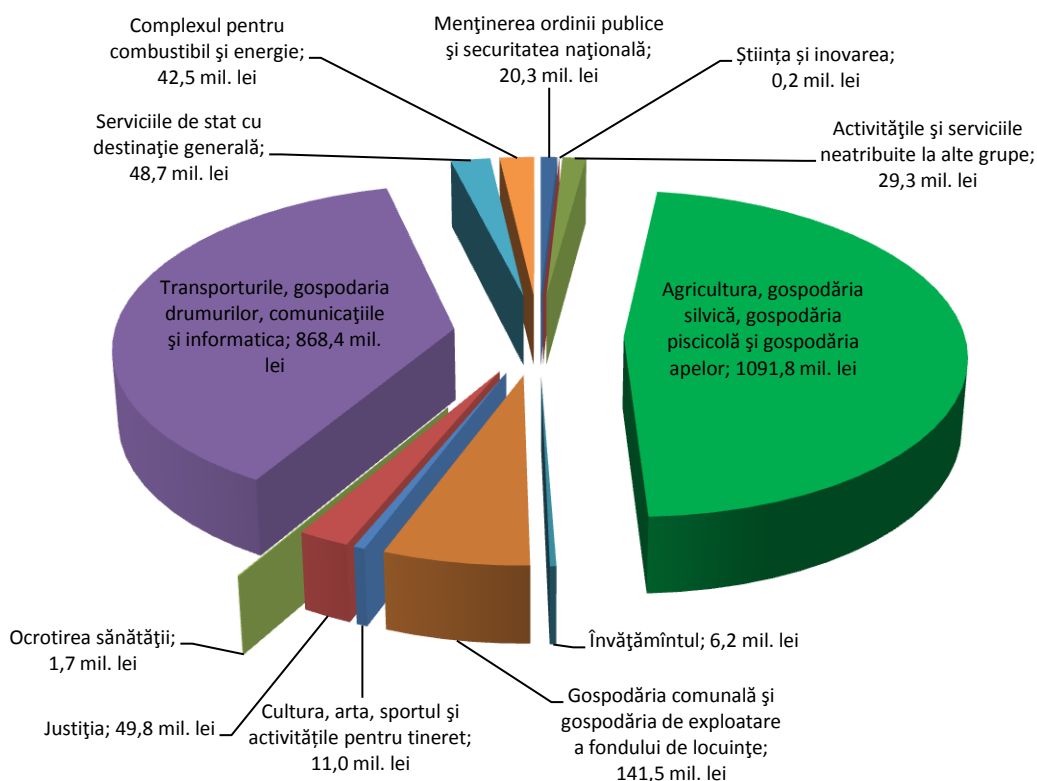
În vederea îmbunătățirii sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare a unor localități din Republica Moldova și pentru gospodăria fondului de locuințe, în anul dării de seamă de la bugetul de stat în total au fost alocate 141,5 mil. lei sau 6,1 la sută din cheltuielile totale pentru investiții capitale, ceea ce cu 249,7 mil. lei sau de 2,8 ori mai puțin comparativ cu anul 2014.

Circa 2,2% sau 49,8 mil. lei din investițiile capitale au fost direcționate la domeniul justiției, cu o diminuare nesemnificativă față de anul precedent - cu 0,7 mil. lei.

În domeniul serviciilor de stat cu destinație generală cheltuielile au constituit 48,7 mil. lei sau 2,1% din cheltuielile totale, cu o majorare de 38,4 mil. lei sau de 4,7 ori față de anul 2014.

La componenta de bază, în anul 2015 pentru finanțarea investițiilor capitale au fost prevăzute alocații în sumă de 155,7 mil. lei, din care au fost executate 109,7 mil. lei, ceea ce constituie 70,5 la sută din prevederi. Comparativ cu anul 2014 alocațiile la acest capitol s-au redus cu 293,1 mil. lei sau de circa 3,7 ori.

Structura cheltuielilor de investiții capitale sub aspect funcțional (toate componente)



E de menționat, că la componenta de bază pentru contribuția Guvernului la implementarea unor proiecte investiționale au fost preconizate circa 31,5 mil. lei, din care au fost executate 17,3 mil. lei sau 54,9%, cu o diminuare a alocațiilor comparativ cu anul precedent cu 63,9 mil. lei.

Din 109,7 mil. lei finanțate din contul componentei de bază, 49,5 mil. lei sau 45,1 % au fost repartizate la ramura „Justiția”, cu o majorare a alocațiilor, față de anul precedent, cu 1,9 mil. lei. Toate mijloace financiare nominalizate au fost utilizate pentru construcția, reconstrucția sau extinderea sediilor instanțelor judecătorești, fiind alocate din contul suportului bugetar pentru implementarea „Strategiei de reformă a sectorului justiției”.

Alocații în volum de 19,7 mil. lei sau 18,0 % au fost direcționate pentru ramura „Mentținerea ordinii publice și securitatea națională”, ceea ce cu 18,5 mil. lei mai puțin decât în anul 2014. Sursele financiare nominalizate au fost utilizate, în mare parte, pentru reconstrucția și construcția edificiilor din sistemul penitenciar (în cadrul implementării „Strategiei de reformă a sectorului justiției”) și sectoarelor poliției de frontieră (în cadrul realizării planului de dezvoltare a infrastructurii frontierei de stat).

La nivelul anului 2014 au fost alocate mijloace financiare pentru ramura „Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret” – 11,0 mil. lei sau 10,0 la sută din cheltuielile totale pentru investiții capitale din contul componentei de bază. Din sursele financiare menționate circa 4,0 mil. lei au fost direcționate pentru finalizarea lucrărilor de restaurare a Casei-muzeu „Grigore Vieru”, satul Pererîta, raionul Briceni. Concomitent, mijloace în sumă de 4,6 mil. lei au fost alocate din contul grantului oferit de Guvernul

României pentru restaurarea edificiilor Muzeului Național de Artă al Moldovei și Sălii cu Orgă.

Mijloace în sumă de 10,0 mil. lei sau 9,1% s-au utilizat în ramura „Complexul pentru combustibil și energie”, ceea ce cu 65,7 mil. lei sau de 7,6 ori mai puțin față de anul 2014. Circa 91,0% din suma menționată au fost direcționate în calitate de contribuție a Guvernului la implementarea Proiectului „Interconectarea sistemelor energetice ale Republicii Moldova și Ucrainei la Comunitatea Europeană a Operatorilor de Energie Electrică (ENTSO-E)”.

În ramura „Servicii de stat cu destinație generală” au fost efectuate investiții capitale în suma totală de 9,4 mil. lei sau 8,6 la sută, cu o majorare a cheltuielilor la acest capitol, comparativ cu anul precedent, cu 4,3 mil. lei. Alocațiile nominalizate au fost direcționate pentru reconstrucția Biroului vamal Leușeni și în calitate de contribuție a Guvernului la implementarea Proiectului „IMPEFO - îmbunătățirea cooperării transfrontaliere între Republica Moldova și România privind produsele petroliere și alimentare (construcția laboratorului vamal, municipiul Chișinău)”.

Pentru obiectivele din domeniul învățământului au fost utilizate 6,2 mil. lei, ceea ce constituie 5,7 la sută din cheltuielile totale, ceea ce de 9,5 ori sau cu 53,0 mil. lei mai puțin față de anul 2014.

Pentru finanțarea investițiilor capitale din contul mijloacelor speciale au fost aprobate alocații în sumă de 9,2 mil. lei. Din cauza neacumulării de către instituțiile bugetare a mijloacelor la nivelul planificat, limita mijloacelor speciale a fost redusă cu 5,8 mil. lei - pînă la 3,4 mil. lei și executată în sumă de 1,5 mil. lei sau la nivel de 44,4 la sută. Comparativ cu anul 2014 cheltuielile în cauză s-au diminuat cu 14,9 mil. lei sau de 10,9 ori.

Întru acoperirea cheltuielilor de reconstrucție a sistemului de aprovizionare cu apă „Soroca-Bălți”, din contul fondurilor speciale au fost prevăzute mijloace în sumă de 4,8 mil. lei, din care s-au executat 4,1 mil. lei – la nivel de 85,7 la sută.

Din contul granturilor și creditelor externe, acordate de către organizațiile internaționale în cadrul implementării unor proiecte investiționale, în anul 2015 au fost aprobate mijloace în volum de 2166,6 mil. lei. Limita, la acest capitol, pe parcursul anului a fost majorată cu 243,3 mil. lei și planul precizat a constituit 2409,9 mil. lei. Cheltuielile în cauză au fost executate în sumă de 2196,1 mil. lei sau la nivel de 91,1 la sută, cu 292,8 mil. lei sau cu 11,8 la sută mai puțin decît în anul 2014.

Circa 49,6 la sută sau 1090,3 mil. lei din cheltuielile în cauză au fost direcționate la ramura „Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor”, în cadrul realizării prevederilor Proiectului „Tranziție la agricultura performantă”, ceea ce cu 481,9 mil. lei sau 79,2% mai mult față de anul precedent.

Surse în volum de 868,3 mil. lei sau 39,5% au fost utilizate în ramura „Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica” pentru construcția și reconstrucția drumurilor naționale ceea ce cu 553,5 mil. lei sau cu 38,9% mai puțin

față de anul 2014.

Pentru ramura „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe”, în vederea implementării unor proiecte investiționale de aprovizionare cu apă potabilă a unor localități din țară și construcția locuințelor sociale în unele orașe, au fost executate 135,9 mil. lei sau 6,2 %, cu o diminuare față de anul precedent cu 192,9 mil. lei sau cu 58,7%.

Mijloace în volum de 39,3 mil. lei sau 1,8% au fost direcționate la ramura „Servicii de stat cu destinație generală” pentru implementarea Proiectului „IMPEFO - îmbunătățirea cooperării transfrontaliere între Republica Moldova și România privind produsele petroliere și alimentare (construcția laboratorului vamal, municipiul Chișinău)”.

Concomitent cu acestea, în baza Hotărârii Guvernului nr.347 din 5 iunie 2015 cheltuielile pentru investiții capitale au fost efectuate și din contul mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului. Astfel, Consiliului raional Cantemir au fost alocate 0,8 mil. lei pentru demolarea părții deteriorate a blocul locativ din str. Trandafirilor, nr.12, or. Cantemir, care a avut de suferit în urma exploziei de gaze.

20. Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale

Datele despre realizarea cheltuielilor la grupa dată se prezintă în tabelul ce urmează.

mil. lei

Denumirea grupei principale	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat		suma	%%
					suma	%%		
Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale, total inclusiv pe componente:	4894,3	1481,2	1374,2	1273,4	-100,8	92,7	-3621,0	26,0
<i>Componenta de bază</i>	<i>4775,4</i>	<i>1246,5</i>	<i>1240,2</i>	<i>1151,4</i>	<i>-88,8</i>	<i>92,8</i>	<i>-3624,0</i>	<i>24,1</i>
- inclusiv transferuri la PI	2,4							
<i>Proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>121,4</i>	<i>234,7</i>	<i>134,0</i>	<i>122,0</i>	<i>-12,0</i>	<i>91,0</i>	<i>0,6</i>	<i>100,5</i>
Ponderea în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %	16,7	4,9	4,6	4,2				

În bugetul de stat la grupa dată, pe *toate componentele*, au fost aprobate alocații în sumă de 1 481,2 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate, pe parcursul anului, volumul de alocații s-a micșorat cu 107,0 mil. lei și a constituit 1 374,2 mil. lei sau 4,2 % din cheltuielile totale ale bugetului de stat.

La componenta de bază, cheltuielile s-au micșorat cu 6,3 mil. lei, fiind precizate în sumă de 1 240,2 mil. lei.

La proiecte finanțate din surse externe, cheltuielile s-au micșorat cu 100,7 mil. lei, din contul micșorării cheltuielilor pentru activitățile din cadrul Fondului Provocările Mileniului Moldova.

Conform dărilor de seamă, la această grupă s-au efectuat cheltuieli de casă în sumă de 1 273,4 mil. lei, sau la nivel de 92,7 % față de prevederi.

Cheltuielile *componentei de bază* au fost realizate la nivel de 92,8 din prevederile anuale, iar *cele din cadrul proiectelor finanțate din surse externe* - la nivel de 91,0% față de prevederi.

La grupa dată de cheltuieli au fost implementate următoarele subprograme:

Pentru Subprogramul „*Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție*”, prin Legea bugetului de stat pe anul 2015 nr.72 din 12 aprilie 2015, au fost aprobate mijloace în sumă de 50,0 mil. lei, care prin Legea nr.200 din 20 noiembrie 2015, au fost micșorate cu 13,1 mil. lei, constituind 36,9 mil. lei. Pe parcursul anului, prin deciziile Guvernului au fost repartizate 20,7 mil. lei, dintre care au fost executate 20,0 mil. lei sau la nivel de 54,2% din prevederile anuale, inclusiv 6,0 mil. lei - prin intermediul instituțiilor finanțate de la bugetul de stat și 14,0 mil. lei - prin intermediul autorităților administrației publice locale. Potrivit documentelor justificative prezentate de autoritățile publice centrale, au rămas nevalorificate mijloace financiare în sumă de 347,7 mii lei, dintre care:

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 160,9 mii lei;

Aparatul Președintelui Republicii Moldova – 47,9 mii lei;

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei – 45,1 mii. lei;

Ministerul Economiei – 28,4 mii. lei;

Ministerul Afacerilor Interne – 25,0 mii. lei;

Ministerul Justiției – 21,0 mii. lei;

Ministerul Apărării – 11,2 mii lei;

Ministerul Culturii – 8,2 mii. lei.

Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2015, sînt grupate în tabelul ce urmează.

Denumirea măsurii	Repartizat conform deciziilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mii lei)	Ponderea în suma totală (%)	Suma (mii lei)	Ponderea în suma totală (%)
Cheltuieli legate de înlăturarea consecințelor calamităților naturale și situațiilor excepționale	6143,0	29,7	6086,5	30,5
Ajutor financiar autorităților publice locale	7980,0	38,6	7980,0	40,0

Denumirea măsurii	Repartizat conform deciziilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mii lei)	Pondere în suma totală (%)	Suma (mii lei)	Pondere în suma totală (%)
Acțiuni culturale și sportive	400,0	1,9	375,0	1,9
Plata onorariilor de audit, avocatură și procedurilor de arbitraj pentru reprezentarea intereselor Guvernului Republicii Moldova în instanțele internaționale	347,0	1,7	332,3	1,7
Decernarea premiilor, confecționarea și decernarea distincțiilor de stat, procurarea monedelor comemorative	1727,4	8,3	1399,0	7,0
Cheltuielile aferente deplasărilor, delegațiilor oficiale, primirii delegațiilor străine, organizării expozițiilor, simpozioanelor, concursurilor, seminarelor și forurilor internaționale	2966,7	14,3	2673,2	13,4
Alte scopuri	1132,2	5,5	1122,2	5,6
TOTAL	20696,3	100,0	19968,2	100,0

Repartizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului pe beneficiari, scopuri și măsuri, precum și finanțarea efectivă a acestora este reflectată detaliat în “Informația privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2015”, se prezintă în tabelul următor.

*Informație privind repartizarea și utilizarea mijloacelor
fondului de rezervă al Guvernului în anul 2015*

Hotărâri emise de Guvern		Beneficiarul și conținutul succint al documentului	Repartizat conform deciziilor Guvernului	Finanțat
nr.	data.			
1	2	3	4	5
		APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA	1502,4	1454,5
341	04.06.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor de transport a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova, la lucrările Summitului Parteneriatului Estic(or.Riga, Republica Letonia, 21-22 mai 2015).	486,7	486,7
343	04.06.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor de transport a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova, la lucrările Summitului Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (or.Tirana, Republica Albania, 25-26 mai 2015).	464,9	464,9
472	04.08.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor de transport pe ruta specială Chișinău-Minsk-Chișinău a delegației moldovenești în legătură cu vizita oficială a domnului Nicolae Timofti, Președinte al Republicii Moldova, în Republica Belarus (or. Minsk, 16-17 iulie 2015).	550,8	502,9
		CANCELARIA DE STAT	1000,0	1000,0
569	19.08.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente premiei laureatilor Premiului Național pe anul 2015.	1000,0	1000,0
		MINISTERUL ECONOMIEI	500,0	471,6
544	12.08.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării Zilei Naționale a Republicii Moldova în cadrul Expoziției Mondiale „Milano 2015” (or. Milano, Republica Italiană, 28-30 august 2015).	500,0	471,6
		MINISTERUL MUNCHI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI	232,8	187,7

164	09.04.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente acordării indemnizațiilor unice persoanelor civile care au avut de suferit în urma evenimentelor din 7 aprilie 2009.	88,0	88,0
270	18.05.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor de deplasare (transport, cazare, diurnă) a membrilor delegației tripartite a Republicii Moldova pentru participarea la cea de-a 104-a sesiune a Conferinței Internaționale a Mincii (or. Geneva, Elveția).	144,8	99,7
		MINISTERUL CULTURII	487,4	479,2
569	19.08.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente desfășurării Galei Premiului Național, ediția 2015.	111,2	106,7
640	17.09.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării funeraliilor regretatului actor de teatru Mihai Volontir.	176,2	172,5
749	28.10.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării manifestărilor dedicate aniversării a 70-a de la fondarea Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc”.	200,0	200,0
		MINISTERUL JUSTIȚIEI	1283,0	1262,0
296	25.05.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor (suma echivalentă în lei a 44400 euro) aferente remunerării muncii, plata asigurării medicale pe teritoriul Republicii Franceze și asigurarea cu locuință de serviciu a doi juriști secunzi, delegați la Grefa Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru semestrul II al anului 2015.	936,0	929,7
382	16.06.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor (suma echivalentă în lei a 16925 \$) în scopul asigurării reprezentării Republicii Moldova în fața Curții de Apel Paris, în acțiunea de contestare a sentinței arbitrale din 25 octombrie 2013 în procesul de arbitraj internațional „ООО Энергоальянс” (Ucraina) împotriva Republicii Moldova, care este destinată pentru plata onorariilor și a altor cheltuieli de reprezentare, conform clauzelor contractului de acordare a serviciilor de reprezentare și consultanță juridică de către compania de avocatură BAA „ACI Partners” în parteneriat cu DLA Piper UK LLP.	347,0	332,3
		MINISTERUL APĂRĂRII	985,7	650,6
170	15.04.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente confecționării medaliei comemorative „70 de ani de la victoria asupra fascismului în cel de al Doilea Război Mondial”.	616,2	292,3
266	18.05.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor (suma echivalentă în lei a 15 000 \$) pentru diurnă, asigurare medicală, socială și indemnizație pentru risc sporit a delegatului Armatei Naționale în perioada aflării la Misiunea Uniunii Europene din Republica Centrafricană.	267,7	267,7
822	18.11.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente participării contingentului Armatei Naționale la parada militară din or. București, prilejuită de Ziua Națională a României (1 decembrie 2015).	101,8	90,6
		MINISTERUL AFACERILOR INTERNE	200,0	175,0
3	25.02.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării manifestărilor de comemorare consacrate Zilei Memoriei (2 martie).	200,0	175,0
		MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII DRUMURILOR	450,0	289,1
243	12.05.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării și găzduirii la Chișinău a Reuniunii Grupului de Lucru în domeniul Transportului (13 mai 2015) și Reuniunii miniștrilor transporturilor din statele-membre ale Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră (14 mai 2015).	450,0	289,1
		ACȚIUNI GENERALE	20,0	20,0
880	23.12.2015	Pentru alocarea la bugetul Federației Internaționale a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie a mijloacelor financiare în mărime echivalentă în lei a sumei de 1000 franci elvețieni (CHF), pentru achitarea cotei de membru a Societății de Cruce Roșie din Moldova.	20,0	20,0
		TOTAL PE AUTORITĂȚILE PUBLICE CENTRALE	6661,3	5989,7
		CONSILIUL RAIONAL CANTEMIR	6000,0	5943,5
347	05.06.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor (6000,0 mii lei) aferente procurării spațiului locativ de către sinistrații care au avut de suferit în urma exploziei de gaze în blocul locativ din strada Trandafirilor, nr.12, or. Cantemir - 5118,4 mii lei; compensării cheltuielilor suportate la achitarea taxei de stat pentru autentificarea contractelor de vânzare-cumpărare a locuințelor - 81,6 mii lei și lucrărilor de demolare a părții deteriorate a blocului și reparație a scării rămase - 800,0 mii lei.	6000,0	5943,5
		CONSILIUL RAIONAL DUBĂSARI	7980,0	7980,0
859	18.12.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor în vederea acordării unor plăți directe proprietarilor de terenuri agricole amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol pentru anul 2015.	7980,0	7980,0
		CONSILIUL RAIONAL NISPORENI	55,0	55,0
194	22.04.2015	Pentru acoperirea cheltuielilor necesare reparației drumului local din satul Bălăurești, deteriorat în urma calamităților naturale produse de ploile torențiale din 15 iulie 2014.	55,0	55,0
		TOTAL PE AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE	14035,0	13978,5
		TOTAL GENERAL	20696,3	19968,2

Pentru subprogramul „*Raporturi interbugetare pentru nivelarea posibilităților financiare*” au fost prevăzute inițial mijloace în sumă de 980,8 mil. lei, care au fost valorificate în sumă de 852,9 mil. lei sau la nivel de 87 % din prevederi.

Pentru subprogramul „*Raporturi interbugetare cu destinație specială*” au fost inițial aprobate mijloace în sumă de 4,3 mil. lei, fiind executate în sumă de 3,6 mil. lei, la nivel de 83,5 la sută față de prevederi.

Pentru subprogramul „*Raporturi interbugetare de compensare*” au fost aprobate inițial mijloace în sumă de 211,4 mil. lei, precizate în sumă de 213,2 mil. lei și fiind valorificate în proporție de 97,7 la sută din prevederi.

Expunerea detaliată a executării transferurilor de la bugetul de stat către bugetele unităților administrativ-teritoriale se conține în capitolul „Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale” al prezentului Raport.

Pentru subprogramul „*Geodezie, cartografie și geoinformatică*” administra de Agenția Relații Funciare și Cadastru au fost alocate 5,0 mil. lei pentru lucrările ce țin de demarcarea și delimitarea frontierei de stat între Republica Moldova și Ucraina, care au fost valorificate. Din contul mijloacelor respective au fost coordonate și determinate 373 puncte de delimitare a frontierei pe sectorul Centru și elaborat raportul tehnic pentru lucrările hidrografice elaborate.

La subprogramul „*Servicii de suport în managementul finanțelor publice*” au fost executate alocații în sumă de 61,6 mil. lei, dintre care 60,9 mil. lei - prejudiciu moral și material conform documentelor executorii, iar 0,7 mil. lei – cheltuielile de judecată. Cele mai considerabile plăți au fost achitate următorilor beneficiari:

- Franck Charles Arif – 35,1 mil. lei;
- SRL Protecția Plantelor – 10,0 mil. lei;
- ÎM MTC Solutions SRL – 4,5 mil. lei;
- persoane fizice – 10,8 mil. lei.

În cadrul subprogramului „*FISM - Programe multifuncționale*” a fost implementat proiectul II al Fondului de Investiții Sociale, creat cu suportul Băncii Mondiale și donatorilor: Republica Federală Germania (KfW), Suedia (SIDA), Comisia Europeană, pentru care pe parcursul anului 2015 au fost utilizate mijloace financiare din grant în mărime de 31,2 mil lei.

Au fost finalizate 30 de subproiecte, care includ lucrări de renovare a grădinițelor și școlilor, complexelor educaționale, renovarea /construcția sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare, reparația drumurilor locale și pavarea trotuarelor, colectoare solare și rețele de iluminare stradală.

La subprogramul „*Fondul Provocările Mileniului Moldova*” a fost implementat proiectul „*Monitorizare și evaluare, unitatea de management*”, pentru care au fost prevăzute alocații în sumă de 94,6 mil. lei, fiind valorificate 90,8 mil. lei. Au fost implementate următoarele activități:

- finalizarea fazei a III a *Sondajului întreprinderilor și gospodăriilor casnice*, ce va include colectarea datelor de la beneficiarii și părțile interesate ale proiectului Tranziția la Agricultură Performantă. Datele primare colectate în cadrul acestei faze au fost folosite pentru elaborarea Raportului de Încheiere a Programului ”Compact”;
- analiza rezultatelor înregistrate în atingerea scopului și obiectivelor Programului ”Compact”, discrepanțelor între rezultatele așteptate și realizările obținute, analiza cauzelor acestor discrepanțe, etc;
- organizarea evenimentelor și materialelor de comunicare;
- achitarea serviciilor Agentului Financiar și Agentului de Procurări, în conformitate cu acordurile semnate;
- efectuarea auditului financiar al mijloacelor gestionate de către Fondul Provocările Mileniului Moldova.

21. Creditarea netă

La capitolul *creditarea netă* pentru anul 2015 a fost aprobată rambursarea mijloacelor datorate de către beneficiarii recreditați din sursele împrumuturilor interne și/sau externe, precum și debitorii garantați pentru împrumuturile obținute sub garanția de stat externă în sumă totală de 166,1 mil. lei. Ulterior, suma a fost precizată și a constituit 154,3 mil. lei.

Pe parcursul anului, la bugetul de stat au fost încasate mijloace bănești în sumă de 156,8 mil. lei, și anume:

mil. lei

	2014 executat	2015					2015 executat față de 2014 executat	
		aprobat	precizat	executat	executat față de precizat			
					suma	%	suma	%
<i>Creditarea netă, total inclusiv:</i>	-122.4	-166.1	-154.3	-156.8	-2.5	101.6	-34.4	128.1
<i>Grupa principală 23.04</i> <i>(rambursarea împrumuturilor de către instituțiile nefinanciare)</i>	-54.3	-60.8	-55.5	-56.9	-1.4	102.5	-2.6	104.8
<i>Grupa principală 23.06</i> <i>(rambursarea împrumuturilor de către instituțiile financiare)</i>	-13.7	-23.4	-23.3	-29.3	-6.0	125.7	-15.6	213.9
<i>Grupa principală 23.11</i> <i>(restabilirea mijloacelor dezafectate pentru onorarea garanțiilor de stat pentru împrumuturi externe)</i>	-31.3	-34.8	-34.8	-28.3	6.5	81.3	3.0	90.4

Grupa principală 23.14 (rambursarea împrumuturilor de către bugetele de alt nivel)	-23.1	-47.1	-40.7	-42.3	-1.6	103.9	-19.2	183.1
--	-------	-------	-------	-------	------	-------	-------	-------

➤ la **gr.23.04** – rambursarea împrumuturilor de către instituțiile nefinanciare, în bugetul de stat pentru anul 2015, a fost aprobată suma de 60,8 mil. lei, ulterior această sumă a fost precizată constituind suma de 55,5 mil. lei. La finele anului 2015 a fost încasată suma de 56,9 mil. lei, ceea ce reprezintă o supra-executare de 1,4 mil. lei sau 2,5% față de suma precizată pe an, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 102,5%.

➤ la **gr.23.06** - rambursarea împrumuturilor de către instituțiile financiare, pentru anul 2015 a fost aprobată suma de 23,4 mil. lei, ulterior această sumă a fost precizată constituind suma de 23,3 mil. lei. Pe parcursul anului 2015 la buget au fost încasate 29,3 mil. lei, ceea ce reprezintă o supra-executare de 6,0 mil. lei sau 25,7% față de suma precizată pe an, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 125,7%.

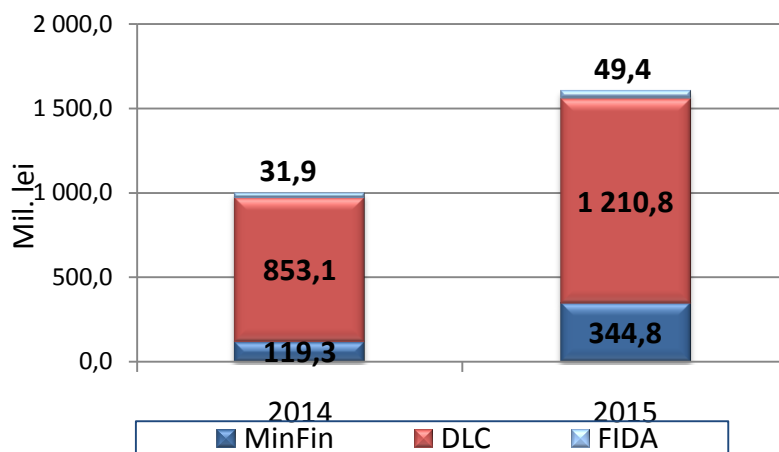
➤ la **gr. 23.11** – restabilirea mijloacelor dezafectate pentru onorarea garanțiilor de stat pentru împrumuturi externe, a fost aprobată suma anuală de 34,8 mil. lei. La situația din 31 decembrie 2015 a fost încasată suma de 28,3 mil. lei, ceea ce reprezintă o executare de 81,3% față de suma precizată pe an.

➤ la **gr.23.14** – rambursarea împrumuturilor de către bugetele de alt nivel, a fost precizată suma anuală de 40,7 mil. lei. La situația din 31 decembrie 2015 în buget a fost încasată suma de 42,3 mil. lei, ceea ce reprezintă o supra-executare de 1,6 mil. lei sau 3,9% față de suma precizată pe an, ceea ce reprezintă o executare în proporție de 103,9%.

Recreditarea de stat

În conformitate cu actele legislative și normative ale Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, **pe parcursul anului 2015** din contul liniilor de creditare și a mijloacelor circulante acumulate (din rambursarea de către IFP a sumelor principale și dobânzilor aferente) pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, au fost recreditați agenți economici, autorități publice locale și instituții financiare participante în sumă de **1041,3 mil. lei, 3,2 mil. dolari SUA, 16,5 mil. Euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi** (recalculat în monedă națională constituie 1605,0 mil. lei), inclusiv: din resurse recreditate din mijloacele circulante acumulate – 858,2 mil. lei, 1,3 mil. dolari SUA și 8,0 mil. Euro (recalculat în monedă națională constituie 1055,5 mil. lei) sau 65,7% din suma totală recreditată.

Împrumuturile recreditate de stat, recalulate în moneda națională, 2014 – 2015 (mil. lei)



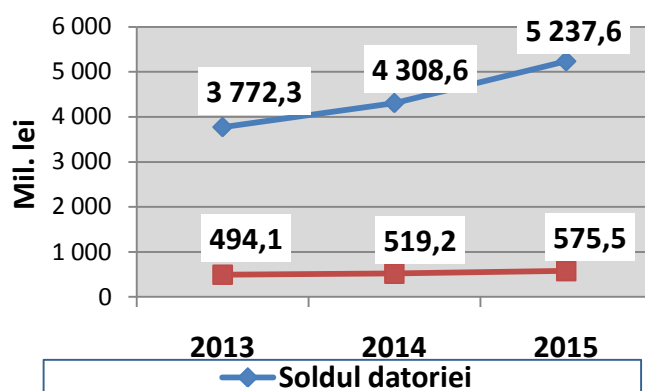
Pe parcursul anului 2015, se constată o creștere a mijloacelor financiare îndreptate spre recreditarea de stat, condiționată de recreditarea continuă a beneficiarilor în vederea implementării proiectelor finanțate din contul împrumuturilor externe de stat cât și de fluctuațiile cursului valutar.

La situația din 31 decembrie 2015 soldul datoriilor beneficiarilor recreditați constituie

2 284,4 mil. lei, 77,8 mil. dolari SUA, 59,4 mil. Euro și 896,9 mil. Yeni Japonezi (echivalent 5 237,6 mil. lei), majorându-se față de finele anului 2014 cu 929,0 mil. lei sau 21,5%. Această majorare a datoriei este condiționată preponderent de debursarea mijloacelor financiare din contul liniilor de credit și refinanțarea mijloacelor circulante acumulate.

Datoria cu termen expirat la situația din 31 decembrie 2015 se atestă atât la împrumuturile recreditate prin Ministerul Finanțelor, cât și prin Directoratul Liniei de Credit și se cifrează la **341,6 mil. lei, 11,5 mil. dolari SUA și 0,3 mil. Euro** (echivalent 575,5 mil. lei) sau 11,0% din suma datoriilor totale.

Evoluția datoriilor beneficiarilor recreditați, 31.12.2013 - 31.12.2015 (mil. lei)



Graficul prezentat atestă că evoluția:

a) soldului datoriilor are un trend ascendent bine determinat, condiționat de recreditarea continuă a beneficiarilor în vederea implementării noilor proiecte finanțate din surse externe cât și de fluctuațiile cursului valutar;

b) soldul datoriilor cu termen expirat are un trend ascendent nesemnificativ, condiționat preponderent de fluctuațiile cursului valutar.

Ministerul Finanțelor își onorează sarcina de *încasare a datoriilor expirate* prin intermediul serviciilor fiscale teritoriale de stat prin aplicarea măsurilor de executare silită, în conformitate cu legislația în vigoare, față de agenții economici care dețin arierate pe împrumuturile recreditate. Astfel, pe parcursul anului 2015 la bugetul de stat în acest sens au fost încasate **14,2 mil. lei**.

Datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor

La situația din 31 decembrie 2015, datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor pe împrumuturile interne și externe acordate sub garanția de stat a constituit **485,0 mil. lei**, majorându-se cu 64,1 mil. lei de la începutul anului.

La situația din 31 decembrie 2015, datoriile debitorilor garantați pentru sumele dezafectate din bugetul de stat ca urmare a activării garanției de stat pentru *împrumuturi externe* a reprezentat **482,6 mil. lei (24,5 mil. dolari SUA)**. Pe parcursul anului 2015 soldul datoriei debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor, *exprimat în lei moldovenești*, s-a majorat cu 64,1 mil. lei în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2014 (418,4 mil. lei, echivalentul a 26,8 mil. dolari SUA), pe când soldul datoriei debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor, *exprimat în dolari SUA*, a înregistrat o micșorare cu 2,2 mil. dolari SUA.

Totodată, la situația din 31 decembrie 2015, *datoria cu termen expirat* a debitorilor garantați pentru *împrumuturile externe* a constituit **447,0 mil. lei (22,7 mil. dolari SUA)**. Datoria cu termen expirat pe parcursul anului 2015, *exprimată în lei moldovenești*, a cunoscut un trend crescător, majorându-se cu 56,2 mil. lei, în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2014 (390,8 mil. lei), această creștere fiind cauzată în cea mai mare parte de majorarea ratei de schimb a monedei naționale față de alte valute străine. Totodată, soldul datoriei cu termen expirat pe parcursul anului 2015, *exprimat în dolari SUA*, a înregistrat o micșorare cu 2,3 mil. dolari SUA în comparație cu cel de la situația din 31 decembrie 2014 (25,0 mil. dolari SUA).

La situația din 31 decembrie 2015, datoria debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor formată în urma executării garanțiilor de stat pentru împrumuturi interne constituie 2432,1 mii lei, ce reprezintă dobânda și penalitatea calculată pentru dezafectarea mijloacelor bugetare. În luna februarie 2015 în adresa S.A. „Flamingo-96” mun. Bălți și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, i-ai fost expediate scrisorile cu cererea de a întreprinde măsurile urgente pentru achitarea acestei datorii precum și semnarea actelor de verificare. Astfel, de către reprezentantul statului va fi efectuată reevaluarea bunurilor de care dispune S.A. „Flamingo-96” și elaborat graficul de stingere a datoriei.

22. Relațiile bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale

La baza relațiilor interbugetare între bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale pentru toate autoritățile publice locale stau prevederile Legii nr. 267 din 1 noiembrie 2013, prin care au fost operate modificări și completări la Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și Codul fiscal

nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997, Legii bugetului de stat pe anul 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015 (cu modificările și completările ulterioare), precum și a altor acte legislative și normative.

În componența bugetului de stat pe anul 2015, pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale de ambele nivele, au fost aprobate transferuri cu destinație generală în sumă de 1 192,2 mil. lei, dintre care din fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale pentru nivelarea posibilităților financiare 980,8 mil. lei și din fondul de compensare, pentru depășirea discrepanțelor (riscurilor) legate de reformarea sistemului de raporturi interbugetare 211,4 mil. lei. Transferurile în cauză au fost suplimentate cu 1,8 mil. lei, astfel constituind 1 194,0 mil. lei.

Concomitent, transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat, în condiții noi, către bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost aprobate în sumă de 6 211,3 mil. lei, fiind suplimentate ulterior cu 8,9 mil. lei și au constituit 6 220,2 mil. lei, dintre care pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar) – 5 902,9 mil. lei, pentru finanțarea competențelor delegate autorităților administrației publice locale – 317,3 mil. lei.

Totodată, conform prevederilor art. 16, alin (8) al Legii bugetului de stat pe anul 2015, transferurile cu destinație specială pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar), în baza deciziilor autorităților publice locale, au fost redistribuite între bugetele locale de nivelul întâi și nivelul al doilea. Astfel, Consiliului raional Cimișlia i-au fost majorate transferurile cu 0,2 mil. lei și au constituit în total 74,4 mil. lei, iar Primăriei orașului Cimișlia transferurile au fost diminuate cu aceeași sumă și au constituit 8,6 mil. lei.

Ținând cont de condițiile dificile a executării bugetului de stat și resursele disponibile limitate, în anul 2015, efectuarea transferurilor de la bugetul de stat la bugetele locale au fost asigurate în mediu la nivel de circa 92,9 la sută, rămânând nealocate 527,0 mil. lei din suma totală (7 414,2 mil. lei), respectiv: transferuri cu destinație generală – 132,8 mil. lei, transferuri cu destinație specială – 394,2 mil. lei (dintre care pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar) – 369,6 mil. lei).

De rînd cu aceasta, pe parcursul anului 2015 din bugetul de stat pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost alocate transferuri cu destinație specială, în sumă de 56,8 mil. lei, după cum urmează:

- în scopul realizării art. 12 al Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și în baza hotărîrilor emise de Guvern au fost transferate către bugetele mijloace financiare, în sumă de 20,7 mil. lei;

- conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.796 din 29 octombrie 2015 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pe anul 2015” au fost transferate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare pentru activitățile de reintegrare a țării din Programul aprobat, în sumă totală de 1,4 mil. lei;

- conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.836 din 13 septembrie 2010 "Cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni" au fost transferate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare în sumă totală de 13,8 mil. lei;

- conform prevederilor Legii nr.154-XVI din 5 iulie 2007 privind acordarea compensației unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație din mediu rural, au fost alocate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare, în sumă de circa 0,04 mil. lei;

- conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.403 din 16 iunie 2015 „Privind finanțarea lucrărilor de renovare a instituțiilor de învățămînt primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale în anul 2015” au fost transferate bugetelor unităților administrativ-teritoriale mijloace financiare pentru finanțarea lucrărilor executate, în sumă totală de 6,9 mil. lei;

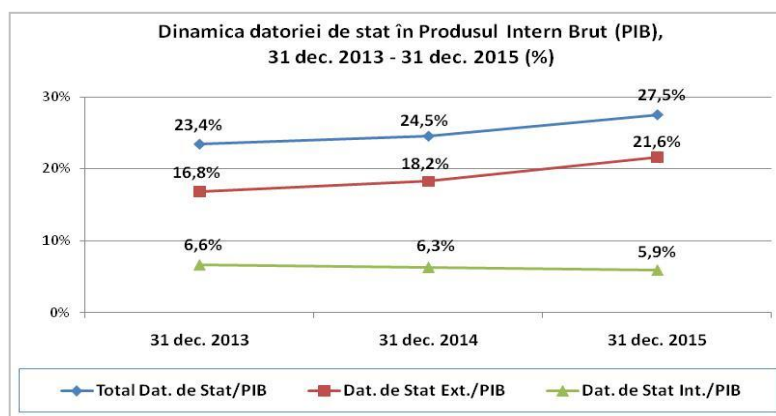
- pe parcursul anului 2015, conform unor hotărîri ale Guvernului, din fondul de rezervă al Guvernului, au fost alocate bugetelor unităților administrativ-teritoriale pentru diverse scopuri 14,0 mil. lei (Informația privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în 2015, se reflectă în tabela de la pagina 259-260.

23. Datoria de stat, garanțiile de stat

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2015, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat în sumă de **37 766,5 mil. lei**. Ulterior, această sumă a fost precizată și a constituit **37 485,0 mil. lei**.

La situația din 31 decembrie 2015, soldul datoriei de stat⁷ a fost compus din **1 337,0 mil. dolari SUA** datorie de stat externă și **7 225,4 mil. lei** datorie de stat internă.

Ponderea datoriei de stat în PIB, la situația din 31 decembrie 2015, a constituit **27,5%**, înregistrînd o majorare în raport cu situația de la sfîrșitul anului 2014 cu 3,0 p.p.



Datoria de stat externă

⁷ Soldul datoriei de stat exprimat în lei, la situația din 31.12.2015, a constituit 33 509,2 mil. lei.

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2015, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat externe în sumă de **1 472,4 mil. dolari SUA**. Ulterior, această sumă a fost precizată și a constituit **1 488,0 mil. dolari SUA**.

La situația din 31 decembrie 2015, soldul datoriei de stat externe a constituit **1 337,0 mil. dolari SUA**, fiind formată în totalitate din datorie de stat externă directă.

Conform *structurii pe instrumente*, datoria de stat externă, la sfârșitul anului 2015, a fost compusă din *împrumuturi de stat* în sumă de **1 173,8 mil. dolari SUA** și *alocarea DST* în sumă de **163,2 mil. dolari SUA**.

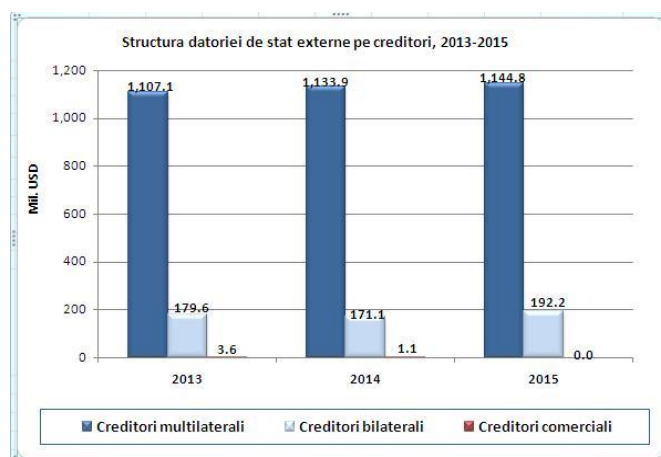
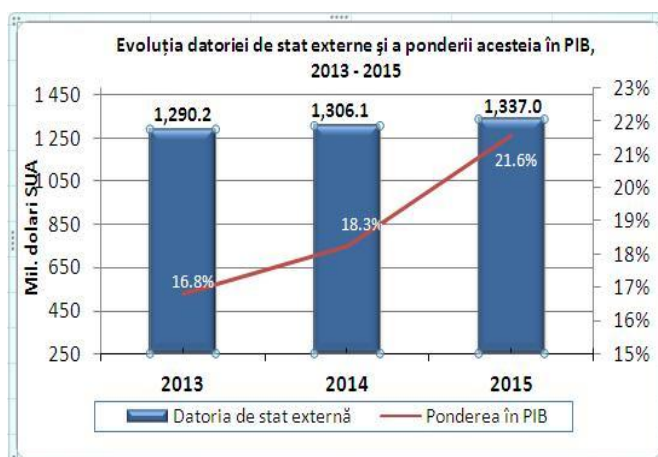
Soldul datoriei de stat externe, exprimat în *dolari SUA*, la situația din 31 decembrie 2015, s-a majorat cu 30,9 mil. dolari SUA sau cu 2,4%, comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2014. Această modificare poate fi justificată prin finanțarea externă netă pozitivă în valoare de **95,1 mil. dolari SUA**, care a fost atenuată de fluctuația negativă a ratei de schimb a dolarului SUA față de alte valute în sumă de **64,2 mil. dolari SUA**.

Ca *pondere în PIB*, la 31 decembrie 2015, datoria de stat externă a înregistrat **21,6** la sută, majorându-se comparativ cu situația din 31 decembrie 2014, cu 3,3 p.p.

În *structura datoriei de stat externe pe creditori*, creditorii multilaterali continuă să fie principalii creditori ai Guvernului Republicii Moldova. Datoria de stat externă față de **creditorii multilaterali**, la situația din 31 decembrie 2015, a constituit **1 144,8 mil. dolari SUA** (85,6%) din soldul total al datoriei de stat externe, fiind cu 10,9 mil. dolari SUA mai mare decât la finele anului 2014. Cea mai mare pondere în soldul datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali o deține AID cu 47,4%, urmată de FMI – cu 25,3%, BEI – cu 12,7% și FIDA – cu 5,4% și alți creditori cu o pondere cumulativă sub 10 la sută.

Datoria de stat externă față de **creditorii bilaterali** a constituit **192,2 mil. dolari SUA** (14,4%), majorându-se cu 21,1 mil. dolari SUA comparativ cu sfârșitul anului 2014. Guvernului Rusiei îi revine ponderea majoră de circa 27,7% din datoria față de creditorii bilaterali.

Datoria de stat externă față de **creditorii comerciali** (1,1 mil. dolari SUA la 31 decembrie 2014) fiind formată din datoria față de banca germană AKA Ausfuhrkredit-Ge a fost achitată integral pe parcursul anului 2015.

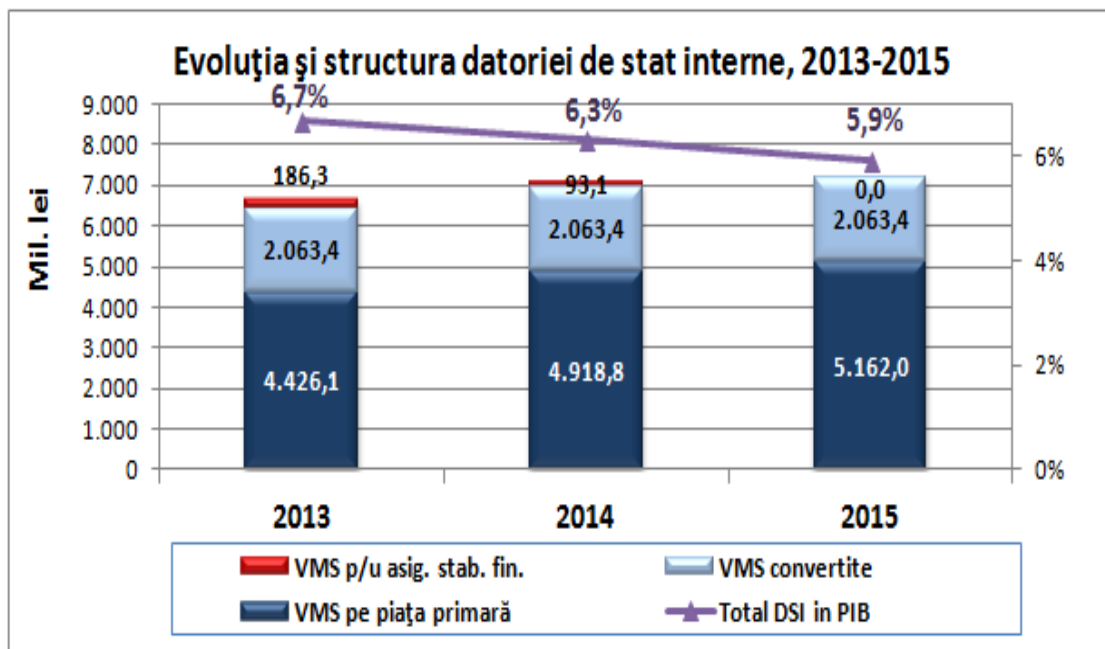


Datoria de stat internă

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2015, a fost aprobat inițial plafonul datoriei de stat interne în sumă de **7 582,2 mil. lei**. Ulterior, această sumă a fost precizată și a constituit **6 982,2 mil. lei**.

La situația din 31 decembrie 2015, soldul datoriei de stat interne a constituit **7225,4 mil. lei**, dintre care:

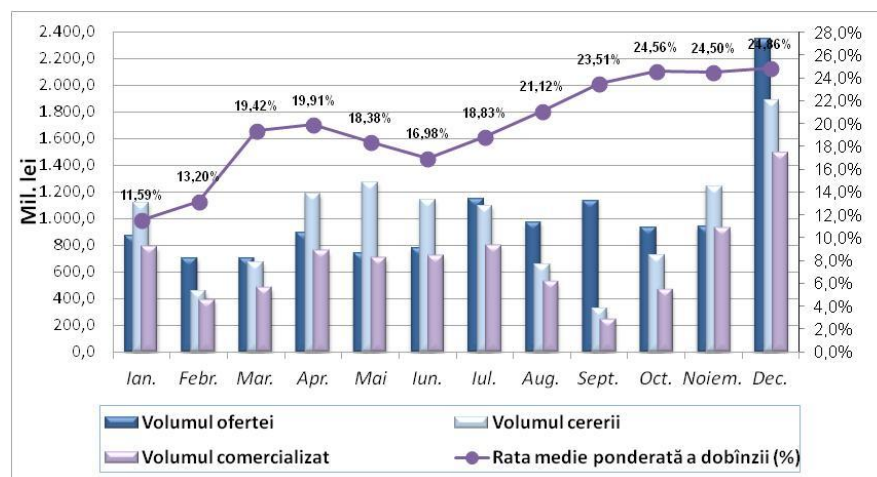
- | | |
|-------------------------------|----------------------------|
| 1) VMS emise pe piața primară | - 5 162,0 mil. lei (71,4%) |
| 2) VMS convertite | - 2 063,4 mil. lei (28,6%) |



Comparativ cu situația din 31 decembrie 2014, datoria de stat internă s-a majorat cu **150,1 mil. lei** sau cu 2,1 la sută. Modificarea soldului datoriei de stat interne s-a produs din contul *majorării emisiunii nete a VMS pe piața primară* cu 243,2 mil. lei și *răscumpărării VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare* în sumă de 93,1 mil. lei.

Ca pondere în PIB, datoria de stat internă a înregistrat 5,9 la sută (conform estimărilor), micșorându-se comparativ cu anul 2014 cu 0,4 p.p.

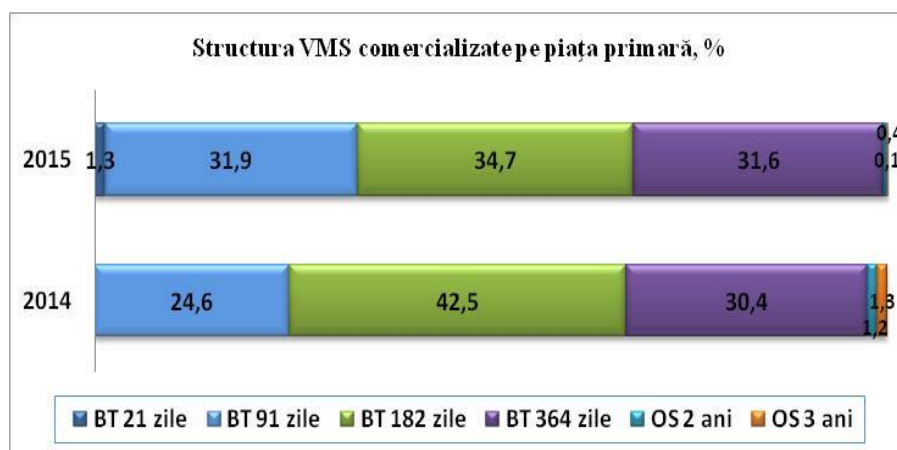
Valorile mobiliare de stat emise pe piață primară. Pe parcursul anului 2015, prin cele 78 licitații, Ministerul Finanțelor a oferit pe piața primară spre vânzare valori mobiliare de stat în sumă de **12215,0 mil. lei**. Cererea la VMS a constituit **11821,5 mil. lei**, fiind inferioară ofertei cu 393,5 mil. lei.



Ca rezultat, *au fost vândute* VMS la prețul de cumpărare în sumă de **8289,1 mil. lei**, ceea ce este cu 88,4 mil. lei mai mare decât volumul VMS comercializat în anul 2014. Totodată, *au fost răscumpărate* VMS ajunse la scadență în perioada de referință în sumă de **8045,9 mil. lei**.

Pe piața primară în această perioadă au fost emise 6 tipuri de VMS:

- Bonuri de trezorerie cu maturitatea de 21 de zile;
- Bonuri de trezorerie cu maturitatea de 91 de zile;
- Bonuri de trezorerie cu maturitatea de 182 de zile;
- Bonuri de trezorerie cu maturitatea de 364 de zile;
- Obligațiuni de stat cu maturitatea de 2 ani;
- Obligațiuni de stat cu maturitatea de 3 ani.



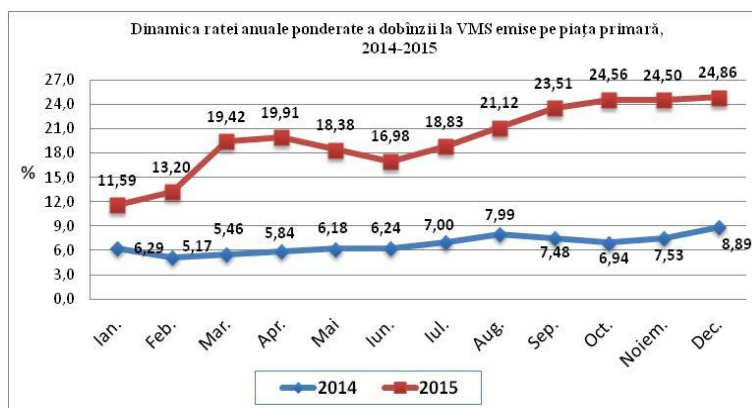
În vederea realizării obiectivului specific al *Programului "Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2015-2017)"*, și anume dezvoltarea pieței interne a VMS, pe parcursul anului 2015 Ministerul Finanțelor a menținut structura emisiunii VMS pe piața primară, preferință fiind acordată emisiunii VMS cu termen mai lung de circulație. La fel, întru consolidarea comunicării cu participanții pieței au fost organizate 3 ședințe cu dealerii primari și participanții pe piața VMS, în cadrul cărora au fost discutate aspecte ce țin de situația pe piața VMS, așteptările și perspectivele de viitor.

Având în vedere criza din sectorul financiar-bancar, cererea redusă pentru VMS cu termen mai lung de circulație, precum și necesitatea stringentă de finanțare a deficitului bugetar, Ministerul Finanțelor a majorat volumul pentru vânzare a bonurilor de

trezorerie cu maturitatea de 91 de zile. Astfel, comparativ cu anul 2014, ponderea bonurilor de trezorerie cu scadența 91 zile în totalul VMS comercializate s-a majorat de la 24,6% pînă la 31,9%, concomitent majorîndu-se relativ ponderea bonurilor de trezorerie cu scadența 364 zile cu 1,2 p.p., ajungînd în perioada de raportare la 31,6 la sută.

Pe parcursul anului 2015 a continuat emisiunea *Obligațiunilor de stat cu dobînda flotantă pe termen de 2 ani*, însa din motivul cererii reduse la acestea volumul comercializat al Obligațiunilor de stat s-a micșorat esențial, suma comercializată a căroră a constituit 29,7 mil. lei. Totodată, *Ministerul Finanțelor a continuat emisiunea pe piața primară a Obligațiunilor de stat cu dobînda fixă pe termen de 3 ani*, volumul comercializat a căroră a constituit 7,7 mil. lei. Însă începînd cu luna august a anului 2015, Ministerul Finanțelor a stopat pe termen nedefinit emisiunea acestora din motivul cererii reduse.

Pe parcursul anului 2015, Ministerul Finanțelor permanent a monitorizat situația pe piața primară a VMS și a comercializat VMS doar la rate acceptabile ale dobînzii. Astfel, în perioada de gestiune ratele maxime ale dobînzii propuse de către investitori pentru VMS au variat de la 18,84% pînă la 28,28%, însă Ministerul Finanțelor nu a acceptat toate ofertele investitorilor, fapt ce a permis menținerea unui nivel optim al ratelor dobînzii la VMS.



Ca rezultat, *rata nominală medie ponderată a dobînzii* la VMS comercializate în anul 2015 a constituit **20,13%**, ce este de 3,0 ori mai mare comparativ cu anul 2014.

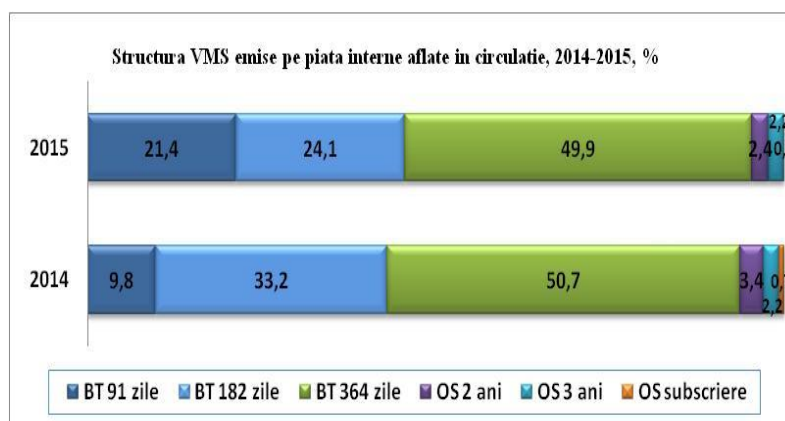
Creșterea ratelor dobînzii la VMS a stimulat interesul investitorilor pentru VMS. Astfel, volumul VMS procurat de investitorii nebancari a crescut comparativ cu anul 2014 cu 696,3 mil. lei, înregistrînd 1295,8 mil. lei, iar ponderea acestora în volumul total comercializat s-a majorat semnificativ și a constituit **15,6%**. Totuși băncile comerciale continuă să rămână principalii investitori în VMS, cu o pondere de **84,4%** în totalul VMS procurate.

La situația din 31 decembrie 2015, pe piața valorilor mobiliare de stat activau **9 dealeri primari**. Pe parcursul anului 2015, dealerii primari au procurat VMS în volum de 7686,3 mil. lei la prețul de cumpărare, ceea ce constituie cca. 63,0 la sută din volumul oferit de către Ministerul Finanțelor.

Din volumul total de VMS adjudecate, **83,1%** (6390,5 mil. lei) au fost procurate de către dealerii primari în numele și din cont propriu.

Printre cele mai active bănci - dealeri primari, care s-au evidențiat pe piața primară a VMS în anul 2015, se numără: BC”Moldindconbank” S.A., BC”Victoriabank” S.A., BC”Moldova-Agroindbank” S.A. și BC”Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” S.A..

*Volumul VMS emise pe piața primară aflate în circulație la situația din 31 decembrie 2015 a constituit **5162,0 mil. lei**. Ponderea majoră în VMS aflate în circulație o constituie bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile (49,9%), urmată de bonurile de trezorerie cu scadența 182 zile (24,1%) și 91 zile (21,4%). Comparativ cu anul 2014, bonurile de trezorerie cu scadența 364 zile și 182 zile aflate în circulație s-au micșorat cu 0,8 p.p. și 9,1 p.p. respectiv, iar bonurile de trezorerie cu scadența 91 zile s-au majorat cu 11,6 p.p.*



*Scadența medie ponderată anuală a VMS emise la situația din 31 decembrie 2015 s-a micșorat cu 22 zile față de situația de la începutul anului și a constituit **211 zile**.*

În componența datoriei de stat interne, valorile mobiliare de stat convertite la începutul anului 2015 au constituit **2063,4 mil. lei** sau 29,2%.

În anul 2015, au fost reemise și răscumpărate VMS convertite în sumă totală de **8432,2 mil. lei**. *Termenul mediu de circulație* a VMS convertite a constituit 91 zile.

Rata medie ponderată a dobânzii pentru VMS convertite răscumpărate în anul 2015 a constituit **13,57 %**, iar *rata medie ponderată a dobânzii* pentru VMS convertite comercializate în anul 2015 a constituit **18,26 %**

În Legea bugetului de stat pe anul 2015 nu a fost prevăzută răscumpărarea valorilor mobiliare de stat convertite, avînd în vedere necesitatea prioritizării programelor de cheltuieli ale bugetului de stat pe termen mediu.

Astfel, *volumul VMS convertite în circulație* a rămas la nivelul de la începutul anului și la situația din 31 decembrie 2015 au constituit **2063,4 mil. lei**. Ca pondere în datoria de stat internă, VMS convertite s-au micșorat comparativ cu situația de la începutul anului cu 0,6 p.p. în legătură cu majorarea datoriei de stat interne ca rezultat a emisiunii nete pozitive a valorilor mobiliare de stat pe piața primară.

La situația din 31 decembrie 2014, volumul valorilor mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare aflate în circulație a constituit **93,1 mil. lei**.

Pe parcursul anului 2015, în conformitate cu Acordul nr.7 privind emisiunea și răscumpărarea obligațiunilor de stat din 25 octombrie 2011, semnat între Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor și „Banca de Economii” S.A., Ministerul Finanțelor a răscumpărat Obligațiuni de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare în sumă de **93,14 mil. lei**. Concomitent, suma dobânzii (cuponului) achitată pentru Obligațiunile de stat a constituit **5818,09 lei**.

La 30.12.2015 a fost răscumpărată ultima tranșă a VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare, fiind astfel răscumpărate în totalitate aceste VMS.

În conformitate cu Legea nr.190 din 30 septembrie 2011 privind unele masuri suplimentare de asigurare a stabilității financiare, taxa specială calculată pentru anul 2014 în sumă totală de **6,92 mil. lei** a fost achitată de către băncile comerciale pînă la 31 ianuarie 2015.

În anul 2015, BC „Investprivatbank” în proces de lichidare a transferat la bugetul de stat din valorificarea activelor sale mijloace bănești în sumă de **5,0 mil. lei**. Astfel, la 31 decembrie 2015, datoria BC „Investprivatbank” în proces de lichidare față de Ministerul Finanțelor a constituit **362,0 mil. lei**.

Garanțiile de stat

În vederea asigurării stabilității sistemului financiar, Ministerul Finanțelor, în numele Guvernului, a emis în temeiul prevederilor Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Hotărîrii Guvernului nr.938 din 13 noiembrie 2014 ”Cu privire la asigurarea stabilității macroeconomice în contextul conjuncturii regionale” și Hotărîrii Guvernului nr.124 din 30 martie 2015 ”Cu privire la asigurarea stabilității sistemului bancar din Republica Moldova” garanții de stat pentru garantarea creditelor de urgență acordate de Banca Națională a Moldovei, în sumă de pînă la 14840 milioane lei.

La situația din 31 decembrie 2015, soldul garanțiilor de stat interne a constituit **13689,2 mil. lei**, care comparativ cu situația de la începutul anului 2015 s-a majorat cu **7239,2 mil. lei** urmare a sumelor valorificate a creditelor de urgență contractate de către ”Banca de Economii” S.A., BC ”Banca Socială” S.A. și BC ”Unibank” S.A. de la Banca Națională a Moldovei.

Pe parcursul anului 2015 nu au fost emise garanții de stat pentru împrumuturi în favoarea creditorilor externi. Astfel, la situația din 31 decembrie 2015, soldul garanțiilor de stat externe a constituit zero lei.

Deservirea datoriei de stat

Deservirea datoriei de stat externe. În conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2015, pentru deservirea datoriei de stat externe pe parcursul anului 2015, inițial au fost prevăzute mijloace în sumă de **1 174,7 mil. lei (60,9 mil. dolari SUA)**, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **396,9 mil. lei (20,6 mil. dolari SUA)**;
- pentru rambursarea sumei principale – suma de **777,8 mil. lei (40,3 mil. dolari SUA)**.

În urma rectificării Legii bugetului de stat, suma pentru deservirea datoriei de stat externe a fost precizată și a constituit **1 000,4 mil. lei (52,9 mil. dolari SUA)**, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **269,5 mil. lei (14,2 mil. dolari SUA)**;
- pentru rambursarea sumei principale – suma de **731,0 mil. lei (38,7 mil. dolari SUA)**.

De facto, pe parcursul anului 2015, pentru deservirea datoriei de stat externe au fost utilizate mijloace în sumă de **974,0 mil. lei (51,8 mil. dolari SUA)**, reprezentând o executare de 97,4% din suma anuală rectificată, inclusiv:

- pentru plata dobânzii – suma de **249,7 mil. lei (13,3 mil. dolari SUA)**, ceea ce constituie 92,7% din suma rectificată pe an.

- pentru rambursarea sumei principale – suma de **724,3 mil. lei (38,5 mil. dolari SUA)**, ceea ce constituie o executare de 99,1% din suma rectificată pe an.

În anul 2015, cea mai mare pondere în totalul deservirii datoriei de stat externe o reprezintă deservirea pentru împrumuturile externe în favoarea **creditorilor multilaterali** – **76,2%**, urmată de deservirea datoriei de stat externe în favoarea **creditorilor bilaterali** – **21,4%** și deservirea pentru împrumuturile externe în favoarea **creditorilor comerciali** – **2,5%**.

De menționat este că cele mai mari plăți în scopul deservirii datoriei de stat externe, au fost efectuate în anul 2015, în favoarea BIRD cu o pondere de 21,6% (11,2 mil. dolari SUA), urmată de deservirea datoriei de stat externe în favoarea AID cu o pondere de 21,2% (11,0 mil. dolari SUA), și BERD cu o pondere de 11,5% (5,9 mil. dolari SUA).

Deservirea datoriei de stat interne. În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2015, pentru deservirea datoriei de stat interne pe parcursul anului 2015, inițial au fost prevăzute mijloace în sumă de **956,8 mil. lei**, inclusiv:

- pentru serviciul datoriei de stat interne – suma de 863,7 mil. lei;
- pentru răscumpărarea sumei principale – suma de 93,1 mil. lei.

În urma rectificării Legii bugetului de stat, suma pentru deservirea datoriei de stat interne a fost precizată și a constituit **887,8 mil. lei**, inclusiv:

- pentru serviciul datoriei de stat interne – suma de 794,7 mil. lei;
- pentru răscumpărarea sumei principale – suma de 93,1 mil. lei.

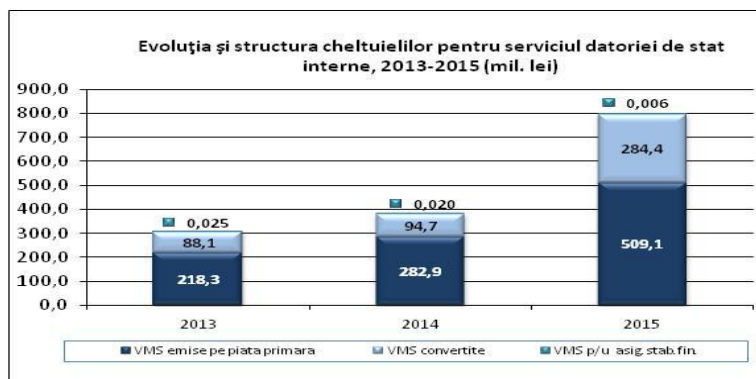
Pentru deservirea datoriei de stat interne, de facto, în anul 2015 au fost utilizate mijloace bănești în sumă de **886,7 mil. lei**, reprezentând o executare de 99,9% din suma anuală precizată. inclusiv:

- 793,6 mil. lei pentru serviciul datoriei de stat interne.
- 93,1 mil. lei pentru răscumpărarea sumei principale;

Din suma totală pentru serviciul datoriei de stat interne au fost utilizate:

- **509,1 mil. lei** pentru plata dobânzii și cupoanelor la VMS emise pe piața primară (64,2%);
- **284,4 mil. lei** pentru plata dobânzii la VMS convertite (35,8%);

- **0,006 mil. lei** pentru plata cupoanelor la VMS emise pentru asigurarea stabilității financiare.



24. Descrierea bilanțului contabil al bugetului de stat

Conform bilanțului contabil pe anul 2015, balanța activelor și pasivelor la finele anului 2015 a constituit 2106280,3 mii lei. Pe parcursul anului 2015 au fost operate unele modificări la soldurile de intrare pentru anul 2014, reflectate în tabelul următor.

mii lei

Denumirea și codurile conturilor de bilanț	Modificarea soldului la începutul anului 2014	
	Activ	Pasiv
Cont curent al bugetului de stat (1101)	+52615,5	
Contul curent al bugetului de stat pentru mijloacele speciale (1401)	-40893,3	
Cont curent pentru mijloace intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat (1613)	+180,7	
Cont curent pentru fonduri speciale ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat (1501)	-52458,4	
Cont curent al bugetului de stat pentru mijloacele granturilor interne și externe, creditelor externe, altor încasări și transferuri aferente proiectelor finanțate din surse externe (1681)	+2865,0	
Rezultatul executării bugetului de stat (9101)		+52615,5
Rezultatul executării mijloacelor speciale ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat (9105)		-40893,3
Rezultatul executării mijloacelor din granturi și împrumuturi externe pentru realizarea proiectelor investiționale (9107)		+2865,0
Rezultatele executării fondurilor speciale ale bugetului de stat (9106)		-52458,4
Rezultatul executării mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat (9110)		+180,7
Total active și pasive	-37690,5	-37690,5

Modificările soldurilor mijloacelor bănești la începutul anului 2015 au fost condiționate de următoarele.

- La *componenta de bază* soldul s-a majorat cu 52615,5 mii lei, inclusiv:
 - de la transferarea soldurilor de mijloace speciale în suma de 39281,6 mii lei,
 - de la transferarea la componenta de bază a soldurilor de la componenta fonduri speciale în sumă de 13333,9 mii lei,

➤ *La componenta mijloace speciale* soldul s-a micșorat cu 40893,3 mii lei, inclusiv:

- de la transferarea sumei de 39281,6 mii lei la componenta de bază,
- de la trecerea sumei de 180,7 mii lei la contul curent pentru mijloace intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat,
- de la transferarea sumei de 1431,0 mii lei la componenta proiecte finanțate din surse externe.

➤ *La mijloacele intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat* soldul s-a majorat cu 180,7 mii lei, inclusiv:

- din contul mijloacelor speciale în sumă de 180,7 mii lei, mijloace transferate la contul mijloacelor intrate temporar în posesia instituțiilor finanțate din bugetul de stat,

➤ *La componenta fonduri speciale* soldul s-a micșorat cu 52458,4 mii lei, inclusiv:

- prin **micșorarea soldurilor** în sumă de 13333,9 mii lei și transferarea la componenta de bază,

- prin **majorarea soldurilor** fondurilor speciale în suma 169,2 mii lei,

- prin **micșorarea soldurilor** în sumă de 39293,7 mii lei transferarea mijloacelor financiare conform Hotărîrii Guvernului nr.870 din 22.12.2015

➤ *La proiecte finanțate din surse externe* soldul mijloacelor la începutul anului s-a majorat cu 2865,0 mii lei, din contul transferurilor între componentele bugetului de stat.

Ca rezultat, a fost modificat balanța activelor și pasivelor la începutul anului 2015 cu suma totală de 37690,5 mii lei.

După operarea modificărilor respective, balanța activelor și pasivelor la începutul anului 2015 a constituit 2068589,7 mii lei, iar la finele anului 2015 – 2327833,1 mii lei.

Soldurile mijloacelor bănești ale bugetului de stat și instituțiilor finanțate din bugetul de stat se prezintă în tabela următoare.

mii lei

Denumirea indicatorului	Total	Inclusiv		
		Pe conturile curente în CUT	pe conturi BNM	Pe conturile bancare, peste hotare sau în interiorul țării, inclusiv conturi valutare
<i>Componenta de bază</i> (1101, 1104, 1105, 1108, 1621)	1215314,5	1110534,2	85036,8	19743,5
<i>Mijloace speciale</i> (1401, 1403, 1478, 1480, 1601, 1613, 1617, 1622)	25577,6	17526,6	166,5	7319,7 564,8
<i>Fonduri speciale</i> (1501, 1505, 1578)				
<i>Proiecte investiționale</i> (1681, 1682, 1678)	1086941,0	859745,2		227195,8
Total – componente ale bugetului de stat	2327833,1	1987806,0	85203,3	254823,8

25. Datoriile debitoare și creditoare ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat (descifrarea datoriilor, măsurile întreprinse pentru monitorizarea și reducerea lor)

La situația din 31 decembrie 2015 la bugetul de stat pe toate componentele s-au înregistrat **datorii debitoare** în sumă totală de 1123,2 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – 126,5 mil. lei, mijloace speciale – 163,9 mil. lei, fonduri speciale – 51,2 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 781,6 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2014, datoriile debitoare totale ale executorilor de buget finanțați de la bugetul de stat s-au majorat cu 39,2 mil. lei.

Datoriile debitoare cu termen de achitare expirat ale bugetului de stat pe toate componentele la situația din 31 decembrie 2015 au constituit 122,4 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – 10,1 mil. lei, mijloace speciale – 101,9 mil. lei și fonduri speciale – 10,4 mil. lei.

Pe parcursul anului, datoriile debitoare cu termen de achitare expirat s-au micșorat cu 3,8 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – cu 3,2 mil. lei, mijloace speciale – cu 9,1 mil. lei și s-au majorat pe fonduri speciale – cu 8,5 mil. lei.

Unii executori de buget au admis creșterea datoriilor debitoare cu termen de achitare expirat, printre care: Agenția Rezerve Materiale – cu 100,3 mil. lei, Ministerul Afacerilor Interne – cu 3,8 mil. lei, Academia de Știință a Moldovei – cu 1,4 mil. lei, Serviciul de Informații și Securitate – cu 1,3 mil. lei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – cu 1,0 mil. lei, Ministerul Finanțelor – cu 0,9 mil. lei, Ministerul Justiției – cu 0,3 mil. lei, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor cu – 0,2 mil. lei.

La situația din 31 decembrie 2015 la bugetul de stat s-au înregistrat **datorii creditoare** în sumă totală de 1225,0 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – 1046,1 mil. lei, mijloace speciale – 59,3 mil. lei, fonduri speciale – 10,9 mil. lei și proiecte finanțate din surse externe – 108,7 mil. lei.

Comparativ cu situația din 31 decembrie 2014, datoriile creditoare totale ale executorilor de buget finanțați de la bugetul de stat s-au majorat cu 530,1 mil. lei.

Din suma totală a datoriilor menționate, **datoriile creditoare cu termen de achitare expirat** ale bugetului de stat la situația din 31 decembrie 2015 au constituit 657,7 mil. lei, inclusiv pe: componenta de bază – 635,2 mil. lei, mijloace speciale – 19,3 mil. lei și pe fonduri speciale – 3,2 mil. lei.

Comparativ cu anul 2014, datoriile creditoare cu termen de achitare expirat s-au majorat cu 613,6 mil. lei, inclusiv pe: componenta bază – cu 599,8 mil. lei, mijloace speciale – cu 10,8 mil. lei și pe fonduri speciale – 3,0 mil. lei.

Unii executori de buget au admis creșterea datoriilor creditoare cu termen de achitare expirat, printre care: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – cu 314,6 mil. lei, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – cu 208,9 mil. lei, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene – cu 46,4 mil. lei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor cu 39,7 mil. lei, Ministerul Sănătății – cu 9,9 mil. lei, Ministerul Justiției – cu 7,3 mil. lei, Agenția Rezerve Materiale – cu 6,2 mil. lei, Academia de Știință a Moldovei – cu 3,4 mil. lei, Ministerul Mediului – cu 3,3 mil. lei, Ministerul Economiei – cu 1,3 mil. lei, Consiliul Superior al Magistraturii – cu 0,9 mil. lei, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor cu – 0,7 mil. lei.

V. Informația privind rezultatele monitoringului economico-financiar a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în anul 2015 (structura, obligațiuni fiscale, datorii, riscuri, etc.)

I. Prezentare generală

La situația din 30 septembrie 2015, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Ministerului Economiei (în continuare – Agenția Proprietății Publice), sunt incluse 249 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 6 486,5 mil. lei și 114 societăți comerciale cu capital de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 5 413,4 mil. lei, din care proprietatea statului – 3 876,4 mil. lei sau 71,6 la sută. Din numărul total al societăților comerciale, 72 societăți comerciale dețin capital integral sau majoritar de stat în mărime de 3 356,0 mil. lei, din care proprietatea statului – 3 222,8 mil. lei sau 96,0 la sută.

Din 114 societăți comerciale cu capital de stat, la 26 entități economice cota statului în capitalul social constituie 100,0%, la 30 entități economice – de la 75,0% până la 99,9%, la 16 entități economice – de la 50,0% până la 74,9%, la 15 entități economice – de la 25,0% până la 49,9%, la 6 entități economice – de la 10,0% până la 24,9%, iar la 21 entități economice – până la 9,9 la sută.

Tabelul 1.1

Structura proprietății statului în cadrul societăților comerciale cu capital de stat

Cota statului în capitalul social, %	Numărul societăților comerciale
100,0	26
75,0 – 99,9	30
50,0 – 74,9	16
25,0 – 49,9	15
10,0 – 24,9	6
până la 9,9	21

Din numărul total de entități economice cu capital de stat, 7 întreprinderi de stat se află pe teritoriul Ucrainei, iar 3 întreprinderi de stat și 1 societate comercială cu capital de stat – pe teritoriul UTA Găgăuzia.

Procedura lichidării și insolvabilității este aplicată față de 25 întreprinderi de stat și 37 societăți comerciale (inclusiv 21 societăți comerciale cu cotă majoritară a statului în capitalul social), conform prevederilor Codului Civil nr. 1107-XV din 06 iunie 2002 și Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Din totalul entităților economice incluse în Registrul patrimoniului public, nu au fost supuse monitoringului financiar 14 întreprinderi de stat și 10 societăți comerciale (inclusiv 6 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat), care sunt înregistrate la Camera Înregistrării de Stat, dar nu desfășoară activitate.

Prin urmare, la situația din 30 septembrie 2015, Lista întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, monitorizate de către Ministerul Finanțelor, include 200 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 6 140,1 mil. lei, și 45 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în mărime de 3 065,8 mil. lei, din care proprietatea statului – 2 969,0 mil. lei sau 96,8 la sută.

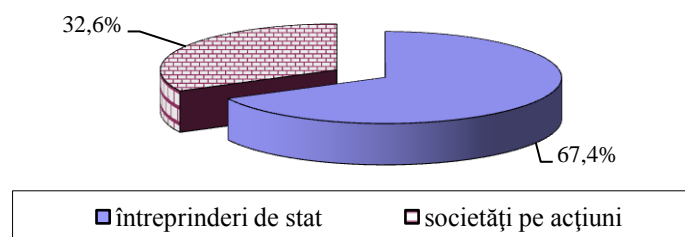


Figura 1.1. Structura proprietății statului

Concomitent, în perioada de raportare, din numărul total al entităților economice incluse în lista prenotată, 43 întreprinderi de stat și 11 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat nu au fost supuse monitorizării financiare întrucât fie nu au prezentat rapoartele statistice trimestriale în modul stabilit de legislația în vigoare, fie nu au fost incluse în sfera de cercetare efectuată în conformitate cu criteriile stabilite de Biroul Național de Statistică.

Astfel, reieșind din cele expuse anterior, se menționează că, în perioada analizată, au fost supuse monitorizării financiare de facto 157 întreprinderi de stat și 34 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, inclusiv 11 societăți comerciale cu capital integral de stat, care au prezentat rapoartele statistice trimestriale organelor teritoriale ale Biroului Național de Statistică și au fost incluse în sfera de cercetare.

Monitoringul activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat în trimestrul III al anului 2015 a fost efectuat în baza raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, prezentat de către Biroul Național de Statistică, datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate, achitate și restanțele admise), precum și datelor cu privire la datoria publică, monitorizată de către Ministerul Finanțelor conform art.12 din Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr.419-XVI din 22 decembrie 2006.

La studierea rezultatelor monitoringului financiar al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, urmează a se ține cont de faptul că, unele din entitățile economice nu au fost supuse monitorizării financiare pentru trimestrul III al anului 2014. În acest sens, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzări și a costurilor și cheltuielilor va fi analizată luând în calcul baza comparabilă a entităților economice, ce nu include, pentru trimestrul III al anului 2015, valoarea indicatorilor întreprinderilor de stat, care în perioada similară a anului 2014, fie nu au prezentat raportul „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” fie nu au fost incluse în sfera de cuprindere a cercetării.

Totodată, remarcăm că, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.318 din 07 mai 2014 „Cu privire la reorganizarea unor întreprinderi din sectorul termoelectric” S.A. „Termoelectrica” a fost reorganizată prin fuziune (absorbție) a S.A. „CET-1”. În rezultatul reorganizării societăților vizate, menționăm că, indicatorii veniturilor din vânzări, costurilor și cheltuielilor înregistrați de S.A. „Termoelectrica” în trimestrul III, 2014, nu includ indicatorii înregistrați de S.A. „CET-1” în aceeași perioadă, motiv pentru care nu poate fi apreciată la justa valoare evoluția indicatorilor S.A. „Termoelectrica” în trimestrul III al anului 2015. Astfel, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzări și a costurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni va fi analizată luând în calcul baza comparabilă a acestora, unde la indicatorii generalizați ai veniturilor din vânzări și costurilor și cheltuielilor din trimestrul III, 2014 au fost însumați indicatorii S.A. „CET-1” pentru perioada corespunzătoare.

De asemenea, pentru a permite formularea unor concluzii concludente cu privire la situația economico-financiară la 30 septembrie 2015 a entităților cu capital de stat, au fost cumulați indicatorii veniturilor din vânzări și costurilor și cheltuielilor înregistrați în trimestrul I, II și III al anului curent, fiind luate în considerare aspectele menționate anterior.

Suplimentar menționăm că, Ministerul Finanțelor efectuează monitoringul financiar în vederea obținerii unei imagini pertinente cu privire la situația economico-financiară a entităților cu capital integral sau majoritar de stat. Rezultatele monitoringului financiar permit elaborarea prognozelor aferente evoluției viitoare a subiectului analizat și diagnosticarea stării financiare a entităților de către fondatorul/acționarul majoritar al acestora. Totodată, rezultatele monitoringului financiar servesc drept sursă suplimentară de informare în procesul implicării autorităților administrației publice centrale, ce exercită funcții de fondator/acționar majoritar, în administrarea entităților cu capital de stat în limita atribuțiilor legale, inclusiv prin luarea deciziilor de restructurare sau, după caz de atragere a investițiilor private prin privatizare, la consolidarea disciplinei financiare, precum și la sporirea eficienței utilizării patrimoniului public.

II. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat

Conform datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” generalizat, *în perioada trimestrului III al anului 2015*, întreprinderile de stat au încasat venituri totale în cuantum de 2 366,2 mil. lei. Din valoarea acestora veniturile din vânzări constituie 2 333,8 mil. lei, iar alte venituri din activitatea operațională – 32,4 mil. lei.

Potrivit bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate în trimestrul III al anului curent este de 2 328,1 mil. lei și s-a majorat cu 244,5 mil. lei comparativ cu perioada trimestrului III al anului 2014. Majorarea respectivă, a fost generată în mare parte, de creșterea cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări a unor

întreprinderi, în tabelul 2.1 fiind prezentate 10 întreprinderi de stat cu cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări în perioada analizată.

Tabelul 2.1

***Întreprinderile de stat cu cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări,
în perioada trimestrului III al anului 2015***

mil. lei

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea agentului economic</i>	<i>Majorarea față de trimestrul III, 2014</i>
1.	Î.S. Compania Aeriană „Air Moldova”	174,2
2.	Î.S. „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiecte Sociale”	71,8
3.	Î.S. „Moldelectrica”	24,7
4.	Î.S. pentru utilizarea spațiului aerian și deservirea traficului aerian „Moldatsa”	8,9
5.	Î.S. „Centrul Național pentru Frecvențe Radio”	6,6
6.	Î.S. Editorială Poligrafică „Știința”	5,4
7.	Î.S. „Combinatul Poligrafic”	4,3
8.	Î.S. pentru Silvicultură „Orhei”	4,1
9.	Î.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid”	3,5
10.	Î.S. „Poșta Moldovei”	3,1

În baza datelor tabelului 2.1 se constată că, majorarea veniturilor din vânzări a fost condiționată, în mare parte, de creșterea valorică (cu 174,2 mil. lei) a veniturilor din vânzări la Î.S. Compania Aeriană „Air Moldova”. Totodată, majorări considerabile, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, s-au înregistrat și la Î.S. „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiecte Sociale” (cu 71,8 mil. lei) și la Î.S. „Moldelectrica” (cu 24,7 mil. lei).

Efectul pozitiv al majorărilor prenotate a fost parțial afectat de diminuarea cu 107,7 mil. lei a veniturilor din vânzări la 64 întreprinderi de stat. Totodată, din numărul total al acestora, 23 întreprinderi de stat au înregistrat diminuări ale veniturilor din vânzări mai mari de 1 milion lei, dintre acestea evidențiindu-se: Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - cu 31,2 mil. lei, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” – cu 18,0 mil. lei, Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” cu 8,0 mil. lei și Î.S. „Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru „Ingeocad” - cu 4,1 mil. lei. Micșorarea veniturilor din vânzări la întreprinderile de stat respective, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat cu circa 21,5 mil. lei, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

În ceea ce privește structura veniturilor din vânzări pe ramuri ale economiei naționale, este necesar de menționat că majoritatea acestora (57,1% - 1 331,6 mil. lei) din totalul veniturilor din vânzări s-a încasat din activitatea întreprinderilor de stat administrate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (vezi tabelul 2.2).

***Cele mai mari venituri din vânzări ale întreprinderilor de stat în trimestrul III, 2015
grupate pe autorități ale administrației publice centrale***

<i>Nr.</i>	<i>Fondator</i>	<i>Valoarea veniturilor din vânzări (mil. lei)</i>	<i>Pondere (%)</i>
1.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	1 331,6	57,1
2.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	301,8	12,9
3.	Ministerul Economiei	208,9	9,0
4.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	101,6	4,4
5.	Agenția „Moldsilva”	88,0	3,8
6.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	47,3	2,0
7.	Ministerul Afacerilor Interne	43,0	1,8
8.	Ministerul Culturii	40,7	1,7
9.	Agenția Relații Funciare și Cadastru	40,5	1,7

Totodată, 12,9% sau 301,8 mil. lei din veniturile din vânzări totale a revenit veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat administrate de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, iar 9,0% sau 208,9 mil. lei revine veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat administrate de Ministerul Economiei.

Din cele 9 autorități reflectate în tabel, ponderi mai mici au fost înregistrate la veniturile din vânzări obținute de întreprinderile din administrarea Ministerului Afacerilor Interne – 1,8% sau 43,0 mil. lei, Ministerului Culturii și Agenției Relații Funciare și Cadastru – a câte 1,7% sau 40,7 mil. lei și respectiv, 40,5 mil. lei și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 2,0% sau 47,3 mil. lei.

Suplimentar, analizând datele cumulative, se enunță că, la situația din 30 septembrie 2015, întreprinderile de stat au înregistrat venituri din vânzări aferente activității desfășurate în 9 luni ale anului 2015 în mărime de 5 541,4 mil. lei. Conform bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări încasate de întreprinderile de stat este de 5 528,4 mil. lei, cu 408,7 mil. lei mai mare față de 9 luni ale anului 2014. Majorarea respectivă a fost în mare parte generată de creșterea valorică a veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat din administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – cu 351,9 mil. lei, Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor – cu 42,3 mil. lei, Agenției „Moldsilva” – cu 42,2 mil. lei, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – cu 19,6 mil. lei și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – cu 17,2 mil. lei.

În structura veniturilor din vânzări totale înregistrate de către întreprinderile de stat în trimestrul III al anului 2015, ponderea majoritară (82,0% - 1 913,4 mil. lei) a revenit veniturilor obținute din prestarea serviciilor (vezi figura 2.1.), inclusiv venituri din serviciile prestate întreprinderilor – 709,0 mil. lei și din cele prestate populației – 1 204,4 mil. lei.

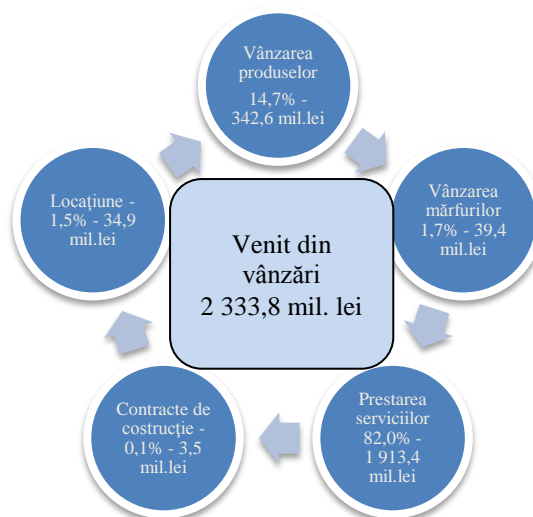


Figura 2.1. Structura veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, în trimestrul III al anului 2015

Totodată, în structura veniturilor din vânzări, veniturile încasate din vânzarea produselor dețin ponderea de 14,7% - 342,6 mil. lei, iar veniturile din vânzarea mărfurilor constituie 1,7% - 39,4 mil. lei, acestea fiind reprezentate de venituri din vânzarea mărfurilor cu amănuntul (19,0 mil. lei) și venituri din vânzarea mărfurilor cu ridicata (20,4 mil. lei).

În partea ce ține de veniturile din locațiune, acestea dețin 1,5% din totalul veniturilor din vânzări sau 34,9 mil. lei, iar din contractele de construcții s-au încasat venituri în cuantum de 3,5 mil. lei sau 0,1 la sută.

Dat fiind faptul că, veniturile din prestarea serviciilor dețin ponderea majoritară în volumul total al veniturilor din vânzări, s-a considerat necesară analiza structurii acestora.

Astfel, majoritatea veniturilor din prestarea serviciilor (72,5% - 1 386,9 mil. lei) sunt constituite din veniturile din prestarea serviciilor de transport și depozitare (vezi tabelul 2.3).

Tabelul 2.3

Structura veniturilor întreprinderilor de stat din prestarea serviciilor în trimestrul III al anului 2015

<i>Nr.</i>	<i>Componente</i>	<i>Valoarea (mil. lei)</i>	<i>Ponderea (%)</i>
1.	Agricultură, silvicultură și pescuit	11,4	0,6
2.	Industria prelucrătoare	1,9	0,1
3.	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	100,5	5,2
4.	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	9,3	0,5
5.	Construcții	10,6	0,5
6.	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	1,3	0,1
7.	Transport și depozitare	1 386,9	72,5
8.	Hoteluri și restaurante	7,4	0,4
9.	Informații și comunicații	251,8	13,2

10.	Tranzacții imobiliare	3,1	0,2
11.	Activități profesionale, științifice și tehnice	52,1	2,7
12.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	41,7	2,2
13.	Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	15,9	0,8
14.	Învățământ	8,0	0,4
15.	Sănătate și asistență socială	7,6	0,4
16.	Activități culturale și de agrement	2,7	0,1
17.	Alte activități de servicii	1,2	0,1
	Total	1 913,4	100,0

Ponderi considerabile s-au înregistrat și la veniturile din prestarea serviciilor de informații și comunicații – 13,2% sau 251,8 mil. lei, de producție și furnizare a energiei electrice și termice, gaze, apă caldă și aer condiționat – 5,2% sau 100,5 mil. lei și din activități profesionale, științifice și tehnice – 2,7% sau 52,1 mil. lei.

De altfel, ponderile minime în componența veniturilor din prestarea serviciilor se atestă la veniturile încasate din prestarea altor servicii – 0,1% sau 1,2 mil. lei, din prestarea serviciilor în domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, întreținerii și reparării autovehiculelor și a motocicletelor – 0,1% sau 1,3 mil. lei, serviciilor în domeniul industriei prelucrătoare – 0,1% sau 1,9 mil. lei și la veniturile din activități culturale și de agrement – 0,1% sau 2,7 mil. lei.

Potrivit datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, în trimestrul III al anului *gestionar*, întreprinderile de stat aveau înregistrate costuri și cheltuieli în valoare de 2 252,2 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, întreprinderile au înregistrat costuri și cheltuieli în mărime de 2 245,9 mil. lei, ceea ce reprezintă cu 223,9 mil. lei mai mult față de valoarea înregistrată în perioada analogică a anului precedent.

În structura costurilor și cheltuielilor înregistrate în trimestrul III al anului curent, ponderea majoritară (29,2% – 657,3 mil. lei) a revenit costurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți (vezi figura 2.2.). Din cuantumul total al costurilor și cheltuielilor respective, costurile și cheltuielile pentru serviciile de transport au înregistrat 5,6 mil. lei, cele de comunicații – 6,3 mil. lei, iar cele pentru prelucrarea materiei prime proprii – 4,5 mil. lei

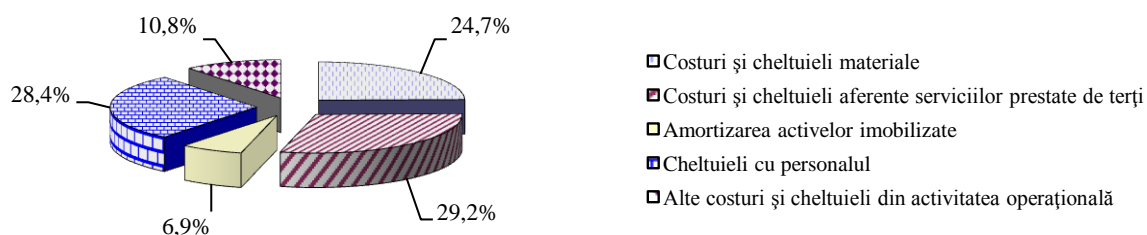


Figura 2.2. Structura costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat, în trimestrul III al anului 2015

O altă pondere semnificativă s-a înregistrat la cheltuielile cu personalul – 28,4% sau 638,6 mil. lei, acestea incluzând și contribuțiile privind asigurările sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Costurile și cheltuielile materiale au înregistrat 24,7% sau 556,9 mil. lei din total costuri și cheltuieli, dintre care costurile și cheltuielile privind materiile prime, materialele, semifabricatele procurate și piesele de schimb utilizate constituie 205,6 mil. lei, iar costurile și cheltuielile aferente combustibilului – 299,0 mil. lei.

Totodată, amortizarea activelor imobilizate a constituit 6,9% din total costuri și cheltuieli sau 155,0 mil. lei, iar ponderea altor costuri și cheltuieli din activitatea operațională reprezintă 10,8% sau 244,4 mil. lei, din cuantumul cărora costurile și cheltuielile aferente locațiunii constituie 163,6 mil. lei, iar costurile și cheltuielile privind dobânzile pentru credite bancare și împrumuturi – 13,1 mil. lei.

Adițional, se enunță că, din cuantumul total de 2 252,2 mil. lei a costurilor și cheltuielilor suportate de către întreprinderile de stat în trimestrul III al anului curent, costurile și cheltuielile aferente activității agricole constituie 31,4 mil. lei, iar ponderile majoritare în structura acestora (34,1% - 10,7 mil. lei) au revenit costurilor și cheltuielilor din producția animalieră și din prestarea serviciilor agricole (vezi figura 2.3.).

Respectiv, costurile și cheltuielile aferente producției vegetale au înregistrat 31,8% sau 10,0 mil. lei din totalul costurilor și cheltuielilor aferente activității agricole.

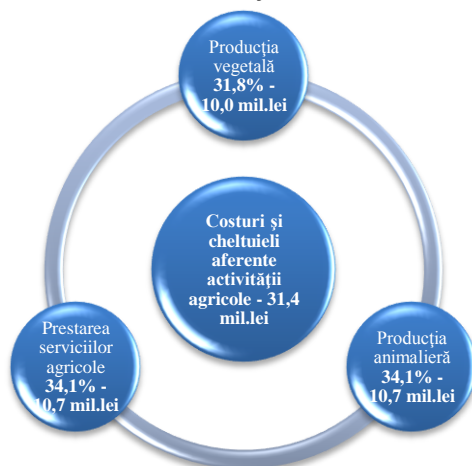


Figura 2.3. Structura costurilor și cheltuielilor aferente activității agricole a întreprinderilor de stat în trimestrul III, 2015

Pe lângă acestea, se enunță că, în trimestrul III al anului curent, întreprinderile de stat au suportat un cost de procurare pentru mărfurile vândute în mărime totală de 26,7 mil. lei.

De altfel, analizând datele cumulative, se constată că, la situația 30 septembrie 2015, întreprinderile de stat aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în 9 luni ale anului 2015 în sumă de 5 793,4 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de către întreprinderile de stat în 9 luni ale anului 2015 este de 5 776,6 mil. lei, cu 571,1 mil. lei mai mare comparativ cu 9 luni ale anului precedent. Concomitent, se remarcă faptul că, creșterea valorică prenotată se explică, în mare parte, prin majorarea costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat administrate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – cu 440,4 mil. lei, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor –

cu 86,9 mil. lei, Ministerul Culturii – cu 24,1 mil. lei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – cu 23,5 mil. lei.

La finele trimestrului III al anului curent, întreprinderile de stat dețineau stocuri în mărime de 1 270,1 mil. lei, cu 43,6 mil. lei mai mici față de începutul trimestrului analizat. Majoritatea stocurilor, atât la începutul trimestrului III al anului 2015 (49,9% - 655,5 mil. lei), cât și la finele acestuia (54,4% - 691,1 mil. lei) a fost reprezentată de stocurile de materiale (vezi figura 2.4), valoarea cărora s-a majorat cu 35,6 mil. lei sau cu 4,5 p.p. în perioada analizată.

Valori semnificative (14,7% - 186,6 mil. lei) la finele trimestrului III al anului curent s-au înregistrat la stocurile de produse. Similar situației stocurilor de materiale, stocurile de produse s-au majorat cu 22,6 mil. lei în raport cu începutul trimestrului analizat.

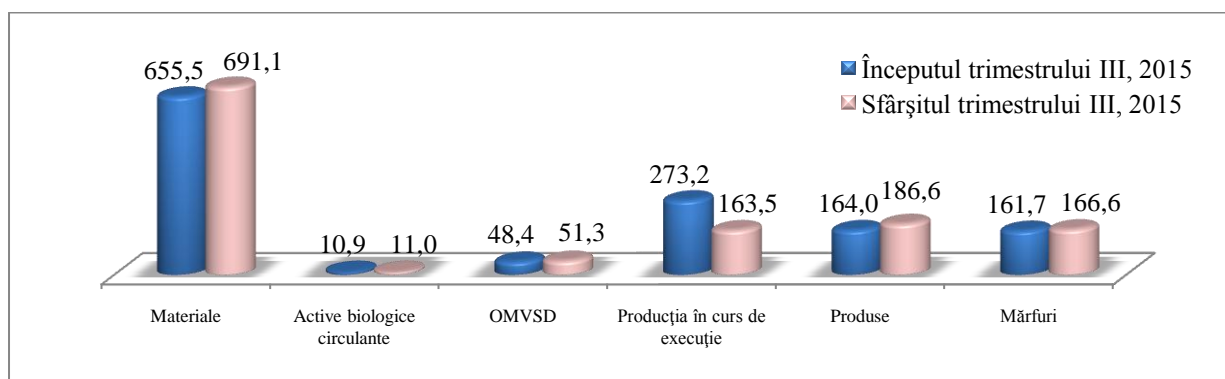


Figura 2.4. Componenta în dinamică a stocurilor întreprinderilor de stat, mil. lei

De asemenea, stocurile de mărfuri s-au majorat în perioada trimestrului III al anului 2015 cu 4,9 mil. lei sau cu 0,8 p.p., la data raportării acestea constituind 13,1% din totalul stocurilor sau 166,6 mil. lei.

Majorări valorice s-au înregistrat și la stocurile obiectelor de mică valoare și scurtă durată (cu 2,9 mil. lei) și la stocurile activelor biologice circulante (cu 0,1 mil. lei). Astfel, la finele trimestrului III al anului gestionar, valoarea acestora a înregistrat 4,0% din total stocuri sau 51,3 mil. lei și respectiv, 0,9% sau 11,0 mil. lei.

De altfel, stocurile producției în curs de execuție au înregistrat diminuări în mărime de 109,7 mil. lei în raport cu începutul trimestrului III al anului curent, la data raportării acestea constituind 12,9% din total stocuri sau 163,5 mil. lei.

Suplimentar aspectelor economice analizate anterior, menționăm că, în conformitate cu alineatul (5), art.12 din Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr.419-XVI din 22 decembrie 2006, Ministerul Finanțelor generalizează datele statistice cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1136 din 18 octombrie 2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat, a fost generalizată informația privind

împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

Respectiv, potrivit informației privind datoriile întreprinderilor de stat beneficiare de credite recreditate din surse interne și externe acordate prin intermediul Ministerului Finanțelor, la situația din 30 septembrie 2015, Î.S. „Moldtranselectro” dispune de datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne față de Ministerul Finanțelor, în mărime de 37,3 mil. lei și din surse externe și proiecte investiționale în valoare de 1,74 mil.dolari SUA, iar Î.S. „Moldelectrica” a înregistrat datorii privind împrumuturile recreditate din surse externe și proiecte investiționale în valoare de 15,54 mil.dolari SUA.

Totodată, Î.S. „Moldtranselectro” are datorie pe împrumutul extern acordat sub garanția statului în mărime de 0,86 mil.dolari SUA.

Astfel, se remarcă faptul că, neachitarea obligațiilor față de instituțiile financiare pe creditele interne și externe, precum și cele acordate sub garanția statului devine obligațiune convențională de stat, fapt ce creează o situație dificilă privind independența financiară a entităților economice. De asemenea, neachitarea acestor obligațiuni generează riscul financiar de stingere din contul surselor bugetului de stat.

Concomitent, în baza datelor privind fluxul și soldul împrumuturilor interne în sectorul public din perioada 01.07.2015 - 30.09.2015, întreprinderile de stat, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat, la finele trimestrului III al anului curent, un sold al împrumuturilor în mărime totală de 761,4 mil. lei, dintre care 21,9 mil. lei constituie suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate (stoc de arierate).

Tabelul 2.4

***Informația privind fluxul și soldul împrumuturilor interne
a întreprinderilor de stat în perioada 01.07.2015 - 30.09.2015***

mil. lei

<i>Nr.</i>	<i>Debitorul</i>	<i>Sold la situația din 30.09.2015</i>	<i>Stoc de arierate</i>
1.	Î.S. „Bagos”	0,03	-
2.	Î.S. Specializată de Executare a Lucrărilor de Explozie „INMEX”	1,0	-
3.	Î.S. Compania Aeriană „AIR Moldova”	354,3	8,6
4.	Î.S. Stațiunea Didactică Experimentală „Chetrosu”	1,2	1,2
5.	Î.S. Sanatoriul Preventoriu de Bază „Constructorul”	0,2	0,08
6.	Î.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid”	0,1	0,02
7.	Î.S. Nodul Hidroenergetic „Costești”	3,7	0,1
8.	Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”	10,77	5,3
9.	Î.S. „Calea Ferată din Moldova”	281,9	5,8
10.	Î.S. Editura „Universul”	7,3	0,5
11.	Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	81,6	-
12.	Î.S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”	19,3	0,3
Total		761,4	21,9

Analizând datele tabelului 2.4 se constată că, cele mai mari împrumuturi s-au înregistrat la Î.S. Compania Aeriană „AIR Moldova” – 354,3 mil. lei, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” – 281,9 mil. lei și Î.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău” – 81,6 mil. lei.

III. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Efectuând analiza economico-financiară a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (în continuare – societăți pe acțiuni) în baza raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, s-a constatat că, agenții economici au încasat, în trimestrul III al anului 2015, venituri totale în sumă de 2 996,9 mil. lei, inclusiv: venituri din vânzări - 2 965,6 mil. lei și alte venituri din activitatea operațională - 31,3 mil. lei.

Totodată, comparativ cu trimestrul III al anului 2014, valoarea veniturilor din vânzări s-a majorat cu 796,1 mil. lei, iar conform bazei comparabile – cu 795,8 mil. lei. Majorarea respectivă, a fost generată în mare parte, de creșterea cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări a unor societăți pe acțiuni, în tabelul 3.1 fiind prezentate 10 entități cu cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări în perioada vizată.

Tabelul 3.1

Societățile pe acțiuni cu cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări, în trimestrul III al anului 2015

mil. lei

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea agentului economic</i>	<i>Majorarea față de trimestrul III, 2014</i>
1.	S.A. „EnergoCom”	955,6
2.	S.A. „Moldtelecom”	43,6
3.	S.A. „Tutun -CTC”	14,3
4.	S.A. „Drumuri Strășeni”	12,1
5.	S.A. „Drumuri Ialoveni”	10,7
6.	S.A. „Franzețuța”	9,6
7.	S.A. „Drumuri Criuleni”	5,4
8.	S.A. „Sanfarm Prim”	5,3
9.	S.A. „Drumuri Râșcani”	4,1
10.	S.A. „Drumuri Bălți”	4,1

Prin urmare, se denotă că cea mai mare majorare a veniturilor din vânzări a fost înregistrată de către S.A. „EnergoCom” – cu 955,6 mil. lei, S.A. „Moldtelecom” - cu 43,6 mil. lei, S.A. „Tutun-CTC” – cu 14,3 mil. lei, S.A. „Drumuri Strășeni” - cu 12,1 mil. lei și S.A. „Drumuri Ialoveni” – cu 10,7 mil. lei.

Efectul pozitiv al majorărilor menționate a fost parțial afectat de diminuarea, conform bazei comparabile, cu 282,7 mil. lei a veniturilor din vânzări la 14 societăți pe acțiuni. Totodată, din numărul total al acestora 11 societăți pe acțiuni au înregistrat diminuări ale veniturilor din vânzări mai mari de 1 milion lei, dintre care se evidențiază: S.A. „Metalferos” - cu 113,4 mil. lei, S.A. „RED-Nord” - cu 97,5 mil. lei și S.A. „RED Nord-Vest” - cu 39,8 mil. lei.

Concomitent analizând datele cumulative, se evidențiază că, veniturile din vânzări obținute de societățile pe acțiuni în 9 luni ale anului 2015 constituie 9 943,5 mil. lei, acestea majorându-se per total cu 3 078,6 mil. lei față de 9 luni ale anului 2014, iar conform bazei comparabile, valoarea acestora s-a majorat cu 2 937,4 mil. lei. Totodată, cele mai mari majorări ale veniturilor din vânzări, comparativ cu 9 luni ale anului precedent, s-au înregistrat la societățile pe acțiuni administrate de Ministerul Economiei – cu 2 908,4 mil. lei (conform bazei comparabile – cu 2 767,2 mil. lei), Agenția Proprietății Publice (S.A. „Moldtelecom”) – cu 108,3 mil. lei și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – cu 47,7 mil. lei.

Efectuând, în continuare, analiza structurii veniturilor din vânzări în trimestrul III al anului de gestiune pe ramuri ale economiei naționale, se constată că, ponderea majoritară de 63,4% sau 1 878,9 mil. lei este deținută de către veniturile din vânzări ale societăților pe acțiuni din administrarea Ministerului Economiei (vezi tabelul 3.2).

Tabelul 3.2

***Veniturile din vânzări ale societăților pe acțiuni în trimestrul III, 2015,
grupe pe autorități ale administrației publice centrale***

<i>Nr.</i>	<i>Acționar majoritar</i>	<i>Valoarea veniturilor din vânzări (mil. lei)</i>	<i>Ponderea (%)</i>
1.	Ministerul Economiei	1 878,9	63,4
2.	Agenția Proprietății Publice	576,3	19,4
3.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	271,5	9,1
4.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	199,4	6,72
5.	Ministerul Sănătății	37,3	1,3
6.	Agenția „Apele Moldovei”	1,5	0,05
7.	Ministerul Culturii	0,7	0,03
Total		2 965,6	100,0

Totodată, 19,4% sau 576,3 mil. lei din totalul veniturilor din vânzări ale societăților pe acțiuni se atribuie veniturilor din vânzări obținute de societățile administrate de Agenția Proprietății Publice (și anume S.A. „Moldtelecom”).

De asemenea, conform datelor tabelului 3.2, se observă că, cele mai mici ponderi ale veniturilor din vânzări sunt deținute de veniturile din vânzări obținute de S.A. „Moldova-Film” din administrarea Ministerului Culturii – 0,03% sau 0,7 mil. lei și S.A. „Aqua Prut” administrată de Agenția „Apele Moldovei” – 0,05% din total venituri din vânzări sau circa 1,5 mil. lei.

În conformitate cu datele figurii 3.1, ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări în trimestrul III al anului de gestiune ale societăților pe acțiuni este deținută de veniturile din vânzarea mărfurilor – 47,8% sau 1 416,8 mil. lei, acestea fiind reprezentate de venituri din vânzarea mărfurilor cu amănuntul – 86,5 mil. lei și din vânzarea mărfurilor cu ridicata – 1 330,3 mil. lei.

Veniturile din contractele de construcții alcătuiesc 81,2 mil. lei sau 2,7% în totalul veniturilor din vânzări, iar veniturile din locațiune – 15,6 mil. lei sau 0,5 la sută.

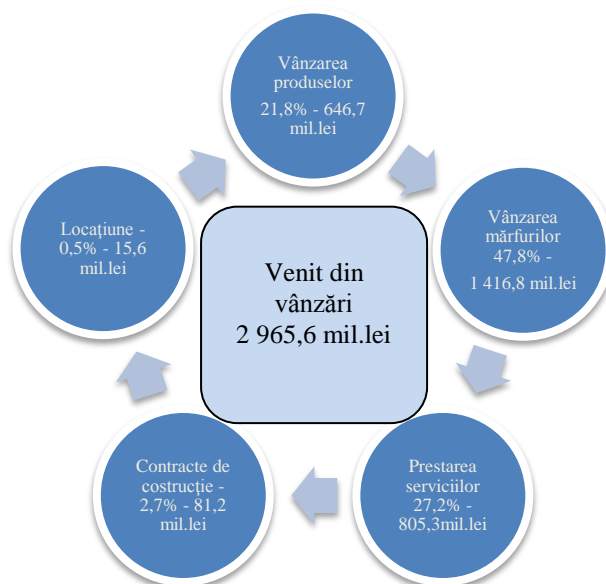


Figura 3.1. Structura veniturilor din vânzări ale societăților pe acțiuni, în trimestrul III al anului 2015

Totodată, veniturile din vânzarea produselor constituie 21,8% sau 646,7 mil. lei din total venituri din vânzări, iar veniturile din prestarea serviciilor dețin cota de 27,2% sau 805,3 mil. lei. Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor, veniturile din serviciile prestate întreprinderilor reprezintă 478,7 mil. lei, iar cele din serviciile prestate populației – 326,6 mil. lei.

De asemenea, efectuând o analiză mai amplă a structurii veniturilor din prestarea serviciilor, se denotă că majoritatea acestora au fost constituite din veniturile din prestarea serviciilor de informații și comunicații – 71,1% sau 572,5 mil. lei (vezi tabelul 3.3).

Tabelul 3.3

Structura veniturilor din prestarea serviciilor ale societăților pe acțiuni, în trimestrul III al anului 2015

Nr.	Componente	Valoarea (mil. lei)	Pondere (%)
1.	Industria prelucrătoare	1,5	0,2
2.	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	70,3	8,7
3.	Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	28,7	3,6
4.	Construcții	106,5	13,2
5.	Transport și depozitare	5,6	0,7
6.	Hoteluri și restaurante	6,6	0,8
7.	Informații și comunicații	572,5	71,1
8.	Tranzacții imobiliare	2,3	0,28
9.	Activități profesionale, științifice și tehnice	7,8	1,0
10.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	0,1	0,01
11.	Activități culturale și de agrement	3,3	0,4
12.	Alte activități de servicii	0,1	0,01
	Total	805,3	100,0

Concomitent, veniturile din prestarea serviciilor de construcții au constituit 13,2% din total venituri din prestarea serviciilor sau 106,5 mil. lei, iar cele din prestarea serviciilor de producere și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 8,7% sau 70,3 mil. lei.

Ponderile minoritare au revenit veniturilor din activități de servicii administrative și activități de servicii suport, și veniturilor din alte activități de servicii – a câte 0,01% sau 0,1 mil. lei fiecare.

În trimestrul III al anului 2015, conform datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, societățile pe acțiuni au înregistrat costuri și cheltuieli în valoare totală de 2 297,2 mil. lei, valoarea acestora fiind cu 475,3 mil. lei mai mare față de valoarea înregistrată în trimestrul III al anului precedent. Totodată, conform bazei comparabile, valoarea costurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni s-a majorat cu 457,3 mil. lei în raport cu trimestrul III al anului precedent.

Din totalul costurilor și cheltuielilor entităților economice aferente trimestrului III al anului curent, 52,9% sau 1 215,7 mil. lei revine costurilor și cheltuielilor materiale (figura 3.2). Din quantumul total al acestora, pentru procurarea materiilor prime, materialelor, semifabricatelor și pieselor de schimb s-au cheltuit 589,4 mil. lei, iar pentru combustibil – 33,7 mil. lei.

O pondere semnificativă – 14,9% sau 340,8 mil. lei a revenit cheltuielilor cu personalul, acestea incluzând și contribuții ale asigurărilor sociale de stat și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Totodată, amortizarea activelor imobilizate a constituit 14,0% sau 322,5 mil. lei din total costuri și cheltuieli, iar serviciile prestate de terți au generat costuri și cheltuieli în proporție de 10,1% sau 231,9 mil. lei.

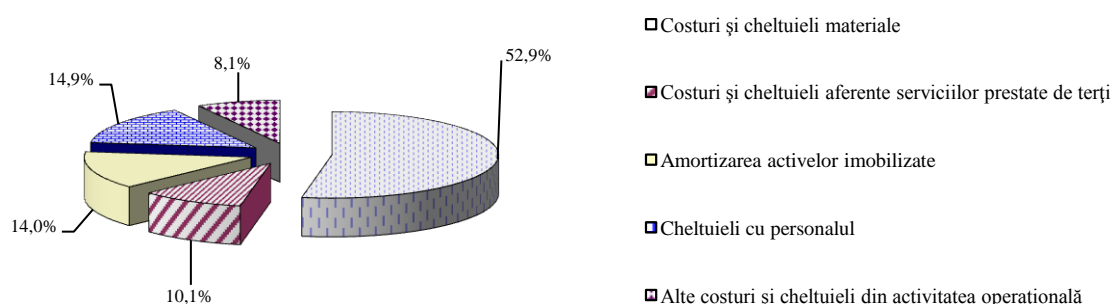


Figura 3.2. Structura costurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni, în trimestrul III al anului 2015

Din volumul total al costurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți, pentru serviciile de transport s-au cheltuit 32,2 mil. lei, pentru serviciile de comunicații – 10,1 mil. lei, iar pentru serviciile de prelucrare a materiei prime proprii – 0,5 mil. lei.

De asemenea, ponderea altor costuri și cheltuieli din activitatea operațională a constituit 8,1% din total costuri și cheltuieli sau 186,3 mil. lei, din quantumul total al

căroră, costurile și cheltuielile privind locațiunea au constituit 7,0 mil. lei, iar cele privind dobânzile pentru credite bancare și împrumuturi – 21,7 mil. lei.

Pe lângă acestea, este de menționat că, în trimestrul III al anului curent, societățile pe acțiuni au suportat un cost de procurare al mărfurilor vândute în valoare de 1 376,3 mil. lei.

De altfel, analizând datele cumulative, se evidențiază că, în 9 luni ale anului 2015, costurile și cheltuielile totale suportate de societățile pe acțiuni constituie 6 688,4 mil. lei și s-au majorat cu 1 131,9 mil. lei față de 9 luni ale anului 2014, iar conform bazei comparabile – cu 815,5 mil. lei. Concomitent, cele mai mari majorări valorice ale costurilor și cheltuielilor, în raport cu 9 luni ale anului 2014, se atestă la societățile pe acțiuni din administrarea Ministerului Economiei – cu 1 101,5 mil. lei (conform bazei comparabile – cu 785,1 mil. lei) și Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – cu 50,9 mil. lei.

La situația din 30 septembrie 2015, societățile pe acțiuni au înregistrat stocuri în sumă de 1 233,8 mil. lei, ceea ce reprezintă cu 52,4 mil. lei mai mult față de începutul trimestrului de gestiune.

Totodată, în componența stocurilor, ponderea majoritară, atât la începutul trimestrului III al anului curent (44,3% sau 523,1 mil. lei), cât și la sfârșitul acestuia (46,3% sau 571,9 mil. lei) a revenit stocurilor de materiale (figura 3.3). Comparativ cu începutul trimestrului analizat, stocurile respective au crescut cu 48,8 mil. lei.

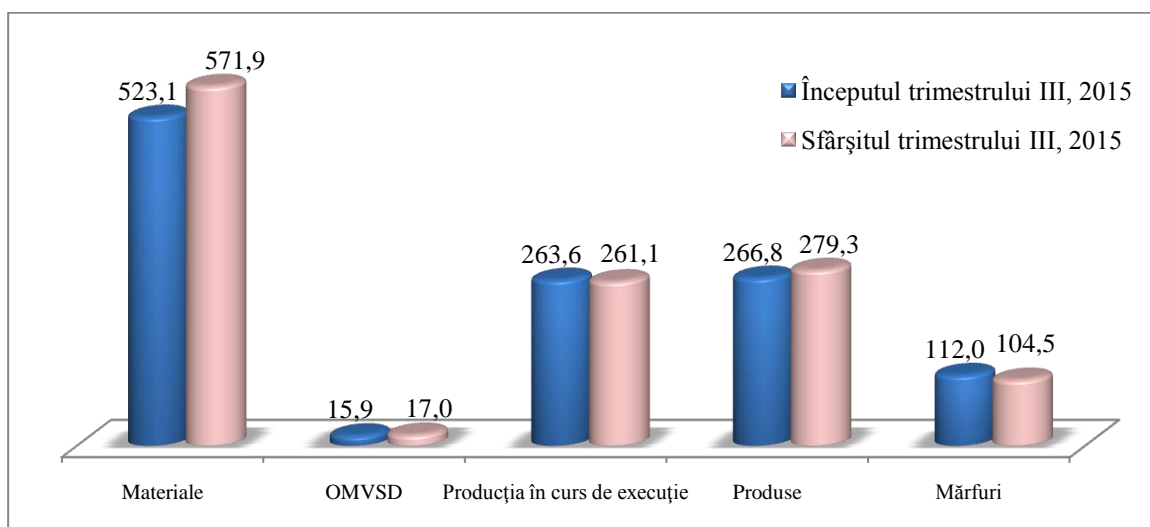


Figura 3.3. Componența în dinamică a stocurilor societăților pe acțiuni, mil. lei

De asemenea, stocurile de produse au constituit 22,6% din total stocuri sau 279,3 mil. lei, iar stocurile obiectelor de mică valoare și scurtă durată (OMVSD) – 1,4% sau 17,0 mil. lei, acestea înregistrând o creștere valorică față de începutul trimestrului III al anului curent cu 12,5 mil. lei și respectiv, cu 1,1 mil. lei.

De altfel, stocurile producției în curs de execuție s-au diminuat cu 2,5 mil. lei în perioada trimestrului analizat, iar cele ale mărfurilor – cu 7,5 mil. lei. La situația din 30 septembrie 2015 stocurile respective au înregistrat 21,2% din total stocuri sau 261,1 mil. lei și respectiv, 8,5% sau 104,5 mil. lei.

Suplimentar aspectelor economice analizate anterior, enunțăm că, în conformitate cu art.12, alin.(5) din Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr.419-XVI din 22 decembrie 2006, Ministerul Finanțelor generalizează datele statistice cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat. Astfel, în temeiul Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136 din 18 octombrie 2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, au fost generalizate datele privind împrumuturile interne și externe ale agenților economici monitorizați, care sunt contractate pe un termen de un an și mai mare.

Prin urmare, la situația din 30 septembrie 2015, față de Ministerul Finanțelor, S.A. „Termoelectrica” dispune de datorii pe împrumuturi recreditate din surse externe și proiecte investiționale în mărime de 0,09 mil.dolari SUA.

De asemenea, potrivit informațiilor privind fluxul și stocul împrumuturilor externe ale societăților pe acțiuni în perioada 01.07.2015 - 30.09.2015, S.A. „Combinatul de Vinuri „Cricova” înregistrează, la finele trimestrului III al anului 2015, un sold al împrumuturilor externe în sumă de 5,4 mil. lei și S.A. „Moldtelecom” – 78,0 mil. lei.

Pe lângă acestea, se remarcă faptul că, conform prevederilor Regulamentului privind raportarea datoriei sectorului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1136 din 18 octombrie 2007, societățile pe acțiuni sunt obligate să prezinte, trimestrial, Ministerului Finanțelor informația necesară pentru raportarea și monitorizarea sumelor datorate, a debursării și deservirii datoriei sectorului public, a obligațiilor condiționale ce rezultă din contractele de acordare a garanțiilor de stat. În aceeași ordine de idei, se enunță că, prima raportare se efectuează în termen de 10 zile de la contractare, cu prezentarea, în adresa Ministerului Finanțelor, a copiei contractului de împrumut semnat între debitor și creditor.

Astfel, potrivit informației privind prima raportare aferentă împrumuturilor interne ale societăților pe acțiuni, în perioada 01.07.2015 – 30.09.2015 S.A. „Moldtelecom” a înregistrat un sold al împrumuturilor interne în cuantum de 57,9 mil. lei, S.A. „Franzeleuța” – 14,5 mil. lei, iar S.A. „RED Nord-Vest” – 38,3 mil. lei.

Suplimentar, analizând datele generalizate, menționăm că, societățile pe acțiuni, care au contractat credite de la băncile comerciale pe o perioadă de un an și mai mare, au înregistrat, la finele trimestrului III al anului de gestiune, un stoc al împrumuturilor interne în sumă de 1 201,3 mil. lei, dintre care 6,3 mil. lei constituie stocul de arierate, acesta reprezentând suma restantă ce nu a fost achitată conform contractelor încheiate (tabelul 3.4).

Potrivit datelor reflectate în tabelul 3.4 se constată că, cele mai mari împrumuturi s-au înregistrat la S.A. „Moldtelecom” – 662,3 mil. lei, S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova” – 253,5 mil. lei și S.A. „Franzeleuța” – 110,5 mil. lei.

**Informația privind fluxul și stocul împrumuturilor interne,
în perioada 01.07.2015-30.09.2015, ale societăților pe acțiuni**

mil. lei

Nr.	Debitorul	Stoc la sfârșitul trimestrului III, 2015	Stoc de arierate
1.	S.A. „Termoelectrica”	68,0	-
2.	S.A. „Răut”	8,0	0,01
3.	S.A. „Uzina de Tractoare „Tracom”	4,5	-
4.	S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova”	253,5	5,9
5.	S.A. „Aqua-Prut”	1,6	-
6.	S.A. „Barza Albă”	4,8	-
7.	S.A. „Moldtelecom”	662,3	0,24
8.	S.A. „Franzețuța”	110,5	-
9.	S.A. „Moldova-Film”	0,2	-
10.	S.A. „Sanfarm Prim”	26,8	-
11.	S.A. „Floare-Carpet”	2,8	0,15
12.	S.A. „Red Nord-Vest”	38,3	-
13.	S.A. „FEE Nord”	20,0	-
	Total	1 201,3	6,3

În aceeași ordine de idei, se remarcă faptul că, cel mai mare stoc de arierate s-a înregistrat la S.A. „Combinatul de Vinuri Cricova” – 5,9 mil. lei.

IV. Conexiunile cu sistemul bugetar

Potrivit datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și restanțele admise), la situația din 30 septembrie 2015, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni aveau înregistrate datorii privind impozitele și taxele față de bugetul public național în mărime totală de 175,1 mil. lei inclusiv: datorii ale întreprinderilor de stat – 160,0 mil. lei și datorii ale societăților pe acțiuni – 15,1 mil. lei.

Din valoarea totală a datoriilor întreprinderilor de stat, datoriile aferente plăților de bază au constituit 104,7 mil. lei, datoriile aferente penalităților – 51,2 mil. lei, iar datoriile privind amenzile – 4,1 mil. lei (vezi tabelul 4.1).

Prin urmare, cele mai mari datorii privind impozitele și taxele (52,6% sau 84,2 mil. lei) au fost înregistrate față de bugetul asigurărilor sociale de stat, dintre care 51,9 mil. lei reprezintă datorii aferente plăților de bază și includ datorii al căror termen de achitare nu a parvenit.

Totodată, datoriile față de bugetul de stat constituie 28,3% din total datorii sau 45,2 mil. lei. Cele mai mici datorii aferente impozitelor și taxelor se observă la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 8,3 mil. lei sau 5,2 la sută.

**Sinteza datoriilor fiscale ale întreprinderilor de stat față
de bugetul public național, la situația din 30 septembrie 2015**

mil. lei

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	31,9	9,8	3,5	45,2
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	17,3	5,0	0,0	22,3
Bugetul asigurărilor sociale de stat	51,9	32,2	0,1	84,2
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	3,6	4,2	0,5	8,3
TOTAL	104,7	51,2	4,1	160,0

În partea ce ține de societățile pe acțiuni, menționăm că, din valoarea totală a datoriilor în sumă de 15,1 mil. lei, datoriile aferente plăților de bază au constituit 12,0 mil. lei, datoriile privind penalitățile – 3,0 mil. lei, iar cele privind amenzile – 0,1 mil. lei (vezi tabelul 4.2).

Datoriile societăților pe acțiuni față de bugetul asigurărilor sociale de stat constituie 7,8 mil. lei sau 51,7% din total datorii, dintre care plăți de bază – 5,8 mil. lei, acestea incluzând și plăți al căror termen de achitare nu a parvenit. Totodată, cele mai mici datorii ale societăților pe acțiuni s-au înregistrat la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și la bugetele unităților administrativ-teritoriale – a câte 1,3 mil. lei sau 8,6% din total datorii fiecare.

Tabelul 4.2

**Sinteza datoriilor fiscale ale societăților pe acțiuni față
de bugetul public național, la situația din 30 septembrie 2015**

mil. lei

Verigile sistemului bugetar:	Inclusiv:			Total pe bugete
	plăți de bază	penalități	amenzi	
Bugetul de stat	4,1	0,5	0,1	4,7
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	1,2	0,1	0,0	1,3
Bugetul asigurărilor sociale de stat	5,8	2,0	0,0	7,8
Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	0,9	0,4	0,0	1,3
TOTAL	12,0	3,0	0,1	15,1

De asemenea, conform datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la obligațiile fiscale (calculate și achitate), pentru 9 luni ale anului gestionar, s-au înregistrat achitări de impozite și taxe în bugetul public național în cuantum total de 1 656,6 mil. lei, inclusiv achitări efectuate de întreprinderile de stat – 910,6 mil. lei și achitări efectuate de către societățile pe acțiuni – 746,0 mil. lei.

Majoritatea achitărilor efectuate de către întreprinderile de stat sunt constituite din achitări în bugetul asigurărilor sociale de stat – 400,3 mil. lei sau 44,0% din total achitări și achitări în bugetul de stat – 277,8 mil. lei sau 30,5 la sută.

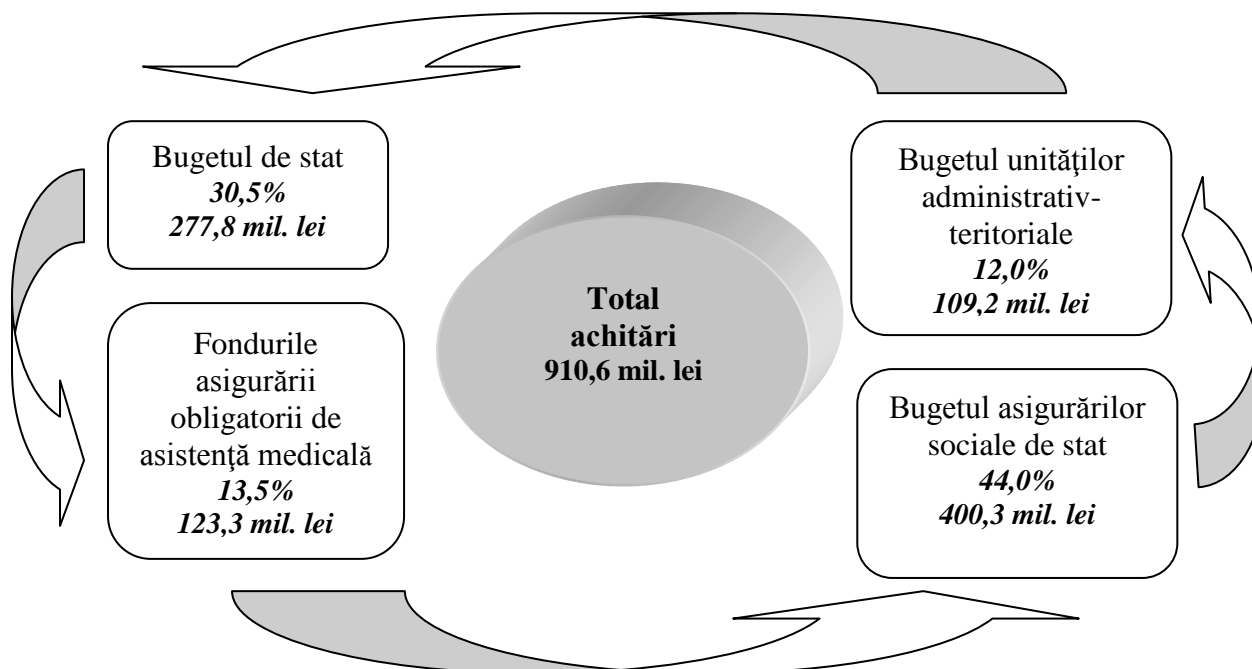


Figura 4.1. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național a întreprinderilor de stat, pentru 9 luni ale anului 2015

Totodată, în contextul figurii 4.1 se constată că, ponderile minoritare în componența achitărilor efectuate de către întreprinderile de stat au revenit plăților efectuate în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 13,5% sau 123,3 mil. lei și plăților efectuate în bugetul unităților administrativ-teritoriale – 12,0% sau 109,2 mil. lei.

Cu privire la achitățile societăților pe acțiuni în bugetul public național, se menționează că spre deosebire de întreprinderile de stat, cele mai mari achitări ale societăților pe acțiuni au fost efectuate în bugetul de stat – 48,0% din total achitări sau 357,8 mil. lei. Concomitent, în bugetul asigurărilor sociale de stat s-au efectuat plăți în mărime de 240,2 mil. lei sau 32,2 la sută.

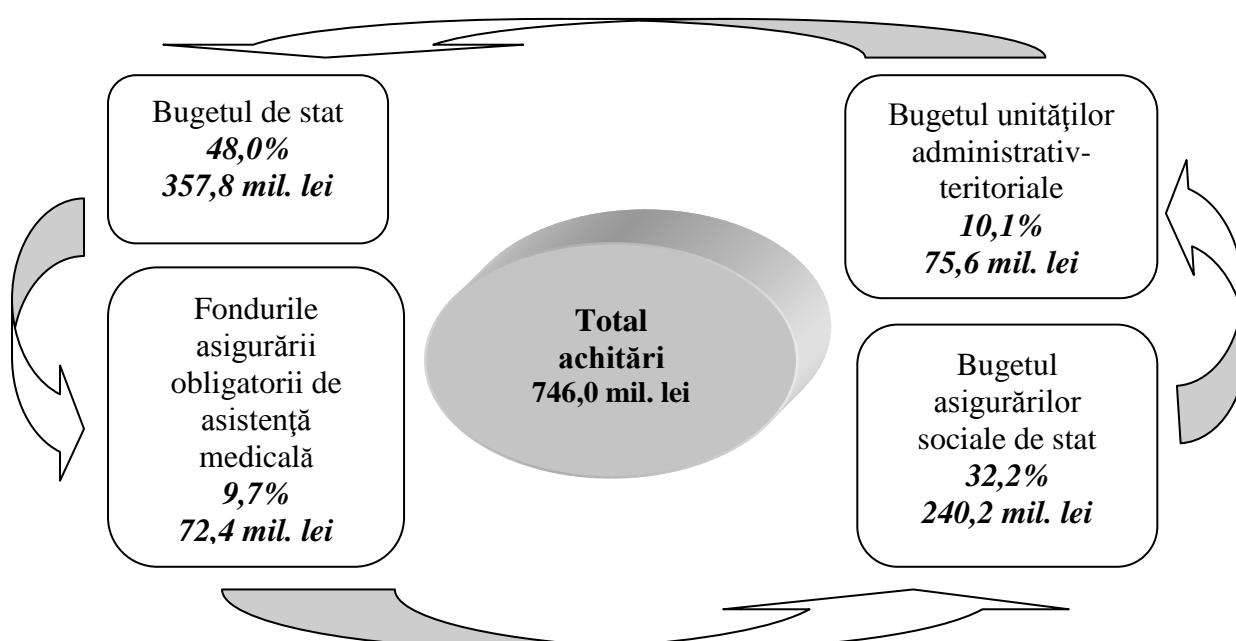


Figura 4.2. Structura achitărilor impozitelor și taxelor în bugetul public național a societăților pe acțiuni, pentru 9 luni ale anului 2015

De altfel, ponderea minimă în total achitări ale societăților pe acțiuni a venit plăților efectuate în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 9,7% sau 72,4 mil. lei.

Totodată, conform legislației în vigoare, entitățile beneficiază de înlesniri și facilități fiscale la plata principalelor tipuri de impozite. Astfel, în 9 luni ale anului 2015, *întreprinderile de stat* aveau înregistrate înlesniri și facilități fiscale la plata unor impozite și taxe în mărime de 16,13 mil. lei, inclusiv:

- 14,928 mil. lei la plata impozitului pe bunurile imobiliare, în conformitate cu prevederile art.282, 283, 284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal nr.1056-XIV din 16 iunie 2000;

- 0,84 mil. lei – la plata taxei pentru apă, în conformitate cu prevederile art.306 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr.68-XVI din 5 mai 2005;

- 0,002 mil. lei – la plata taxei privind amenajarea teritoriului, în conformitate cu prevederile art. 295, 296 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VII al Codului Fiscal nr.94-XV din 1 aprilie 2004;

- 0,36 mil. lei – la plata taxei pentru extragerea mineralelor utile, în conformitate cu art.319 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr.68-XVI din 05 mai 2005.

Suma înlesnirilor și facilităților fiscale acordate *societăților pe acțiuni* la principalele tipuri de impozite constituie 0,214 mil. lei, inclusiv:

- 0,212 mil. lei – la plata impozitului pe bunurile imobiliare, în conformitate cu prevederile art.282, 283, 284 ale Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI al Codului Fiscal nr. 1056-XIV din 16 iunie 2000;

- 0,002 mil. lei – la plata taxei pentru apă, în conformitate cu prevederile art. 306 al Codului Fiscal și prevederile Legii pentru punerea în aplicare a titlului VIII al Codului Fiscal nr.68-XVI din 5 mai 2005.

Suplimentar, în temeiul prevederilor art.96, 103 și 104 al Codului Fiscal în perioada a 9 luni ale anului 2015, entitățile au efectuat livrări de mărfuri și servicii scutite de taxa pe valoarea adăugată (TVA), livrări de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA și livrări la cota „0” a TVA.

Prin urmare, valoarea livrărilor de mărfuri și servicii scutite de TVA, efectuate de către întreprinderile de stat în 9 luni ale anului 2015, a constituit 570,5 mil. lei, iar cele efectuate de către societățile pe acțiuni – 3 743,2 mil. lei (vezi figura 4.3).

Totodată, cele mai semnificative livrări de mărfuri și servicii scutite de TVA s-au înregistrat la întreprinderile din administrarea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor – 241,0 mil. lei, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 100,2 mil. lei și la societățile pe acțiuni administrate de Ministerul Economiei – 3 731,5 mil. lei, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 6,3 mil. lei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – 4,3 mil. lei.

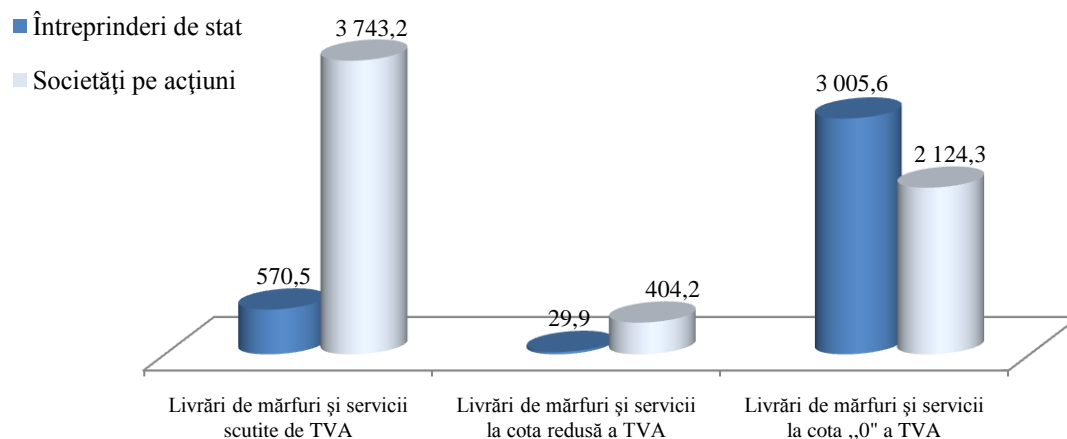


Figura 4.3. Facilități în procesul de livrare a mărfurilor și serviciilor de către întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni în 9 luni ale anului 2015, mil. lei

Livrările de mărfuri și servicii la cota „0” a TVA, efectuate de întreprinderile de stat constituie 3 005,6 mil. lei, cele mai semnificative livrări la cota „0” a TVA fiind înregistrate la întreprinderile din administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 2 803,6 mil. lei și Ministerului Economiei – 154,0 mil. lei. În partea ce ține de societățile pe acțiuni, enunțăm că, acestea au înregistrat, pentru 9 luni ale anului 2015, livrări de mărfuri și servicii la cota „0” a TVA în sumă de 2 124,3 mil. lei, dintre care cele mai considerabile livrări fiind înregistrate de societățile pe acțiuni din administrarea Ministerului Economiei – 1 997,5 mil. lei și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 108,7 mil. lei.

Totodată, în 9 luni ale anului 2015, întreprinderile de stat au efectuat livrări la cota redusă a TVA în mărime totală de 29,9 mil. lei, iar societățile pe acțiuni – 404,2 mil. lei. Cele mai mari valori ale livrărilor de mărfuri și servicii la cota redusă a TVA s-au înregistrat la întreprinderile de stat din administrarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – 21,1 mil. lei, Agenției Rezerve Materiale – 4,6 mil. lei și la societățile pe acțiuni administrate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – 322,3 mil. lei și Ministerul Sănătății – 76,0 mil. lei

Suplimentar, se enunță că, dat fiind conjunctura economică națională, situația creată pe piața financiar-bancară autohtonă, evoluția comerțului exterior determinată de circumstanțele pe plan extern etc., în trimestrul I al anului 2015 a fost elaborat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la repartizarea profitului net obținut în anul 2014 de către societățile pe acțiuni cu cotă de participare a statului și întreprinderile de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.193 din 22 aprilie 2015, potrivit căreia consiliile de administrație a întreprinderilor de stat și adunările generale a acționarilor societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului urmau să promoveze decizii de repartizare a profitului net obținut de către entități în anul 2014, sub formă de dividende și defalcări

în bugetul de stat, în proporție nu mai mică de 50% din valoarea totală a acestuia, indiferent de categoria entităților economice (pasibile sau nepasibile de privatizare).

În Legea bugetului de stat pe anul 2015 nr.72 din 12 aprilie 2015, pentru rezultatele obținute în anul 2014, au fost prevăzute venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în mărime de 35,2 mil. lei și dividende aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni, în mărime de 73,0 mil. lei.

Totodată, conform prevederilor Legii nr.200 din 20 noiembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2015 nr.72 din 12 aprilie 2015, entitățile urmau să transfere defalcări și dividende în bugetul de stat pentru rezultatele obținute în anul 2014 în sumă de 62,675 mil. lei și respectiv, 70,65 mil. lei.

Astfel, conform datelor Trezoreriei de Stat, la situația din 31 decembrie 2015, pentru rezultatele obținute în anul 2014, întreprinderile de stat au transferat la bugetul de stat defalcări în valoare totală de 63,2 mil. lei, conform rectificărilor la Legea bugetului de stat pe anul 2015 rata îndeplinirii fiind de 100,8%, iar societățile pe acțiuni au transferat dividende în mărime de 70,66 mil. lei, conform rectificărilor prenotate rata îndeplinirii fiind de 100,01 la sută.

V.Circulația proprietății statului

În conformitate cu prevederile Legii privind administrarea și deetizarea proprietății publice nr.121-XVI din 4 mai 2007 și Hotărârii Guvernului nr.172 din 05 aprilie 2015 privind inițierea reorganizării unor societăți pe acțiuni din contul patrimoniului S.A. „Rețele Electrice de Distribuție Nord” și S.A. „Rețele Electrice de Distribuție Nord-Vest”, a fost fondată S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, aceasta fiind înregistrată la Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” în luna iulie a anului curent cu un capital social în mărime de 30,0 mii lei.

Totodată, se enunță că, în baza Legii nr.114 din 3 iulie 2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (art.6), Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală a fost înregistrată, în perioada trimestrului III al anului curent, la Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” în calitate de instituție publică.

De asemenea, conform Hotărârii Guvernului nr.651 din 18 septembrie 2015 și nr.652 din 18 septembrie 2015, a fost inițiat procesul de dizolvare a Î.S. Publicația periodică ziarul „Moldova Suverană” și Î.S. Publicația periodică Ziarul „Nezavisimaia Moldova” din administrarea Cancelariei de Stat, cu deschiderea procedurii de lichidare.

De altfel, conform Hotărârii Guvernului nr.711 din 12 octombrie 2015, Î.S. „Centrul de Carantină, Identificare, Expertize de Arbitraj și Dezinfecare a Producției” urmează a fi reorganizată prin fuziune (absorbție) a Î.S. „Centrul de Stat pentru

Certificarea Materialului Semincer”, Î.S. „Centrul Republican de Pedologie Aplicată” și Î.S. „Centrul de Standardizare și Stabilire a Calității Nutrețurilor și Produselor Cerealiere”, cu modificarea denumirii întreprinderii absorbante în Î.S. „Centrul Național de Verificare și Certificare a Producției Vegetale și Solului”.

VI. Audit extern și inspecție financiară

Cu referire la inspectarea financiară a activității economico-financiare a entităților economice cu proprietate de stat, menționăm că în 9 luni ale anului 2015, conform planului de activitate, Inspecția Financiară a efectuat inspecții financiare complexe și tematice a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni, în cadrul cărora au fost depistate unele neajunsuri și încălcări ale legislației în vigoare din domeniul financiar-contabil.

Adițional, enunțăm că, în perioada a 9 luni ale anului 2015, a fost aprobată Hotărârea Curții de Conturi cu privire la Raportul de audit privind urmărirea ulterioară a acțiunilor întreprinse de entitățile audiate în vederea executării cerințelor și implementării recomandărilor din Raportul auditului performanței efectuat de Curtea de Conturi în anul 2012 „Activitatea desfășurată de reprezentanții statului, membrii consiliilor societăților comerciale și administratorii acestora este comensurabilă cu remunerarea lor?” (Hotărârea nr.17 din 19 iunie 2015). Raportul prenotat conține o analiză a gradului de implementare, de către autoritățile administrației publice centrale ce dețin calitatea de fondator/ acționar majoritar în entitățile cu capital de stat, a recomandărilor emise de către Curtea de Conturi ca rezultat al auditului efectuat în anul 2012.

De asemenea, în 9 luni ale anului 2015, Curtea de Conturi a efectuat auditul conformității gestionării fondurilor publice de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și întreprinderilor de stat în care exercită funcția de fondator pentru perioada anului 2014 (Hotărârea Curții de Conturi nr.29 din 20 iulie 2015), în rezultatul căruia s-au înaintat recomandări de înlăturare a încălcărilor și deficiențelor depistate.

Suplimentar, enunțăm că, în conformitate cu art.13¹ al Legii nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat, auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează la întreprinderile care depășesc, pentru ultimile două perioade consecutive de gestiune precedente, limitele a două din următoarele criterii:

- capital social – 500,0 mii lei;
- total venituri – 10000,0 mii lei;
- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune – 100 persoane.

Totodată, potrivit art. 89 alin.(1) al Legii nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează la societatea în care cota statului depășește 50% din capitalul social.

Analizând criteriile prenotate, Ministerul Finanțelor a efectuat o analiză a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni a căror situații financiare aferente anului 2014 urmau a fi supuse auditului obligatoriu. Astfel, s-a estimat că auditului obligatoriu urmau a fi supuse 72 întreprinderi de stat sau 35,8% din întreprinderile de stat care activează și sunt supuse monitoringului economico-financiar și 44 societăți pe acțiuni, respectiv 100% societăți pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social, care la fel activează și sunt supuse monitoringului financiar efectuat de către Ministerul Finanțelor.

De asemenea, comunicăm că în conformitate cu lit.e) din art.8 al Legii nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat și în conformitate cu alin.(6) din art.69 al Legii nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, administratorul întreprinderii de stat și organul executiv al societății pe acțiuni în care cota statului reprezintă 50% plus o acțiune urmează să prezinte Ministerului Finanțelor copia de pe raportul auditorului.

Prin urmare, se enunță că, în anul 2015, Ministerului Finanțelor au fost prezentate copiile raportului de audit a 21 întreprinderi de stat sau 29,2% din întreprinderile ce se estimează a fi supuse auditului obligatoriu și 33 societăți pe acțiuni sau 75,0% din societățile supuse auditului obligatoriu.

VII. Concluzii

În rezultatul monitoringului financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni, efectuat în baza datelor raportului „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii”, datelor Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind obligațiile fiscale (calculate, achitate și restanțele admise) și datelor privind datoria publică, s-a constatat că, potrivit bazei comparabile, per ansamblu, valoarea veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat, înregistrate în trimestrul III al anului 2015, s-a majorat cu 244,5 mil. lei față de trimestrul III al anului precedent. În același timp, societățile pe acțiuni, înregistrează în trimestrul gestionar o majorare a veniturilor din vânzări, conform bazei comparabile, cu 795,8 mil. lei.

Veniturile întreprinderilor de stat înregistrate în 9 luni ale anului curent, conform bazei comparabile, s-au majorat cu 408,7 mil. lei față de 9 luni ale anului 2014, iar cele ale societăților pe acțiuni - cu 2 937,4 mil. lei.

Concomitent, în trimestrul III al anului curent, 64 întreprinderi de stat și 14 societăți pe acțiuni din totalul entităților economice monitorizate, au înregistrat în

perioada analizată, diminuări ale veniturilor din vânzări în mărime de 107,7 mil. lei și respectiv 282,7 mil. lei, ceea ce atrage micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat cu circa 78,0 mil. lei și prezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

În partea ce ține de costurile și cheltuielile suportate de agenții economici în perioada trimestrului III al anului curent, se constată că, potrivit bazei comparabile, întreprinderile de stat au înregistrat o majorare a acestora cu 223,9 mil. lei, iar societățile pe acțiuni – cu 457,3 mil. lei comparativ cu trimestrul III, 2014.

Totodată, în perioada a 9 luni ale anului 2015, valoarea costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat s-a majorat, conform bazei comparabile, cu 571,1 mil. lei față de 9 luni ale anului precedent, iar costurile și cheltuielile totale ale societăților pe acțiuni s-au majorat cu 815,5 mil. lei.

De asemenea, valoarea stocurilor totale înregistrate la situația din 30 septembrie 2015 de către întreprinderile de stat s-a diminuat cu 43,6 mil. lei, iar a societăților pe acțiuni s-a majorat cu 52,4 mil. lei față de începutul trimestrului gestionar.

Cu referire la relațiile entităților economice cu bugetul public național, se enunță că, la data raportării, întreprinderile de stat aveau înregistrate datorii față de bugetul public național în mărime de 160,0 mil. lei, iar societățile pe acțiuni – 15,1 mil. lei. Totodată, în perioada a 9 luni ale anului gestionar, întreprinderile de stat au efectuat achitări în bugetul de stat în mărime de 910,6 mil. lei, iar societățile pe acțiuni – 746,0 mil. lei.

Urmare a monitorizărilor financiare pe ramuri, efectuate de către Ministerul Finanțelor, au fost înaintate către fondatorii/acționarii ce reprezintă statul în cadrul entităților economice analizate, note analitice privind activitatea economico-financiară a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni corespunzătoare. Rezultatele monitorizărilor efectuate vor servi ulterior, drept temei de luare a deciziilor cu privire la potențialele achiziții de bunuri și servicii, extinderii spectrului de servicii prestate în vederea eficientizării activității, deciziilor privind gestiunea patrimoniului de stat în entitățile vizate, dar și în procesul de organizare și desfășurare a deetatăzării bunurilor proprietății publice.

Totodată, comunicăm că, ca rezultat al monitorizărilor financiare pentru trimestrul II al anului 2015, Ministerul Finanțelor a solicitat autorităților administrației publice centrale informații despre măsurile întreprinse în scopul gestionării eficiente a proprietății publice din administrare, despre acest fapt fiind informat Guvernul și Agenția Proprietății Publice subordonată Ministerului Economiei.

VI. Sistemul de control financiar public intern

Pe parcursul anului 2015, prioritățile și obiectivele de bază în domeniul controlului financiar public intern (în continuare CFPI) au fost direcționate spre elaborarea cadrului normativ secundar pentru aplicarea Legii privind CFPI nr. 229 din 23 septembrie 2010 și Programului de dezvoltare a CFPI pentru anii 2014-2017, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1041 din 20 decembrie 2013, precum și fortificarea capacităților auditorilor interni și managerilor entităților publice prin instruire și suport la locul de muncă.

Activitățile în domeniul CFPI au fost susținute prin intermediul Acordului de colaborare dintre Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Olandei.

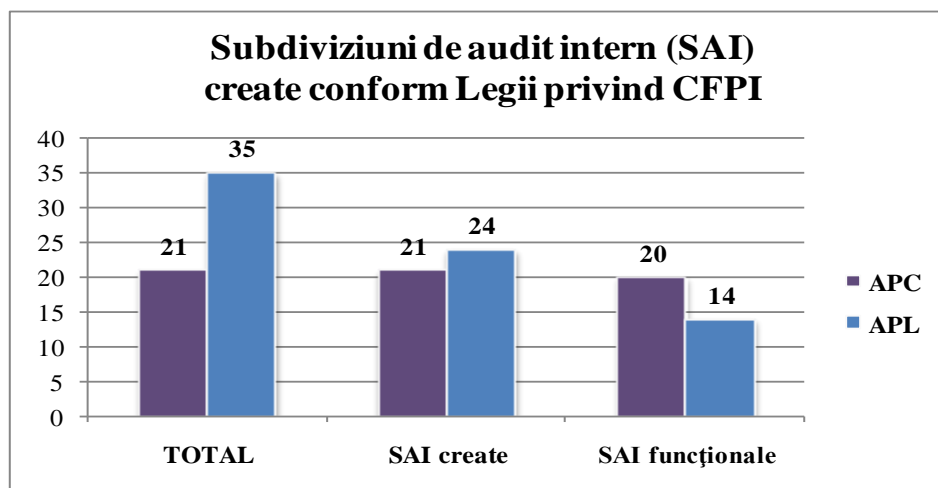
Astfel, a fost elaborat proiectul Regulamentului privind evaluarea calității și raportarea activității de audit intern în sectorul public, care prezintă o necesitate imperativă pentru dezvoltarea în continuare a funcției de audit intern și are menirea să asigure conformitatea activității subdiviziunilor de audit intern cu cadrul de reglementare, precum și să sporească eficiența și eficacitatea activității de audit intern.

Au fost operate modificări și completări la Regulamentul privind certificarea auditorilor interni din sectorul public prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 195 din 01 decembrie 2015, care au vizat modalitatea de examinare a contestărilor de către Comisia de certificare în domeniul auditului intern în sectorul public, precum și extinderea ariei de acoperire a regulamentului respectiv.

În ceea ce privește armonizarea responsabilităților subdiviziunilor economie și finanțe în domeniul managementului financiar și a controlului (în continuare MFC), a fost aprobat Regulamentul-cadru de activitate a serviciilor financiare prin Hotărârea Guvernului nr. 433 din 15 iulie 2015. Totodată, au fost aprobate Standardele naționale de control intern prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189 din 05 noiembrie 2015.

Conform prevederilor Legii privind CFPI organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale de nivelul doi sunt obligate să creeze subdiviziuni de audit intern. La momentul actual, în toate organele centrale de specialitate ale administrației publice sunt create subdiviziuni de audit intern, dintre care 1 subdiviziune nu este funcțională (nu dispune de nici un auditor), iar din cele 35 autorități ale administrației publice locale de nivelul doi doar în 24 autorități sunt create subdiviziuni de audit intern, dintre care 10 subdiviziuni nu sunt funcționale (nu dispun de nici un auditor).

În figura ulterioară se prezintă numărul subdiviziunilor de audit intern existente față de cele funcționale, care dispun de personal. În total, în sectorul public există 136 auditori interni, dintre care 43 auditori interni dețin certificat de calificare.



În scopul promovării necesității și beneficiilor sistemului de MFC, dezvoltării acestuia în cadrul entităților publice, precum și consolidării capacităților auditorilor interni și managerilor operaționali din sectorul public, au fost sistematic desfășurate seminare de instruire și mediatizare. Astfel, au fost desfășurate 8 seminare de instruire în domeniul auditului intern, în cadrul cărora au fost instruite 238 persoane implicate în activitatea de audit intern din sectorul public, iar în domeniul MFC au fost desfășurate 17 seminare de instruire / mediatizare, în cadrul cărora au fost instruiți 426 manageri operaționali. Totodată, a fost organizată Conferința auditorilor interni cu genericul „Guvernare mai bună prin audit”, în cadrul căreia au participat 97 manageri și auditori interni, precum și au fost desfășurate 2 ateliere de lucru privind aplicarea Regulamentului cadru de activitate a serviciilor financiare, în cadrul cărora au participat 45 manageri operaționali.

A fost acordată asistență la locul de muncă întru dezvoltarea sistemului de MFC pentru 2 entități publice (Ministerul Economiei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare) și au fost desfășurate 4 misiuni de audit intern-pilot în cadrul Primăriei municipiului Bălți, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Economiei și Cancelariei de Stat, scopul cărora a fost orientarea auditorilor interni spre desfășurarea activității de audit conform cadrului de reglementare.

Ținând cont de cele expuse anterior, menționăm că există probleme în ceea ce privește funcționalitatea subdiviziunilor de audit intern, reticența atât a auditorilor interni, cât și a managerilor, în conformarea cu cadrul normativ existent, precum și implementarea funcției de audit intern în autoritățile administrației publice locale de nivelul doi.

Deși există un cadru normativ privind dezvoltarea sistemului de MFC, acesta nu este încă pe deplin funcțional, conceptul de responsabilitate managerială nefiind încă conștientizat suficient și realizat de managerii din sectorul public.

Din rapoartele de autoevaluare a sistemului de MFC, recepționate anual de la organele administrației publice centrale de către Ministerul Finanțelor, care este responsabil de promovarea reformei în domeniul MFC, se atestă îmbunătățiri privind implementarea MFC, totuși mai există unele lacune. Așadar, există spațiu de

îmbunătățire în ceea ce privește stabilirea obiectivelor și corelația acestora cu indicatorii de performanță, managementul riscurilor și documentarea proceselor operaționale.

Un accent deosebit este pus pe consolidarea capacităților subdiviziunilor economie și finanțe, care se vor axa inclusiv pe consiliere economică și management financiar participativ.

Totodată, este important de menționat faptul, că rolul Ministerului Finanțelor este de a mediatiza dezvoltarea CFPI în sectorul public, iar implementarea nemijlocită a acestuia ține de responsabilitatea conducătorilor din întregul sector public și subdiviziunilor de audit intern, impedimentul de bază în implementarea cu succes a reformei fiind conștientizarea insuficientă a beneficiilor conceptului CFPI.

VII. Activitatea Inspecției Financiare

Inspecția Financiară, în perioada de referință, a continuat reformarea și perfecționarea organizării și desfășurării activității de inspectare financiară, inclusiv perfecționarea cadrului normativ, instituțional și profesional.

Drept consecință, inspectările financiare au fost realizate mai calitativ, concomitent cu dezvoltarea unei conlucrări sistematice cu organele de resort ale autorităților publice centrale și autoritățile din teritoriu în scopul recuperării mijloacelor financiare gestionate cu încălcări ale cadrului legal, lichidării și prevenirii încălcărilor depistate.

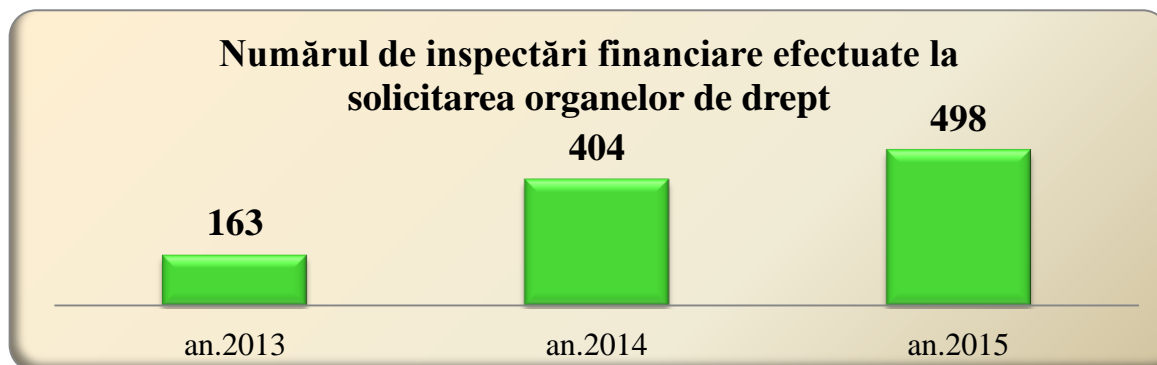
Datorită desfășurării activității de inspectare financiară în baza analizei riscurilor, s-a reușit majorarea volumului de mijloace financiare verificat cu 6,5 miliarde lei mai mult decât în anul precedent, fiind verificate 40,1 miliarde lei, ce constituie 86,4 la sută, în raport cu partea de cheltuieli executată a bugetului public național - 46,4 miliarde lei. În anul 2014 au fost verificate mijloace financiare în sumă de 33,6 miliarde lei.

Inspecția, în perioada anului 2015, întru executarea Programului activității de inspectare financiară, însărcinărilor centralizate și solicitărilor parvenite suplimentar, ținând cont și de cerințele actuale privind implementarea noilor metode de organizare și desfășurare a inspectărilor pentru asigurarea eficienței, precum și optimizarea activității de inspectare în ansamblu, a efectuat 1684 inspectări financiare privind conformitatea cu legislația a operațiunilor și tranzacțiilor ce țin de gestionarea resurselor bugetului public național și patrimoniului public. Din numărul total de inspectări, 698 au fost efectuate conform programului de activitate aprobat. În afara planului au fost efectuate 986 inspectări, dintre care 25 inspectări au fost efectuate conform indicațiilor conducerii de vîrf a republicii, 43 - la indicația Ministerului Finanțelor, 498 - la solicitarea organelor de drept, 420 - în baza altor solicitări, petiții și rapoarte.

Din numărul total de inspectări efectuate (1684 inspectări financiare), 363 au constituit inspectări financiare totale și 1321 inspectări financiare tematice.

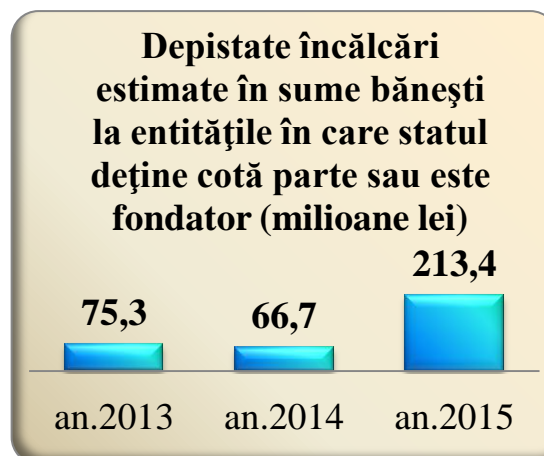
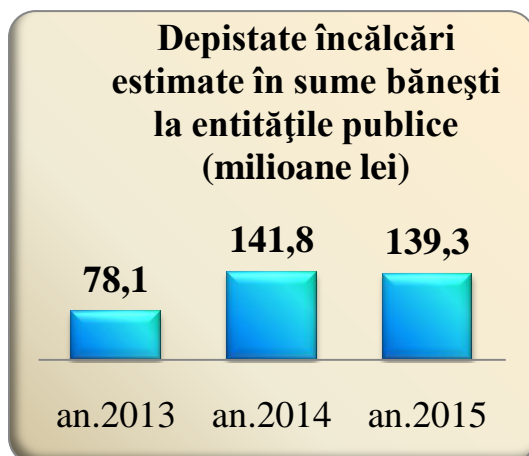
Totodată, au fost efectuate 802 inspectări financiare la Î.S., Î.M., S.A. și alte entități cu cota-parte a statului, ceea ce constituie 47,6 la sută din numărul total de inspectări efectuate.

Odată cu operarea modificărilor în cadrul legal privind efectuarea inspectărilor în baza ordonanțelor organelor de drept, numărul de solicitări, parvenit de la acestea, în perioada de referință s-a majorat considerabil față de anii precedenți, fiind efectuate în anul 2015 - 498 inspectări, comparativ cu anul 2014 - 404 inspectări.

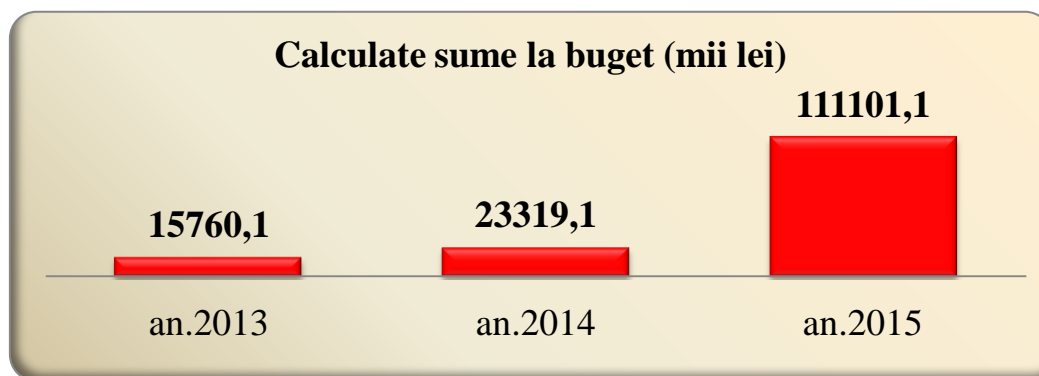


Inspectările financiare efectuate pe parcursul anului 2015 denotă nerespectarea de către conducătorii entităților supuse inspectării, a prevederilor legislației și actelor normative în vigoare, fiind depistate încălcări estimate în sume bănești în mărime de 648,7 milioane lei comparativ cu 517,7 milioane lei în anul 2014.

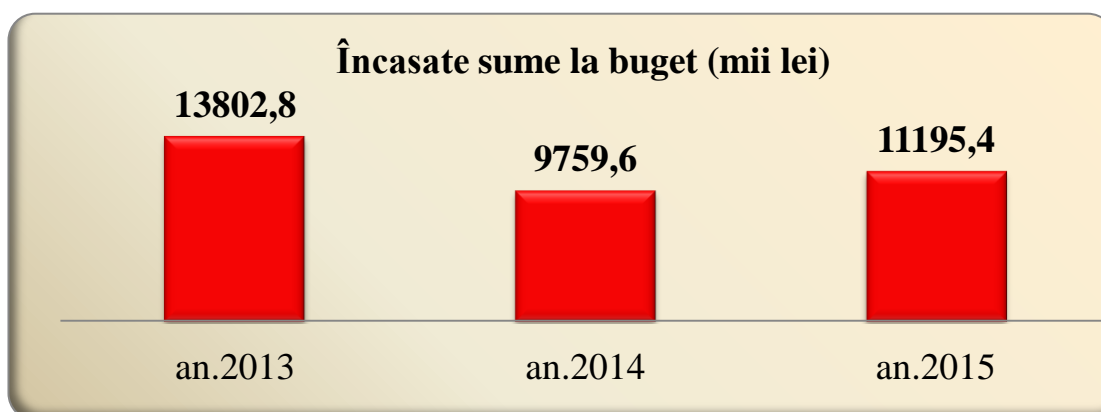
La entitățile publice suma depistată a constituit 139,3 milioane lei, la întreprinderile de stat, societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte - 213,4 milioane lei, la entitățile private, în cadrul inspectărilor efectuate în baza ordonanțelor organelor de drept - 296,0 milioane lei.



Au fost calculate suplimentar sume la buget, care includ mijloacele financiare calculate la bugetul de stat în baza deciziilor de sancționare privind perceperea venitului ilicit obținut și a amenzii, precum și sumele dividendelor sau defalcărilor netransferate, în mărime de 111,1 milioane lei față de 23,3 milioane lei calculate în perioada anului 2014 sau cu 87,8 milioane lei mai mult.

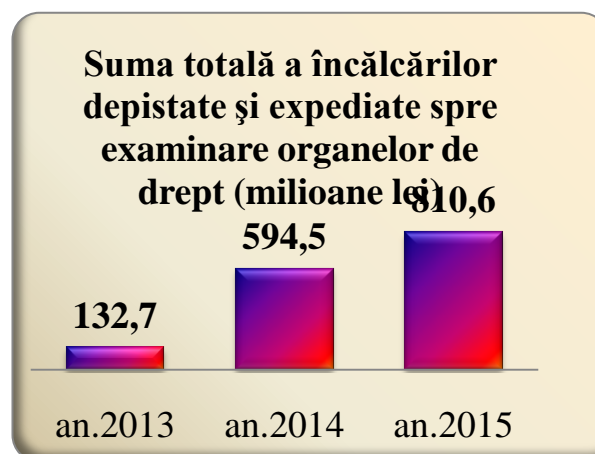
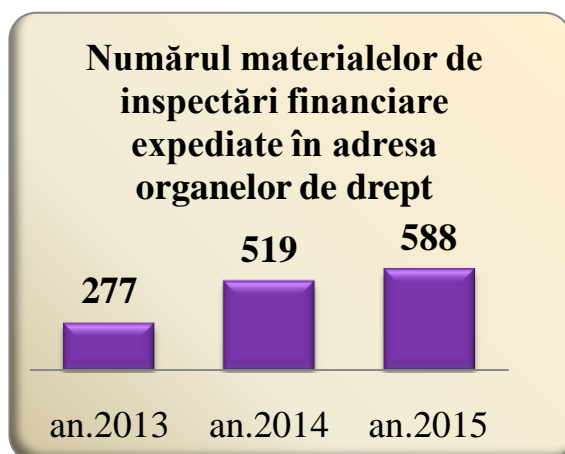


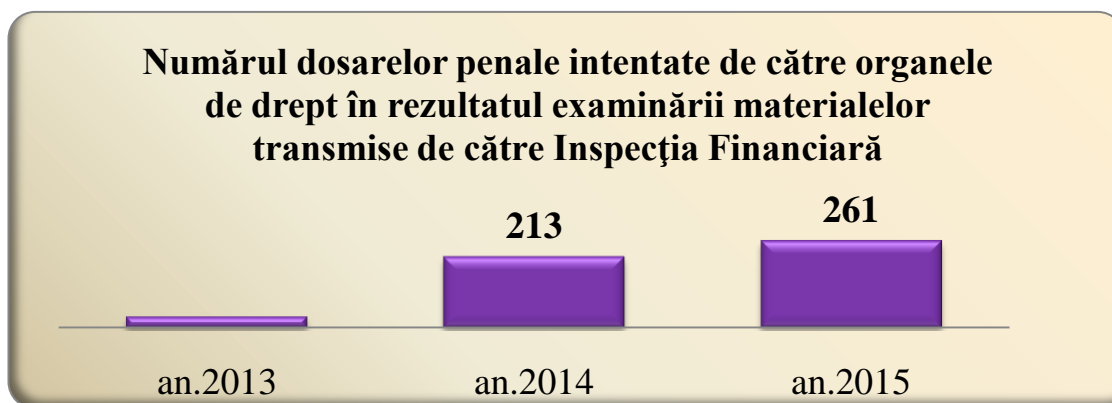
În cadrul inspectărilor din suma totală calculată în au fost încasate 11,2 milioane lei, comparativ cu perioada precedentă – 9,8 milioane lei sau cu 1,4 milioane lei mai mult.



Neacoperirea sumelor depistate se explică prin contestarea unor aspecte consemnate în materialele de inspectare, care la ora actuală se află în stadiu de examinare de către organele de drept și instanțele judecătorești.

Întru asigurarea întreprinderii tuturor măsurilor de realizare a rezultatelor inspectărilor efectuate și întreprinderea acțiunilor de reparare a prejudiciului cauzat statului, identificarea persoanelor vinovate și tragerea la răspundere în modul stabilit de legislație, pe parcursul anului 2015, au fost remise în adresa organelor de drept 588 materiale de inspectări, suma totală a încălcărilor depistate constituind 810,6 milioane lei în comparație cu 594 materiale expediate în anul 2014 cu suma de 594 milioane lei, 277 materiale.

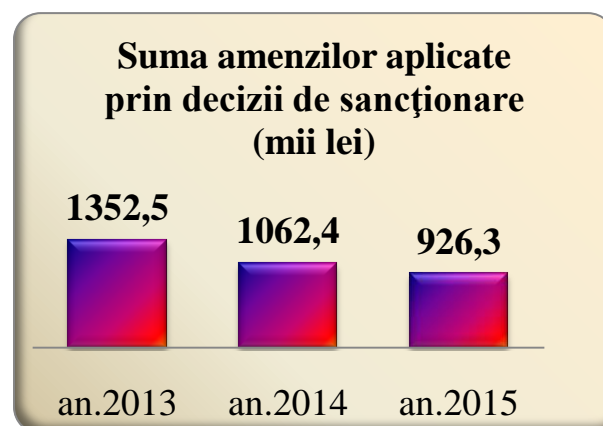
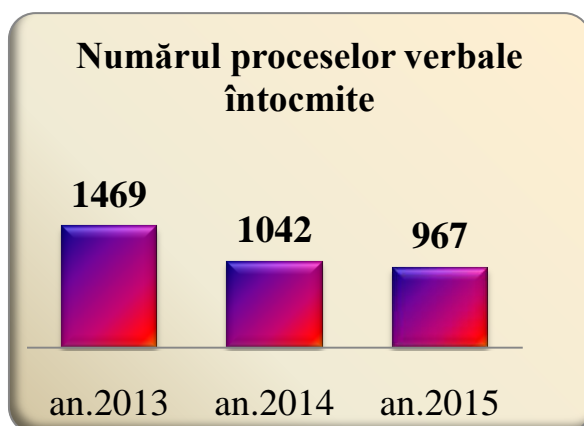




Una din problemele ce persistă în prezent este lipsa pîrghiilor necesare Inspekției Financiare pentru întreprinderea acțiunilor de compensare, a cheltuielilor neregulamentare sau abuzive, depistate în cadrul inspectărilor financiare. Un număr foarte mare de sesizări, adresat Procuraturii nu este examinat, deoarece materialele de inspectare expediate țin de acțiuni civile, iar Procuratura este pregătită să acționeze doar în cazul în care există caracteristici penale ale unei neregularități.

În scopul conștientizării răspunderii persoanelor cu funcție de răspundere pentru gestionarea și evidența conformă a finanțelor și bunurilor publice, în perioada de referință pentru încălcările stabilite în urma inspectărilor financiare, au fost adoptate 967 decizii de sancționare în baza proceselor – verbale încheiate, fiind aplicate sancțiuni contravenționale în sumă de 926,3 mii lei.

În anul 2014 au fost încheiate 1042 procese-verbale, suma amenzilor aplicate constituind 1062,4 mii lei.



Diminuarea numărului de procese-verbale încheiate și a sumelor amenzii aplicate se explică prin efectuarea unui număr mare de inspectări în baza solicitărilor organelor de drept, în al căror cadru se supun verificării doar aspectelor expuse în ordonanțele acestora și a numărului mai mare de materiale remise organelor de drept pentru a fi examinate prin prisma legislației penale.

Concomitent, întru întreprinderea măsurilor de rigoare asupra materialelor inspectărilor efectuate, au fost expediate 2354 prescripții executorii și sesizări, inclusiv 773 - în adresa entităților supuse inspectării, 15 - conducerii de vîrf a republicii, 170 - Ministerului Finanțelor, 369- organelor ierarhic superioare, 375- oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, 390 - președintelui raionului, 262 - altor entități.

VIII. Activitatea Agenției Achiziții Publice

Pe parcursul anului 2015 Agenția a înregistrat și perfectat un volum de 25 797 documente intrate, reflectat în graficul de mai jos, față de 39 183 documente intrate în perioada analizată a anului 2014.

Examinând documente intrate și corectitudinea desfășurării procedurilor de achiziții publice, Agenția a întocmit și a transmis în adresa autorităților contractante 3 205 scrisori, față de 4 119 scrisori în perioada examinată a anului precedent.

Tipul și conținutul scrisorilor întocmite de către angajații Agenției Achiziții Publice în perioada anului 2015 este următorul:

- scrisori prin intermediul cărora a fost solicitată revizuirea deciziei grupului de lucru – 101,
- scrisori privind anularea procedurilor de achiziții publice – 62,
- scrisori prin care a fost solicitată prezentarea informației suplimentare – 302,
- scrisori prin care s-a răspuns la diverse demersuri – 313,
- scrisori prin care s-a respins înregistrarea dărilor de seamă și acordurilor adiționale – 447, etc.

Anunțarea licitațiilor deschise (publice) (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie)

Asigurând transparența inițierii și desfășurării licitațiilor deschise (publice), Agenția în această perioadă a publicat 1 181 anunțuri de desfășurare a licitațiilor deschise (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), din care:

- 709 anunțuri – pentru procurare de bunuri;
- 285 anunțuri – pentru procurare de lucrări și
- 187 anunțuri - pentru procurare de servicii.

Având drept scop asigurarea desfășurării eficiente a acestora și întru asigurarea participării largi a operatorilor economici, Agenția a publicat în perioada de raportare:

- 40 anunțuri de modificare a termenului de depunere a ofertelor,
- 4 anunțuri de anulare a licitațiilor (la inițiativa autorităților contractante).

Potrivit obiectului de achiziție cele mai multe licitații publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie) au fost inițiate pentru procurarea de:

- lucrări de construcții – 285 licitații;
- produse alimentare – 293 licitații;
- echipamente medicale, produse farmaceutice și produse de îngrijire personală – 87 licitații;
- petrol, cărbune și produse petroliere – 127 licitații;
- echipamente de transport și produse auxiliare pentru transport – 74 licitații.

Corectitudinea desfășurării licitațiilor publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie) inițiate de către autoritățile contractante

În rezultatul inițierii și desfășurării licitațiilor deschise (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), au fost anulate în total 203 licitații, dintre care 83 licitații au fost anulate de autoritățile contractante din motivul lipsei de concurență, insuficiența surselor financiare vis a vis de valoarea ofertelor propuse, alte motive. Examinând corectitudinea desfășurării licitațiilor deschise (publice) în baza dărilor de seamă sau după caz a întregului dosar de achiziție, Agenția a anulat 50 licitații. De asemenea, de către AC au fost anulate 70 proceduri din diverse motive așa cum ar fi: întocmirea greșită a caietului de sarcini; necorespunderea tuturor ofertelor cerințelor expuse în caietul de sarcini; tergiversarea examinării și expirarea valabilității ofertelor depuse etc.

Examinarea și înregistrarea contractelor de achiziție încheiate în rezultatul desfășurării licitațiilor publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie)

În rezultatul desfășurării licitațiilor publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), au fost încheiate de către autoritățile contractante 9 740 contracte de achiziție în sumă totală de 1 884 736 705,84 lei.

În rezultatul executării contractelor de achiziție menționate, de către autoritățile contractante au fost prezentate Agenției pentru examinare și înregistrare acorduri adiționale la contractele de bază:

- acorduri de majorare - în sumă de 105 669 580,42 lei, *ceea ce reprezintă 5,61 % din valoarea contractelor inițiale;*
- acorduri de micșorare/reziliere - în sumă de 73 535 023,02 lei, *ceea ce reprezintă 3,90 % din valoarea contractelor inițiale.*

În total în rezultatul desfășurării licitațiilor publice (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), au fost încheiate de către autoritățile contractante 12 214 acte juridice (contracte de achiziție, inclusiv acorduri adiționale) în sumă totală de 1916871263,24 lei.

Anunțarea și examinarea corectitudinii rezultatelor concursurilor prin metoda cererii ofertelor de prețuri cu publicare obligatorie (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie)

Asigurând transparența inițierii și desfășurării concursurilor prin metoda cererii ofertelor de prețuri (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie), Agenția a publicat în perioada anului 2015 desfășurarea a 4 495 concursuri, din care:

- **2 624 anunțuri** – pentru procurare de bunuri;
- **1 436 anunțuri** – pentru procurare de lucrări și
- **435 anunțuri** - pentru procurare de servicii.

Având drept scop asigurarea desfășurării eficiente a acestora și întru asigurarea participării largi a operatorilor economici, Agenția a publicat în perioada de raportare:

- **49 anunțuri** de modificare a termenului de depunere a ofertelor,
- **81 anunțuri** de anulare a COP (la inițiativa autorităților contractante).

Din numărul total de concursuri inițiate și desfășurate prin metoda cererii ofertelor de prețuri (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie) cu publicare obligatorie a invitațiilor de participare (în total **4 495 concursuri**), la **4 216** de concursuri au fost prezentate dări de seamă spre înregistrare la Agenție, în rezultatul cărora au fost semnate **8 767** contracte de achiziție în valoare totală de **726 007 085,74 lei**.

În rezultatul executării contractelor de achiziție menționate, de către autoritățile contractante au fost prezentate Agenției pentru examinare și înregistrare acorduri adiționale la contractele de bază:

- acorduri de majorare - în sumă de **20 574 930,39 lei**, *ceea ce reprezintă 2,83 % din valoarea contractelor inițiale;*
- acorduri de micșorare/reziliere - în sumă de **14 119 578,21 lei**, *ceea ce reprezintă 1,94 % din valoarea contractelor inițiale.*

În total în rezultatul desfășurării COP (desfășurate prin metoda tradițională pe hîrtie) cu publicare obligatorie a invitațiilor de participare, au fost încheiate de către autoritățile contractante **10 524 acte juridice** (contracte de achiziție, inclusiv acorduri adiționale) în sumă totală de **732 462 437,92 lei**.

Totodată, din numărul total al concursurilor anunțate, **261 de concursuri** au fost anulate de către autoritățile contractante din diverse motive (preț majorat, depășirea pragului stabilit de lege etc.), dintre care **218 concursuri** au fost anulate din cauza lipsei de concurență sau nu s-a prezentat nici o ofertă.

Examinarea rezultatelor procedurii cererii ofertelor de prețuri fără publicare obligatorie

Din numărul total de concursuri desfășurate prin metoda cererii ofertelor de prețuri fără publicare în Buletinul Achizițiilor Publice la **1 887** de concursuri au fost prezentate dări de seamă spre înregistrare la Agenție, în rezultatul cărora au fost semnate **2 052** contracte de achiziție în valoare totală de **178 231 899,67 lei**.

În rezultatul executării contractelor de achiziție menționate, de către autoritățile contractante au fost prezentate Agenției pentru examinare și înregistrare acorduri adiționale la contractele de bază:

- acorduri de majorare - în sumă de **758 122,24 lei**, *ceea ce reprezintă 0,42 % din valoarea contractelor inițiale;*
- acorduri de micșorare/reziliere - în sumă de **1 112 748,01 lei**, *ceea ce reprezintă 0,62 % din valoarea contractelor inițiale.*

În total în rezultatul desfășurării COP fără publicare în Buletinul Achizițiilor Publice, au fost încheiate de către autoritățile contractante **2 171 acte juridice** (contracte de achiziție, inclusiv acorduri adiționale) în sumă totală de **177 877 273,90 lei**.

Examinarea corectitudinii desfășurării procedurii de achiziție dintr-o singură sursă

Agenția a examinat corectitudinea desfășurării procedurii de achiziție dintr-o singură sursă de către autoritățile contractante, în rezultatul cărora au fost încheiate și înregistrate **1 040 acte juridice** de achiziție, în sumă totală de **289704433,96 lei**, ceea ce constituie **4,48 %** din volumul total de achiziții.

În rezultatul examinării corectitudinii contractării bunurilor, lucrărilor și serviciilor dintr-o singură sursă, **31 contracte** au fost restituite din motivul încadrării incorecte a acestora prevederilor legislației cu incidență în domeniul achizițiilor publice.

Concomitent, au fost înregistrate 56 de contracte (o singură sursă) în sumă de 748673233,30 lei pentru procurarea serviciilor educationale pentru realizarea planului de pregătire a cadrelor de specialitate (alocații directe din bugetul de stat), care au fost achiziționate de către Ministerul Educației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Culturii, Ministerul Sănătății, Cancelaria de Stat, Academia de Științe a Moldovei și care nu au fost incluse în suma totală a achizițiilor publice.

Examinarea și înregistrarea rezultatelor procedurilor de achiziții publice prin acord-cadru

În perioada anului 2015 de către autoritățile contractante au fost anunțate **27** proceduri de acord-cadru, în rezultatul cărora au fost înregistrate **78** contracte subsecvente în sumă totală de **18 270 907,29 lei**.

Examinarea și înregistrarea rezultatelor procedurilor de achiziții publice desfășurate prin intermediul sistemului informațional automatizat registrul de stat al achizițiilor publice

În perioada anului 2015 de către cele 221 autorități contractante au fost inițiate și desfășurate prin intermediul SIA RSAP **3 121** de proceduri de achiziții publice, în rezultatul cărora au încheiate **6 804 acte juridice** de achiziție în sumă de **3 325 666 132,15 lei**.

Totalizarea rezultatelor anului 2015 și analiza comparativă cu rezultatele anului precedent

Analizând informația privind numărul total al contractelor încheiate în rezultatul tuturor procedurilor de achiziție publică, se atestă că în perioada anului 2015 de către autoritățile contractante au fost realizate proceduri de achiziții publice în valoare totală de **6 461 552 387,46 lei**, cu **4 377 862 676 lei** mai puțin decât în perioada anului 2014, ceea ce reprezintă o scădere de **40,39 %**.

În același timp, în perioada anului 2015 în rezultatul procedurilor de achiziții publice de către autoritățile contractante au fost încheiate **32 832 acte juridice** (contracte și acorduri adiționale), cu **3 413** mai puține decât în perioada anului 2014, ceea ce reprezintă o scădere de **9,42 %**.

Analizând informația privind repartizarea achizițiilor publice după tipul obiectului de achiziție (bunuri/lucrări/servicii) realizate de autoritățile contractante în perioada anului 2015, se observă că au fost procurate:

- **bunuri** în valoare totală de **2 992 661 907,73 lei**, ceea ce reprezintă **46,31%** din volumul total de achiziții,
- **lucrări** în valoare totală de **2 462 884 634,26 lei**, ceea ce constituie **38,12%** din volumul total de achiziții,
- **servicii** în valoare totală de **1 006 005 845,47 lei**, ceea ce constituie **15,57%** din volumul total de achiziții publice.

În perioada analizată au fost înregistrați următorii **indicatori ai transparenței**:

- Ponderea procedurilor cu publicare în BAP după numărul total de proceduri de achiziții publice desfășurate: **78,81%**;
- Ponderea procedurilor de achiziții publice anulate: **13,78%**;
- Ponderea achizițiilor publice desfășurate prin proceduri cu publicare în BAP în suma totală a contractelor: **92,76%**;
- Ponderea achizițiilor publice desfășurate prin intermediul SIA RSAP în suma totală a contractelor: **51,47%**;
- Ponderea procedurilor de achiziții publice contestate: **8,42%**.

Instruirea și acordarea ajutorului metodologic

Potrivit planului intern aprobat în acest sens, pînă la moment a fost asigurată desfășurarea a 7 seminare de instruire privind utilizarea SIA RSAP, în rezultatul cărora au fost instruiți angajații a 73 autorități contractante.

Totodată, au fost inițiate și desfășurate 6 seminare de instruire profesională pentru angajații Serviciilor Teritoriale ale Agenției Achiziții Publice privind utilizarea SIA RSAP.

Examinarea contestațiilor

În această perioadă, în cadrul procedurilor de achiziție publică, din partea operatorilor economici au parvenit un număr de **743 contestații**, cu 353 mai puține decât în aceeași perioadă al anului precedent, fapt care se datorează scăderii numărului de proceduri desfășurate în anul 2015 față de 2014. Însă raportul contestațiilor depuse în perioada anului 2015 la numărul total de proceduri anunțate în BAP în aceeași perioadă a rămas practic neschimbat, 8,42% proceduri de achiziție contestate în anul 2015 față de 8,27% în anul 2014.

Subiectul contestațiilor depuse a constituit:

- rezultatele procedurilor de achiziții publice – **579** contestații sau **77,93 %** din numărul total de contestații,
- desfășurarea procedurii de achiziție – **27** contestații sau **3,63 %** din numărul total de contestații,
- conținutul invitației de participare sau a documentelor de licitație – **137** contestații sau **18,44 %** din numărul total de contestații.

Examinând obiecțiile expuse în contestațiile operatorilor economici s-au obținut următoarele rezultate:

- **397** pretenții au fost respinse, constatându-se că deciziile grupului de lucru sânt conform legislației cu incidență în domeniul achizițiilor publice (sau 53,43 % din numărul total de contestații depuse),
- **26** pretenții au fost satisfăcute, cu operarea modificărilor corespunzătoare în documentele de licitație, prelungirea termenilor de depunere a ofertelor, desemnarea contestatorilor drept câștigători ai procedurilor de achiziție,
- **18** contestații au fost satisfăcute parțial,
- **89** licitații au fost anulate,
- **26** licitații au fost parțial anulate,
- **98** proceduri de achiziție prin metoda cererii ofertelor de prețuri total anulate,
- **23** contestații au fost retrase de către operatorii economici, etc.

Totodată, se constată că în anul 2015 a crescut numărul contestațiilor soluționate și anume **725** contestații sau **97,58 %**, față **96,90 %** în aceeași perioadă a anului precedent.

MINISTRU

Octavian ARMAȘU